

ACTA

PHILOLOGORVM MONACENSIVM

AVCTORITATE REGIA

EDIDIT

Friedrich Wilhelm von

FRIDERICVS THIERSCH.

TOM. III. FASC. I.

MONACHII IN LIBRARIA SCHOLARVM REGIA,
NORIMBERGAE APVD CAMPE IN COMMISSIS.

MDCCCXX.

ACTA
PHILOLOGORVM MONACENSIVM

AVCTORITATE REGIA

EDIDIT

Friedrich Wilhelm von

FRIDERICVS THIERSCH.

TOM. III. FASC. I.

MONACHII IN LIBRARIA SCHOLARVM REGIA,
NORIMBERGAE APVD CAMPE IN COMMISSIS.

MDCCCXX.

Continentur in hoc Fasciculo:

I.

FRIDERICI LEHNERI

ONOLSBACENSIS

OBSERVATIONES

IN

THVCYDIDEM.

Fr. Thierschio, Praeceptori suo optimo,
Fr. Lehner
S.

Abstinere non potui, dum summo adhuc studio adnitebar de recte intelligendis Thucydidis sententiis gravibus illis quidem, quin locos quosdam deligerem magnorum virorum doctrina pertractatos, meumque ipse ingenium in iis potissimum exercerem. Sed altius inquirenti innumerabilium sese ostendebat copia difficultatum; ac nisi cupiditas mihi quaedam inesset versandi in iis, quae ardua videantur, destitissem. Igitur vix audeo, Tibi mittere hunc animadversionum fasciculum, quibus ea continentur, quae mihi vera investigasse pleraque aliis indicta videor. Vix audeo. Nec mirum reputanti, viros doctissimos et clarissimos ante me fuisse his scopulis allisos, omniumque fere in ore ferri fabulas de Thucydide quasi Scylla horribiles. Quamquam persuasum

cum habuerim, varia a variis si ad explicandum locum invictum collata fuerint, eo tandem, quo intendamus, non posse non perveniri; hanc quoque ob causam perseverare in persequendo incepto volui. Habes, quae misi: quae quamvis Tuis Actis inseri libenter velim, tamen id Te rogo atque oro, ut prius Tuo examini subiecta Tuo iudicio vel publices vel retineas. Piget enim ἀνεμώλια βάζειν, quae ubi missa, reverti nesciant maximo cum auctoris pudore.

Quam vero me benigne et liberaliter habuerit Wolfius, cuius laudi quidem parum idoneus sum, silentio transire haud licet; qui vir ex bibliotheca sua amplissima copiam mihi fecit tractandi editiones Baueri, Elmsleii, Neophyti Ducae, versiones Reiskii, Levesquii, alia non pauca. Editio quidem Elmsleiana emendationes singulares exhibet nullas, sed hac maxime inter omnes virtute eminet, quod probas in codicibus la tentes lectiones deprehendimus in textum recep tas, quarum aliquot afferre libet. III, 94. ἀγνωτότατοι δὲ γλῶσσαν καὶ ὠμοφάγοιεἰσίν. 91. πο δημὶ, ut et alibi. 107. ἐφώρμουν. IV, 28. π τοῖς ἐν Πύλῳ στρατιώταις. 31. μέρος δέ τι οὐ λὺ αὐτοῦ τὸ ἔσχατον, ibid. fin. βιαιότερα. 36. τὰ τὸ ἀεὶ παρεῖκον. 56. fin. ἱστᾶσι; 61. π τοῖς γὰρ οὐδεπώποτε. V. 18. ἐμμενῶ pro ἐ νω. VI. 17. fin. ubi recte interpungitur καὶ οὔτε ἀνέλπιστοί πω μᾶλλον Πελοποννήσιοι

μᾶς ἐγένοντο, εἴτε καὶ πάνυ ἔρρωνται, τὸ μὲν ἐς τὴν γῆν ἡμῶν etc. et sexcentis praeter hosce locis. Etiam Neophyti Ducae in explicandis locis diligentia, quae nemini non probabuntur, multa exponit, quamquam criticae artis magis scientem optaveris. De Reiskii orationum versione nunc perrara, hoc satis est dixisse, etsi copiosa nimis sit et odiosae nimia affectatione elegantiae, tamen scriptoris in ea mentem reperiri acute et ingeniose investigatam. Ceterum inter alia, quae oportebat, Sallustii libellos duo simul legebam, qui quum Thucydidis sibi historiam proposuisset exemplar neque dubitasset multis locis integras reddere et eiusdem sententias et Graecorum proprias constructiones, inde nonnulla expromta attuli comparationis causa.

Visum est locos ex reliquis libris attingere paucos, diutius versari in laudatione illa celeberrima a Pericle dicta, quam me sexcenties perlectam cupido tenet mira etiam atque etiam repetendi. Etenim comparationem utriusque civitatis tanta arte factam quis est, qui non admiretur? Quis est, qui praestantiorem aut inveniat aut perficiat? Atque descriptio virtutis praeclarae, pietatis in patriam, famae honeste factis partae si quem non arrexerit, non inflammaverit, eum appellabo pravitate corruptum, omni omnino carentem sensu. Igitur pauca sunt, de quibus disputare volui; plura ex iis omnes requirent,

aut totam Thucydidis conati sunt edere historiam cum animadversionibus, aut librum totum implere criticis in eandem observationibus, quorum studium atque industriam non aequum est comminui atque frigescere in altera librorum parte.

Sed revertor ad Te, Vir optime. Nam in memoriam iam redeunt meam, quae in intimo animo sunt inscripta, benignitas Tua ac liberalitas comitasque. Recordor vero, quam Tu paterno sane animo juveni consulueris, dubium rexeris, sperantem confirmaveris, quae omnia sentire magis, quam dicere possum. Pro meritis Tuis Tibi plurimis et maximis utinam referre gratiam possim meritam debitamque! Igitur quo me pacto melius geram, nisi si id potissimum agam omnibusque viribus nitar, ut ne Tua disciplina appaream indignus? Quamvis vero maxime gaudebo, si quid Tibi huius speciminis quantulicunque probabitur, tamen hoc ipsum confiteor tenue esse, speroque me aliquando exhibiturum maiora melioraque. Vale. Scribeb. Berolini Idibus Aprilis anni MDCCCXIX.

Thucydid. I. 2.

Καὶ παράδειγμα τόδε τοῦ λόγου οὐκ ἐλάχιστόν ἐστι, διὰ τὰς μετοικίας ἐς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως αὐξηθῆναι· ἐκ γὰρ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος οἱ πολέμῳ ἢ στάσει ἐκπίπτοντες παρ' Ἀθηναίους οἱ δυνατώτατοι ὡς βέβαιον ὂν ἀνεχώρουν, καὶ πολῖται γιγνόμενοι, εὐθὺς ἀπὸ παλαιοῦ μείζω ἔτι ἐποίησαν πλήθει ἀνθρώπων τὴν πόλιν, ὥστε καὶ ἐς Ἰωνίαν ὕστερον etc. Non esse existimo, quod doctorum hic afferam aut interpretationes aut emendationes eas, quae iam sint ab aliis refutatae, de quibusve Poppo in animadvv. critt. mentionem fecerit. Exposito capitis argumento meam loci explicationem exhibebo diversam illam quidem a caeteris.

Multis erant obnoxiae motibus feliciores Graeciae partes, ac nullo eae gaudebant firmo tutoque otio. Nam aut ipsi incolae regionum, si cui quid copiarum contigerat, iis ut potirentur, quaerebant, aut peregrinae turbae, alienarum cupidae rerum, vel voluptate quadam ductae, vel pulsae e sedibus, in eas violenter invadebant atque incolas cogebant emigrare, qua re factum, ut ista eregiones, quo minus incrementa caperent, admodum impedirentur. At vero Attica *propter agri tenuitatem* non modo ab iisdem semper inhabitabatur, seditionum immunis, sed etiam, quum in eam ut in tutum asylum multi ex illis exsulibus confugerent, eo adauges-

cebat multitudinis, ut mox, quod non haberet, unde incolas aleret, in Ioniam colonias emitteret. Ergo id est differentiae, ut *caeterae terrae propter migrationes sint pristinis incolis orbatae; Attica, in civium numerum advenis receptis, admodum aucta.* Quibus reputatis ἐς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως ad hanc ipsam differentiam esse referendum, coniecerim: eademque mihi verba melius uncis includi videntur, velut iudicii sui *) gratia a Thucydide apposita. Loci vero hanc dare liceat in sermonem patrium translationem: „Ja dass Attica durch jene Einwanderungen (auf eine gegen die übrigen Gegenden ungleiche s. entgegengesetzte Weise) zugenommen habe, davon ist Folgendes ein Beweis". Ita certe pro ἐς τὰ ἄλλα μὴ ὁμοίως h. l. fere dici potuerat etiam τοὐναντίον τοῖς ἄλλοις.

Ceterum, ut ad singula veniamus, ἐς τὰ ἄλλα, in Latinum sermonem hoc modo transfero, *si comparaveris caeteras regiones;* similemque loquendi formulam vid. cap. 6. σημεῖον δ' ἐστὶ ταῦτα τῆς Ἑλλάδος ἔτι οὕτω νεμόμενα τῶν ποτε καὶ ἐς πάντας ὁμοίων διαιτημάτων, VI. 18. post med. Καὶ μὴ ὑμᾶς ἡ Νικίου τῶν λόγων ἀπραγμοσύνη, καὶ διάστασις τοῖς νέοις ἐς τοὺς

*) Not. Similia apud nostrum invenimus multa, ut VI 79. fin. οὐ γάρ, ἣν ἡμεῖς ξυστῶμεν πάντες, δεινή ἐστιν (sc: τῶν Ἀθηναίων ἡ παρασκευή), ἀλλ' ἢν (ὅπερ οὗτοι σπεύδουσι) τἀναντία διαστῶμεν.

πρεσβυτέρους ἀποστρέψῃ. In genere dictionis τὰ ἄλλα neminem credo esse, qui offendat, si pronominum (et adiectivorum) in *neutro* genere positorum consideraverit usum tam liberum illum, ut non possis non confiteri, illa fere esse omnino substantivorum loco habita. Ideo quum ad utriusque generis possunt substantiva referri, tum non minus sunt ad notandos homines idonea; ut Thucyd. VI. 39. Ἐγὼ δέ φημι, πρῶτα μὲν δῆμον ξύμπαν ὠνομάσθαι, ὀλιγαρχίαν δὲ μέρος· ἔπειτα φύλακας μὲν ἀρίστους εἶναι χρημάτων τοὺς πλουσίους, βουλεῦσαι δ' ἂν βέλτιστα τοὺς ξυνετούς, κρῖναι δ' ἂν ἀκούσαντας ἄριστα τοὺς πολλούς· καὶ ταῦτα ὁμοίως καὶ κατὰ μέρη καὶ ξύμπαντα ἐν δημοκρατίᾳ ἰσομοιρεῖν. Cf. VI. 77. Plura hac de re Matthiae Gr. Gr. §. 439.

Eversius, cuius de Prooemio Thucydid. dissertationem inspiciendi paullo serius mihi copia Wolfii viri clarissimi beneficio est, aliam ingreditur viam, mihi quidem minime probatam, hanc: „Et vero huic sententiae, *quae affirmat*, migrationes in causa fuisse, cur Graeciae civitates in ceteris rebus, i. e. *urbium magnitudine*, *incolarum frequentia*, *opibus* etc. non peraeque s. *omnes eodem modo*, *sed feraciores minus*, *steriliores*, *ut Attica*, *magis*, *increverint*, non levissimo documento est hoc". At primum Graeciae regiones, excepta Attica, diuturnis seditionibus ac migrationibus vexatas, quo

I.

FRIDERICI LEHNERI

ONOLSBACENSIS

OBSERVATIONES

IN

THVCYDIDEM.

καὶ οὐκέτι ἀνισταμένῃ, ἀποικίας ἐξέπεμπε facile intelligas, quamquam haec ipsa apodosis, quum multa sint intermissa, minus integra est. Itaque non esse videtur, quod ἐπεὶ aut cum Valla per *nam*, quod huc non quadrat, interpretemur, aut cum Duca per ἀλλά, quae omnino significatio a vocabulo aliena. Sicuti autem hic post παρενθήκην legimus τε, ita etiam IV. 36. ubi, si verba ἐκεῖνοί τε γὰρ τῇ ἀτραπῷ περιελθόντων τῶν Περσῶν διεφθάρησαν uncis incluseris, de anacolutho cum Popone non opus est cogitare. Vid. Herodot. I. 77. ubi eadem particula inserta est.

I. 13.

Ἐπειδή τε οἱ Ἕλληνες μᾶλλον ἐπλωΐζοντο, τὰς ναῦς κτησάμενοι, τὸ λῃστικὸν καθήρουν· καὶ ἐμπόριον παρέχοντες ἀμφότερα, δυνατὴν ἔσχον χρημάτων προσόδῳ τὴν πόλιν. Haec verba quum ita soluta sint atque laxa, hanc propono distinctionem: Ἐπειδή τε οἱ Ἕλληνες μᾶλλον ἐπλωΐζοντο, τὰς ναῦς κτησάμενοι· τὸ λῃστικὸν καθήρουν, καὶ ἐμπόριον etc., ut τὸ λῃστικὸν . . . προσόδ. τὴν πόλιν apodosin efficiant. Ita iam Levesquius. Ducas et Poppo καθήρουν *) ad Corinthios referre velint, sed parum bene. Melius sane cum Valla et Levesquio Elmsleioque ad

*) Not. Poppo bis excudit ἀφήρουν, quod corrigendum.

Ἕλληνας videmur revocare. Et probabilius est, Graecis fere universis curae id fuisse, Ad ἔσχον vero supplendum Κορίνθιοι. De duplici in apodosi subiecto ne mireris, cuius apud Thucydidem usus exempla Poppo attulit nonnulla, ex quibus unum afferre libet. II. 3. φυλάξαντες ἔτι νύκτα καὶ αὐτὸ τὸ περίορθρον (οἱ Πλαταιεῖς) ἐχώρουν ἐ. τ. ἐπ' αὐτοὺς (τοὺς Θηβαίους), ὅπως μὴ κ. φ. θαρσαλεωτέροις προσφέρωνται, καὶ σφίσιν ἐκ τοῦ ἴσου γίγνωνται (οἱ Θηβαῖοι). Eversius quidem dictionem οἱ Ἕλληνες opinatur ex interpretatione alicuius, qui auctoris mentem parum percepisset, ortam et in textum illatam: qua coniectura ne fallamur, caveamus. Altius inquirenti mox patefiet, duo tempora diversa h. l. a Thucydide notari, scilicet id, quo terra quam mari frequentius Graeci alium alii adire soliti sunt (τῶν Ἑλλήνων τοπάλαι κατὰ γῆν — παρ' ἀλλήλους ἐπιμισγόντων), et quo navibus usi melioribus mari sese saepius committere et piratarum comminuere numerum coeperunt: quam maxime ob causam non de loco pelli οἱ Ἕλληνες potest. De lectionis ἀμφότερα veritate sunt, qui ambigant. Ducas ex perpaucis codicibus ἀμφότεροι pro vulgata in contextum recepit, quod significare κατ' ἀμφότερα putat! Falso. In codicibus iis, qui praestant ἀμφότεροι, litteris οι invenimus α superscriptum; et facile aliquis οι et α commutare potuit, ii imprimis, posterioris temporis qu

describebant codices; quod e. g. in cod. Vict. Monac. scholl. Hom. non semel accidit. Suidas nostrum locum laudans ἀμφότερα exhibet, quod Kusterus silentio suo videtur probasse. Quis denique est, qui apud quemquam Graecorum scriptorum vocis ἀμφότεροι potestatem istam repererit? quis reperiet? Obiter id moneo, Ducae versionem (καὶ πραγματευόμενοι πρὸς τοὺς ἄλλους ἀμφοτέρωθεν διά τε ξηρᾶς [ξερᾶς?] *) καὶ διὰ θαλάσσης, ἐδυνάμωσαν [sc. οἱ Κορίνθιοι] τὴν πόλιν των μὲ τὰς προσόδους τοῦ ἐμπορίου) non omnino consentire cum eiusdem interpretatione in notis exposita. Praeterea ex ἀμφότεροι duae lectiones aliae factae sunt, ἀμφοτέροις a Palmerio, ab Elmsleio ἀμφοτέρᾳ, quae etsi non malae, necessariae tamen nequaquam sunt. Acquiescendum in ἀμφότερα **). – Sicuti hic, ita apud Tacitum (German. cap. XX.) oratio melior evadit distinctione mutata: „Inter eadem pecora, in eadem humo degunt, donec aetas separet, ingenu-

*) Not. Conf. Coraius in sua Ἀκολουθίᾳ edit. Plutarch. Tom. I. p. 43., cuius haec sunt verba: Τῆς κοινῆς λοιπὸν γλώσσης τὸ Νερὸν ἀδιαφόρως δύναται νὰ παραχθῇ καὶ ἀπὸ τὸ Ναρὸν, ὡς ὀνομάζομεν Βελανίδιον τὸ Βαλανίδιον, καὶ ἀπὸ τὸ Νηρόν, ὡς ὀνόμαζεν ὁ Ὅμηρος (Οδ. Ε. 402.) καὶ ἡ κοινὴ συνήθεια Ξερὸν τὸ Ξηρόν.

**) Not. Hunc pronominum usum et adiectivorum Thucydides imprimis frequentat. Cf. I. 120 fin. ubi ὅμοια i. qu. ὁμοίως, pro quo non ὁμοίᾳ malle Reiskius debebat.

os virtus agnoscat". Est enim in omnibus editionibus virgula *post ingenuos.* Thucyd. V. 17. fin. ita interpungo: *Οἱ Λακεδαιμόνιοι — ποιοῦνται τὴν ξύμβασιν, καὶ ἐσπείσαντο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ ὤμοσαν, ἐκεῖνοί τε πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τάδε.* VIII. 28. *τό, τε πόλισμα Τισσαφέρνει παραδόντες καὶ τὰ ἀνδράποδα πάντα, καὶ δοῦλα καὶ ἐλεύθερα, ὧν καθ' ἕκαστον στατῆρα Δαρεικὸν παρ' αὐτοῦ συνέβησαν λαβεῖν, ἔπειτα ἀνεχώρησαν ἐς τὴν Μίλητον.* VIII. 66. in. *Ἦν δὲ τοῦτο εὐπρεπὲς πρὸς τοὺς πλείους· ἐπεὶ ἕξειν γε τὴν πόλιν, οἵπερ καὶ μεθιστάναι, ἔμελλον.* Ita sane ab *ἔμελλον* uterque infinitivus pendent. Ad *εὐπρεπὲς* intell. *μόνον*, quod saepius omittitur, ut IV. 92. *καὶ πρὸς τούτοις γε δή, οἳ καὶ μὴ τοὺς ἐγγὺς* (sc. *μόνον*), *ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄπωθεν* etc.

I. 22.

Καὶ ἐς μὲν ἀκρόασιν ἴσως τὸ μὴ μυθῶδες αὐτῶν ἀτερπέστερον φανεῖται· ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφὲς σκοπεῖν, καὶ τῶν μελλόντων ποτὲ αὖθις κατὰ τὸ ἀνθρώπειον τοιούτων ὄντων καὶ παραπλησίων ἔσεσθαι, ὠφέλιμα κρίνειν αὐτά, ἀρκούντως ἕξει. Exhibet Gailius *) loci versionem a vero sensu haud fere aberrantem, quam, etsi omnis lis feliciter quidem iam diremta a viro maxime venerando, mea laude non indigente illo (apud Poppon. obss. cr.), ta-

*) Not. In libello *Le Philologue* inscripto.

men libet nunc afferre: *Il me suffira que cette histoire soit jugée utile par ceux qui voudront méditer sur le certain des èvènemens passés, et de ceux qui doivent à l' avenir, suivant la nature des choses humaines, être semblables venant à se représenter.* Doctus ille Francogallus non posse τὸ σαφὲς contendit *perspicuum s. in clara luce positum* significare, sed idoneis rationibus allatis nullis. Poppo contra illius interpretationem (le certain) appellat falsam, quod omne sit futurum incertum: quasi rebus futuris in clara luce positis nihil insit certi. Sed quum viri docti, de quibus iam agitur, ut ne qua ratione alter alterius ad sententiam accedant, in sua videantur sententia pertinaciter perstare; nobis, quae ii disputant, coniugare liceat. Namque σαφής, id quod apparet ex usu vocabuli, est *certus quadam in rebus perspicuitate* s. *perspicuus simulque certus.* Ita vero qui perspicue et certo expositas volent res gestas considerare, unde, si qua forte similibus ex causis sint simili modo eventura, ea in clara luce praevideant certo, idoneam Thucydidis historiam utilemque iudicabunt esse. Atque vix est, quod ad stabiliendam vocis σαφὴς significationem afferam Thucyd. II. 40. *Κράτιστοι δ' ἂν τὴν ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν οἱ τά τε δεινὰ καὶ ἡδέα σαφέστατα γιγνώσκοντες*, ubi *σαφέστατα*, quod tantum duo codices omittunt, uncis liberandum cum Elmsleio existimo.

Denique ὄντων recte retinet Gailius. Scilicet verba καὶ τῶν μελλόντων — ἔσεσθαι ita separata cogitabis, *si qua rursus eventura sint* et *ita ut praeteritis sint similia.*

I. 120.

Ὅ τε γὰρ διὰ τὴν ἡδονὴν ὀκνῶν τάχιστ' ἂν ἀφαιρεθείη τῆς ῥᾳστώνης τὸ τερπνὸν, δι' ὅπερ ὀκνεῖ, εἰ ἡσυχάζοι. Additicium videtur esse εἰ ἡσυχάζοι. Nam verba ὁ διὰ τὴν ἡδονὴν ὀκνῶν eius modi sunt, ut cauda ista neque opus sit, et languida oratio fiat atque ingrata. Si vero rhetoricam spectaveris concinnitatem, quum in sequenti membro simile reperiatur nihil, eam quoque ob causam duo illa vocabula delenda videntur. Quamquam quum codices ad unum omnes ea exhibeant atque hac in re silentium sit doctorum omnium, vix audeo hoc iudicare. Apud Homerum quidem eius modi repetitiones neque rarae sunt et omnis corrigendi pruritus coercendus. Iam id indico, non transferre in vernaculum sermonem verba ista Reiskium; et alium sensum, quem non licebat (s' il *persiste* dans l' indolence) iis assignare Levesquium. Ceterum II. 43. fin. voculae ἐν τῷ, quas Stobaeus p. 142. ed. Schow. recte omittit, a multis doctis glossema putantur invitis codicibus cunctis; et alia perpauca quidem, nota peregrinitatis insignita, in-

vestigasse mihi videor, ut V. 97. ὥστε ἔξω καὶ τοῦ πλεόνων ἄρξαι, καὶ τὸ ἀσφαλὲς ἡμῖν διὰ τὸ καταστραφῆναι ἂν παράσχοιτε, ἄλλως τε καὶ νησιῶται ναυτοκρατόρων, καὶ ἀσθενέστεροι ἑτέρων (αὐτῶν?) ὄντες, εἰ μὴ περιγένοισθε, ubi itidem dubito, an sententiolam εἰ μὴ περιγέν. alienae manus putem, quippe quae sit apposita ad explicandum διὰ τὸ καταστραφ. Postremo impugnaverim παρεσκευάσθαι in VI. 65, ubi Dukerus et Reiskius et ipsi locum suspectum habent. Omnino istud peregrinitatis prae se fert notam.

II. 35.

Καὶ μὴ ἐν ἑνὶ ἀνδρὶ πολλῶν ἀρετὰς κινδυνεύεσθαι, εὖ τε καὶ χεῖρον εἰπόντι πιστευθῆναι. Non esse credo, cui probari possit Vallae interpretatio atque Heilmanni, quem Bredovius, si vere ipsius ex silentio auguror, hoc loco sequitur: qui viri peccarunt in interpretandis verbis εὖ τε καὶ χεῖρον εἰπόντι. Valla quidem ita: nec in uno viro multorum virtutes periclitari, ut perinde ac ipse dixerit sive bene sive male, ita etiam fides ei habeatur". Quasi, si qui praeclaram illam pro patria mortem, ut isti, obierint, non sint digni, quibus aliquis bene dicat. Heilmannus: „und man müsste die Beglaubigung der Verdienste nicht auf *die Geschicklichkeit od. Untauglichkeit* eines einzigen Redners ankommen

lassen". Quid h. l. sit Geschicklichkeit oder Untaugligkeit, non plane assequor. Num peritia aut inscitia ex oratorum regulis dicendi? At vero imperitum artis non eligebant Athenienses (cf. cap. 34.), nec video, quo modo ista cum sequentibus cohaereant, quum orationis non externa agatur, sed interna ratio, quam ad fidem sententiarum referimus. Alio modo alii ineptiunt. Equidem ita vertendum censeo: „neque multorum in uno virtutes periclitari, ut ipsi sive melius sive peius dicenti (ergo a vero discedenti) credatur". Ex χεῖρον enim εὖ bene intelligitur, quod saepius omnino in positivo gradu pro comparativo usurpatur, ut III. 38. med. τὰ μὲν μέλλοντα ἔργα ἀπὸ τῶν εὖ εἰπόντων σκοποῦντες, ὡς δυνατὰ γίγνεσθαι, aliisque locis. Id si constitueris, luce solis est clarius, quid sit μετρίως εἰπεῖν: sine ulla dubitatione enim puto esse *laudem integram dicere*, cui neque addas neque adimas, quod addere aut adimere non liceat. Itaque hic est totius loci sensus: *Nec videtur aequum periclitari multorum in uno viro virtutes, ut ipsi fides habeatur sive splendidius dicenti sive merita extenuanti. Etenim difficile est, medium tenere in laudando, unde aliorum aegre firmetur opinio veritatis.* Quod cur sit difficile, in ipsis verbis ἐν ᾧ μόλις καὶ ἡ δόκ. τ. ἀληθ. βεβαιοῦται ratio latet, quae sequenti oratione tan-

tum explicatur. *Namque vulgus vel iusto humilius veracem oratorem opinatur vel altius dixisse, ita ut omnino, quae vulgus vera censet esse, cum illius dictis non consonent neque firmentur.* — Ceterum proxime veritatem accedit Camerarii interpretatio, et ut iam video, mecum fere consentiunt Reiskius et Levesquius. De sententia, cf. Sallust. Cat. prooem. 3. Ac mihi quidem etc.

II. c. XXXVI.

Τὰ δὲ πλείω αὐτῆς αὐτοὶ ἡμεῖς οἵδε, οἱ νῦν ἔτι ὄντες, μάλιστα ἐν τῇ καθεστηκυίᾳ ἡλικίᾳ, ἐπηυξήσαμεν, καὶ τὴν πόλιν τοῖς πᾶσι παρεσκευάσαμεν καὶ ἐς πόλεμον καὶ ἐς εἰρήνην αὐταρκεστάτην. Scholiastes: *ταῦτα λέγει ὁ Περικλῆς διὰ τὴν Σάμον καὶ Εὔβοιαν, ἣν αὐτὸς τοῖς Ἀθηναίοις προσεκτήσατο*, quem interpretes fere sequuti omnes falsam nobis dederunt loci interpretationem. (Solus Reiskius Thucydidem annotavit sibi hoc loco contradicere.) At primum Euboea iam ante fuerat Atheniensium, et postea quidem, quum ab iis defecisset, Periclis consilio est sub ipsorum rursus redacta imperium. Tum quamvis Periclem ad mulcendam plebem, ut cum Horatio loquar, ampullari equidem saepissime concedam, en omnino, si amplioris latitudinis Samum inn contendebat esse, quam magnum impe-ı, a patribus acceptum, explosus ab omni-

bus fuisset. Postremo idem si antea dixerat ὅσην ἔχομεν ἀρχὴν, ἡμῖν τοῖς νῦν προςκατέλιπον, num aequales iam praedicare potest maximam imperio partem adiecisse? Scilicet id volunt interpretes. Quid multa? τὰ πλείω αὐτῆς significat *reliqua, ea, quae praeter imperium illud exstant.* Simili modo IV. 30. fin. τά τε ὅπλα καὶ σφᾶς αὐτοὺς κελεύειν παραδοῦναι ἐφ' ᾧ φυλακῇ τῇ μετρίᾳ τηρήσονται, ἕως ἄν τι περὶ τοῦ πλείονος ξυμβαθῇ, et cap. 117. med. τοὺς Ἀθηναίους ἡγούμενοι — — μᾶλλον ἐπιθυμήσειν — ξυναλλαγῆναι τε καὶ τοὺς ἄνδρας σφίσιν ἀποδόντας, σπονδὰς ποιήσασθαι καὶ ἐς τὸν πλείω χρόνον, sicque ante ξυμβῆναι τὰ πλείω. Interest enim multum, qua ratione πλείω χρόνον dicamus. Aliud est ξυμβῆναι πλείω χρόνον, ἢ ἄλλον τινά, aliud ἐκεχειρίας διελθούσης ἐναυσίου ξυμβῆναι τὰ πλείω adiecto articulo: quamvis e. c. annuae induciae dimidio sint prorogatae, tamen dimidium illud ὁ πλείων dici χρόνος potest; itaque τὸ πλεῖον indicat nil nisi *adiectionem quantulamcunque.* Altera quidem adhibita comparativi ratione (e. g. ξυνέβην ἐς πλείω χρόνον, ἢ ἄλλος τις) duae conferuntur res, quarum una, etsi *ex eodem loco profecta*, ab alterâ praeteritur: at in dictione tali, quales Thucydideae illae a me laudatae, res non, ut ita dicam, ex uno eodemque proficiscuntur statu, sed haec *incipit inde, ubi illa definita* iam est. Id quum ita sit, τὰ πλείω αὐτῆς

nificat, non acquievisse Periclem cum suis aequalibus in possessione imperii tanti, sed addidisse, quae desiderarentur adhuc, quae quanta fuerint, nihil interest. Atque haec ipsa, quibus adiectis aliquid augetur, τὰ πλείω *adiuncto articulo* vocantur. Iam vero verba τὰ δὲ πλείω αὐτῆς αὐτοὶ ἡμεῖς — — ἐπηυξήσαμεν quomodo intelligenda sint, *ex sequenti sententia hoc consilio apposita discere possis*, καὶ τὴν πόλιν τοῖς πᾶσι παρεσκευάσαμεν καὶ ἐς πόλ. καὶ ἐς εἰρήν. αὐταρκεστάτην: quod dicendi genus alibi quoque reperias, ut IV. 33. fin. χωρίων τε χαλεπότητι καὶ ὑπὸ τῆς πρὶν ἐρημίας τραχέων ὄντων. At qualia sunt ea, quibus urbem ornaverit Pericles ita, ut non esset, quo ea sive in bello careret seu in pace? utque suis ipsius opibus fulcita, aliorum auxilio nullo modo indigeret? Brasidas quidem Lacedaemonius, quum Lyncestarum copiis perterriti Macedones clam fugissent, desertus ac solitarius, quid sit *in se satis habere vires exorto bello*, optime declaravit his verbis (Thucyd. IV. 126.): ἀγαθοῖς γὰρ εἶναι ὑμῖν προσήκει τὰ πολέμια, οὐ διὰ ξυμμάχων παρουσίαν ἑκάστοτε, ἀλλὰ δι' οἰκείαν ἀρετήν. Sed propria haec hominum virtus huc non quadrat; alia igitur de re hoc loco Periclem puto agere, nempe de exstructo muro longo, de aedificatis navibus vel plurimis (cf. II, 13. 24.) de emendata denique arte militari. Atque de αὐταρκείᾳ τῆς πόλεως ἐς εἰρήνην, rerum cogi-

temus abundantiam, opera illa regia sane ac divina, Periclis consilio exstructa*), quaecunque delectationi facta sunt et remissioni [cf. c. 38.] En, haec sunt illa, quae a Pericle aequalibusque *adaucta sunt.* Ceterum neque Levesquius et Duca, quorum tamen multae sunt explicationes egregiae, a vulgata loci interpretatione declinant. — De *ἐν τῇ καθεστηκυίᾳ ἡλικίᾳ* cum Heilmanno consentio.

In eod. cap. *ἢ εἴ τι αὐτοὶ ἢ οἱ πατέρες ἡμῶν βάρβαρον ἢ Ἕλληνα πόλεμον ἐπιόντα προθύμως ἠμυνάμεθα.* Interpretes ad tollendam loci difficultatem existimant esse *βάρβαρον ἢ Ἕλληνα* pro *βαρβαρικὸν ἢ Ἑλληνικόν.* Recte. Est enim dura ista et poëtarum propria locutio etiam aliis apud Thucydidem locis, unde magis quam ex exemplis a Schaefero V. C. (Melett. Critt. p. 42.) allatis nostri loci confirmatur integritas, VIII. 69. *Ἕλληνες νεανίσκοι·* III. 103. in. *Οἱ δ' ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι τοῦ ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἐπελθόντες μετὰ τῶν Ἑλλήνων ξυμμάχων, καὶ ὅσοι Σικελῶν* etc. et VII. 42. in. *Ἐν τούτῳ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων ἔχοντες τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν — — ἀκοντιστάς τε βαρβάρους καὶ Ἕλληνας οὐκ ὀλίγους* etc. Dictio *πόλεμον ἀμύνεσθαι,* pro *πολέμιον ἀμύν.* et ipsa a Thucydidis scribendi genere non aliena. Facilior qui-

*) Not. Vid. Plutarch. vit. Pericl. 13. ed. Hutten.

dem evaderet constructio, si liceret dicere ὁ βάρβαρος ἔπεισι πόλεμον (pro εἶσι ἐπὶ πόλεμον), ut bene dixeris ὑπατείαν, σοφίαν μετιέναι: qua de re iudicent alii, ego proposuisse satis habeo.

II. 37.

Ἐλευθέρως δὲ τά τε πρὸς τὸ κοινὸν πολιτεύομεν καὶ ἐς την πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν, οὐ δι' ὀργῆς τὸν πέλας, εἰ καθ' ἡδονήν τι δρᾷ, ἔχοντες, οὐδὲ ἀζημίους μὲν, λυπηρὰς δὲ τῇ ὄψει ἀχθηδόνας προστιθέμενοι. ἀνεπαχθῶς δὲ τὰ ἴδια προσομιλοῦντες, τὰ δημόσια διὰ δέος μάλιστα οὐ παρανομοῦμεν, τῶν τε ἀεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων ἀκροάσει, καὶ τῶν νόμων, καὶ μάλιστα αὐτῶν, ὅσοι τε ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀδικουμένων κεῖνται, καὶ ὅσοι ἄγραφοι ὄντες αἰσχύνην ὁμολογουμένην φέρουσιν. Neminem video interpretum, qui has sententias recte intellexerit; omnia vero ab iis confunduntur. Neque enim animadvertisse videntur, qua ratione inter se differrent duae loci partes, ἐλευθέρως δὲ τά τε — ἀχθηδόνας προστιθέμενοι, et ἀνεπαχθῶς δὲ τὰ ἴδια *). — αἰσχ. ὁμολογουμένην φέρουσιν. Scilicet in prima de magistratibus, qui iudicant, agitur, de civium obedientia legibus in altera, id quod non ita difficile intellectu. Huc accedit ornatus quidam, quem quis appellaverit rhetori-

*) Not. Dedit Elmsleius in bella sua editione τὰ ἰδίᾳ, τὰ δημοσίᾳ, qua emendatione non inviti abstinemus.

cum, qui et ipse omnibus accurate excussis a nullo detegi non potest. Namque ut in prima sententia de publicis negotiis orator prius dixit quam de hominum in quotidiano usu suspicione: ita de hac ipsa suspicione privata in altera prius quam de causis publicis; utque ad τὰ πρὸς κοινὸν revocanda sunt ulteriora οὐδὲ ἀζημίους μὲν λυπηρὰς δὲ τῇ ὄψει ἀχθηδόνας προστιθέμ., ita in altera parte καὶ τῶν νόμων καὶ μάλ. — αἰσχ. ὁμολογ. φέρουσιν ad priora ἀνεπαχθῶς δὲ τὰ ἴδια προσομιλοῦντες. Eodem modo καὶ ἐς τὴν πρ. — ὑποψίαν ad οὐ δι' ὀργ. — ἔχοντες referuntur, et τὰ δημόσια — οὐ παρανομοῦμεν ad τῶν τε ἀεὶ ἐν ἀρχῇ ὄντων ἀκροάσει. Praeterea monemus de Periclis ratione illa, qua, ut vulgus mulceat eidemque gratiosus evadat, Lacedaemoniorum tacito calumniatur mores, et Atheniensium ad sidera tollit. Qua de re si quis dubitaverit, reliqua ut omittam, verba ἐς τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδευμάτων ὑποψίαν et εἰ καθ' ἡδονήν τι δρᾷ excutere eum iubeo, quibus usus est, ut de σκυθρωπείᾳ Lacedaemoniorum exiguis gaudiis irascentium moneret. Sicuti vero in priore illa parte id tantum agit, ut laudes in iudicum conferat eximiam liberalitatem, ita in altera, *suspicione* omissa, ut mores Atheniensium optimi appareant, *ipsa peccata legibus vetita* manifestius innuit, qualia apud illos invenias nulla. —

De sententia οὐδὲ ἀζημίους μὲν λυπηρὰς δὲ τῇ ὄψει ἀχθηδόνας προστιθέμενοι. quum, quod tamen multi sunt qui velint, de rebus praesertim gravioribus, solo iudices vultu tristi iudicare nihil possint, unice veram Heilmanni credo interpretationem esse. Coniecerit aliquis, Pausaniae interitum innuere Periclem; sed quem in talibus posse censeas rem acu tangere?

II. 40.

Φιλοκαλοῦμέν τε γὰρ μετ' εὐτελείας καὶ φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλακίας. Quid sit φιλοκαλεῖν, nemini non erit notum, si in memoriam revocaverit, quantum ad decorandam Athenienses vitam contulerint studium exstruendis templis porticibusque splendidis et instituendis ludis atque sacrificiis. Quam ob rem ipsos Lacedaemonii accusabant immodestiae luxuriaeque. At de verbis μετ' εὐτελείας facile aliquis dubitet, quin verum dixerit Pericles, Id quidem omnes statim concedent, Atheniensium fuisse vitam minus splendidam et luxuriosam, quam cum quadam parsimonia elegantem atque honestam: at tamen si perspexeris, quantas Pericles quamque immensas pecunias consumpserit exstruendis aedificiis reliquisque operibus, nonne de parsimonia desines cogitare? Quid igitur? Oratoris mentem assequi qui velit, unum imprimis est, quod animadvertat, parsimoniam quid intellexerint anti-

qui. Nempe eos dicebant parcos, qui suis opibus non in suum solorum usum uterentur, sed maxime quidem in communem; quam rem Horatius Od. II. 15, vel commodissime commentatur, haec inter caetera dicens:

Privatus illis census erat brevis,
Commune magnum: nulla decempedis
Metata privatis opacam
Porticus excipiebat Arcton:
Nec fortuitum spernere cespitem
Leges sinebant, oppida publico
Sumtu iubentes et deorum
Templa novo decorare saxo.

II. 40.

Διαφερόντως γὰρ δὴ καὶ τόδε ἔχομεν, ὥστε τολμᾶν τε οἱ αὐτοὶ μάλιστα, καὶ περὶ ὧν ἐπιχειρήσομεν, ἐκλογίζεσθαι· ὃ τοῖς ἄλλοις ἀμαθία μὲν θράσος, λογισμὸς δὲ ὄκνον φέρει. Multa ad explicandum locum conferebant interpretes *): quae quum frugis expertia videantur, quid est,

---

*) Not. Postea vidi, Hermannum (Vig. Cap. II. §. XIV. 44.) mecum consentire, cui ergo soli prior loci interpretatio proba debetur. — Ceterum hanc sententiam redolet illud Sallustii (Iug. c. 7.): Ac sane, quod difficillumum in primis est, et praelio strenuus erat, et bonus consilio, quorum alterum ex providentia timorem, alterum ex audacia temeritatem afferre plerumque solet.

quod singula describam? Eorum vero omnis error ex natura pronominis relativi haud satis perspecta profectus est. Constructionem, quae iam agitur, dixerim *oratorum propriam*, quae quum nitatur multis exemplis, operam demus, ut ne falsa ratione a quibusdam exigatur. Id enim faciunt, si quid ex dictis iam allatis colligere libet, ut ea ipsa, pronomine relativo comprehensa, atque deinde verbis vel iisdem vel aliis idem significantibus continuo repetita, cum iis, quae inde colliguntur, iungant, idque hoc consilio, ut res et perspicua magis fiat, et maiore vi ac potestate gaudeat. Itaque pronomen eodem casu collocatum est ac dictiones, quas in se continet, quaeque statim expositae, appositionem efficiunt. Eodem modo hunc quoque locum explicandum arbitramur, I. 122. med. δίχα γε ὄντας ἡμᾶς ἀπόνως χειρώσονται· καὶ τὴν ἧσσαν, εἰ καὶ δεινόν τῳ ἀκοῦσαι, ἴστω οὐκ ἄλλό τι φέρουσαν, ἢ ἄντικρυς δουλείαν· ὅ, καὶ λόγῳ ἐνδοιασθῆναι, αἰσχρὸν τῇ Πελοποννήσῳ, καὶ πόλεις τοσάσδε ὑπὸ *) μιᾶς κακοπαθεῖν· i. e. *quod qui-*

*) Not. Dukerus et post eum Elmsleius ἀπὸ scripserunt, sed minus recte, quum et codices optimi plurimique ὑπὸ exhibeant, et saepius, ut I, 132. ab in., in uno aut altero non ita bonae notae codice, ceteris genuinam praebentibus, ἀπὸ pro ὑπὸ inveniatur: quamquam usus praepositionum illarum, quum unam pro altera nullo codice aut certe paucis repugnantibus positam reperiamus, certus omnino fuisse non videtur.

dem, et certum unumque non posse consilium capere, et si ab una tot urbes vexari patiantur, Peloponneso dedecori est. Etenim λόγῳ ἐνδοιασθῆναι (i. e. δίχα εἶναι) revocandum est ad superiora δίχα γε ὄντας ἡμᾶς ἀπόνως χειρώσονται, et πόλεις τοσάσδε ὑπὸ μιᾶς κακοπαθεῖν ad καὶ τὴν ἧσσαν — — οὐκ ἄλλό τι φέρουσαν ἢ ἄντικρυς δουλείαν; atque ita ὅ pronomen duas in se continet sententias, quae continuo exponuntur. Quam rationem, cui nec sensus obstat neque usus sermonis, quum reieceris; omnino sive ad ὅ intellexeris κατὰ, sive, ut Ducas, infinitivum κακοπαθεῖν ab ἐνδοιασθῆναι malueris pendere, sive, ut Levesquius, locum ita verteris, *si figurer, même par la pensée (!), que tant de villes* etc., erit sane, in quo offendas, si vel sensum spectaveris, vel vocabula. Errant in hoc plurimi, quod, ubi usus pronominis relativi aliquis a solito loquendi genere declinat, praepositionem intelligere gestiunt, neque cognoscunt, hoc ipsum saepissime aut necessarium non esse, aut etiam alienum a linguae indole, quum *appositionis ratio et licentia usurpandi casus* in Graeco sermone latius quam in aliis qui-

Exempla quaere apud Herodotum, Thucydidem, Sophoclem aliosque. Cf. Wessel. ad Diodor. IV. 189, Eversium dissert. d. prooem. Thuc. p. 35. 36. ubi non nihil ad constituendam praepositionis utriusque differentiam confertur.

buscunque pateat, et id non solum antiquissimis temporibus, sed etiam multo serius. Facile quidem saepe aliquis κατὰ sive *in Rücksicht* suppleverit, sed quis non intelligit, venenum id esse dulce, quod impediat, quo minus sermonis cognitionem adipiscamur sinceram.

Itaque ad alium transeo relativi usum, eumque ab illo Thucydidis diversum fere, qui tamen dignus sit, qui hoc loco agatur. Homer. Il. XVI. 119. γνῶ δ' Αἴας κατὰ θυμὸν ἀμύμονα, ῥίγησέν τε, ἔργα θεῶν, ὅ ῥα πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κεῖρεν Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκην. Vulgo ὅ ῥα interpretantur καθ' ὅ ῥα. At vide, ne sensum ita habeamus malum, sive mavis nullum. Sunt, qui ὅ idem dicant esse, quod ὅτι; immo ὅ, τι. An non illi volunt seriora tempora ita relinquere, ut antiquiorum rationem inspiciant integram? Equidem ita: „Aias erkannte — die Werke der Götter, *was*, *die Rathschläge* des Kampfes, vereitelte der hochtonnernde Zeus". Ea aetatis Homericae et vetustioris est oratio propria. Sic, alia ut omittam, interpretor Il. V. 432. sqq. Αἰνείᾳ δ' ἐπόρουσε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης, γιγνώσκων, ὅ οἱ αὐτὸς ὑπείρεχε χεῖρας Ἀπόλλων. „Auf Aineias rennte der tapfere Diomedes, erkennend, was er auf ihn, die schützenden Hände, legte, Apollon der Gott". Et Odyss. IV. 206. τοίου γὰρ καὶ πατρὸς, ὅ καὶ πεπνυμένα βάζεις, quae sic verba vertenda: „Denn von solch

einem Vater stammt, was du verständiges sprichst". *) Quidquid sic appositum vides, aestheticis puta inclusum virgulis esse. Hic igitur relativi usus ex Homeri aetate ita obtinuit in posteriora tempora, ut ὅ simplex tantum poëtae, si sermone volebant uti Homerico, raro quidem usurparent; ceteri vero ut addere τι solerent, originem tamen locutionis atque indolem non minus, quam Germani Anglique vocis *dass*, *that* et Latini vocis *quod*, sensim sensimque negligerent et obliviscerentur; unde factum, ut ὅ, τι in coniunctionum, quas vocant, numero haberetur et a Grammaticis ὅτι scriberetur. De ὅ Homerico si quis meam ad sententiam proxime indicatam ita sese profiteatur accessurum, si numerus pronominis et genus idem atque appositionis sit: eum ad innumerabiles scriptorum delegabo locos, nec minus de linguarum natura monebo rudium necdum omnino excultarum, quae universae minus sint quoad genus numerumque definitae. Neque ab re esse mihi visum, afferre locos Thucydidis, quos aptos Heilmannus esse ducebat, quibus argueret, praepositionem κατά esse intelligendum ad ὅ pronomen in illo loco

*) Not. Confer. etiam Sallust. Cat. 43. »Sed mihi *multa* legenti, *multa* audienti, *quae* populus Rom. domi militiaeque, mari atque terra *praeclara facinora* fecit etc.« ubi, ut aliis apud eundem locis, antiquam videmus orationem affectatam.

(II. 40.), ex quo sumus exspatiati. III. c. 12. in. καὶ οἱ μὲν ἡμᾶς ἐν τῷ πολέμῳ δεδιότες ἐθεράπευον, ἡμεῖς δὲ ἐκείνους ἐν τῇ ἡσυχίᾳ τὸ αὐτὸ ἐποιοῦμεν· ὅ, τε τοῖς ἄλλοις μάλιστα εὔνοια πίστιν βεβαιοῖ, ἡμῖν τοῦτο ὁ φόβος ἐχυρὸν παρεῖχε. At πίστιν cum ὅ iungamus, quod per illud appositum explicatur, ubi, quamvis genera diversa sint, haud tamen est, quod aliud quidquam sentire cupiamus. Conf. Matth. Gr. Gr. §. 478. e. Ceterum neque id neque hoc, quod sequitur, cum in illud de quo ab initio disputationis disseruimus, nullo modo qnadret, ad suam vincendam causam ab Heilmanno afferri debebat. VI. 33. fin.*) ὅπερ καὶ Ἀθηναῖοι αὐτοὶ οὗτοι, τοῦ Μήδου παρὰ λόγον πολλὰ σφαλέντος, ἐπὶ τῷ ὀνόματι ὡς ἐπ' Ἀθήνας ᾔει, ηὐξήθησαν. Concedo libenter, ὅπερ h. l. esse i. q. δι' ὅπερ, ut ταῦτα saepe i. qu. διὰ ταῦτα. Neque enim contendere volo, nusquam ita positum esse pronomen, ut etiam addere praepositionem possis; dum modo occasione data libeat de utriusque usus ratione recte pensitare **).

*) Not. Simile etiam V. 105 Τῆς δὲ ἐς Λακεδαιμονίους δόξης, ἣν διὰ τὸ αἰσχρὸν δὴ βοηθήσειν ὑμῖν πιστεύετε αὐτοὺς etc., ubi ἣν pro διὰ s. καθ' ἥν.

**) Not. Admodum id gaudeo, Valkenarium praeter alios operam dedisse, ut cupidinem istam praepositiones intelligendi propelleret. Namque in Euripid. Phoeniss. p. 52. v. 157. ὃ καὶ δέδοικα μή σκοπῶσ' ὀρθῶς θεοί, quamvis multi obniterentur, ex optimo codice lectio-

Ad postremum dignus notatu locus est Thucyd. III. 37. οἵ οὐκ, ἐξ ὧν ἂν χαρίζησθε βλαπτόμενοι αὐτοὶ, ἀκροῶνται ὑμῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν, ἰσχύϊ μᾶλλον, ἢ τῇ ἐκείνων εὐνοίᾳ, περιγένησθε, ubi alterum ἐξ ὧν pro ἐξ ἐκείνων, οἷς s. ᾧ, ita ut ἰσχύϊ sit appositio. Huic comparetur Theocr. Epigr. XVIII. ed. Schaef. Ἑξεῖ τὰν χάριν ἁ γυνὰ ἀντὶ τήνων, ὧν τὸν κῶρον ἔθρεψε, ubi ὧν pro ἃ s. ὅ, ut τὸν κῶρον appositio sit. Thuc. VI. 16. καὶ ὅσα .. χορηγίαις etc. λαμπρόν. Quamquam persuasum habeo, Graecos ipsos, cur ita dicerent, omnino ignorasse. – Κράτιστοι δ' ἂν τὴν ψυχὴν δικαίως κριθεῖεν οἱ τά τε δεινὰ καὶ ἡδέα σαφέστατα γιγνώσκοντες. Et hoc colligit ex praegressis Pericles. Dictionem τάτε δεινὰ καὶ τὰ ἡδέα perperam explicavit scholiastes, quem Valla, Levesquius multique sequuntur. Scholiastae enim haec sunt verba: δεινὰ τὰ πολέμια (i. e. τὰ πολεμικά, ut ipse Thucydides I. 18. fin.) ἡδέα τὰ τῆς εἰρήνης. Nam

---

nem ὅ pro ᾧ recepit, quippe quod a δοκῶσι penderet. Attamen libere profiteor, ὅ aptius videri a δέδοικα regi, ut Thucyd. I. 140. ὅπερ μάλιστα προὔχονται, εἰ καθαιρεθείη, μὴ ἂν γίγνεσθαι τὸν πόλεμον, pronomen ὅ a προὔχονται pendet aperte. Idem ille p. 94. v. 270. ὅ in ᾧ mutare cupit; male quidem, quum pronomen et praegressa comprehendere, et a δέδοικα pendere bene possit. Vide reliqua ab viro clarissimo hac de re disputata.

homines si eo maxime, ut, quae pax bona praebeat quaeque mala bellum, cognoverint, fortissimi evadant: non erat, quod Lacedaemoniis ac reliquis Athenienses virtutem illam maximam non attribuerent: quis enim est, quin cognitione ista utatur? *At quis inde fieri existimaverit fortissimos homines?* Id igitur credo dicere Pericles voluit, Athenienses ante, quam pericula subirent, explorare, quid vincentes lucri facerent, quidque victis damni fieret; quod si explorassent, maximo opere niterentur esse necesse pro victoria, praesentientes, qualis ipsos miseria maneret, qualisve felicitas. Itaque *ἡδέα victoriae* sunt bona, *δεινὰ victorum subactorumque* mala.

II. 41.

Μετὰ μεγάλων δὲ σημ. -- τοῖς τε νῦν καὶ τοῖς ἔπειτα θαυμασθησόμεθα -- πᾶσαν μὲν θάλασσαν καὶ γῆν ἐσβατὸν τῇ ἡμετέρᾳ τόλμῃ καταναγκάσαντες γενέσθαι, πανταχοῦ δὲ μνημεῖα κακῶν τε κἀγαθῶν ἀΐδια ξυγκατοικίσαντες. Haud mihi est Vallae, quem caeteri sequuntur, interpretatio probata, neque igitur ipsa lectio (*κακῶν*). Quis est enim, qui Periclem credat ponere laudem in malefactis? Quis est, qui posteros arbitretur esse admiraturos male facta. Quid, od ipsa hostium devictio vocabatur *καλὸν καὶ* ιθόν? Itaque libentissime recipio lectionem

καλῶν τε κἀγαθῶν (i. e. rerum magnarum bello gestarum) in aliquot codicibus inter versus scriptam. De particula τε ne mireris, qua nihil Thucydidi familiarius. Praeterea non modo omnino καλὸς et κακὸς ab insciis commutabatur, sed adeo in dictione καλὸς κἀγαθὸς, ut apud Xenoph. Cyrop. V. 5. 19.

II. 43.

Τὴν δὲ τῶν ἐναντίων τιμωρίαν ποθεινοτέραν αὐτῶν λαβόντες, καὶ κινδύνων ἅμα τόνδε κάλλιστον νομίσαντες, ἠβουλήθησαν μετ' αὐτοῦ τοὺς μὲν τιμωρεῖσθαι, τῶν δὲ ἐφίεσθαι. Est sane mirum, quod tam male interpretes locum intellexerunt. Reiskius, Ducas aliique τῶν δὲ referri opinantur aut ad bona, quae in bello capiuntur, aut quae restituta pace sunt in patria. Nonnulli etiam alio modo interpretantur, nec tamen probabiliori. At vero quî homines illi, ad quos Periclis laudatio pertinet, quaesivisse divitias dici in bello possunt, quos antea legerimus negligendas easdem non deterruisse, quominus belli subirent pericula? aut quanam ratione τῶν δὲ h. l. potest ad bona referri, quibus ii restituta pace fruantur in patria? Rhetoricam concinnitatem denique isto explicandi modo dirui quis patiatur? Nec vero Poppo, qui Hermannum audivit, tantum virum, rectiorem viam ingredi-

tur. Refert enim hic quoque τῶν δὲ ad praegressum αὐτῶν, etsi intelligens, quam ita vadat sensus ineptus, ex suo ingenio ἀφίεσθαι scribere cupit. Falso. Valde enim cavendum, ne orationis partes rhetorice distributas perperam commisceas. At quid est, quod erraverint docti viri? Neglexisse quidem videntur, neutra pluralis numeri, eaque imprimis pronominum, apud Graecos fuisse induta substantivi singularis numeri vi ac potestate, ideoque referri facile posse ad substantiva masculini aut feminini generis, in singulari numero posita. Sed hac de re supra iam diximus. Id quum ita sit, non dubito τῶν δὲ statuere pro τοῦ δὲ (sc. καλλίστου κινδύνου) positum esse, quod quidem iam ante me video placuisse Bredovio. At locus etiam ita quadam parte laborat. Etenim oratoriam descriptionem si spectaveris, quum quatuor sint membra, quorum duo quaeque sibi respondeant, omnino relicto μετ' αὐτοῦ intelliges, unum membrum id sibi iunctum habere, quod in altero solo oportet esse; quando quidem singularia in singularibus solent esse contenta, nec duo licet in unum ita coalescere. Ergo verba ista sunt damnanda, quae neque apud Dionys. Hal. p. 806. leguntur.

Καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἀμύνασθαι καὶ παθεῖν μᾶλλον ἡγησάμενοι, ἢ τῷ ἐνδόντες σώζεσθαι, τὸ μὲν αἰσχρὸν τοῦ λόγου ἔφυγον, τὸ δ' ἔργον — — ἀ-

πηλλάγησαν. Bredovius: Und indem sie im Kampfe meinten, dass durch tapfere Abwehr und etwanniges Leiden (Verwundung) sie weit eher als durch feige Nachgiebigkeit das Leben sich retten würden etc. Miror, quod tale quid dixit! Melius sane Valla et Ducas, Grammius et Levesquius παθεῖν, σώζεσθαι a ἡγησάμ. pendere existimaverunt. Ita certe oratoria membrorum descriptio servatur, sensusque evadit commodus. Namque ut τῷ ἀμύνασθαι καὶ παθεῖν et τῷ ἐνδόντες σώζεσθαι sibi sunt contraria, ita τὸ μὲν αἰσχρ. τ. λόγ. ἔφυγ. ad τῷ ἐνδόντ. σώζ.. et καὶ δι' ἐλαχίστου καιρ. — — ἀπηλλάγησαν ad τῷ ἀμύν. καὶ παθεῖν referendum. Quid, quod ne apta quidem laudationi est salus in bello quaesita? Itaque παθεῖν h. l. non significat *ein etwanniges Leiden*, verum *occidere*, *mori*; quae quidem vocis potestas etiam alibi invenitur, ut IV. 38. princ. εἴ τι καὶ ἐκεῖνοι πάσχοιεν, ubi scholiasta: πάσχοιεν, ἤγουν ἀποθάνοιεν; nec non πάθος apud Herodotum et Xenophontem pro θάνατος. In τῷ ἐνδόντες non est, quod offendamus, cui similes sint constructiones IV. 63. in. Καὶ νῦν — — δέος, καὶ διὰ τὸ ἤδη φοβεροὺς παρόντας Ἀθηναίους κατ' ἀμφότερα ἐκπλαγέντες; ubi proba scholiastae explicatio, καὶ διὰ τὸ τοὺς Ἀθηναίους ἤδη φοβεροὺς ἡμῖν εἶναι παρόντας. I. 2. Τὴν γοῦν Ἀττικὴν, ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον διὰ τὸ λεπτόγεων ἀστασίαστον οὖσαν ἄνθρωποι ᾤ

κουν οἱ αὐτοὶ ἀεί. V. 7. αἰσθόμενος τὸν θροῦν καὶ οὐ βουλόμενος αὐτοὺς διὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ καθημένους βαρύνεσθαι. VII. 66. fin. καὶ τῷ παρ' ἐλπίδα τοῦ αὐχήματος σφαλλόμενοι, καὶ παρὰ ἰσχὺν τῆς δυνάμεως ἐνδιδόασιν, quod bene explicat scholiasta: καὶ παρ' ἐλπίδα σφαλέντες. At hae sunt ex liberioribus constructionibus, quas ne quis imitetur. Goellerus ex cod. Monac. 218. lectionem τῷ ἔργῳ ἐνδόντες attulit, quae ei non erat probanda. Languet Heilmanni τῷ ἐνδόντες.

II. 43.

Ὁ μετὰ ῥώμης — ἀναίσθητος θάνατος. Est re vera ῥώμη pro ἀρετή s. ῥώμη τῆς γνώμης, ut imbecillitas (Cic. Nat. Deor. I. 44. in.) pro imbecillitas animi (ut Caes. B. G. VII. 77. med.); quam quidem significationem et ipsa res poscit et contrarium μαλακισθῆναι. Eadem potestate vox nobis occurrit IV. 29. καὶ αὐτῷ ἔτι ῥώμην καὶ ἡ νῆσος ἐμπρησθεῖσα παρεῖχε et VII. 18. in. Μάλιστα δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐγεγένητό τις ῥώμη, διότι τοὺς Ἀθην. etc. Ceterum conferre libeat Sallust. Cat. XX. med. Nonne emori per virtutem praestat, quam vitam miseram atque inhonestam, ubi alienae superbiae ludibrio fueris, per dedecus amittere?

II. 44.

Τὸ δ' εὐτυχές, οἳ ἂν τῆς εὐπρεπεστάτης λάχωσιν, ὥσπερ etc. Mirum quantum hoc loco erra

verunt interpretes. Primo subiiciam versionem Levesquii, cui Neophytus Ducas consentit: „Ceux — lá sont heureux, qui, comme les guerriers dont nous célébrons les obseques, et qui vous laissent dans la douleur, obtiennent la plus brillante fin“. Vterque vir solos eos, qui tum sunt humati, vult esse sortem nactos fortunatam: quod et oratio ipsa accipere vetat et mos illorum temporum. Conferantur quidem Tyrtaei carmina. De altera loci parte *καὶ οἷς εὐδαιμονῆσαί τε ξυνεμετρήθη* omnium mihi quidem explicationes displicent. Canterus, quem Heilmannum memini sequi, ita: Eundem supremum agere et beatum diem. At tum *ὁμῶς*, non *ὁμοίως*, scribendum erat; neque sententia ista ad proxime priora quadraret. Valla, a quo Reiskius, Levesquius et Ducas aliique pendent: „Quibus datum est, ut eorum vita feliciter acta pariter et finita censeatur“. At vero felicitatis notio repeti ex *ἐνευδαιμονῆσαι* vix et ne vix quidem potest; neque huc apta, quae praegressa sunt. Scilicet quum profecto, quibus et beata vita et mors gloriosa contigerit, fortunatiores sint praedicandi, quam quorum nihil sit nisi honestus exitus; apparet sane, mortuos illos, in quos haec laudatio, non esse fortunatissimos, quos tamen oportet esse; neque igitur inde satis oriri solatii lugentibus suos, quos illi etiam frui maluerint vita beata. Praeterea nonne re vera humilissi-

ma secundae fortunae exsisteret definitio, nisi sensus toti loco inesset singularis? Est postremo ineptum, aliam quoque felicitatis afferre rationem plane diversam. Addo, quod, quaecunque placet ex istis interpretationibus, respondentes sibi sententiae, in hac potissimum oratione rhetorica arte frequentatae, desiderantur. Equidem confiteor, loco nostro ita explicato et relicto sensum elicere commodum me non posse. Itaque ἐντελευτῆσαι mutaverim in εὖ τελευτῆσαι, quam coniecturam ante perspectum Popponis libellum cum Bomhardo Ansbacensi, litteris Graecis atque Latinis admodum docto, communicaveram. Scilicet Poppo eandem corrigendi viam inibat, quamquam loco parum intellecto et temere correcto de veritate emendationis dubitabat. Nempe hîc si, quod fieri per totam orationem hanc necesse, de oratoris arte ἀντίθετα frequentante, cogitaveris, posse illud εὖ τελευτῆσαι facile constare videbis. Etenim verba καὶ οἷς ἐνευδαιμονῆσαι.. ξυνεμετρήθη quum praegressa explicandi causa apposita sint, tum ἐνευδαιμονῆσαι debet ad eos, οἳ ἂν τῆς εὐπρεστάτης λύπης λάχωσιν et εὖ τελευτῆσαι ad eos, οἳ ἂν τῆς εὐπρεπεστάτης τελευτῆς, referri; atque ὁμοίως est cum ξυνεμετρ. coniungendum. Ὁμοίως istud autem non sine vi dictum, utpote qua voce adimatur omnis lugentibus lamentandi causa: namque par est utrorumque sors eaque beata. Iamque loci haec est in lati-

num sermonem translatio: Laeta eorum est sors, quibus honestissimns aut exitus, ut hisce, contigit, aut moeror, uti vobis; qui igitur consimili fato vel transigunt vitam beatam, vel beatae morti occumbunt".

Ὅσοι δ' αὖ παρηβήκατε, τόν τε πλείονα, κέρδος ὄν, εὐτυχεῖτε βίον, ἡγεῖσθε καὶ τόνδε βραχὺν ἔσεσθαι, καὶ τῇ τῶνδε εὐκλείᾳ κουφίζεσθε. Lectionem hanc probari nullo modo posse recte existimat praeter alios Poppo, qui quamvis alteram una cum Valla bene interpretatur, tamen ad vulgatam refutandam de *καὶ* et *τόνδε* rationes affert falsas.

EMENDANDUM.

Sub finem meae ad Thucyd. II. 40. annotationes vernaculo sermone reddidi versum 206 Homer. Odyss. δ' hoc modo: Denn von solch einem Manne ist, was du Verständiges sprichst. At mutavi, non de illa coniunctionis ὅτι origine a me indicata sententiam meam, sed de hoc solo loco interpretando. Intelligo enim κατὰ τοῦτο ante ὅ: Denn von solch einem Vater stammst du (*aus dem zu schliessen*), was du Verständiges sprichst. Ita praeter caeteros locos interpretor hunc: Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως αγόρευεν. Homer. Od. α, 382. Similis est: Ἀντίνο', ἦ καί μοι νεμεσήσεαι, ὅ, ττι κεν εἴπω; ibid. 389.

Monachii Id. Febr.
MDCCCXX. *Frid. Lehner.*

II.

SILVAE PORTENSES.

AVCTORE

A. G. LANGE.

PARS PRIMA.

SILVAE PORTENSES.

1.

De usu loquendi circa nomina collectiva.

Ahlwardtus in programmate quodam Oldenburgi a. 1804 edito, cum animadvertisset, quae de usu nominum collectivorum imprimis de verbi et substantivi collocatione dicuntur, non satis accurate praecipi, ea in hunc modum rectius constitui censet. Proponit autem has leges:

1) Si nomen collectivum ut subiectum verbo antecedit, verbum aeque plurali ac singulari numero reddi potest; perinde est, utrum dicas turba *ruit*, an *ruunt*, pars *clamat* an *clamant*.

2) Sin collectivum nomen, ut subiectum verbum sequitur, tum verbum necessario singulari numero est reddendum, et vitiosus est pluralis. Ita dicendum: *ruit* turba, neque vero *ruunt* turba.

Has quidem leges sat magna exemplorum copia eatenus confirmat, ut pateat, usum loquendi, quem dicunt, fere ad e[illegible] confor-

matum. Vlterius etiam progressus eas ex ipsa intellectus humani natura repetendas existimat. Nam si nomen collectivum praecedat, tum in eodem et unum quoddam, et plura simul cogitari, ita ut nihil fere intersit, utrum pluralis an singularis sequatur; sin verbum praecedat plurali numero, tum plura statim animo observari et tum nomen positum facile ciere perturbationem aliquam notionum et sensus. Quae quamvis probabiliter disputentur, tamen non omni prorsus dubitationi exemta sunt. Reperiuntur enim loci bene multi, in quibus fit, quod fieri Ahlwardt plane negat. Nam ut taceam Graecos — quis enim non statim meminerit illarum ὡς φάσαν ἡ πληθύς. Il. II. 278. κάλεόν τέ μιν εἰς ἓ ἕκαστος. Il. XXIII. 203. κέκλοντο δὲ οἷσιν ἕκαστος ibid. 371. ἔφυν δ' ἐν χερσὶν ἕκαστος. Odyss. X. 397. et sic saepius in hoc nomine cf. Matthiae Gr. Gr. §. 301. pag. 419. Latini poëtae certe immutant hic illic hunc ordinem. Nolumus quidem tales locos adhibere, qualis est apud Horat. IV. 2. 50. „Dicemus io triumphe civitas omnis". Epod. XVI. 36. eamus omnis civitas. Auctor consol. ad Liv, v. 202. „Adsumus omnis eques". Ovid. Trist. II. 513. „totus quibus utimur orbis", horum enim, quoniam in iis prima verbi persona est, diversa ratio existimabitur; neque nulli dubitationi obnoxia erunt illa Fastor. II. 225. quo ruitis generosa domus, et apud Prop. III. 15. 28. unde

tuum potant Naxia turba merum.„ Verum aperte mutato ordine habet Seneca Oed. v. 160. Rupere Erebi claustra profundi turba sororum et Ovid. Fast. II. v. 657. Conveniunt celebrantque dapes vicinia simplex.

2.

Locus Livii XXX. 44. explicatus.

In Hannibalis oratione, quam Livius ab eo habitam esse refert, cum Hasdrubal risum eius in publico de imperata pecunia luctu increpasset, leguntur haec verba:

Nec esse in vos odio vestro consultum credatis. Haec Crevierius ita exposuit: „Neque tamen existimate, ideo tam acerbe egisse vobiscum Romanos, ut odium suum explerent; sed vestrae paci ac tranquillitati consuluerunt, et quoniam nulla magna civitas quiescere potest, vobis vires ademerunt, ut quiescere cogeremini". Quae quam parum recte se habeant, quivis videt. Primum enim vix persuaderi mihi patiar, *odio vestro* de Romanorum in Carthaginienses odio accipi debere. Nam ut possit hoc omnino admitti, quod exemplis sat multis ostendit h. l. Drakenborchius, haud tamen credo, hoc in loco Livium magna cum ambiguitate praetulisse significationem alieniorem usitatae. Tum si illo modo accipiatur, nonne tamen vel sic odium suum Romani satis expleverint?

Quod cum Drakenborchius bene perspexisset, profert hanc coniecturam: *Necesse est, in vos odio vestro consultum a Romanis credatis*, et sic explicat: Omnino existimare debetis, Romanos vobiscum egisse pro magnitudine odii, quo vos semper persecuti sunt. Norunt enim magnam civitatem diu quiescere non posse, hinc interdicendo bellis externis, adimendo etiam illa, quibus aliis bellum inferre possetis eventurum praevident, ut hostem, quem foris habere vel non poteritis, vel non audebitis, domi inventuri sitis.

Qui nuper edidit doctas Emendationes Livianas, *Georg. Lud. Walchius* (Berol. 1818) leniorem sibi videtur medelam in promtu habere, ita scribendo, vel potius legendo; „nec esse in vos odio vestro consultum credatis? Immo maxime credatis. Nulla (enim) magna civitas diu quiescere potest.“ – Verum in utraque ratione id inprimis displicet, quod secundum utramque Hannibal faciat Carthaginienses de re dubitantes, de qua dubitare unquam nec potuerant, nec voluerant, de odii Romani in se magnitudine. Nam si levius, quam par erat, ex Hannibalis sententia adempta sibi arma, incensas naves interdictum externis bellis tulerant, non tam odii Romani acerbitas, quam id, in quo maior et perniciosior inesset odii vis, eos latuerat. Tum et ipsa verborum coniunctio in *vos* odio vestro *consultum*

languidior, si quid sentio foret. Plus enim ista sibi quasi opposita — in vos odio *vestro*, minantur, quam praestant. In talem ferme modum Hannibal locuturus fuisset: nec esse odio vestro a Romanis facta credatis?

Fugit opinor interpretes Livii recentiores, etiam illustrem historiarum scriptorem *Gibbonium* hunc locum coniectura aliquando tentasse. Enarrat enim in commentariis, quos de sua vita conscripsit, se unius litterulae mutatione huic loco suam sanitatem restituisse; mutato nempe *odio* in *otio;* addit autem se suam coniecturam iudicio Crevierii subiecisse, qui in hunc modum rescripserit. Iuvat harum litterarum admodum urbane et haud indocte scriptarum exemplum adponere.

Je ne puis qu' étre trés sensible aux temoignages d' estime, dont vous voulez bien me combler, quoique je sois fort éloigné de les prendre à la lettre, et de me regarder comme un oracle. Mais je suis homme vrai, et par là même, qui aime à profiter des lumières, que l' on a la bonté de me communiquer. Ainsi, Monsieur, je reçois avec toute la satisfaction possible l' ingenieuse conjecture que vous proposez pour l' eclaircissement d' un passage de Tite-Live, sur lequel je n' avois pus qu' être embarassé. J' adopte toutes vos observations, tous vos raisonne-

ments. Par le changement d' une seule lettre vous substituez à un sens louche et obscur une pensée claire, convenable au caractère de celui qui parle et bien liée avec tout le reste du discours. Je ne manquerai pas d' en faire une note et de me servir de cette judicieuse correction si l' occasion s' en presente en prenant soin de faire honneur a celui, à que je la dois.

J' ajouterai seulement une remarque de peu de conséquence, mais qui me paroît necessaire pour donner toute sa perfection à la phrase, sur laquelle vous avez travaillé si heuresement. Voici la phrase avec le changement, que vous proposez. *Nec esse in vos otio vestro consultum ab Romanis credatis* et. Or *in Vos* ne me paroit point s' acoordor avec *otio vestro*. L' expression *in vos* semble marquer quelque chose, qui doit être contraire au bien des Carthaginois et qui par conséquence s' allie mal avec l' idée de leur repos. Ainsi au lieu de ces mots *in vos* j' aimerois mieux lire *in his*. Alors la phrase sera conpletement bonne. *Nec esse in his otio vestro consultum ab Romanis credatis.* Ne pensez pas que dans ces mesures que prennent les Romains pour vous ôter toutes vos forces et en vous interdisent la guerre avec l' étrenger ils aient eu pour objet votre tranquillité et votre repos.

Il ne me reste plus, Monsieur, qu' a vous remercier de la bonté, que vous avez eu de me faire part d' une idée aussi heureuse. Ce seroit une grande joie pour moi, si je recevois souvent de pareils secours sur tout ce que j'ai donné au public. J' ai l' honneur etc.

Vtrum urbanius an veracius iudicaverit Crevierius, nunc in medio relinquamus, id vero patet, si vel aliquatenus nexui coniectura consulatur, eam plura incommoda, certe plura quam unam litterulam mutandi necessitatem secum afferrre, quod ut bene vidit, Crevierius, ita nescio an non bene ulterius emendandi officio functus sit.

Nonne ex vulgata lectione sine ulla scripturae aut interpunctionis mutatione bonus sensus reperiri possit? Odium vestrum est odium Carthaginiensium in Romanos; significat autem non modo acre et inexpiabile, quale Romanorum fuit, sed coniunctum etiam cum caeco et lymphatico quasi furore. Hannibalis igitur dictum in hunc sensum acceperim: Romani agunt in vos non tali odio, quale vestrum est in ipsos. Romani enim vos cautius oderunt et ea in vos consulunt, decernunt, quae vobis maximo exitio fore praevident, et ita quidem, ut vos per vosmet ipsos pereatis, ipsi neque sanguinem neque pecunias effundere opus habeant. Nam non grassantur

in vos cum quadam animi impotentia, sed dum externis bellis vos prohibent, faciunt, cum externus timor maximum sit concordiae vinculum (L. II. c. 39.), ut intestinis discordiis in perniciem ruatis. — Tali modo Hannibal suis persuadere vult illo se vulnere concidisse, et levissimo in malo hodie lacrimare. Quodsi verba ista sic accipiantur, et nexus commodus erit et illorum — *in vos* odio *vestro*, concinnior et gravior oppositio.

3.

Aenigmaticus lusus explicatus.

Est inter aenigmata Analectorum Tom. III. p. 325. XXVIII. hoc:

Μὴ λέγε, καὶ λέξεις ἐμὸν οὔνομα, δεῖ δέ σε λέξαι οὐδὲ πάλιν μέγα θαῦμα λέγων ἐμὸν οὔνομα λέξεις· Iacobsius haec adnotavit: „Vt haec nunc leguntur, vereor, ut sensum habeant, nam posterior pentametri velut *alterius versus* pars cum praecedentibus non coit. An fuit:

Μὴ λέγε καὶ λέξεις ἐμὸν οὔνομα, εἰ δ' ἐμὲ λέξεις
ὧδε πάλιν μέγα θαῦμα λέγων ἐμὸν οὔνομα λέξεις·

Silentium significari videtur; qui tacet, etsi nomen silentii non pronuntiat, alios tamen eius recordari cogit, quod idem est, ac si illud nominasset. Hoc est *μὴ λέγε, καὶ λέξεις ἐμὸν οὔνομα.* Reliqua iam perspicua sunt, oxymori caussa, in quo natura aenigmatis versatur adposita“.

Sed omnia sana; significatur enim vocula μή· λέγε μή, καὶ λέξεις ἐμὸν οὔνομα (i. e. μή.) δεῖ δέ σε λέξαι (ob imperativum) οὐδὲ sive οὐ δὲ πάλιν, μέγα θαῦμα, λέγων (i. e. οὐ seu μὴ λέγων) ἐμὸν οὔνομα (μή) λέξεις. — Invenis et extra aenigmata, praesertim in sermone familiari eiusmodi extra suam significationem positas particulas. Cic. Phil. XI. c. 8. eum dico *mihi*, II. 39. ut aliquand oillud *paene* tollatur. Ovid. Heroid. XVIII. 179. lacrymas hoc mihi *paene* movet. Plut. Alex. c. 60. ἐν τῷ βασιλικῶς. Plato Ion. T. IV. p. 198. ed. Bip. τὰ τοιαῦτα δὲ λέγεις πλὴν τὰ τῶν ἄλλων. Eas voces Grammatici dicunt in hypocrisi esse capiendas. Cfr. Ruhnk. ad Terent. Andriam II. 1. ed. Bruns. T. I. p. 60. Qui paullo crassius loquuntur, talia *materialiter* poni dicunt, cfr. Brunck. ad Sophocl. Antig. v. 567.

Buttmannus, quocum haec communicaram, adscripsit: „Sibi eam rationem non probari; nescire enim se, cur interposita illa sint δεῖ δέ σε λέξαι, et quomodo dici possit, eum, qui οὐ dicat, οὔνομα μὴ dicere; se quidem quamquam de solvendo hoc aenigmate nondum certo quovis tamen pignore contendere velle, tres illas syllabas *MH-ΔΕΙ-Α* in nomen Μήδεια esse conflandas“. — Hanc sagacissimi viri coniecturam aut ipsi, aut aliis stabiliendam relinquo.

4.

Iocosa quaedam.

Nota est Gallorum levitas, qua et viris huius gentis haud ineruditis accidere solet, ut in rebus litterariis, temporibus, nominibus praesertim externorum populorum aliquanto saepius, quam alii, turpiusque cadant. Quo in genere nihil potest festivius facile reperiri, quam quod nuper traditum est in quodam libro, cuius inscriptio haec est: Virgile en France ou la nouvelle Enéide poëme hero-comique en style Franco-Gothique pour servir d' esquisse à l' histoire de nos jours par *le Plat du Temple.* Offenbach, 1810. —

In praefatione ille multa susque deque sed serio disputat, quum omnino de poësi satyrica tum de parodia, de qua p. XXIV. sic: La principale espèce de parodie est un ouvrage en vers composé d' une pièce entière de poésie comme detournée à un autre sujet et à un autre sens par le changement de quelques expressions“ et pergit sic: *Henri Etienne qui fleurissait vers la neuviéme olympiade* a été le premier inventeur de cette parodie, qu' on nomme simple ou narrative; *Hégemon de Thasos* vers la quatre-vingt-huitiéme olympiade est l' auteur de la parodie, qu' on nomme dramatique“, En parodicae historiae parodiam, *Henricum Stephanum*, nostri scriptoris popularem, circa olympiadem no-

nam florentem, et parodiae primum inventorem. Edidit nimirum, ut satis notum, H. Stephanus Parodias morales Parisiis 1576; idem dissertationem de poëmatiis, quae παρῳδία, vocantur subiecit ad calcem certaminis Homeri et Hesiodi a. 1573. — Hinc parodiarum inventor, qui alias *Archilochus*, aut *Hipponax* aut alius nescio quis perhibetur, (v. Moser über die parodische Poesie der Griechen in Commentariis a Creuzero et Daubio editis et *Studien* inscriptis a. 1810. n. II.) factus est subito Henricus Stephanus. — Belle hercle et mirifice factum Galli. Verum ne quid in hoc genere nostratibus deesset, cavit ἀνιστορησία recentioris rei litterariae scriptoris, cuius unum alterumve specimen animi causa dabimus. Fuhrmannus igitur in libro suo *Handbuch der classischen Litteratur der Römer* I. B. p. 138. haec de Lutilio antiquo satyrarum auctore.

„Dass Lucilius wie Lessing aus Vorliebe für seine Hypothese, der zu Folge Lucilius den Martialis in seinen Epigrammen nachgeahmt habe, nach dem Martial gelebt habe, beruht auf schwankenden Gründen. Denn wenn auch Lucilius eines Arztes Hermogenes erwähnt, der unter Hadrian gelebt haben soll, so gab es doch der Hermogenes viere (an viele?) Lucilius aber hat auf den Arzt *Magnus* ein Gedicht gemacht, welcher den Galen, der ihn oft anführt, über-

lebte, und nach Lessing Leibarzt der beyden Antonine war: allein vielleicht gab es mehrere Ärzte dieses Nahmens.

Lessingius leviter inspectus docere nostrum poterat, non nunc agi de Lucilio antiquo satyrae conditore, sed de iuniore et *Graeco* quidem poëta, Lucilio seu Lucillio, quem Lessingius Antoninorum, rectius Iacobsius (vd. Anth. Gracam Vol. III. P. III. p. 912. sq. ed. Lips.) Neronis tempore vixisse statuit. — Verum eiusmodi error non amplius mirus videbitur ei, qui meminerit eundem Fuhrmannum ex Christophoro Brunone *Monacensi* quondam fecisse Bavaricum *Monachum* (Class. Litt. der Römer p. 787.), ex *Phrynicho* Arrhabio *Arabem* et quidem Bithynum (Class. Litt. der Griech. II. 93.), et ex Carthagine urbem *Elissam* in agro Carthaginiensi sitam II. p. 337; denique quae in *Athenaeo*, libro Schlegeliorum fratrum legerentur, ad Athenaeum Naucratitam retulisse. Griech. Litt. III. p. 223.

5.

Lis de Asinio Pollione mota ad locum Plutarchi in Caesare.

Narrat Suetonius Caes. c. 36. ex aliorum auctoritate C. Caesarem timuisse, ne eorum, quae primo consulatu adversus auspicia legesque et intercessores gessisset, rationem reddere

cogeretur; tum addit: Quod probabilius fecit. Asinius Pollio, acie caesos profligatosque adversarios prospicientem haec eum ad verbum dixisse referens: Hoc voluerunt: tantis rebus gestis C. Caesar condemnatus essem, nisi ab exercitu auxilium petissem". — Haec omnes, quod sciam, interpretes referunt ad magnum illum Asinium Pollionem, cuius in historia bellorum civilium deperdita ingentem iacturam fecimus; tantoque id rectius fieri videri poterat, cum ex illa historia diserte quaedam notentur, quae ad pugnam Pharsalicam, cuius ipse pars magna fuit, referantur. Ita Plutarchus in Pompeio cap. 72. στρατιώτας δὲ μόνους ἑξακισχιλίους φησί πεσεῖν Ἀσίνιος Πωλίων μεμαχημένος ἐκείνην τὴν μάχην μετὰ Καίσαρος, quocum plane consentit Appianus de bello civil. II. 82.

Verum magna suboritur dubitatio comparanti ea, quae Plut. c. 46. enarrat, secundum quem Caesar post pugnam Pharsalicam haec verba edidit: τοῦτ' ἐβουλήθησαν· εἰς τοῦτό με ἀνάγκης ὑπηγάγοντο, ἵνα Γάϊος Καῖσαρ ὁ μεγίστους πολέμους κατορθώσας εἰ προηκάμην τὰ στρατεύματα κἂν κατεδικάσθην. Addit autem Plutarchus: ταῦτά φησι Πολλίων Ἀσίνιος τὰ ῥήματα ῥωμαϊστὶ μὲν ἀναφθέγξασθαι τὸν Καίσαρα παρὰ τὸν τότε καιρὸν, Ἑλληνιστὶ δ' ὑπ' αὐτοῦ γεγράφθαι. Illa ὑπ' αὐτοῦ non ad Caesarem, sed ad ipsum Asinium retrahenda. Iam quae h. l. historicus

de diverso Caesaris sermone et suo perscripsit, ut fidem et diligentiam produnt, ita nescio, quid habent umbratici saporis et angustius sonant, quam pro illa, quam celebrant, Asinii Pollionis granditate et altitudine. Verum hoc levius cui videatur; gravius est, quod dicit historicus haec a se *graece* perscripta. Atque Asinius Pollio non graece, sed latine scripsit; quid? quod Suïda teste Ἀσίνιος primus Graecorum res gestas Latino stylo persecutus est.

Verum ex eodem Suida via quaedam reperiri posse videatur, qua haec difficultas tollatur. Fit enim apud eum sub voce Πωλίων mentio alius cuiusdam Asinii Pollionis Tralliani, qui ab Asinio Pollione Romano ob libertatem aut civitatem donatam nomen haud dubie adscivit; hunc testatur scripsisse praeter alia librum de bello civili inter Pompeium et Caesarem, ad quem cur non ea, quae apud Plutarchum et Suetonium leguntur, referantur, nihil primo certe adspectu se offert, quod magnopere impediat. Quod si statuerimus, Suetonius ea, quae apud Asinium Pollionem graece perscripta invenera, latina fecit; tantoque minus credendum Casaubono, illa verba εἰς τοῦτό με ἀνάγκης ὑπηγάγοντο, quae per se salva verborum structura abesse non possunt, non Caesaris, sed Asinii aut Plutarchi esse; non enim Plutarchi narratio ad Suetonii auctoritatem sed, contra Suetonii ad Plutarchi exi-

genda videretur statuendumque, Suetonium ea, quae Trallianus iste graece retulisset, in brevius contracta latinis verbis reddidisse. Quam parum in hoc genere veteres fuerint religiosi, plures vel eiusdem Caesaris a pluribus diverse traditae voces satis docere possint. Cfr. eius prope Rubiconem dicta apud Appian. de bello civili II. c. 35. Suet. Iul. C. 86. Plut. Caesar c. 57.

At nihil dissimilandum; nova enim et gravissima inde oritur dubitatio, quod Plutarchus l. l. eundem Asinium Pollionem scribit de numero eorum, qui in Pharsalica pugna cecciderint, aliquid tradidisse. Iam ex Pompeii vita c. 72. collata cum Appiano de bello C. II. 82. satis apparet, hoc quidem traditum ab Asinio Pollione Romano, qui in illa pugna partes egisset. — Haec quomodo conciliari possint, non video, nisi statuamus Pollionem Trallianum historiam Romani Pollionis in graecum sermonem ad verbum transtulisse, et ea, quae hoc loco a graeco interprete, utpote graecis hominibus scribenti, inserta essent, a Plutarcho ex eius versione satis imprudenter fuisse repetita.

6.

Propertii locus emendatus.

In illis precibus, quibus Propertius Herculem facit puellas Bonae deae implorantem L. IV. c. 9. leguutur haec:

Pontis egens erro *circaque sonantia lymphis*
Et cava suscepto flumine palma sat est.

Quo in loco quum interpretes non satis viderent, quo et *que* et *sonantia* referrent, tentarunt alii alias emendationes, quarum in una Scaligeri nimirum *circoque* i. q. circumeo nescias magisne mireris auctoris temeritatem an sequacium facilitatem. Mihi neque circa *resonantia* neque per *tesqua sonantia*, aut circum *antra sonantia* aut *cernoque sonantia lymphis* satisfecit, certe non ita, quin longe faciliorem aliquam emendandi rationem operosioribus illis praeferrem: forte ait Burmannus ad h. l. in ultima littera vocis *circa* latet prima alterius vocis, quae exciderit. — Hoc quidem transferatur modo ad vocem *sonantia*, et mecum scribatur in hunc modum:

Pontis egens erro, circaque sonant *loca* lymphis;
Et cava suscepto flumine palma sat est.

Ita quidem loca frequentissime dicuntur. Silent late *loca*. Aen. VIII. 190 late *loca* milite complent II. 493. late *circum loca* sulfure fumant. II. 698. Saepius enim et haec — *circa loca* reperiuntur. Cfr. Drakenb. ad Liv. IX. 2. apud eundem XXXIX. 10 locus „qui circumsonat ululatibus". Haec emendatio a vestigiis vulgatae scripturae nihil fere recedens tanto magis opinor se tuebitur, cum antea v. 28. praecesserint:

Femineae *loca* clausa Deae.

III.

NILI ASCETAE
PARAENETICA

E CODICIBVS DARMSTADIENSI ET BERNENSI.

EDIDIT

FR. XAVER. WERFER.

OPVS POSTHVMVM.

ΤΟΥ ΕΝ ἈΣΚΗΤΑΙΣ
μεγάλου Νείλου
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΙΚΕΙΟΝ ΠΑΙΔΑ
Θεόδουλον
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΑΡΑΙΝΕΤΙΚΑ.*)

I. Ὅτι ἀθάνατος τοῖς ἀναγινώσκουσιν ἡ ὠφέλεια·

1. Ἀνθεμόεις παράδεισος, ὁ τῶν ἁγίων χορός ἐστιν.

Cod. *Darm.* Schol. Ταυτὶ περαίνεται διὰ ἡρώου μέτρου καὶ ἐλεγείου· τοῦ μὲν ἡρώου ἑξαμέτρου καταληκτικοῦ τυγχάνοντος· ὠνόμασται δὲ ἡρῷον ὅτι παντ ..... (litterae prorsus evanidae) τούτῳ τῷ μέτρῳ καταμετροῦνται· τοῦ δὲ ἐλεγείου, ἐκ δυοῖν πενθημιμερῶν τεμνομένου· λέγεται δὲ οὑτωσὶ παρὰ τὸ ἔλεγος ὃ δηλοῖ τὸν θρῆνον· τοῦτο δὲ παρὰ τὸ ἐλεεῖν· ἐλεοῦντες γὰρ τοὺς ἀποιχομένους, τοῦτο ἐφεῦρον τὸ μέτρον· ὡς ἐπιτοπλεῖστον γὰρ τοῖς ἐπιταφίοις θρήνοις προσεκληρώθη· διὸ καὶ ἐλλιπές ἐστιν· ἔλλειψιν γὰρ οἱ τεθνηκότες τοῦ ζῆν ἔχουσι· τοιγαροῦν σκάζουσιν ἤτοι ἐλλείπουσιν ἑνὶ ποδὶ πρὸς τὸν δακτυλικὸν ἤγουν ἡρωϊκὸν στίχον.

Cod. *Darmst.* Glossae: [ἀθάνατος] διηνεκὴς καὶ ἀΐδιος· ἐντεῦθεν ἀρχόμενος καὶ εἰς ἀτελευτήτους διατείνων

*) Cod. *Darmst.* *Bernensis* autem inscriptio est haec: Νείλου μοναχοῦ, ἐκ τῶν γεροντικοῦ εἰς ποιητικὴν τάξιν, ἧς ἡ ἐπιγραφὴ παράδεισος.

v. 1. Cod. *Darmst.* παράδεισσος.

'Οδμῆς ἡδείης πείρατα πιμπλάμενος·
Πᾶς οὖν ὃς παθέεσσιν ἐπεπλήγει φίλον ἦτορ
Δεῦρ' ἴτω ἀμβροσίης ἄνθεα δρεψόμενος.

II. Ὅτι συγγνωστότερον τὸ ἐλάχιστον·

5. Κέρδιον ἡ μετάνοια μάλ' ἔξοχον· ἐκ γὰρ ἀρίστων

αἰῶνας· — [ἀνθεμόεις] εὐανθής· ἀνθηρός· ἀνθέων πλήρεις. Schol. ἄνθη· κοινόν. ἐξ οὗ τὸ ἀνθηρὸν καὶ εὐανθές. ἄνθεμα, ποιητικόν· ὅθεν τὸ ἀνθεμόεις· τὸ θάλλειν ἐπὶ δένδρων· τὸ ἀνθεῖν ἐπὶ ἀνθέων· ὅθεν εὐθαλεῖς μὲν κλάδοι· εὐανθεῖς δὲ λειμῶνες. — [παράδεισος] Schol. κῆπος· καὶ ὁ τῶν δένδρων γὰρ κῆπος λέγεται, οὐ τῶν λαχάνων μόνον· Ἰωσηπος· ἄρδεται δὲ οὗτος ὁ κῆπος· τὸν παράδεισον λέγων. — [Χορός] Gl. τὸ σύνταγμα τὸ εὐαρμόνιον. —

2. ὀδμῆς] ἀπὸ φορᾶς διαδόσεως. — 2. ἡδείης] τερπνῆς. — 2. πείρατα] μέχρι τέλους. — 2. ἐμπλάμενος] ἐμπεπλησμένος. γέμων. —

3. παθέεσσιν] ἁμαρτήμασιν. — 3. ἐπεπλήγει] ἐτραυματίσθη. —

4. ἀμβροσίης] περιφραστικῶς· ἤγουν ἀμβροσίαν ἤτοι ἀφθαρσίαν ἀθανασίαν. — 4. δρεψόμενος] καρπωσόμενος· συλλέξων, κερδανῶν. —

5. κέρδιον] ἕρμαιον, πρᾶγμα κερδαλέον. — 5. μετάνοια] ἡ ἀπὸ τοῦ κακοῦ εἰς τὸ καλὸν μεταγωγή. – 5: ἔξοχον] ἐξαίρετον. — 5. ἀρίστων] ἐκ τῶν κατ' ἀρετὴν κρατιστευόντων. —

---

v. 2. Cod. Darmst. ἐμπλάμενος, quod Glossae interpretantur per ἐμπεπλησμένος. Metri causâ correptum videtur ἐμπλήμενος. Quod ex Cod. Bernensi dedimus πιμπλάμενος, idem alii Codd. habent. vid. Fabric. B. Gr. Vol. X. p. 16. Harl.

Καὶ τόκον εἰςπράττων κύριος ὑψιμέδων,
Τοῖσιν ἁμαρτωλοῖς καὶ πάντ' ἀφίησι τὸν ὄφλον·
Εἰκόνα τὴν πόρνην καὶ τὸν ἄσωτον ἔχεις.

III. *Ὅτι φόβῳ Θεοῦ καὶ μόνου δέδεται ἡ γλῶσσα·* *)

Κλεῖθρα πρὸ τῆς γλώσσης καὶ ἕρκεα καὶ δύο τείχη,
Θῆκεν ὁ ποιήσας· ἡ δέ γε ταῦτα περᾷ·
Εἰ δέ μιν εἰςαφίκοιτο Θεοῦ δέος, αὐτίκ' ἐπόψει
Τὴν δ' ἐν ὅροις ἰδίοις ἀτρέμας ἱσταμένην.

6. *τόκον*] *προσθήκην καὶ γέννημα τοῦ κεφαλαίου.* — 6. *εἰςπράττων*] *ἀπαιτῶν.* — 6. *ὑψιμέδων*] *ὁ ἀφ' ὕψους τὰ πάντα κρατῶν καὶ διευθύνων.* —

7. *πάντ'*] *ἅπαν.* — 7. *ὄφλον*] *τὸ χρέος, τὸ ὄφλημα.* —

8. *εἰκόνα*] *παράδειγμα.* — 8. *τὴν πόρνην*] *τὴν ἀλείψασαν μύρῳ τοὺς πόδας τοῦ σωτῆρος.* — 8. *ἄσωτον*] *τὸν τὰ πατρῷα πάντα καταναλώσαντα.* —

9. *κλεῖθρα*] Schol. *κλεῖθρα κυρίως τὰ προςπεπατταλευμένα ταῖς θύραις· κλεῖδες, τὰ ἀνοικτήρια. πρὸ τῆς γλώσσης*] *προβεβλημένα,* — 9. *ἕρκεα*] *περιφράγματα, περιβόλους.* —

10. *ὁ ποιήσας*] *ὁ δημιουργήσας θεὸς τὸν ἄνθρωπον.* — 10. *περᾷ*] *διέρχεται, διαβαίνει.* —

11. *εἰςαφίκοιτο*] *εἰςέλθοι, καταλάβοι.* — 11. *ἐπόψει*] *ἴδοις.* —

12. *τήνδ'*] *ἤγουν τὴν γλῶτταν.* — 12. *ὅροις*] *τόποις,*

---

v. 7. Cod. *Bern.* *καὶ ὅλον δ'*

*) Cod. *Darmst.* omisit *θεοῦ*, item *ἡ*.

v. 10. Cod. *Darmst.* *ἡ δὲ καὶ*, quod metrum respuit, nisi malis: *ἡ δὲ καὶ αὐτὰ* ....

IV. Ὅτι ἐπιδήμιον, τὸ γαστριμαργεῖν.

Νηδὺς ἡ ἄπληστος ὁ Δαναΐδων πίθος ἐστίν.
Ὅσσον ἐπαντλήσεις, πλεῖον ὑπεκπροφέει·
Εἰ δὲ τὰ πολλὰ τέμνησθα, συνιζάνει· ἔνθα τότ' ἤδη
Κἂν ὀλίγιστα δίδως, ἀσπασίως κατέχει.

περιγραφαῖς. — 12. ἀτρέμας] ἠρέμα. — 12. ἱσταμένην] ἑστηκυῖαν. —

13. Νηδύς] γαστήρ. — 13. ἄπληστος] ἀκόρεστος. — 13. Δαναΐδων] Schol. τῶν θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ. — 13. πίθος] ὃν ἐκεῖναι λέγονται μὲν πειρᾶσθαι πληροῦν· μηδέποτε δὲ δύνασθαι, τετρημένον. —

14. ἐπαντλήσεις] ἐπαγάγῃς, ἐποίσεις. — 14. ὑπεκπροφέει] ὑπεξέρχεται. —

15. τέμνησθα] ἀφαιρεῖς. — 15. συνιζάνει] συνέρχεται, στενῶται. — 15. ἔνθα] καὶ τοαπεκείνου. —

16. ὀλίγιστα] λίαν ὀλίγα. — 16. δίδως] παρέχεις. — 16. ἀσπασίως] ἀσμένως, ἡδέως. — 16. κατέχει] κρατεῖ, δέχεται ...

---

v. 14. Cod. *Darmst.* ὑπεκπροῤῥέει, quod metro adversatur.

v. 15. *Bernensis* liber minus eleganter: τέμνοιτο. Melius metro consultum foret, si Nilus jcripsisset: εἰ δὲ τὰ πολλὰ τάμησθα.... sed noster syllabas per [illegible] corripit, cf. XXXVII, 144. LXIX, 274.

v. 16. C. *Bernensis* male: ὀλίγα... Vterque liber: [illegible], quod est citerioris graecitatis pro διδῶς. *Schaef.* [illegible] *Arist.* Plut. *Hemst.* p, XXXVIII. sqq. Add. *Nil.* LXIX, 274.

V. Ὅτι τὸν νοῦν ἢ τὸ σῶμα περιφρουρητέον·

Φρῦνον ἰδὼν προφανέντα γέρων, παλίνορσος ἀπέστη·
Εἶπε δέ τις· φεύγεις καὶ σὺ μάκαρ; ὁ δ' ἔφη·
Οὐκ ἀπὸ τοῦδε πέφευγα· πέφευγα δὲ μᾶλλον ἐκεῖνον
Τὸν κενόδοξον ὄφιν· πάντα γὰρ ἔτρυχέ με,

VI. Ὅτι δεῖ ἐκ τῶν πέλας γινώσκειν ἑαυτόν·

Ὀξύχολός τις ἀνὴρ ἐρεθιζόμενος, μετέβαλλεν

17. φρῦνον] ἤγουν βάτραχον μέγαν, ὃν οἱ κοινοὶ λέγουσι σάκκον. — 17. γέρων] τίς. — 17. παλίνορσος ἀπέστη] ὀπισθόρμησε ἀπεχώρησε. —

18. εἶπε] ὠνείδισε. — 18. μάκαρ] ἤγουν μακάριε ἄνθρωπε. — 18. ἔφη] ἀπεκρίνατο. —

19. τοῦδε] ἤγουν τοῦ φρύνου. — 19. πέφευγα] ἀντὶ τοῦ ἔφυγον. —

20. κενόδοξον] τὸν κενοδοξίαν ὑποβάλλοντα. — 20. ὄφιν] τὸν δράκοντα τὸν ἀποστάτην καὶ ἀνθρωποκτόνον. — 20. ἔτρυχε] ἐδάμαζε, ἐτάραττε. —

21. ὀξύχολος] ὀργίλος. — 21. ἐρεθιζόμενος] παροτρυνόμενος. — 21. μετέβαλλεν] ἠλλοίωσεν.

---

v. 17. C. *Darmst.* φρύνον. Perperam. Seqq. ducta sunt ex Il. III, 33.

v. 18. C. *Darmst.* ὁ ὁ.

"Ομματα καὶ μορφήν· τήν τε κόμην ἐσόβει·
Τόνδε ἰδὼν ἄνθρωπος, εἰ εἴκελος ἔσσομαι, εἶπε.
Θυμωθείς, φεῦ μοι ὅσσον ὤφληκα γέλων.

VII. "Οτι διαπίπτει καὶ δύναμις ἀμελεία.*)

25. Οὐκ ἔστιν ἑτέρως κραδίην ἀμόλυντον ἐπισχεῖν,
Εἰ μὴ λευκανίης καὶ στόματος κρατέεις·

22. ὄμματα] ὀφθαλμούς. — 22. μορφὴν] πρόσοψιν. — 22. ἐσόβει] ἐκίνει μεμηνότα —

23. τὸν] ὅντινα. — 23. τὲ] παρέλκει. — 23. ἄνθρωπος] τὶς. — 23. εἰ] ἐὰν. — 23. εἴκελος] ὅμοιος. — 23. ἔσσομαι] γενήσομαι. —

24. θυμωθεὶς] ὀργισθεὶς. — 24. ὅσσον] ἀντὶ τοῦ πολὺν. — 24. ὤφληκα] χρεωστῶ. — 24. γέλων] γέλωτα, ἤγουν καταπολὺ γελασθήσομαι. —

VII. διαπίπτει] ἐνδίδωσι, χαλᾷ. — VII. ἀμελείᾳ] ὑπὸ ῥαθυμίας. —

25. οὐκ ἔστιν] οὐ δυνατόν ἐστι. — 25. ἑτέρως] ἄλλως. — 25. κραδίην] ψυχήν. — 25. ἀμόλυντον] ἀβέβηλον, καθαρὰν, ἀμίλυτον. — 25. ἐπισχεῖν] κτήσασθαι, ἐπικρατῆσαι. —

26. λευκανίης] φάρυγγος, λαιμοῦ· δι' οὗ τὴν γαστριμαργίαν καὶ ἀδδηφαγίαν ἠνίξατο. — 26. στόματος] διὰ δὲ τοῦ στόματος γλωσσαλγεῖν, στομαλγεῖν. —

---

v. 23. C. *Darmst.* τόν τε. Scripserim τὸν δὲ ἰδὼν, Homerum secutus. Glossographus interpretatus est lectionem C. *Darmst.*

*) C. *Berrensis* ἀμελείας.

Ἄχρι δὲ ταῦτα τὰ δῦ' ἀναπέπταται, οὔποτε λείψει
φὼρ ἐσιὼν, καὶ ἄγων εἴ τι κέκευθεν ἔσω.

VIII. Ὅτι ἔργοις ἢ λόγοις ἐγγυμναστέον·

Ἔργα σοφὸς μοναχῶν γράψας, ἐλάχιστα παρῆλθε·
Τῷδέ γ' ὁ προστάξας, χώετο καὶ νεμέσα·
πῶς τάδε καταλέλοιπας· ὁ δ' ἴαχεν, ἴσχες· ἐγὼ δὲ

27. ἄχρι] ἕως οὗ. — 27. τὰ δῦ] λαιμὸς καὶ στόμα. — 27. ἀναπέπταται] ἀνέῳγεν. — 27. οὔποτε] οὐδέποτε. — 27. λείψει] ἀποστήσεται. —

28. φὼρ] κλέπτης, διάβολος. — 28. ἄγων] ἐκφέρων. — 28. κέκευθεν] κέκρυπται. — 28. ἔσω] ἐντός. —

29. ἔργα] κατὰ τά. — 29. μοναχῶν] ἀπὸ τῶν. — 29. ἐλάχιστα] τῶν ἐπιτετραμμένων καὶ προστεταγμένων δηλονότι. — 29. παρῆλθε] παρεὶς τὰ πλείω ἀπῆλθε. —

30. προστάξας] ὁ ἐπιτρέψας καὶ παρακελευσάμενος. — 30. χώετο] ὠργίζετο. — 30. νεμέσα] ἤχθετο, ἐχαλέπαινεν λέγων. —

31. τάδε καταλέλοιπας] τὰ ἐπίλοιπα εἴασας. — 31. ἔφη] ἀπεκρίνατο. — 31. ἴσχες] ἐπίσχες σεαυτὸν ἀπὸ τῆς ὀργῆς. —

v. 27. Sic uterque C. Accentus priorem syllabam vocis δύο videtur producere, quod non ita raro fit etiam in *Homero*.

v. 28. B. *Bern.* εἴσω.

v. 30. Vterque C. τῶδε γ'. Scripserim: τῷ δέ γ', literis distractis.

v. 31. Vterque C. καταλέλοιπας, cuius primam syllabam metri necessitas per arsin produxit. Idem sibi

Εἰσόκε ταῦτ' ἔρξεις, καὶ τὰ πρόλοιπα γράφω.

IX. Ὅτι ἐπιστήμη καὶ ἡ ἀσκητική. *)

Ἀρσενίῳ τις ἔφη· σὺ τὸ μῆνιν ἄειδε διδάξας,
Τούτους ἐρωτᾷς τοὺς ἀμαθεῖς τι μαθεῖν;
Ἀλλ' ἐγώ, εἶφ' ὁ γέρων, ἔτι καὶ νῦν οὐ δεδάηκα
Τῶν ἀμαθῶν τούτων, οὐδὲ τὸ ἄλφα μόνον.

32. Εἰσόκε] ἕως οὗ, ἐν ὅσῳ χρόνῳ. — 32. ἔρξεις] ποιήσεις. — 32. τὰ πρόλοιπα] τὰ ὑπόλοιπα. —

IX. ἡ ἀσκητική] τὸ ζῆν κατὰ τοὺς ἀσκητὰς ἤτοι ἀναχωρητάς. —

33. μῆνιν ἄειδε] ἤτοι τὸ Ὁμήρου βιβλίον τὸ ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ μῆνιν ἄειδε. —

33. διδάξας] ἑρμηνεύσας. —

34. ἐρωτᾷς] ἤγουν ἐρώτησιν προσάγεις τοῖς ἀμαθέσι τούτοις ἀσκηταῖς. — 34. μαθεῖν] διδαχθῆναι. —

35. ἔτι καὶ νῦν] ἤγουν ἀκμήν. — 35. οὐ δεδάηκα] οὔπω ἔμαθον. —

36. ἀμαθῶν] ὀλιγομαθῶν. —

---

indulsit iam *Homerus*, C. *Darmst.* ὃδ' ἔφη, ἴσχες· ἐγώδε: Lectionibus utriusque libri conciliatis *Nili* manus fortasse haec fuerit: ὁ δ' ἴαχ' ἐπίσχες· ἐγὼ δὲ ..... Ἴσχες enim nihili est. Ἐπίσχες autem vere exstat in Glossis, quae huius verbi vim ellipticam ita exponunt: Ἐπίσχες, σεαυτὸν ἀπὸ τῆς ὀργῆς, omisso ἤγουν.

*) C. *Bern.* ὅτι ἐπὶ τὸ στόμα .....

v. 34. C. *Darmst.* ἐρωτᾷς. Cod. *Bern.* τί μαθεῖν.

X. Ὅτι τῷ προτέρῳ βίῳ καὶ τὰ τοῦ νῦν οἰκονομητέον· *)

Μέμφετο Ἀρσένιόν τις ἰδὼν ἐπὶ κώεσιν ὄντα·
Εἶπε δέ τις· Τί δέ σοι ἔργον ὑπῆρχε πάλαι·
Βόσκον, ἔφη· οὐκοῦν νῦν ἁβρότερας πόλυ ἔσῃ·
Χρὴ γὰρ πρὸς τὰ πάλαι καὶ τὰ παρόντα μετρεῖν

X. τῷ προτέρω βίῳ] ἤτοι κατὰ τὸν πρότερον βίον. —

37. μέμφετο] ἀναυξήτως ἰωνικῶς· διέσυρε. — 37. Ἀρσενίῳ] τὸν μέγαν Ἀρσένιον. — 37. ἐπὶ κώεσιν] ἤτοι ἐπὶ δερμάτων· δοραῖς προβάτων χρώμενον. — 37. ὄντα] ἀναπαυόμενον, κοτακλινόμενον. —

39. βόσκον] ἀναυξήτως Ἰωνικῶς· νομεὺς ἴωσιν· ἤτοι ἔνεμον βοσκήματα. — 39. ἔφη] ἀπεκρίνατο. — 39. ἁβρότερος] τρυφηλοτέρως. — 39. πολύ] καταπολύ. — 39. ἔσῃ] ἤτοι διάγεις· ζῇς. —

40. πρὸς τὰ πάλαι] ἤγουν ἀναλόγως τοῖς προλαβοῦσι, τουτέστι τῷ προτέρῳ βίῳ συμμέτρως. — 40. τὰ παροντα] τὰ ἐνεστηκότα ἤται τὰ νῦν γινόμενα. — 40. μετρεῖν] λογίζεσθαι. —

---

*) C. *Bern.* om. ὅ τι·

v. 37. Cod. *Darmst.* ἀρσενίῳ.

v. 39. C. *Darmst.* om. νῦν. *Bern.* πολύεσσι, unde apparet legendum esse: πολύ ἔσσι. Encliticum enim ἐσσί exstat ap. *Homerum* v. c. Od. IV, 569. 831. VI, 149. 330. XIII, 332. XVI, 183. 194. 500. XVII, 273. XIX, 163. XXII, 396. Resedit adhuc ἐσσί, ὀρθοτονούμενον in Od. XV, 42. De quo et de εἰς v. *Bekkeri* Cen. Hom. *Wolf.* p. 155. Glossographus ipse ἐσσί interpretatus est.

ΤΟΥ ΕΝ ἈΣΚΗΤΑΙΣ
μεγάλου Νείλου
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΙΚΕΙΟΝ ΠΑΙΔΑ
Θεόδουλον
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΠΑΡΑΙΝΕΤΙΚΑ.*)

I. Ὅτι ἀθάνατος τοῖς ἀναγινώσκουσιν ἡ ὠφέλεια·

1. *Ἀνθεμόεις παράδεισος, ὁ τῶν ἁγίων χορός ἐστιν.*

Cod. *Darm.* Schol. *Ταυτὶ περαίνεται διὰ ἡρώου μέτρου καὶ ἐλεγείου· τοῦ μὲν ἡρώου ἑξαμέτρου καταληκτικοῦ τυγχάνοντος· ὠνόμασται δὲ ἡρῷον ὅτι παντ* ..... (litterae prorsus evanidae) *τούτῳ τῷ μέτρῳ καταμετροῦνται· τοῦ δὲ ἐλεγείου, ἐκ δυοῖν πενθημιμερῶν τεμνομένου· λέγεται δὲ οὑτωσὶ παρὰ τὸ ἔλεγος ὃ δηλοῖ τὸν θρῆνον· τοῦτο δὲ παρὰ τὸ ἐλεεῖν· ἐλεοῦντες γὰρ τοὺς ἀποιχομένους, τοῦτο ἐφεῦρον τὸ μέτρον· ὡς ἐπιτοπλεῖστον γὰρ τοῖς ἐπιταφίοις θρήνοις προσεκληρώθη· διὸ καὶ ἐλλιπές ἐστιν· ἔλλειψιν γὰρ οἱ τεθνηκότες τοῦ ζῆν ἔχουσι· τοιγαροῦν σκάζουσιν ἤτοι ἐλλείπουσιν ἑνὶ ποδὶ πρὸς τὸν δακτυλικὸν ἤγουν ἡρωϊκὸν στίχον.*

Cod. *Darmst.* Glossae: [*ἀθάνατος*] *διηνεκὴς καὶ ἀΐδιος· ἐντεῦθεν ἀρχόμενος καὶ εἰς ἀτελευτήτους διατείνων*

---

*) Cod. *Darmst. Bernensis* autem inscriptio est haec: *Νείλου μοναχοῦ, ἐκ τῶν γεροντικοῦ εἰς ποιητικὴν τάξιν, ἧς ἡ ἐπιγραφὴ παράδεισος.*

v. 1, Cod. *Darmst. παράδεισσος.*

'Οδμῆς ἡδείης πείρατα πιμπλάμενος·
Πᾶς οὖν ὃς παθέεσσιν ἐπεπλήγει φίλον ἦτορ
Δεῦρ' ἴτω ἀμβροσίης ἄνθεα δρεψόμενος.

II. Ὅτι συγγνωστότερον τὸ ἐλάχιστον·

5. Κέρδιον ἡ μετάνοια μάλ' ἔξοχον· ἐκ γὰρ ἀ-
ρίστων

αἰῶνας· — [ἀνθεμόεις] εὐανθής· ἀνθηρὸς· ἀνθέων πλήρεις. Schol. ἄνθη· κοινὸν. ἐξ οὗ τὸ ἀνθηρὸν καὶ εὐανθὲς. ἄνθεμα, ποιητικὸν· ὅθεν τὸ ἀνθεμόεις· τὸ θάλλειν ἐπὶ δένδρων· τὸ ἀνθεῖν ἐπὶ ἀνθέων· ὅθεν εὐθαλεῖς μὲν κλάδοι· εὐανθεῖς δὲ λειμῶνες. — [παράδεισος] Schol. κῆπος· καὶ ὁ τῶν δένδρων γὰρ κῆπος λέγεται, οὐ τῶν λαχάνων μόνον· 'Ιωσηπος· ἄρδιται δὲ οὗτος ὁ κῆπος· τὸν παράδεισον λέγων. — [Χορός] Gl. τὸ σύνταγμα τὸ εὐαρμόνιον. —

2. ὀδμῆς] ἀπὸ φορᾶς διαδόσεως. — 2. ἡδείης] τερπνῆς. — 2. πείρατα] μέχρι τέλους. — 2. ἐμπλάμενος] ἐμπεπλησμένος. γέμων. —

3. παθέεσσιν] ἁμαρτήμασιν. — 3. ἐπεπλήγει] ἐτραυματίσθη. —

4. ἀμβροσίης] περιφραστικῶς· ἤγουν ἀμβροσίαν ἤτοι ἀφθαρσίαν ἀθανασίαν. — 4. δρεψόμενος] καρπωσόμενος· συλλέξων, κερδανῶν. —

5. κέρδιον] ἕρμαιον, πρᾶγμα κερδαλέον. — 5. μετάνοια] ἡ ἀπὸ τοῦ κακοῦ εἰς τὸ καλὸν μεταγωγή. — 3: ἔξοχον] ἐξαίρετον. — 5. ἀρίστων] ἐκ τῶν κατ' ἀρετὴν κρατιστευόντων. —

---

v. 2. Cod. *Darmst.* ἐμπλάμενος, quod Glossae interpretantur per ἐμπεπλησμένος. Metri causâ correptum videtur ἐμπλήμενος. Quod ex Cod. Bernensi dedimus πιμπλάμενος, idem alii Codd. habent. vid. Fabric. B. Gr. Vol. X. p. 16. Harl.

Καὶ τόκον εἰςπράττων κύριος ὑψιμέδων,
Τοῖσιν ἁμαρτωλοῖς καὶ πάντ' ἀφίησι τὸν ὄφλον·
Εἰκόνα τὴν πόρνην καὶ τὸν ἄσωτον ἔχεις.

III. Ὅτι φόβῳ Θεοῦ καὶ μόνοις δέδεται ἡ γλῶσσα· *)

Κλεῖθρα πρὸ τῆς γλώσσης καὶ ἕρκεα καὶ δύο τείχη,
Θῆκεν ὁ ποιήσας· ἡ δὲ γε ταῦτα περᾷ·
Εἰ δέ μιν εἰςαφίκοιτο Θεοῦ δέος, αὐτίκ' ἐπόψει
Τὴν δ' ἐν ὅροις ἰδίοις ἀτρέμας ἱσταμένην.

6. τόκον] προσθήκην καὶ γέννημα τοῦ κεφαλαίου. — 6. εἰςπράττων] ἀπαιτῶν. — 6. ὑψιμέδων] ὁ ἀφ' ὕψους τὰ πάντα κρατῶν καὶ διευθύνων. —

7. πάντ'] ἅπαν. – 7. ὄφλον] τὸ χρέος, τὸ ὄφλημα. –

8. εἰκόνα] παράδειγμα. — 8. τὴν πόρνην] τὴν ἀλείψασαν μύρῳ τοὺς πόδας τοῦ σωτῆρος. — 8. ἄσωτον] τὸν τὰ πατρῷα πάντα καταναλώσαντα. —

9. κλεῖθρα] Schol. κλεῖθρα κυρίως τὰ προςπεπατταλευμένα ταῖς θύραις· κλεῖδες, τὰ ἀνοικτήρια. πρὸ τῆς γλώσσης] προβεβλημένα, – 9. ἕρκεα] περιφράγματα, περιβόλους. —

10. ὁ ποιήσας] ὁ δημιουργήσας θεὸς τὸν ἄνθρωπον. – 10. περᾷ] διέρχεται, διαβαίνει. —

11. εἰςαφίκοιτο] εἰςέλθοι, καταλάβοι. — 11. ἐπόψει] ἴδοις. —

12. τήνδ'] ἤγουν τὴν γλῶτταν. — 12. ὅροις] τόποις,

---

v. 7. Cod. *Bern.* καὶ ὅλον δ'

*) Cod. *Darmst.* omisit θεοῦ, item ἡ.

v. 10. Cod. *Darmst.* ἡ δὲ καὶ, quod metrum respuit, nisi malis: ἡ δὲ καὶ αὐτὰ ....

IV. Ὅτι ἐπιδήμιον, τὸ γαστριμαργεῖν.

Νηδὺς ἡ ἄπληστος ὁ Δαναΐδων πίθος ἐστίν.
Ὅσσον ἐπαντλήσεις, πλεῖον ὑπεκπρορέει·
Εἰ δὲ τὰ πολλὰ τέμνησθα, συνιζάνει· ἔνθα τότ' ἤδη
Κἂν ὀλίγιστα δίδως, ἀσπασίως κατέχει.

περιγραφαῖς. — 12. ἀτρέμας] ἠρέμα. — 12. ἱσταμένην] ἑστηκυῖαν. —

13. Νηδύς] γαστήρ. — 13. ἄπληστος] ἀκόρεστος. — 13. Δαναΐδων] Schol. τῶν θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ. — 13. πίθος] ὃν ἐκεῖναι λέγονται μὲν πειρᾶσθαι πληροῦν· μηδένποτε δὲ δύνασθαι, τετρημένον. —

14. ἐπαντλήσεις] ἐπαγάγῃς, ἐποίσεις. - 14. ὑπεκπροῤέει] ὑπεξέρχεται. —

15. τέμνησθα] ἀφαιρεῖς. — 15. συνιζάνει] συνέρχεται, στενᾶται. — 15. ἔνθα] καὶ τοαπεκείνου. —

16. ὀλίγιστα] λίαν ὀλίγα. - 16. δίδως] παρέχεις. - 16. ἀσπασίως] ἀσμένως, ἡδέως. — 16. κατέχει] κρατεῖ, δέχεται ...

---

v. 14. Cod. *Darmst.* ὑπεκπροῤῥέει, quod metro adversatur.

v. 15. *Bernensis* liber minus eleganter: τέμνοιτο. Melius metro consultum foret, si Nilus jcripsisset: εἰ δὲ τὰ πολλὰ τάμησθα.... sed noster syllabas per μν corripit, cf. XXXVII, 144. LXIX, 274.

v. 16. C. *Bernensis* male: ὀλίγα... Vterque liber: δίδως, quod est citerioris graecitatis pro διδῷς. *Schaef.* Add. *Arist.* Plut. *Hemst.* p, XXXVIII. sqq. Add. *Nil.* LXIX, 274.

V. Ὅτι τὸν νοῦν ἢ τὸ σῶμα περιφρουρητέον·

Φρῦνον ἰδὼν προφανέντα γέρων, παλίνορσος ἀπέστη.
Εἶπε δέ τις· φεύγεις καὶ σὺ μάκαρ; ὁ δ' ἔφη·
Οὐκ ἀπὸ τοῦδε πέφευγα· πέφευγα δὲ μᾶλλον ἐκεῖνον
Τὸν κενόδοξον ὄφιν· πάντα γὰρ ἔτρυχέ με,

VI. Ὅτι δεῖ ἐκ τῶν πέλας γινώσκειν ἑαυτόν·

Ὀξύχολός τις ἀνὴρ ἐρεθιζόμενος, μετέβαλλεν

17. φρῦνον] ἤγουν βάτραχον μέγαν, ὃν οἱ κοινοὶ λέγουσι σάκκον. — 17. γέρων] τίς. — 17. παλίνορσος ἀπέστη] ὀπισθόρμησε ἀπεχώρησε. —

18. εἶπε] ὠνείδισε. — 18. μάκαρ] ἤγουν μακάριε ἄνθρωπε. — 18. ἔφη] ἀπεκρίνατο. —

19. τοῦδε] ἤγουν τοῦ φρύνου. — 19. πέφευγα] ἀντὶ τοῦ ἔφυγον. —

20. κενόδοξον] τὸν κενοδοξίαν ὑποβάλλοντα. — 20. ὄφιν] τὸν δράκοντα τὸν ἀποστάτην καὶ ἀνθρωποκτόνον. — 20. ἔτρυχε] ἐδάμαζε, ἐτάραττε. —

21. ὀξύχολος] ὀργίλος. — 21. ἐρεθιζόμενος] παροτρυνόμενος. — 21. μετέβαλλεν] ἠλλοίωσεν.

---

v. 17. C. *Darmst.* φρύνον. Perperam. Seqq. ducta sunt ex Il. III, 33.

v. 18. C. *Darmst.* ὁ ὁ.

Ὄμματα καὶ μορφὴν· τήν τε κόμην ἐσόβει·
Τόνδε ἰδὼν ἄνθρωπος, εἰ εἴκελος ἔσσομαι, εἶπε.
Θυμωθείς, φεῦ μοι ὅσσον ὤφληκα γέλων.

VII. Ὅτι διαπίπτει καὶ δύναμις ἀμελείᾳ.*)

25. Οὐκ ἔστιν ἑτέρως κραδίην ἀμόλυντον ἐπισχεῖν,
Εἰ μὴ λευκανίης καὶ στόματος κρατέεις·

22. ὄμματα] ὀφθαλμούς. — 22. μορφὴν] πρόσοψιν. — 22. ἐσόβει] ἐκίνει μεμηνότα —

23. τὸν] ὅντινα. — 23. τὲ] παρέλκει. — 23. ἄνθρωπος] τίς. — 23. εἰ] ἐάν. — 23. εἴκελος] ὅμοιος. — 23. ἔσσομαι] γενήσομαι. —

24. θυμωθεὶς] ὀργισθείς. — 24. ὅσσον] ἀντὶ τοῦ πολύν. — 24. ὤφληκα] χρεωστῶ. — 24. γέλων] γέλωτα, ἤγουν καταπολὺ γελασθήσομαι. —

VII. διαπίπτει] ἐνδίδωσι, χαλᾷ. — VII. ἀμελείᾳ] ὑπὸ ῥαθυμίας. —

25. οὐκ ἔστιν] οὐ δυνατόν ἐστι. — 25. ἑτέρως] ἄλλως. — 25. κραδίην] ψυχήν. — 25. ἀμόλυντον] ἀβέβηλον, καθαράν, ἀμίλυτον. — 25. ἐπισχεῖν] κτήσασθαι, ἐπικρατῆσαι. —

26. λευκανίης] φάρυγγος, λαιμοῦ· δι' οὗ τὴν γαστριμαργίαν καὶ ἀδδηφαγίαν ἠνίξατο. — 26. στόματος] διὰ δὲ τοῦ στόματος γλωσσαλγεῖν, στομαλγεῖν. —

---

v. 23. C. *Darmst.* τὸν τε. Scripserim τὸν δὲ ἰδών, Homerum secutus. Glossographus interpretatus est lectionem C. *Darmst.*

*) C. *Berrensis* ἀμελείας.

Ἄχρι δὲ ταῦτα τὰ δύ' ἀναπέπταται, οὔποτε λείψει
φὼρ ἐσιὼν, καὶ ἄγων εἴ τι κέκευθεν ἔσω.

VIII. *Ὅτι ἔργοις ἢ λόγοις ἐγγυμναστέον·*

Ἔργα σοφὸς μοναχῶν γράψας, ἐλάχιστα παρῆλθε·
Τῷδέ γ' ὁ προστάξας, χώετο καὶ νεμέσα·
πῶς τάδε καταλέλοιπας· ὁ δ' ἴαχεν, ἴσχες· ἐγὼ δὲ

27. ἄχρι] ἕως οὗ. — 27. τὰ δύ'] λαιμὸς καὶ στόμα. — 27. ἀναπέπταται] ἀνέῳγεν. — 27. οὔποτε] οὐδέποτε. — 27. λείψει] ἀποστήσεται. —

28. φὼρ] κλέπτης, διάβολος. - 28. ἄγων] ἐκφέρων. — 28. κέκευθεν] κέκρυπται. — 28. ἔσω] ἐντός. —

29. ἔργα] κατὰ τὰ. — 29. μοναχῶν] ἀπὸ τῶν. — 29. ἐλάχιστα] τῶν ἐπιτετραμμένων καὶ προστεταγμένων δηλονότι. — 29. παρῆλθε] παρεὶς τὰ πλείω ἀπῆλθε. —

30. προστάξας] ὁ ἐπιτρέψας καὶ παρακελευσάμενος. — 30. χώετο] ὠργίζετο. — 30. νεμέσα] ἤχθετο, ἐχαλέπαινεν λέγων. —

31. τάδε καταλέλοιπας] τὰ ἐπίλοιπα εἴασας. — 31. ἔφη] ἀπεκρίνατο. — 31. ἴσχες] ἐπίσχες ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς ὀργῆς. —

---

v. 27. Sic uterque C. Accentus priorem syllabam vocis *δύο* videtur producere, quod non ita raro fit etiam in *Homero*.

v. 28. B. *Bern.* *εἴσω*.

v. 30. Vterque C. *τῶδε γ'*. Scripserim: *τῷ δέ γ'*, literis distractis.

v. 31. Vterque C. *καταλέλοιπας*, cuius primam syllabam metri necessitas per arsin produxit. Idem sibi

Εἰςόκε ταῦτ' ἔρξεις, καὶ τὰ πρόλοιπα γράφω.

IX. Ὅτι ἐπιστήμη καὶ ἡ ἀσκητική· *)

Ἀρσενίῳ τις ἔφη· σὺ τὸ μῆνιν ἄειδε διδάξας,
Τούτους ἐρωτᾷς τοὺς ἀμαθεῖς τι μαθεῖν;
Ἀλλ' ἐγώ, εἶφ' ὁ γέρων, ἔτι καὶ νῦν οὐ δεδάηκα
Τῶν ἀμαθῶν τούτων, οὐδὲ τὸ ἄλφα μόνον.

32. Εἰσόκε] ἕως οὗ, ἐν ὅσῳ χρόνῳ. — 32. ἔρξεις] ποιήσεις. — 32. τὰ πρόλοιπα] τὰ ὑπόλοιπα. —

IX. ἡ ἀσκητική] τὸ ζῆν κατὰ τοὺς ἀσκητὰς ἤτοι ἀναχωρητάς. —

33. μῆνιν ἄειδε] ἤτοι τὸ Ὁμήρου βιβλίον τὸ ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ μῆνιν ἄειδε. —

33. διδάξας] ἑρμηνεύσας. —

34. ἐρωτᾷς] ἤγουν ἐρώτησιν προσάγεις τοῖς ἀμαθέσι τούτοις ἀσκηταῖς. — 34. μαθεῖν] διδαχθῆναι. —

35. ἔτι καὶ νῦν] ἤγουν ἀκμήν. — 35. οὐ δεδάηκα] οὔπω ἔμαθον. —

36. ἀμαθῶν] ὀλιγομαθῶν. —

---

indulsit iam *Homerus*, C. *Darmst.* ὃδ' ἔφη, ἴσχες· ἐγώδε. Lectionibus utriusque libri conciliatis *Nili* manus fortasse haec fuerit: ὁ δ' ἴσχ'· ἐπίσχες· ἐγὼ δὲ ..... Ἴσχες enim nihili est. Ἐπίσχες autem vere exstat in Glossis, quae huius verbi vim ellipticam ita exponunt: Ἐπίσχες, σεαυτὸν ἀπὸ τῆς ὀργῆς, omisso ἤγουν.

*) C. *Bern.* ὅτι ἐπὶ τὸ στόμα .....

v. 34. C. *Darmst.* ἐρωτᾷς. Cod. *Bern.* τί μαθεῖν.

X. Ὅτι τῷ προτέρῳ βίῳ καὶ τὰ τοῦνῦν οἰκονομητέον· *)

Μέμφετο Ἀρσένιόν τις ἰδὼν ἐπὶ κώεσιν ὄντα·
Εἶπε δέ τις· Τί δέ σοι ἔργον ὑπῆρχε πάλαι·
Βόσκον, ἔφη· οὐκοῦν νῦν ἀβρότερας πόλυ ἔση·
Χρὴ γὰρ πρὸς τὰ πάλαι καὶ τὰ παρόντα μετρεῖν

X. τῷ προτέρω βίῳ] ἤτοι κατὰ τὸν πρότερον βίον. – 37. μέμφετο] ἀναυξήτως ἰωνικῶς· διέσυρε. — 37. Ἀρσενίῳ] τὸν μέγαν Ἀρσένιον. — 37. ἐπὶ κώεσιν] ἤτοι ἐπὶ δερμάτων· δοραῖς προβάτων χρώμενον. — 37. ὄντα] ἀναπαυόμενον, κοτακλινόμενον. —

39. βόσκον] ἀναυξήτως Ἰωνικῶς· νομεὺς ἴωσιν· ἤτοι ἔνεμον βοσκήματα. — 39. ἔφη] ἀπεκρίνατο. — 39. ἀβρότερος] τρυφηλοτέρως. — 39. πολύ] καταπολύ. — 39. ἔση] ἤτοι διάξεις· ζῇς. —

40. πρὸς τὰ πάλαι] ἤγουν ἀναλόγως τοῖς προλαβοῦσι, τουτέστι τῷ προτέρῳ βίῳ συμμέτρως. — 40. τὰ πάροντα] τὰ ἐνεστηκότα ἤται τὰ νῦν γινόμενα. — 40. μετρεῖν] λογίζεσθαι. —

---

*) C. *Bern.* om. ὅ τι·

v. 37. Cod. *Darmst.* ἀρσενίῳ.

v. 39. C. *Darmst.* om. νῦν. *Bern.* πολύεσσι, unde apparet legendum esse: πολὺ ἔσσι. Encliticum enim ἐσσί exstat ap. *Homerum* v. c. Od. IV, 569. 831. VI, 149. 330. XIII, 332. XVI, 183. 194. 500. XVII, 273. XIX, 163. XXII, 396. Resedit adhuc ἐσσί, ὀρθοτονούμενον in Od. XV, 42. De quo et de εἶς v. *Bekkeri* Cen. Hom. *Wolf.* p. 155. Glossographus ipse ἐσσί interpretatus est.

XI. Ὅτι ἐκτενέστερον ἐν νυκτὶ τῇ εὐχῇ χρηστέον· *)

Ἀρσενίῳ καὶ τόνδε πόνον κλῦθι· ὀψὲ γὰρ αἰεὶ
Σαββάτου ἵστατ' ἀφεὶς ἥλιον ἐξοπίσω,
Ἄχρι μὲν ἐν στήθεσσιν ἐβάλλετο· καὶ τότ' ἀποστὰς
Ἠματίαις αὐτὸν ἐργασίαις ἐδίδου.

XII. Ὅτι δεῖ οἴκοι μένειν· *)

Ἀστακὸς οὐδείς ἐστιν ἀνέστιος, οὐ λιπόπατρις,
Οὐδὲ γένος νεπόδων θῖνα παρατροχάει
Καὶ μοναχὸς δηθύνει ἑῆς ἀπάτερθε καλιῆς·

41. ὀψὲ] ἑσπέρας. —

45. Ἀνέστιος] ἄοικος. — 45. λιπόπατρις] τὴν πατρίδα ἤτοι τὰς ἰδίας διατριβὰς καταλιμπάνων. —

46. γένος] τὸ φῦλον. — 46. νεπόδων] τῶν ἰχθύων. — 46. θῖνα] αἰγιαλὸν. — 46. παρατροχάει] ὑπερβαίνει, παρατρέχει. —

47. δηθύνει] ἀργεῖ, διατρίβει, βραδύνει. — 47. ἀπάτερθε] μακρὰν. — 47. καλιῆς] τῆς οἰκίας, τοῦ δωματίου, τοῦ κελλίου. —

---

*) Cod. Bern. ἐν νυκτὶ εὐχῇ, seqq. omissis.

v. 41. C. Darmst. πόθον. Mox uterque: κλῦθι. Sed leg. κλύθι.

v. 43. C. Darmst. μὲν.

v. 44. C. Darmst. αὐτὸν.

*) C. Bern. ὅτι οἴκοι δεῖ μένειν.

πολλὰ πέλει πρὸ θυρῶν ἅμματα καὶ πα-
γίδες·

XIII. Ὅτι οὐδὲν τῶν μεγάλων ἄνευ γί-
νεται τόλμης·

Βούλετό τις καθ' ἓν ἦμαρ ὑπεκφυγέειν βιότοιο·
Ἀλλὰ τὰ καὶ τὰ λέγων εἰρύετ'· ἔνθεν ἀ-
φεὶς,
Καὶ τὸ χιτώνιον, αὐτὸς δι' ἄκρας ἔδραμε κοῦ-
φος·
Ἀνδρὶ γὰρ εὐτόλμῳ καὶ πόλος ἐστὶ βατός.

XIV. Ὅτι ἡ ἀκτημοσύνη γνήσιον μονα-
χοῦ. *)

Ἦλθ' ἀποταξάμενος· κυδίστατος ἐς σκίτιν ἀ-
νήρ·

48. πέλει] ἐστί. — 48. πρὸ θυρῶν] ἔμπροσθεν ἤτοι ἔξω τῶν θυρῶν. — 48. ἅμματα] παγιδεύματα, δεσμά. —

49. βούλετο] ἤθελε. — 49. ὑπεκφυγέειν] ἀποδρᾶναι, ἀναχωρῆσαι. — 49. βιότοιο] τῆς κατὰ τὸν βίον ἀναστροφῆς. —

50. τὰ] ἄλλα. - 50. τὰ] ἄλλα. - 50. λέγων] προφασιζόμενος. — 50. εἰρύετ'] ἐκωλύετο, ἀνθείλκετο. - 50. ενθεν] μεταταῦτα. — 50. ἀφεὶς] ῥίψας. —

51. δι' ἄκρας] δι' ἀκρωνυχίας. - 51. κοῦφος] μηδέν. —

52. εὐτόλμῳ] θαρσαλέῳ. — 52. πόλος] οὐρανός. — 52. βατός] βάσιμος, πορεύσιμος. —

XIV. γνήσιον) ἴδιον. —

53. ἀποταξάμενος] ἀποσεισάμενος τὰ πράγματα. — 53. κυδίστατος] ἐνδοξότατος. —

---

v. 48. C. Bern. προθυρῶν. Cod. Darm. παγῖδες Bern. perperam παγίδες.

*) C. Bern. .... ἀγχὴ ἐν μοναχοῖς.

v. 53. C. Bern. ἐς κίταν.

Καὶ πολὺ χρῆμα διδοὺς, κάλλιπὶν οἵ τι μέρος·

55. Εἶπε δέ τις· καὶ τὸ πρὶν ἀπώλεσας ὦ φίλε κῦδος

Τερνὰν ἐὰν· καὶ ὁδοὺς οὐκ ἐπέβης ἀβίων.

XV. Ὅτι ὁ ἐπιβλαβὴς πλοῦτος ἀπόβλητος: *)

Πλουσίῳ ἐν κλισίῃ προσεβήσατο μέτριος ἀνήρ.

Τοῦ δὲ ταρασσομένου οἷσιν ἐπὶ κτεάνοις,

54. πολὺ χρῆμα] πολλὰ χρήματα. — 54. διδοὺς] διαδοὺς, τοῖς πένεσι δηλονότι. - 54. κάλλιπεν] κατέλιπεν. - 54. οἱ] ἑαυτῷ. —

55. εἶπε] πρὸς αὐτόν. - 55. τὸ πρὶν κῦδος] τὴν πρὶν δόξαν καὶ λαμπρότητα. - 55. ἀπώλεσας] ἀποβέβληκας. -

56. τερπνὸν] τὴν ἐπέραστον. - 56. ἐὸν] καὶ ἰδίαν. - 56. ὁδοὺς] πολιτείαν. — 56. οὐκ ἐπέβης] οὐκ ἀναστρέφῃ, ἐφήψω. — 56. ἀβίων] ἀκτημόνων. —

57. πλουσίῳ] πλουσίου ἀνδρὸς. — 57. κλισίῃ] οἰκίᾳ καὶ κτήμασι]. — 57. πόσ] διὰ ποδῶν. — 57. ἐβήσετο] διέβη. — 57. μέτριος] ταπεινὸς, ἐνάρετος, πτωχὸς τῷ πνεύματι. —

58. ταρασσομένου] ὀργιζομένου. - 58. κτεάνοις] κτήμασι. —

---

v. 54. C. *Bern.* κάλλιπε οἱ τί .....

v. 56. C. *Bern.* ἐὼν, corr. ἐόν. Praestat lectio C. *Darmst.* ἐὸν i. e. σόν. Mox C. *Bern.* ἀπέβης.

*) C. *Bern.* om. ὁ.

v. 57. C. *Darmst.* πόσ' ἐβήσετο. Quam lectionem Glossae agnoscunt. Ceterum glossographus videtur legisse: πλούσιος.

Εἰ σὺ τάδ', εἶπε, μάλ' ὦκα μὴ ἐξολέσῃς, φίλε τέκνον,
Αὐτάσε προφθάντα ῥᾴδιον ἐξολέσει.

XVI. Θρηνητέον μᾶλλον ἕκαστο- τὰ ἑαυτοῦ· *)

Ἐκλείποντι Θέωνι φίλοι συνιόντες ἐθρήνουν·
Τοῖς δ' ὀλοφυρομένοις, μεμφόμενος, τάδ' ἔφη·
Ὧδε γὰρ εἰδότες, οἷος ὁ ᾅδης ἁρπαλέος θῆρ,
Μᾶλλον ἐπ' ἀλλοτρίοις χεύετε δάκρυ τόσον;

59. τάδ'] τὰ ἐν τῇ πλουσίᾳ οἰκίᾳ. - 59. μάλ'] λίαν. - 59. ὦκα] ταχέως. — 59. ἐξολέσῃς] φθερεῖς. — 59. φίλε] φίλτατε. — 59. τέκνον] παῖ. —

60. προφθάντα] προφθάσαντα. - 60. ἐξολέσει] φθερεῖ, εἰς ἐξώλειαν παραπέμψει. —

61. ἐκλείποντι] ἀποθνήσκοντι. — 61. Θέωνι] τῷ γέροντι καὶ πατρὶ μεγάλῳ. - 61. συνιόντες] συνδραμόντες. - 61. ἐθρήνουν] ἔκλαιον, ὠδύροντο. —

62. ὀλοφυρομένοις] ὀδυρομένοις. - 62. μεμφόμενος] ψέγων, διασύρων. — 62. τάδ'] ταῦτα. —

63. ὧδε] ἐνταῦθα ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος ἐμοί. — 63. ἁρπαλέος] ἁρπακτικὸς, δραστήριος. —

64. μᾶλλον] λίαν. — 64. ἐπ' ἀλλοτρίοις] ἐπὶ ξένοις καὶ οὐ τοῖς ὑμετέροις. — 64. χεύετε] καταστάζετε. — 64. δάκρυ τόσον] δάκρυα τοσαῦτα. —

---

v. 60. Vterque liber αὐτά σε. Accentus ratio postulat, ut pingatur αὐτὰ σέ.

*) C. Bern. ἕκαστον. Neutrum sinceram lectionem praebet. Scrib. enim ἑκάστῳ.

XVII. Ὅτι οὐκ ἔστὶ νοσεῖν καὶ θεραπεύειν ἄλλους· *)

Ἔξελον οἱ πρότεροι καὶ δαίμονας ἣν διὰ πίστιν·
Ἡ δὲ μένει· τά δέ που ἐν νεφέσσιν ἔδυ·
Εἶπε δὲ πιτυρίων, ῥέα δαίμονας ἐξελάσειεν,
Ὅς πρῶτ' ἐξαυτοῦ τούςδε διεσκέδασεν.

XVIII. Ὅτι κατάχρεως ὁ οἶκτος τοῖς πένησιν· *)

Εἰ συνέθεντο πενιτές ἐὰ βλέφαρ' ἀμφικαλύπτειν,
Πλούσιος ἤθελέ τις ἀλαῖῃ προθέειν·

65. ἔξελον] ἐξήλαυνον. — 65. οἱ πρότεροι] οἱ ἐπὶ τῆς προτέρας γενεᾶς. —

66. ἡ δὲ] ἤγουν ἡ πίστις. — 66. μένει] ἵσταται. — 66. τάδε] ἤγουν τὸ ἐλαύνειν δαίμονας. — 66. ἔδυ] ἀφανὲς ἐγένετο. —

67. ῥέα] ῥᾳδίως. — 67. ἐξελάσειεν] ἐκβάλοι. —

68. διεσκέδασεν] ἐφυγάδευσεν. —

69. συνέθεντο] συνεφώνησαν. — 69. ἐὰ] τὰ ἴδια. — 69. βλέφαρ'] ὄμματα. - 69. ἀμφικαλύπτειν] καμμύειν. -

70. ἤθελε] ἠθέλησεν ἄν. - 70. ἀλαῖῃ] τυφλότητι. - 70. προθέειν] ὑπερβάλλειν· ὀυ πάντως. —

---

*) C. Bern. om. καί.

v. 68. C. Darmst. ἐξαυτοῦ.

*) C. Darmst. καταχρέως οἶκτος. C. Bern. καταχρέως ὁ οἶκτος. Correxi accentum.

Νῦν δ' ἐπεὶ ἐκτελέουσι, τὸ χρυσίον ἥδιον ὑμῖν,
Οὐ χρὴ ἐπιστάζειν τοῖσδε σίτου ῥανίδα.

XIX. Ὅτι εὖ πράττειν δεῖ· καὶ οὕτως εὔχεσθαι. *)

Ἄστυ λιμὸς ἔτειρε δικαιοσύνης διὰ λιμόν·
Τῶν δὲ κατοικούντων λισσομένων Σισόην
Εὔξασθαι θεὸς, ὡς ἔλθοι ἐπιτάῤῥοθος, εἶπεν.
Οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἤθελον ἐνθάδ' ἔμεν·

XX. Ὅτι κἂν τοῖς ἀναγκαίοις τὸ ἀπέριττον ἀκριβές. *)

Νικᾷν τὰ τρία πάντα ἀμηχανῶ, εἶπεν ἀπολλῶ·

71. ἐκτελέουσι] πένονται. Schol. ἔξω τέλους εἰσὶν ἤτοι ἀναλωμάτων στέρονται· τέλος τὸ ἀνάλωμα· ὅθεν πολυτελὴς τράπεζα. — 71. ἥδιον] ἡδύτερον, ποθεινότερον. —

---

v. 72. C. *Darmst.* χρὴ ἔγωγ' ἐπιστάζειν ....

*) C. *Bern.* ὅτι οὐ ....

v. 73. Vterque liber: ἄστυ λιμὸς ἔτειρε, versu pessumdato. *Nilus*, si metrum salvum esse vellet, debebat scribere v. c. ἄστυ τι λιμὸς ἔτειρε. Λιμός enim priorem syllabam producit. V. *Draco Strat.* de metr. p. 63, 10. Ed. *Herm.*

v. 75. C. *Darmst.* εὔξασθαι, ὥς κεν θεὸς ἔλθοι ἐπιτάρροθος, εἶπεν, metro violato. Ni scribas, ὥς κεν θεὸς ἔλθοι ἐπίῤῥοθος .... Sed praestant numeri receptae lectionis Cod. *Bernensis*, praestat vox ἐπιτάῤῥοθος paullo elegantius formata.

*) C. *Bern.* κάν. *Darmst.* κᾶν, quod falsum. Κάν i. e. καὶ ἐν, κᾶν idem, quod καὶ ἄν.

v. 77. Cod. *Bern.* ἀπολλῷ.

XXIII. *Τεκμήριον ἀνθρωπαρέσκων.* *)

Νηστεύει τις ἕκητι θεοῦ, καὶ ἕκητι θεώντων·
Πῶς τάδε εὖ γνοίης; μεῖνον ἕως νοσέοι·
τόφρα δέ γ' εἰ θανέειν ἱμείρεται. εὖ τάδ' ἂν ἔτλη·
Εἰ δέ κ' ἀποσκάζει, εἰσοδίαζε φίλους.

XXIII. *ἀνθρωπαρέσκων*] *ἀνθρώποις ἀρέσκειν βουλομένων.* —

89. *νηστεύει*] *σιτίων ἀπέχεται.* — 89. *ἕκητι θεοῦ*] *χάριν τοῦ θεοῦ, ἤγουν διὰ τὸν θεόν.* – 89. *ἕκητι*] *χάριν.* – 89. *θεώντων*] *ἤγουν τῶν θεωμένων.* —

90. *τάδ'*] *ἤγουν τὴν χάριν θεοῦ καὶ χάριν ἀνθρώπων.* — 90. *γνοίης*] *γνωρίσειας.* — 90. *μεῖνον*] *ἀνάμεινον.* — 90. *ἕως*] *μέχρις ἂν συμβαίη νόσος αὐτῷ.* —

91. *τόφρα δέ*] *τότε δὲ ἤγουν ἐν τῇ νόσῳ.* — 91. *θανέειν*] *ἀποθανεῖν.* — 91. *ἱμείρεται*] *ἐπιθυμεῖ.* — 91. *εὖ τάδ'*] *ἤγουν κατὰ θεόν, ἤγουν τὴν νηστείαν.* — 91. *ἀνέτλη*] *ὑπέμεινε.* —

92. *ἀποσκάζει*] *ἐκφεύγει τὸν θάνατον.* — 92. *εἰσοδίαζε*] *ἤγουν χρεία εἰσόδου φίλων γνησίων πεῖσαι δυνησομένων τὰ τῶν ἀρετῶν κατὰ θεὸν ἐργάζεσθαι.* —

πειρασμοῖς τε καὶ ὕβρεσι κραίνεται ἡμῖν καὶ τῷ ἂν ἱδρῶτι τοὺς καμάτους ἰέναι, et si quis metrum *Nilo* magis curet, *καὶ τῷ ἀν' ἱδρῶσιν τοὺς καμάτους ἰέναι*, i. e. *si per sudorem labores eunt.* Certe simile quid dixit *Eurip.* Ion. 1091. cf. fr. Dan. 50. *κατὰ Μοῦσαν ἰόντες.* Sit autem *ἀν' ἱδρῶτι* idem fere, quod *ἐν ἱδρῶτι.*

*) C. *Bern.* *ἀνοπαρέσκου* i. e. *ἀνθρωποπαρέσκου.*

v. 89. C. *Bern.* *τὶς.* Mox *θεώντων.* De activo *θεᾶν* v. ne multus sim, *Schaef.* lectt. varr. *Arist.* Plut. *Hemst.* p. 561.

v. 90. C. *Darmst.* *τάδ'.*

XXIV. Ὅτι καλὸν τὸ ὑποστέλλεσθαι ἐπὶ πᾶσιν· *)

Νοῦν τις ἔχων πτερόεντα καὶ ἔνθεον, ὁππότε χεῖρας
Οὐρανὸν εἰσεπέτα, οὐκέτ' ἐς ὥυτὸν ἔην·
Τοίνυν εἴποτ' ἔμελλε φίλοις εὐχῆνδε νέεσθαι,
Τὼ χέρε συμβάλλων ἄψ, ἐπέβαινε μόνως.

XXV. Ὅτι ὁ τοῖς πάθεσιν ἀνάλωτος, μόνος ὄλβιος· *)

Τὰ τρία ταῦτ' ἐπετέλλετο φέρειν ἱερὸς ἀνήρ·
Ἐν φρεσὶ σωφροσύνην· αἰδῶ ἐπὶ βλεφάροις.

93. πτερόεντα] ταχὺν, κοῦφον· ὀξὺν· ὡς πτηνόν. — 93. ἔνθεον]. θεόληπτον. — 94. εἰσεπέτα] ἀνεπετάννυε. — 94. οὐκέτ'] οὐδαμῶς. — 94. ὥυτὸν] ἑαυτόν. Schol. ὥυτὸν, συναλοιφὴ Δωρικὴ τοῦ ε καὶ α εἰς ω μέγα συνεκφωνουμένου τοῦ υ. — 94. ἔην] ἦν. —

95. τοίνυν] δή. — 95. νέεσθαι] εἰσπορεύεσθαι. —

96. τὼ χέρε] τὰς χεῖρας. — 96. συμβάλλων] συνάπτων ὡς κατάδικος. — ἄψ] ὀπίσω. — μόνως] ἐπιμόνως ἔβαινε ἢ μόνως ἔβαινε τὰς χεῖρας μὴ ἀνατείνων. —

---

*) C. Bern. om. ἐπί.

v. 94. C. Bern. ἐς αὐτὸν ....

v. 95. C. Bern. εὐχὴν δεῖνεσθαι.

v. 96. C. Bern. ἀπέβαινε μόνος.

*) Inscriptio abest a C. Bernensi.

v. 97. C. Darmst. βαστάζειν ἱερὸς .... Legendum, ut metrum restituatur, Τὰ τρία ταῦτα φέρειν ἐπετέλλετο ἱερὸς ἀνήρ.

Γλώσσῃ ἀλυκτοπέδην· ἐκάλει τέ γε τοὺς τοιούτους,
Τοῦ μεγάλου Λυδοῦ πολλὸν ἀφνειοτέρους.

XXVI. Ὅτι λόγος ἀπρεπὴς αἶσχος ἄλυτον.

Σχοινολογοῦντος ἑταίρου, ἔφησέ τις· οὐ τόσον ἐστὶ
Δεινὸν ὀλισθῆσαι τῷ ποδὶ, ὡς τῷ ἔπει·
Εἴ τι γὰρ ἂν καὶ ᾖ ἀπὸ τοῦ ποδὸς, οὐ τόσον εἴη·
Οὐκ ἀγαθὸς δὲ λόγος, λύεται οὐδὲ μόρῳ·

XXVII. Ὅτι πολύτροπος ἡ τῆς ῥαθυμίας ἐπιβουλή. *)

Σφριγᾷ καὶ φύσις· οὐ πρήσσει δέ τι, μὴ προδιδούσης
Ψυχῆς· ἐκ δὲ βορῆς ἄγριος ἵστατ' ἔρως·
Ἀνδρὶ δὲ νηστεύοντι ὄφις φθονέων πολεμίζει·

101. Σχοινολογοῦντος] μακρολογοῦντος. —

107. φθονέων πολεμίζει] μηδεμιᾶς παρούσης ἀφορμῆς ἀπὸ μόνου φθόνου ὁρμώμενος πολεμεῖ. —

---

v. 101. C. *Darmst.* τοσοῦτον. Glossema apertum.

v. 103. C. *Darmst.* iterum, τοσοῦτον.

*) Cod. *Bern.* ἡ τῆς κακίας ἐπιβουλή. C. *Darmst.* pro ἐπιβουλὴ ἐπιβολή.

v. 105. C. *Bern.* οὐ πρήσει.

v. 106. C. *Darmst.* ἵσταται δεινὸς ἔρως.

Καδμείη δέ τέ οἱ νίκη ἐπιτροχάει.

XXVIII. Ὅτι οἱ νῦν περὶ τὴν ἀρετὴν ἀμβλύτεροι. *)

Εἶπε γέροντι νέος· πῶς ἤλθετε καὶ δίχα μόχθου
Τὴν ἀρετήν· ἡμεῖς δ' οὐδὲ μετ' ἐμμελίης.
Τοῦτο γὰρ ἦν μόνον ἔργον· ἅπαντα δὲ τἄλλα πάρεργα·
Πᾶν δ' ὅπερ ἂν ἐθίσῃς, καὶ βαρὺ, ῥᾷον ἔφυ.

XXIX. Ὅτι τὰ ἐν θαλάσσῃ καὶ ἐν τῷ παρόντι βίῳ. **)

Οὐδὲν ἀλός ῥ' ὁ βίος διενήνοχεν· ἄστατοι δ' ἄμφω

108. Καδμείη] ὅτε γὰρ ὁ φθονερὸς δαίμων νικᾷν δόξει λήμματά τινος μὴ διδόντος, τότε δὴ νικᾶται σφοδρότερον, κατὰ τὸν Οἰδίποδος Ἐτεοκλέα· ὅς γε καιρίως πλήξας Πολυνείκην τὸν ἀδελφὸν, πρὸς τοῦ πρόσθεν πεσόντος διόλλυται. —

113. ἄστατοι] ἀστατοῦσι, ἀπερίστατον —

v. 108. C. *Bern.* καδμείη τε οἱ .....

*) C. *Bern.* Περὶ ἀρετὴν ἀμβλώτεροι.

v. 111. C. *Bern.* ἅπαντα δέ τ' ἄλλα ..... male.

**) Ita Cod. *Bern.* Plane abest inscriptio a Cod, *Darmst.*

v. 113. Cod. *Darmst.* οὐδὲν ἀλός ὁ βίος ... *Bern.* οὐδὲν ἀλὸς ʽῥ ὁ βίος. Correxi accentum. Quamquam illud ῥά versus fulciendi causa interiectum et miserrime languet, neque in sententiarum exordio potest locum habere. Malim equidem οὐδὲν ἀλός γ' ..... Mox *Bern.* ἄστατοι ἄμφω ...

Πικροὶ θηροτρόφοι· οἱ λιμένες βραχέες·
Πολλοὶ ἀλόςτ' ἀνέμωντ' ἀδαήμονες, αὐτὰρ ὁ δαίμων,
Τῆσιν ὀπαῖς πνείει μᾶλλον, ἢ ἐν πελάγει.

XXX. Ὅτι καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι·*)

Κείμενον ἐν προθύροις τὸν Λάζαρον, οὐχ ὁράασκεν
Ὁ πλουτῶν· τὰ δὲ νῦν τηλόθεν εἰςοράα·
Τῇ γὰρ ἀναγκαίῃ τὸ γρηγορὸν αἰὲν ὀπηδεῖ·
Γνῶθι καιρὸν, ἔφη Πιττακὸς Ὑῤῥαδίου.

XXXI. Ὅτι τοῖς μεγάλοις φθόνος ἀεί τις ἐπισπεύδει·**)

Πάντα λαβεῖν, τὸν κόσμον, ἀμήχανον ἐστ' ἀνθρώπῳ·

114. βραχέες] μικροὶ, ἐστενωμένοι. —

115. οἱ ἀλόςτ' ἀνέμωντ'] οἱ ἄνθρωποι τῆς τρικυμίας τοῦ βίου καὶ τῶν πονηρῶν πνευμάτων ἤτοι τῶν δαιμόνων. — 115. ἀδαήμονες] ἀμαθεῖς. — 115. ὁ δαίμων] ἤγουν τὸ πονηρὸν πνεῦμα. —

116. πνείει] ἐνεργεῖ. — ἐν πέλάγει] οἱ ἄνεμοι δηλονότι τῆς θαλάττης. —

XXXI. ἐπισπεύδει] πνέει, ἐπιπνέει. —

121. λαβεῖν] κατασχεῖν. —

---

v. 114. C. Darmst. πλεῖν οἱ .... sed πλεῖν corr. pro πλήν. Bern. ἀνέμων sine τ'.

*) C. Bern. ὅτι καιρὸς παντὶ πράγματι.

v. 119. C. Bern. τὸ γρήγορον.

v. 120. C. Bern. ὑραδίου.

**) C. Bern. om. φθόνος. Mox ἀεί τις.

Καδμείῃ δέ τέ οἱ νίκῃ ἐπιτροχάει.

XXVIII. Ὅτι οἱ νῦν περὶ τὴν ἀρετὴν ἀμβλύτεροι· *)

Εἶπε γέροντι νέος· πῶς ἤλθετε καὶ δίχα μόχθου
Τὴν ἀρετήν· ἡμεῖς δ' οὐδὲ μετ' ἐμμελίης.
Τοῦτο γὰρ ἦν μόνον ἔργον· ἅπαντα δὲ τἄλλα πάρεργα·
Πᾶν δ' ὅπερ ἂν ἐθίσῃς, καὶ βαρὺ, ῥᾶον ἔφυ.

XXIX. Ὅτι τὰ ἐν θαλάσσῃ καὶ ἐν τῷ παρόντι βίῳ· **)

Οὐδὲν ἀλός ῥά βίος διενήνοχεν· ἄστατοι δ' ἄμφω

108. Καδμείῃ] ὅτε γὰρ ὁ φθονερὸς δαίμων νικᾷν δόξει λήμματά τινος μὴ διδόντος, τότε δὴ νικᾶται σφοδρότερον, κατὰ τὸν Οἰδίποδος Ἐτεοκλέα· ὅς γε καιρίως πλήξας Πολυνείκην τὸν ἀδελφόν, πρὸς τοῦ πρόσθεν πεσόντος διόλλυται. —

113. ἄστατοι] ἀστατοῦσι, ἀπερίστατοι —

v. 108. C. *Bern.* καδμείῃ τε οἱ .....

*) C. *Bern.* Περὶ ἀρετὴν ἀμβλώτεροι.

v. 111. C. *Bern.* ἅπαντα δέ τ' ἄλλα ..... male.

**) Ita Cod. *Bern.* Plane abest inscriptio a Cod, *Darmst.*

v. 113. Cod. *Darmst.* οὐδέν ἀλός ὁ βίος ... *Bern.* οὐδὲν ἀλὸς 'ρ ὁ βίος. Correxi accentum. Quamquam illud ῥά versus fulciendi causa interiectum et miserrime languet, neque in sententiarum exordio potest locum habere. Malim equidem οὐδὲν ἀλός γ' ..... Mox *Bern.* ἄστατοι ἄμφῳ ...

Πάντας ἀᾶθι ὅσσοι πιστὸν ἔχουσι νόον.

XXXVI. Ὅτι ὁυ τῶν τυχόντων ὁ περὶ ἀρετῆς λόγος·

140. Ποιμέν' ἀνήρετό τις τὸν ἀοίδιμον, εἰπέ τι ῥῆμα·
Αὐτὰρ ὅγ' οὔμοι ἄλλην δρῦν βαλανίζεν, ἔφη·
Αἰδέομαι γὰρ ἐγὼ περὶ τῆς ἀρετῆς τι διδάσκειν·
Ἐν μεγάλῳ γὰρ ἐρῶν, οὐδὲ γρὺ ἐκτελέσω.

XXXVII. Ὅτι τὸ ἄπορον ἀνεπίφθονον·
Εἰ μερίμνας τις ἔλυε καὶ ἔχθεα καὶ φθόνον, εἶτα
145. Εἰς ἀμέριμνον ὁδὸν ἦγε καὶ ἀπτόλεμον·
Οὐκ ἂν ἐπ' αὐτὸν ἴμεν; τάδε καὶ πλέον ἐσθλὰ προτείνει

139. πάντες ἃ ἃ] πάντες ἂν εἴποιεν τὸ ἃ ἃ ἤτοι ἐκπλαγείεν. — 139. ὅσσοι. —

v. 139. C. *Darmst.* πάντες ἃ ἃ ϑ' ὅσσοι .... quam ineptam lectionem glossographus interpretatur.

v. 140. C. *Darmst.* εἰπὲ τί.

v. 141. Sic C. *Darmst.* C. *Bern.* ἄλην δρῦν βαλανίζειν ἔφη ..... Locus depravatus, quem plurium Codd. collatio sanabit.

v. 143. C. *Bern.* om. γάρ. Mox Cod. *Darmst.* ἐκτελέσω.

v. 145. C. *Darmst.* pro ἦγε, ἦλθε.

v. 146. Interpunxi signo interrogandi post ἴμεν. De Infinitivi ratione v. *Matthiaei* Gr. Gr. p. 782. 9.

Ἡ ἀκτημοσύνη· καὶ φεβόμεσθα κότῳ.

XXXVIII. Ὅτι τὸ πολλαχόθεν πολεμούμενον εὔτρωτον.*)

Ὤτων καὶ γλώσσης καὶ ὄμματος ἐκ πολέμοιο
Ῥύεται ὁ σκηνῶν οὔρεσιν ἠλιβάτοις·
Ὀχλεῖ δ' ἐκ κραδίης πόλεμος μόνος· ἀλλ' ὅτι μοῦνος,
Οὐ χαλεπός· χαλεπὸς δ' ἐν πλεόνεσσιν ἄρης.

XXXIX. Ὅτι οἱ μετὰ παῤῥησίας λόγοι ἀθάνατοι·

Ἄνδρα κατέσχε τύραννος ὀρείτροφον ὡς δ' ἐπὶ τὸ σφὸν
Δόγμά μιν οὐχ ἧρει, οὔτι δέδοικας, ἔφη,
Μή σ' ὀλέσω; σὺ δὲ ἔφη, οὐκ αἰσχύνῃ, ὅττι με μύθοις

*) C. Darmst. ὅ τι τὸ πολλαχόθεν πολεμούμενον εὔτροπον. Bern. ὅτι τὸ πανταχόθεν πολεμούμενον ἄτρωτον. Vtraque lectio inter se conciliata veram efficit.

v. 148. C. Darmst. των, omissa litera initiali. Bern. γλώττης.

v. 150. C. Bern. ὀχλεῖ δ' ὁ κραδίης....

v. 152. C. Bern. ὀρίτροφος. Praestat lectio C. Darmst. ὀρείτροφος. V. Lobeck. ad Aj. p. 245. Mox C. Darmst. ὃς δ' ἐπεὶ τὸ σφόν....

v. 153. C. Bern. δόγμαμιν. Scrib. δόγμα μιν....

v. 154. C. Darmst. om. ἔφη. Vtraque lectio metrum evertit; αἰσχύνω enim secundam syllabam pro-

Πίπτουσα τρώγλης, οὐ μάλ' ἄελπτος ἔφυ.

XLIV. Ὅτι τὸ ὑποτακτικὸν ὑπὲρ ἅπαντα·

Ἐκστὰς εἶδεν ἀνὴρ εἰς οὐρανὸν ἄνδρας ἀρίστους·
Τῶνδ' ἀπέλαμπε πλίον ἠΐθεος θεράπων·
Τὸν δὲ τρόπον ζητῶν, ἔμαθεν ὅτι οἶδε θελήσει
Τἄγαθ' ἔδρων· ὁ δὲ δὴ οὐδὲ θέλημ' ἓν ἔχεν.

XLV. Ὅτι ὑπομένειν δεῖ, ἐν οἷς ἂν σκηνώσωμεν.

Δένδρεον ἦν ἀπάγης τόπον ἐκ τόπου, οἶσθ' ὅτι ἔρξεις;
Πολλῷ πλεῖον ἀνὴρ ἔνθα καὶ ἔνθα νέων

---

v. 172. C. *Bern.* ἀνῆρ.

v. 173. C. *Bern.* πλεῖν.

v. 174. C. *Bern.* ὄιδε, corr. οἶ. *Darmst.* θελήσει ἄ.

v. 175. C. *Bern.* τάγαθ'. *Darmst.* ἀγαθ'. Ex utraque lectione sinceram effinxi. Mox Cod. *Bern.* θέλημα ἔχε.

v. 176. C. *Darmst.* et *Bern.* οἶσθ' ὅτι ἔρξεις. Sensum explanavi melius distinguendo. Locutio οἶσθ' ὅ, τι ἔρξεις; satis elegans et veteribus usitata: *Eurip.* Med. 597. οἶσθ' ὡς μετεύξει καὶ σοφωτέρα φανεῖ; Add. Cycl. 131. Ion. 363. Ed. *Barnes.*

v. 177. Vterque liber νέων, quae lectio activam huius verbi formam bene firmat. Exstat enim ea adhuc inter ruinas H. in Cerer. 395. ὣς μὲν γάρ κε νέουσ..

Εἰ δ' ὁ τόπος δαμάᾳ, καί τοι κακὸν οὐ μέγά τι ὄν,
Μηδὲν ἐρωτήσῃς εἵνεκα τῶν ἑτέρων.

XLVI. Ὅτι ἀγαλματοποιεῖ ἡ διάνοια *)

Ζωγράφος ἀκριβὴς Κῦρος ἔφη· ἔστιν ὁ νοῦς μου,
Σχήματα καὶ μορφὰς ἔνδοθί μοι τυπόων.
Ἑλλάδιος δ' ἀπάμειπτο· τὰ θηρία δεῖ δεμενείζειν·
Εἰ δὲ μὴ, ἡ ἐμπὶς πουλὺ κραταιοτέρη·

XLVII. Ὅτι τὸ κακὸν ἐπίβουλον.

Οὔποτε Σατὰν ἄεργος· ἔπεισι δὲ πάντοτε πᾶσι·
Τοὺς κρατεροὺς λύει· τοὺς ὁσίους δαμάᾳ·

---

v. 178. C. *Darmst.* *οὐ μεγά τι ὂν*, metro violato. Scrib. *οὐ μέγα τι ὂν*.

v. 179. C. *Bern.* *ἐρωτήσεις*. Idem pro *μηδ ἐν*, *μηδέν*. Scribam igitur: *μηδέν* sc. *τόπον*. Ἐρωτήσῃς i. q. *ἐρευνήσῃς*, cum Accus. iunctum, ut dicitur *ἔρομαί τι* pro *περί τινος*.

*) C. *Darmst.* *ἀγαλματοποιόν*, quae lectio haud scio an praestet. cf. XVII. CXXVII. et LXXII.

v. 180. C. *Bern.* inserit versiculi fulciendi causa post *Κῦρος*, *δ'*.

v. 182. Sic Cod. *Darmst.* Haud melius *Bern.* *τὰ θηρία δίδειμεν εἰ ζῇ*. Leg. fortasse, *δεῖ σε δαμάζειν* .... *oportet te superare.*

v. 183. C, *Darmst.* om. *ἡ*. Idem habet *πολύ*. Male.

Ὑψιμέδοντι; ὅσον ἦδ' ἀκολαστοτέροις.

LII. Ὅτι τὸ ἐπιορκεῖν χαλεπόν· *)

ψεῦδος ἁπλοῦν κατέβαλεν ὅλην φύσιν, ὥστ' ἔτι καὶ νῦν.
Οὔτι ἀνάβλησις τῆς κακίης πέλεται.
Σύνθετα δ' ἡμεῖς καὶ παρασύνθετα ῥήματα πάντα
Ὀμνύμενοι, κ'αὐτοὺς τοὺς νόας ἐκσπάσομεν.

LIII. Ὅτι δεῖ μὴ πολυπραγμονεῖν τὰ ἑτέρων·

Καὶ Φρυγίην διέβην· καὶ τῆς Ἀσίης τὰ ὕπαιθρα,
Εὐτριπίῳ πρὸς ὅρος εἶπε φίλος πελάσας,
Οὐ δύναμαι δ' ἰδέειν προτέρου λόγου ἄξιον ἄνδρα·

---

v. 203. C. *Darmst.* ὁσσον. Adiecerim δ', i. e. ὅσον δ' metri causa.

*) C. *Darmst.* τὸ ἐπίορκον.

v. 204. Vterque msc. κατέβαλεν. Leg. κατέβαλλεν. *Darmst.* ὥστε ἔτι ... ὥστε hoc loco pro simplici ὡς.

v. 205. Vocem ἀνάβλησις ab Homero Il. II, 380. noster desumpsit. C. *Bern.* κακίας. Male.

v. 206. C. *Bern.* παρὰ σύνθετα.

v. 207. C. *Darmst.* om. τούς. De forma et significatione vocabuli νόες nuperrime egit *Iacobs*. observv. critt. in Anth. p. 146, Add. *Plotin.* Emend. III. lib. IX, p. 358. B. Enn. IV, l. III, p. 375. D. Enn. VI, l. VII, p. 710. D. Ev. *Bas.*

v. 209. C. *Darmst.* εὐπρεπίῳ. Malim Εὐτροπίῳ.

Πρῶτα γὰρ ὁ ζηλῶν ἔμελλε τοῖος ἔμεν.

LIV. Ὅτι τὰ φύσει τῶν θέσει βεβαιότερα.

Νοῦς σοφὸς ἄνδρα σοφὸν παραδείκνυται· ἔργα δὲ θεῖα
Πάνσοφον, ἀγλαόνουν. ὃς δέ κε γραπτὰ λέγῃ,
Ἄχρι μὲν αὐτὰ ῥέει, φράδμων σοφὸς εἴδεται εἶναι·
Ἡνίκα δ' ἐκλείποι ταῦτα, κέχηνε μόνος.

LV. Ὅτι μείζους οἱ πειρασμοὶ τοῖς ἐν ὄρεσιν· *)

Φεύγων τις τὰ βίου θοὰ κύματα, ὥσπερ ἐς ὅρμον,
Ἦλθ' ἐν ὄρει· καὶ ἰδὼν δαιμονίους πολέμους,
ὤμοι, ἔφη, τί πάθω· εἶπεν δέ τις· εἰ πειρασμοὺς

---

v. 211. C. *Darmst.* ἔμελλε τοῖος ἔμμεναι. *Bern.* ἔβαλλε τοῖος ἔμεν. Scripsit *Nilus* forsasse: ἤμελλε, secundâ syllabâ correpta. Corripuit enim similiter ἄλλην, XXXVI, 141.

v. 213. C. *Bern.* οἱ δὲ κε.... *Darmst.* ὃς δὲ καὶ λέγει. Perperam.

v. 215. C. *Darmst.* ἐκλίποι.

*) C. *Bern.* ὅτι μείζονος οἱ πειρασμοὶ τῶν ἐν ὄρεσι.

v. 217. C. *Darmst.* ἦλθεν ἐν ....

v. 218. C. *Darmst.* εἶπε

Πάντας ἀᾶσθι ὅσσοι πιστὸν ἔχουσι νόον.

XXXVI. Ὅτι ὁ ου τῶν τυχόντων ὁ περὶ ἀρετῆς λόγος·

Ποιμέν᾽ ἀνήρετό τις τὸν ἀοίδιμον, εἰπέ τι ῥῆμα·
Αὐτὰρ ὅγ᾽ οὔμοι ἄλλην δρῦν βαλανίζεν, ἔφη·
Αἰδέομαι γὰρ ἐγὼ περὶ τῆς ἀρετῆς τι διδάσκειν·
Ἐν μεγάλῳ γὰρ ἐρῶν, οὐδὲ γρὺ ἐκτελέσω.

XXXVII. Ὅτι τὸ ἄπορον ἀνεπίφθονον·

Εἰ μερίμνας τις ἔλυε καὶ ἔχθεα καὶ φθόνον, εἶτα
Εἰς ἀμέριμνον ὁδὸν ἦγε καὶ ἀπτόλεμον·
Οὐκ ἂν ἐπ᾽ αὐτὸν ἴμεν; τάδε καὶ πλέον ἐσθλὰ προτείνει

139. πάντες ἃ ἃ] πάντες ἂν εἴποιεν τὸ ἃ ἃ ἤτοι ἐκπλαγεῖεν. — 139. ὅσσοι. —

---

v. 139. C. Darmst. πάντες ἃ ἃ δ᾽ ὅσσοι .... quam ineptam lectionem glossographus interpretatur.

v. 140. C. Darmst. εἰπὲ τί.

v. 141. Sic C. Darmst. C. Bern. ἄλην δρῦν βαλανίζειν ἔφη ..... Locus depravatus, quem plurium Codd. collatio sanabit.

v. 143. C. Bern. om. γάρ. Mox Cod. Darmst. ἐκτελέσω.

v. 145. C. Darmst. pro ἦγε, ἦλθε.

v. 146. Interpunxi signo interrogandi post ἴμεν. De Infinitivi ratione v. Matthiaei Gr. Gr. p. 782. 4.

Ἡ ἀκτημοσύνη· καὶ φεβόμεσθα κότῳ.

XXXVIII. Ὅτι τὸ πολλαχόθεν πολεμούμενον εὔτρωτον. *)

Ὤτων καὶ γλώσσης καὶ ὄμματος ἐκ πολέμοιο
Ῥύεται ὁ σκηνῶν οὔρεσιν ἠλιβάτοις·
Ὀχλεῖ δ' ἐκ κραδίης πόλεμος μόνος· ἀλλ' ὅτι μοῦνος,
Οὐ χαλεπός· χαλεπὸς δ' ἐν πλεόνεσσιν ἄρης.

XXXIX. Ὅτι οἱ μετὰ παῤῥησίας λόγοι ἀθάνατοι·

Ἄνδρα κατέσχε τύραννος ὀρείτροφον ὡς δ' ἐπὶ τὸ σφὸν
Δόγμά μιν οὐχ ἥρει, οὔτι δέδοικας, ἔφη,
Μή σ' ὀλέσω; σὺ δὲ ἔφη, οὐκ αἰσχύνῃ, ὅττι με μύθοις

---

*) C. *Darmst.* ὅ τι τὸ πολλαχόθεν πολεμούμενον εὔτροπον. *Bern.* ὅτι τὸ πανταχόθεν πολεμούμενον ἄτρωτον. Vtraque lectio inter se conciliata veram efficit

v. 148. C. *Darmst.* των, omissa litera initiali. *Bern.* γλώτης.

v. 150. C. *Bern.* ὀχλεῖ δ' ὁ κραδίης....

v. 152. C. *Bern.* ὀρίτροφος. Praestat lectio C. *Darmst.* ὀρείτροφος. V. *Lobeck.* ad Aj. p. 245. Mox C. *Darmst.* ὃς δ' ἐπεὶ τὸ σφόν....

v. 153. C. *Bern.* δόγμαμιν. Scrib. δόγμα μιν....

v. 154. C. *Darmst.* om. ἔφη. Vtraque lectio metrum evertit: αἰσχύνω enim secundam syllabam pr

Οὐ νικῶν, φάσκεις ἐπορκίου ἔργα τελεῖν;

XL. Μὴ μέγα φρονεῖν ἐπί τινι: *)

Εἴ τι μέγ' ἐξείποις, ἑτέρου πάρα μεῖζον ἀκούσεις·
Καὶ γὰρ ἔφη Ζήνων· οὔποτέ μ' ἠέλιος
Δειχνίζοντα δέδορκε· Θέων ἀπάμειπτο παραστὰς,
Αὐτάρ μ' αὐτὸς οὐδὲ χολωσάμενον.

XLI. Ἐπιχειρητέον, τῶν αἰτίων ἀποληγόντων· **)

Ῥηΐτερον βασιλεὺς πέρθει πόλιν, εἰ δεδύνηται
Τὰ προσιόντα τεμεῖν εἴδατα καὶ τὸ ὕδωρ·
Οὕτω καὶ σύγ' ἔφησε πίωρ πάθε' ἐξαλαπάξεις·

---

ducit. V. *Drac. Strat.* de metr. p. 12. *Nilus* scribere debebat: σὺ δ' ἔφη, οὐκ αἰσχυνεῖ .....

*) C. *Bern.* ἔν τινι ....

v. 156. In C. *Darmst.* interp. post ἑτέρου πάρα .... C. *Bern.* ἀκούσῃς. Rarius est futurum ἀκούσω pro ἀκούσομαι. *Aesch.* Eumen. 615. ὡς ἀκούσει Παλλάς. Lexic. *Sophocl.* ap. *Brunck.* s. v. Neque enim mihi usquequaque placent, quae de futuro huius verbi nuperrime praecepit *Schaef.* Add. *Greg. Cor.* p. 1063.

v. 159. Cod. *Bern.* αὐτάρ μ' αὐτὸς θῆν οὐδὲ χολωσάμενον. Correxi accentum in αὐτὸς θήν. *Darmst.* αὐτὰρ ἐμὲ ὁ αὐτὸς οὐδὲ χολωσάμενον .... Fortasse hic locus ita debet refingi: αὐτὰρ ἔμ' αὐτός θην οὐδὲ χολωσάμενον.

**) C. *Bern.* nullam inscriptionem habet.

Ἄχρι δὲ ταῦτα μένει, δύσκολον ἐξερύειν.

XLII. Ὅτι τὸ νέον εὐεξαπάτητον.

Ἡ νεότης τάτε ἄλλα, καὶ οὐ πάγων φρένα τίκτει·
Ἔνθεν ἔλεξε γέρων, εἰ νέον ἄνδρ' ἐσίδῃς
Οὐρανὸν εἰσανιόντα, λαβὼν ποδὸς, ἕλκε χαμᾶζε·
Μὴ Κρόνου ἐκπεσσὼν, βρέγμα οἱ ἐξολέσῃ·

XLIII. Ὅτι καὶ πάθεσιν ὑπεξίστανται πάθη·

Ἔστι καὶ ἐκ κακίης κέρδος τίγε· μνησίκακος γὰρ
Θυμῷ ἀναφλεχθεὶς, ἰὸν ὃν εἶχεν ἔσω
Ἤμεσεν· ἐκ δὲ φανεὶς ἐσπείσατο· πᾶσα γὰρ ἀσπὶς

163. ταῦτα] ἤγουν βρώματα καὶ πόματα. — 163. μένει] πλεονάζει. — 163. ἐξερύειν] τὰ πάθη δηλονότι ἐξολεθρεύειν. —

167. Κρόνου] οὐρανοῦ· ὃς ἦν καθ' Ἕλληνας Κρόνου πατήρ· συγκοπὴ τοίνυν αἰολικὴ γέγονε ἀπὸ τοῦ Κρονίδου πατρωνυμικοῦ. — ἐξολέσῃ] τὴν κεφαλὴν συντρίψῃ, ἀπὸ μέρους.

---

v. 167. C. *Darmst.* ἐκπεσὼν. Mox uterque liber βρέγμά οἱ. Scrib. βρέγμα οἱ.

v. 169. C. *Darmst.* ἔσω εἶχεν, metro pessumdato.

v. 170. C. *Bern.* πάντα γὰρ ἀσπὶς ...., Sententiam huius et seq. vers. non satis fateor me perspicere. Melius intelligerem, si haec fere noster posuisset: Πᾶσα γὰρ ἀσπὶς πίπτουσ' ἐκ τρώγλης, οὐ μάλ' ἄληκτος ἔφυ.

Πίπτουσα τρώγλης, οὐ μάλ' ἄελπτος ἔφυ.

XLIV. Ὅτι τὸ ὑποτακτικὸν ὑπὲρ ἅπαντα·

Ἐκστὰς εἶδεν ἀνὴρ εἰς οὐρανὸν ἄνδρας ἀρίστους·
Τῶνδ' ἀπέλαμπε πλέον ἠΐθεος θεράπων·
Τὸν δὲ τρόπον ζητῶν, ἔμαθεν ὅτι οἶδε θελήσει
Τάγαθ' ἔδρων· ὁ δὲ δὴ οὐδὲ θέλημ' ἐν ἔχεν.

XLV. Ὅτι ὑπομένειν δεῖ, ἐν οἷς ἂν σκηνώσωμεν.

Δένδρεον ἦν ἀεάγης τόπον ἐκ τόπου, οἶσθ' ὅτι ἔρξεις;
Πολλῷ πλεῖον ἀνὴρ ἔνθα καὶ ἔνθα νέων

---

v. 172. C. *Bern.* ἀνῆρ.

v. 175. C. *Bern.* πλεῖν.

v. 174. C. *Bern.* ὄιδε, corr. οἶ. *Darmst.* θελήσει ἐ.

v. 175. C. *Bern.* τάγαθ'. *Darmst.* ἀγαθ'. Ex utraque lectione sinceram effinxi. Mox Cod. *Bern.* θέλημα ἔχε.

v. 176. C. *Darmst.* et *Bern.* οἶσθ' ὅτι ἔρξεις. Sensum explanavi melius distinguendo. Locutio οἶσθ' ὅ, τι ἔρξεις; satis elegans et veteribus usitata: *Eurip.* Med. 597. οἶσθ' ὡς μετεύξει καὶ σοφωτέρα φανεῖ; Add. Cycl. 131. Ion. 363. Ed. *Barnes.*

v. 177. Vterque liber νέων, quae lectio activam huius verbi formam bene firmat. Exstat enim ea adhuc inter ruinas H. in Cerer. 395. ὣς μὲν γάρ κε νέον σ..

Εἴ δ' ὁ τόπος δαμάζ, καί τοι κακὸν οὐ μέγά τι ὄν,
Μηδὲν ἐρωτήσῃς εἵνεκα τῶν ἑτέρων.

XLVI. Ὅτι ἀγαλματοποιεῖ ἡ διάνοια *)

Ζωγράφος ἀκριβὴς Κῦρος ἔφη· ἔστιν ὁ νοῦς μου,
Σχήματα καὶ μορφὰς ἔνδοθί μοι τυπόων.
Ἑλλάδιος δ' ἀπάμειπτο· τὰ θηρία δεῖ δεμενείζειν·
Εἰ δὲ μή, ἡ ἐμπὶς πουλὺ κραταιοτέρη·

XLVII. Ὅτι τὸ κακὸν ἐπίβουλον.

Οὔποτε Σατὰν ἄεργος· ἔπειθι δὲ πάντοτε πᾶσι·
Τοὺς κρατεροὺς λύει· τοὺς ὁσίους δαμάζ·

---

v. 178. C. *Darmst.* οὐ μέγά τι ὄν, metro violato. Scrib. οὐ μέγα τι ὄν.

v. 179. C. *Bern.* ἐρωτήσεις. Idem pro μηδ ἐν, μηδέν. Scribam igitur: μηδέν sc. τόπον. Ἐρωτήσῃς i. q. ἐρευνήσῃς, cum Accus. iunctum, ut dicitur ἔρομαί τι pro περί τινος.

*) C. *Darmst.* ἀγαλματοποιόν, quae lectio haud scio an praestet. cf. XVII. CXXVII. et LXXII.

v. 180. C. *Bern.* inserit versiculi fulciendi causa post Κῦρος, δ'.

v. 182. Sic Cod. *Darmst.* Haud melius *Bern.* τὰ θηρία δίδειμεν εἰ ζῇ. Leg. fortasse, δεῖ σε δαμάζειν .... *oportet te superare.*

v. 183. C. *Darmst.* om. ἡ. Idem habet πολύ. Male.

Ὑψιμέδοντι; ὅσον ἠδ' ἀκολαστοτέροις.

LII. Ὅτι τὸ ἐπιορκεῖν χαλεπόν· *)

ψεῦδος ἁπλοῦν κατέβαλεν ὅλην φύσιν, ὥστ' ἔτι καὶ νῦν.
Οὔτι ἀνάβλησις τῆς κακίης πέλεται.
Σύνθετα δ' ἡμεῖς καὶ παρασύνθετα ῥήματα πάντα
Ὀμνύμενοι, κ'αυτοὺς τοὺς νόας ἐκσπάσομεν.

LIII. Ὅτι δεῖ μὴ πολυπραγμονεῖν τὰ ἑτέρων·

Καὶ Φρυγίην διέβην· καὶ τῆς Ἀσίης τὰ ὕπαιθρα,
Εὐτρεπίῳ πρὸς ὅρος εἶπε φίλος πελάσας,
Οὐ δύναμαι δ' ἰδέειν προτέρου λόγου ἄξιον ἄνδρα·

v. 203. C. *Darmst.* ὀσσον. Adiecerim δ', i. e. ὅσον δ' metri causa.

*) C. *Darmst.* τὸ ἐπίορκον.

v. 204. Vterque msc. κατέβαλεν. Leg. κατέβαλλεν. *Darmst.* ὥστε ἔτι ... ὥστε hoc loco pro simplici ὡς.

v. 205. Vocem ἀνάβλησις ab Homero Il. II, 380. noster desumpsit. C. *Bern.* κακίας. Male.

v. 206. C. *Bern.* πάρα σύνθετα.

v. 207. C. *Darmst.* om. τούς. De forma et significatione vocabuli νόες nuperrime egit *Iacobs.* observv. critt. in Anth. p. 146, Add. *Plotin.* Emend. III. lib. IX, p. 358. B. Enn. IV, l. III, p. 375. D. Enn. VI, l. VII, p. 710. D. Ev. *Bas.*

v. 209. C. *Darmst.* εὐπρεπίῳ. Malim Εὐτροπίῳ.

Πρῶτα γὰρ ὁ ζηλῶν ἔμελλε τοῖος ἔμεν.

LIV. Ὅτι τὰ φύσει τῶν θέσει βεβαιότερα.

Νοῦς σοφὸς ἄνδρα σοφὸν παραδείκνυται· ἔργα δὲ θεῖα
Πάνσοφον, ἀγλαόνουν. ὃς δέ κε γραπτὰ λέγῃ,
Ἄχρι μὲν αὐτὰ ῥέει, φράδμων σοφὸς εἴδεται εἶναι·
Ἡνίκα δ' ἐκλείποι ταῦτα, κέχηνε μόνος.

LV. Ὅτι μείζους οἱ πειρασμοὶ τοῖς ἐν ὄρεσιν· *)

Φεύγων τις τὰ βίου θοὰ κύματα, ὥσπερ ἐς ὅρμον,
Ἦλθ' ἐν ὄρει· καὶ ἰδὼν δαιμονίους πολέμους,
ᾤμοι, ἔφη, τί πάθω· εἶπεν δέ τις· εἰ πειρασμοὺς

---

v. 211. C. *Darmst.* ἔμελλε τοῖος ἔμμεναι. *Bern.* ἔβαλλε τοῖος ἔμεν. Scripsit *Nilus* forsasse: ἤμελλε, secundâ syllabâ correpta. Corripuit enim similiter ἄλλην, XXXVI, 141.

v. 213. C. *Bern.* οἱ δὲ κε.... *Darmst.* ὃς δὲ καὶ λέγει. Perperam.

v. 215. C. *Darmst.* ἐκλίποι.

*) C. *Bern.* ὅτι μείζονος οἱ πειρασμοὶ τῶν ἐν ὄρεσι.

v. 217. C. *Darmst.* ἦλθεν ἐν ....

v. 218. C. *Darmst.* εἶπε

Τῶν μοναχῶν ἀφίλοις, οὐδενός εἰσι λόγου.

LVI. Ὅτι ἡ πρὸς τὴν ζωὴν ὁδὸς ἀπλατής·

Ἡ στεινὴ, τὶς ἔφησεν, ἀταρπιτὸς, ἥνπερ ἀκούεις,
Τὸ σφίγξαι τελέθει τὰς ἐφέσεις· ὅδε γε
Καὶ διαμήσας τάςδε, λέγοι ἄν· ἰδοὺ καὶ ἡμεῖς
Σοὶ ἀκολουθοῦμεν, πάντα ἀφέντες, ἄναξ.

LVII. Ὅτι ἡ ἀσκητικὴ θεοδίδακτον. *)

Πῶς ἂν ἐσωζόμην, ἀντώνιος εἶπεν ἀθυμῶν·
Τῷ δέ οἱ ὤφθη ἀνὴρ ἥμερος, ἔργον ἔχων.
Ἂν δὲ στὰς πάλιν, εὔχετ', ἀτὰρ πάλιν ἕζετ' ἐπ' ἔργα·
Καί οἱ ἔφη· οὕτω ζῆθι, καὶ εὐμενέοις.

LVIII. Ὅτι ἔσχατον τῶν κακῶν ἡ ἀπόγνωσις·

Ἤριπον, ὦ μάκαρ. εἰπὲ, τί ῥέξομεν; ἔγρεο τέκνον· —
Ἀλλ' αὖθις πίπτω· αὖθις ἀνέγρεό μοι·

---

v. 220. C. *Darmst.* τὶς ἔφησεν ....

*) C. *Bern.* θεοδίδακτος.

v. 224. Vterque msc. ἐσωζόμην, adversante et Grammaticâ et metro. Leg. πῶς ἂν σωζοίμην.

v. 225. C. *Bern.* τῷ δέοι ....

v. 229. C. *Darmst.* αὖθις δ' ἀνέ γρεο ......

Μέχρι πόσου τινός· εἰ δ' οὔ, ἕως χρόνου· εἰ δ' οὔ, ἕως ζῇς·
Φησὶ γὰρ, ἔνθα σ' ἕλω, κεῖθι σε καὶ κρινέω.

LIX. *Ὅτι οὐ μείζων ἀναμαρτησίας μετάνοια·* *)

Εἰπὲ μάκαρ· τίς ἀμείνων· οὔξονύχων ἀμόλυντος,
Ἢ ὁ κακοῖς καταδὺς, εἶτ' ἀναδυησάμενος·
Τὸν πρώτιστον ἔγωγε ἐπειγομαι ἐξερεείνειν·
Ἀλλ' ἡ πᾶσα βροτῶν ὤλετο προσδοκίη:

LX. *Ὅτι πολύτροπος ἡ τῶν δακρύων βλύσις:* **)

Δάκρυα λύπης οἶδα καὶ εὐφροσύνης καὶ ἔρωτος,
Ἐλπομένου τε δέους, ἐλπομένου τε κλέους,
Καὶ φύσεως καὶ θείων ὀλλυμένων τ' ἀρετάων·
Ταῦτα δ' ἐπιγνοίης· ἡδυμίῃ καὶ ἄχει.

239. ἡδυμίῃ] εὐφροσύνῃ. —

*) *Μείζων* in utroque libro. Nescio an legendum sit *μείων*.

v. 234. C. *Darmst.* *τὸν πρώτιστον ἐπείγομαι δήπου* ....

**) C. *Darmst.* *τῶν δακρύων ἡ βλύσις.*

v. 238. C. *Bern.* *καὶ θεῖα καὶ ὀλλυμένων* ...

v. 239. C. *Darmst.* *καὶ ἔχει.* Perperam. *Bern.* *ταῦτ' ἐπιγνοίης*, quod metrum respuit.

LXI. Ὅτι οὐχ ἁπλοῦν τὸ φιλοΰπνον.*)

Ὕπνοι τοῖς ἀΰπνοις πουλύτροποι· οἷς μὲν ἐδωδῆς
Οἷς δὲ φυῆς καὶ ἔθους· οἷς δ' ὁσίων καμάτων
Οἱ δ' ἐπανακτῶνται λιμοῦ δέμας· οἱ δ' ἐχθίστου
Δαίμονος, ὄφρ' ἡμᾶς ὄρθρου ἐρυκακέοι.

LXII. Ὅτι πολυειδῆ τὰ σχήματα τῶν χειρῶν τοῖς εὐχομένοις.

Εὐχόμενοι τανύουσι σοφοὶ χέρας· οἱ μὲν ἐφ' ὕψους,
Ὑψόσ' ἐπαιρόμενοι· οἱ δὲ κάτωθεν· ὅταν
Οὐδ' ὅπῃ εἰσὶ νοῶσιν· οἰδ' ὕπτιον, ὥς τε λαβέσθαι·
Οἱ δὲ σταυροτύπως· ἄγχι γὰρ ἔστ' Ἀμαλήκ.

LXIII. Γελοῖον τὸ ἐπ' ἀρετῇ προσωπεῖον.

Εἴδωλον καὶ ἀνὴρ ἐπιδεκτικὸς εἰς ἓν ἴασιν·

248. ἐπιδεκτικὸς] κατ' ἐπίδειξιν ζῶν. — 248. εἰς ἓν ἴασιν] συνέρχονται· ἀλλήλοις ἐοίκασι. —

*) C. *Bern.* οὐχ ἁπλῶς. Male.

v. 240. C. *Darmst.* πολύτροποι, quod versui repugnat.

v. 241. C. *Darmst.* φύσιος ἔθους τ'.

v. 242. C. *Darmst.* οἷδ' ... οἵ δ'. C. *Bern.* ἐχθροῖο....

v. 243. C. *Darmst.* χέρα.

v. 246. C. *Bern.* ὅποι. C. *Darmst.* οἷδ'.

v. 247. C. *Darmst.* στερνοτύπως.

v. 248. C. *Darmst.* ἐπιδεικτικὸς ἀνήρ. *Bernensis*, ἴασι. Male.

Κοῖνο πολυχρύσοις σχήμασι κόσμον ἔχον,
Πίσσης καὶ πηλοῦ γέμει ἔνδοθεν· ὧδε καὶ οὗτος·
Ἐκτὸς ἐὼν ἱερὸς, οὐ τοῖος ἄρ' ἐστιν ἔσω.

LXIV. Ὅτ καὶ μέχρις ἁλῶν τοῖς τελείοις ἡ παρατήρησις· *)

Δεῦτ' ἄγετ' ἴδετε ἔργα ἄσχετα, εἶπεν Ἀχιλλᾶς·
Ψωμὸν ἴδων, βάπτει εἰς ἅλας Ἡσαΐας.
Εἰ σὺ ζωμία ταῦτα παραρτύειν ἐθέλοισθα,
Δεῦρ' ἴθ' ἐν Αἰγύπτῳ· οὔρεα δ' ἐγκρατέων.

252. ἄσχετα] ἀφόρητα. —
254. παραρτύειν] τὸν ψωμὸν ἡδύνειν παραψαύων. —

---

v. 249. C. *Darmst.* καὶ πολυχρυσώτῳ σχήματι ....

v. 250. C. *Bern.* pro ἔνδοθεν, εἴσω.

v. 251. Sic uterque liber. Sed claudicat versus. *Nilus* fortasse scripsit: οὐ τοῖός ἐστιν ἔσω. Equidem sic: ἱερὸς ἐκτὸς ἐών, οὐ τοῖός ἐστιν ἔσω. Cf. ea, quae ad XXXII, 128. notavi.

*) C. *Bern.* μέχρι ἁλός

v. 252. C. *Darmst.* ἄγετ' ἴδετ' .... Metrum in utroque msc. duplici vitio laborat. Scribendum erat: δεῦτ' ἄγετ' ὦ, ἴδετ' ἔργα ἀνάσχετα,

v. 254. C. *Bern.* ἐθέλησθα. Hinc patet legendum esse, ἐθέλησθα.

v. 255. Vterque liber οὔρεα δ' ἐγκρατέων δ' hiatus tollendi causa interpositum non profectum videtur a *Nili* manu, quippe cui huiusmodi res parum sint curae. At vero melius sic ille scripsisset, οὔρεσιν ἐγκρατέων.

LXV. Ὅτι αἰτεῖν δεῖ πρῶτον τὴν τοῦ θεοῦ βασιλείαν·

Πολλὰ Θεοῦ δέομαι· τούτων δέ τι κραίνεται οὐδέν.
Πῶς τόδ' ἔνεστι, Θέων· πῶς δέον ἐστὶ τυχὸν;
Πρῶτα τὸ ἓν δ' αἰτεῖν, καὶ ἕσπεται αὐτίκα καὶ τά.
Εἰ δὲ τὰ πολλὰ θέλεις, καὶ τὸ ἓν οἴχεθ' ἅμα.

LXVI. Προσεκτέον μᾶλλον ἑαυτοῖς·

Κρίνετό τις φθορίης· κληθεὶς δὲ Πίωρ ἐπὶ τοῦτο,
Ἦλθ' ἐπὶ νῶτα φέρων ψάμμον ὅλῃ σπυρίδι·
Πρόσθε δ' ἔχε δράκα τῆσδε καὶ ἴαχε· τἀμὰ τοσαῦτα
Ἐστὶ καὶ οὐχ ὁρόω· τὰ ξένα δ' ἐξετάσω.

---

v. 257. Interpunxi post ἔνεστι, et signum interrogandi adieci ex Cod. *Bernensi*.

v. 258. Cod. *Darmst.* om. δ', quod verum fortasse. Mox Cod. *Darmst.* ἕπεται. *Bern.* ἕσπεται. Spiritum correxi. Ceterum scribendum erat ἕψεται. Sed *Nilum* in errorem videtur induxisse Homerus male ab eo intellectus Od. IV, 826. τοίη γάρ οἱ πομπὸς ἅμ' ἕσπεται, qui est *Aoristus* secundus Subiunctivi, metro correptus, ἕσπηται. -

v. 260. C. *Darmst.* κληθεὶς δε.

v. 262. C. *Bern.* δράκα τῆσδε. *Darmst.* τῆς. Idem τοσαῦτ'.

LXVII. Συζυγία ψυχῆς καὶ σώματος ἄληπτος·

Εἰ τὴν σάρκα φιλῶ, πολεμίζομαι· εἰ πολεμίζω
Τρύχομαι· εἰ τιμῶ, σφάλλομαι· οἴμοι ἐγώ·
Τις γένωμαι καὶ ποῖ τράπωμαι ἀστατέων.

LXVIII. Οτι ἡ ἄνεσις ἀρχὴ ἐπιδόσεως· *)

Συγκατέβαινε γέρων ἑτάροις σφοῖς· τόνδε τις ἀρχὸς
Μέμφεθ' ὁδ' ἀντιβόα· ἕλκε τὸ τόξον ἄπαξ,
Καὶ πάλιν, εἶτα πάλιν· ἀλλ' ἄγνυται· οὐδέ τις ἰσχύς·

---

v. 266. Neuter utriusque Cod. huic loco salutem et integritatem affert. Cod. *Darmst.* qui versus non iam distinguit, haec verba praecc. uno tenore coniunxit. *Bernensis* liber versiculos 265. et 266. ita exhibet: *τρύχομαι· εἴπερ τιμῶ σφάλομαι ὤμοι ἔγωγε· Τίς γένομαι· καὶ ποῖ τράπομ' ἀστατέων ἄθλιος.* Equidem haec lacera fragmenta in hunc ordinem redigenda esse censeo.

τρύχομαι· εἰ τιμῶ, σφάλλομαι ....
.... ὤμοι ἐγώ, τί γένωμαι
Καὶ ποῖ ἐγὼ τράπομαι, ἀστατέων ἄθλιος;

Coll. Odyss. V. 299.

*) C. *Bern.* nullam inscriptionem habet.

v. 267. C. *Bern.* *ἑτάροις σφίσι.* Mox *Darmst.* *τόνδε τις ...*

v. 268. Vterque liber: *ὅδ'.* Correxi accentum.

v. 269. C. *Darmst.* *οὐδέ τι ἰσχύς.*

Ὧδε καὶ οἶδ'· ὅδ' ἀνεὶς, ἄλκιμος ἔσται πάλιν.

LXIX. Ὅτι ὀργίλος οὐδεὶς ἔνθεος.

Ὀργὴ καὶ θυμὸς, μοναχοῖς ξένα· εἰ γὰρ ὁ Χριστὸς
Ἤπιος. ἤπιοι ἂν εἶεν ἐν οἷσι μένει·
Πᾶς οὖν ὀργίλος, εἰ καὶ τεθνειῶτας ἐγείρει,
Ψεύδετ' ἔμεν Χριστοῦ, κἂν ἐπόμνυσι μέγα.

LXX. Ὅτι πανηγύρεως εἶδος ὁ βίος.

Τὴν ἐδὲμ, εἶπε γέρων, καὶ ὅλονρ' ἐμὲ δοὺς ἐπριάμην·
Νῦν δ' ὅτε πωλεῖται ὕδατος ἢ τεμάχους
Καὶ ὀβολοῦ τὸ μέγιστον, ἀφέσταμεν· ἀβάλε θωῆς·
Νήχυτος ἡ πηγή· δίψει δ' ὀλλύμεθα.

LXXI. Ὅτι ἐξ ἔργων ἀνέλπιστον τὸ σωτήριον.

Εἰ μὲν ἀποπλυνέει τὰς ἀμπλακίας θεὸς οἴκτῳ·

---

v. 270. C. *Darmst.* οἶδε· ὅδ'. Mox in utroque ἔσται. Leg. ἐστί.

v. 274. C. *Darmst.* ἔμμεναι.

v. 275. C. *Darmst.* γέρων ὅλον ἐμέ. Vterque liber ἐπριάμην, contra vulgarem huius verbi prosodiam.

v. 276. C. *Darmst.* τεμμάχους. Vox veteris comoediae.

v. 277. C. *Darmst.* ὀβελοῦ ..... ἀφιστάμεθα. Quid sit ἀβάλε θωῆς, decernere equidem non ausim.

v. 278. C. *Bern.* om. δ'.

v. 279. C. *Darmst.* ἀποπλυνέοι.

Ἔστι τις ἐλπίς μοι Λούκιος ἐξεβόα·
Εἰ δ' ἐπὶ δάκρυσι τόδ' ἐπιγίγνεται, εἴκοσιν ἄνδρες
Σύμμοι ὀδυρόμενοι, οὐ πλονίουσι τί μου.

LXXII. Ὅτι εὐφορώτερον πλούτου πενία.

Καὶ τάδε τοῖς πλουτοῦσι τελείεται· εὖτ' ἀνὰ ἄστυ
Ἔρχετ' Ἄρης αὐτοὶ δ' ὀλλύμενον τὸν ἀγρὸν

---

v. 280. C. *Darmst.* ἔστι τίς.

v. 281. C. *Darmst.* τόδ' ἐπιγίνεται, εἴκοσιν, – ἄνδρες ad sequentem versiculum reiecto. *Bernensis* τόδ δ' ἐπιγίγνεται, εἴκοσιν ἄνδρες .... Leg. ἐπὶ δάκρυσι τοῦτ' ἐπιγίγνεται.

v. 282. C. *Bern.* συν μοι. Praetuli Cod. *Darmst.* σύμμοι, quo magis insolentia huiuscemodi constructionis imminuatur; qua tamen non modo recentiores, sed nec vetustiores Graecorum omnino abstinuerunt. *Aesch.* Eum. 101. *Soph.* Oed. C. 568. Ai. 292. πρός με. *Eurip.* Bacch. 804. εἰς με. Elect. 345. πρός με. *Arist.* Nubb. 454. ἔκ μου. *Theocr.* XI, 68. *Isocrat.* de permut. 2, p. 539. Ed. *Lang.* πρόςμε. Recentiorum exempla aliquot dedit nuperrime *Iacobs.* Praef. Anth. Gr. *Vat.* p. XXXII.

v. 282. Vterque liber: πλονίουσι τί μου. Scrib. πλυνέουσί τι μου.

v. 283. C. Darmst. ἠῦτ' ἀνὰ ἄστυ. Librarius scribere volebat: ηὖτ' ἀν' ἄστυ.

v. 284. C. Darmst. αὐτοί δ'.

LXXVII. Ὅτι δυςκατόρθωτον ἡ εὐχή.

Καὶ πάσης ἀρετῆς μόχθος προπάροιθε καὶ ἱδρώς·
Τῆς εὐχῆς δέ πλέον, εἴ γε καὶ οὐ δοκέει.
Καὶ γὰρ ὅσον τὸ κλέος, τόσον εἰςάγει ὄκνον ὁ δαίμον
Πάντα λίθον κινῶν, ἐσχάτου ἄχρι λίθου.

LXXVIII. Παραμυθητέον ἑαυτοὺς ἐκ τῶν πέλας·

Πατρὸς ἀκηχεμένοιο φίλῳ ἐπὶ παιδὶ θανόντι
Καὶ μάλα κοπτομένου, εἶπε παρὼν Ἀσίων·
Εἰ σὺ περικτιόνων τὰς δυςτυχίας λογίσαιο,
Βράσσονα τὸν θρῆνον λήψῃ ἐπὶ σφετέροις.

---

v. 303. Sumpsit ex *Hesiod.* Opp. et DD. 287. sqq. coll. *Xenoph.* Mem. S, II, 1, 20.

v. 306. C. *Darmst.* inserit ante ἐσχάτου, ἕως, quod glossema apertum.

v. 307. C. *Bern.* om. φίλῳ. *Darmst.* καθόντι, quod a librario corr.

v. 308. C. *Darmst.* κοπτομένῳ, ut ad filium mortuum referendum sit. Sed praestat C. *Bern.* κοπτομένου.

v. 309. Similem sententiam declarat iam *Herodotus* VII, 152.

v. 310. C. *Darmst.* τὸν λίθον. Βράσσων noster debet Homero Il. X, 226. σφετέροις insolenter dictum pro σοῖς. Sed similia tamen ausus est *Apoll. Rhod.* IV, 1327. ubi σφετέρῃ pro ὑμετέρῃ III, 395. ubi σφωϊτέροισιν, quod illi plerumque est, ὅς pro σοῖσι est dictum.

Κοῖνο πολυχρύσοις σχήμασι κόσμον ἔχον,
Πίσσης καὶ πηλοῦ γέμει ἔνδοθεν· ὧδε καὶ οὗτος·
Ἐκτὸς ἐὼν ἱερὸς, οὐ τοῖος ἄρ' ἐστιν ἔσω.

LXIV. *Ὅτ καὶ μέχρις ἁλῶν τοῖς τελείοις ἡ παρατήρησις·* *)

Δεῦτ' ἄγετ' ἴδετε ἔργα ἄσχετα, εἶπεν Ἀχιλλᾶς·
Ψωμὸν ἴδων, βάπτει εἰς ἅλας Ἡσαΐας.
Εἰ σὺ ζωμία ταῦτα παραρτύειν ἐθέλοισθα,
Δεῦρ' ἴθ' ἐν Αἰγύπτῳ· οὔρεα δ' ἐγκρατέων.

252. *ἄσχετα*] *ἀφόρητα.* —
254. *παραρτύειν*] *τὸν ψωμὸν ἡδύνειν παραψαύων.* —

---

v. 249. C. *Darmst.* *καὶ πολυχρυσώτῳ σχήματι* ....

v. 250. C. *Bern.* pro *ἔνδοθεν*, *εἴσω.*

v. 251. Sic uterque liber. Sed claudicat versus. *Nilus* fortasse scripsit: *οὐ τοῖός ἐστιν ἔσω.* Equidem sic: *ἱερὸς ἐκτὸς ἐών, οὐ τοῖός ἐστιν ἔσω.* Cf. ea, quae ad XXXII, 128. notavi.

*) C. *Bern.* *μέχρι ἁλός*

v. 252. C. *Darmst.* *ἄγετ' ἴδετ'* .... Metrum in utroque msc. duplici vitio laborat. Scribendum erat: *δεῦτ' ἄγετ' ὦ, ἴδετ' ἔργα ἀνάσχετα,*

v. 254. C, *Bern.* *ἐθέλησθα.* Hinc patet legendum esse, *ἐθέλησθα.*

v. 255. Vterque liber *οὔρεα δ' ἐγκρατέων* *δ'* hiatus tollendi causa interpositum non profectum videtur a *Nili* manu, quippe cui huiusmodi res parum sint curae. At vero melius sic ille scripsisset, *οὔρεσιν ἐγκρατέων.*

Ἀλλήλοισι μόλας θήγομεν ἀλλοκότους,
Οὐδὲ τὰ τοῦ δρυμοῦ ζῶ' ἔσσεται ἐκτὸς ὀλέθρου.
Καὶ τόθ' ὁ βασκήνας, οὔτιν' ἔχοιτο πόνον.

LXXXII. Ὅτι ὁ ἔρως Θεῷ καταπαύεται μόνῳ.

Τόξ' ἐνέτεινεν ἔρως· καὶ δείδια ὀξὺν ὀϊστὸν·
Τί πράξω· τί; τέως ὅπλον ἄειρε τίσει·
Εἶτα φύγε Χριστῷ· ὅδ' ἄρ ἄλκιμός ἐστι, καὶ οἷος
Πάσαις ἀντιέναι δυσμενέων παλάμαις.

LXXXIII. Ὅτι οἱ ἀσπασμοὶ τῶν ἀγρίων ἔνθεοι· *)

Τὰ τρία ταῦτ' ἀπόφευγε· γυναῖκα καί ἀσπίδα καὶ λῖν
Τὴν δὲ πλεῖον, ὅσον πικρότερον τὸ δάκος·
Ἀσπάζου μοναχούς· ὅτι τῷ συνεχεῖ τῶν εὐχῶν

---

v. 320. C. *Bern.* γήθομεν.

v. 322. C. *Darmst.* ἔχοι τὸν πόνον.

v, 323. C. *Darmst.* τόξον ἔτεινεν.

v. 324. C. *Bern.* τὶ πράξω· τί· τέως .... τίσοι. *Darmst.* τίσει. Delevi puncta διαιρέσεως

v. 325. C. *Darmst.* φυγεῖν, quod non deterius. V. *Iacobs.* Observv. critt. in Anth. Gr. p. 158. – Mox idem ὅδ'.

*) C. *Darmst.* τῶν ἀερίων.

v. 327. C. *Darmst.* ταῦτα πέφευγε.

Χείλεα καὶ γλῶσσαν θεῖα φέρουσιν ἄγαν.

LXXXIV. Ἡ πρὸ τῆς ἁμαρτίας ἐπίπληξις ἀνώλεθρος· *)

Πρὸς τὸν ἁμαρτήσαντα καὶ οἰμώζοντα κραταιῶς,
Ἔννεπε Βησαρίων· εἰ, ὅτε, φίλτατέμοι,
Ταῦτ' ἐνεθυμήθης, ὧδ' ἔστενες ἦτορ ἀλύων,
Οὐκ ἂν νῦν ἐδέου τοσσατίων ἀχέων.

LXXXV. Ὅτι τὸ ἀνεκπόρευτον φιλοπονώτερον·

Ὦ μάκαρ ἀγλαόθυμε, τί ῥέζομεν, εἰπὲ καὶ ἡμῖν· —
Ὄμματ' ἔχω, ἐρέεις· δῆλα τάδ' ἄχθοσί σοι·
Ἧσο μοι ἐν μεγάρῳ· μόνον ἧσο· τόδ' ἄρκιόν ἐστιν
Ἔργα διδασκῆσαι, ἥέτις ὑψαγόρης.

---

*) C. *Darmst.* ἀνόλισθον pro ἀνώλεθρος.

v. 332. εἰότε in C. *Bern.*

v. 333. C. *Darmst.* ὧ δ'

v. 334. τόσσατίων (sic.) in C. *Bern.*

v. 335. C, *Darmst.* εἰπὲ τί ῥέζομεν.

v. 836. C. *Bern.* ita habet: ὄμματ' ἔχων ἐρέεις; Mox *Darmst.* ἄχθουσί σοι. Leg. fortasse: δῆλα τάδ' ἄχθεσί σοι. *Hi oculi manifestis tibi sunt molestiis.*

v. 337. Vterque liber ἧσο, et in utroque loco scrib. ἧσο. Mox *Darmst.* ἄρκιόν ἐστι.

v. 338. C. *Darmst.* διδάσκεισε. Legendum puto utraque lectione inter se consociatâ: ἔργα διδασκῆσαί σ'. Mutuatus est hanc dictionem noster ab *Hesio-*

LXXXVI. Ὅτι κεφάλαιον μοναχοῖς τὸ φιλόξενον·

Λύουσιν μοναχοὶ κανόνων τύπον, εἴποθεν ἔλθοι
Ξεῖνος καὶ φασί· φάρμακα ταῦτα πέλει·
Χριστοῦ δὲ ξεῖνος φορέει τύπον· αὐτὸς ἄρ' ἐστίν·
Οὗ δίχα πᾶν ἄλκαρ οὐ δύνατ' ὠφελέειν.

LXXXVII. Ὅτι δεῖ τοὺς πίπτοντας μὴ τοῖς κακοῖς ἐπιμένειν.

Εἰ ἄλλοις ἐκέλευσεν ὁ κύριος ἑπτάκις ἑπτὰ·
Καὶ δεκάκις ἀφίειν πταίσματα τῶν ἑτέρων,
Οὐκ ἂν πρῶτος ἐκεῖνος ἀφῆκε πλέον, ὥστε μὴ εἴκοις

Schol. ad V. 343. ex Cod. *Bernensi;* Οὗ διὰ ὅρον τέθηκεν ὁ κύριος τὸ ἑβδομηκοντάκις ἑπτά· ὅθεν οὐδὲ οὗτος ὁ ἅγιος ἀκολούθως ἐπήγαγε τὸν ἀριθμόν· τὸ γὰρ δεκάκις, τριχῶς νοεῖται ἐνταῦθα· ἢ δεκάκις ἑπτά· ἢ δεκάκις μθ, κατὰ τὸν πολυπλασιασμὸν τοῦ ἑπτά· ἅπερ ἅπαντα τὸ ἀναρίθμητον δηλοῦσι· τὸ δὲ ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ κατὰ τὸν πολυσιασμὸν (leg. πολυπλασιασμὸν) τετρακόσια ἐννενήκοντα σημαίνει.

---

do Opp. et DD. 64. αὐτὰρ Ἀθήνην ἔργα διδασκῆσαι .... Mox in eodem versu C. *Bern.* ἠέ της.

v. 339. C. *Darmst.* κλύουσι.

v. 340. C. *Darmst.* ξένος. Pro φασί, quod in utroque msc. exstat, melius scribitur φασίν. Mox verba φάρμακα ταῦτα πέλει. C. *Bern.* uncis coërcet.

v. 343. C. *Bern.* ἐκέλευσιν.

Τῷ μετὰ τὴν πρᾶξιν μνῶντι σὲ τῶν προτέρων.

LXXXVIII. Ὅτι οὐδενὶ δέδεται ὁ μοναχός· *)

Φῶρες ἐληίσαντ' ἀβίου δόμον· ὃς δὲ συνῆργει·
Καί τι παροφθὲν ἑλὼν, καὶ τόδ' ἔλεσθ' ἐβόα·
Ὡς δ' ἀπέφευγον, ὅδ' ἄνδρα τυχὼν ἐπὶ τήνδε κιόντα,
Εἶπε· δίδου προφθὰς. ἐκλελάθοντο τόδε.

LXXXIX. Καὶ τῶν ἀμυήτων ἐπιμελητέον.

Ἐξ ὀρέων κατέβαινε κατ' ἄστεα τίμιος ἀνὴρ,
Καὶ συνέμικτο κακοῖς ἀνδράσιν. εἶπε δέ τις·
Τοῖος ἐὼν, τοιοῖσδε συνέρχεαι· εἶπεν· ὁρῶ γὰρ
Τοὺς Ἀσκληπιάδας πλησίον ἀσθενέων.

---

v. 346. C. *Bern.* *μνῶντι σε.* Scrib. *μνῶντί σε.*

*) C. *Bern.* *οὐδὲν.* *Darmst.* *μοναχός* sine articulo.

v. 347. Vterque liber: *ἐληΐσαντ'.* Scribendum erat *ἐληΐσσαντ'.* Mox *Darmst.* *συνέργει.*

v. 348. *τοῦθ' ἐλέσθ'* in C. *Darmst.*

v. 349. Quo referendum sit *ἐπὶ τήνδε*, quam lectionem uterque msc. servat, fateor me non satis intelligere.

v. 351. C. *Bern.* *ὀρέων.*

v. 352. C. *Darmst.* om. *ἀνδράσιν.*

v. 353. C. *Darmst.* *τοῖσδε συνέρχεο.* *Bern.* *τοιοῖς*

XC. Ὅτι τὸν ἐπιβάντα πόνοις ἱστάναι δέον·

Φεῦγεν ἀπειρηκὼς πρὸς τοὺς πολέμους νέος ἀνήρ·
Ἀργαλέος γὰρ Ἄρης· τοῖα δέ οἱ τις ἔφη·
Χθὲς τέκος ἐνθάδ' ἰὼν, θεὸν εἶχες ῥ' ἡγεμονῆα·
Νῦν δ' ἀπιὼν, σκέψαι τίς τοι ὁδοιπορίος.

XCI. Ὅτι τὸ μετάβολον ἑτερότροπον·

Τοῦ προτέρου βιότου τὸ ἐναντίον, ἡ μετάνοια,
Χρύσεα χαλκείων· εἰ δὲ τὰ πρῶτα φρονεῖς,
Ἡ μετάνοια ἄνοιαν ἐγείνατο· κἂν γὰρ ἐπ' ἄκρων
Γῆς οὕτως ἔλθῃς, οὐκ ἀπέβῃς προθύρων.

δὲ. Correxi accentum. Quamquam illud δέ post *participium* collocatum fortasse ferri potest.

v. 355. C. *Bern.* pro ἀνήρ, ἀστήρ.

v. 356. C. *Darmst.* τοιάδε οἱ ....

v. 357. C. *Darmst.* om. ῥ' quod sane tantum facit ad versiculum fulciendum.

v. 358. C. *Bern.* ὁδοιπορέει.

v. 360. C. *Darmst.* χάλκεα χρυσείων. Si locum recte percepi, praeferenda est altera lectio Cod. *Bern.* χρύσεα χαλκείων.

v. 362. C. *Darmst.* ἔλθῃς.

XCII. Ὅτι τοῖς ἀνοήτοις ἐπίμεμπτα τὰ καλά·

Μειλίσσοντο γέροντα τινὲς κρινέειν· ὁδ' ἐφῆστο
Ἀφραίνων, ἄχρι τις ἴαχεν· ἔλλιπε γὰρ
Ἄφρων ἄλλος; ὁδ' εἶπε· πόσου ταύτην γε συνῆξα
Ἀφροσύνην· ἐπὶ σοὶ δ' ὡς ταχὺ τήνδ' ὀλέσω.

XCIII. Ὅτι Ἰσχυρὸν ἅπαν ἐπὶ τῆς ἰδίας*)

Κλεπτομένους ἑτάρους ἐκρύπτετο Ἡλιόδωρος
Δώματος ἐνδοτέρω, εἶπε δέ τις· τί τόδε;
Καὶ γὰρ, ἔφης, καὶ θῆρες ὑπεισδύντες ὑπὸ χειαῖς,
Σώζονται· κὄρνις αἰθέρ' ἀνιπτάμενοι.

---

v. 363. Vterque msc. γέροντα τινές. Scrib. γέροντά τινες. Darmst. ὅδ'

v. 364. C. Darmst. ἄχρι τίς

v. 365. C. Darmst. ἄλλως, metro adversante. Idem γέ omittit. Bernens. πόσον.

v. 366. C. Darmst. σοὶδ'.

*) C. Darmst. om. ὅτι.

v. 367. C. Bern. σκεπτομένους .... ἰσίδωρος.

v. 368. C. Bern. ἐνδοτέρῳ. Addidi versui signum interrogationis.

v. 369. C. Darmst. ὑποδύντες. Cf. Herodt. I, 12. ὑπεισδύς τε καὶ ἀποκτείνας·

v. 370. C. Darmst. κὄρνιθες αἰθέρα 'ν ἱπτάμενοι.

Καὶ τὰς βοῦς προορῶντες, ὑποχριόωσι, γοῶσι·
Κοῦφος ἔβηδ' ὁ πένης, τὸ πλέον ἐγγελόων.

LXXIII. *Ὅτι πολύτροπος ἡ ἀποχὴ τῶν κακῶν·*

Ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἀποκλείσαντες ἐν ὅλμῳ,
Πτύσαιμεν, καὶ λῖν ἄρκυσι ῥωμαλέοις·
Ὧδε λογισμὸς ἅπας, ὅστις μὴ ἐπ' ἔργα προβαίνει,
Ἔνδοθι συμπνιγεὶς, κίδναται ἐσσυμένως.

LXXIV. *Ὅτι παραίτιον ἀγαθῶν, ἡ τῶν ἀγαθῶν ὁμιλία·* *)

Δεῖμα Θεοῦ ζητεῖς; τόδ' ἐνὶ φρεσὶ κεῖται ἑκάστου·
Εἰ δὲ σὺ μὲν ἐθέλεις, κεῖνο δὲ μᾶλλον ἀπῇ·

285. Cod. *Darmst.* ὑποχριόωντες] *σκυθρωπάζοντες, ἀγωνιῶντες.* —

---

v. 285. C. *Darmst.* ὑποχριόωντες, quod glossae agnoscunt.

v. 286. C. *Darmst.* *ἀγγελίων.*

v. 288. C. *Bern.* *δῆσαι μὲν καὶ λίν.* *Darmst.* *πτύσαιμεν καὶ λῖν'.* Delevi ineptum apostrophum. Ceterum hic versus ita legendus: *πτίσσαιμεν, καὶ λῖν...* Inest enim in hâc constructione ea orationis figura, quam Grammatici dicunt *Ζεῦγμα.*

*) Cod. *Darmst.* *παραίτιον ἀγαθόν.*

v. 292. C. *Darmst.* *θέλεις.*

Δεῦρ' ἴθι θείῳ ἀνδρὶ συνέρχεο· τὸν γὰρ ἄνανδρον
Ὤρσε Θεμιστοκλῆν, ἆθλα τὰ Μιλτιάδου.

LXXV. *Ὅτι τὸ ἀπαράκλητον τοῦ τόπου, ψυχωφελέστερον·*

Τρηχύτερόν τινα χῶρον ὀρείτροφοι ᾤκεον ἄνδρες·
Τόν δ' ἐπὶ φυταλιὴν σπεῦδον ἐπιστρεφέμεν.
Ἀλλά τις εἶπεν· ὁρᾶτε μὴ ἐν τῷ τόνδ' ὁμαλίζειν
Ἄγρια τὰ ψυχῆς ἤθεα λειψόμεθα.

LXXVI. *Ὅτι ποιμὴν ὁ ποιμὴν μόνος·**)

Ποιμένες Ἀτρεῖδαι, καὶ ποιμένες οἱ Λευῖται·
Καὶ πολλοὶ τουτὶ τοὔνομα κλεψάμενοι·
Ἀλλ' εἷς ἐστι τῷ ὄντι ὁ τοὔνομα κυριόλεκτον
Τοῦτο φέρων ὁ νέμων οὐρανίῃσι νάπαις.

296. *ἐπιστρεφέμεν*] *μεταποιεῖν, μεταστρέφειν.* —

---

v. 293. C. *Darmst.* *θεῖ*:

v. 294. Vterque liber *θεμιστοκλῆν.* Est formae cadentis Graecitatis. V. *Schaef.* ad Schol. *Ap. Rhod.* p. 103.

v. 295. In utroque msc. *τρηχύτερον τινά.* Scrib, *τρηχύτερόν τινα.* C. *Bern.* *ὀρίτροφοι.* Vid. ad XXXIX. 152.

v. 298. C. *Darmst.* *ληψόμεθα.* Perperam.

*) Inscriptio haec abest a C. *Bern.*

v. 301. C. *Bern.* *τωόντι* (sic)

LXXVII. Ὅτι δυσκατόρθωτον ἡ εὐχή.

Καὶ πάσης ἀρετῆς μόχθος προπάροιθε καὶ ἱδρώς·
Τῆς εὐχῆς δὲ πλέον, εἴ γε καὶ οὐ δοκέει.
Καὶ γὰρ ὅσον τὸ κλέος, τόσον εἰσάγει ὄκνον ὁ δαίμον
Πάντα λίθον κινῶν, ἐσχάτου ἄχρι λίθου.

LXXVIII. Παραμυθητέον ἑαυτοὺς ἐκ τῶν πέλας·

Πατρὸς ἀκηχεμένοιο φίλῳ ἐπὶ παιδὶ θανόντι
Καὶ μάλα κοπτομένου, εἶπε παρὼν Ἀσίων·
Εἰ σὺ περικτιόνων τὰς δυστυχίας λογίσαιο,
Βράσσονα τὸν θρῆνον λήψῃ ἐπὶ σφετέροις.

---

v. 303. Sumpsit ex *Hesiod.* Opp. et DD. 287. sqq. coll. *Xenoph.* Mem. S, II, 1, 20.

v. 306. C. *Darmst.* inserit ante ἐσχάτου, ἕως, quod glossema apertum.

v. 307. C. *Bern.* om. φίλῳ. *Darmst.* καθόντι, quod a librario corr.

v. 308. C. *Darmst.* κοπτομένῳ, ut ad filium mortuum referendum sit. Sed praestat C. *Bern.* κοπτομένου.

v. 309. Similem sententiam declarat iam *Herodotus* VII, 152.

v. 310. C. *Darmst.* τὸν λίθον. Βράσσων noster debet Homero Il. X, 226. σφετέροις insolenter dictum pro σοῖς. Sed similia tamen ausus est *Apoll. Rhod.* IV, 1327. ubi σφετέρῃ pro ὑμετέρῃ III, 395. ubi σφωϊτέροισιν, quod illi plerumque est, ὃς pro σοῖσι est dictum.

LXXIX. Ὅτι ἡ ἀργία φιλαμαρτήμων· *)

Ἤρχετο πέντ' ἐπὶ μησὶ γέροντί τις ὄφρα τε εἴποι·
Τύγχανε δ' οὐ καιροῦ· ἔργα γὰρ ἐνδελέχει·
Ὀψὲ δ' ἀλαστήσας, σύνες, ἴαχεν, εἴ γέ τι μικρὸν
Ἄσχολος εἴ ὅδ' ἀπρὶξ εἴχετο τῶν προτέρων.

LXXX. Διάγνωσις ἐλλάμψεων· **)

Ἄνδρε δύω κατὰ Χριστὸν ἐνήθλεον· εἷς μὲν ἀγῶνας,
Θερμοτέρους· ὁ δὲ δὴ δεύτερος, ἀργοτέρους·
Πρῶτα δὲ οἱ σκήνωσε θεός· τίνος εἵνεκα, λέξον·
Ἦτορ ἁπλοῦν ποθέει κύριος ἢ καμάτους.

LXXXI. Ὅτι διάβολος ὁ φθονῶν·

Ἄρκιος ὁ φθονέσας μερόπων γένει· εἰ δὲ καὶ ἡμεῖς

*) C. *Darmst.* φιλαμαρτημόνων.

v. 311. C. *Bern.* γέροντι τίς, ὄφρά τι εἴπῃ.

v. 313. C. *Darmst.* ὀψέ δ' *Bern.* ἀλαγήσας, ἀλαστήσας dixit Homerus Il. XII, 161. C. *Darmst.* εἶπεν pro ἴαχεν. Idem εἴ γε τι. *Bern.* εἰ γέ τι.

v. 314. C. *Darmst.* ὅδ'

**) Cod. *Bern.* ἐλάμψεων.

v. 317. C. *Darmst.* φθονήσας. Miror *Nilum* non scripsisse: ὁ φθονέων.

Ἀλλήλοισι μόλας θήγομεν ἀλλοκότους,
Οὐδὲ τὰ τοῦ δρυμοῦ ζῶ' ἴσσεται ἐκτὸς ὀλέθρου.
Καὶ τόθ' ὁ βασκήνας, οὔτιν' ἔχοιτο πόνον.

LXXXII. Ὅτι ὁ ἔρως θεῷ καταπαύεται μόνῳ.

Τόξ' ἐνέτεινεν ἔρως· καὶ δείδια ὀξὺν ὀϊστὸν·
Τί πράξω· τί; τέως ὅπλον ἄειρε τίσει·
Εἶτα φύγε Χριστῷ· ὅδ' ἄρ ἄλκιμός ἐστι, καὶ οἷος
Πάσαις ἀντιέναι δυςμενίων παλάμαις.

LXXXIII. Ὅτι οἱ ἀσπασμοὶ τῶν ἀγρίων ἔνθεοι· *)

Τὰ τρία ταῦτ' ἀπόφευγε· γυναῖκα καί ἀσπίδα καὶ λῖν
Τὴν δὲ πλεῖον, ὅσον πικρότερον τὸ δάκος·
Ἀσπάζου μοναχοὺς· ὅτι τῷ συνεχεῖ τῶν εὐχῶν

---

v. 320. C. *Bern.* γήθομεν.

v. 322. C. *Darmst.* ἔχοι τὸν πόνον.

v. 323. C. *Darmst.* τόξον ἔτεινεν.

v. 324. C. *Bern.* τὶ πράξω· τί· τέως .... τίσοι. *Darmst.* τίσει. Delevi puncta διαιρέσεως

v. 325. C. *Darmst.* φυγεῖν, quod non deterius. V. *Iacobs.* Obsevv. critt. in Anth. Gr. p. 158. – Mox idem ὅδ'.

*) C. *Darmst.* τῶν ἀερίων.

v. 327. C. *Darmst.* ταῦτα πέφευγε.

Χείλεα καὶ γλῶσσαν θεῖα φέρουσιν ἄγαν.

LXXXIV. Ἡ πρὸ τῆς ἁμαρτίας ἐπίπληξις ἀνώλεθρος· *)

Πρὸς τὸν ἁμαρτήσαντα καὶ οἰμώζοντα κραταιῶς,

Ἔννεπε Βησαρίων· εἰ, ὅτε, φίλτατέ μοι,
Ταῦτ' ἐνεθυμήθης, ὧδ' ἔστενες ἦτορ ἀλύων,
Οὐκ ἂν νῦν ἰδίου τοσσατίων ἀχέων.

LXXXV. Ὅτι τὸ ἀνεκπόρευτον φιλοπονώτερον·

Ὦ μάκαρ ἀγλαόθυμε, τί ῥέζομεν, εἰπὲ καὶ ἡμῖν· —
Ὄμματ' ἔχω, ἐρέεις· δῆλα τάδ' ἄχθοσί σοι·
Ἧσο μοι ἐν μεγάρῳ· μόνον ἧσο· τόδ' ἄρκιόν ἐστιν
Ἔργα διδασκῆσαι, ἠέτις ὑψαγόρης.

*) C. *Darmst.* ἀνόλισθον pro ἀνώλεθρος.

v. 332. εἰότε in C. *Bern.*

v. 333. C. *Darmst.* ᾧ δ'

v. 334. τόσσατίων (sic) in C. *Bern.*

v. 335. C, *Darmst.* εἰπὲ τί ῥέζομεν.

v. 836. C. *Bern.* ita habet: ὄμματ' ἔχων ἐρέεις; Mox *Darmst.* ἄχθουσί σοι. Leg. fortasse: δῆλα τάδ' ἄχθεσί σοι. *Hi oculi manifestis tibi sunt molestiis.*

v. 337. Vterque liber ἧσο, et in utroque loco scrib. ἧσο. Mox *Darmst.* ἄρκιόν ἐστι.

v. 338. C. *Darmst.* διδάσκεισε. Legendum puto utraque lectione inter se consociatâ: ἔργα διδασκῆσαί σ'. Mutuatus est hanc dictionem noster ab *Hesio-*

LXXXVI. Ὅτι κεφάλαιον μοναχοῖς τὸ φιλόξενον·

Λύουσιν μοναχοὶ κανόνων τύπον, εἴποθεν ἔλθοι
Ξεῖνος καὶ φασί· φάρμακα ταῦτα πέλει·
Χριστοῦ δὲ ξεῖνος φορέει τύπον· αὐτὸς ἄρ' ἐστίν·
Οὐ δίχα πᾶν ἄλκαρ οὐ δύνατ' ὠφελέειν.

LXXXVII. Ὅτι δεῖ τοὺς πίπτοντας μὴ τοῖς κακοῖς ἐπιμένειν.

Εἰ ἄλλοις ἐκέλευσεν ὁ κύριος ἑπτάκις ἑπτὰ·
Καὶ δεκάκις ἀφίειν πταίσματα τῶν ἑτέρων,
Οὐκ ἂν πρῶτος ἐκεῖνος ἀφῆκε πλέον, ὥστε μὴ εἴκοις

Schol. ad V. 343. ex Cod. *Bernensi;* Οὐ διὰ ὅρον τέθηκεν ὁ κύριος τὸ ἑβδομηκοντάκις ἑπτά· ὅθεν οὐδὲ οὗτος ὁ ἅγιος ἀκολούθως ἐπήγαγε τὸν ἀριθμόν· τὸ γὰρ δεκάκις, τριχῶς νοεῖται ἐνταῦθα· ἢ δεκάκις ἑπτὰ· ἢ δεκάκις μθ, κατὰ τὸν πολυπλασιασμὸν τοῦ ἑπτά· ἅπερ ἅπαντα τὸ ἀναρίθμητον δηλοῦσι· τὸ δὲ ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ κατὰ τὸν πολυσιασμὸν (leg. πολυπλασιασμὸν) τετρακόσια ἐννενήκοντα σημαίνει.

---

do Opp. et DD. 64. αὐτὰρ Ἀθήνην ἔργα διδασκῆσαι .... Mox in eodem versu C. *Bern.* ἠέ της.

v. 339. C. *Darmst.* κλύουσι.

v. 340. C. *Darmst.* ξένος. Pro φασί, quod in utroque msc. exstat, melius scribitur φασίν. Mox verba φάρμακα ταῦτα πέλει. C. *Bern.* uncis coërcet.

1. 343. C. *Bern.* ἐκέλευσιν.

Τῷ μετὰ τὴν πρᾶξιν μνῶντι σὲ τῶν προτέρων.

LXXXVIII. Ὅτι οὐδενὶ δέδεται ὁ μοναχός. *)

Φῶρες ἐληίσαντ' ἀβίου δόμον· ὃς δὲ συνήργει·
Καί τι παροφθὲν ἑλὼν, καὶ τόδ' ἔλεσθ' ἐβόα·
Ὡς δ' ἀπέφευγον, ὅδ' ἄνδρα τυχὼν ἐπὶ τήνδε κιόντα,
Εἶπε· δίδου προφθάς. ἐκλελάθοντο τόδε.

LXXXIX. Καὶ τῶν ἀμυήτων ἐπιμελητέον.

Ἐξ ὀρέων κατέβαινε κατ' ἄστεα τίμιος ἀνὴρ,
Καὶ συνέμικτο κακοῖς ἀνδράσιν. εἶπε δέ τις·
Τοῖος ἐὼν, τοιοῖσδε συνέρχεαι· εἶπεν· ὁρῶ γὰρ
Τοὺς Ἀσκληπιάδας πλησίον ἀσθενέων.

---

v. 346. C. *Bern.* μνῶντι σε. Scrib. μνῶντί σε.

*) C. *Bern.* οὐδέν. *Darmst.* μοναχός sine articulo.

v. 347. Vterque liber: ἐληΐσαντ'. Scribendum erat ἐληΐσσαντ'. Mox *Darmst.* συνέργει.

v. 348. τοῦσθ' ἐλέσθ' in C. *Darmst.*

v. 349. Quo referendum sit ἐπὶ τήνδε, quam lectionem uterque msc. servat, fateor me non satis intelligere.

v. 351. C. *Bern.* ὀρέων.

v. 352. C. *Darmst.* om. ἀνδράσιν.

v. 353. C. *Darmst.* τοῖσδε συνέρχεο. *Bern.* τοιοῖς

XC. Ὅτι τὸν ἐπιβάντα πόνοις ἱστάναι δέον·

Φεῦγεν ἀπειρηκὼς πρὸς τοὺς πολέμους νέος ἀνήρ·
Ἀργαλέος γὰρ Ἄρης· τοῖα δέ οἱ τις ἔφη·
Χθὲς τέκος ἐνθάδ' ἰὼν, θεὸν εἶχες ῥ' ἡγεμονῆα·
Νῦν δ' ἀπιὼν, σκέψαι τίς τοι ὁδοιπορίοι.

XCI. Ὅτι τὸ μετάβολον ἑτερότροπον·

Τοῦ προτέρου βιότου τὸ ἐναντίον, ἡ μετάνοια,
Χρύσεα χαλκείων· εἰ δὲ τὰ πρῶτα φρονεῖς,
Ἡ μετάνοια ἄνοιαν ἐγείνατο· κἂν γὰρ ἐπ' ἄκρων
Γῆς οὕτως ἔλθῃς, οὐκ ἀπέβης προθύρων.

δὲ. Correxi accentum. Quamquam illud δέ post *participium* collocatum fortasse ferri potest.

v. 355. C. *Bern.* pro ἀνήρ, ἀστήρ.

v. 356. C. *Darmst.* τοιάδέ οἱ ....

v. 357. C. *Darmst.* om. ῥ quod sane tantum facit ad versiculum fulciendum.

v. 358. C. *Bern.* ὁδοιπορέει.

v. 360. C. *Darmst.* χάλκεα χρυσείων. Si locum recte percepi, praeferenda est altera lectio Cod. *Bern.* χρύσεα χαλκείων.

v. 362. C. *Darmst.* ἔλθῃς.

XCII. Ὅτι τοῖς ἀνοήτοις ἐπίμεμπτα τὰ καλά·

Μειλίσσοντο γέροντα τινὲς κρινέειν· ὁδ' ἐφῆστο
Ἀφραίνων, ἄχρι τις ἴαχεν· ἔλλιπε γὰρ
Ἄφρων ἄλλος; ὅδ' εἶπε· πόσου ταύτην γε συνῆξα
Ἀφροσύνην· ἐπὶ σοὶ δ' ὡς ταχὺ τήνδ' ὀλέσω.

XCIII. Ὅτι Ἰσχυρὸν ἅπαν ἐπὶ τῆς ἰδίας*)

Κλεπτομένους ἑτάρους ἐκρύπτετο Ἡλιόδωρος
Δώματος ἐνδοτέρω, εἶπε δέ τις· τί τόδε;
Καὶ γάρ, ἔφης, καὶ θῆρες ὑπεισδύντες ὑπὸ χειαῖς,
Σώζονται· κόρνις αἰθέρ' ἀνιπτάμενοι.

---

v. 363. Vterque msc. γέροντα τινές. Scrib. γέροντά τινες. Darmst. ὅδ'

v. 364. C. Darmst. ἄχρι τίς

v. 365. C. Darmst. ἄλλως, metro adversante. Idem γέ omittit. Bernens. πόσον.

v. 366. C. Darmst. σοιδ'.

*) C. Darmst. om. ὅτι.

v. 367. C. Bern. σκεπτομένους .... ἰσίδωρος.

v. 368. C. Bern. ἐνδοτέρῳ. Addidi versui signum interrogationis.

v. 369. C. Darmst. ὑποδύντες. Cf. Herodt. I, 12. ὑπεισδύς τε καὶ ἀποκτείνας·

v. 370. C. Darmst. κόρνιθες αἰθέρα 'ν ἱπτάμενοι.

XCIV. Ὅτι εὐχαὶ μνησικάκων ἀπρόσ-
δεκτοι·

Τὸ πρὸς ἀδελφὸν ἄπαν, ἐπὶ τὸν Χριστὸν δι-
αβαίνει.
Τούτῳ μνησικακῶν ἐχθρὸν ἐκεῖνον ἔχεις,
Ὁππόταν ἐκτανύσῃς χέρα αἴθριον· εἰ δ' ἀ-
γαπάζων
Τόνδε Θεῷ κράξεις, εὐθὺ πάρειμι, λέγει.

XCV. Τὸ ταπεινότερον ἐνθεώτερον· *)

373. Εἰ ὁ τελώνης καλὸν, ἀπόδραθι τοῦ Φαρι-
σαίου.
Εἰ τὰ πάλαι ποθέεις, χαιρέτω εἴ τι νέον·
Τῇ μετριοφροσύνῃ συνιοῦσα γὰρ ἡ μετάνοια
Ἄγγελον ἐκ μερόπων, τόν κε λάβῃ, τε-
λέει.

XCVI. Ἀναιρετικὸν κακῶν ἡ μετάνοια·

Ἦχι θέει μετάνοια, ἐκεῖ ἡ ἁμαρτὰς ἄκικυς·
380. Πῦρ γὰρ καὶ ἀφύας φασὶν ἀναρμόνια·

Vers. 380. ἀναρμόνια] ἀσύμβατα. —

---

v. 373. C. *Darmst.* χεῖρα. Leg. fortasse χεῖρ'.

v. 374. C. *Bern.* κράζεις .... πάροιμι.

*) Omnes inscriptiones, quotquot iam sequuntur, desiderantur in Cod. *Bernensi.* Ceterum monendum est, in eodem Codice duo ultima carmina huic (nonagesimo quinto) antecedere.

v. 375. C. *Darmst.* φαρισσαίου.

v. 377. In Cod. *Darmst.* incisum post μετριοφροσύνῃ, quod auctoritate *Bern.* delevi.

v. 379. C. *Darmst.* ἡ ἁμαρτία ἀκίκυσος. ἄκικυς vocabulum Homericum.

v. 380. C. *Darmst.* ἀφυίας, ἀφύαι vox Aristophanea.

Εἰ δέ που ἐν ψήρεσσι φανῇ τανυσίπτερος ἴρηξ,
Τοῖσδε καὶ αἱ πέτραι ἀμφιδοκοῦσιν ὀπαί.

XCVII. *Πολλοὶ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ πρῶτοι ἔσχατοι·*

Ἑζόμενος Ματόης, πρηνὴς πέσε· μύρετο δ' ἀναστάς.
Τὸνδ' ὁ ὑπηρετέων, ἤτεε ταῦτα μαθεῖν.
Ὀψὲ δ' ἔφη λύζων· τινὰς ὤποπα τῶν ἀπὸ κόσμου,
Ἐντὸς ἐδέμ· πολλοὶ δ' ἄζυγες ἐκ προθύρων.

XCVIII. *Τοῖς ἔμπροσθεν ἐπεκτείνεσθαι δεῖ·*

Ὅσσον ὁ ἐν σταδίῳ ἀπὸ βαλβῖδος εἴσ' ἐπὶ τέρμα,
Μεῖζον ἅπας βοάᾳ, σπεῦδ' ἔτ'· ἰδοὺ τὰ γέρα·

---

v. 381. C. *Darmst.* ψήρεσι .... ὄρνις pro ἴρηξ.

v. 382. C. *Bern.* ὀπαῖ, sed corr. Locus mihi quidem non sincerus videtur.

v. 583. C. *Darmst.* ξόμενος, litcrâ initiali omissâ. Mox ματώης. In utroque msc. μύρετο δ' ἀναστάς. Leg. videtur μῦρε δ' ἀναστάς. Simile qui l invenias ap. *Hesiodum* sc. Herc. 132. καὶ δάκρυσι μῦρον.

v. 384. τοῦδ' ὑπηρετέων in Cod. *Darmst.*

v. 385. C. *Darmst.* ὀψέ δ'. Mox ὄπωπα, metro invito. ὤποπα ut assolet noster, insolenter dictum.

v. 387. C. *Darmst.* βαλβῖδος.

v. 388. C. *Darmst.* ἔτι.

Fr. Thierschius
Lectoribus
S.

Quas hic Animadversiones in Plutarchum Actis nostris inserimus, doctas sane, praeclaraeque diligentiae et ingenii ad criticam bene comparati testes, eas nobis moriens reliquit *Carolus Haitingerus*, iuvenis egregii animi atque studii, cuius opera iacturam, quam praematura *Werferi* morte literae nostrae in his terris fecerant, compensatum iri sperabamus. Natus erat *Haitingerus Günsburgi* in Suevia; sed cum pater eius munus publicum Monachii administrandum accepisset, filium secum huc adduxit et Paedagogio, quod pueris ad literas omnemque humanitatem formandis Regis Optimi cura in hac urbe institutum est, educandum tradidit. In ea schola, quae a *Bened. Hollando*, Viro ad sinceram iuventutis educationem stabiliendam atque vindicandam nato, tam sapienter regitur, ut eam cives nostri iure inter ornamenta Monachii numerent, *Haitingerus* mature ad accuratam linguae graecae atque latinae cognitionem pervenit optimisque praeceptoribus eos progressus probavit, ut iam tum maximam de eo spem conciperent. Ac-

cedebat animi candor plane singularis et incorrupta morum probitas, quae eum carum acceptumque omnibus faciebant. Cum ab *Hollando* ad altiora Lycei studia dimissus esset, eorum se numero adiunxit, qui me duce Philologiam tractant, et in ipso horum studiorum initio optimis commilitonum parem se industria rerumque peritia ostendit. Vt eius labores ad certum finem dirigerem, utque haberet, in quem omnia, quae legeret et meditaretur, conferre posset, ad Plutarchum eum demisi, non solum propter virtutem atque ingenium magni illius scriptoris, sed etiam propterea, quod in libris eius cum historicis tum moralibus etiamnum plurima et explicanda et emendanda reperiuntur; in quibus tractandis ingenui iuvenis indoles vim suam exercere possit. Iuvare poterat operam Haitingeri in Plutarcho ponendam egregius ille vitarum parallelarum codex, in bibliotheca nostra, cuius lectiones expendendae iudicium acuerent primosque futuri interpretis et critici conatus iuvarent. Itaque ille impigre statim, ut solebat, rem aggressus est, et vix uno anno finito, quem in Plutarcho legendo et cum codice illo conferendo consumserat, ampla mihi observationum specimina exhibuit, quae sub examen vocata novis et iteratis curis pertractanda ei mandabam. Interim patuit, iuvenis, ceteroquin vegeti beneque valentis pulmones nimio sanguinis motu ita agitari,

ut disserendo munusque praeceptoris publici, ad quod se praeparabat, sustinendo prorsus impar appareret. Itaque mutato vitae consilio post duos annos, quam in cognitionem meam pervenit, Landishutum abiit et iurisprudentiae operam dedit. Manebat tamen veterum literarum amor longa ac iucundissima consuetudine contractus. Hinc omne tempus, quod nova studiorum ratio non occuparet, in scriptoribus graecis legendis et in Plutarcho, cuius edendi consilium iam dudum captum retinebat, illustrando et emendando consumsit. Feriasque, quas Academiae in his terris crebriores et longiores agunt, omnes hic Monachii mecum aut in bibliotheca publica transegit. Haec dum ageret, ingravescere paulatim malum, quo laborabat, summumque vitae discrimen ei intendere. Erat tum Landishuti, nec quidquam de tali eius periculo ad me delatum erat, cum subito mortis eius nuntio cum maximo meo dolore percuterer. Acerbissimus hic eius casus memoriam *F. X. Werferi*, simili sorte nobis literisque erepti in mentem mihi revocat, nec dicere possum, quo animi motu schedas utriusque, quae non pauca absoluta, plura vero aut inchoata aut indicata continent, perlustrem vitaeque eorum praeclare institutae rationes turbatas intuear. Ac *Haitingerus* quidem extremo suo tempore observationum in vitam Alcibiadis fasciculum ac-

curatius excolere et augere coeperat eumque laborem ad caput vicesimum continuaverat. Reliqua in statu illo, quo Monachii ad me detulerat, relicta sunt. Praeterea hic illic observationes integramque codicis monacensis collationem suo Plutarchi exemplari adscripsit, quae omnia, bonae frugis plena, in his Actis publicabimus, ne iuvenis in ipsis altioris studii primordiis nobis erepti memoria merita laude apud posteros careat.

Natus est Haitingerus
A. MDCCXCVIII
mortuus
A. MDCCCXVII
undevicesimo vitae suae anno
nondum transacto.

FR. THIERSCHIO
praeceptori maxime reverendo
CAROL. HAITINGER
S.

Hoc opusculum, criticae meae facultatis primitias, perfectum ut iudicem, multum abest, et id Tibi tradere vix ausus essem, nisi praeclara Tua humanitas animum mihi addidisset. Ea enim est Tua indoles, ut non modo praecipuo ipse Musarum amore flagres, sed etiam quotquot ad earum atria pervenire candide enituntur, omni, quo fieri potest, modo, factis et consiliis strenue putes adiuvandos. His ego me consolabar, cum hoc opus conscriberem, in quo, si quid peccavero, mea culpa erit, si boni aliquid statuero, id Tuae maxime me debere institutioni, grato cum animo confitebor.

Scripsi Monachii prid. Id. April. 1816.

ANIMADVERSIONES
IN
PLVTARCHVM.

Vit. Alcibiadis, Cap. I.

Τῆς Σωκράτους πρὸς αὐτὸν εὐνοίας καὶ φιλίας οὐ μικρὰ πρὸς δόξαν ἀπέλαυσεν. *

Confer V. Alex. 56. *Οὐ μὴν ἐπὶ πλέον γε τῆς πρὸς αὐτὸν εὐνοίας τοῦ Βασιλέως ἀπέλαυσεν* (*ὁ Δημάρατος*) ubi male C. Mon. *ἀπέλαβεν*. V. Held in his Actt. T. II. f. 2. p. 170. Cai. Gracch. 10. *Τοῦτο μάλιστα κατέλυε τὸν Γάϊον, ἀπολαύοντα τοῦ μίσους* (populi in sodalem eius Fulvium.) Anton. 34. *Οὗτος* (Ventidius) *ἀπὸ Πάρθων ἄχρι δεῦρο τεθριάμβευκε μόνος, ἀνὴρ γενόμενος μὲν ἀφανὴς, ἀπολαύσας δὲ τῆς Ἀντωνίου φιλίας τὸ λαβεῖν ἀφορμὰς πράξεων μεγάλων.* Ibid. c. 3. *) Dion. 52. *οὐδὲν ἀπολαῦσαι πρότερον* (Mon. c. vulg. *πρῶτον*) *ἠξίωσε τῆς παρούσης εὐτυχίας. ἢ τὸ καὶ φίλοις* (sic. Mon. vulg. *ἢ καὶ τὸ φ.*) *χάριτας καὶ συμμάχοις δωρεὰς, μάλιστα δὲ τοῖς ἐν ἄστει συνήθεσι καὶ ξένοις ἀπονεῖμαί τινα* (Mon. *τινας*) *φιλανθρωπίας καὶ*

*) Caes. 48. Poplic. 7.

τιμῆς μερίδα. Crass. 21. Τοῦτον (τὸν Ἀριάμνην) δ' ᾔδεσαν ἔνιοι τῶν Πομπηΐῳ συνεστρατευμένων ἀπολαύσαντά τι τῆς ἐκείνου φιλανθρωπίας καὶ δόξαντα φιλορώμαιον εἶναι. — Ceterum Bodl. 3. pro φιλίας habet φιλανθρωπίας, quod suadente Stephano recepit Coray. Eadem diversitas Cat. min. c. 29. fin. Λεύκουλλος (Mon. Λεύκολλος) μὲν οὖν θριαμβεύσας ἔτι μᾶλλον ἐνεφύετο τῇ φιλίᾳ τοῦ Κάτωνος, ubi C. Mon. φιλανῖα i. e. φιλανθρωπίᾳ. — Ἐπιφανῶν ἀνδρῶν γενομένων κατ' αὐτόν. Eiusdem rationis phrasis ac καθ' ἡμᾶς, cuius explicationem et ex ipso Plutarcho exempla vide ap. Wyttenbachium (ad Iani Bake librum de Posidonio p. 268.) V. Caes. 15. εἴ τε (C. M. εἰ) Φαβίους καὶ Σκιπίωνας καὶ Μετέλλους καὶ τοὺς κατ' αὐτὸν ἢ μικρὸν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, Σύλλαν καὶ Μάριον, ἀμφοτέρους τε Λευκούλλους, ἢ καὶ Πομπήϊον αὐτόν.. παραβάλοι τις, αἱ Καίσαρος ὑπερβάλλουσι πράξεις, τὸν μὲν etc. Timol. 35. seq. Καὶ τῶν ἄλλων δὲ διακειμένων ὁμοίως ἁπάντων πρὸς αὐτόν, οὐ πολέμου τις λύσις οὐ νόμων θέσις, οὐ χώρας κατοικισμός, οὐ πολιτείας διάταξις ἐδόκει καλῶς ἔχειν, ἧς ἐκεῖνος μὴ προσάψαιτο... πολλῶν γοῦν (sic Mon. vulg. γὰρ) κατ' αὐτὸν Ἑλλήνων μεγάλων γενομένων καὶ μεγάλα κατεργασαμένων ... αἱ μὲν ἐκείνων πράξεις βίᾳ τινὶ καὶ πόνῳ τὸ λαμπρὸν ἐξενηνόχασι μεμιγμένον ... τῶν δὲ Τιμολέοντος ἔργων etc. Demosth. 14. Τῶν

γοῦν κατ' αὐτὸν ὁ Φωκίων ... δι' ἀνδρείαν καὶ δικαιοσύνην οὐδὲν οὐδαμοῦ χείρων ἔδοξεν Ἐφιάλτου καὶ Ἀριστείδου καὶ Κίμωνος ἀνὴρ γενέσθαι. Ita ibi correxit Wolf. Ibid. Ἐπεὶ τούς γε καθ' αὐτὸν ῥήτορας (ἔξω δὲ λόγου τίθεμαι Φωκίωνα), καὶ τῷ βίῳ παρῆλθε. Sic. Cim. 1. Περιπόλτας, πολὺ δή τι καὶ σώματος κάλλει καὶ ψυχῆς φρονήματι τοὺς καθ' αὐτὸν ὑπεραίρων νέους. Cf. Tib. Gracch. 4. Ἄππιος Κλαύδιος — πολὺ φρονήματι τοὺς καθ' αὐτὸν ὑπεραίρων. Demosth. 11. Αἰσίωνα δέ φησιν Ἕρμιππος, ἐρωτηθέντα περὶ τῶν πάλαι ῥητόρων καὶ τῶν καθ' αὐτὸν, εἰπεῖν, ὡς etc. Crass. 21. Οὐδὲ γὰρ ἦν τῶν τυχόντων ὁ Σουρήνας, ἀλλὰ πλούτῳ μὲν καὶ γένει καὶ δόξῃ μετὰ βασιλέα δεύτερος, ἀνδρείᾳ δὲ καὶ δεινότητι τῶν καθ' αὐτὸν (alii minus bene κατ' αὐτὸν) ἐν Πάρθοις πρῶτος. Phoc. 8. ἐπολιτεύετο μὲν ἀεὶ πρὸς εἰρήνην καὶ ἡσυχίαν, ἐστρατήγησε δὲ πλείστας οὐ μόνον τῶν καθ' ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸ αὑτοῦ (Mon. αὐτοῦ) στρατηγίας. Add. Brut. 1. Alias καθ' αὐτόν, αὐτὸς καθ' αὐτὸν significat *solus*. Viger. p. 633. Comp. Sol. c. Poplic. 3. Τῆς δ' ὅλης πολιτείας τῇ μὲν ἀρχῇ λαμπρότερος ὁ Σόλων· ἡγήσατο γὰρ καὶ οὐκ ἠκολούθησε, καὶ καθ' αὑτὸν, οὐ μεθ' ἑτέρων, ἔπραξε τὰ πλεῖστα καὶ μέγιστα τῶν κοινῶν. Them. 2. τῇ φύσει καθ' αὑτὴν χρώμενος ἄνευ λόγου καὶ παιδείας ἐπ' ἀμφότερα μεγάλας ποιουμένη μεταβολὰς τῶν ἐπιτηδευμάτων. cf. Cam. 8. Fab. M. 21. Alcib. 7. Ti-

mol. 3. Pelop, 19. Caes. 43. Ὁ δὲ Καῖσαρ, τοὺς ςρατιώτας συναγαγὼν, καὶ προειπὼν ὡς δύο μὲν αὐτῷ τάγματα Κορφίνιος (Bryanus: „Omnes“ — Bodleiani nempe libri — „emendate Κορνιφίκιος, ut in Anon. est, legunt“) ἀγὼν ἐγγύς ἐςιν, ἄλλαι δὲ πεντεκαίδεκα σπεῖραι μετὰ Καληνοῦ (Mon. Καλήνου) κάθηνται περὶ Μέγαρα καὶ Ἀθήνας, ἠρώτησεν, εἴτι βούλονται περιμένειν ἐκείνους, εἴτ' αὐτοὶ διακινδυνεῦσαι καθ' ἑαυτούς. Demosth. 23. Cic. 9. 11. 19. alibi.

Ἀλκιβιάδου δὲ καὶ τίτθην, γένος Λάκαιναν, Ἀμύκλαν ὄνομα, καὶ Ζώπυρον παιδαγωγὸν ἴσμεν, ὧν τὸ μὲν Ἀντισθένης, τὸ δὲ Πλάτων ἱςόρηκε.

Vide V. Lycurg. 16. et ibi Lepold. — Ceterum quod perfecto ἱςόρηκε utitur, id ex huius temporis natura et usu factum. Ita quoque V. Thesei c. 14. 19. ib. 23. Ταῦτα μὲν οὖν καὶ Δήμων (de quo cf. Hemsterh. ad Schol. in Ar. Plut. p. 352.) ἱςόρηκε. ib. 27. et 32., cuius capitis initio omnes Codd. recte Μενεσθεὺς ὁ Πετεώ.*) Ib.

*) Stirps vocis Πεταό et Πετεώ. Nam ex αο, αου = ω, tum ω o fit, tum σ ω, attice vero E Ω (v. Thiersch Gr. §. 44. 8. A. p. 42.) tono fere in eâdem syllaba manente: ut †) να-ός, navis, νεώς, tono in secundâ. Χρέως e χρᾶος et χράους, tono in primâ. Sic γαο-μόρος γεωμόρος· γεωργός, γεωρύχος e γα-οργός, γα.

†) σῶς, σάος, σῶος; ζαός, ζώς, ζωός.

33, 36. Lycurg. 2, ubi magna in nomm. propr. turba, ὡς Διευτυχίδας ἰσόρηκεν. (Eod. cap. scr. cum Leopoldo: Προκλέους μὲν τοῦ Αριςοδήμου γενέσθαι. Σόου δὲ Εὐρυπῶντα cf. Valck. Digress. a Theocritt. p. 92. et 96. Heind. Fuit in MSS. προκλέους, per quam lineam significabant nomina propria. V. Bastii Comment. Palaeogr. p. 614, quod deinde lectum est πατρακλέους. V. eund. ibid. p. 837. *), inde scribe Εὐρυπωντίδης, ut et Ag. 3. Lyc. 28. Num. 8. 21. Sol. 22. 31. Poplic. 9. fin. Themist. 1. f. 3. 7. Pericl. 9. 28. 38.

ορύχοί, μετέωρος ex μετάορος et ἑωρά, (vel, si malis, ἑώρα. Mutatur acc. etiam in ἕως αό. V. ἠώς, sed αἰώρα perperam scribitur) ex ἄορα, radix ΑΕΡ, unde nom. ὁ ἀήρ, ἀέρος, et verbum ἀείρω, αἴρω; ut ἀγορά ab ἀγέρ-ω, ἀγείρω. Sic ναο-νεώ, Ἀκρόναο Ἀκρόνεω, Πηνέλαο - Πηνέλεω: quibus in nominativo additur Σ, in gen. O, dat. I, accus. N etc. Vt ὁ νεώ-ς, ὁ Ἀκρόνεως †) ὁ Πηνέλεως ††), ὁ Πετεώς In gen. νεώ-ο, Ἀκρονεώ-ο, Πετεώ-ο: in sermone brevis post longam aboletur, remanetque mera radix τοῦ νεώ, Ακρόνεω, Πηνέλεω, Πετεώ, ut ex stirpe λάα, λᾶ N. λᾶς G. (λᾶο) λᾶ, Ἰησοῦ (hebr. Jehoschúa) Nom. Ἰησοῦ-ς, Gen. (Ἰησοῦ-ο) Ἰησοῦ, D. (Ἰησοῦ-ι) Ἰησοῦ. Acc. Ἰησοῦ-ν. Φιλῆ-ς, G. (Φιλῆ-ο) Φιλῆ. Ἰωνᾶ (hebr. Joná) Nom. Ἰωνᾶ-ς, Gen. Ἰωνᾶ. Ast poëta, qui his in genitivis retinuit O, Πηνελέωο Il. ξ, 489 dixit υἱὸς Πετεῶο Μενεσθεύς Il. β, 552.

†) Od. θ, 111.

††) Il. ξ, 496.

*) Tib. Gr. 21.

Mar. 17.) de quo loco infra agetur. — Aristid. 26. Τούτων οὐδὲν ἔγγραφον ὁ Κρατερὸς τεκμήριον παρέσχηκεν. Ita Bodl. vulgo παρέσχεν. — In Comp. Alcib. c. Coriol. 2. bis occurrit ἱςόρηκε, it. Ages. 13. f. 35. Dion 24. f. Brut. 23. f. Arat. 13. 38. Alex. 8. 24. f. et Phoc. 4. 17. f. Demosth. 10. 23. — ἱςορήκασι Thes. 25. f. Pericl. 23. Camill. 19. Marcell. 30. Alex. 44. Cic. 49. Vnde Marcell. 20. f. scribendum suspicor Ταῦτα μὲν οὖν Ποσειδώνιος ὁ φιλόσοφος ἱςόρηκε, pro ἱςόρησεν, Lysan. in fine c. 30. Τὰ μὲν οὖν περὶ Λύσανδρον οὕτως ἱςορήκαμεν (vulg. ἱςορήσαμεν) ἔχοντα *), it. Them. 27. Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς περὶ πλούτου προσιςόρησε, malim προσιςόρηκε. Nam rarior in his **) aoristus, etsi interdum occurrit; ut ἔγραψαν Sol. 15. Plerumque adhibentur aut perfecta, ἱςόρηκεν, ἱςόρηται Brut. 1. Mar. 11. Lys. 8. Cic. 1. f. Cim. 4. Thes. 26. γέγραφε, γέγραπται, εἴρηκεν, εἴρηται, aut praesentia, φησιν, ἱςορεῖ, etc.

(Τὸ κάλλος) καὶ παῖδα καὶ μειράκιον καὶ ἄνδρα πάσῃ συνανθῆσαν τῇ ἡλικίᾳ καὶ ὥρα τοῦ σώματος ἐράσμιον καὶ ἡδὺν παρέσχεν.

*) Coll. Flamin. 21.

**) Huc non pertinent loca, ubi scriptor aequalis de re narrata scripsisse narratur: ibi bene Aoristus: v. g. Rom. 3. τὰ μὲν κυριώτατα πρῶτος εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξέδωκε Διοκλῆς Πεπαρήθιος, ᾧ καὶ Φάβιος Πίκτωρ ἐν τοῖς πλείςοις ἐπηκολούθησε, coll. cap. 8.

Reiske post ἡλικίᾳ interpunxit: sed *formositatem venustate* corporis aliquem amabilem reddidisse, vix potest dici. Cf. Xen. Symp. 4, 17. – ὥρα h. l. est tempus; et cum anni temporibus comparantur aetates, ut vides ex seq. μετόπωρον, (ab ὀπώρα i. e. ὀπου ὥρα.) Quae dein τραυλότης dicitur τῇ φωνῇ ἐμπρέψαι καὶ τῷ λάλῳ πιθανώτατα παρασχεῖν χάριν ἐπιτελοῦσα, eam eum aliis vitiis communem cum Demosthene habuit Alcibiades. V. Coray ad Plut. T. V. p. 397. – Ἐμπρέψαι f. scribendum in V. Agidis 4. Ὁ δ' Ἆγις οὕτω πολὺ παρήλλαττεν εὐφυΐᾳ καὶ φρονήματι ψυχῆς... ἅπαντας, ὅσοι μετ' Ἀγησίλαον τὸν μέγαν ἐβασίλευσαν, ὥστε μήπω γεγονὼς εἰκοσὸν ἔτος, ἐντεθραμμένος δὲ πλούτοις καὶ τρυφαῖς γυναικῶν..., πρός τε τὰς ἡδονὰς εὐθὺς ἀπισχυρίσασθαι, καὶ τὸν δὴ ἐμπρέψαι (libb. τὸ μὴ ἐπιτρέψαι) μάλιστα τῇ χάριτι τῆς μορφῆς ὡραϊσμὸν δοκοῦντα περισπάσας τοῦ σώματος καὶ πᾶσαν ἐκδὺς καὶ διαφυγὼν πολυτέλειαν ἐγκαλλωπίζεσθαι τῷ τριβωνίῳ etc. (iunge καὶ ἐγκαλλωπίζεσθαι τῷ τριβωνίῳ, τοῦ σώματος περισπάσας τὸν μάλιστα δὴ τῇ χάριτι τ. μ. ἐμπρέψαι δοκοῦντα ὡραϊσμόν etc.) — Verbum παρασχεῖν, quod bis hoc capite legitur, adeo frequenti est apud Nostrum usu, ut vix dubitem id ei reddere V. Pericl. 27. Ἔφορος δὲ καὶ μηχαναῖς χρήσασθαι τὸν Περικλέα (subauli φησὶ), τὴν καινότητα θαυμάσαντα. – Ἀρτέμωνος τοῦ μηχανικοῦ παρασχόντος. Vulgo

παρόντος, pro quo R. voluit πορόντος, Coray dedit πορίζοντος. Παρασχὼν et παρὼν commutantur V. Alex. 9. παρασχεῖν et πάσχειν Brut. 40. πάσχοντας pro vulg. παρόντας scribendum V. Brut. 28. Βροῦτος δὲ τῆς Κικέρωνος τελετῆυς τῇ αἰτίᾳ φησὶν αἰσχύνεσθαι μᾶλλον, ἢ τῷ πάθει συναλγεῖν, ἐγκαλεῖν δὲ τοῖς ἐπὶ Ρώμης φίλοις· δουλεύειν γὰρ αὐτῶν (Mon. ut plerumque, αὐτῶν) αἰτίᾳ μᾶλλον, ἢ τῶν τυραννούντων (Mon. τυραννεῖν ἐπιχειρούντων), καὶ καρτερεῖν ὁρῶντας καὶ πάσχοντας, ἃ μηδ' ἀκούειν αὐτοῖς ἀνεκτὸν ἦν. Cf. ib. 37. οὐ πάντα πάσχομεν ἀληθῶς οὐδ' ὁρῶμεν. Nec absurde in Artaxerx. 17. διαλυθεῖσα πρὸς αὐτὸν (ἡ Παρυσάτις) οὐκ ἔφευγε τὰς φιλοφροσύνας ἀλλὰ καὶ συνέπαιζε καὶ τῶν ἐρωτικῶν ἐκοινώνει συμπράττουσα καὶ παροῦσα – scripseris παρέχουσα. Bene autem dedere παρασχόν in Cim. 14. (ubi libb. παρασχών, sicut Monac. in Flam. 13; Cat. Min. 21. ἄρξαι παρόν, Mon. παρών): sic enim, docente ibi Bryano, Graeci amant. Ceterum ex hoc participio intelligitur minus commode in phrasi παρέχει (licet) subaudiri a grammaticis ὁ καιρός, quamquam sic loquatur Plut. in Comp. Gracch. c. Ag. et Cleom. c. 3. τοῦ δὲ καιροῦ μὴ παρασχόντος, et V. Caes. 8. αἰτίαν δ' εἶχεν ὕστερον, ὡς ἄριστα τῷ καιρῷ τότε παρασχόντι κατὰ τοῦ Καίσαρος μὴ χρησάμενος: etiam Caes. 19. malim καιροῦ παρασχόντος pro vulg. παρα-

δόντος. Active dicitur τὸν καιρὸν παραδόντος τοῦ ϛρατηγοῦ. Aem. c. 13.

Βαδίζει, φησὶ, διακεχλιδὼς, θοιμάτιον ἕλκων, ὅπως ἐμφερὴς τῷ πατρὶ μάλιϛα δόξειεν εἶναι, κλασαυχενεύεταί τε καὶ τραυλίζεται.

Vulgo legitur κλαυσαυχενεύεται. unde Reiske κλαϛαυχενεύεται. Coraji emendationem, quae quidem Bryani dicenda erat, laudat probatque Schaefer. p. 914 Add. ad Greg. Corinth. (ad comment. pal. Bastii p. 706.) *). – Post ὅπως Reiske de suo inseruit τε, eiecit Coray: recte. Non enim erat apud Comicum, quem ita scripsisse puto:

– – Διακεχλιδὼς ....
Οὗτος βαδίζει θοιμάτιον ἕλκων – ὅπως
μάλιϛα δόξει᾽ ἐμφερὴς εἶναι πατρί –
κλασαυχενεύταί τε καὶ τραυλίζεται.

Solet Plutarchus poëtarum locos vel integros apponere, vel suae intexere et accomodare orationi. Vt Num. 20. ex Bacchylidis paean affert fragmentum, quod plenius habet Stob. Serm. 53. de Pace. Il. 8. 144 legimus

– – ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ᾽ ἕποντο
Αἴθρη Πιτθῆος θυγάτηρ Κλυμένη τε βοῶπις.

Plut. Thes. 34. Ὅμηρον ἕπεσθαι τῇ Ἑλένῃ φάμεν.

---

*) α et αυ confusa sunt Ag. 3. ubi libb. κοκάσασθαι pro τὸ καύσασθαι.

Αἴθρην, Πιτθῆος θύγατρα Κλυμένην τε βοῶπιν.
Solonis verba: Γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος (in Vit. c. 31. ex Brunck. in Gnom. p. 77.) Plutarchus c. 2. ita protulit: πρεσβύτερος ὢν ἔλεγε

Γηράσκειν αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

Ib. c. 13. Ἅπας μὲν γὰρ ὁ δῆμος ἦν ὑπόχρεως τῶν πλουσίων, sine dubio ex Solonis versibus:

— — ἅπας
ὁ δῆμος ἦν ὑπόχρεως τῶν πλουσίων. cf. cap. 15.

Ib. c. 14. in verbis δεξαμένων προθύμως αὐτὸν, ὡς μὲν εὔπορον, τῶν πλουσίων, Ὡς δὲ χρηστὸν τῶν πενήτων, trochaici latent tetrametri. — In Comp. Sol. c. Poplic. 1. Χρήματα δ' ἱμείρειν μὲν ἔχειν, φησὶν ὁ Σόλων, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι οὐκ ἐθέλειν. ὡς δίκης ἐπούσης, ubi lego ἐπιούσης. Sic enim scripsit Solon (Plut. in Vit. c. 2. in Brunckii Gnom. p. 73. Schaefer. p. 64.

Χρήματα δ' ἱμείρω μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
Οὐκ ἐθέλω· πάντως ὕστερον ἦλθε δίκη.

Sic dicitur ἡ δίκη μετῆλθε, περιῆλθε Νέμεσις Mar. 10.: contra Pomp. 80. Θεόδοτον δὲ τὸν σοφιστὴν ἡ μὲν ἐκ Καίσαρος δίκη παρῆλθε. — V. Pelop. 1. Λακεδαιμονίοις δὲ καὶ ζῆν ἡδίως καὶ θνήσκειν, ἀμφότερα ἀρετὴ παρεῖχεν (C. Mon. Λακεδαιμόνιοι δὲ εἰ καὶ ..,.. ἀρετῇ παρεῖχον. f. Λακεδαιμονίοις δὲ, οἷς καὶ ζῆν ἡδίως καὶ θνήσκειν — sc. ἦν — ἀμφότερα ἀρετὰ παρεῖχεν) ὡς δηλοῖ τὰ ἐπι-

κήδειον· οἶδε γάρ φησιν, ἔθανον,

οὐ τὸ ζῆν θέμενοι καλὸν οὐδὲ τὸ θνήσκειν

ἀλλὰ τὸ ταῦτα καλῶς ἀμφότερ' ἐκτελέσαι.

Sic habet C. Mon. nisi quod pro καλῶς ἀμφότερ' ibi legitur κατ' ἀμφότερα. Initium epigrammatis, quód Plutarchus orationi inseruit suae, sine dubio ita habuit, ut annotavit Anonymus: Οἳ θάνον, οὐ τὸ ζῆν etc. Cf. Comp. Sol. c. Popl. 2. fin. Rom. 21.

EXPLICIT PARS PRIMA.

V.

ANTHOLOGIA

CARMINVM

GRAECORVM.

I. *Theclae dolores.* Loci e Schilleri Tragoediis in Graecum versi a *Godofredo Hermanno.*

1.) Piccolomin. Act. III. Scen. 9. fin. p. 183.

2.) Mort. Wallensteinii IV. 10. p. 189.

3.) Mort. Wallenst. IV., 12. p. 200.

Nota. Quae v. 31. post ἄλλως sequuntur, quatuor postremos versus v. 27. ad v. 30. alia versione expressos referunt, quam fecit *Erfurdtius.*

II. 4.) *Deorum invidia.* Locus e Schilleri morte Wallenst. I. 7. fin. p. 47. versus a *Godefredo Hermanno.*

Nota. Quum ab Hermanno petiissem, ut quae scirem ab ipso e Schilleri Tragoediis egregio artificio in graecum esse translata, ea huic Anthologiae inserenda mecum communicaret, statim ille, quae singularis est eius humanitas, et voluntati meae obsequutus est, et nonnulla de his versionibus et earum ad Schilleri artem ratione, sinceri iudicii plena lectuque dignissima perscripsit, quae ob hanc ipsam causam integra hic cum lectoribus communicabo:

„Quum ante hos vigenti annos edito in lucem Schilleri Wallensteinio vehementer commota essent nostratium studia, saepe me dicere memini, sensisse Schillerum, in quibus rebus posita esse natura Graecae tragoediae, sed, quoniam non perspexiset, non satis vitasse vitia recentiorum. Neque exordium facere, nec finire fabulam scivisse; ingenti numero personarum introducendo nocuisse simplicitati illi, in qua maxima cerneretur laus tragoediae; multa etiam in singulis partibus admisisse, quae a gravitate tragoediae plane essent aliena; caeterum plurima esse talia, ut, si graece scripta essent, graeco tragico non possent non haberi dignissima. Idque ut exemplis confirmarem, interdum vesperi, in communi conclavi familiae obambulans, ubi inter confabulationes mulierum non est seriis rebus tractandis locus, nonnulla graecis versibus exprimebam: quas schedulas deinde amicis quibusdam dedi. Earum partem nuper casu recuperavi. Nam quum ea, quae *Erfurdtius* ad Sophoclem edendum paraverat, post eius mortem ad me missa essent, inveni in his epistolas, quas *Regiomontium* ad eum dederam, quarum in una ita scriptum est: „Vis tibi a *Seidlero* mitti versionem graecam duorum locorum Wallensteinii. Hic ·am habet, bene est. Mihi quo hos lusus ventulerit, nescio, neque, quomodo interus fuerim, recordor. Sed pro his duos

alios misi locos, eodem fere tempore a me versos, quos, quoniam non in singulari folio, sed in libro quodam scripsi, invenire potui". Sed *Erfurdtius* in isto epistolarum volumine locos illos, quos vel a Seidlero, vel ab alio acceperit necesse est, ipse sua manu, meo nomine apposito, adscripsit unumque locum, adiecit a se versum, eum ipsum, quem apposui. Hos lusus, Thierschi, ut voluisti, misi tibi, hic illic, dum describebam, correctos. Videbis autem, quaedam, quae non satis accommodata ad gravitatem tragoediae scripserat Schillerus, mutata esse ad exemplum Graecorum, veluti centurionis ad Theclam introducti indecoram trepidationem."

III. 5.) *Pii fratres* et eorum *statuae*, quae erant apud *Catanam*. Idyllium *septimum Claudiani*, graece versum. E Schedis *Xav. Werferi.*

IV. *Epigrammata* auctore *Fr. Thierschio.*

6.) In *Rhigam* et *socios cum ipso interemtos.* *Rhigas*, unus e cordatissimis hodiernae Graeciae iuvenibus, vigente adhuc Gallorum potentia Parisiis degens cum sociis consilium liberandae patriae ceperat. Rebus, uti voluerat, praeparatis, ipse a Gallorum principibus, ut ferunt, ad magnam spem elatus, reditum in Graeciam molitus est; sed fama eius consiliorum iam exierat. Itaque in iti-

nere per Austriam correptus Turcisque ad supplicium cum comitibus suis traditus est. Ceterum cantus, quibus gentem suam ad altiores spiritus concipiendos evocare studuerat, etiamnum per montes Graeciae resonant.

7.) In Ioh. Henr. *Vossium*, libertatis e Musis genitae omnisque humanitatis vindicem acerrimum.

8.) *Epitaphium Porsoni.* Sepultus est Porsonus Cantabrigiae in Ecclesia Collegii Sanctae Trinitatis, cuius legibus per multos annos addictus fuerat. Sepulcrum lapis est, qui pedibus inambulantium calcatur. Is nomen viri magni continet, nec ullus praeterea ornatus. Prope eum *Bentleius*, *Neutonus*, simili simplicitate conditi iacent, aliique viri immortales, qui eiusdem Collegii contubernio et consortio usi sunt.

9.) *Musarum dona.* Factum Epigramma in gratiam iuvenum, qui Musarum artes et naturam memoria comprehensa et distincta tenere student.

10.) *Ad Ioh. Georg. Aug. Galletti*, cum propter versus in *Friderici Iacobsii* natales factos et ad finem coenae recitatos hortantibus amicis a formosissima eius filia corona e placentis desumta ornatus esset.

Nempe *Galletti* rara animi morumque in summa senectute comitate amicorum sodalitia exhilarat, cum alia rite instituendo, tum versus temporibus aptos faciendo, qui nullo eius labore fluunt, numeris quidem solutiores et plerumque in longius porrectos, sed multiplicis festivitatis plenos.

V. *In Apollinem.* Auct. *Frider. Thiersch.*

1.

Διὰ μὲν μαλάθρων ςυγνὸς ἀλάςωρ
φοιτᾷ, μέλλει δ' ἡμᾶς ἄρδην
Μοῖρ' αἰφνιδίῳ
πέρσειν ὀλέθρῳ διὰ παντός·
ἤ μ' ἐκ θαλάμων πρῶτα γαληνῶν
ἀγαγοῦσ', εἶτ' αὖ θέλγει γλυκεραῖς
ἱππαοιδαῖσιν, νικᾷ δέ μ' Ἔρως,
μορφῆς θείας ἱμειρομένην,
ἕλκει δὲ βίᾳ δαίμων ἀφανεῖ
πρὸς χάσμ' ἀλαόν·
κοὐκ ἔςιν ὅπως ποδὸς ἄρξω.
φεῦ,
ὅταν πυρωθεὶς ξυμπεσεῖν μέλλῃ δόμος,
εὐθὺς ξυναχθέντ' οὐρανὸν κρύπτει νέφη,
κεραύνιον δ' ἐξ εὐδίας ᾄσσει βέλος,
καὶ γῆ κάτωθεν χθόνιον ἀμπέμπει φλόγα.
αὐτὴ δ' ἀμερθεῖσ' ὄμματ' οἰςροπλὴξ χαρὰ
πεύκην φλεγούσῃ λυσσάδ' ἐμβάλλει ςίγῃ.

2.

Δ. ξύγγωθι, παρθέν', οὕνεκ' οὐ καιροῦ τυ-
χών,
οὐδ' εὐλαβηθεὶς τοῦτό σ' ἐξέπληξ' ἔπος.
οὐ γάρ τι τὴν σὴν ἀλγυνῶν ἤδη φρένα.
Θ. ἀλλ' οὖν, ἐπεί τοι κἄτυχες λυπουμένην

ἰδὼν ἔμ', εὐθὺς ξυμφορὰ πολύςονος
γνωτόν σ' ἔθηκε, πρόσθεν ὄντ' ἀγνῶτ' ἐμοί.
Α. δέδοικα μή με προςβλέπουσ' ἀποςυγῇς.
κακάγγελον γὰρ τοὔπος ἀγγείλας κυρῶ.
Θ. ἐγὼ τάδ' ἱςοροῦσά σ' ἥμαρτον· σὺ δὲ
οὐδέν ποτ' ἄλλο, πλὴν τύχης ξύνθημ' ἐμῆς.
ἀλλ' οὐ γὰρ οἷα τ' ἦν τότ' ἐκπλαγεῖσ' ἐγὼ
πάντ' ἐκπυθέσθαι· νῦν δ' ἀκούσαιμ' ἂν φίλως.
Α. ἀλλ' ἴσθι γ' ἄλγος αὐτὰ καινιοῦντα σόν.
Θ. οὐ μήποθ' ἥσσων ξυμφορᾶς γενήσομαι.
τίς τοι μάχης ἦν ξυμβολή; πέραινε δή.
Α. ςρατὸς μὲν, ἐχθρῶν ἐπιδρομῆς ἄφροντις ὢν,
Νέᾳ πόλει πρόςουρον ἐν σκηνώμασιν
τόπον κατεῖχεν, ὠχυρωμένος κακῶς,
ὅτ' ἀμφὶ δείλην ἑσπέραν δρυμῶν ἄπο
κόνις προςῄει γῆθεν αἰωρουμένη.
φυλακαὶ δ' ἔφευγον, ςρατόπεδον δ' ἐπίμπλατο
βοῆς, ἅτ' ὄντων πολεμίων ἤδη πέλας.
μόλις δ' ἐφ' ἵππων ὡς τάχος ξυνήλθομεν·
ἐν τῷδ' ἀπὸ ῥυτῆρος ἐξωρμωμένη
δενδρῖτιν ἵππος πολεμία δι' ὀρκάνην
περᾷ, θοῶς δὲ περίδρομον κύκλῳ τάφρον
Ἄρης ἄτρεςος πολεμίων διήλατο·
ἄσκηπτα μέντοι τῇ λίαν προθυμίᾳ
τὸν λοιπὸν ὄχλον ἔφθασον ςρατεύματος.

μακρὰν δ' ὁ πεζὸς ἦν λελειμμένος λεώς·
οὕτω μονήρεις οἵδε σὺν θρασεῖ θρασεῖς
εἵποντο σημαντῆρι· καὶ τότ' αὐτίκα
ἅπας συθέντες ἱππότης ἡμῶν λεὼς
ἐναντίον σφᾶς πλευρόθεν θ' ὁμοῦ πάλιν
ὠθοῦμεν ἀμφὶ τὸν πέλας τάφρου τόπον·
οὗ δή σφ' ὁ πεζὸς εὐθὺς ἐκταχθεὶς ςρατὸς
λόγχας προτείνων τλημόνως ἐδέξατο,
ὥς' οὐ πρόσω πως εἶχον, οὔτ' ἐς τοὐπίσω
χωρεῖν, φόβοισι πάντοθεν κεκλησμένοι.
ἐνταῦθ' ὅς ἡμῖν ἐςὶν ἡγεμὼν ςρατοῦ,
βοᾷ γεγωνῶν πολεμίων σημάντορι,
ἐφ' οἷς ἀριςεύσαντα μηδὲ δειλίᾳ
δορὸς κρατηθέντ' εἰκός, ἐνδοῦναι ςρατόν.
ὁ δ' αὖ, λόφῳ γὰρ καὶ μακροῖσι βαςρύχοις
ἦν γνωτός, ἐκλυθεῖσιν ἱππικῷ δρόμῳ,
τοῖς οἷσι νεύσας, πρῶτος αὐτὸς εὐθέως
γενναῖον ἵππου σῶμ' ἐπισπέρξας, τάφρον
δεήλαθ'· οἱ δ' εἵποντο σύμπαντες σύδην.
καὶ δὴ πέπρακτο τοὖργον· εἴσω γὰρ τυπεὶς
ςέρνων ὁ τἀνδρὸς ἵππος ἀμφήκει δορί,
αὐτὸς μὲν ὀρθὸς ἵςαται, φυσῶν μένος,
τὸν ἀμβάτην δὲ τῆλοσ' ἐξηκόντισεν·
ὑψοῦ δ' ὑπὲρ πεσόντος ἵππειον σθένος
πηδᾷ, χαλινῶν οὐκέτι μνείαν ἔχον.
Ν. ὦ 'νασσα, τίς σε γυῖα λαμβάνει τρόμος;
Λ. χωρεῖν ἄμεινον, μηδέ σ' ἀλγύνειν πλέον.
Θ. μὴ δῆτ'· ἀνέξομαι γάρ· ὥςτ' αὔδα τὸ πᾶν.

Δ. κείνοις μὲν οὖν, πεσόντα τὸν σημάντορα
ἰδοῦσιν, οἶςρου δεινὸν ἐμπίπτει μένος,
σωτηρίας δὲ παντελῶς ἀμνήμονες,
δίκην λεόντων δύσφρον' ἔςησαν μάχην,
ἡμεῖς δ' ὑπ' ὀργῆς διὰ τὸ πάντολμον θράσος
φονευόμεν σφας, οὐδὲ πρὶν σφαγῆς τέλος
ἐθήκαμεν, πρὶν καὶ τὸν ὕστατον πεσεῖν.
Θ. καὶ ποῦ 'σθ' ὁ νεκρός; τοῦτο προςχρῄζω μαθεῖν.
Δ. ἐςῷον αὐτόν, παρθέν', ἐξηνέγκαμεν·
ςόλου κατῆρχον δώδεκ' ἤθεοι, ςρατοῦ
κατ' εὐγενείας ἀξίωμ' ἐξαίρετοι,
νεκρὸν φέροντες· πᾶς δ' ἐφείπετο ςρατός.
δροίτῃ δ' ἐφῆπτο ςέφανος εὐκάρπου δάφνης·
τούτῳ δ' ἔπ' αὐτὸς ὁ ςρατηγὸς εὐφρόνως
τὸ καλλίνικον ἥρμοσ' οἰκεῖον ξίφος.
οὐδ' ἦν ἄμοιρος δακρύων κεῖνός γ' ἐπεὶ
πολλοὶ παρ' ἡμῖν, εὖ τὸ γενναῖον φρενῶν
αὐτοῦ μαθόντες, τόν τε πρευμενῆ τρόπον.
οὐδεὶς δ' ὃς αὐτὸν οὐκ ἔκλαιεν, ἀσμένως δ'
ἐῤῥύσατ' ἄν νιν ὁ ςρατηγός· ἀλλ' ὅδ' οὐκ
εἴα· θέλων γάρ, φασίν, ἐζήτει μόρον.

3.

Θ. Καλεῖ, καλεῖ μ' ὁ νεκρός· ἐν δ' ὀπαόνων
ὀρθῶς φίλον πίςωμ' ὅσοι κείνου μέτα
ἔθυσαν αὐτούς, τῷ νεκρῷ τιμάοροι,

ἐμὰς ἀγεννεῖς κάρτα μέμφοντες τριβάς.
αὐτοὶ γὰρ οὐδὲ κατθανόντα προὔλιπον,
ὅς γ' ἐμβλεπόντων ἦρξε· καὶ τάδ' ᾔνεσαν
οἶδ' οἱ δυςαλγεῖς. κᾆτ' ἐγὼ στέρξω βίον;
μὴ δῆτα. κἀμοὶ στέφανος, ὃς δροιτην σέθεν
στέφει, πέπλεκται· τίς δὲ καὶ τερπνὸς βίος,
χωρίς γ' ἔρωτος; ἀλλ' ἀποῤῥίψω σφ' ἐγώ,
ἐπείπερ ᾧ πόθ' ἡδὺς ἦν, κεῖται θανών.
τὸ πρὶν γὰρ, εὖτε τὸν ποθοῦντά σ' εὑρόμην,
τότ' ἦν ἐμοὶ ζῆν προςφιλές· τότ' ἀσμένῃ
τὸ χρυσοφεγγὲς εἰςεδερκόμην φάος,
δισσὰς μεγίστας προςδοκῶσα χαρμόνας.
σύ μοι, σὺ πρὸς πύλαισιν εἰςήκεις βίου.
δι' ὧν τότ' εἰςήμειβον ὀκνηρῷ ποδί,
λιποῦσα παρθενῶνα καὶ μυχοὺς δόμων·
σέλας δ' ἔλαμπε μυρίων ἀφ' ἡλίων·
θεὸς δ' ἐφαίνου πρευμενής, πρόσω μέ που
ὀνειρομόρφων ἡμάτων νέας ζοῆς
κορυφαῖς ἐπ' ἄκραις μακαρίου στήσων βίου.
ὧν δ', ὡς ἐγερθεῖσ' ἐξ ὕπνου, νέᾳ φρενὶ
τότ' ᾐσθόμην τὰ πρῶτ' ἐγὼ γεγευμένῃ,
τάδ' ἦν ἀληθῶς βίοτος εὐαίων θεῶν,
τὸ σὸν γὰρ εἶδον πρῶτον εὐγενὲς κάρα.
ἀλλ' ἦλθε Μοῖρα, νηλεῶς τ' ὠμῇ χερὶ
τὸ φίλτατον μάρψασα μαλθακὸν δέμας,
ῥίπτει πατησμὸν συμμάχοις ἵππων ὁπλαῖς·
τοιόςδ' ὁ πότμος τῶν ἐν ἀνθρώποις καλῶν·

ἄλλως·

τότε Μοῖρ' ἤκουσ', ὠμή τε φρένας

ψυχραῖν φιλίαν μάρψασα χεροῖν
μορφὴν ἵππων χηλαῖσι πατεῖν
ῥίπτει σφετέρων· τοιόνδε καλῶν
λάχος ἐν θνητοῖσι κέκρανται.

4.

Μὴ καυχῶ μέγα
φθονοῦσι σεμνοὶ κράντορες πότμου βρο-
τῶν·
χαρὰ δ' ἄκαιρος τὸν θεῶν κινεῖ χόλον.
τὸ σπέρμα χρηστὸν σπείρομεν τύχῃ τρέφειν,
τέλος δὲ δηλοῖ, τερπνόν, εἴτ' ἐχθρὸν θέρος.

5.

Ἠνίδ' ἐκεῖδ' ὁσίῳ ἱδρώοντ' ἔπει ὁμαίμῳ·
πρῆγμα τοι ἀενάου ἄξιόν ἐστι κλέους·
καί τε πυρὸς ῥύακας τῶν γ' εὐσεβέων σέβας
εἶχεν
πειθομένους Αἴτνης ὀμφῇ ἀγαιομένης.
ὤμοιιν δὲ τοκέας χερσὶ στιβαραῖς ἀνέχοντε
ἅμμα πρόσω νωμῶντ' ἴχνος ἔπειγον ὁ-
μοῦ·
Αὐτὰρ ἐν ἀργαλέῃ φύξει φράζοντο γεραιοὶ
κῆρ', ἀγαπαζόμενοι μείρακε ταρβαλέοι.
δεικνύει ἠνὶ πατὴρ ὄπιθεν πῦρ ἐσσυμένον
περ·
μήτηρ σιγαλέῃ δ' εὔχεται εὐσεβέως.
Ἆρ' οὐκ ἐγκέχυται χαλκῷ τάρβος τε δέος τε;
νεῦρον ἅπαν μεγάλῳ δείματι οὐ τέταται;

8.

Εἰς Πόρσωνον
Ἐπιτάφιον.

Α. Τίς ποτ' ἀνὴρ περίσημος, ὃν ἐνθάδε τύμβος εἴργει,
Ἧι παρὰ Βεντλείῳ Νεύτονός εἰσι ταφαί;
Β. Ὦ ξεῖν' αἰδεσθεὶς ὄνομα κλυτὸν ἀνδρὸς ἄκουσον,
Ατθίσιν ὃς Μούσαις λαμπρὸν ἔτειλε φάος.
Τῷ δὲ θεαὶ κατέδειξαν, ἀμειβόμεναι χάριν ἀνδρός,
Οἵ' ἐν Ἀθηναίοις θεῖον ἄγοντο χορόν.
Ἐκ τῶνδ' οὖν μελέων τε θέσιν θεσμόν τε κοθόρνου
Εὑρὼν ὀψιγόνοις γνωϛὸν ἔθηκεν ἰδεῖν.
Πάρσωνος δ' ὄνομ' ἐϛι· τρίτος δ' ἐπὶ τοῖσιν ἀπελθών
Οὓς εἶπας δόξης ἶσον ἀνεῖλε μέρος.

9.

Μουσῶν δῶρα.

Κλείους ἱϛορίη, ποιήματα Καλλιοπείης·
Μελπομένη δὲ κόθορνον ἐρᾷ, κώμους δὲ Θαλείη.
Τερψιχόρη φόρμιγγ', Ἐρατὼ δὲ ψαλμὸν ἐρώτων,
Αὐλοὺς Εὐτέρπη, Πολυύμνια δ' ἀνδράσι μύθους

'Εφράσατ', ἐν δὲ χοροῖς ἀςρῶν κρατεῖ Οὐρανι-
ώνη.

10.

Πρὸς Γαλεττῆν.

Ἄνθεσιν εὐεπίης ὁ Γαλεττῆς ἀγλαὸν ἄνδρα
Βάλλων τῶνδε χάριν δῶρον ἔχει Χάριτος,
Γηραλέῳ ςεφάνωμα καρήατι, τῷ μέγα χαίρων,
Ὥς ποτ' Ἀνακρείων, τέρπεται ἐν θαλίῃ,
Ἔσθων καὶ πίνων· τέρπει δὲ καὶ ἀμφὶς ἑταίρους
Μοῦσα σχοινοτενὴς ἐς χορὸν ἑλκομένη,
Μακροὺς ἐκτείνασα πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν,
Καὶ γλυκὺν εὐφροσύνης ἐγκαλέσασα γέλω.

11.

Εἰς ἈΠΟΛΛΩΝΑ,

Ἀναπαισοί.

Ἄγετ' ὦ Θελφῶν ἱερῶν πρόμολοι,
Σπεύδετε ναὸν Φοίβου τε χορούς,
Τὸν ἀκερσικόμαν
Τεθμίοισι πατρῶν προςφθεγξάμενοι.
Ἤδη γὰρ νὺξ εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
Αἰθέρα δ' ἁγνὸν καὶ τηλεφανεῖς
Κορυφὰς ὀρέων λαμπρὸν κατέχει
Σέλας ἠῷον,
Ἠχεῖ τε μυχοῖς ἀλσέων σκιεροῖς
Ὀρνιθείων ἐρέθισμα μελέων.
Λιγυραὶ δ' αὖραι πτερύγεσσι θοαῖς

ERRATA.

P. 7 l. 6 ab inf. p. *istae regiones* pro *ista eregiones.*
- 11 l. 2 *ducemus* pro *ducamus.*
- 12 l. 15 *οἱ Ἕλλην* pro *οἱ Ἕλλην.*
- 22 l. 6 ab inf. p. *omnium* pro *hominum.*
- 37 infr. Exemplum ex Thucyd. I, 2. *Τὴν γοῦν* etc. delendum. Nam vocabula *ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον* coniuncta unam reddunt notionem et hic et alibi. Praeter alios vide, quem nunc ipsum Thucydidis gratia tracto, Procop. Hist. Arc. p. 21. Ed. Alem. *F. L.*
- 42 l. 3 *annotationis* pro *annotationes.*
- 51 l. 12 afferre pro afferrre.
- 57 l. 16 *τὴν* p. *τὴν.*
- 58 l. 23 invenerat p. invenera.
- 65 l. 5 *εἰσέλθοι* p. *εἰσελθοι.*
- 66 l. 23 scripsisset p. jcripsisset.
- 67 l. 17 *ἀπεχώρησε* p. *ἀπεχώρησι.*
- 68 l. 13 *εἴκελος* p. *εἰκελος.*
- 77 l. 16 *ἡδύτερον* p. *ἡδυτέρου.*
- 89 l. 9 *δόγμα μιν* p. *δόγμά μιν.*
- 110 l. 7 *ὁδ* p. *ὁδ'.*
- —— l. 9 *ἀγρίων* p. *ἀγρίων,*
- 112 l. 6 *ὅτι* p. *ὅτι.*

ACTA

PHILOLOGORVM MONACENSIVM

AVCTORITATE REGIA

EDIDIT

FRIDERICVS THIERSCH.

TOM. III. FASC. II.

MONACHII IN LIBRARIA SCHOLARVM REGIA,
NORIMBERGAE APVD CAMPE IN COMMISSIS.
MDCCCXXI.

Continentur in hoc Fasciculo:

I.

CAROLI HAITINGERI

ANIMADVERSIONES

IN

PLVTARCHVM.

PARS SECUNDA.

Animadversiones in Plvtarchvm.

Vita Alcib. Cap. II.

Ἐν μὲν γὰρ τῷ παλαίειν πιεζόμενος ὑπὲρ τοῦ μὴ πεσεῖν ἀναγαγὼν πρὸς τὸ ςόμα τὰ ἅμματα τοῦ πιεζοῦντος, οἷος ἦν διαφαγεῖν τὰς χεῖρας.

Confr. Apophth. T. 6. p. 707 Reisk. – πιεζούμενος ex Bodl. 3. scripsere Coray et Schaefer: sed Jacobs in Atticâ, VI merito retinuit scripturam vulgarem. Dicitur quidem et πιέζω et πιεζῶ (Thes. 1. 6. Alc. 4. Crass. 31.); sed illud frequentius, et in forma passiva *unice* adhibitum a Plutarcho. Poplic. 8. μαλακῶς πιέζουσαι. Pericl. 31. ἐπίεζε. Alc. 6. 16. πιέζων. Comp. Alc. et Cor. 1. fin. κακοῦν καὶ πιέζειν. Aemil. 14. τῷ πιέζειν καὶ καταπυκνοῦν. Ib. 20. ἐκκρούειν τε – καὶ πιέζειν. Dion. 34. πιέζουσι. Crass. 25. ἐπίεζε. Pyrrh. 3. ποδὶ πιέζων ἀτρέμα. Alex. 65. πιέζων. Ib. πιέζειν. De aud. poett. p. 112. Hutt. πιέζειν, urgere. Artax. 19. παίουσι καὶ πιέζουσι. – Lycurg. 17. τὸ πνεῦμα – πιεζόμενον. Comp. Sol. et Popl. 2 fin. δῆμος ὧδ' ἂν ἄριςα σὺν ἡγεμόνεσ-

σιν ἕποιτο, μήτε λίαν ἀνεθεὶς μήτε πιεζόμενος.*) Caj. Gracch. 11. Oth. 11. πιέζεσθαι. It. Ages. 18. ubi Vulc. πιέζεισθε. Arat. 38. ἐπιέζοντο. Unde cetera quoque tempora a πιέζω derivantur, ut πιέσας Coriol. 36. Pelop. 35. Lyc. 12. – passive ἐπιέσθησαν Cam. 2. πιεσθείς Caes. 39. Luc. 3. Sull. 14. Alex. 65. Cim. 13. πεπιεσμένος Lyc. 12. Pomp. 32. (Vide quoque Buttmann. Gramm. §. 99, 2. not. 4) – ἅμματα, ea quibus ἀπτόμεθα (mit einem anbinden), uti ἀφή, de lucta capiuntur: unde metaphorice Plutarch. Fab. Max. 23. Φάβιος, ὥσπερ ἀθλητὴς ἀγαθοὺς ἐπαγωνιζόμενος τῷ Ἀννίβᾳ καὶ ῥαδίως ἀπολυόμενος αὐτοῦ τὰς πράξεις ὥσπερ ἅμματα καὶ λαβὰς οὐκέτι τὸν αὐτὸν ἐχούσας τόνον. — οἷος ἦν διαφαγεῖν ut infra οἷος ἦν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ὑφάπτειν, quod loco gemino Plutarchus in Nic. 13. expressit. προσεποιεῖτο τὴν οἰκίαν ὑφάπτειν ὡς μεμηνώς (sine iota scribendum, ut ἐσκήψατο μεμηνέναι Alc. 17. non μεμηνέναι.) Comp. Pyrrh. 16. Τηνικαῦτα δὲ ὁρῶν τὸ πλῆθος ἄνευ μεγάλης ἀνάγκης μήτε σώζεσθαι δυνάμενον μήτε σώζειν, ἀλλ' οἷον ἐκείνου προπολεμοῦντος οἴκοι καθῆσθαι περὶ λουτρὰ καὶ συνουσίας γενόμενον, ἀπέλυσε μὲν τὰ γυμνάσια etc. –

*) Solonis hoc distichon ita restituit Brunk. in Gnom. p. 81. ut δῆμος post ὧδ' ἂν reponeret. Forte scripserat poëta δῆμος δ' ὧδ' ἂν ἄριστα etc. et particulam Plutarchus omisit suae orationis gratiâ. cf. suprà ad. c. 1.

'Εν τῷ στενωπῷ cum articulo, ut nos: auf der Gasse. Sol. 30. ἀπῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ, καὶ λαβὼν τὰ ὅπλα καὶ πρὸ τῶν θυρῶν θέμενος εἰς τὸν στενωπὸν — εἶπεν etc. Add. Popl. 20. τῆς οἰκίας ἐποίησαν ἐκτὸς ἀπάγεσθαι τὴν αὔλειον. — — Τὰς δὲ Ἑλληνικὰς πρότερον οὕτως ἔχειν ἁπάσας λέγουσιν, ἀπὸ τῶν κωμῳδιῶν λαμβάνοντες, ὅτι ψοφοῦσι καὶ κόπτουσι (sic verba transponam) τὰς αὑτῶν θύρας ἔσωθεν οἱ προϊέναι μέλλοντες, ὅπως αἴσθησις ἔξω γένοιτο τοῖς προσερχομένοις ἢ προεστῶσι (Reisk. haud male προσεστῶσι sicut Ant. 29. νύκτωρ προσισταμένῳ θύραις καὶ θυρίσι δημοτῶν, ubi vulg. προϊσταμένῳ), καὶ μὴ καταλαμβάνοιντο προϊούσαις ταῖς κλεισιάσιν εἰς τὸν στενωπόν.

'Επεὶ δ' εἰς τὸ μανθάνειν ἧκε, τοῖς μὲν ἄλλοις ὑπήκουε διδασκάλοις ἐπιεικῶς, τὸ δ' αὐλεῖν ἔφευγεν ὡς ἀγεννὲς καὶ ἀνελεύθερον.

Cic. 2. Ταῦτα δ' — ἀπέδειξε μαντείαν ἀληθινὴν ἐν ἡλικίᾳ τοῦ μανθάνειν γενόμενος. Cat. min. 1. 'Ως οὖν εἰς τὸ μανθάνειν ἧκε — Philop. 3. τοῖς πρὸς τοῦτο χρησίμοις μαθήμασιν ὑπήκουε προθύμως *). Ibid. 9. ἐγύμναζε καὶ διεπόνει ταῖς κινήσεσι προθύμως ὑπακούοντας καὶ φιλοτιμούμενον, τὸν δ' αὐλὸν ἑκάστου τήν τε φωνὴν

*) Totus locus est: ἐκ παίδων εὐθὺς ἦν φιλοστρατιώτης, καὶ τοῖς πρὸς τοῦτο χρησίμοις μαθήμασιν ὑπήκουε προθύμως, ὁπλομαχεῖν καὶ ἱππεύειν. Defendi potest hic infinitivus quem habet etiam Cod. Mon. ubi est ὁπλομαχεῖν κ. ἱ. v. infra ad c. 16.

κ.τ.λ. Unde in suspicionem incidere possis, Plutarchum scripsisse διδασκαλίοις, sensu Herodoteo, quo διδασκάλιον idem ac διδασκαλία, μάθημα, significat. Μάθημα vocat τὸ αὐλεῖν infra: αὐτόν τε τοῦ μαθήματος ἀπέστησε καὶ τοὺς ἄλλους: „*disciplina tibiis canendi* desita est", scribit Gellius. l. 15. Noct. Attic. cap. 17.

Αὐλοῦς δὲ φυσῶντος ἀνθρώπου στόματι καὶ τοὺς συνήθεις ἂν πάνυ μόλις διαγνῶναι τὸ πρόσωπον.

Stephanus post πάνυ habet comma, quo πάνυ cum συνήθεις jungendum significatur. Ita Dion. 8. Οὐ γὰρ μόνον ἀνδρὶ νέῳ καὶ διατεθρυμμένῳ τὰ ὦτα κολακείαις ἄχαρις ἦν σύγγενέσθαι καὶ προσάντης, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν πάνυ χρωμένων αὐτῷ ..... κατεμέμφοντο τῆς ὁμιλίας. ubi lectio Iuntina, πολλοὶ δὲ καὶ, quam etiam habet C. Mon. servanda erat ceteris editoribus, non Aldina ἀλλά καὶ. Cf. Caes. 8. οὐ μόνον οἱ μετὰ τοῦτον (Caesarem) ἀνιστάμενοι προσετίθεντο, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ τὰς εἰρημένας γνώμας ἀπειπάμενοι πρὸς τὴν ἐκείνου μετέστησαν. Libro de aud. poetis p. 56. Tom. I. Hutt. διὸ δεῖ μὴ μόνον ἐν ταῖς περὶ ἐδωδὴν καὶ πόσιν ἡδοναῖς διαφυλάττειν εὐσχήμονας αὐτοὺς, ἔτι δὲ μᾶλλον ἐν ταῖς ἀκροάσεσι καὶ ἀναγνώσεσιν ἐθίζειν etc. Notus ceteroquin usus particulae δὲ, pro ἀλλά.

Τὴν μὲν λύραν τῷ χρωμένῳ συμφθέγγεσθαι καὶ συνᾴδειν, τὸν δ' αὐλὸν ἐπιστομίζειν καὶ ἀπο-

φράττειν ἑκάστου τήν τε φωνὴν καὶ τὸν λόγον ἀφαιρούμενον, ἐπιστομίζειν καὶ ἀποφράττειν sc. αὐτόν. *) Cf. *Thes.* 32. – νομίζοντας (Theseum) ἀρχὴν καὶ βασιλείαν ἀφῃρημένον ἑκάστου τῶν κατὰ δῆμον εὐπατριδῶν, εἰς ἓν ἄστυ συνείρξαντα πάντας, ὑπηκόοις χρῆσθαι καὶ δούλοις. – Quod autem Jacobsius in *Atticâ*, VI. 6. edidit: ἐπιστομίζειν καὶ ἀποφράττειν στόμα, ἑκάστου etc. etiam si in libris esset, vix, puto, probaretur.

Ταχὺ γὰρ διῆλθεν ὁ λόγος εἰς τοὺς παῖδας, ὡς εὖ ποιῶν ὁ Ἀλκιβιάδης βδελύττοιτο τὴν αὐλητικήν.

Bodl. 3. sine artic. habet διῆλθε λόγος. Similiter in *Caes.* 10. ἐχώρει διὰ τῆς πόλεως ὁ λόγος, ὡς ἀθέσμοις ἐπικεχειρηκότος τοῦ Κλωδίου, C. Mon. articulum omittit. Cf. Galb. 6. διῆλθε λόγος, ὡς βουλομένων πάντων ἐπὶ νίκῃ τοσαύτῃ τὸν Οὐεργίνιον ἀναδέξασθαι τὴν ἡγεμονίαν. Brut. 15. διεδόθη λόγος ὡς τεθνηκυίας αὐτῆς. Sol. 8. λόγος εἰς τὴν πόλιν ἐκ τῆς οἰκίας διεδόθη παρακινητικῶς ἔχειν αὐτόν. Rom. 14. διεδόθη λόγος

---

*) ἐπιστομίζειν τινά h. l. proprio sensu; metaphorico Vit. Anton. 28. ἰατρὸν οὖν ποτε θρασυνόμενον, καὶ πράγματα πολλὰ παρέχοντα δειπνοῦσιν αὐτοῖς, ἐπιστομίσαι (Antyllus narratur) τοιούτῳ σοφίσματι· »Τῷ πως πυρέττοντι δοτέον ψυχρόν· πᾶς δ' ὁ πυρέττων πως πυρέττει· παντὶ ἄρα πυρέττοντι δοτέον ψυχρόν«, et Cat. min. 38. τοὺς μὲν οὖν ἐχθροὺς καὶ συκοφάντας ἐπιστομιεῖν ἤμελλον οἱ βασιλικοὶ διοικηταὶ παρόντες. Sic enim ibi legendum ex Coray conjectura, quam egregie confirmat Cod. Monacensis: vulgo ἐπιστομεῖν

ὑπ' αὐτοῦ πρῶτον ὡς θεοῦ τινος ἀνευρήκοι βωμόν. Thes. 6. ἦν δὲ λόγος ὑπὸ τοῦ Πιτθέως διαδοθεὶς, ὡς ἐκ Ποσειδῶνος τεκνωθείη. Pelop. 30. ὡς πρῶτος περὶ (vulg. ἐπί. cf. Bast. Comm. Pal. p. 783 sq.) τῆς ἐν Λεύκτροις μάχης ἐξέδραμε λόγος: Reiske dedit ὡς ὁ πρῶτος –; f. ὡς πρῶτον, ut ὅτε πρῶτον Lys. 12. πρῶτος et πρῶτον confunduntur quoque Mar. 5. Lys. 11. — Alc. 31. Cleom. 37. πρῶτον μὲν διέδωκαν λόγον, ὡς παραλύοιτο etc. Ibid. 39. οἱ δ' Ἀλεξανδρεῖς καὶ προσετρέποντο (sic legendum: vulg. προέτρεπον, Vulc. προεστρέφοντο, προτρέποντο. S. G. προσεστρέφοντο, Phot. προσετέρποντο. Solan. προετρέποντο, Reiske προέτρεχον.) φοιτῶντες ἐπὶ τὸν τόπον, ἥρωα τὸν Κλεομένην καὶ θεῶν παῖδα προσαγορεύοντες· ἄχρις οὗ κατέπαυσαν αὐτοὺς οἱ σοφώτεροι, διαδόντες λόγον, ὡς μελίττας μὲν βόες, σφῆκας δ' ἵπποι κατασαπέντες (Phot. ἀποσαπέντες) ἐξανθοῦσι etc. ubi Photius habet διδόντες λόγον, i. e. rationem afferentes, exponentes cf. Them. 10. τὰς ἀπαρχὰς εὑρίσκοντες ἀψαύστους οἱ ἱερεῖς, ἐξήγγελλον εἰς τοὺς πολλοὺς, Θεμιστοκλέους λόγον διδόντος (R. male διαδόντος) ὡς ἀπολέλοιπε τὴν πόλιν ἡ θεός. Pelop. 22. κατευξάμενοι καὶ κατασέψαντες ἐνέτεμνον, αὐτοί τε χαίροντες καὶ λόγον εἰς τὸ στρατόπεδον περὶ τῆς ὄψεως τοῦ Πελοπίδου καὶ τῆς θυσίας διδόντες, ubi Coray (motus, puto, praepositione, εἰς τὸ σ.) scribi vult διαδιδόντες.

Vit. Alcibiad. Cap. III.

— ὅτι παῖς ὢν ἐκ τῆς οἰκίας ἀπέδρα πρὸς Δημοκράτη τινὰ τῶν ἐραςῶν — καὶ ὅτι τῶν ἀκολυθύντων τινὰ κτείνειεν.

Interpungi possit Δημοκράτη τινὰ, τῶν ἐραςῶν. Cf. Held. ad Alex. 57. ubi C. M. Μένανδρόν τινα τῶν ἑταίρων, ut Ar. 18. quem locum supra citavi, Αἰγίαν τινὰ τραπεζίτην. Cicer. 37. Τερβατίυ δέ τινος, τῶν Καίσαρος ἑταίρων, γράψαντος ἐπιςολήν. — Ceterum nota constructionis varietatem ὅτι ἀπέδρα — κτείνειε. Infra Cap. 19. ὡς δι' Ἀλκιβιάδην ςρατεύοιντο διαπόντιον (cf. Sull. 7. Nic. 12.) καὶ μακρὰν ςρατειὰν, ἐὰν δέ τις ἀγνωμονῇ περὶ τοῦτον, εὐθὺς ἀποςήσεσθαι. ib. ἔλεγέ ὡς δεινόν ἐςιν — ἀποθανεῖν γὰρ αὐτῷ προσήκειν, si Bryanum sequaris. Mar. 45. λογιζόμενος ὡς οὐ πρὸς Ὀκτάβιον οὐδὲ Μερυλᾶν — ὁ κίνδυνος ἔσοιτο, Σύλλας δ' ἐκεῖνος ἔπεισιν etc.

Vit. Alcibiad. Cap. IV.

Ὁ δὲ Σωκράτους ἔρως μέγα μαρτύριον ἦν τῆς ἀρετῆς καὶ εὐφυΐας τοῦ παιδὸς, ἣν ἐμφαινομένην τῷ εἴδει καὶ διαλάμπυσαν ἐνορῶν .... οἷος ἦν ἀμύνειν καὶ μὴ περιορᾶν.

Cf. Caes. 4. Demetr. 41. de aud. poett. p. 98. Hutt. Rom. 7. Cim. 5. Οὐχ ἥκιςα δ' αὐτὸν ηὔξησεν Ἀριςείδης ὁ Λυσιμάχου τὴν εὐφυΐαν ἐνορῶν τῷ ἤθει: loquitur Plutarchus ejus Cap. ini-

tio de ἤθει Cimonis, in medio de eius ἰδέᾳ: ut haesites, utrum sit verius, εἴδει quod in Alcibiade, an ἤθει quod in Cimone legitur. Favent illi verba διαλάμπειν, ἐμφαίνεσθαι — — — cf. Romul. 6. ἡ μὲν οὖν ἐν τοῖς σώμασιν εὐγένεια καὶ νηπίων ὄντων εὐθὺς ἐξέφαινε μεγέθει καὶ ἰδέᾳ τὴν φύσιν *).

Hoc tuetur locus in Fabio. Cap. 1. ὀλίγοι δ' ἦσαν οἱ τὸ δυσκίνητον ὑπὸ βάθους, καὶ τὸ μεγαλόψυχον καὶ λεοντῶδες ἐν τῇ φύσει καθορῶντες αὐτῦ. Et plerumque ubi pueritiam commemorat Noster, de eius ἤθει loquitur. Ib. Ὁ δ' Ὀυικῦλας (Ovicula) σημαίνει τὸ προβάτιον· ἐτέθη δὲ πρὸς τὴν πραότητα καὶ βαρύτητα τοῦ ἤθους ἔτι παιδὸς ὄντος. Cim. l. c. et Cap. 1. ἀπαίδευτος καὶ σκληρὸς τὸ ἦθος de puero Damone Peripolta. Alc. 2. in. Cat. min. 1. λέγεται δὲ Κάτων εὐθὺς ἐκ παιδίου — ἤθος ὑποφαίνειν ἄτρεπτον καὶ ἀπαθὲς καὶ βέβαιον ἐν πᾶσιν. Philop. 1. ἔθρεψεν αὐτοῦ τὸν υἱόν (Philopoemena Cleander) ὀρφανὸν ὄντα, καθάπερ φησὶν Ὅμηρος ὑπὸ τοῦ Φοίνικος τὸν Ἀχιλλέα τραφῆναι, γενναίαν τινὰ καὶ βασιλικὴν τοῦ ἤθους εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς πλάσιν καὶ αὔξησιν λαμβάνοντος. Ib. 3. in. Τοῦ δ' ἤθους τὸ φιλό-

*) Add. Ages. 2. Λύσανδρον ἔσχεν ἐραστὴν, ἐκπλαγέντα μάλιστα τῷ κοσμίῳ τῆς φύσεως αὐτοῦ. Lysand. 2. φύσιν enim idem fere ac ἦθος. Cf. Cat. 7. τῷ λόγῳ πολυ μᾶλλον ἢ τῷ προσώπῳ, καθάπερ ἔνιοι νομίζουσι, τῶν ἀνθρώπων φαμὲν ἐμφαίνεσθαι τὸ ἦθος. add. Alex. 1.

τιμον etc. Flamin. I. – Confunduntur ἦθος et εἶδος in Pelop. 28. ubi ἦθος, Cat. maj. 9. ubi εἶδος scribo, coll. Lycurg. 20. τὸ μὲν οὖν τῶν ἀποφθεγμάτων εἶδος ἦν τοιοῦτον, ὥστε etc. Brut. 2. τὸ μὲν οὖν τῶν παρασήμων γένος ἐπιστολίων τοιοῦτόν ἐστιν. Cat. maj. 7. τοιαύτην δέ τινα φαίνεται καὶ ὁ λόγος τοῦ ἀνδρὸς ἰδέαν ἔχειν. Ibid. ταῦτα μὲν οἷς μᾶλλον ἰδέας λόγων Ῥωμαϊκῶν αἰσθάνεσθαι προσήκει, διακρινοῦσιν. Εἶδος enim idem ac ἰδέα, γένος. Ceterum verbum ἐνορᾶν cum dativo legitur etiam Demetr. 41. πολλοῖς ἐπῄει λέγειν τῶν Μακεδόνων, ὡς ἐν μόνῳ τούτῳ (Pyrrho) τῶν βασιλέων εἴδωλον ἐνορῷτο τῆς Ἀλεξάνδρου τόλμης. Caes. 4. Ὁ γοῦν πρῶτος – τὴν ἐν τῷ φιλανθρώπῳ καὶ ἱλαρῷ κεκρυμμένην δεινότητα τοῦ ἤθους καταμαθὼν Κικέρων, ἔλεγε τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐπιβουλεύμασιν αὐτοῦ καὶ πολιτεύμασι τυραννικὴν ἐνορᾶν διάνοιαν, Poplic. 6. Pyrrh. 16. Caes. 1. Rom. 7.

Οὐδένα γὰρ ἡ τύχη περιέσχεν ἔξωθεν καὶ περιέφραξε τοῖς λεγομένοις ἀγαθοῖς τοσοῦτον, ὥστ' ἄτρωτον ὑπὸ φιλοσοφίας γενέσθαι καὶ λόγοις ἀπρόσιτον παῤῥησίαν καὶ δηγμὸν ἔχουσιν, ὅσοις Ἀλκιβιάδης εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς θρυπτόμενος ὅμως ὑπ' εὐφυΐας ἐγνώρισε Σωκράτῃ καὶ προσήκατο.

Οὐδένα Reiske scripsit pro vulgari οὐδὲν: recte; saepius enim vocalibus in fine omittendis

peccavere librarii, uti Comp. Alc. et Coriol. c. 2. Mar. 42. recte πλείονα emendatum est. Sic Alex. 30. de quo loco nihil monuit Held. – ubi Tireos Dario mortem captivae uxoris nunciat, ὡς δὲ πληξάμενος τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνακλαύσας, „Φεῦ τοῦ Περσῶν, ἔφη, δαίμονος, εἰ τὴν βασιλέως γυναῖκα καὶ ἀδελφὴν οὐ μόνον αἰχμάλωτον γενέσθαι ζῶσαν, ἀλλὰ καὶ τελευτήσασαν ἄμοιρον κεῖσθαι ταφῆς βασιλικῆς·“ ὑπολαβὼν ὁ θαλαμηπόλος, „Ἀλλὰ ταφῆς γε χάριν, εἶπεν etc. – excidisse aliquid nemo non sentit, quod suppleri possit legendo Φεῦ τῦ Περσῶν – δαίμονος, ὃς εἴα τὴν β., nisi f. malis post ὐ μόνον addere δεῖ. – Aemil. Paul. 1. cum nullus codex habeat ἄλλῳ ἢ (Monac. ὐδὲν γὰρ. ἀλλ' ἢ) scribere sufficit cum Bryano ὐδενὶ γὰρ ἀλλ' ἢ συνδιαιτήσει καὶ συμβιώσει τὸ γινόμενον ἔοικεν. 'Αλλ' ἤ, proprie ἄλλο ἢ *), valet omnino Nisi (v. ad Viger. p. 475. Schaef. ad Long. p. 383.) Arat. 10. ὐδενὸς ἀλλ' ἢ τῶν καλῶν ἐραςῆς, ubi non probanda Anonymi conjectura, ἄλλυ ἤ. Artax. 5. Τραπέζης δὲ τῆς αὐτοῦ μηδενὸς μετέχοντος ἀλλ' ἢ μητρὸς βασιλέως ἢ γαμετῆς γυναικός etc. Rom. 14. γυναῖκα γὰρ οὐ λαβεῖν ἀλλ' ἢ μίαν 'Ερσιλίαν. Add. Thes. 16. 33. Rom. 27. Num. 9 bis. Alex. 65. Demetr. 4. Coriol. 6 (ubi verbum sequitur, verte Nisi quod, ut Rom. 16. Pomp. 19. Alex. 68.

*) Cf. Caes. 58. τὸ μὲν οὖν πάθος οὐδὲν ἦν ἕτερον ἢ ζῆλος αὐτοῦ.

Poplic. 14.) Coriol. 21. ubi scribendum: Ἡμέρας δ' ὀλίγας ἐν τισιν ἀγροῖς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὑπὸ πολλῶν διενεχθεὶς λογισμῶν, οἵους ὁ θυμὸς ὑπέβαλλεν (cf. Sull. 3. Mar. 10. Pyrrh. 22.), ὡς (sic Vulc.), οὔτ' εἰς καλὸν οὔτε συμφέρον οὐδὲν ἀλλ' ἢ τὸ Ῥωμαίους μετελθεῖν, ἐγίνωσκε πόλεμόν τινα βαρὺν καὶ ὅμορον ἀναστῆσαι ἐπ' αὐτούς, ὥρμησεν οὖν *) διαπειρᾶσθαι πρῶτον Οὐολούσκων —. Demosth. 2. fin. ἡ δὲ πρὸς τοῦτο μελέτη καὶ ἄσκησις οὐκ εὐχερὴς ἀλλ' ἢ οἷστισι πλείων τε σχολὴ καὶ τὰ τῆς ὥρας ἔτι πρὸς τὰς τοιαύτας ἐπιχωρεῖ φιλοτιμίας. Sic emendandum censeo quod vulgo ibi legitur, ἀλλ' οἷστισι.

Sed ad nostrum locum redeamus. Ad περιέφραξε τοῖς λεγομένοις ἀγαθοῖς — compara Demosth. 12. ὁρῶν δ' οὐ φαῦλον οὐδὲ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἔργον, ἄνδρα καὶ πλούτῳ καὶ λόγῳ καὶ φίλοις εὖ πεφραγμένον καθελεῖν, τὸν Μειδίαν. — Deinde περιέφραξε τοῖς λεγομένοις ἀγαθοῖς τοσοῦτον idem est ac τῶν λεγομένων ἀγαθῶν περιέφραξε τοσούτοις: cui respondet in sqq. ὅσοις, quod Coray non debebat in ὡς mutare. Sed Anon. pro ὅσοις, habet οἷς, quod recepere Reiske et Schaefer, postulante, ut videtur, particula

*) Hinc incipit apodosis, οὖν in apodosi periodi, quae ab ὡς incepit, habet etiam in Vit. Cat. min. 32. ubi v. Coraji (T. V. p. 330.) it. Pelop. 32., si Heldii scripturam amplectaris veri simillimam, τοῖς δ' ὁπλίταις. V. eum in his Actt. T. II. p. 38.

γάρ, cum significet causam praecedentis – quare Socrates pueri curam agere statuerit: *nempe quia* bene noverit „neminem non a philosophia tangi.“ Verum hanc fuisse Plutarchi opinionem, alius eiusdem scriptoris locus probare debebit: qualem ego nondum reperi. – In lectione vulgari pulchrior longe est periodus et concinnior: quam ut serves, tacite cogitanda erit *) haec similisve sententia: Nec fefellit eum spes; vel: nec sine eventu id consilium fuit. „Quippe pueri bona indoles effecit, ut Socratem cognosceret admitteretque, quamvis stipatus adulatoribus, ac tantis fortunae bonis emollitus, quantis nemo unquam hominum contra philosophiae tela vallatus erat.“ – Difficile est in his decernere: videbunt doctiores.

–Ἐλέγχοντος τὸ σαϑρὸν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ πιεζοῦντος τὸν κενὸν καὶ ἀνόητον τῦφον,

ἔπτηξ', ἀλέκτωρ δοῦλον ὣς κλίνας πτερόν.

---

*) Constat enim „particulum γὰρ reddere rationem antecedentis, quod aut diserte est expressum, aut per ellipsin facile intelligitur.“ Zeune ad Viger. c. VIII. p. 496. Sic vit. Sol. 22. ἐκεῖνο δ' ἤδη σφοδρότερον, τὸ μηδὲ τοῖς ἐξ ἑταίρας γενομένοις ἐπάναγκες εἶναι τοὺς πατέρας τρέφειν – ὁ γὰρ ἐν γάμῳ παρορῶν τὸ καλὸν οὐ τέκνων ἕνεκα δῆλός ἐστιν ἀλλ' ἡδονῆς ἀγόμενος (Coray αγαγόμενος) γυναῖκα. –

Ita legendus et interpungendus est hic versus, ut quidem Plutarchus eo utitur saepius ut Pelop. 29. vulgo ἔπτηξ' ἀλέκτωρ δοῦλον ὡς κλίνας πτερόν. Ὡς postpositum cum accentu scribitur, ut Lucull. 1. ὁ τῶν ἄλλων (sc. λόγος) τὴν μὲν ἀγορὰν,

θύννος βολαῖος πέλαγος ὣς, διεσρόβει.

ubi, sicut in versu, quem infra ad c. 6. laudabimus, quartum locum tenet. – Ceterum quis apud poetam ipsum huic versui fuerit sensus, non liquet: nam saepe poetarum versibus abutebantur, mutata interpunctione, vel syllaba aliqua, ut vit. Demetr. 46. fin. προγράφει δέ τις αὐτοῦ πρὸ τῆς σκηνῆς τὴν τοῦ Οἰδίποδος (Sophoclei) ἀρχὴν, μικρὸν παραλλάξας·

τέκνου τυφλοῦ γέροντος Ἀντιγόνου, τίνας
χώρους ἀφίγμεθα;

vel etiam integra voce, ut cum Antigonus Demetrio ad nuptias ἀπροθύμως ἔχοντι λέγεται πρὸς τὸ οὖς τὸ Εὐριπίδειον εἰπεῖν·

ὅπου τὸ κέρδος, παρὰ φύσιν γαμητέον,

ὁμοιόπτωτόν τι τῷ δουλευτέον εὐθυρρημονήσας. (Vit. Demetr. c. 14.): sic ut Pyrrhus dicit, ὅτι – ἐκεῖνο δεῖ τὰ ὅπλα διὰ χειρῶν ἔχοντας ὑποβάλλειν ἑαυτοῖς,

Εἷς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμύνεσθαι περὶ Πύῤῥου,
(V. Pyrrh. 29.)

Cf. Xyland. ad Plutarchi παραμυθ. πρὸς Ἀπολλώνιον T. VII. p. 317. Hutt. quo loco ex Aesch.

Prometh. V. 378. legitur ψυχῆς γὰρ νοσούσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι· ubi γὰρ non debet uncis includi, sicut nec p. 319. eiusd. lib. οὐκ ἔστι γὰρ ὅστις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ. Plutarchus enim loquitur, non poeta.

Καὶ τὸ μὲν Σωκράτους ἡγήσατο πρᾶγμα τῷ ὄντι θεῶν ὑπηρεσίαν εἰς νέων ἐπιμέλειαν εἶναι καὶ σωτηρίαν.

Iisdem verbis in Comp. Thes. et Rom. 2. ἔμοιγε φαίνεται μὴ κακῶς ὁρίζεσθαι τοὺς φιλοσόφους τὸν ἔρωτα, θεῶν ὑπηρεσίαν πρὸς ἐπιμέλειαν καὶ σωτηρίαν νέων, ubi ὑπηρεσίαν θεῶν active sumendum esse docent sequentia: Ὁ γὰρ Ἀριάδνης ἔρως παντὸς μᾶλλον ἔοικεν ἔργον θεοῦ καὶ μηχάνημα (sive μηχανὴ) γενέσθαι σωτηρίας ἕνεκα τοῦ ἀνδρὸς (Thesei) — Num. 6. τὸν Νουμᾶν ἐπειθον δέχεσθαι μέγα καὶ θεῖον δῶρον. „Εἰ δὲ αὐτὸς οὔτε πλούτου δέῃ δι' αὐτάρκειαν, οὔτε δόξαν ἀρχῆς καὶ δυναστείας ἐζήλωκας, κρείσσονα τὴν ἀπ' ἀρετῆς ἔχων, ἀλλ' ὑπηρεσίαν γε θεοῦ τὸ βασιλεύειν ἡγούμενος, ὅς γ' ἀνίστησι καὶ οὐκ ἐᾷ κεῖσθαι καὶ ἀργεῖν τὴν ἐν σοὶ τοσαύτην δικαιοσύνην, μὴ φεῦγε μηδὲ ἀποδίδρασκε τὴν ἀρχὴν etc.

Ἐλάνθανεν εἴδωλον ἔρωτος, ὥς φησιν ὁ Πλάτων, ἀντ' ἔρωτος κτώμενος,

Sic ut voluit Coray, ex ipso Platone scribo, in Phaedr. p. 255. εἴδωλον ἔρωτος ἀντ' ἔρωτος

ἔχω. Vulgo legebatur εἴδωλον ἔρωτος, ἢ ὥς φησιν ὁ Πλάτων, ἀντέρωτα, quod neutiquam probari potest: Reiske et qui eum secuti sunt, omisere particulam, quae aut ab imperito grammatico intrusa, aut nata est ex seq. ὡς. Vide Bast. comment. palaeograph. p. 780 s. Confunduntur haec duo vocabula V. Coriol. 36., ubi ἢ scrib. cum Reiskio et Schaefero. – Ἢ ante ὡς deleri vult Wyttenbachius in libro Plut. de Pythiae oraculis T. IX. p. 283. Hutt. οὐχ ἕτερον [ἢ] ὡς ἔοικε, τὸ τεχνικῶς ἑκάστῳ χρῆσθαι καὶ ὡς πέφυκεν. Eumen. 18. MSS. et edd. principes habent ὡς ἐλέφαντα ὡς λέοντα; scrib. ὡς ἐλέφαντα ἢ λέοντα. – Ἢ omittendo poterat quoque succurri loco in Comp. Nic. c. Crass. 1. ὧν δ' ὁ Κράσσος ἀνάλωσεν – οὐδὲν [ἢ] μέρος ὁ Νικίας ἐκέκτητο σὺν οἷς ἀνάλωσεν: ubi iam edd. οὐδὲν ἦν μέρος, ἃ N. dare maluerunt. — Temere Reiskius ἢ inseruit. V. Alex. 30. ad quem locum v. Heldium (p. 77. Actt.)

Θεασάμενος ἀργυρῶν ἐκπωμάτων καὶ χρυσῶν πλήρεις τὰς τραπέζας, ἐκέλευσε τοὺς παῖδας τὰ ἡμίση λαβόντας οἴκαδε κομίζειν πρὸς αὐτόν.

Anton. 28. δείξαντα πολλῶν τινων καὶ μεγάλων ἐκπωμάτων μεστὴν τράπεζαν. Pomp. 72. πᾶσα γὰρ σκηνὴ μυρσίναις κατέστεπτο καὶ

ςρωμναῖς ἀνθιναῖς ἤσκητο καὶ τραπέζαις ἐκπωμάτων μεςαῖς. Πλήρεις aut μεςὰς addendum, certe intelligendum est Pomp. 36. περὶ ὄρθρον ἐγερθεὶς εἶδεν ἔνδον ἐκπωμάτων μὲν ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν τραπέζας, ὄχλον δὲ θεραπείας πολὺν Cf. Num. 15. τόντ' οἶκον ἐκπωμάτων πλήρη πολυτελῶν, τὰς τραπέζας ὄψων τε παντοδαπῶν καὶ παρασκευῆς δαψιλοῦς γεμούσας. – Τὰ ἡμίση λαβόντας – sic quoque in fine huius cap. recte scripsit Coray ex Vulc. et Anon. suadente Bryano; sic habet Athenaeus quoque et legit Amyotus, pro vulgari τὰ μέρη, quo f. aliquis τὰ ἡμίση explicare voluit. Sed τὰ ἡμίση τούτων, Ages. 4. τὰ ἡμίσεα τῶν χρημάτων (Rom. 24. τοὺς μὲν ἡμίσεις τῶν περιγενομένων. — Popl. 16. τῆς χώρας ἣν αὐτὸς περιαρόσειεν ἐν ἡμέρᾳ. – Camill. 37.) dicitur ut ἡ ἐπλείςη τῆς ἀσκήσεως. – Dion. 47. τῆς δυνάμεως – Pyrrh. 16. et similia: ἡ μὲν γὰρ ἀνεῖτο τῆς δυνάμεως ... ἡ δ' ὥσπερ ἐξήμβλυντο. – Fab. 23. πολλὴν αὐτῷ διέσωσε (Monac. cod. διέσωζε·) τῆς ἀρχῆς. Porro χώραν τε πολλὴν προέμενοι τῆς ἑαυτῶν. Rom. 25. – Num. 18. ἡ δὲ πολλὴ τῆς ὀρχήσεως ποδῶν ἔργον ἐςὶ, (ut quidem Coray dedit pro vulg. ἡ δὲ ἄλλη. f. ἡ δὲ ὅλη τῆς ὀρχήσεως, pro τὸ ὅλον. Certe ὅλος et ἄλλος saepius confunduntur.) Φοινίκην, κοίλην Συρίαν, Κύπρον, Κιλικίας πολλὴν Anton. 36. – καθυβρίζεσθαι τὸν ἁγιώτατον οὗ χρόνου καὶ ἥδιςον αὐτοῖς, ἐπώνυμον

τῶν μεγίστων κακῶν γενόμενον. Phoc. 28. ubi vid. Coray. Demetr. 12. Καὶ πάχνης βαθείας πεσούσης, οὐ μόνον ἀμπέλους καὶ συκᾶς ἁπάσας ἀπέκαυσε τὸ ψῦχος, ἀλλὰ καὶ τοῦ σίτου τὸν πλεῖστον κατέφθειρεν ἐν χλόῃ. Sic non male ibi dedit Reiske pro vulg. τὸ πλεῖστον.

Vit. Alcibiadis, Cap. V.

Ἕωθεν οὖν προελθὼν ὁ μέτοικος εἰς ἀγορὰν, ἐπέθηκε τῇ ὠνῇ τάλαντον.

Pro vulg. προσελθὼν recte προελθὼν scripsit Reiske. Sic Lycurg. 5. τοὺς πρώτους ἐκέλευσε μετὰ τῶν ὅπλων, ἕωθεν εἰς ἀγορὰν προελθεῖν. Rom. 5. κελεῦσαι βαδίζειν ἕωθεν ἐπὶ τὴν ἀγοράν. Ib. 28. Ἰούλιον Πρόκλον εἰς ἀγορὰν προελθόντα. Cleom. 10. ἐν τοῖς ὅπλοις προῆλθεν εἰς ἀγορὰν (Lycurgus) – Cat. min. 3. χωρὶς Καιπίωνος – εἰς ἀγορὰν οὐ προῆλθε. Brut 1. Σερβιλία δὲ, ἡ μήτηρ, ἀνέφερε τὸ γένος εἰς Ἄλαν (Mon. cod. σάλαν) Σερβίλιον ὃς Μαιλίου (libb. Μαλλίου) Σπορίου τυραννίδα κατασκευαζομένου – ἐγχειρίδιον λαβὼν ὑπὸ μάλης (sub ala) προῆλθεν εἰς ἀγοράν. Nic. 13. νύκτωρ ἐμπρήσαντα τὴν οἰκίαν, προελθεῖν εἰς τὴν ἀγορὰν ταπεινὸν, καὶ δεῖσθαι τῶν πολιτῶν. Alcib. 17. καταπρῆσαι δὲ τὴν οἰκίαν νύκτωρ, εἶθ' ἕωθεν προελθόντα δεῖσθαι .... – Utrum autem melius dica-

tur προελθεῖν an προσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, non dixerim: variant libri. Cat. min. 34. προελθὼν εὐθὺς εἰς τὸν δῆμον, ubi Monac. et al. προσελθών. Ib. 28. προσελθὼν κοσμίως αὐτὸς ἐπεχείρει πράττειν τὰ περὶ etc. Iam προελθὼν εἰς τὸν δῆμον Marcell. 24., et μετιὼν ἱερωσύνην εἰς τὸν δῆμον προῆλθεν Caes. 1. legitur, annuente C. Monac. Sed dicitur etiam εἰς τὸν δῆμον παρελθεῖν, quod idem est cum προσελθεῖν. Them. 4. Timol. 34. παρελθὼν εἰς τὸν δῆμον. Legitur quoque προσελθεῖν τῷ δήμῳ, ut infra Alcib. 8. Denique saepius omittitur δῆμος, ut Alc. 33. τοῦ δήμου συνελθόντος εἰς τὴν ἐκκλησίαν, παρελθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ etc. Phoc. 24. παρελθὼν ὁ Φωκίων ἔλεγε. Fab. 9. ἐπεὶ δ' ὁ Φάβιος προσελθὼν ἀπολογεῖσθαι μὲν οὐδὲν ἐμέλλησε. Coriol. 17. προελθόντες, ὡς ἐνῆν μάλιστα τῷ δήμῳ διελέγοντο καὶ κατεπραΰνον. — Ceterum infra recte Coray scripsit οὐχ ἑώρων αὑτοῖς ἀπαλλαγὴν pro vulg. αὐτοῖς. Frequentissimum id mendum in libb. antiquis. In Monacensi cod. MS. vix bis terve veram rationem observatam inveni.

Vit. Alcibiadis, Cap. VI.

Ὁ δὲ Σωκράτους ἔρως, πολλοὺς ἔχων καὶ μεγάλους ἀνταγωνιστάς, πῇ μὲν ἐκράτει Ἀλκιβιάδου, δι' εὐφυΐαν ἁπτομένων τῶν λόγων αὐτοῦ

καὶ τὴν καρδίαν ςρεφόντων καὶ δάκρυα ἐκχεόντων.

Reiske, et qui eum secuti sunt, post ἁπτομένων addunt τε, ex Vulc. et Bodl. 3. qui ibi δὲ exhibent, quod etiam in δὴ mutari possit. Ceterum cf. Cat. maj. 7. εὔχαρις γὰρ ἅμα καὶ δεινὸς ἦν, ἡδὺς καὶ καταπληκτικὸς, φιλοσκώμμων καὶ αὐςηρὸς, ἀποφθεγματικὸς καὶ ἀγωνιςικός· ὥσπερ ὁ Πλάτων (in Symposio. p. 215.) τὸν Σωκράτην φησὶν ἔξωθεν ἰδιώτην καὶ σατυρικὸν καὶ ὑβριςὴν τοῖς ἐντυγχάνουσι φαινόμενον, ἔνδοθεν δὲ σπουδῆς καὶ πραγμάτων μεςὸν εἶναι δάκρυα κινούντων τοῖς ἀκροωμένοις καὶ τὴν καρδίαν ςρεφόντων. Plut. de profect. virtut. sent. T. VII. p. 264. Hutt. οὐ γὰρ ὑπὸ τῶν λόγων δεῖ τοῦ φιλοσοφοῦντος μόνον, ὥσπερ Ἀλκιβιάδης ἔλεγε, τὴν καρδίαν ςρέφεσθαι καὶ δάκρυα ἐκπίπτειν, ἀλλ' ὅ γε προκόπτων ἀληθῶς.... οἷός τ' ἐςὶ, κατὰ τὸν Σιμωνίδην,

ἄθηλος ἵππῳ πῶλος ὥς (,) ἅμα τρέχειν

τῷ ἀγαθῷ (,) μονονουχὶ συμφῦναι γλιχόμενος. Quo loco nemo assentietur Abreschio ἀναςρέφεσθαι legenti (in Auctar. Animadv. ad Thucyd. lib. 2. cap. 49.).

Ἐνίβαλον οὐ καθ' ὥραν εἰς μεγαλοπραγμοσύνην, ἀναπείθοντες ὡς .... οὐ μόνον ἀμαυρώσοντα τοὺς ἄλλους ςρατηγοὺς καὶ δημαγωγοὺς εὐ-

θύς, ἀλλὰ καὶ τὴν Περικλέους δύναμιν ἐν τοῖς Ἕλλησι καὶ δόξαν ὑπερβαλούμενον.

Simillimus locus Lyc. 23, εὐθὺς οὖν αὐτὸν ἐξώρμα καὶ προύτρεπεν ὁ Λύσανδρος εἰς τὴν Ἀσίαν ςρατεύειν, ὑποτιθεὶς ἐλπίδας ὡς καταλύσοντι Πέρσας καὶ μεγίςῳ γενησομένῳ. Καθ' ὥραν —. Thes. 31. ἤδη δὲ πεντήκοντα ἔτη γεγονὼς ... ἔπραξε τὰ περὶ τὴν Ἑλένην, οὐ καθ' ὥραν. Flamin. 16. διὰ τὸν γάμον, ὃν παρ' αὐτῶν (Chalcidensibus) ἔγημεν Ἀντίοχος, ἤδη τοῦ πολέμου συνεςῶτος, οὐ καθ' ὥραν οὐδὲ κατὰ καιρὸν, ἀλλ' ἐρασθεὶς ἀνὴρ πρεσβύτερος κόρης. Philop. 17. ὁρῶν δὲ τὸν Ἀντίοχον αὐτὸν, ἐν Χαλκίδι καθήμενον, περὶ γάμων (an γάμον?) καὶ παρθένων ἔρωτας οὐ καθ' ὥραν σχολάζοντα: (C. M. σχολάζοντας). Demetr. 20. Ἄτταλος δ' ὁ Φιλομήτωρ ἐκήπευε τὰς φαρμακώδεις βοτάνας ..... ὀπούς τε καὶ καρπὸν αὐτῶν ἔργον πεποιημένος εἰδέναι καὶ κομίζεσθαι καθ' ὥραν *).

Ὥσπερ οὖν ὁ σίδηρος ἐν τῷ πυρὶ μαλασσόμενος, αὖθις ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ πυκνοῦται καὶ σύνεισι τοῖς μορίοις εἰς αὐτὸν, οὕτως ἐκεῖνον ὁ Σωκράτης θρύψεως διάπλεων καὶ χαυνότητος ὁσάκις ἀναλάβοι, πιέζων τῷ λόγῳ καὶ συστέλλων ταπεινὸν ἐποίει καὶ ἄτολμον.

---

*) Aliud est καθ' ὥραν ἀκμάζειν. Pyrrh. 26. i. e. ἐν ὥρᾳ εἶναι καὶ ἀκμῇ.

ἀναλάβοι scribo pro vulg. ἂν λάβοι, pro quo Coray (non sequente Schaefero) e Bodl. 3. recepit ἂν λάβῃ. Ἀναλάβοι est αὖθις λάβοι (ut in praec. αὖθις ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ πυκνοῦται), nempe ἀπολισθόντα καὶ δραπετεύοντα κυνηγῆσαι. Particulam ἂν cum ὁσάκις tantum in oratione indirecta iungit Plutarchus, ubi coniunctivo modo utitur: Demetr. 12. γράφει γάρ τις ἄλλος .... δέχεσθαι Δημήτριον, ὁσάκις ἂν παραγίνηται, τοῖς Δήμητρος καὶ Διονύσου ξενισμοῖς. Alias ἂν omittit, et aut indicativo utitur, ut Galb. 20. ὁσάκις δὲ τὸν Γάλβαν εἰσίοι. Ages. 9. ὁσάκις ἐβουλήθησαν αὐτοί, τοσαυτάκις βασιλέα νενικηκότας, aut optativo *) qui rem indicat saepius factam (*Buttmann*. §. 126. 14. not. 3. *Thiersch*. gramm. §. 187. 2. b. §. 210. 2. Acta *Mon*. T. II. F. 1. p. 103 sq.) ut *Mar*. 43. ὥστε καὶ τῶν φίλων ἕκαστον ἀγωνίας μεστὸν εἶναι καὶ φρίκης, ὁσάκις ἀσπασόμενοι τῷ Μαρίῳ πελάζοιεν. Demosth. 10. τὸν Δημοσθένη φασὶν αὐτὸν ὁσάκις ἀντερῶν αὐτῷ Φωκίων ἀναβαίνοι, λέγειν πρὸς τοὺς συνήθεις· Ἡ τῶν ἐμῶν λόγων κοπὶς ἀνίσταται (cf. *Phoc*. 5.). *Arat*. 9. διέδειξαν οὗτοι τὴν Ἑλληνικὴν ἀλκὴν ἀπρόσμαχον οὖσαν, ὁσάκις τύχοι κόσμου καὶ συντάξεως ὁμοφρονούσης καὶ νοῦν ἔχοντος ἡγεμόνος. *Alex*. 5. ὁσάκις γοῦν ἀπαγγελθείη Φίλιππος ἢ πόλιν ἔνδοξον ᾑρη-

*) Sic quoque Homerus. Iliad. φ, 365. χ, 192. Od. λ, 584.

κῶς etc. *Ibid.* 69. εἰώθεισαν οἱ βασιλεῖς, ὁσάκις εἰς Πέρσας ἀφίκοιντο, διδόναι χρυσοῦν ἑκάστῃ (τῶν γυναικῶν). *Timol.* 38. οὐδενὸς ἧττον ἦν τὸ ψηφίσασθαι τὸν τῶν Συρακουσίων δῆμον, ὁσάκις συμπέσοι πόλεμος αὐτοῖς πρὸς ἀλλοφύλους, Κορινθίῳ χρῆσθαι ϛρατηγῷ. *Themist.* 29. Λέγεται δὲ, καὶ τοὺς ὕϛερον βασιλεῖς ...... ὁσάκις δεηθεῖεν ἀνδρὸς Ἕλληνος, ἐπαγγέλλεσθαι καὶ γράφειν ἕκαϛον, ὡς μείζων ἔσοιτο παρ' αὐτῷ Θεμιϛοκλέους. *Caes.* 2. πέμπων, ὁσάκις ἀναπαύοιτο, προσέταττεν αὐτοῖς σιωπᾶν. *Agesil.* 4. ὁσάκις δὲ τύχοι καθήμενος ἐν τῷ βασιλικῷ θώκῳ καὶ χρηματίζων, ἐπιοῦσι τοῖς ἐφόροις ὑπεξανίϛατο. *Tib. Gracch.* 14. ὁσάκις ἀναλύοι μετὰ δεῖπνον οἴκαδε, τὰ φῶτα κατεσβέννυσαν οἱ πολῖται. *Num.* 4. τὸν Σικυώνιον Ἱππόλυτον, οὗ δὴ καί φασιν, ὁσάκις τύχοι διαπλέων εἰς Κίῤῥαν ἐκ Σικυῶνος, αὐθωρὸν τὴν Πυθίαν, οἷον αἰσθανομένου τοῦ θεοῦ καὶ χαίροντος, ἀποθεσπίζειν τόδε τὸ ἡρῷον·

Καδδ' αὖθ' Ἱππολύτοιο φίλον κάρα εἰς ἅλα βαίνει.

Versum hunc sic emendavit Bryanus: vulgo καὶ δ' αὖθ' Ἱππολύτοιο, ubi sensu vacat coniunctio. In sententia praecedenti genitivum οὗ quem omnes exhibent libri, refero ad αἰσθανομένου – ν εἰ αἰσθάνοιτο αὐτοῦ ὁ θεὸς καὶ χαίροι – et ulgari αὐτῷ χρᾶν scripsi αὐθωρόν sive αὐ-

p. 512. e (T. X. p. 122 Hutt.) ἡ μὲν γὰρ Πυθία καὶ πρὸ ἐρωτήσεως αὐθωρὶ χρησμούς εἴωθέ τινας ἐκφέρειν. Hesychius: αὐθωρὸν, σύντομον, et αὐθωρίτους, συντόμους, ubi v. interpp. Suidas: αὐθωρὸν, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. αὐθωρήτους, συντόμους, quod idem exstat in Bekkeri Anecdott. T. I. p. 463. 13. Eandem vocem Straboni vindicat Wyttenbach. ad J. Bakii de Posidonio librum p. 276. laudatis Suida et Polluce V. 102. Similia sunt εὐθυωρόν; σήμερον s. τήμερον, αὐθημερόν, quo Plutarchus utitur V. *Pyrrh.* 12. *Fab.* 9. *Aemil.* 25. *Popl.* 22. αὐτοετεί, quod in lexica referendum monuit Schaefer ad Theocrit. 28. 13.

Vit. Alcibiad. Cap. 7.

Τὴν δὲ παιδικὴν ἡλικίαν παραλλάσσων ἐπέστη γραμματοδιδασκάλῳ καὶ βιβλίον ᾔτησεν Ὁμηρικόν· εἰπόντος δὲ τοῦ διδασκάλου, μηδὲν ἔχειν Ὁμήρου, κονδύλῳ καθικόμενος αὐτοῦ παρῆλθεν. Ἑτέρου δὲ φήσαντος ἔχειν Ὅμηρον ὑφ' αὐτοῦ διωρθωμένον, Εἶτ', ἔφη, γράμματα διδάσκεις. Ὅμηρον ἐπανορθοῦν ἱκανὸς ὢν, οὐχὶ τοὺς νέους παιδεύεις;

Male Reiske coniecit παραλαβὼν pro παραλλάσσων. Eadem dictio Cimon. 1. Τούτου Ῥωμαῖος ... ἐρασθεὶς ἄρτι τὴν παιδικὴν ἡλικίαν

παρηλλαχότος etc. Crass. 17. Ἦν δ' ὁ Κράσσος ἑξήκοντα μὲν ἔτη παραλλάττων, πρεσβύτερος δὲ τὴν ὄψιν ἢ καθ' ἡλικίαν. – καθικόμενος – Caes. 89. ἐπήρατο τὴν μάχαιραν, ὡς καθιξόμενος (C. Mon. ἐπειρᾶτο .... καθιζόμενος. Anton. 12. διαθέουσι δὲ τῶν εὐγενῶν νέοι πολλοὶ καὶ τῶν ἀρχόντων, ἀληλιμμένοι (libb. ἀληλειμμένοι) λίπα, σκύτεσι λασίοις καθικνούμενοι μετὰ παιδιᾶς τῶν ἐντυγχανόντων: ubi vulgarem lectionem, σκύτεσι λευκοῖς *) optime correxit M. Dusoul; vide Caes. 61. Rom. 21. – Ceterum de Alcibiade idem narrant Aelian. V. H. 13. 38. Plutarch. in Apophthegm. T. VIII. p. 117. Hutt. – Particulae εἶτα in interrogationibus usum notavit Viger. p. 395. v. ibi Zeune p. 397. a. b. etc. Similis locus c. 10. in V. Marcelli, qui ibi Nolanum virum interrogat, sitne celeber ille Bandius? Φήσαντος δὲ τοῦ Βανδίου, καί τι καὶ παραφήναντος αὐτῷ τῶν τραυμάτων, Εἶτα, ἔφη, τηλικαῦτα γνωρίσματα φέρων τῆς πρὸς ἡμᾶς φιλίας, οὐκ εὐθὺς προσῄεις. Ceterum quod γράμματα διδάσκεις et οὐχὶ τοὺς νέους παιδεύεις coniunctione carent, Reiskius excogitavit τί οὐχί. Cf. Nic. 7. τοῖς Ἀθηναίοις εἰπεῖν παρέστη· Τί δ' οὐχὶ καὶ νῦν αὐτὸς σὺ πλεῖς ἐπὶ τοὺς ἄνδρας; Cat. min. 68. τί δ' οὐχὶ καὶ ξυνδεῖς, ὦ γενναῖε, τὸν πατέρα;

*) Si, quod Huttenius suspicatur, ad h. v. e Vulc. enotatur πολλοῖς, forte ibi scriptum erat πολιοῖς, quod ob similem valorem substitui poterat pro λευκοῖς.

Coray vero inseruit *καί*: neutrum forsitan necessarium.

Περικλεῖ δὲ βουλόμενος ἐντυχεῖν, ἐπὶ θύρας ἦλθεν αὐτοῦ. Πυθόμενος δὲ, μὴ σχολάζειν, ἀλλὰ σκοπεῖν καθ' ἑαυτὸν, ὅπως ἀποδώσει λόγον Ἀθηναίοις, ἀπιὼν ὁ Ἀ. Εἶτα, ἔφη, βέλτιον οὐκ ἦν σκοπεῖν αὐτὸν, ὅπως οὐκ ἀποδώσει — —; Confer. *Plut. Apophthegm.* p. 707. T. IV. Reisk. *Ἐπὶ θύρας ἰέναι, φοιτᾷν* al. frequentissima Plutarcho locutio. V. *Aemil.* 10. *Timol.* 38. *Cim.* 14. *ἐλθεῖν ἐπὶ τὰς θύρας τοῦ Περικλέους.* *Brut.* 15. *τῶν γειτόνων συνδραμόντων ἐπὶ θύρας.* — Galb. 8. — Arat. 9. *ὥρμησαν ἀθρόοι πρὸς τὰς θύρας τοῦ τυράννου, πῦρ ἐπιφέροντες.* Unde recte Reiskius *Agesil.* 7. *ὄχλου φοιτῶντος ἐπὶ τὰς θύρας ἑκάστοτε.* Eodem modo saepe invenitur *ἐπὶ θύραις εἶναι* etc. — De particulae *ὅπως* apud Plutarchum usu paulo largius tractabimus. Propria huius vocis vis est: *quomodo*, *wie*, eaque haud raro apud ipsum Plutarchum occurrit, v. c. *Rom.* 7. 21. *Caes.* 45. de Pompejo: *Οὗτος μὲν ὁποίαις* (C. Mon. *ταῖς*) *ὕστερον χρησάμενος τύχαις, ὅπως τε παραδοὺς ἑαυτὸν τοῖς Αἰγυπτίοις ἀνδράσιν ἀνῃρέθη, δηλοῦμεν ἐν τοῖς περὶ ἐκείνου γράμμασιν.* — *Eum.* 18. *πυνθανομένων ὅπως φυλάξουσι.* (V. *Held.* ad *Alex.* 60. *ἠρώτα πῶς αὐτῷ χρήσεται.* Indicativum habet C. *Mon.* et dedit Schaefer. Vulgo.

χρήσηται. *Phoc.* 16. ὦ τᾶν, ἔφη, μὴ ποῦ μαχώμεθα σκοπῶμεν ἀλλὰ πῶς νικήσωμεν.) – *Brut.* 45. *Demosth.* 20. – Saepe occurrit οὐκ οἶδα ὅπως c. indicativo: *Ages.* 33. *Brut.* 40. *Caes.* 8. – *Brut.* 50. Ἀντώνιος ὑπέστη διαπορῶν ὅπως χρὴ δέξασθαι τὸν Βροῦτον. *Pomp.* 49. σκεπτόμενος μετὰ τῶν φίλων, ὅπως ἂν ἐξακέσαιτο etc. *Cic.* 19. ἐφρόντιζεν ὅπως χρήσοιτο τοῖς ἀνδράσιν. *Mar.* 13. βουληθέντος ἐπιδεῖν, ὅπως ἑκάστοις ἐξησκημένα καὶ παρεσκευασμένα τυγχάνοι. – Inde etiam significat *quocunque modo*, wie immer. C. *Gracch.* 14. σώζειν τὴν πόλιν, ὅπως δύναιτο, et addito ἄν, cum coniunctivo *Num.* 14. οὐδενὸς ἑστῶτος τῶν ἀνθρωπίνων, ἀλλ' ὅπως ἂν στρέφῃ καὶ ἀνελίττῃ τὸν βίον ἡμῶν ὁ θεός, ἀγαπᾷν καὶ δέχεσθαι προσῆκον. – *Cleom.* 22. αἱ τύχαι, ὅπως ἂν ὁ δαίμων διδῷ, πάρεισι. – Frequentissimus autem huius particulae usus est, post verba *studendi* et *curandi* (μέλειν, σκοπεῖν, προνοεῖν, ἐπινοεῖν, βουλεύειν, τεχνάζεσθαι, μηχανᾶσθαι, φροντίζειν, ἀφροντιστεῖν, σπουδάζειν, ἐπιμελεῖσθαι, προθυμεῖσθαι, πράσσειν, πραγματεύεσθαι, στρατηγεῖν, φυλάττειν, ὁρᾷν et substantiva eiusdem sensus, ut φροντίς, φιλοτιμία, ἐπιμέλεια, al.) post verba *suadendi* (ut πεί[illegible]ν, παραινεῖν, διαλέγεσθαι, παρακελεύεσθαι, [illegible]καλεῖν,) *petendi* (αἰτεῖσθαι, δεῖσθαι, πέμ[illegible]) et *decernendi* (γράφειν, ψηφίζεσθαι.) partim vertitur *quomodo*, *wie* partim *ut*,

dafs, *damit*. Nam cum qui curat *quomodo* aliquid fiat, certe curet, *ut* id fiat, particula ὅπως (eademque ratione Latinum VT) omnino etiam: *dafs*, *damit* significat. Iungitur autem *)

1) cum *Indicativo Futuri*: maxime quidem post *verba*, quae modo nominavimus, *curandi*: ut *Artaxerx.* 8. *Lyc.* 3. *Camill.* 23. Fab. 10. Coriol. 19. Crass. 25. Cat. min. 66. — Sull. 22. ὅπως ἄπεισιν, ἐπινοοῦντι. Caes. 43. ὅπως τάχιστα συνίασι, τεχνάζεσθαι (sic enim h. l. Cod. *Mon.* vulgo συνιῶσι). *Them.* 16. σκοπεῖν καὶ μηχανᾶσθαι, ὅπως ἀπαλλαγήσεται (ex verissima Reiskii emendatione; vulgo soloece ἀπαλλαγήσηται.) — Aemil. 13. Alex. 32. Demosth. 8. *Timol.* 9. φροντίζειν, ὅπως οὐκ ἐπιβήσοιτο.. ἀλλὰ διανεμοῦνται. — Oth. 5. Pelop. 8. — Cat. min. 2. Timol. 7. Demosth. 27. Lys. 21. ἔπρασσον ὅπως ἀποδώσουσι, ubi male *Hutten*: „Malim ἀποδῶσι. Vix probari posse censeo Fut. I. ind.“ — Nic. 16. Lucull. 11. πραγματευομένου, ὅπως ὑφαιρήσει: sic enim scrib. ex Bodl. 3. libro optimo (aoristum αἱρήσαντα recte in futur. αἱρήσοντα mutavit Stephanus in Luc. 8.). Lyc. 27. extr. Num. 18. Mar. 16. Arat. 17. — *Damit* significat *Lys.* 17. Pelop. 28. Dion. 10. — In Phoc. 17. εἰπεῖν, ὅπως

*) Quale tempus praecedat, ad modum nihil refert subsequentem, nisi quod nusquam *optativum* inveni e *futuro* pendentem.

προσέξουσι „*die Athenienser sollten Acht geben*" quodammodo pro imperativo adhibitum est, ut Cat. min. 2. ἄγε, ὅπως δεήσεσθε.

2) cum *Coniunctivo*, et quidem *Praesentis*, ut Thes. 32. Ant. 13. Pelop. 30. Dion. 5. Demetr. 38. Lyc. 17. 28. Comp. Lyc. c. Num. 4. Sol. 20. Them. 20. 28. Camill. 10. 31. Pericl. 9. Alcib. 24. 36. Coriol. 13. 32. Lys. 9. Cleom. 9. 10. Aem. 1. Pelop. 20. — Lyc. 13. Phoc. 32. Cim. 16. Ages. 22. Pomp. 59. Caj. Gracch. 12. Brut. 45. Galb. 1. Arat. 1. Pericl. 17. Num. 12. Nic. 10. 12. Caes. 57. Caj. Gracch. 9. Artax. 27. Demetr 20. extr. — Rom. 15. Lyc. 31. Comp. Sol. c. Poplic. 2. Mar. 29. Lys. 4. Cat. min. 8. Aemil. 8. Arist. 11. M. Cat. 20. 22. Cim. 12. Lucull. 17. Pyrrh. 27. Ages. 26. 32. Demetr. 47. Marcell. 25. Anton. 5. — *Aoristum I. act. et. med.* in *Subiunctivo* cum ὅπως non construi, sententia erat *Davesii*, quem deinde multi in iisque doctissimi sequuti, ubicunque talem aoristum invenissent, temeraria manu in futurum transformabant. Sane interdum librarii, particulae ὅπως cum *indicativo* usum ignorantes, *coniunctivum* substituisse videntur: ut vel in soloecismum incidant aliquando; cuius rei insignia exempla habemus in Plutarcho: Themistocl. 16. ἀπαλλαγήσηται. Lucull. 11. ὑφαιρήσῃ. Pelop. 8. ἔσονται, in *Mon.* Cod. superscriptum ῶ, ut sit ἔσωνται. Cat. min. 9. legitur:

ἄγε ὅπως — ἐμπεδώσῃς: C. Mon. habet ἐμπεδώσας, superscripto η: illud videtur ex ἐμπεδώσεις ortum. Sed nimia est locorum, ubi sine varietate Aor. I. coni. exstat, multitudo, quam ut omnes a librariis interpolatos credere possis; quumque in plerisque facile sit aoristum Coni. in futurum transformare, η in ε, ω in ο mutandis; inveniuntur tamen aoristi, quos eo modo non nisi aut violenter, aut cum soloecismo in futurum restituas. Neque vero bene intelligitur, cum alias uterque aoristus, ut Futurum utrumque, permiscue usurpetur nec sit nisi in forma discrimen, aoristusque secundus et in passivo primus quoque cum particula construatur, cur aoristus primus act. et med. cum eadem construi non possint *). — *Aoristus* igitur *I. coni.* his locis post ὅπως reperitur. Post verba *curandi* Coriol. 17. σκοπεῖν ὅπως πραΰνωσι καὶ καταστήσωσι. Ages. 37. ὁρᾶν ὅπως πράξῃ. Crass. 29. ὅπως μὴ καθυστερήσωσι, στρατηγῶν. Alc. 23. τοῦτο πράττειν ὅπως βασιλεύσωσι. Lys. 6. σκοπεῖν ὅπως θρέψῃ. Pomp. 67. καταστρατηγῶν ὅπως ἄρχῃ καὶ μηδέποτε παύσηται. Flam. 7. πράξοντας ὅπως ἐπιψηφίσηται. Post verba *suadendi*, *petendi* et *decernendi*, Alex. 41. 76. Alc. 34. Phoc. 36. Aristid. 7. παρακαλεῖν ὅπως ἐγγράψῃ, ubi

*) Haec et alia graviora dudum proposuit vir eximius, *Hermannus* in eph. Lipsiensibus.

Jacobsius ἐγγράψει edidit *). Lucull. 2. Artax. 21. Arist. 10. ἔπεμψαν δεόμενοι ὅπως ἀποστείλωσι — λαμβάνωσι. Comp. Cat. c. Arist. 3. Lucull. 3. Ant. 67. 84. Phoc. 21. γράψαντος ὅπως ἀποστείλωσι. Tim. 22. Cleom. 6. 17. Sol. 30.

*) Idem narrans *Plutarchus* in Apophthegm. T. VIII. p. 116. Hutt. eodem *aoristo*, modo alio utitur, κελεύων ἐγγράψαι τὸ ὄνομα. – Ceterum de hoc loco in *Actis* sem. regii et societ. philologicae *Lipsiensis* (cura Ch. D. Beckii, Lips. 1812. 13. Vol. II. p. 422.) haec notata inveni ex Fr. A. *Gottholdi* programmate Scholastico: *Animadverss. in Plutarchi vitarum aliquot locos:*

„Aristid. c. 7. Recte fortassis Jacobs. ὅπως ἐγγράψει dedit pro ἐγγράψῃ, quum Vulc. liber habeat ἐγγράψειν, Sed Buttmannus, cuius Gramm. gr. §. 127. 4. adire iubet, disputat contra Dawesii regulam, a Jac. spectatam, motus haud dubie argumentis ab Hermanno in eph. litt. Lips. a. 1805, p. 609. 1807. p. 1771. contra eum prolatis; atque eidem Dawesii legi adversati quoque sunt Heindorf. in Plat. dial. sel. T. IV. p. 44 et 476. atque Erfurdt. ad Soph. Oed. T. 329. s. ed. secund. — — Auctor tamen cum Erfurdtio, qui sententiam mutavit [eph. Lipss. 1812. p. 1893.] Dawesio adsentiri mavult, quod admodum rari sint loci qui mutando aor. I. act. et med. obnitantur, iique aut parum aut nihil faciant ad refellendam Angli doctrinam." – Mutatis deinde aliquot locis „*Videant igitur, inquit, viri docti, quibus firmioribus argumentis Dawesium oppugnent* –" perinde ac si ille sex aoristis in futura detortis omnem *Hermanni* oppositionem evertisset!

Marcell. 14. 17. Philop. 17. Them. 12. συμπροθυμεῖσθαι ὅπως ναυμαχήσωσι. – Coriol. 20. μόνον ὅπως τοῦτο κατηγορήσητε καὶ μὴ ψεύσησθε τὴν βουλήν. – Arat. 19. Oth. 5. Pyrrh. 21. μηνύομεν ὅπως ἐνέγκῃ .... καὶ δόξωμεν. Phoc. 30. Lycurg. 27. Sull. 16. Artax. 8. ἀναβεβηκὼς ὅπως καθίσῃ (Fut. καθιεῖ). Alex. 25. Dion. 10. παρασχεῖν ἑαυτὸν ὅπως – μηχανήσηται (sic etiam C. *Mon.* Sed Schaef. μηχανήσεται). Ibid. 14. Marcell. 25. μαχεῖσθαι ὅπως ἀκούσωσι (Fut. non ἀκούσουσι, sed ἀκούσονται. Demetr. 28. ἀγωνιᾷς μὴ μόνος σὺ τῆς σάλπιγγος οὐκ ἀκούσῃς, ubi perperam alii libri ἀκούσεις.) Philop. 5. Comp. Ages. c. Pomp. 2. Caes. 10. Num. 2. Marcell. 4. μεταπεμπομένῃ τοὺς ὑπάτους, ὅπως ἀπείπωνται .... καὶ μηδὲν πρᾶξαι φθάσωσι. M. Cat. 18. Pelop. 18. ὅπως μὴ – αἰσχυνθῇ. Pomp. 49. ὅπως ἐκπεμφθῇ. Pomp. 44. Arat. 35. Cat. min. 70. *Aoristus II. coni.* Arist. 9. σκοπεῖν δὲ καὶ ζητεῖν ὅπως ἐκβάλωσι. Nic. 1. παρακαλεῖν ὅπως μηδὲν ὑπολάβωσι. Ib. 13. δεῖσθαι ὅπως ἀφῶσι. Ages. 22. δεομένων ὅπως ἀφέληται. Brut. 21. ἔγραφε – ὅπως εἰσαγάγωσι. Ages. 25. μετὰ δεήσεως ἐντυχόντος ὅπως παράσχῃ. Arat. 12. δεηθῆναι ὅπως συμβάληται. Crass. 12. προσέταξεν εἰπεῖν, ὅπως μὴ περιΐδητε. Cleom. 22. ἄγε ὅπως ἴδῃ. Ages. 17. Them. 6. –. Alc. 8. extr. Phoc. 28. Timol. 30.

Pelop. 23. Crass. 19. Pomp. 4. Dion. 25. Rom. 3. Comp. Alc. c. Coriol. 2. Them. 12. Philop. 14. Nic. 27. Ages. 23. Demetr. 50. Artax. 26.

3) cum *Optativo Praesentis* post verba *studendi* Philop. 7. *curandi* Rom. 7. Popl. 3. Alex. 23. Coriol. 28. Nic. 9. *petendi* Tib. Gracch. 13. *decernendi* Caes. 64. Pomp. 54. Alex. 71. Phoc. 16. Demetr. 12. Tib. Gr. 14. alias Thes. 5. Lycurg. 15. Num. 12. Oth. 16. Pomp. 75. Alc. 16. M. Cat. 4. Crass. 28. Di. 45. Lys. 17. Aem. 17. Pomp. 32. Comp. Ages. c. Pomp. 5. Tib. Gr. 10. Num. 13. Rom. 21. Lucull. 21. Lyc. 15. Pomp. 78. Pelop. 9. Cleom. 26. – *Futuri* Phoc. 20 *). *Aoristi,* post verba *studendi* Lyc. 18. Comp. Lyc. c. Num. 4. Demo. 5. Alc. 28. *petendi* Arist. 4. Artax. 18. *decernendi* Pericl. 32. Phoc. 35. alias Lys. 13. Pomp. 49. Tim. 27. 38. Pomp. 79. Pyrrh. 27. Sull. 21. Cam. 39. Cic. 31. Artax. 3. Ant. 53. 83. Lyc. 9. Cleom. 16. Pyrrh. 20. Mar. 25. M. Cat. 9. Pomp. 32. Eum. 18. – *Coniunctivus* et *Optativus* in eadem sententia Aemil. 34. ὅπως μηδενὶ κακῶν ἄκρατος εἴη καὶ καϑαρός, ἀλλὰ .. ἄριςα δοκῶσι πράττειν ....

Ἐςρατεύσατο τὴν εἰς Ποτίδαιαν στρατείαν.

---

*) *Cat. min.* 70. ubi vulgo: τοῦτον μὲν ἐπὶ ϑάλασσαν ἔπεμψεν, ὅπως σκεψάμενος .... φράσῃ πρὸς αὐτόν, Cod. *Mon.* exhibet φράσαι.

Ποτειδαιαν scribendum esse per Diphthongum, nuper monstravit *Thierschius* in *Act. Mon.* T. II. p. 416. (in diss. „de Epitaphio in Athenienses qui in pugna ad Potidaeam ceciderunt.") quia urbs ea nomen habet a *Ποτειδάν* *dor.* pro *Ποσειδών*. Hoc ipsum autem nomen ortum mihi videtur ex tribus radicibus *ποτί*, *σείω* et *δᾶ*, quasi *Ποτσειδάν* i. e. *ἐννοσίγαιος*.

Ὁ Σωκράτης βουλόμενος αὔξεσθαι τὸ φιλότιμον ἐν τοῖς καλοῖς αὐτοῦ, πρῶτος ἐμαρτύρει καὶ παρεκάλει στεφανοῦν ἐκεῖνον.

Reiske voluit *καλοῖς, αὐτὸς πρῶτος*, *ipse ultro* primus etc. Jacobsius *καλοῖς, αὐτῷ*, quod minus etiam placet. Neutrum certe necessarium est. *αὐτοῦ* pertinet ad *φιλότιμον*, *τὸ φιλότιμον αὐτοῦ* i. q. *τὴν αὐτοῦ φιλοτιμίαν*. Cf. Demetr. 30. *τοῦ καθεστηκότος ἐξέστη δι' ὀργὴν αὐτοῦ*. Coray cum aliis pronomen omnino ejiciendum putavit. Sed iungi potest cum *καθεστηκότος*: *τὸ καθεστηκὸς αὐτοῦ*, constantia eius. Duriori enim interdum ratione disiici apud Plutarchum voces invicem ad se spectantes, notavit *Heldius* in his Actt. T. II. p. 74. exemplis e *Fab.* 17. *Sol.* 6. Cat. min. 34. Philop. 7. adductis. Quibus adde *Timol.* 28. *τοῖς δὲ Καρχηδονίοις – καταπεφραγμένοις ὅ τε πηλὸς ἐμπόδιος ἦν οἵ τε κόλποι πληρούμενοι τῶν χιτώνων*

ὕδατος. Them. 8. τῆς ὑπὸ Φιλοκτήτῃ χώρας γενομένης· pro γενομένης χώρας. Camill. 3. τοῦ διείργοντος ἀπὸ τῆς κάτω χώρας οἷον ἰσθμοῦ τὴν λίμνην ὑπεκραγέντος. *Brut.* 24. Κικέρωνος υἱὸς, ὃν ἐπαινεῖ διαφερόντως, καὶ φησιν, εἴτ' ἐγρήγορεν εἴτ' ἐνυπνιάζεται, θαυμάζειν οὕτω γενναῖον ὄντα καὶ μισοτύραννον· ubi dubium est, num dies noctesque miratus sit Ciceronem Brutus, an, num eum sit miratus quod dies noctesque generosum se libertatisque amantem praestiterit. Priorem rationem omnes interpretes amplexi sunt, alterum nuper monstravit *Coray* T. VI. p. 419. Cui sane favere videntur quae Tullio Brutus scripsit, (in epistolâ, earum quae a *Germanis* repertae sunt, tertiâ, cuius deest initium): „Cicero, filius tuus, sic mihi se probat industria, patientia, labore, animi magnitudine, omni denique officio, ut *prorsus nunquam dimittere videatur cogitationem*, cuius sit filius etc.

Vit. Alcibiad. Cap. VIII.

Ἅμ' ἡμέρᾳ παρῆν ὁ Ἀλκιβιάδης ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ Ἱππονίκου, καὶ τὴν θύραν κόψας εἰσῆλθε πρὸς αὐτόν.

De phrasi εἶναι, παρεῖναι, εἰς et ἐπί τινα ... πον v. quae nuper disputavit *Held.* Act. Mon. . II. F. I. p. 47 seq. Add. *Heindorf.* ad *Plat.*

Theaetet. p. 475. *Jacobs* in additam, ad *Athen.* p. 26. — *Plut.* Brut. 10. εἰ .... ἔγνωκεν εἰς σύγκλητον παρεῖναι· ubi non bene Coray coni. παριέναι. Ibid. mox sequitur; φήσαντος δὲ μὴ παριέναι (μὴ omittit C. *Mon.*) in Corayana παρεῖναι, sed ut ipse adnotat, operarum errore. — Cf. Fab. M. 21. Ἐστρατεύετο παρ' αὐτῷ νεανίας Ταραντῖνος ἔχων ἀδελφὴν εἰς Τάραντα sc. οὖσαν, pro ἐν Τάραντι. — κόπτειν τὴν θύραν, nota phrasis quam *Plutarcho* reddere supra studuimus ad c. 2. in Vit. *Popl.* 20. extr. — Simpliciter κόπτειν dicitur Sol. 5. nobis: *anklopfen.* Kopto, Kopo, Kloppen, Klopfen, *Suevis* Klocken (unde Glokke, la cloche) soni naturalis sunt imitamenta.

Προσῆλθε τῷ δήμῳ τὰ χρήματα διδοὺς καὶ τὸν οἶκον, ἄνπερ αὐτῷ συμπέσῃ μὴ καταλιπόντι γενεὰν ἀποθανεῖν.

Γενεὰ nobis alieno vocabulo *Familie* i. e. uxor cum liberis. Opponitur plerumque τοῖς χρήμασι. *Timol.* 34. τοῖς βουλομένοις ἐξ αὐτῆς μετοικεῖν πρὸς Συρακουσίους, χρήματα καὶ γενεὰς ἀποδιδόντες. *Pelop.* 27. πυνθανόμενος, τὰ πλεῖστα τῶν χρημάτων αὐτοῖς καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας ἀποκεῖσθαι περὶ Φάρσαλον. *Pomp.* 28. Οἱ δὲ πλεῖστοι καὶ δυνατώτατοι γενεὰς μὲν αὐτῶν καὶ χρήματα καὶ τὸν ἄχρηστον ὄχλον ἐν φρουρίοις .... εἶχον ἀποκείμενα. Alex. 24. ἔλαβε τὰ χρήματα καὶ τὰς ἀποσκευάς, καὶ τὰ τέκνα καὶ

τὰς γυναῖκας τῶν Περσῶν. Inde retinendum est γενεὰς in Vit. *Caes.* 20. γενεὰς δὲ καὶ κτήσεις ἔν τινι βυθῷ τῆς ὕλης ἀπωτάτω θέμενοι τῶν πολεμίων· ubi alii γυναῖκας δέ. Themist. 10. in libb. ita legitur: Ἐκπλεούσης δέ τῆς πόλεως, τοῖς μὲν οἶκτον τὸ θέαμα, τοῖς δὲ θαῦμα τῆς τόλμης παρεῖχε γονέας μὲν ἄλλῃ προπεμπόντων, αὐτῶν δ' ἀκάμπτων πρὸς οἰμωγὰς καὶ δάκρυα γονέων καὶ περιβολὰς διαπερώντων εἰς τὴν νῆσον. Pro γονέων Xylander coni. γυναικῶν; inde Coray: δάκρυα γυναικῶν καὶ τέκνων (hoc de suo addidit) περιβολάς. Ego aut pro γονέας – γενεὰς, aut pro γονέων – γενεῶν scriberem.

Εὔτακτος δ' οὖσα καὶ φίλανδρος ἡ Ἱππαρέτη, λυπουμένη δ' ὑπ' αὐτοῦ περὶ τὸν γάμον ἑταίραις ξέναις καὶ ἀσταῖς συνόντος, ἐκ τῆς οἰκίας ἀπιοῦσα πρὸς τὸν ἀδελφὸν ᾤχετο.

Sic h. l. interpungendus; ἀπιοῦσα ἐκ τῆς οἰκίας πρὸς τὸν ἀ. Cf. *Pelop.* 28. ᾤχετο ἀπιὼν ἐκ τοῦ θεάτρου. Comp. Sol. c. Poplic. 3. ᾤχετ' ἀπιὼν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. *Caes.* 45. διὰ θείας ὄττης (sic Cod. *Mon.*) τεθαμβημένος ἄφθογγος ᾤχετ' ἀπιὼν ἐπὶ σκηνήν. Demosth. 24. ἐκ τῆς πόλεως ᾤχετ' ἀπιών. Similiter dicitur οἴχεσθαι ἀποδράντα, ut Cat. min. 42. Pelop. 26. ἀποδρὰς ᾤχετο μετὰ τῶν δορυφόρων. Demosth. 20. ᾤχετο τὴν τάξιν ἀποδρὰς αἴσχιστα. Caes. 54. τότ' ἐκεῖνον ἀποδρὰς ᾤχετο (C. *Mon.* ἀφίκετο) πρὸς Πομ-

κήϊον. Sic etiam Coriol. 21. εὐθὺς ἀπιὼν ἐβάδιζεν ἐπὶ τὰς πύλας.

Ἔδει τὸ τῆς ἀπολείψεως γράμμα παρὰ τῷ ἄρχοντι θέσθαι .... Ὡς οὖν παρῆν τοῦτο πράξουσα κατὰ τὸν νόμον, ἐπεξελθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ συναρπάσας αὐτὴν, ἀπῆλθε δι' ἀγορᾶς οἴκαδε κομίζων.

In libris est: ἐδεῖτο τῆς ἀπολείψεως γραμματα τῷ ἀ. θ. Verum pridem viderunt editores. Simili modo *Mar.* 15. legebatur τὴν δὲ κομιδὴν ὢν ἐδεῖτο τῷ σρατεύματι .... εἰργάσατο ῥᾳδίαν καὶ ταχεῖαν: recte Coray, Reiskium sequutus edidit ὢν ἔδει τῷ σρ. cf. Camill. 23. ἐπισιτισμοῦ τοῖς Γαλάταις ἔδει. — Ἐπεξελθὼν pro quo Coray vult ἐπελθὼν, mutare nolim, quippe literali sensu adhibitum: prorumpens ex (ἐξ) adstantibus, ad uxorem accessit (ἐπ — ῆλθεν) Alcibiades. *Aggredi* significat ἐπελθεῖν Camill. 17. (ibid. pro ἐξήλασεν ἀντίος malim ἐξήλασεν ἐναντίος). Coriol. 8. Marcell. 12. Pomp. 20. Sic quoque ἐπεξιέναι Marcell. 12. Ages. 31. ubi serv. vulg. Camill. 41. — Inde utrumque etiam significat *iudicio exagitare, persequi, ulcisci.* Coriol. c. 24. et c. 36.

Ὁ γὰρ νόμος διὰ τοῦτο δοκεῖ προάγειν τὴν ἀπολείπουσαν εἰς τὸ δημόσιον αὐτὴν, ὅπως ἐγγένηται τῷ ἀνδρὶ συμβῆναι καὶ κατασχεῖν.

Νόμος fere ut persona saepius inducitur a Plutarcho. Mar. 5. τὸν νόμον ἀφιέναι ταύτης

τῆς ἀνάγκης τοὺς πάτρωνας. Ibid. ᾗ τὸν ἀγκυλόποδα δίφρον δίδωσιν ὁ νόμος. Pomp. 14. ὑπάτῳ γὰρ ἢ ϛρατηγῷ μόνῳ, ἄλλῳ δ' οὐδενὶ δίδωσιν ὁ νόμος (θρίαμβον sc.) Marcell. 22. πανηγυρικὴν πομπὴν ἀπεδίδου ὁ νόμος. Ib. 2. Τοῦτο (auguratus) δ' ἐϛὶν ἱερωσύνης εἶδος, ᾧ μάλιϛα τὴν ἀπ' οἰωνῶν μαντικὴν ἐπιβλέπειν καὶ παραφυλάττειν νόμος δέδωκεν. *Coriol.* 3. τοῦτον γὰρ ὁ νόμος τῷ πολίτην ὑπερασπίσαντι τὸν ϛέφανον ἀποδέδωκεν, εἴτε δὴ μάλιϛά τιμήσας δι' Ἀρκάδας τὴν δρῦν .... εἴτε ὡς ταχὺ καὶ πανταχοῦ δρυὸς οὖσαν εὐπορίαν ϛρατευομένοις, εἴτε Διὸς Πολιέως ἱερὸν ὄντα τὸν τῆς δρυὸς ϛέφανον οἰόμενος ἐπὶ σωτηρίᾳ πολίτου δίδοσθαι πρεπόντως. Duobus tamen postremis locis nescio an Νομᾶς legi possit, *Numa*, quem constat et auguratum legibus constituisse (*Liv.* I. 18. IV. 4. *Flor.* I. 2 etc.) et vero etiam de rebus bellicis in commentariis quaedam sanxisse. *Plut.* V. Marcell. c. 8. Certe vix puto νόμον potuisse οἴεσθαι ut Coriol. 3. dicitur. Confunduntur νόμος et νομᾶς in Comp. *Lyc.* c. *Num.* 4.

Vit. Alcibiad. Cap. IX.

Οὗτος δὲ κυνὸς αὐτῷ θαυμαϛοῦ τὸ μέγεθος, ὃν ἑβδομήκοντα μνῶν ἐωνημένος ἐτύγχανε etc.

Idem narratur in *Plut.* Apophthegm. T. VI. 707. R. *Poll.* Onom. V. 45. Obiter nota va-

rietatem constructionis τοῦ ἐώνημαι: nam h. l. et in *Caesare*, c. 41. *Brut.* 21. active sumitur, alibi autem ut in Apophth. l. c. passivum est. Quod notavit *Schol.* ad *Aristoph. Plut.* v. 7. διχῶς, ait, εὕρηται τὸ ἐώνημαι, καὶ ἐπὶ τοῦ ἠγορακότος καὶ ἐπὶ τοῦ ἠγορασμένου.

Vit. Alcibiad. Cap. X.

Παριόντα θορυβούντων Ἀθηναίων ἔρεσθαι τὴν αἰτίαν τοῦ θορύβου· πυθόμενον δὲ, χρημάτων ἐπίδοσιν γίνεσθαι, παρελθεῖν καὶ ἐπιδοῦναι.

Ἔρεσθαι an ἐρέσθαι scribi debeat, dubitant eruditi. V. *Buttmanni* Gr. Gr. §. 101. s. v. *Coray* ex regula: γράφε κατ' ἀόριστον. Ἐρέσθαι. Cic. 6. ἔρεσθαι .... εἰπεῖν, ubi Coray de suo scripsit ἐρέσθαι. — Brut. 13. οὐ πρότερον ἐπεχείρησεν ἀνέρεσθαι (ita etiam C. *Mon.* Schaeferus et Coray ἀνερέσθαι) .... ἢ λαβεῖν. *Num.* 15. προστάσσειν ... εἰπεῖν ... ἐπέρεσθαι, ... ἐπαγαγεῖν: quibus locis non nisi pro aoristo accipi posse videtur. — Camill. 4. ἔδοξε πέμψαντας εἰς Δελφοὺς ἔρεσθαι τὸν θεόν. Brut. 36. τολμήσας δ' ἔρεσθαι (sic C. *Mon.* sed qui ibidem etiam αἴσθεσθαι habet pro αἰσθέσθαι. Al. ἐρέσθαι.) — *Γίνεσθαι* nostro loco dedit Coray pro vulg. γενέσθαι, quod retinuit *Jacobs.* — De rebus hoc capite relatis conf. *Plut.* praec. reip. bene ger. T. IX.

p. 191. R. de sent. prof. in virt. T. VI. p. 299. R. *Jacobs* Antholog. T. IX. p. 18. –

Μεγάλας δ' αὐτῷ κλεισίαδας ἐπὶ τὴν πολιτείαν ἀνοίγοντος τοῦ τε γένους καὶ τοῦ πλούτου, τῆς τε περὶ τὰς μάχας ἀνδραγαθίας, φίλων τε πολλῶν καὶ οἰκείων ὑπαρχόντων, ἀπ' οὐδενὸς ἠξίου μᾶλλον ἢ τῆς τοῦ λόγου χάριτος, ἰσχύειν ἐν τοῖς πολλοῖς.

Similis locus *Pericl.* 7. *Πλούτου δὲ καὶ γένους προσόντος αὐτῷ λαμπροῦ, καὶ φίλων, οἳ πλεῖστον ἠδύναντο, φοβούμενος ἐξοστρακισθῆναι, τῶν μὲν πολιτικῶν οὐδὲν ἔπραττεν, ἐν δὲ ταῖς στρατείαις ἀνὴρ ἀγαθὸς ἦν καὶ φιλοκίνδυνος.* Brevibus hic enumerata vides omnia, quibus qui rem publicam gerere conabantur, valere maximopere debebant. – *Κλεισιάδας*, nos: *Aussichten.* Cf. Comp. *Arist. c. Cat. mai.* 2. *μεγάλας ἐπ' Ἀντίοχον Ῥωμαίοις ἀναπετάσας κλεισιάδας.* – *Ἀπό* notante *Jacobsio*, (ad Attic. p. 16. ed. sec.) „zeigt in diesen Fällen eine *Veranlassung*, ein *Ausgehen von etwas* an." Ex. *Them.* 4. *Tib. Gracch.* 1. *Cic.* 14. 19. Nic. 11. *ἀπ' οὐδεμιᾶς τολμῶν δυνάμεως ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τολμᾷν εἰς δύναμιν προελθών.* Alcib. 18. 20. *ἀπὸ συνωμοσίας.*

Μεταξὺ λέγων ἀπεσιώπα καὶ διέλειπε, λέξεως διαφυγούσης αὐτὸν, ἀναλαμβάνων καὶ διασκοπούμενος.

Idem fere a Nostro refertur in libro *de sentiendo profectu in virtute* (Opp. mor. T. VI.

p. 299. R.) tum de Alcibiade; partim etiam de Demosthene. Ceterum ad verba ἀποσιωπᾶν, διαλείπειν conf. Pomp. 30. τὸν δῆμον φοβηθέντες ἐξέλιπον καὶ κατεσιώπησαν οἱ λοιποί. Sensu activo legitur καταστωπᾶν. V. Phoc. 33. τῇ βακτηρίᾳ πατάξας τὴν γῆν ἀπέστησε καὶ κατεσιώπησε. Sic enim pro vulg. ἀπέστη scribendum esse dudum suspicatus eram, coniecturamque eam nunc *Corayi* auctoritate, qui ita edidit, video confirmatam. Vid. *Reisk.* ad h. l.

Vit. Alcibiad. Cap. XI.

Olympicae *Alcibiadis* victoriae praeter Nostrum a Thucydide, Isocrate, Diodoro Sic. Athenaeo commemorantur. Ap. *Thucydidem* quidem ita loquitur Alcibiades (VI. 16.) ἅρματα μὲν γὰρ ἑπτὰ καθῆκα, ὅσα οὐδείς πω ἰδιώτης πρότερον, ἐνίκησα δὲ καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος ἐγενόμην. Eum in praemiorum numero definiendo sequitur *Athenaeus;* contra *Isocrates* de big. c. 14. primum, secundum, tertiumque fuisse asserit cum *Euripide*, siquidem hic fuit epinicii auctor: id quod addubitatur a Plutarcho initio Demosthenis, ubi aliud cantici huius adducit fragmentum:

χρὴ τῷ
εὐδαίμονι πρῶτον ὑπάρξαι
τὴν πόλιν εὐδόκιμον.

Quod vero in hac Alcibiadis vitâ adscripsit, id nec a librariorum corruptelis vacare, nec variis doctorum virorum conatibus ad genuinam formam restitutum esse cuivis apparet. Quare meam quoque non sine verecundia de his versibus pronuncio sententiam, quos ita fere constituerim:

— — σὲ δ' ἀείσομαι, ὦ Κλεινίου
παῖ. καλὸν ἁ νίκα·
κάλλιστον, ὁ μηδεὶς ἄλλος
ἔλλαχεν, ἅρματι πρῶτα δραμεῖν καὶ δεύτερα
καὶ τρίτα,
— βῆναι δ' ἀπονητὶ —
δὶς στεφθέντα δ' ἐλαίᾳ
κάρυκι βοᾶν παραδοῦναι.

Sed singula notanda sunt. ἁ νίκα Xylandri est emendatio: in libb. est ἀνίκα coniuncte, de quo corruptionis genere infra dicemus. Post κάλλιστον Reiskius de suo δὲ inseruit, praeter necessitatem. κάλλιον citat P. *Faber* in Agonistico, quem librum mox uberius laudabimus. Mox quasi per parenthesin, vulgo legitur ὁ μηδεὶς ἄλλος Ἑλλάνων sine verbo, quae ellipsis a Reiskio per ηὐτύχησεν, a Iacobsio per ἔλαβε, ἀπηνέγκατο suppletur, sed durior est quam ut ferri possit. Ego corruptae vocis *ΕΛΛΑΝΩΝ* ductus secutus, ex coniectura *ΕΛΛΑΧΕΝ* scripsi, quod verbum et cum accusativo, et cum genitivo casu construitur, ut in illo versu.

Ἐν δὲ διχοστασίῃ καὶ ὁ πάγκακος ἔλλαχε τιμῆς, quem ter laudat Plutarchus: Comp. *Lys.* c. *Sull.* *Alex.* 53. et *Nic.* 11. quo postremo loco vulgo leg. ἔμμορε, sed Vulc. ἔλλαχε, ed. Francof. ἔλαχε exhibent. Genitivum si quis malit, scribat: κάλλιον, οὗ μηδεὶς ἄλλος ἔλλαχεν. Versu penultimo Reiskius voluit τρὶς στεφθέντα ἐλάιαν κ. β. π. Coray τρὶς στεφθέντ' ἐλαίᾳ κ. β. π. edidit. Ego de meo δὲ inserui: sed δὶς bene habet: binae enim citationes praeconiae singulis ludorum diebus fuerunt et adiudicationes coronarum binae, teste *Fabro* in *Agonistico* lib. I. cap. 30. p. 195. — Difficillimum autem est illud βῆναι δ' ἀκονητί cui lucem attulisse sibi videtur *P. Faber* in Agonistico l. III, c. 21. p. 605. ita locutus, — — „interdum in gymnicis atque adeo curulibus agonibus eveniebat, non sane ut absentium ..... ratio haberetur, sed praesens ut omnia quispiam auferret praemia certamini alicui praestituta, ... si quis nimirum *sine adversario* et (quod dicebatur) *sine pulvere* victor esset proclamatus, quod erat ἀκονιτὶ vel etiam ἀκονητὶ, ut ante monui, vel si quis tot tantaque vel eruditionis .... singularis egregia exempla praebuisset, aut liberalitatis aut munificentiae (ut in equis cursualibus alendis qui ceteros velocitate omnes praeirent) edidisset specimina simul eodemque tempore, nemo ut esset qui se conferre ipsi animum haberet, aut quin omnium iudicio facile ac sine

ullo labore ab ipso superatum iri censeretur, Et ita quidem istud *Plutarchi* de Alcibiade interpretor, ubi ait primo, secundo, et tertio vel etiam quarto eum vicisse." Sane ita perhibuisse censendus est Euripides. Verum enim vero adversarios diserte memorat *Isocrates* l. c. οὐ μόνον τοὺς ἀνταγωνιστὰς ἀλλὰ καὶ τοὺς πώποτε νικήσαντας ὑπερεβάλετο, et si *Thucydidem* de numero sequimur, qui primum praemium, secundum et – quartum Alcibiadis curribus tribuit, alius quis concurrisse debebat qui *tertium* praemium occuparit.

Vit. Alcibiad. Cap. XII.

Τοῦτο μέντοι τὸ λαμπρὸν ἐπιφανέστερον ἐποίησεν ἡ τῶν πόλεων φιλοτιμία.

Τὸ λαμπρὸν i. q. τὴν λαμπρότητα. (Thucyd. VI. 16. vocat τὸ διαπρεπές.) Genus neutrum adiectivorum et singulari et plurali n. pro substantivo adhiberi pueris notum est. Bene igitur *Popl.* 4. dicitur: τοῖς κοινοῖς καὶ φιλανθρώποις ἐπαρθεὶς τοῦ ἀνδρὸς, pro τῇ κοινότητι καὶ φιλανθρωπίᾳ. Timol. 4. τῶν καλῶν καὶ δικαίων ὑπεριδών. *Pelop.* 29. πυνθανόμενος τὴν ὠμότητα καὶ τὴν ὀλιγωρίαν τῶν καλῶν καὶ δικαίων, ὡς (Reiske ὅς, sed causam video nullam. Cf. *Held.* ad V. Alex. 26. q. 73. Actt. Mon. T. II. Plane ut nostro loco, *Flam.* 5. dicitur

Τίτος πυνθανόμενος τὸν Φίλιππον, ὡς ... ἀνίστησι ;... καταπίμπρησιν etc.) ζῶντας μὲν ἀνθρώπους κατώρυττεν etc. · *Flamin.* 1. εὐδοκίμησεν οὐχ ἧττον ἐπὶ τοῖς δικαίοις ἢ κατὰ τὴν στρατείαν. * Pro voc. πόλεων in libris est πολεμίων, de quo iam Xylander haesitavit. Verum Anonymo debemus. De vocum a πόλις et πόλεμος descendentium creberrima confusione agit *D' Orville* ad *Charit.* p. 702. „Voces πολέμου, πόλεως, πόλεων, πολεμίων, πολιτικὰ, πολεμητικὰ, πολεμίων, πολιτῶν, πόλιν, πόλεμον quam creberrime sese sedibus disturbant. — — ap. *Plutarchum Camill.* p. 288. [cap. 4. init.] πολιτῶν prae πολεμίων videtur recte praeferri. *Alcib.* 15. πόλεων pro πολεμίων recte ex Cod. iam quoque praelatum a Cl. *Wesselingio* ad Diod. XIV. 50. ubi πόλιν et πόλεμον mutata habes. In Syll. 72. [cap. 18.] ex duobus codd. πόλεων pro πολεμίων." Rationem quaere ap. *Bast.* comment. palaeogr. p. 834. — Sic V. *Aem. Paul.* 29. ἐτράποντο πρὸς καταδρομὴν καὶ διαρπαγὴν τῶν πόλεων, Cod. Mon. τῶν πολεμίων. V. *Marcell.* 17. τῶν μὲν ἄλλων ὅπλων ἀτρέμα κειμένων, μόνοις δὲ τοῖς ἐκείνου τότε τῆς πόλεως χρωμένης ubi C. *Mon.* pro τῆς πόλεως habet τοῖς πολεμίοις. — *Timol.* 22. χαριζόμενος τοῖς πολίταις, C. Mon. πολεμίοις. — *Ibid.* c. 37. extr. ἀποθέσθαι τὴν μοναρχίαν καὶ παραιτεῖσθαι τοὺς πολίτας. C. Mon. πολεμίους. — Thes. 2.

Frequentissime etiam permutantur πόλεμος et πολέμιος, ut in *Pelopida* c. 1. οὐ μέγα ποιοῦσι θανατῶντες ἐν τοῖς πολέμοις. C. Mon. πολεμίοις. *Caes.* 37. παρηκμακότες ἤδη τοῖς σώμασι καὶ πρὸς τὰ πλήθη τῶν πολέμων ἀπειρηκότες ἐν αἰτίαις εἶχον τὸν Καίσαρα. C. Mon. iterum πολεμίων. *Caes.* 33. ὑπ' ἀγγελμάτων πολλῶν καὶ ψευδῶν καὶ φόβων, ὡς ἐφεστῶτος ἤδη τοῦ πολεμίου καὶ πάντα κατέχοντος, εἴξας καὶ συνεκκρουσθεὶς τῇ πάντων φορᾷ ψηφίζεται ταραχὴν ὁρᾶν καὶ τὴν πόλιν ἐξέλιπε. Cod. Mon. habet ἐφεστῶτος ἤδη τοῦ πολέμου. (Ceterum h. l. ita scripsi ut est in Iuntinâ, MS. Parisiensi et Monacensi; vulgo εἴξας συνεξεκρούσθη — καὶ ψηφίζεται.) Aem. 16. τῷ στρατῷ σκεδασθέντι περὶ τὰς πόλεις δέχεσθαι τὸν πολέμιον; ubi libri πόλεμον. — Dion. 23. Coray recte scripsit τοῖς ἑαυτῶν ἡγεμόσι καὶ ξενολόγοις ὠργίζοντο μὴ προειποῦσιν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸν πολέμιον (tyrannum Dionysium) pro vulg. πόλεμον. Atque nescio an *Marcell.* 8. ἄλλοι δὲ παρὰ τὴν τοῦ πολέμου πληγὴν γεγονέναι τοὔνομα (Feretrius) λέγουσι, melius legatur τὴν τοῦ πολεμίου πληγήν, ab hostis percussione, collatis quae mox sequuntur verbis; καὶ γὰρ νῦν ἐν ταῖς μάχαις, ὅταν διώκωσι τοὺς πολεμίους, πυκνὸν τὸ φέρι (feri! C. Mon. φέρε) τουτέστι παῖε, παρεγγυῶσιν ἀλλήλοις. et cap. praec. δευτέραν δὲ καὶ τρίτην πληγὴν ἐνεὶς (c. M. ἐνθεὶς) εὐθὺς ἀπέκτεινε. — In

Pyrrho c. 13. ed. Florentina habet: τῶν δὲ πρεσβυτέρων καὶ νοῦν ἐχόντων πολιτῶν οἱ μὲν ἄντικρυς ἐνισάμενοι πρὸς τὴν γνώμην, ἐξέπιπτον ὑπὸ κραυγῆς καὶ βίας τῶν πολεμίων. Aldus (ex coniectura, puto) τῶν πολλῶν, Reiske τῶν πολεμιστῶν; sed vera videtur lectio libri San Germanens. quae etiam est in Anonymi et Mureti annotat., τῶν πολεμοποιῶν, qua voce Plutarchus utitur *Cim.* 19. ὑπὸ δημαγωγῶν καὶ πολεμοποιῶν. *Nic.* 11. νέων ἦν καὶ πολεμοποιῶν ἅμιλλα πρὸς εἰρηνοποιοὺς καὶ πρεσβυτέρους.

Λόγος Ἰσοκράτει γέγραπται περὶ τοῦ ζεύγους ὑπὲρ τοῦ Ἀλκιβιάδου παιδός.

Male h. l. vertitur: *pro Alcibiade puero;* nam est: pro Alcibiadis filio. Verum ostendere debebat vel verborum positio. Ceterum natus is filius erat ex Hipparete, ut ipse dicit in *Isocratis* dicta oratione: de Biga cap. 13.

Vit. Alcibiad. Cap. XIII.

Ἐπεὶ δ' ἀφῆκεν αὐτὸν εἰς τὴν πολιτείαν ἔτι μειράκιον ὤν, τοὺς μὲν ἄλλους εὐθὺς ἐταπείνωσε δημαγωγούς, ἀγῶνα δ' εἶχε πρός τε Φαίακα τὸν Ἐρασιστράτου καὶ Νικίαν τὸν Νικηράτου, τὸν μὲν ἤδη καθ' ἡλικίαν προήκοντα —

De Alcibiade ad rempublicam gerendam accedente legi meretur vita *Niciae*, cap. 9 sqq. —

Μειράκιον quid sit Plutarcho, duo maxime loci ostendunt, alter in *Bruto* c. 27. ubi de Octaviano legis, ὑπατείαν ἔλαβεν οὔπω πάνυ μειράκιον ὤν, ἀλλ' εἰκοςὸν ἄγων ἔτος, alter initio vitae *Caji Gracchi*, qui eo tempore quo Tiberius frater necatus est, erat μειράκιον παντάπασιν· ἐννέα γὰρ ἐνιαυτοῖς ἐλείπετο τἀδελφοῦ καθ' ἡλικίαν· ἐκεῖνος δ' οὔπω τριάκοντα γεγονὼς ἀπέθανεν. Nempe μειράκιον est homo annum vigesimum egressus. – καθ' ἡλικίαν προήκειν legitur etiam in *Oth.* 1. Ἱερωσύναις δὲ τοὺς καθ' ἡλικίαν προήκοντας ἢ δόξαν ἐκόσμησε. Sic quoque ἡλικίᾳ προήκειν Alcib. 18. et προὔχειν Brut. 29. Similes sunt phrases πρόσω vel πορρῶ τῆς ἡλικίας γεγονέναι, ἐληλακέναι, quibus utitur Demosth. 2. Camill. 37. Aemil. 10. Cat. mai. 2. – Cat. min. 69. ἄνδρα τοσοῦτον ἡλικίας, ubi Coray sine libris dativum edidit, τοσοῦτον ἡλικίᾳ.

Ἦν δέ τις Ὑπέρβολος Περιθοίδης, οὗ μέμνηται μὲν ὡς ἀνθρώπου πονηροῦ καὶ Θουκυδίδης, τοῖς δε κωμικοῖς ὁμοῦ τι πᾶσι διατριβὴν ἀεὶ σκωπτόμενος ἐν τοῖς θεάτροις παρεῖχεν.

Locus Thucydidis est lib. VIII. c. 73. De phrasi ὁμοῦ τι vide *Schaeferi* meletemata p. 12. (ubi h. l. laudatur) et *Corayum* ad *Artax.* c. 21. T. V. p. 447. Vere *Reiskius* ad Thes. 32. fin. exponit „propemodum, ferme.“ Num 1. Πυθαγόραν ..... τῶν Νουμᾶ χρόνων ὁμοῦ τι πέντε

γενεαῖς ἀπολειπόμενον. Tib. Gr. 10. ὁμοῦ τι καθ' ἑκάστην ἡμέραν. Cim. 4. περὶ τὸν αὐτὸν ὁμου τι χρόνον. Nic. 16. τὴν πόλιν ὁμοῦ τι ποιήσας ἔρημον ἀνδρῶν. Cic. 26. ὁμοῦ τι πρεσβύτατος ὤν. Inde frequenter iungitur cum adiectivis πᾶς et ὅλος, quarum vim universalem restringit. Sull. 11. Popl. 17. Them. 7. Coriol. 21. Cleom. 21. ὅλης ὁμοῦ τι μιᾷ περιόδῳ Πελοποννήσου κύριος: ubi S. Germ. vitiose ὁμοῦ τῇ.

Ἐπεὶ δὲ δῆλον ἦν, ὅτι ἑνὶ τῶν τριῶν τὸ ὄστρακον ἐποίσουσι, συνήγαγε τὰς στάσεις εἰς ταὐτὸν ὁ Ἀλκιβιάδης, καὶ διαλεχθεὶς πρὸς τὸν Νικίαν, κατὰ τοῦ Ὑπερβόλου τὴν ὀστρακοφορίαν ἔτρεψεν.

Nic. 11. συνιδόντες οὖν τὴν μοχθηρίαν οἱ περὶ τὸν Νικίαν καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, καὶ λόγον δόντες ἀλλήλοις κρύφα, καὶ τὰς στάσεις συναγαγόντες εἰς ἓν ἀμφοτέρας καὶ ἀναμίξαντες ἐκράτησαν, ὥστε μηδέτερον αὐτῶν, ἀλλὰ τὸν Ὑπέρβολον ἐξοστρακισθῆναι. Unde simul vides frustra tentari in Nostro διαλεχθείς. *Aristid.* 7. ὡς οὖν ὁ δῆμος ἔμελλεν ἐκφέρειν τὸ ὄστρακον καὶ δῆλος ἦν τὸν ἕτερον γράψων, διαλεχθέντες ἀλλήλοις καὶ τὰς στάσεις ἑκατέρας εἰς ταὐτὸ συναγαγόντες, τὸν Ὑπέρβολον ἐξοστρακισθῆναι παρεσκεύασαν. Ex quo loco suspiceris etiam in Alcibiade, paullo supra, scriptum fuisse: τὸ ὄστρακον ἐκφέ-

ρειν ἔμελλε pro ἐπιφέρειν, quod dativum desiderat. Contra fortasse aliquis Aristidem e Nostro emendare malit. – Κατὰ τοῦ Ὑπερβόλου: in libris est τῷ Ὑπερβόλῳ κάτω (f. τοῦ Ὑπερβόλου κάτα per anastrophen). Conferri potest Nic. 11. prope finem: Νικίας γάρ, εἰ τὸν περὶ ὀστράκου κίνδυνον ἀνέῤῥιψε πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην etc. Etiam in phrasi ὀστρακοφορίαν s. ἐξοστρακισμὸν ποιεῖσθαι, Nic. 11. adhibetur praepos. κατά. Themist. 22.

Καίτοι πέπραχε τῶν τρόπων μὲν ἄξια

et qui sequuntur versus occurrunt quoque in Nicia l. c. ubi plura de ostracismo, sicut etiam in Aristide c. 7. et Themistocle c. 22.

Vit. Alcibiad. Cap. XIV.

Τὸν δ' Ἀλκιβιάδην ὁ Νικίας οὐχ ἧττον ἠνία θαυμαζόμενος ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἢ τιμώμενος ὑπὸ τῶν πολιτῶν. Πρόξενος μὲν γὰρ ἦν ὁ Ἀλκιβιάδης τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοὺς ἁλόντας αὐτῶν περὶ Πύλον ἄνδρας ἐθεράπευσεν.

Verbum ἀνιᾷν cum participio pulchre iunctum invenitur Mar. 32. 40. Lys. 23. Artax. 6. Galb. 15. Them. 22. – Post Πρόξενος μὲν γὰρ ἦν omnes veteres editiones et interpretes habent ὁ Ἀλκιβιάδης. Quod cum rei ipsi repugnare videretur, alii posuerunt ὁ Νικίας: sed a Bryano antiqua lectio rursus est prolata, improbante

Corayo, qui Nic. c. 9. laudat. Gravior erat alius locus in eodem Nicia, c. 10. ubi Alcibiades dicitur τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀχθόμενος, ὅτι τῷ Νικίᾳ προσέκειντο καὶ προσεῖχον, αὐτὸν δ' ὑπερεώρων καὶ κατεφρόνουν. Sed rem declarat *Thucydides* lib. quinto cap. 43. ita de Alcibiade locutus: οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ φρονήματι φιλονεικῶν ἠναντιοῦτο, ὅτι Λακεδαιμόνιοι διὰ Νικίου καὶ Λάχητος ἔπραξαν τὰς σπονδὰς, αὐτὸν κατά τε τὴν νεότητα ὑπεριδόντες, καὶ κατὰ τὴν παλαιὰν προξενίαν ποτὲ οὖσαν οὐ τιμήσαντες· ἣν τοῦ πάππου ἀπειπόντος, αὐτὸς τοὺς ἐκ τῆς νήσου αὐτῶν αἰχμαλώτους θεραπεύων, διενοεῖτο ἀνανεώσασθαι. V. *Marii* c. 17. Τὸ δὲ περὶ τοὺς γῦπας (non γύπας) θαύματος ἄξιον Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἱστόρηκε. δύο γὰρ ἐφαίνοντο πρὸ τῶν κατορθωμάτων ἀεὶ παρὰ τὰς στρατείας (sic, ex Lycurg. 22. legendum est pro vulg. περὶ τὰς στρατίας coll. Cat. 10. Nic. 27. vel ἐπὶ τῆς στρατείας ut Cat. 1.) καὶ παρηκολούθουν γνωριζόμενοι χαλκοῖς περιδεραίοις. Ταῦτα δ' οἱ στρατιῶται συλλαβόντες αὐτοὺς περιῆψαν, εἶτ' ἀφῆκαν· ἐκ δὲ τούτου γνωρίζοντες, ἠσπάζοντο [τοὺς στρατιώτας] καὶ φανέντων ἐπὶ ταῖς ἐξόδοις ἔχαιρον ὡς ἀγαθόν τι πράξοντες. Subiectum in his sententiis οἱ στρατιῶται, sed nescio quis a vulturibus adamatos esse milites somnians τοὺς στρατιώτας addidit, non lectis quae sequuntur. Ex eodemque fonte manavit Anonymi γνωριζόμενοι

pro γνωρίζοντες. Itaque voces τοὺς ςρατιώτας eiice; τοὺς γύπας (γῦπας) autem subaudiendum, non inserendum est.

Ἔν τε τοῖς Ἕλλησι λόγος ἦν, ὡς Περικλέους μὲν συνάψαντος αὐτοῖς, Νικίου δὲ λύσαντος τὸν πόλεμον.

Cf. Nic. 9. τὸν Νικίαν διὰ ςόματος εἶχον, ὡς ἀνὴρ εἴη θεοφιλὴς καὶ τὸ δαιμόνιον αὐτῷ δι' εὐσέβειαν ἐπωνύμῳ γενέσθαι τοῦ μεγίςου καὶ καλλίςου τῶν ἀγαθῶν δέδωκε. τῷ γὰρ ὄντι Νικίου τὴν εἰρήνην ἐνόμιζον ἔργον, ὡς Περικλέους τὸν πόλεμον et quae sequuntur. – Pulchre λῦσαι opponitur τῷ συνάψαι. Dicitur λῦσαι τὸν πόλεμον Comp. Nic. c. Crass. 2. Coriol. 30. 37. Timol. 35. τοὺς πολέμους ἔλυσε, ubi mali alii libri et *Monac.* πολεμίους. Pyrrh. 21. Cim. 18. Inde πολέμου λύσις Timol. 35. – καταλῦσαι τὸν πόλεμον Them. 6. Lysand. 21. Comp. Lyc. c. Num. 2. 24. Demetr. 29. Poplic. 18. Crass. 11. Inde πολέμου κατάλυσις. Marcell. 8. Rom. 21. – διαλῦσαι τὸν πόλεμον Comp. Sol. c. Popl. 4. fin. – Συνάψαι interdum absolute pro συνάψαι μάχην legitur: Thes. 27. συνῆψεν αὐταῖς. Oth. 7. Pyrrh. 21. Demetr. 48. et συνάψαι εἰς χεῖρας. Pericl. 22. Philop. 18. Crass. 25. plenior tamen phrasis frequentior. Thes. 27. τὴν μάχην συνῆψαν. Ib. 19. Popl. 16. Coriol. 33. Arist. 9. Lucull. 26. Crass. 9. Camill.

34. 37. Ages. 30. 32. Cato. 49. 50. Caj. Gracch. 16. Anton. 3. 9. Brut. 26. Arat. 35. Oth. 6. Demetr. 15. ubi male Vulc. *μάχῃ*. Ib. 41. Inde etiam in Marcello 4. praeferenda est Anonymi et Reiskii lectio *μάχην συνάψας τρέψασθαι τοὺς βαρβάρους* pro vulg. *μάχῃ συνάψας*. (Obiter moneo Marcell. 18. servandum esse vulg. *μάχαις ἐνίκησε πάσας*, coll. Pyrrh. 21. Nic. 17.) *).

Καὶ πρῶτον μὲν Ἀργείους αἰσθανόμενος μίσει καὶ φόβῳ τῶν Σπαρτιατῶν ζητοῦντας ἀποστροφήν, ἐλπίδας αὐτοῖς ἐνεδίδου κρύφα τῆς Ἀθηναίων συμμαχίας.

Cf. Rom. 8. *ὁ γὰρ Ῥωμύλος ἐγγὺς ἦν ἤδη, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐξέθεον οὐκ ὀλίγοι τῶν πολιτῶν μίσει καὶ φόβῳ τοῦ Ἀμουλίου.* Sed Bryanus et Coray praeferunt lectionem Bodl. 3. *μίσει καὶ φθόνῳ τῶν Σπαρτιατῶν* .... Sic Brut. 45. *φθόνου τι καὶ μίσους ἡττημένοις ἐνῆν αὐτοῖς πρὸς τὸ νενικηκός.* Confunduntur in libris *φόβος*, *φόνος*, *φθόνος* — *πόνος* — *χρόνος*. Lys. 11. *ἔργον ἐλαχίστῳ πόνῳ μέγιστον ἐξειργασμένος*, ubi Steph. *φόνῳ*, quod deinde in reliquas vulgatas transiit. Ages. 15. — Camill. 13. Galb. 15. —

---

*) *Μάχην* subaudiendum esset ad *διέλυσαν* in Marcell. 24. sed melius Reiskii coniecturam, Cod. Mon. auctoritate firmatam recipies: *ἤδη σκότους μόλις διελύθησαν* ut *διακριθῇ* Pyrrh. 21 etc.

Sertor. 16. σὺν οὐδενὶ πόνῳ. C. Mon. χρόνῳ. Cf. *Schaef.* ad *Long.* p. 341. Sull. 21. χαλεπῶς ὑπὸ τραυμάτων καὶ φόνου διενυκτέρευσαν, ubi Reiske susp. φόβου. Sed non opus.

Marcell. 11. Κἀνταῦθα πρῶτον οἱ σὺν Ἀννίβᾳ Ῥωμαίοις ἐνέδωκαν, ὠθούμενοι φόνῳ πολλῷ καὶ τραύμασι πρὸς τὸ στρατόπεδον. Λέγονται γὰρ ὑπὲρ πεντακισχιλίους ἀποθανεῖν (f. ἀποβαλεῖν), ἀποκτεῖναι δὲ Ῥωμαίων οὐ πλείονας ἢ πεντακοσίους. (Hoc loco φόνῳ praeferendum esse alteri lectioni φόβῳ quam et Cod. Mon. habet, ostendunt loci Philop. 10. ὠσάμενος δὲ τούτους φόνῳ πολλῷ. Pyrrh. 17. ἐτρέψατο πολλῷ φόνῳ. Ib. 28. – Camill. 29. extr. Pomp. 12. ὠσάμενοι δὲ πολλῷ φόνῳ τοὺς πολεμίους. – Crass. 17. Brut. 42. Oth. 6. Caes. 44. Et Caes. 26. recte Reiskius edidit: τοῖς μὲν ὅλοις καταπολεμῶν ἐκράτησε, χρόνῳ πολλῷ καὶ φόνῳ καταβιασάμενος τοὺς βαρβάρους. pro vulg. τοῖς μὲν ἄλλοις ..... χρόνῳ πολλῷ καὶ φόβῳ etc. quod et Monacensis habet. – Verum ut l. l. ἀποβαλεῖν legi suaderem pro ἀποθανεῖν, movit me tum ea ratio, quod hoc modo idem tribus sententiis subiectum maneat (οἱ σὺν Ἀννίβᾳ ἐνέδωκαν ...., λέγονται γὰρ ... ἀποβαλεῖν, ἀποκτεῖναι δὲ etc.) tum loci similes, ubi ἀποκτεῖναι et ἀποβαλεῖν sibi opponuntur. Rom. 25. Πρὸς μὲν οὖν Φιδήναις δισχιλίους Ῥωμύλου δὲ νικηθέντες ὑπὲρ ὀκτακισχιλίους ἀπέβαλον. Anton.). μάχην συνάψας ἀπέκτεινέ τε τινας τῶν ἐκεί-

νου καὶ τῶν ἰδίων ἀπέβαλε. Dion. 30. Ἔτι δὲ μᾶλλον, ὡς ἐνέδωκαν, ἐπικειμένων τῶν Ἑλλήνων, τραπόμενοι κατεκλείσθησαν εἰς τὸ τεῖχος, ἑβδομήκοντα μὲν καὶ τέσσαρας ἀποκτείναντες τῶν μετὰ Δίωνος, ἑαυτῶν δὲ πολλοὺς ἀποβαλόντες. Sull. 28. ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ Σύλλας φησὶν εἴκοσι τρεῖς μόνους ἀποβαλεῖν, ἀποκτεῖναι δὲ τῶν πολεμίων δισμυρίους καὶ λαβεῖν ζῶντας ὀκτακισχιλίους. Omnino ἀποβαλεῖν hic verbum solenne. Cf. Marcell. 12. Camill. 2. Ages. 22. Mar. 18. Dion. 44.) — Ἐλπίδας ἐνδιδόναι usitata Plutarcho phrasis. Alcib. 25. Nic. 9. Dion. 15. Poplic. 6. Rom. 7. φωνῇ τε πραείᾳ καὶ φιλανθρώπῳ βλέμματι πίστιν αὐτῷ μετ' ἐλπίδος ἐνδιδούς. Nos: Zutrauen, Hoffnung einflössen.

Ἐπεὶ δὲ Λακεδαιμόνιοι πρός τε τοὺς Βοιωτοὺς ἐποιήσαντο συμμαχίαν, καὶ Πάνακτον οὐχ ἑστῶσαν, ὥσπερ ἔδει, τοῖς Ἀθηναίοις παρέδωκαν, ἀλλὰ καταλύσαντες, ὀργιζομένους λαβὼν τοὺς Ἀθηναίους ἔτι μᾶλλον ἐξετράχυνε.

Locus geminus Nic. 10. ὀλίγῳ δ' ὕστερον ὁρῶν οὐκ ἔτι τοῖς Ἀθηναίοις ὁμοίως ἀρέσκοντας τοὺς Λακεδαιμονίους, ἀλλ' ἀδικεῖν δοκοῦντας, ὅτι Βοιωτοῖς ἔθεντο συμμαχίαν καὶ Πάνακτον ἑστῶσαν οὐ παρέδωκαν οὔτ' Ἀμφίπολιν, ἐπεφύετο ταῖς αἰτίαις καὶ παρώξυνε τὸν δῆμον ἐφ' ἑκάστῃ. — Stephanus h. l. edidit Πάνακτον οὐχ ἑστὼς, Thu-

cydidem secutus, apud quem hoc urbis nomen neutro genere semper invenitur. Sane ἐςὼς et ἑςῶσαν — ἐςῶς — facile confundi possunt. Sed tamen nihil mutandum. *Stephanus Byzant.* p. 622. Berk. sic habet: Πάνακτον, φρούριον Ἀττικῆς, ὡς Ἀνδροτίων ἐν τρίτῳ Ἀτθίδος. ubi interpres: Locus hic ab origani copia hanc appellationem accepisse videtur; nam teste *Hesychio* Πάνακτος ἡ ὀρίγανος, καὶ τόπος ἐν τῇ Ἀττικῇ. Vide praeterea *Suidam* et *Harprocrationem*, quibus idem locus Πάνακτος dicitur.

Καὶ τὸν Νικίαν ἐθορύβει καὶ διέβαλλεν εἰκότα κατηγορῶν, ὅτι τοὺς ἐν Σφακτηρίᾳ τῶν πολεμίων ἀπολειφθέντας αὐτὸς μὲν οὐκ ἠθέλησεν ἑξελεῖν στρατηγῶν, ἑτέρων δ' ἑξελόντων ἀφῆκε καὶ ἀπέδωκε χαριζόμενος Λακεδαιμονίοις.

Vulgatum ἀπολειφθέντας correxit ex Amioto et Pausaniâ Corayus facili mutatione, sed necessariâ; nam vere interclusi erant a suis inque insula obsidebantur ab Atheniensibus. Voce ἀπολαμβάνειν et *Thucydides* in hac re, quam totam elegantissime describit libro quarto, capp. 8 — 41. saepius usus est. Cap. 14. ἃ ὁρῶντες οἱ Λακεδαιμόνιοι (qui in continente ad Pylum erant) καὶ περιαλγοῦντες τῷ πάθει, ὅτιπερ αὐτῶν οἱ ἄνδρες ἀπελαμβάνοντο ἐν τῇ νήσῳ, παρεβοήθουν. t in fine eiusd. cap. (Athenienses) τὴν νῆσον εὐὡς περιέπλεον, καὶ ἐν φυλακῇ εἶχον ὡς τῶν ἀν-

δρῶν ἀπειλημμένων. Eadem vox restituenda in Nicia c. 7. Δημοσθένους Πύλον τειχίσαντος, ἐπεστράτευσαν ἅμα πεζῷ καὶ ναυσὶ Πελοποννήσιοι, καὶ μάχης γενομένης ἀπελήφθησαν ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ νήσῳ σπαρτιατῶν ἄνδρες ἀμφὶ τοὺς τετρακοσίους: ubi omnes libri habent ἀπελείφθησαν. Atque recte Reiskius in Pyrrho c. 30. ἀποληφθέντες dedit pro vulg. ἀπολειφθέντες. οἱ Λακεδαιμόνιοι διώκοντες καὶ κρατοῦντες, ἔλαθον εἰς τὸ πεδίον ἐμβαλόντες (vulg. συμβαλόντες, Reiske συνεκβαλόντες, Schaefer. συνεμβαλόντες) καὶ ἀποληφθέντες ὑπὸ τῶν ὁπλιτῶν. Constanter vides a librariis permutata ληφθῆναι et λειφθῆναι. Caes. 33. ἐπεὶ δὲ κατελήφθη τὸ Ἀρίμινον, Cod. Mon. κατελείφθη. (Cat. min. 52. ὡς δ' Ἀρίμινον κατείληπτο. Pomp. 60. ἀπηγγέλλετο Καῖσαρ Ἀρίμινον . . . . . κατειληφώς.) Sull. 2. ἀπελείφθη κληρονόμος: in Iunt. Ald. Crat. est ἀπελήφθη. Pomp. 61. κελεύσας ἅπαντας ἕπεσθαι αὐτῷ τοὺς ἀπὸ βουλῆς, καὶ προειπὼν ὅτι Καίσαρος ἡγήσεται τὸν ἀπολειφθέντα, περὶ δείλην ὀψίαν ἀπέλιπε τὴν πόλιν, ubi verum solus habet SanGerm. reliqui ἀποληφθέντα. Brut. 26. τοὺς περὶ τὴν Βυλλίδα τόπους προκαταλειφθέντας ἐπιχειρῶν ἐκβιάζεσθαι καὶ μάχην συνάψας Κικέρωνι, νικᾶται. Scribe προκαταληφθέντας. (coll. Aemil. 16. παρακελευσάμενος ταχῦναι καὶ καταλαβεῖν τὰς ὕλας, quod probe correctum est in τὰς ὑπερβολάς. Cleom.

26. τὰ ὄρη καὶ τὰς ὑπερβολὰς πάσας φυλακαῖς καταλαβόντος). Atque inter καταληφθῆναι et καταλειφθῆναι, ubi de hoste superveniente sermo est, dubium potest esse utrum malis: ut Cleom. 24. Lucull. 23.; prius ego praeferam in Thes. 34. extr. Camill. 20. init. sicut legitur Rom. 16. Crass. 4.; posterius apte adhibitum in Popl. 9. Camill. 34. Crass. 28. — Ἐξελεῖν in nostro loco commode positum est: quasi dicas „*herausholen*", Neque enim *expellere* significat, et quod in *Anton.* 17. legitur ἐξελοῦντας, mendosum est. Scribe: Πάνσαν δὲ καὶ Ἵρτιον ἀποστέλλειν ἐξελῶντας Ἀντώνιον τῆς Ἰταλίας. Cf. Demetr. 6. ἐξελάσων Συρίας Δημήτριον ἁπάσης. De re v. Cicer. 45. — Brut. 27. ὁ γὰρ νέος Καῖσαρ ηὐξήθη μὲν ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐπ' Ἀντώνιον, ἐκβαλὼν δὲ τῆς Ἰταλίας αὐτὸν ..... αὐτὸς ἤδη φοβερὸς ἦν.

Εἰ βούλεσθε χρήσασθαι μετρίοις Ἀθηναίοις καὶ μηδὲν ἐκβιασθῆναι παρὰ γνώμην, οὕτω διαλέγεσθε περὶ τῶν δικαίων ὡς οὐκ ὄντες αὐτοκράτορες.

Reiske voluit πρὸς μηδὲν ἐκβιασθῆναι; sed ἐκβιάζομαί τι dicitur ut ἀφαιροῦμαί τι — es wird mir etwas abgedrungen, abgenommen —. Cf. Oth. 18. τοὺς πολλὰ βεβιάσθαι (non βεβιᾶσθαι) παρὰ γνώμην ὑπ' αὐτοῦ δοκοῦντας. Unde etiam cum infinitivo iungitur sine praepos. Fab. Max. 5. ὅσον ἄκων τε μὴ βιασθῆναι μάχεσθαι. Aristid.

25. – Eandem praepositionem inseri voluit (et revera recepit Corayus) in *Phoc.* 6. τὰ πλείστης ἄξια σπουδῆς ἐκείνῳ χρώμενος. Sed verbum χρῆσθαι et cum praepositionibus εἰς, ἐπί, πρὸς, et absque illis adhibetur. Probant loci Sol. 3. Lucull. 2. Sull. 6. Arat. 24. 43. et Phoc. 21. extr. Cic. 45. 38. Tandem Sull. 2. et Pomp. 67. ubi temere praepositionem πρὸς invexit Reiskius, ceterique retinuerunt. (De phrasi ἄξιος σπουδῆς, wichtig, compara Pericl. 1. Nic. 6. Comp. Demosth. et Cic. 1. Anton. 74. Cat. mai. 19. Lycurg. 4. –)

Εὐθὺς οὖν ὁ Ἀλκιβιάδης ἐνέκειτο μετὰ κραυγῆς καὶ ὀργῆς, ὥσπερ οὐκ ἀδικῶν, ἀλλ' ἀδικούμενος, ἀπίστους καὶ παλιμβόλους ἀποκαλῶν καὶ μηδὲν ὑγιὲς μήτε πράξειν μήτ' εἰπεῖν ἥκοντας.

Hae duae voces καὶ ὀργῆς absunt a libb. vulg. nec nisi in Vulcob. et Bodl. 3. reperiuntur: unde eas recepit Coray. Recte. Similiter Caes. 16. μετὰ χαρᾶς καὶ κραυγῆς. Cat. min. 28. μετὰ φόβου καὶ κραυγῆς. Μετ' ὀργῆς legitur Ages. 28. Demosth. 29. Eandem vocem commode addit Vulcob. in vit. *Alex.* 50. ὁ Κλεῖτος ἤδη μεθύων καὶ τραχὺς ὢν ὀργὴν καὶ αὐθάδης. Cf. Popl. 3. ἄτρεπτος ὢν ἀνὴρ καὶ τραχὺς ὀργὴν ὁ Βροῦτος. Brut. 29. ἦν δὲ δόξα, Κάσσιον μὲν εἶναι δεινὸν ἐν τοῖς πολεμικοῖς, ὀργῇ δὲ τραχὺν καὶ φόβῳ μᾶλλον ἄρχοντα. Lys. 28. παντάπασι χαλεπὸς ὢν ὀργήν. Sull. 6. φύσει μὲν ὀργὴν χα-

λεπὸν ὄντα καὶ τιμωρητικόν. Contrarium πρᾷος ὀργήν. Pyrrh. 8. ἦν δὲ καὶ πρὸς τοὺς συνήθεις ἐπιεικὴς καὶ πρᾷος ὀργήν. — Μήτε πράξειν μήτ' εἰπεῖν. Melius legetur: μήτε πρᾶξαι μήτ' εἰπεῖν. Infinitivus etiam in aoristo *consilium* significat. Anton. 11. προελθὼν ἀναγορεῦσαι Δολοβέλλαν. Cf. Cic. 39. οὐ μὴν ἐδέησεν αὐτῷ πρᾶξαί τι παρ' ἀξίαν ἢ εἰπεῖν. Caes. 35. Καὶ τοῦτο, ἔφη, μειράκιον, οὐκ ἀγνοεῖς ὅτι μοι δυσκολώτερον ἦν εἰπεῖν ἢ πρᾶξαι. Sed in Pomp. 62. ubi idem narratur, ed. antiquissima et Cod. San Germ. sic habent: ἔφη γὰρ ὡς οὐ τὸ φῆσαι χαλεπὸν ἦν αὐτῷ μᾶλλον ἢ πρᾶξαι. Quod quamvis perversissimum, recepit Reiskius. Alii eiecta particula negativà ante πρᾶξαι articulum inseruerunt. Ego, ut in Caesare est: Καὶ τοῦτο, ἔφη etc. hic legam: ἔφη γὰρ ὡς τοῦτο φῆσαι χαλεπὸν ἦν αὐτῷ μᾶλλον ἢ πρᾶξαι. Οὐ τὸ et τοῦτο (ὑτο) facillime confunduntur.

EXPLICIT PARS PRIOR.

II.

ALIQVOT

EMENDATIONES LIVIANAS

ET

LECTIONES CATVLLIANAS

CODICIS NONDVM TRACTATI

PROPOSVIT

JO. FRID. CAR. LEHNER.

LIVII ALIQVOT LOCI TRACTATI.

Lib. II. Cap. 8.

Nihil aliud ad eum nuntium a proposito *aversus* (Horatius), *quàm* ut cadaver efferri iuberet, tenens postem, precationem peragit.

Hunc unum existimamus de multis Graecismis esse, qui apud Livium inveniuntur. Affero igitur similem locum ex Xenoph. Cyr. D. III. 2. 18. Ἄλλο τι οὖν, ἔφη, ἢ διὰ τὸ γῆς σπανίζειν ἀγαθῆς νῦν πένητες νομίζετ' εἶναι? Eandemque constructionem paullo antea cum Schneidero praeferendam censeo, ἄλλο τι, ἔφη, ὦ Χαλδαῖοι, ἢ τούτου ἕνεκα εἰρήνης νῦν ἐπιθυμεῖτε etc. quae quidem a Zeunio, ἄλλου του praeferente, quem alii libentius sequebantur, ideo spernebatur, quod hoc loco διὰ intelligi non posset, sed ex sequentibus ἕνεκα esset repetendum, quod fieri non posset.

Rupertius ad illum Livii locum haec: „*Nihil aliud* sc. respondit; vel potius, κατὰ nihil aliud h. e. non ultra, non aliter, non alio modo.“ Quae posterior opinio etsi magis nobis pro-

batur, tamen exempla, quae ex Livio Rupertius attulit, omnino a re aliena sunt. Tentemus igitur. III. 19. *Herdonius, si nihil aliud, hostem se fatendo prope denuntiavit, ut arma caperetis; hic (Aulus) negando bella esse, arma vobis ademit, nudosque servis vestris et exsulibus obiecit.* Quis est quin videat, accusativum *nihil aliud* a verbo *denuntiavit* regi? At Rupertius harum duarum vocum accusativum esse pro ablativo opinabatnr. Falso. Neque vero, quam aliam idem ille cum plurimis rationem proponebat, verbum *fecit* aut hoc loco intelligi debet, aut reliquis ab eo laudatis, ut XXVI. 20. *ut facile appareret, nihil minus quam vereri, ne quis obstaret gloriae suae.* Hîc enim dictionem *nihil minus* non dubito a verbo *vereri* pendere, quasi sit, *nihil minus vereri, quam ne* etc. ut re vera alibi loquitur Livius, XXVII. 2. *milites, qui nihil aliud peccaverint, quam quod imperatoris similes fuerint* etc. et VII. 17. *Quumque intercedendo tribuni nihil aliud, quam ut differrent comitia, valuissent.* Atque sic alium quoque locum explico, IV. 3. *nunc tamen maxime, quod adeo atroces in has rogationes nostras coorti sunt, quibus quid aliud quam admonemus, cives nos eorum esse,* quasi sit, *quid aliud admonemus, quam cives nos eorum esse.* At sunt loci, quibus Livius ipse addito verbo *fecit* orationem supplevit, ut

XXXIV. 2. fin. *Quid enim nunc aliud* (feminae) *per vias et compita faciunt, quam quod aliae rogationes tribunorum plebis suadent, aliae legem abrogandam censent?* Haud equidem nego, esse perpaucos; at potius Livium dixerim in iis parum intellexisse illum loquendi usum, quam ut ubique *fecit* aut simile quid oportere cogitari concedam. Neque vero id vitio verto Livio, quem ad graviora constat animum appulisse.

Lib. II. Cap. 18.

Consulares legere: ita lex iubebat, de dictatore creando lata. Eo magis adducor, ut credam, Lartium qui consularis erat, potius, quam M'. Valerium, M. filium, Volesi nepotem, qui nondum consul fuerat, moderatorem et magistrum consulibus appositum. *Qui*, si maxime ex ea familia legi dictatorem vellent, patrem multo potius M. Valerium, spectatae virtutis et consularem virum, legissent.

Codices inter *qui*, *quia* et *quod* fluctuare accepimus; editores ex iis *qui* delegerunt, ad quod pronomen Rupertius cum reliquis *consules* intelligit. Quorum ego ad sententiam accedere tametsi non abnuerim, tamen libet, quum praesertim codices varia exhibeant, aliud proponere,

si forte *quin* (nostrum: ia) pro *qui* malis scribere. Neque enim dubito, orationem ita evasuram pulcriôrem esse: acceditque ad id, quod illa voce, ubi orationem exaggerat, sexcenties utitur Livius. Ad postremum constat, ab altero tantum consule dictum esse dictatorem, non ab utroque. Id quum ita sit, fortasse, accepta emendatione a me praebita, ad verbum *legissent* cogitaveris *patres* quasi subiectum. Neque enim numquam evenit, ut senatores virum eximia virtute, ut Cursorem Papirium, in quo tum summa rei bellicae poneretur, consulibus creandum eligerent proponerentque. Vid. Liv. IX. 38.

Liv. III. Cap. 45.

Virginius viderit, de filia, ubi venerit, quid agat. Hoc tantum sciat, sibi, si huius vindiciis cesserit, conditionem filiae *quaerendam* esse. Me vindicantem sponsam in libertatem, vita citius deseret, quam fides.

Quemadmodum vulgo hunc locum interpretentur, silentio praetermitto. Recte enim ac vere monuit Rupertius, quae contra monenda erant. Tantum Rupertii afferre interpretationem liceat. „*si huius* (contemtim et δεικτικῶς) sc. M. Claudii *cesserit vindiciis* secundum servitutem, h. e. si, *ubi venerit*, in iudicio tum habendo, M.

Claudio, puellam, quam servam suam esse dicit, in servitutem asserenti, cesserit, neque filiam ab eo qui vindicat, defenderit, *sciat, sibi conditionem filiae quaerendam esse*, inquirendam, vel respiciendam, animo reputandam, h. e. cogitandum esse, qualis futura sit conditio filiae, si rapiatur ad stuprum et in servitutem abducatur". Quae tu in his improbes, haud equidem scio, nisi forte id, quod verbo *quaerere* inusitatam apud Livium aliosque Rupertius significaionem (*respicere, animo reputare*) tribuerit. Coniicio igitur, exigua aut nulla fere mutatione facta posse genuinam Patavini manum restitui, si *querendam* pro *quaerendam* legeris. Ita certe et sensui et loquendi usui consulitur.

Lib. IV. Cap. 2.

Maximum Romae praemium seditionum esse: id et singulis universisque semper honori fuisse. Reminiscerentur, quam maiestatem senatus ipsi a patribus accepissent, quam liberis tradituri essent; *ut, quemadmodum plebs, gloriari posset, auctiorem ampliorem que esse.* Finem ergo non fieri, nec futuram, donec, quam felices seditiones, tam honorati seditionum auctores essent.

Omnes fere qui hunc locum legerunt, quales habeat difficultates, bene intellexerunt: itaque coniectando verum sensum studebant veram-

que lectionem investigare. Quam parum vero illi coniecturis iuverint, ex Rupertio discas, qui post enarratas doctorum coniecturas haec confitetur: „Probabilior forte est sententia eorum qui suspicantur, omnia illa verba, certe posteriora, *ut quemadmodum* etc. esse glossam laciniamque ab interpolatore assutam". At ego profecto nequaquam animum inducere potui, ut totam Livii sententiam pro spuria haberem. Operam potius dabam, ut, si fieri posset, locum aut sanarem aut sanandi facerem copiam. Ne multis! delendum censeo nil nisi dictionem *quemadmodum,* quam existimo, veluti glossam primo super *ut* positam, deinde ab stulto nescio quo in contextum insutam esse. Qua voce inducta, sententia non amplius tibi otiosa videbitur. Sensus enim hic est: *Maximum Romae praemium seditionum esse: id et singulis universisque semper honori fuisse. Hoc patres intellecturos, si reputarent, quam maiestatem ipsis maiores reliquissent, quam* (i. e. ut eam) *liberis traderent suis; ut* (i. e. quemadmodum) *contra plebs gloriari posset, auctiorem amplioremque se esse Patribus ipsis. Finem ergo non fieri, nec futuram, donec, quam felices seditiones, tam honorati seditionum auctores essent.* Haec certe consentanea consulum illorum, contra tribunos vehementer coortorum, moribus esse, nemo credo non concedet.

Quomodo dictiones alienae in contextum irrepserint, etsi a sexcentis decantatum iam est, tamen nonnullos Statii versus, in charta scriptos pergamena, ad ligandum Basilii M. codicem *) a bibliopego sumta, quorum super singulis vo-vocabulis sunt hominis nescio cuius interpretamenta, integros cum aliquot scholiis describere volui.

Bellorum maculis acclivem conspicit hastam 197.
Infremuit tinxitque **) genas, et fronte relicta
Surrexere comae. nusquam mandata parentis
Nusquam occultus amor. sed tota in pectore troia est.
Vt leo materno cum raptus ab ubere mores
Accepit. pectique iubas hominemque vereri
Edidicit. nullasque ruit nisi iussus in iras 185
Si semel adverso radiavit lumine ferrum
It iurata fides. domitorque inimicus in illum
Prima fames timidoque pudet servire magistro.
Vt vero propius accessit lux emula vultum
Reddidit et simili tandem se vidit in auro. 190.

* * *

Ipsaque dubiis iam tibi nutant pergama muris 196.
Eya rumpe moras. sine perfida palleat yda

*) Codex est in Monac. Bihliotheca, numero 535 insignitus. Fragmentum illud ex Statii Achill. libro secundo, quum detexi, nondum erat comparatum.

**) Schol: i. *torsit*, ut editio Veenhus. in contextu habet.

Et iuvat haec audire patrem. pudeatque dolosam
Sic pro te timuisse thetin. iam pectus amictu
Laxabat. cum grande tuba sic iussus agirtes*)
Insonuit. fugiunt abiectis undique donis
Inplorantque patrem. commotaque praelia credunt
Illius intacte cecidere a pectore vestes
Iam clipeus breviorque manu consumitur hasta
Mira fides. ytacumque humeris excedere visus
Etholiumque ducem. tantum subita arma colorque
Martius. horrenda perfundunt. luce penates
Inmanisque gradu. ceu protinus hectora poscens
Stat medius trepidante domo. peleia virgo
Queritur. ast alia plangebat parte retectos**)
Deidamia dolos. cuius cum grandia primum
Lamenta et notas accepit pectore voces
Hesit et occulto virtus infracta calore est.
Dimittit clipeum. versusque ad limina regis
Attonitum — — paventem***)

* * *

Et dulci chirone michi. sed corda parumper
Huc adverte libens atque has bonus accipe voces
Te peleus nato socerum thetis hospita iungunt
Allegantque suos utroque ex sanguine divos

---

*) Schol: *bucinatar.*

**) Schol: *manifestatos.*

***) Schol: *timentem.*

Vnam virgineo natarum ex agmine poscunt
Dasne an nos humiles tibi degeneresque videmur,
Non renuis. iunge ergo manus et concipe fedus
Atque ignosce tuis. tacito iam cognita furto.

*   *
*   *
*

Imbribus assiduis pastus nimbisque solutis
Sparchius, avulsasque trabes et saxa ferebat
Cum me ille immissum qua sevior impetus unde*)
Stare iuvat contra. tumidos repellere fluctus.
Quos vix ipse gradu tociens obstante tulisset.
Stabam equidem nec me referebat **) concitus amnis.
Et late caligo vie. ferus ille minari
Desuper incumbens verbisque urgere pudorem.
Nec nisi iussus abi. sic me sublimis agebat
Gloria. nec duri tanto sub teste labores.
Iam procul ebalios in nubila condere discos
Et liquidam nudare palen et spargere cestus.

*   *
*

Quid faciat sopnos. quid yantia vulnera claudat
Que ferro cohibenda lues. quae cederet herbis
Edocuit monitusque sacre sub pectore fixit
Iusticie. qua peliacis dare iura verenda
Gentibus. atque suos solitus placare biformes.

---

*) Schol: *aquae.*
**) Schol: *movebat.*

Hactenus annorum comites elementa meorum
Et memini meminisse iuvat. scit cetera mater.
Aura silet puppis currens ad litora venit. —
Hic exit Statius.

Simili modo corrigo Strabonis haec verba: III. p. 388. Tz. Πολὺς δὲ καὶ ὁ θύννος συνελαύνεται δεῦρο, ἀπὸ τῆς ἀλέης τῆς ἔξωθεν παλαιᾶς, πίων καὶ παχύς. Pro ἀλέης, quod huc non quadret, scribo ἀκτῆς, et quae sequitur vox, παλαιᾶς eam cum Casaub. ex παραλίας corruptam ratus, ut interpretamentum praegressi ἀκτῆς, vocabulia Strabone frequentati, induco.

Cap. IV. Cap. 5.

Ergo dum nullum *fastiditur* genus, in quo eniteret virtus, crevit imperium Romanum.

Livius quamvis in orationibus indirectis negligere veram temporum consecutionem solet, tamen hoc loco, quo nec hominis inferatur oratio, nec res gestae enarrentur; sed, qua ratione creverit imperium Romanum, paucis verbis comprehensa edatur sententia, Livium, inquam, hoc loco *praesens fastiditur*, quod *imperfectum* sequitur, posuisse, negare audeo. Coniicio igitur fuisse genuinam lectionem *fastiditum*, ut Terent. Andr. II. 6. 12. *dum licitum est ei, dumque aetas tulit, Amavit.* Ex iis quae antea dixi, apparet, cur minus probem Rupertii opinionem, forte legendum esse: *dum* (quamdiu) *nullum fastidiretur genus* – Alia vero ratio est sententiarum, quales Heindorfius ad Horatii Sat. I. 5. affert atque bene explicat, ut: *dum sibi, dum sociis reditum parat, aspera multa pertulit.* Horat. Ep. 1. 2. 21.

LECTIONES CATVLLIANAE.

EPITHALAMIVM PELEI ET THETIDIS.

Hoc carmen, quod in aliis codd. unum tantum est, noster *) in tria exhibet divisum, quarum primum *Argonautica* inscriptum, alterum ab versu 242. *Fletus Egei*, tertium postremo ab v. 324. *Epithalamium thetidis et pelei.*

Vers. 11. Hic habent codices vel *prora* vel *prima*. Noster: *primam*, quod ex *prima*, ut nos legendum censemus, aperte ortum est.

V. 16. *Illaque haudque.* Noster: *illa atque*, quod utrum ex *illaque haudque*, an ex *illaque atque*, ut alii legunt, ortum sit, diiudicare nolim.

*) Hunc codicem, perbelle scriptum in charta pergamena, discipulus meus egregius adolescens mihi describendum commodavit. Ex quo quid Catullus lucri faceret, ut cuilibet esset intelligendi copia, discrepantiam lectionis in aliquot carminibusnotatam vulgandam censui.

V. 17. *nudato corp.* Noster: *mutato,* quod, ut omnino hunc codicem, pudicae nonnae nos debere dicerem, nisi ea, quae infra (post vers. 387.) inveni, aliaque pauca obstarent.

V. 20 et 21. vulgo incipiunt a *tum;* in nostro a *cum.*

V. 26. *quoi Iupiter.* Noster: *cui Iuppiter.* Rarissime omnino in nostro antiquam orthographiam observavi. Nihil enim fere ibi invenias, nisi *iocundus,* et finalem syllabam *is* pro *es* in nominativo et accusativo substantivorum tertiae declinationis pluralis numeri, idque per totum fere codicem. Pauci sunt loci, quibus adiectiva eadem conditione illum in *is* exitum habeant, quem ideo semper enotavi. Praeterea non nusquam legi *Occeanus* pro *Oceanus,* obiter indico.

V. 36. *Cranonisque.* Noster: *Gravinonisque.*

V. 42. *robigo.* Noster: *rubigo.* Conf. C. Schneider. Gramm. Lat. T. I. P. II. p. 32.

V. 45. *mensis.* Noster: *mensae.* Non male.

V. 55. *sese, quae visit, visere credit.* Ita non nulli ex coniectura. Noster: *seseque sui tui se credidit.* Locum conclamandum existimo. Nihili duco, quod prius coniiciebam: *Necdum etiam sese, quae esset, tum credidit esse.*

V. 57. *arena.* Noster: *harena,* quae scriptura apud Catullum praeferenda videtur. Neque profecto obstat eiusdem epigramma LXXXIV. Conf. Schneid. ibid. p. 185.

V. 62. *Evoe.* Noster: *hevae,* quod aperte ex *hevoe* ortum. An h in hevoe (ἐυοῖ) spernam, si similia *heia,* ohe, εἶα, ὠή, respicio, prope dubitaverim.

V. 65. *luctantes – papillas.* Noster: *lactantes* i. e. lactentes. Minus bene.

V. 71. *exsternavit.* Noster: *extenuavit.* Vid. interpp.

V. 75. *Gortynia tecta.* Noster: *cortinia tempta.*

V. 82. *proiicere.* Pro quo noster et hic et alibi, ut vers. 371.: *proicere;* quod h. l. fortasse ortum ex *porricere,* ut bene legi posset. Tamen nihil mutaverim: nam sic saepius in codd. Vide interpp. ad Liv. II. 17. 3. Cf. Sil. X. 571. ubi invenitur *inicit* pro *iniicit.*

V. 87. *suaves.* Noster *suavis.*

V. 100. *quantum.* Noster: *quanto,* quod quanti aestimandum sit, vel tironibus notum.

V. 106. *nutanti corpore pinum.* Noster: *cortice,* quod ex *vortice* corruptum videtur. Nos vero h. l. *vortice* praeferendum censemus.

V. 109. *obvia.* Noster: *omnia.* Minus bene.

V. 122. *devinctam.* Noster: *devictam,* sollemni commutatione.

V. 130. *haec.* Noster: *hoc.*

V. 132. *ab oris.* Noster: *ab aris*, i. e. a domo. Non male.

V. 140. *non hoc miserae.* Noster: *nec haec misere.* Vid. interpp. Mitscherlichii coniectura non opus, si post *dedisti* distinguas. Coniunctionem *nec*, quam noster cum aliis pro *non* praebet, metrum respuit.

V. 145. *qui, dum.* Noster: *quis* (i. e. *quibus*), quod deleta incisa tolerari posset.

V. 153. *iniecta.* Noster: *intacta*, quod ex *iniacta* suspicor ortum esse. Vid. Lucret. 372. ubi *exspargi*, ac Veget. III. 15 et 19. ubi *exspargere* et exsparsis. Conf. Schneid. ibid. p. 9. Librarios t et i sexcenties commutasse, in vulgus notum est.

V. 156. *Scylla vorax.* Noster: *Scylla rapax.*

V. 164. *conqueror.* Noster: *conquerar.*

V. 176. *Consilia, in nostr. requiesset* etc. Noster: *consilium nostris requisisset* (al. quaesisset) sedib. etc.

V. 177. *nitar.* Noster: *nitor.*

V. 178. *Idomeniosne.* Noster: *Idmoneosne*, quod ex *Idmeniosne* (i. e. Idomeniosne), ut in aliquot codd. bene legitur, corruptum videtur.

V. 190. *multam.* Noster: *mulctam.*

V. 193. *anguineo.* Noster: *anguino,* ut et alii codd. habent.

V. 196. *vae mis.* Noster *ve misera.*

V. 204. *invicto.* Noster: *invito.* Male.

V. 205. *quo tunc et.* Noster: *quo modo tunc.*

V. 207. *mentem.* Noster: *mente.* Male.

V. 229. *Erechthei.* Noster: *fretis.*

V. 231. *tum.* Noster: *tu.* Non male.

V. 233. *simul ac.* Noster: *simul haec.*

V. 336. in nostro codice defideratur.

Post versum 241. quae sequuntur, singulari titulo: „Fletus *Egei*" a praegressis separata sunt.

V. 250. *tum.* Noster: *tamen,* quod quum non quadret, a librario nescio quo, qui male legit, profectum iudico.

V. 256. bis: *evoe.* Noster bis: *euche.*

V. 258. *e divulso raptabant.* Noster: *e divolso iactabant,* quod nescio an melius sit.

V. 263. *tenues.* Noster: *tenuis.*

V. 264. *multis.* Noster: *multi,* ex qua lectione hoc modo refingendus versus esset: *Multi raucisonos efflabant cornibu' bombos;* ut in Carmine CXVI: *At fixus nostris tu dabi' supplicium.*

V. 274. *leni resonant.* Noster: *leviter resonant.* Vnice veram putamus lectionem:

Procedunt: leni resonant plangore cachinni: Post etc.

V. 275. *tum.* Noster: *tibi.*

V. 281. *quotcunque.* Noster: *quodcunque,* quod ex *quotc.* ortum puto; alii habent *quosc.*

V. 285. *queis.* Noster: *quot.* Male. Cum hoc versu conf. Hymn. in Cer. 13. 14.

V. 288. *Mnemonidum*, ut nonnulli ex coniectura. Noster *Minosim*, unde quid extricem, non scio. Valde mihi probatur illa emendatio.

— — *doctis*, itidem ex coniect. Noster cum reliquis: *doris.*

V. 289. *Non vacuus*, itidem ex coni. Noster: Nonacuos, unde bene fererunt *non vacuus.*

V. 290. *laurus.* Noster: *laurus.*

V. 295. *solerti.* Noster: *sollerti,* quod praeferendum videtur.

V. 301. *Idri.* In nostro omiss.

V. 304. *niveos.* Noster: *niveis.* Recte.

V. 308. *vestis.* Noster: *questus.* Male.

V. 309. Noster: *purpurea tuos intinxerat ora,* omisso *que*, vel *quam.* In *tuos* aperte latet *tyros.* Atque omnes profecto h. l. potius de urbe Tyro cogitaverint, quam de Salmonei filia. Coniicio igitur: *Candida, purpureaque Tyros incinxerat*

ora. Sic altera syllaba vocabuli *Tyros*, quum in arsi sit, e Graecorum more longa est. Vid. Thierschii v. cl. Gr. Gr. p. 177. Conf. Carm. de Coma Beren. 11.

Post versum 323. haec inscriptio: *Epithalamium thetidis et pelei.*

V. 328. *subtemina.* Noster: *subtegmina*, et sic per totum hoc carmen.

V. 329. *maritis.* Noster: *mariti.* Non male.

V. 330. *coniux.* Noster: *coniunx.* Recte.

V. 331. *quae tibi flexanimo mentem perfundat amore.* Noster: *quae tibi flexo animo mentis perfundat amorem*; quae lectio non spernenda, dum modo scribas *menti* pro *mentis.*

V. 332. *somnos.* Noster: *sonos*, quod metrum respuit.

V. 345. *rivi.* Noster: *tenen;* quod unde corruptum sit, extricare non libet.

V. 363. *dedita.* Noster: *reddita.* Non male.

V. 369. *madefient.* Noster: *madescent*, quod metrum non patitur.

V. 371. *proiiciet.* Noster: *proiciet.* Vid., quae ad vers. 82. diximus.

V. 384. *pectore.* Noster: *omine*, quod iam Scaliger probavit.

Post. V. 387. inseruit obscoenus homo nescio quis ex carmine 67, 21. hunc versum:

Languidior tenera cui pendens sicula beta, quem recte interpretatur Reyhero-Iunckerianum Latinitatis Theatrum s. v. *beta* et *sicula*.

V. 389. *procurrere.* Noster: *procumbere.*

V. 391. *evantes.* Noster: *evantis.*

V. 393. *ruentes.* Noster: *tuentes.*

V. 407. *tales.* Noster: *talis.*

Carmen XXXIV.

Apud Doeringium haec est carminis inscriptio: *Ad Dianam;* in nostro: *Carmen Dianae.*

V. 8. deposivit. Noster: *deposuit,* quod metrum respuit.

V. 12. *Amniumque sonantum.* Noster: *Omniumque sonantium.*

V. 23. *Antiquam.* Noster: *antique,* quod fortasse ex *antiqui,* ut unus MS. Statii habet, ortum: sic certe non ineptus emanat sensus. Scaliger quidem ex hac lectione faciebat *Ancique.* Nos in vulgata acquiescimus.

Carmen XXXV.

Doering. inscribit: *Caecilium invitat.* Noster: *Iubet suo libello ad Cecilium loqui.*

V. 2. *papyre.* Noster: *papire.*

V. 4. *litus.* Noster: *littus.*

V. 11. *si mihi.* Noster: *mihi si.*

V. 13. *legit inchoatam.* Noster: *elegit indotatam*, quocum comparetur lectio edit. Brix. et Venet.: *leg. entheatam.*

Carmen XXXVI.

Doering. inscribit: *In Annales Volusii.* Noster: *Ad Lusicacatam*, quod unde ortum sit, facile intelliges, si cognoveris, quomodo versus 1. et 20. in nostro sint corrupti. Legitur enim ibi: *Annuale suo lusicacata*, pro *Annales Volusi, cacata* etc.

V. 9. *Et haec.* Noster: *Et hoc*, ut et alii.

V. 10. *vovere.* Noster: *vovere se.*

V. 12. *Syrosque.* Noster: *uriosque.* Vid. interpp.

V. 13. *arundinosam.* Noster: *harundinos.*

V. 14. *Golgos.* Noster: *alcos.*

V. 15. *Adriae.* Noster: *hadriae.*

V. 17. *neque.* Noster: *atque.*

V. 19. *iuris.* Noster cum aliis: *turis.*

Carmen XXXIX.

V. 4. *seu pii ad rogum fili.* Noster: *si ad impii regnum filii.*

V. 9. *monendus es.* Noster: *monendum est*, quod corruptum videtur ex *monendus est*, ut bene in quibusdam legitur.

V. 11. *pastus.* Noster: *parcus.*

V. 17. *es* post *Celtiber* in nostro omissum.
V. 21. *loti.* Noster: *lotus.*

Carmen Nuptiale. LXI (LXII.)

Vers. 7. *Oetaeos .... ignes.* Noster: *hoc eos ... imber.* Quis ex hoc miraculo corruptae lectionis, melioribus subsidiis destitutus, veram lectionem posset extricare!

V. 9. Etiam hoc loco, ut permultis aliis, noster codex non praebet, quod emendando Catullo esse possit: legimus enim in eo: *canent, quo visere parent.* Nos quidem, dum melius quid inventum erit, assentimur legentibus: *Canent; quos vincere par est.*

V. 11. *aequales.* Noster: *aequalis.*

V. 12. Noster: *Adspicite, innuptae quae secum ut meditare querunt.* Quae lectio videtur esse corrupta ex ea, quam Ramler recepit, *Adspicite, innuptae secum ut meditata requirunt.*

V. 24. *faciant.* Noster: *faciunt.* Male.

V. 27. *firmes.* Noster: *firmas.* Praefero *firmes*, nulla tamen grammaticae regulae habita ratione, propter praegressum *possis* (vers. 21.) Nam Catullus non ubique coniunctivo utitur, ubi grammatici iubeant. Certe in versu 8. *exsiluere* est pro usitatiori *exsiluerint*, quod metrum

respuit. Sed et aliis locis indicativum pro coniunctivo reperias.

V. 32. *e nobis, aequales,* a. u. Noster: *e nostris equalem abstulit unam.*

V. 37. *quem.* Noster: *quam.*

V. 45. *tum cara suis.* Noster: *dum cara suis.* Recte. At pro *est* in eodem nostro: *sed,* quod posthaberi Quinctilianus iubet.

V. 53. *accoluere.* Noster: *coluere,* ut et alii duo codd., teste Passeratio.

V. 59. *At tu ne pugna.* Noster cum codd. omnibus: *Et tu nec pugna,* quam lectionem, Vossio probatam, miror a recentoribus quasi mendosam emendatam esse.

De Coma Berenices.

Carmen LXVI. (LXV.)

Hoc carmen in nostro codice cum praegresso ita coniunctum est, ut inscriptione careat.

V. 1. *dispexit.* Noster: *depexit,* sollemni commutatione.

V. 2. *obitus.* Noster: *habitus,* quod ex *abitus,* ut al. habent, corruptum.

V. 5. *sub Latmia.* Noster: *sublimia.*

V. 6. *gyro.* Noster: *givodero.*

V. 8. *E Bereniceo.* Noster: *Ebore niceo.*

V. 12. Noster: *Vastum finis ierat Assyrios.*

In Ἀμφίπολις· ὦ Ἦν δὲ οὕτως ὡς μαροῦσα ἐν μακεδονικαῖς .... ἢ ἄρεος πόλις: (suprascr. οις)

p. ead. fin. λαβόντος (sic). (suprascr. θαν)

p. 21. init. ὑπερδείης .... In ἀμωσγέπως ... ἐνὶ γέτω τρόπω ....

p. 22. in ἀναγινωσκόμενος ἤγουν ἀναπειθόμενος .....

p. 23. in ἀνάκρισις pro γινομένη, διδομένη, (sed illa lect. in marg.)

p. ead. ἀνακαίασιν ... ἱπποθοντίδος ... In ἀνακαλυπτήρια .... τὰ παρ' ἡμῖν θεωρήματα· ἀνάκτορον· ἀνάκιον ....

p. 24. in ἀνασυντάξας ... ὑπερείδης.

p. fin. χώματα ...

p. 25. καθύπερθεν ...

p. 25. περὶ αὐστηρίων

p. 26. reliqua post ἀνδρολήψιον omissa.

p. 26. ἐχειροτόνησεν αὐτῇ (suprascr. τήν) .... καὶ ἐλλιπῶς ...... διττὴ ἦν ἡ γραφή.

p. ead. ὑπερείδης ....

p. 27. φιλόχορος ἐν τῇ ι· .... τῆς τελευτῆς.

p. ead. ἀνεσκευάσαντο .... τοῦτ' ἐστὶ ..... ἀντὶ τοῦ ἱερὸν .... ὑπερείδης:

p. ead. ἀνεχαίτισεν· ἀνέτρεψεν ἢ ἀνέκοψε· δημοσθένης ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἵππων:

p. 28. init. ἀπεσφάγη ..... ἀνθεστηρίων ὁ η μὴν ἀπὸ τοῦ πλεῖστα τῶν ἐκ γῆς ἀνθεῖν τότε:

p. 30. in. σχῆμα λέξεων ἡ ἀντίθεσις .... bis ἀθρόα pro ἀθρόως ... πρὸς πάντα .....

ὑπὸ φυλέως βαδί χορηγοῦντι .... σχῆμα, ἐν τῇ περὶ τῆς πρεσβείας ἀπολογία:

p. 31. post νομίζει. ἀντιφῶν εἷς τῶν δέκα: — ἄξονι· οἱ σόλωνος νόμοι ....

p. fin. κατὰ ἀριστοκράτους.

p. 32. s. v. ἄπαγε .... πρὸς τοὺς ια: .... λυσίας ἐρωτικῷ:

p. 33. init. ὑ τῆς μελανίας χώρας ....

p. ead. ἀπεσχοινισμένος· ἀποκεκλιμένος· δημοσθένης:·

p. 35. ἐπὶ τούτου τοῦ ἀγωνίσματος .... ἐν τῷ κ τῶν νόμων .... ἀπογραφὴν (in marg. explic. ἐκλογισμόν· ἀπαρίθμησιν) ποιεῖται δη-
οι
λῶν πόθεν ἔχει τὰ χρήματα ὁ ἐγκαλούμενος ..... μήποτε δὲ καὶ εἶδος τί δίκης ἡ ἀπογραφή· εἰ γὰρ ἀρνοῖτο μὴ ἔχειν ....

p. 36. περισαμοθρακῶν φόρου:

p. 37. In Eupolidis versu: ὡς ἡμῖν ἐγὼ πάντως. Dein in Aristophanis: οὐ omiss. s. v. ἀπομάττων .... ἀπλοϊκώτερον .... οἷον deest ... τῷ πηλῷ· ἤλειφον γὰρ τῷ πηλῷ καὶ τῷ πιτύρῳ τοὺς μυουμένους ἐκμιμούμενοι τὰ μυθολογούμενα παρ' ἐνίοις, ὡς ἄρα .....

p. 38. τοῦτο μὲν οὖν τὸ ἔθος .... om. ἐν αἰχμαλωτίσι· tum καθάρτης (sic). Item om. δεινότατος. — ... προσηγορία τῖς αὐτοῦ κοινῇ παρ' ἀθηναίοις ἀπὸ ἴωνος·

p. 39. εἰς πλείους μισθωτὰς .....

V. 66. *Callisto iuncta Lycaoniae.* Noster: *calisto iuxta licaonia*, unde Vossius fecit: *Callisto iustă* (?) (i. e. iuxta) *lycaonida.* Equidem acquiesco in vulgata.

V. 70. Noster: *Lux aut cane theti restituem.*

V. 73. *Non, si me.* Noster: *Nec* etc. Statimque *diserpent*, pro *discerpant.*

V. 74. *veri – evoluam.* Noster: *vere – evolve.*

V. 75. 76. *absore – absore.* Noster: *affore – affore.*

V. 78. Noster: *dedi*, pro *bibi.*

V. 79. *quas – taeda.* Noster: *quem – rheda.*

V. 80. *non prius unanimis,* Noster: *non post uno animus.*

V. 81. *reiecta.* Noster: *detecta*, quae dictio ab eadem manu profecta, qua versu 83. *quaeritis* aliaque huius codicis, ad interpretendam Catulli dictionem, mox in textum pro genuina lectione illata est.

V. 86. *indignis.* Noster: *indigetis.*

V. 91. *votis.* Noster: *ūris*, quod pro *vestris* esse videtur. Ita certe in MSS. legitur.

V. 93. *retinent*, recte in vulg. Noster cum aliis: *iterent.*

V. ult. *Hydrochoi.* Noster: *idrochoi.*

III.

HARPOCRATIONIS

LEXICON

DE DECEM RHETORIBVS

CVM

CODICE DARMSTADIENSI

COLLATVM.

EX SCHEDIS FR. XAV. WERFERI.

μὶ
πράξεις . . . τοῖς (corr. ταῖς) ληκύθοις ἀργύρια.

p. 57. καὶ μὴ pro ἀλλὰ μὴ ....

p. 58. ἀπολύσῃ τινὰ sine τίς. — Extremo Art. ἀφεὶς .... γίνοιτο παρ' ἡμῶν κυρίως:

p. 59. ἀφορμὴν. ὅτάν τις .... ἀφοσιῶ. ἀποκαθαίρω· ἀσφαλίζω· τὸ δὲ μὴ ἐντελῶς τί ποιῆ-
ὁ
σαι ἀλλ' ὥσπερ αἰσίας ἕνεκα . . . . τô ἀφροδίτης ἔδος ....

p. 60. ὁ δῆμος τῆς ἱπποθοοντίδος .... λέγων ... — In βάσανος .... ἀναγραφέντων
τι
(αναγραφεν Cod.) Item ὑπερείδης. .... ἀρχόντων, βασιλικὴ διαδρομὴ καλεῖσθαι· ....

p. 61. ἐν τοῖς τούτοις pro ἐν τοῖς ἑξῆς ....

p. 62. In βεβαιώσεως .... τί τῶν πωλουμένων .... περὶ τοῦ πραθέντος δὲ μὴ βεβαιοῖ,
ρ
ἐνίοτε καὶ ἀραβωνος (sic et infra) μόνον δοθέντος ..... ἀποτείνει εἰς τὸ δημόσιον ἴσον τῷ ἑλόντι .... εἰσὶ καὶ .... καὶ δῆλον ἐστιν ....

p. 63. init. σπουδὴ pro σπουδῇ .... βολεῶνες ὁ τόπος ὅπου κόπρος βάλλεται .... νίκανδρος ἐν ν̄. ἀττικῆς διαλέκτου βολεῶνας· ..... τὰ κόπρια ἐκφύρει ... βομβυλίος .... ἰσοκράτης ἑλένης ἐγκωμίῳ: .... δείναρχος ἐν τῷ κατακαλλισθένους ἐνδείξει .....

p. 64. init. βουλία .... ἐπὶ δυεῖν ....

p. ead. ὅταν θ' ἐγγεγραμμένος .... κατα

Harpocrationis Lexicon de decem rhetoribus cum Codice Darmstadiensi collatum.

Ed. *Maussaci*, *Parisiis* ann. 1614. Inscriptio, quae in hoc msc. invenitur, est simplicissima: *ἁρποκρατίων: τὸ κνισσᾶν ἀγυιὰς* (corr. *ἀγυιᾶς*), *ἔνιοι μὲν ὀξύνουσι· βέλτιον δὲ περισπᾶν ἀπὸ τοῦ ἀγυιέας* (ed. p. 5.). *ἀγυιεὺς δέ ἐστι κίων* ...... *θυρῶν, ἀπόλλωνος χάριν καὶ διονύσου· ἔστιν οὖν τὸ ἐντελὲς ἀγυιέας καὶ ἀγυιᾶς ἀττικῶς ὡς στηριᾶς καὶ μηλιᾶς κατὰ συναλοιφήν· ἀριστοφάνης· μηλοσφαγεῖν καὶ βουθυτεῖν ἐπ' ἐσχάραις κνισσᾶν τ' ἀγυιᾶς· φασὶ δ' αὐτὸ εἶναι δωριέων ὡς δευχίδας ἐν τῇ γ̄ τῶν μεγαρικῶν: εἶεν δ' ἂν καὶ οἱ περὶ* (ed. p. 6.) ...... *ὡς κρατῖνος καὶ μένανδρος καὶ σοφοκλῆς οὕτω·* post vv. citatos: *ἰσοκράτης τὸ ἀγωνιᾶν ἀντὶ τοῦ ἀγωνίζεσθαι ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως· ἀντίμαχος περὶ νεμέσεως καὶ ἀδραστείας*: (ed. p. 8.) in v. 3. *περὶ*, sed videtur corr. ... *ἄρτεμιν φησὶ τὴν ἀδράστειαν*. (ed. p. 1.) *ὅτι τὸν ἄβαριν ἐξ ὑπερβορέων πρεσβευτὴν ἀφικέσθαι λέγουσι, κατὰ τὴν γ̄ ὀλυμπιάδα ἢ κατὰ*

γενητὰς .... γεραραὶ, in marg. γεραιαὶ .... ἱερωμέναι ... γερανεία ..... Post μεγαρίδος: δημοσθένης καὶ τὰ γέρρα ἐνεπίμπρασαν, ἤγουν τὰ σκεπάσματα καὶ παρακαλύμματα, ὑπὲρ τοῦ μὴ συνεστάναι περὶ τὰ ὤνια ..... τοὺς δίσκους ὁ νόμος .....

p. 69. ταυτόν ἐστι τῷ ὑπὲρ κτησιφῶντος ... ὡς περὶ τοῖς .... τὴν ἐκκλήσιαν .....

p. ead. γῆς μέταλλα ..... περὶ δὲ τοῦ ἐν σάμῳ γεωφανίου ... ἔφορος δεδήλωκε (Cod. δεδχ^η') Γηπέδων· δείναρχος· γηπέδων ἔστι ἔφορος καὶ χωρίον. πλάτων γοῦν ἐν ε̄ νόμων φησίν· ὃν ἔλαχον .... κατὰ ἀριστογείτονος .....

p. 70. init. περὶ τὴν γνάψιν ..... κνῆστι ..... Post τὰ γινόμενα, m. rec. ἐφύλαττε δεχόμενος, ἀριστοτέλης ἐν πολιτεία φησί.

p. 70. καὶ γράφειν δὲ ..... pag. extrem. καὶ γράφεσθαι omissa.

p. 71. εἰπὼν σεισμὸν γεγονέναι φησὶ· καὶ ἔγρυπεν ..... ἐν Δ̄ ὀνομάτων, γρυπανεῖν φησὶ τὸ γρυποῦσθαι .... pro Ξυλύφια, Ζύμφια· .... γρυπότητος περὶ τὴν γῆν: γρύλλος ὑπερείδης .....

p. 72. fin. ἀλλ' ἀφ' ἀφετέρου τινὸς παλαιοτέρου βασιλέως·

p. 73. init. δραχμὰς η̄· .... τοὺς μὴ βουλομένους .... αἵρεσιν ....

p. 74. δειπνοφόρος· ὑπερείδης ..... κα-

τακεκλεισμένων παίδων μητέρες εἰσέφερον ..... συνήεσαν ἀσπασόμεναι τοὺς ἑαυτῶν ... — δινῶ δινήσω:

p. 75. fin. ὡς λυσίας φησί: ..... ὁ αὐτὸς ἐν τῷ παναθηναικῷ .....

p. 76. init. ὡς Π ἐν τῷ φιλιππικῷ δημοσθένους ... τεταρχίας· — δεκατεύειν τὸ τὴν δεκάτην εἰσπράττεσθαι· οἷον λαφυραγωγεῖν .... ὁ δὲ δίδυμος, φησὶ περὶ τοῦ λυσίου ὡς ἐν τῷ περὶ φρυνίχου .....

p. 77. fin. δερματιστής, ὡς ὑποσημαίνεται καὶ ἐν τῷ ἕκτω .....

p. 78. in. π τοῖς παλαιοῖς ..... πλάτων· ταύτη γὰρ ἡμῖν δευσοποιὰ παντελῶς τὰ σπάργανα ἀποδεδείχθω: — ... ἐξερχόμενοι θεωροί· s. v. δήμαρχος .... τῶν ἐν ἑκάστω δήμω χωρίων .... περὶ τούτοις ἦν ..... post ἐδίδοσαν superflua sunt· τὴν αὐτὴν ..... ὅτι δὲ ἐνεχύραζον .... ἐν σκηναῖς.

p. 79. τραπεζειτικῷ ..... καὶ οἰκέτην ..... s. v. δημόσιος ..... διαγορεύων· ἰσαῖος: εἴρηται τὸ διαγορεύων, ἀντὶ τοῦ διάφορα καὶ οὐ τὰ αὐτὰ λέγων· ἐναντίον γάρ ἐστι παρ' αὐτοῖς τῷ διαγορεύειν τὸ συναγορεύειν, ὥστε τῷ συμφέρεσθαι τὸ διαφέρεσθαι· καὶ τὸ συμπολιτεύεσθαι τὸ διαπολιτεύεσθαι καὶ τὸ συμφωνεῖν τὸ διαφωνεῖν:

In marg. διάγραμμα τὸ μίσθωμα. In contextu post τῆς οὐσίας· δεδήλωκε περὶ τούτων σαφέστατα ἰσοκράτης ἐν τῷ κατὰ πολυεύκτου· ..... ἐν τῷ διακρῖναι ..... πέρατος πιπράσκεται .....

p. 81. init. ἴσως pro ἴσης .... s. v. διαγράψαντος .... καταβαλέντος ..... ἔνι δὲ ἀντὶ τοῦ ἀριθμήσαντος, ὡς λέγομεν ... — Post βουσίριδι: διεθέμεθα ἀποδεδόμεθα· διάθεσις καὶ ἡ διαίκησις ἀντιφῶν· ἀλλὰ εἰδότες τὴν διάθεσιν: .... ἀληθείας πρώτη ..... διαθεῖτο· διαθέσθαι καὶ ἀντὶ τοῦ συνθέσθαι· ὑπερείδης· δημοσθένης:

p. ead. διαιτηταῖς ... ἐδίκαζον ἀποδιδαγμένοις ..... πρότερον κλήρῳ .....

p. 82. ἐπιτρεψάντων ..... καὶ (m. rec. κατα) σημηνάμενοι .... ἐν ἀθηναίων πολιτείᾳ. — ..... ἀντιφών .... χηραιβοῶν ποιείτω· τὴν πόλιν διαστατῶν:.

p. ead. νοτείου ..... τὸ νότειον· ....
pag. fin. διαμεμετρημένη ἡμέρα·

p. 83. fin. ἀλλὰ καὶ τῶν διωκόντων ....

p. 84. εἰ δὲ μὴ προβάλλει μάρτυρα, ὁ τότε ἐπιφεύγων ἀγάγοι μάρτυρα μὴ εἰσίεναι τὴν δίκην: ..... ὁ ἄγων ..... ἐπεσκήπτοντο ..... ἐν τῷ πρὸς πύθαινα ..... ἀριστογόνου pro ἀρισταγόρου. δευτέρῳ omissum. — γραφαῖς καὶ τοῦ ἀπροστασίου .... infra: ταῖς τοῦ ἀπροστασίου ...

p. 84. fin. ἐπιμαρτυρήσαντος –

p. 85. ἐπίδικον sine μὴ .... ἀριστοφῶντος

ὑπὸ φυλέως βαδί χορηγοῦντι .... σχῆμα, ἐν τῇ περὶ τῆς πρεσβείας ἀπολογία:

p. 31. post νομίζει. ἀντιφῶν εἷς τῶν δέκα: — ἄξονι· οἱ σόλωνος νόμοι ....

p. fin. κατὰ ἀριστοκράτους.

p. 32. s. v. ἄπαγε .... πρὸς τοὺς ια: .... λυσίας ἐρωτικῶ:

p. 33. init. ὑ τῆς μελανίας χώρας ....

p. ead. ἀπεσχοινισμένος· ἀποκεκλιμένος· δημοσθένης:·

p. 35. ἐπὶ τούτου τοῦ ἀγωνίσματος .... ἐν τῷ κ τῶν νόμων .... ἀπογραφὴν (in marg. explic. ἐκλογισμόν· ἀπαρίθμησιν) ποιεῖται δηλῶν πόθεν ἔχει τὰ χρήματα ὁ ἐγκαλούμενος ..... μήποτε δὲ καὶ εἶδος τί δίκης ἡ ἀπογραφή· εἰ γὰρ ἀρνοῖτο μὴ ἔχειν ....

p. 36. περισαμοθρακῶν φόρου:

p. 37. In Eupolidis versu: ὡς ἡμῖν ἐγὼ πάντως. Dein in Aristophanis: οὖ omiss. s. v. ἀπομάττων .... ἀπλοϊκώτερον .... οἷον deest ... τῷ πηλῷ· ἤλειφον γὰρ τῷ πηλῷ καὶ τῷ πιτύρῳ τοὺς μυουμένους ἐκμιμούμενοι τὰ μυθολογούμενα παρ' ἐνίοις, ὡς ἄρα .....

p. 38. τοῦτο μὲν οὖν τὸ ἔθος .... om. ἐν αἰχμαλωτίσι· tum καθάρτης (sic). Item om. δεινότατος. — ... προσηγορία τὶς αὐτοῦ κοινῇ παρ' ἀθηναίοις ἀπὸ ἴωνος·

p. 39. εἰς πλείους μισθωτὰς .....

πεφευγέναι .... πρὸς αὐτάς .... γίνεται ξενίας ....

p. 92. τὴν τῶν λόγων (in marg. δώρων) γραφήν: — ἀριστοτέλης δ' ἐν 𝔖 περὶ ζώων ...., πιστεύοντες ἢ μὴ ....

p. 93. ἐδωλιάσαι· .... ἀλλὰ ἰδίως τί μέρος τῶν ἐν τῇ πάλει τὸ πονηρότατον (in marg. ἀλλὰ ἰδίως τί μέρος ὃ πονηρότατον νομίζεται τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων ἐθνῶν·) .... δουλεύωσι.

p. 94. init. ἤδη pro εἴδη ...., ἑτέρως δὲ εἰσαγγελία .... περὶ τοῦ αὐτοῦ τὸ αὐτό ....

pag. fin. ὄνομα γὰρ δίκης ....

p. 95. τὸν δὲ, ἀνακριθέντα .... ὀργιῶνας. .... εἰς ἀρχομένην ἡμέραν .... ἐκαλλίστρουν .... ἰακόν .... — ... πρώτη δειλιακῶν sine ἐν. .... τῆς ψαμμίτης, sed corr. τὸν θεόν· .... δ' ἐστὶν ψεστῶν τίς ἰδέα;

p. 96. ὑπερείδης τοῦ ἀμφίονος .... κεκλῆσθαι: ἑκάτομνος ὁ τοῦ μαυσόλου πατὴρ καρῶν βασιλεὺς (in Cod. f. βασιλῆς).... ὁ παρθενῶν ὑπὸ τινος .... ὡς καλλιστράτος ἐν τῷ .... — ἔκδεια· ὑπερείδης .... ἐκδέξασθαι δὲ ἐστι τὸ παρ' ἑτέρου λαβόντα, αὐτὸν ἐγχειρεῖν τὸν βίον· .... πῶς ἔχει ἐν τῷ πέμπτῳ φιλιππικῷ λεχθὲν .... καὶ τοῦ δοκεῖν ἐκδέξασθαι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων.

pag. fin. πρὸς καλλικράτη· ἔκδοσις τῶν ναυτικῶν· οἱονεὶ ἡ ἔξω δόσις· δημοσθένης κατὰ φόβου·

p. 97. ἐγκλητεύειν ..... πρεσβείας .... χρήματα ἐδόκει .... κλωσμὸν γάρ ... γινόμενον .... ὧν πρὸς τὰς ἀκοὰς οὐχ ἡδέως ἠκροῶντο, m. rec. corr. ὃν ... ἐκβολὰς in marg. ἐποίουν, ante οὐχ insert. ὧν. .... — διδάσκωσιν· ὁ δημοσθένης καὶ δείναρχος.

p. 98. ἐκ παραγωγῆς ... οὐχ ἡμῖν ... προβολῶν. δεσμοῖς om.

p. ead. ἐπεσημαίνετο τὴν αὐτοῦ ... ἐλέους πόλις ...

p. 99. ἐλάτρια ... ἀλλ' οὐ ῶς ὁ δημοσθένης ἐν ξ φιλιππικῶν εἰ γνήσιος· ἐλάτριαν· πανδόσιαν· βούκεταν: — .... παναθηναϊκῷ ἰσοκράτης· σαφῶς δ' αὐτοὺς ....

p. 100. οἰκοδομῆσαι· ὁ δὲ δίδυμος ... ὀνομάζεται δὲ ἐλευθέριος ....

p. 101, καὶ ἀριστοτέλης ἐμβολάδας ....

p. ead. ἔμμηνοι δίκαι, sine αἶτε.

p. 102. init. ἐκαλέσατο, ἀντὶ τοῦ τοὺς ἐμπεσόντας (in marg. τοὺς ἐν ποσὶ)

p. ead. τοῖς δυστυχοῦσιν, in marg. στοιχοῦσιν ....

p. ead. ἐνβραχεῖ (suprascr. ἔμβραχυ)· ἀθρόων (suprascr. ἁπλῶς) καὶ ἐν κεφαλαίῳ:·

p. 103. ἀνδρὸς ὅτι ὀφείλεταί τι αὐτῷ χρέος .... δημοσθένους πρὸς κριτίαν· ὃν καλλίμαχος ἀναγράφει ...., ὁ ἁλικαρνασσεὺς .... — μέρος τί τὸ τοῦ ἀργυρίου ....

pag. extr. ὑπερείδης .... ἣ ν ὑφ' ἡμῶν .... ἕνην ....

pag. 104. init. αὐτήν. ποτὲ ἀθηνᾶν δημητριάδα .... — ἔνθρυπτα· δημοσθένης ὑπὲρ .... τὰ ἔνθρυπτα ... ἔνδρυπτα ... ἢ τὰ ἐνθρυπτόμενα ἐν λίμναις διονύσιος· .... κιρωνίου .... τιμᾶται ὁ διόνυσος:

δι
p. 105. ἐν φρεάτου (sic. sicque ubivis.) ἐνταῦθα γὰρ ἀθηναίους .... ἐκβαλόντων αὐτὸν ἢ δεομένων ἔχῃ ἕτερον φόνον ἑκούσιον .... τοὺς δικάσοντας· οἳ προσελθεῖν οἴονται ἐκείνῳ τῆς χώρας ἀποδείξας τόπον τινά· ἐν φρεάτου .... ἐπὶ θαλάττῃ· εἶτα ὁ μὲν .... ἔδωκε δικαίαν... ἐπὶ ἑτέρῳ φόνῳ ....

p. 106. init. ἐν ιστ τῶν νόμων ..... — .... ἄγει τινὰ .... τῶν νεῶν ἃς ....

p. 107. κατέβαλον .... ἀντὶ τοῦ μέχρι ... ἐξητάσθης· ἀντὶ τοῦ ὤφθης· ἑωράθης· .... πρὸς κατοιχομένους ὀνομαζόμενα ἐξηγοῦνται ....

pag. fin. ἀπὸ τοῦ ἐξίλλειν τουτέστι ἐξωθεῖν

p. 108. in. ἐν τῇ προσελθούσῃ .... γινομένων ... τῶν καταδικασθέντων ... οἱ δὲ ἁλόντες καὶ τῷ φήναντι ἐδίδοσαν ἃ ἀφηροῦντο αὐ-
-ὸν ... κεκίλιος, μόνως .... — διὰ νόσον τι-
ῇ ... πρόφασιν ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας.
ημαίνει μὲν καὶ ἄλλα ....

p. 109. λέγεται δὲ παρ' ... τάττειν ἢ αἰτεῖσθαι. s. v. ἐπακτὸς ὅρκος .... αὐτῷ ἐπάγεται .... τοῦτον τοῦ ὁρκίζοντος ....

p. 110. ἑτέρωθι δὲ ἐπ' ἄλλου σημαινομένου φησίν· ἢ κερδαίνειν ἄρτι δι' ἀπειρίαν· ἐπαι-
ε
ρομένους: — ... ἀπεδικάσαντο· τὸ μὲν ἐπεδίκα-
ε
σεν οἷον .... τὸ δὲ ἀπεδικάσαντο .... προαγορεύειν ἐπὶ τῶν μνημάτων .... εὐεργέτου .... ἐπὶ τοῦ omissa. καταπεπηχότα .... δὲ om. post πεποιῆσθαι

p. 111. in. τοὺς φόνους .... τὸ δὲ ἐνεργητικὸν τὸ ἐπέσκηφεν ἀντὶ τοῦ ἐνετείλατο ἐν τῷ ὑπὲρ εὐμαθοῦς .... s. v. ἐπιβάτης extr. pro ὡς ἐξοίσων, ἀνεξοίσων ....

p. 112. μετὰ βοὸς οἶν .... — ἐπιγραφέας, τοὺς καθεστηκότας ἐπὶ τοῦ ἐπιγράφειν ὁπόσον ὀφεί-
ε
λουσιν εἰσφέρειν εἰς τὸ δημόσιον: ἀπόγυιον:

p. 113. ἐπιδεφίνω .... ἀθήνης ....

p. 114. in. ἀντὶ τοῦ ἑκκαίδεκα ἐτῶν γένωνται ... μέχρι ιδ' .... ἐν ἀθηναίοις ὀκτωκαιδεκέτεις ... ὑπερείδης .... τοὺς ἄπαιδας (in marg. τοὺς πρώτους παῖδας) .... ἐπικληρίτης .... αὐτὴ ἀδελφοῦ

p. 115. οἱ ἄγχιστα γένει .... — ... ἄλλως δ' ἐπιψηφισθείσας ... λυσίας· ὅς καὶ ἐπιθέτους .... ἠθισμένον ....

p. 116. m. rec. supra ἐπικεκηρυχέναι scri-

μῖ
πράξεις . . . τοῖς (corr. ταῖς) ληκύθοις ἀργύρια.

p. 57. καὶ μὴ pro ἀλλὰ μὴ . . . .

p. 58. ἀπολύσῃ τινὰ sine τίς. — Extremo Art. ἀφεὶς . . . . γένοιτο παρ' ἡμῶν κυρίως:

p. 59. ἀφορμὴν. ὅτάν τις . . . . ἀφοσιῶ. ἀποκαθαίρω· ἀσφαλίζω· τὸ δὲ μὴ ἐντελῶς τί ποιῆ-
ὁ
σαι ἀλλ' ὥσπερ αἰσίας ἕνεκα . . . . τὸ ἀφροδίτης ἕδος . . . .

p. 60. ὁ δῆμος τῆς ἱπποθοοντίδος . . . . λέγων . . . — In βάσανος . . . . ἀναγραφέντων
τι
(αναγραφεν Cod.) Item ὑπερείδης. . . . . ἀρχόντων, βασιλικὴ διαδρομὴ καλεῖσθαι· . . . .

p. 61. ἐν τοῖς τούτοις pro ἐν τοῖς ἑξῆς . . . .

p. 62. In βεβαιώσεως . . . . τί τῶν πωλουμένων . . . . περὶ τοῦ πραθέντος δὲ μὴ βεβαιοῖ,
ρ
ἐνίοτε καὶ ἀραβῶνος (sic et infra) μόνον δοθέντος . . . . . ἀποτείνει εἰς τὸ δημόσιον ἴσον τῷ ἑλόντι . . . . εἰσὶ καὶ . . . . καὶ δῆλον ἐστιν . . . .

p. 63. init. σπουδὴ pro σπουδῇ . . . . βολεῶνες ὁ τόπος ὅπου κόπρος βάλλεται . . . . νίκανδρος ἐν ν̄. ἀττικῆς διαλέκτου βολεῶνας· . . . . τὰ κόπρια ἐκφύρει . . . βόμβυλίος . . . . ἰσοκράτης ἑλένης ἐγκωμίῳ: . . . . δείναρχος ἐν τῷ κατακαλλισθένους ἐνδείξει . . . . .

p. 64. init. βουλία . . . . ἐπὶ δυεῖν . . . .

p. ead. ὅταν δ' ἐγγεγραμμένος . . . . κατα

τακεκλεισμένων παίδων μητέρες εἰσέφερον ..... συνήεσαν ἀσπασόμεναι τοὺς ἑαυτῶν ... — δινῶ δινήσω:

p. 75. fin. ὡς λυσίας φησί: ..... ὁ αὐτὸς ἐν τῷ παναθηναικῷ .....

p. 76. init. ὡς Π ἐν τῷ φιλιππικῷ δημοσθένους ... τεταρχίας· — δεκατεύειν τὸ τὴν δεκάτην εἰσπράττεσθαι· οἷον λαφυραγωγεῖν .... ὁ δὲ δίδυμος, φησὶ περὶ τοῦ λυσίου ὡς ἐν τῷ περὶ φρυνίχου .....

p. 77. fin. δερματιστής, ὡς ὑποσημαίνεται καὶ ἐν τῷ ἕκτῳ .....

p. 78. in. π τοῖς παλαιοῖς ..... πλάτων· ταύτῃ γὰρ ἡμῖν δευσοποιὰ παντελῶς τὰ σπάργανα ἀποδεδείχθω: — ... ἐξερχόμενοι θεωροὶ· s. v. δήμαρχος .... τῶν ἐν ἑκάστῳ δήμῳ χωρίων .... περὶ τούτοις ἦν ...., post ἐδίδοσαν superflua sunt· τὴν αὐτὴν ..... ὅτι δὲ ἐνεχύραζον .... ἐν σκηναῖς.

p. 79. τραπεζειτικῷ ..... καὶ οἰκέτην ..... s. v. δημόσιος ..... διαγορεύων· ἰσαῖος: εἴρηται τὸ διαγορεύων, ἀντὶ τοῦ διάφορα καὶ οὐ τὰ αὐτὰ λέγων· ἐναντίον γάρ ἐστι παρ' αὐτοῖς τῷ διαγορεύειν τὸ συναγορεύειν, ὥστε τῷ συμφέρεσθαι τὸ διαφέρεσθαι· καὶ τὸ συμπολιτεύεσθαι τὸ διαπολιτεύεσθαι καὶ τὸ συμφωνεῖν τὸ διαφωνεῖν:

In marg. διάγραμμα τὸ μίσθωμα. In contextu post τῆς οὐσίας· δεδήλωκε περὶ τούτων σαφέστατα ἰσοκράτης ἐν τῷ κατὰ πολυεύκτου· ..... ἐ ν τ ῷ δ ι α κ ρ ῖ ν α ι ..... π έ ρ α τ ο ς πιπράσκεται .....

p. 81. init. ἴσῶς pro ἴσης .... s. v. διαγράψαντος .... καταβαλέντος ..... ἔ ν ι δὲ ἀντὶ τοῦ ἀριθμήσαντος, ὡς λέγομεν ... — Post βουσίριδι: διεθέμεθα ἀποδιδόμεθα· διάθεσις καὶ ἡ διαίκησις ἀντιφῶν· ἀλλὰ εἰδότες τὴν διάθεσιν: .... ἀληθείας π ρ ώ τ η ..... διαθεῖτο· διαθέσθαι καὶ ἀντὶ τοῦ συνθέσθαι· ὑπερείδης· δημοσθένης:

p. ead. δ ι α ι τ η τ α ῖ ς ... ἐδίκαζον ἀ π ο δ ι δ α γ μ έ ν ο ι ς ..... π ρ ό τ ε ρ ο ν κλήρω .....

p. 82. ἐπιτρεψάντων ..... κ α ὶ (m. rec. κατα) σημηνάμενοι .... ἐν ἀθηναίων πολιτεία. — ..... ἀντιφῶν .... χηραιβοῶν πόιείτω· τὴν πόλιν διαστατῶν:.

p. ead. ν ο τ ε ί ο υ .... τὸ ν ό τ ε ι ο ν· ....
pag. fin. διαμεμετρημένη ἡμέρα·

p. 83. fin. ἀλλὰ καὶ τῶν δ ι ω κ ό ν τ ω ν ....

p. 84. εἰ δὲ μὴ προβάλλει μάρτυρα, ὁ τότε ἐπιφεύγων ἀγάγοι μάρτυρα μὴ εἰσιέναι τὴν δίκην. ..... ὁ ἄγων ..... ἐπεσκήπτοντο ..... ἐν τῷ πρὸς πύθαινα ..... ἀριστογόνου pro ἀρισταγόρου. δευτέρω omissum. — γραφαῖς κ α ὶ τ ο ῦ ἀ π ρ ο σ τ α σ ί ο υ .... infra: ταῖς τοῦ ἀ π ρ ο σ τ α σ ί ο υ ...

p. 84. fin. ἐ π ι μ α ρ τ υ ρ ή σ α ν τ ο ς —

p. 85. ἐπίδικον sine μὴ .... ἀριστοφῶντος

τακεκλεισμένων παίδων μητέρες εἰσέφερον ..... συνήεσαν ἀσπασόμεναι τοὺς ἑαυτῶν ... — δινῶ δινήσω:

p. 75. fin. ὡς λυσίας φησί: ..... ὁ αὐτὸς ἐν τῷ παναθηναικῷ .....

p. 76. init. ὡς Π ἐν τῷ φιλιππικῷ δημοσθένους ... τεταρχίας· — δεκατεύειν τὸ τὴν δεκάτην εἰσπράττεσθαι· οἷον λαφυραγωγεῖν .... ὁ δὲ δίδυμος, φησὶ περὶ τοῦ λυσίου ὡς ἐν τῷ περὶ φρυνίχου .....

p. 77. fin. δερματιστής, ὡς ὑποσημαίνεται καὶ ἐν τῷ ἕκτω .....

p. 78. in. π τοῖς παλαιοῖς ..... πλάτων· ταύτη γὰρ ἡμῖν δευσοποιὰ παντελῶς τὰ σπάργανα ἀποδεδείχθω: — ... ἐξερχόμενοι θεωροί· s. v. δήμαρχος .... τῶν ἐν ἑκάστω δήμω χωρίων .... περὶ τούτοις ἦν ...., post ἐδίδοσαν superflua sunt· τὴν αὐτὴν ..... ὅτι δὲ ἐνεχύραζον .... ἐν σκηναῖς.

p. 79. τραπεζειτικῷ ..... καὶ οἰκέτην ..... s. v. δημόσιος ..... διαγορεύων· ἰσαῖος: εἴρηται τὸ διαγορεύων, ἀντὶ τοῦ διάφορα καὶ οὐ τὰ αὐτὰ λέγων· ἐναντίον γάρ ἐστι παρ' αὐτοῖς τῷ διαγορεύειν τὸ συναγορεύειν, ὥστε τῷ συμφέρεσθαι τὸ διαφέρεσθαι· καὶ τὸ συμπολιτεύεσθαι τὸ διαπολιτεύεσθαι καὶ τὸ συμφωνεῖν τὸ διαφωνεῖν:

In marg. διάγραμμα τὸ μίσθωμα. In contextu post τῆς οὐσίας· δεδήλωκε περὶ τούτων σαφέστατα ἰσοκράτης ἐν τῷ κατὰ πολυεύκτου· ..... ἐν τῷ διακρῖναι ..... πέρατος πιπράσκεται .....

p. 81. init. ἴσῶς pro ἴσης .... s. v. διαγράψαντος .... καταβαλέντος ..... ἔνι δὲ ἀντὶ τοῦ ἀριθμήσαντος, ὡς λέγομεν ... — Post βουσίριδι: διεθέμεθα ἀποδιδόμεθα· διάθεσις καὶ ἡ διαίκησις ἀντιφῶν· ἀλλὰ εἰδότες τὴν διάθεσιν: .... ἀληθείας πρώτη ..... διαθεῖτο· διαθέσθαι καὶ ἀντὶ τοῦ συνθέσθαι· ὑπερείδης· δημοσθένης:

p. ead. διαιτηταῖς ... ἐδίκαζον ἀποδιδαγμένοις ..... πρότερον κλήρω .....

p. 82. ἐπιτρεψάντων ..... καὶ (m. rec. κατα) σημηνάμενοι .... ἐν ἀθηναίων πολιτεία. — ..... ἀντιφῶν .... χηραιβοῶν ποιείτω· τὴν πόλιν διαστατῶν:.

p. ead. νοτείου ..... τὸ νότειον· ....

pag. fin. διαμεμετρημένη ἡμέρα·

p. 83. fin. ἀλλὰ καὶ τῶν διωκόντων ....

p. 84. εἰ δὲ μὴ προβάλλει μάρτυρα, ὁ τότε ἐπιφεύγων ἀγάγοι μάρτυρα μὴ εἰσίεναι τὴν δίκην: ..... ὁ ἄγων ..... ἐπεσκήπτοντο ..... ἐν τῷ πρὸς πύθαινα ..... ἀριστογόνου pro ἀρισταγόρου. δευτέρω omissum. — γραφαῖς καὶ τοῦ ἀπροστασίου .... infra: ταῖς τοῦ ἀπροστασίου ...

p. 84. fin. ἐπιμαρτυρήσαντος —

p. 85. ἐπίδικον sine μὴ .... ἀριστοφῶντος

p. 97. ἐγκλητεύειν ..... πρεσβείας .... χρήματα ἐδόκει .... κλωσμὸν γὰρ ... γινόμενον .... ὧν πρὸς τὰς ἀκοὰς οὐχ ἡδέως ἠκροῶντο, m. rec. corr. ὃν ... ἐκβολὰς in marg. ἐποίουν, ante οὐχ insert. ὧν. .... — διδάσκωσιν· ὁ δημοσθένης καὶ δείναρχος.

p. 98. ἐκ παραγωγῆς ... οὐχ ἡμῖν ... προβολῶν. δεσμοῖς om.

p. ead. ἐπεσημαίνετο τὴν αὐτοῦ ... ἐλέους πόλις ...

p. 99. ἐλάτρια ... ἀλλ' οὐ ῶς ὁ δημοσθένης ἐν Ξ φιλιππικῶν εἰ γνήσιος· ἐλάτριαν· πανδόσιαν· βούκεταν: — .... παναθηναϊκῷ ἰσοκράτης· σαφῶς δ' αὐτοὺς ....

p. 100. οἰκοδομῆσαι· ὁ δὲ δίδυμος ... ὀνομάζεται δὲ ἐλευθέριος ....

p. 101. καὶ ἀριστοτέλης ἐμβολάδας ....

p. ead. ἔμμηνοι δίκαι, sine αἴτε.

p. 102. init. ἐκαλέσατο, ἀντὶ τοῦ τοὺς ἐμπεσόντας (in marg. τοὺς ἐν ποσὶ)

p. ead. τοῖς δυστυχοῦσιν, in marg. στοιχοῦσιν ....

p. ead. ἐνβραχεῖ (suprascr. ἔμβραχυ)· ἀθρόων (suprascr. ἁπλῶς) καὶ ἐν κεφαλαίῳ:·

p. 103. ἀνδρὸς ὅτι ὀφείλεταί τι αὐτῷ χρέος .... δημοσθένους πρὸς κριτίαν· ὃν καλλίμαχος ἀναγράφει .... ὁ ἁλικαρνασσεὺς .... — μέρος τί τὸ τοῦ ἀργυρίου ....

πεφευγέναι .... πρὸς αὐτὰς .... γίνεται ξενίας ....

p. 92. τὴν τῶν λόγων (in marg. δώρων) γραφήν: — ἀριστοτέλης δ' ἐν θ περὶ ζώων .... πιστεύοντες ἢ μή ....

p. 93. ἐδωλιάσαι· .... ἀλλὰ ἰδίως τί μέρος τῶν ἐν τῇ πόλει τὸ πονηρότατον (in marg. ἀλλὰ ἰδίως τί μέρος ὃ πονηρότατον νομίζεται τῶν ἐν τῇ πόλει πάντων ἐθνῶν·) .... δουλεύωσι.

p. 94. init. ἤδη pro εἴδη ...., ἑτέρως δὲ εἰσαγγελία .... περὶ τοῦ αὐτοῦ τὸ αὐτό ....

pag. fin. ὄνομα γὰρ δίκης ....

p. 95. τὸν δὲ, ἀνακριθέντα .... ὀργιῶνας. .... εἰς ἀρχομένην ἡμέραν .... ἐκαλλίστρουν .... ἰακόν .... — .... πρώτῃ δειλιακῶν sine ἐν. .... τῆς ψαμμίτης, sed corr. τὸν θεόν· .... δ' ἐστὶν ψεστῶν τίς ἰδέα;

p. 96. ὑπερείδης τοῦ ἀμφίονος .... κεκλῆσθαι: ἑκάτομνος ὁ τοῦ μαυσόλου πατὴρ καρῶν βασιλεὺς (in Cod. f. βασιλῆς).... ὁ παρθενῶν ὑπό τινος .... ὡς καλλιστράτος ἐν τῷ .... — ἔκδεια· ὑπερείδης .... ἐκδέξασθαι δὲ ἐστι τὸ παρ' ἑτέρου λαβόντα, αὐτὸν ἐγχειρεῖν τὸν βίον· .... πῶς ἔχει ἐν τῷ πέμπτῳ φιλιππικῷ λεχθὲν .... καὶ τοῦ δοκεῖν ἐκδέξασθαι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων.

pag. fin. πρὸς καλλικράτη· ἔκδοσις τῶν ναυτικῶν· οἱονεὶ ἡ ἔξω δόσις· δημοσθένης κατὰ ὄβου·

p. 97. ἐγκλητεύειν ..... πρεσβείας .... χρήματα ἐδόκει .... κλωσμὸν γὰρ ... γινόμενον .... ὧν πρὸς τὰς ἀκοὰς οὐχ ἡδέως ἠκροῶντο, m. rec. corr. ὃν ... ἐκβολὰς in marg. ἐποίουν, ante οὐχ insert. ὧν. .... — διδάσκωσιν· ὁ δημοσθένης καὶ δείναρχος.

p. 98. ἐκ παραγωγῆς ... οὐχ ἡμῖν ... προβολῶν. δεσμοῖς om.

p. ead. ἐπεσημαίνετο τὴν αὐτοῦ ... ἐλέους πόλις ...

p. 99. ἐλάτρια ... ἀλλ' οὐ ℊ ὡς ὁ δημοσθένης ἐν ξ φιλιππικῶν εἰ γνήσιος· ἐλάτριαν· πανδόσιαν· βούκεταν: — .... παναθηναϊκῷ ἰσοκράτης· σαφῶς δ' αὐτοὺς ....

p. 100. οἰκοδομῆσαι· ὁ δὲ δίδυμος ... ὀνομάζεται δὲ ἐλευθέριος ....

p. 101, καὶ ἀριστοτέλης ἐμβολάδας ....

p. ead. ἔμμηνοι δίκαι, sine αἴτε.

p. 102. init. ἐκαλέσατο, ἀντὶ τοῦ τοὺς ἐμπεσόντας (in marg. τοὺς ἐν ποσὶ)

p. ead. τοῖς δυστυχοῦσιν, in marg. στοιχοῦσιν ....

p. ead. ἐνβραχεῖ (suprascr. ἔμβραχυ)· ἀθρόων (suprascr. ἁπλῶς) καὶ ἐν κεφαλαίῳ:·

p. 103. ἀνδρὸς ὅτι ὀφείλεταί τι αὐτῷ χρέος .... δημοσθένους πρὸς κριτίαν· ὃν καλλίμαχος ἀναγράφει (suprascr. εγ) ...., ὁ ἀλικαρνασσεὺς .... — μέρος τί τὸ τοῦ ἀργυρίου ....

pag. extr. ὑπερείδης .... ἣν ὑφ' ἡμῶν .... ἕνην ....

pag. 104. init. αὐτήν. ποτὲ ἀθηνᾶν δημητριάδα .... — ἔνθρυπτα· δημοσθένης ὑπὲρ .... τὰ ἔνθρυπτα ... ἔνδρυπτα ... ἢ τὰ ἐνθρυπτόμενα ἐν λίμναις διονύσιος· .... κιρωνίου .... τιμᾶται ὁ διόνυσος:

δι

p. 105. ἐν φρεάτου (sic. sicque ubivis.) ἐνταῦθα γὰρ ἀθηναίους .... ἐκβαλόντων αὐτὸν ἢ δεομένων ἔχῃ ἕτερον φόνον ἑκούσιον .... τοὺς δικάσοντας· οἳ προσελθεῖν οἴονται ἐκείνῳ τῆς χώρας ἀποδείξας τόπον τινὰ· ἐν φρεάτου .... ἐπὶ θαλάττῃ· εἶτα ὁ μὲν .... ἔδωκε δικαίαν... ἐπὶ ἑτέρῳ φόνῳ ....

p. 106. init. ἐν ιστ τῶν νόμων ..... — .... ἄγει τινὰ .... τῶν νεῶν ἃς ....

p. 107. κατέβαλον .... ἀντὶ τοῦ μέχρι ... ἐξητάσθης· ἀντὶ τοῦ ὤφθης· ἑωράθης· .... πρὸς κατοιχομένους ὀνομαζόμενα ἐξηγοῦνται ....

pag. fin. ἀπὸ τοῦ ἐξίλλειν τουτέστι ἐξωθεῖν

p. 108. in. ἐν τῇ προσελθούσῃ .... γινομένων ... τῶν καταδικασθέντων ... οἱ δὲ ἁλόντες καὶ τῷ φήναντι ἐδίδοσαν ἃ ἀφηροῦντο αὐτὸν ... κεκίλιος, μόνως .... — διὰ νόσον τι- ἢ ... πρόφασιν ἐν τῷ περὶ τῆς παραπρεσβείας. σημαίνει μὲν καὶ ἄλλα ....

τὰ παρ' ἑκάστοις, ὡς Θεόφραστος ἐν ᾱ τῶν πολιτικῶν· πολλῷ γὰρ .... κατὰ τὴν .... πέμπειν ἐπισκόπους, ἢ φύλακας .... ἐπιστάται δύο καθίστανται· ὁ μὲν .... ὃς οὐδὲν ἕτερον ἢ κατὰ σατραπίαν (m. recent. corr. εἰ) ....

p. 122. ἐπιτελεῖς γίνεσθαι ... ὁ ῥήτωρ ... ἐπιτιμηταί· οἱ μὲν τὸ πρῶτον ἔτος .... τι om. .... ταῦτα ἢ τὰ αὐτὰ τιμώμενοι .... — ἐπιτροπὴν ....

pag. extr. διαιτητὰς sine αὐτούς.

p. 123. πρὸς ἐπιτρόπους ..... post ἐπιτρόπους, δὴ καὶ: (λ, ε' supra) — ... ὥστε τρίταν εἶναι ... ἡ τῶν ἐπιχειρητῶν κατάστασις .... ad ἐπιψηφίζων ἀντὶ τοῦ ἐπικυρῶν· αἰσχίνης· ξενοφῶν: — h. locum ima pagina habet: πλάτων· καὶ περίσυ βουλεύειν λαχὼν ἐπειδὴ ἡ φυλὴ ἐπρυτάνευε, καὶ ἔδειμε ἐπιψηφίζειν, γέλωτα παρεῖχον· καὶ οὐκ ἠπιστάμην ἐπιψηφίζειν τοὺς παρόντας· καὶ, ἐγὼ σὲ μόνον ἐπιψηφίζω· τοὺς δὲ ἄλλους χαίρειν ἐῶ: —

p. 124. ἐπωβελία .... τοῦ τιμήματος ὅπερ ἐδίδοσαν οἱ διώκοντες τοῖς φεύγουσιν εἰ μὴ ἕλοιεν· ἐκαλεῖτο ... — ... τὰ ἐν τῇ ὠνῇ ... διττοὶ δὲ ..

p. fin. τῇ δευτέρα sine ἐν ....

p. 125. ἐρανίζοντες· δημοσθένης ἐν ἐπιστολαῖς ἀντὶ ἔρανον αἰτοῦντες· καὶ ἀντὶ τοῦ ἀντευποιοῦντες· ἐν μὲν γὰρ τῇ περὶ τοῦ λυκούργου παί-

ptum: ἐπικηρύξαι .... ρ̄ τάλαντα: ad ἐπικηρυκεία in marg. πλάτων· εἰς τοσοῦτο φιλονεικίας ἐλθεῖν πρὸς τὴν πόλιν τοὺς ἄλλους ἕλληνας, ὥστε τολμῆσαι τῷ ἐχθίστῳ ἐπικηρυκεύσασθαι βασιλεῖ· θουκυδίδης καὶ σχόντες ἐπὶ (f.) τὸν αἰγιαλὸν ἐπικηρυκεύονται (f.). In contextu: φιλιππικῷ ε̄: .... ἄλλοι ἄλλως ....

p. 117. in. ἐγὼ δ' ὑπὸ ...... κονδύλους τ' ἔλαβον.

pag. extr. ἢ βουλευτής. ἢ ἄρχων omissa: παρ' αὐτοῖς pro παρ' ἀθηναίοις .... ὡς ὁ ἀριστοτέλης οὕτως· .... ἐπεμελεῖται ..... ἐχειροτόνει· δύο μὲν ἐξ ἀθηναίων ἁπάντων. — ἕνα δ' ἐξ εὐμολπιδῶν· ἕνα δ' ἐκ κηρύκων:

p. 118. ἐπιμελητὰς ἐμπορίου δέκα κληροῦσιν· σίτου δὲ προσκαταπλέοντος εἰς τὸ ἀττικὸν ἐμπορικόν, τὰ δύο μέρη .... — ... ἤτοι om. ut θυόμενα .... γινόμενα ....

p. 119. δημοφῶν .... δυσχεράνας, δίκη τὸν ἁρπάσαντα .... περὶ τὸ ἀμφοτέρωθεν ἐφεθῆναι αὐτῷ τὰ τῆς κρίσεως:

p. 119. fin. ἀντὶ ἁπλοῦ .... In Aristophanis versu: οὐ μὴ .... κλαέτω:

p. 120. in. δικαστήριον καὶ τοῦτο .... ἢ σίδηρον· καὶ τὸν μὲν βαλόντα ἁγνόν. αὐτῷ δὲ εἰδῇ καὶ ἔχῃ τὸν φόνον εἰργασμένον. — .... ἀντὶ τοῦ ἐπιφωνεῖν .... ἀντὶ τοῦ εἰς τροφὴν .. καὶ σιτία. — ἐπίσκοποι οἱ ἐκπεμπόμενοι ὑπὸ θηναίων εἰς τὰς ὑπηκόους πόλεις ἐπισκεψόμενοι

p. 136. ἄλλαι πρὸς ἄλλα ... τὸν πολέμαρ-
ῡ
χον .... δωροξενίας ....

p. 138. λυμαινόμενοί τισιν ... αὖ (sic) ... ἀντὶ ἐνεργητικοῦ .... — .... ἐκρίνητο ᾱ δικαστῶν καὶ πεντακοσίων συνιόντων, in marg. ἢ β̄ καὶ ⳨. ἐκ δυεῖν ... — ἠρία κυρίως τὰ μὴ ἐν ὕψει γινόμενα μνημεῖα. ἠτιμένην .... τῶ παθητικῶ γὰρ ὡς ἐπὶ χρέους μένανδρος κέχρηται:

p. 141. s. v. θέμενος τὰ ὅπλα .... om. ἄνθρωποι .... τὰ ὅπλα τίθεσθε. θεόγνιδες β̄· ὁ μὲν εἷς τῶν λ̄ τυράννων· ὁ δὲ ποιητής· οὗ μνημονεύει ἰσοκράτης· ἦν δὲ μεγαρεὺς ἀπὸ τῶν πρὸς τῇ ἀττικῇ μεγάρων ὡς αὐτός φησιν· ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ εἰς σικελίην ποτὲ γαῖαν. ὃ μὴ ἐπιστήσας ὁ πλάτων, ἐν ᾱ νόμων τῶν ἐν σικελίᾳ μέγαν ποτὲ ἔφασκε· κατηκολούθησαν ....

p. 143. ἐκ τοῦ θεοκρίνου λόγου δημοσθενικοῦ εἴτε δεινάρχου· ....

p. 144. θέσθαι ἤτοι ὑποθήκην λαβεῖν ὡς ὑπερείδης. καὶ ἀντὶ τοῦ προσέσθαι καὶ κυρῶσαι νόμον ὡς δημοσθένης ἐν τῶ περὶ ἀτελειῶν ..... μήποτε ἀντὶ τοῦ θέντα: θεσμὸν τὸ ὅλον τῆς πολιτείας σύνταγμα θεσμὸν ὁ δημοσθένης ἐκάλει. ἐκαλεῖτο δὲ πάλαι καὶ εἷς ἕκαστος τῶν νόμων θεσμός· διὸ καὶ θεσμοθέται ἀρχή τις ἦν ἀθήνησιν· ἓξ ..... ἀρχόντων, κατ' ἐνιαυτὸν τοὺς νόμους ἕκαστον διορθοῦντες: θέτης· μήτε .....

p. 149. in. θέρικος .... κατεδηδεσμένων .... θυμοιτάδε δῆμος τῆς ἱπποθοοντίδος ....

p. 151. ἱερομηνία, ἡ ἑορτώδεις ἡμέρα.

p. 153. φερεκράτους ....

p. 154. ὅτι εἰς δ διειλὼν ὁ σόλων τέλη .... ζευγίτας .... ἱππία ἀθηνᾶ ποσειδῶνος φασὶν εἶναι θυγατέρα τὴν ἱππίαν καὶ νύμφης (in marg. λύφης) τῆς ὠκεανοῦ ....

p. 155. ἶσα βαίνων .... ut in versu *Menandri.*

p. 156. καὶ τοῦ μετοικίου ..... f. ἀστοῖς pro αὐτοῖς. Extremum leg. ὡς ὀλυνθίοις.

p. 157. μνημονεύει νῦν ..... ὀρθομανοῦς ἐπίκλησιν ξούθου ....

p. 158. s. v. καθάρσιον ..... ὅλους τὰς τοῦ δήμου .... χειριδίοις. ἅπερ ὠνόμασον καθάρσια ....

p. 159. περιστείαρχοι .... ἢ pro ἤτοι ....

p. 160. ταῖς ἐπικλήροις ....

p. 161. κανοφόρος pro κανοφόροι .... s. v. καρκίνος .... ὅταν sine καί.

p. 163. in. τις καταβολὴ omiss. παριέναι pro προϊέναι. — κατάγειν τὰ πλοῖα ἀντὶ τοῦ βιάζεσθαι καὶ κακοῦν ... ὅποι βούλονται ...

p. 164. τῷ ἀργύριον ..... lin. 11. — ... ἔοικε δ' ὁ ... δυεῖν τούτων ... a τοὺς ἀγορανόμους – ἀψευδεῖν omissa. *Extrem.* ὠνοιένους:

p. 165. in. ὑπερείδης .... ὑπὲρ τοῦ θεά-

τρου .... νενικηκὼς τοπρότερον .... καὶ ἔπεμψεν .... In Theopompi versiculo: ἀλλ' ἡ μὲν ἀλήθεια .... ἔτι δὲ καὶ τῶν ἀπὸ θερείας ...

p. 165. fin. οὕτως ...

p. 166. μαρτυρήσοντας .... κατέβαλον .... s. v. κεγχρεών .... τοὺς ἐμοὺς οἰκέτας .... καθιστήριον .... τὴν ἐκ τῶν μετάλλων ....

p. 167. in. κεῖοι (in marg. κέως) οἱ ἀπὸ κέω· λυσίας· κέως μὲν πόλις τοσαύτη· τὴν νῆσον πόλιν .... εὔβοιαθήναις .... ἀριστοφάνης sine δὲ .... — ... κοριάδης (αι) δῆμος τῆς ἱπποθοοντίδος· διόδωρος ....

p. ead. ἀντιφῶν ἐν τῇ· ἵνα τὰ κελέοντα κατέπηξε .... κελέοντες οἱ οἰνοπόλιδες (αι) ....

p. 168. init. ἀπὸ τῆς κεραμικῆς ....

p. 169. ἐπισκεπτέον sine δὲ.

p. 170. κηδωνίδας .... κίκι .... ἐπὶ ταῖς διδομέναις πράξεσιν .. κηφισίας (in marg. κηφισιεύς.) δῆμος ....

p. 172. κινησίας διθυραμβοποιὸς ἀσεβέστατος καὶ παρανομώτατος· καθ' οὗ στράττις ὅλον δρᾶμα πεποίηκε τὴν ἀσέβειαν τἀνδρὸς κωμῳδῶν· κιττοφόρος ἢ κισσοφόρος ... δέη γράφειν βλιμάζειν .... θλίβῃ καὶ βιάζηται ....

p. 174. αοι δραχμαὶ ·.....

pag. fin. γεννητάς ....

p. 175. τάχα δ' ἂν καὶ περὶ

p. 176. κολυττεύς: δῆμος τῆς αἰγηΐδος φυλῆς ἐστὶ κολυττός: — κολωναίτας τοὺς μισθωτούς .... pro ὠνόμαζον, ἐκάλουν. ... τῷ πλησίον τῆς ἀγορᾶς .... post εὐρυσάκειον, ποσειδῶνος ἱερόν:

p. 177. init. γιγνομένων ἢ τῶν ἀθέρων (in marg. ἀνθερίκων) κοτύλαιον ὄρος εὐβοίας ἀπὸ κοτόλου· ἀρχέμαχος ἐν τῇ γ̄ εὐβοϊκῶν:

p. 178. κότυς βασιλεὺς θράκης ὁ τὴν γαμετὴν διακόψας μέσην ... χερσὶ ....

p. 179. pro ἵδρυντο, ἱδρύοντο, in marg. ἵδρουντο. κτησιφῶν εἷς τῶν ῑ πρέσβεων τῶν μετὰ δημοσθένους· ἕτερος δὲ ἔοικεν εἶναι κτησιφῶν, καθ' οὗ τὸν λόγον αἰσχίνης εἶπ, ὅτι τὸ ψήφισμα τὸ περὶ τοῦ στεφάνου γεγραφήκει:

p. 180. .... δῆμος ἐστὶ τῆς πανδιονίδος ... pro μένανδρος ἐφεσίω, δείναρχος ..... ἐγὼ μὲν ἤδη μοι .... — κύμβιον. δημοσθένης: εἶδος τὶ ἐκπώματος τὸ κύμβιον ἐπίμηκες καὶ στενὸν κατὰ τὰ πλοῖα:

p. 181. κυπάσσεις περσικοὺς ....

p. 182. κυρία ἐκκλησία ὑπερείδης ...... quae sunt in marg. κυρίαν δὲ ἐκκλησίαν ἀριστοτέλης φησὶ συνάγειν τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον πλὴν ἐάν τις ἐφέσιμος ᾖ· τὴν μὲν βουλὴν ὁσημέραι τὸν δὲ δῆμον τετράκις τῆς πρυτανείας ἑκάστης .... εἰδοκοῦσι ..... ποιεῖσθαι:

p. 183. κωδ' (in marg. man. rec. κωδεία) ...

p. 184. παναθηναίοις, ἡφαιστείοις· προμη-

θείοις· πολέμων ἐν τῷ ... ὁ δὲ ἴστρος ἐν τῇ ζ̄ ἀτθίδων φησίν· ὅτι ἐν ... θύοντος .... — ... δῆμος ἐρεχθηΐδος· δύο δ' εἰσὶν .... λαμπρεὺς ...

p. 185. s. v. λέσχαι fin. καὶ τὸν θεὰν λεσχηνόριον ἀπὸ τούτου φασὶν ἐπικεκλῆσθαι:

p. 186. .... στέφονται, τῷ χθόνιον μὲν εἶναι τὸ φυτὸν τῷ ἀχέροντι παραπεφυκυῖαν, ὡς καὶ ἀχερωίδα καλεῖ τὴν λεύκην· χθόνιον δὲ τὸν τῆς περσεφόνης διόνυσον: ..... λεῦκτρα· χωρίον (Cod. ρ οι) βιώτιον περὶ θεσπείας:

p. 187. λεωκόρειον· ἐν μέσω τῷ κεραμεικῷ· δημοσθένης: ... λητὴ πόλις μακεδονίας, ...

p. 188. ... καὶ τὰς εὐθύνας ... ἐκλογίζονται .... λογιστήρια δ' εἰσὶ ....

p. 189. λουτροφόρον ..... τὸν ἐγγυ (πῆ) γένους .... post ἄρρενα· ἔθος δὲ ἦν καὶ τῶν ἀγάμων ἀποθανόντων λουτροφορεῖν (supra et in marg. corr. λουτροφόρον) ἐπὶ τὸ μνῆμα .... post ἔχων· δεινάρχος· ἐκόμιζον δὲ τὰ λουτρὰ ... καλλιρόης, ὡς πολυστέφανος ἐν τῷ περὶ κρηνῶν: —

p. 190. λουσιεὺς ὁ φυλέτης: .... ἐθνῶν. κλίνας μιλησιουργεῖς

p. 191. μαλακίομεν· δημοσθένης, μένομεν καὶ μαλακιζόμεθα· δηλοῖ δὲ τὸ μαλακίομεν τὸ τὸν ὄρρον φρίττειν· αἰσχύλος· κεκμῆτι μαλακίων ποδί· ἤτοι πορεία:

p. 192. in. τὴν τρόπιν .... — ... ἔθετο· καὶ μαρσύας ἐν τῷ περὶ ....

p. 193. ματρυλ^λεῖον (sic) .... μένανδρος· οὐκ οἰμώξεται καταφθαρεὶς ἐν ματρυλλείῳ τὸν βίον.

p. 194. in. μέδιμνος μέτρον ξηρόν· χωρῶν χοίνικας ῃ̄ καὶ μ̄· οὕτω νίκανδρος ὁ θυατηρ^ει ρηνός ....

pag. fin. ἐπισκώπτοντες ..... τὸ μὲν ἱερεῖον ....

p. 195. s. v. μελίνη ... ἀρρενικῶς ....

p. 196. init. ὅπερ τινὲς ἔλυμον ὀνομάζουσι

pag. fin. μεταγειτνιὼν ὁ β̄ μὴν παρ' ἀθηναίοις ....

p. 197. μεταλλεῖς οἱ τὰ μέταλλα ἐργαζόμενοι ....

p. 204. φέρηται ἐν (in marg. ἐπὶ) τοῖς ἀττικιανοῖς ... ναυκρατητικοῦ πλοίου ἢ ναυκρατήτων .....

p. 205. νεβρία ἐνημμένου .... νεβρίσιν· οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ νεβροὺς διασπᾶν κατά τινα ἄρρητον λόγον .... περὶ ἀριγνώτη .... περὶ τελετῶν.

p. 207. pro κράνος, κράτος, ut pro ῥοιὰν, ῥόαν. Post κράτος, ἐτιμᾶτο παρὰ τοῖς ἀθηναίοις ....

p. 208. φιλόχορος δὲ ἄλλα τέ τινα διεξῆλθε ..... post χρῆσθαι, δῆλον omissum.

p. 209. τὸ χ^ρ λουτρῶν ἀλείφεσθαι· ὡς δίδυμος ἐν κη̄ ....

p. 210. in. προστιθεὶς, μήποτε ....

p. 213. s. v. οἷον .... in. ἀττικοὶ .... κεκλῆσθαι δὲ οὕτω φησὶν ὁ φιλόχορος διὰ τὸ μηδαμῶς .... οἷον ἐκάλουν .... τῆς ἱπποθοοντίδος .... ἑκατέρω .... τὸ βου καὶ προείρηται .... τὸ δύνασθαι: ὅτι διαμαρτάνει δημοσθένης ἐν τῶ κατὰ νεαίρας, λέγων πλατεέας γεγράφθαι ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾶ· οὐδεὶς γὰρ τοῦτο εἴρηκεν. ὥσπερ οὐδὲ κρατερὸς ἐν τῇ τῶν ψηφισμάτων συναγωγῇ: quae occurrunt p. 221.

p. 214. in. ἐπειδή φησι ....

p. ead. s. v. ὀλιγωρήσετε .... ἀντὶ τοῦ οὐδὲ (m. rec. suprascr.) ὀλίγην.

p. 216. in. παραβαλέσθαι· ἐκ μεταφορᾶς τοῦ ὁμόσε ....

p. 217. in. ἔνιοι μὲν οὖν ὧν ..... δίδυμος δὲ αὐτοκλείδου ....

p. 218. s. v. ὀργὰς, ad marg. ὄχετος δῆμος τῆς λεοντίδος.

Sub finem v. ὀργὰς, ἐπολέμησαν ἀθηναῖοι μεγαρεῦσιν: — ὠργεῶνες ... ἢ περὶ τὸ ὄργια ... ἐν τοῖς ἕλεσι^β καὶ ταῖς^α ὀργάσι ..... τῶν ἱερέων (in marg. ἱερῶν) ..... — ὀργίων ἀντὶ ὀργεώνων· λυσίας:

p. 219. s. v. ὀρκάνη .... καλ pro καλεῖται .... — ὅρος τί γεωργικὸν ὡς ἰσαῖος· μή-

ποτε μέντοι τὸ ὄρος παρά τε αἰσχύλῳ καὶ μενάνδρῳ ξύλοντί· ὦ τὴν ....

p. 220. s. v. ὅσιον .... ἃ ἐγίνετο ....

p. 221. δημοσθένης δὲ ἐν τῷ περὶ τῶν συμμοριῶν ..... ω^α τάλαντα· ἤτοι οὖν γραφικὸν ἁμάρτημα ..... τῆς ἀττικῆς, λεληθότως ἐν τοῖς ...,

p. 223. fin. ἐλλιπῶς ...,

p. 224. in. ἐπὶ τούτοις ἐξούλης .... — ὀχεῖον δηλοῖ μὲν τὸ ὄχημα δηλοῖ καὶ τὸ εἰς ὀχείαν ἀποδεδειγμένον παρὰ δεινάρχῳ, ὠνοῦντά μοι τὸν ἵππον ὀχεῖον λέγοντι ἐν ἀπολογίᾳ πρὸς ἀντιφ^α περὶ τοῦ ἵππου· καὶ ἀντὶ τοῦ ὀχήματος δὲ τὸ ὀχεῖον παρὰ τῷ αὐτῷ ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ. λυκοῦργος δ' ἐν ...,

p. 226. ἀποτῖσαι ...., ἀποτίσας sine τὴν ζημίαν ..... ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ ,...., καὶ ἐπὶ τῶν καθαιρεθέντων ....

pag. fin. γιγνέσθαι. In *Archilochi* versu: .... ἐν παλισκίῳ· ἀντὶ τοῦ ζοφερῷ;

p. 227. παλίμβολος ...., ἐπ' ἐμβολῇ ....

p. 228. πεντετηρίδος ...., ἐριχθόνιος sine ὁ ... ὡς ἑλλάνικος καὶ ἀνδροτίων ....

p. 229. τοπαλαιὸν .... ἐν θτ κολοφωνικῶν .... πάνδημον ἱερόν·

p. 230. in. παρὰ τοῖς ῥήτορσιν ... λέγε ἀρξάμενος .... ἀπὸ τῆς γραμμῆς· ἣν μέχρι νῦν .. — παραγγελία καὶ περὶ τουτονὶ τὸν ἀγῶνα γονε ... καὶ παράταξιν· δείναρχος· ....

pag. fin. γράψαντες omissum.

p. 231. καὶ μετ' ὀλίγον (Cod. μετ' ὀλίγ)· νυνὶ δὲ αὐτοὺς οἶμαι τοῦτο ποιήσειν καὶ χωρὶς τῆς ἐμῆς παρακλήσεως:

p. ead. ... μέρος τοῦ ἐνιαυτοῦ ....

p. 232. in. κλήνη.— ὑποπεπτωκὼς ... κατὰ πρεσβείας· — .... pro περὶ κλήρων, ἐπὶ κλήρων .... περὶ ὧν πολλαχοῦ εἴρηται τῷ λυσίᾳ, in marg. ἔσφαλται ∴ τῶν δημοσίων, sed rursus lineâ transversa deleta. Seq. καὶ ἄλλοι πάλιν περὶ τῶν κληρικῶν, suprascript. ἄλλων·

p. 233. καὶ ὡς μετὰ ταῦτα .... μὲν με τὴν δίκην ... καταβολάς: παραβάλοιτο ... πάρεδρος· λυκοῦργος· καὶ οἱ ἄλλοι ῥήτορες πολλαχοῦ· κἂν τῇ ἀρχαία κωμωδία πολὺ τὸ ὄνομα τοῦτο· ..... ἐν τῇ πολιτεία .... δύο ἑκάτεροι οὓς βούλωνται .... πρὶν παρεδρεύσωσιν εἶτα εὐθύνας διδόασιν .... — παρείας ὄφις ...

p. 234. In Sophoclis versu: ὑπερχειρὸς .... παρὰ τὴν σκηνὴν ..... s. v. παράσημος ῥήτωρ .... ἤτοι om. ὦ τὴν φαυλότητα ....

pag. extr. νοσημάτων pro νομισμάτων ...

p. 235. In *Menandri* versu: γραμματείδιον ..... φησὶν οὕτω .... ψευδοκλητίας .... pro ἀγραφίου, ἀργυρίου .... ἐν τῇ περὶ νομοθεσίας ....

p. 236. παρεγγύησε· καὶ παρεγγυηθέν· τὸ

παρα μὲν παραδοῦναι· τὸ δὲ, παρ' ἑτέρου μεταλαβεῖν (in marg. ὡς ἀντιφῶν) παρεγγύησεν .... διαλύσαντος .... γεωργίου .... — κράτης om.

p. 237. s. v. πεδιακὰ .... καὶ ἐντεῦθεν

p. 241. Post φιλιππικοῖς lacuna relicta. ὥσπερ (Cod. ς̄π̄) .... τοῦ πύρετοῦ ....

p. 242. s. v. περίστατοι .... ὑπὸ δὲ τῶν ἀνοήτων περιστάτοις γινομένοις ... τὸ ὄνομα ἐν ἀρχιδάμω καὶ παρὰ πόλεδι: — .... ποιήσαντος καὶ μαρτυρεῖν ἀξιοῦντος .... περιέστηκεν αὐτὸς ...., τῷ περίστατόν με ἐποίησεν ...

p. 243. περιστοίχους ἐλαίας δημοσθένης φησὶ τὰς κύκλω περὶ τὸ χωρίον ἐν στοίχω πεφυκυίας· ἃς φιλόχορος .... — πεφοριῶσθαι bis .... ἢ τῶν ἀφθαλμῶν ...

p. 244. init. ὥσπερ ἐνφορείω, εἰσὶ γάρ τινες .... κατακεχαλασμένα ...., δηλοῖ τὸ πεπαχῦνθαι ...., ἐπ' ἀνθρώπων .... — πινάκια ... κλήρων τοῖς κληρουμένοις· ἔοικε δ' εἶναι χαλκᾶ ὡς ὁ ῥήτωρ ὑποσημαίνει· .... ὦ ἀθηναῖοι .... πινάκιον, ἔοικε λέγειν πινάκιον ....., τὰ κατὰ τῶν ....

p. 245. ἐν ὧ πλίνθος ....

p. 246. s. v. πολιτεία, τε om. post ἰσοκράτης .. — ... διεξερχὼν pro διεξελθὼν ... πολέμαρχὸς sine ὁ ..... αὐτός τε εἰσάγει .... δικαστὰς τοῦ ἀπροστασίου καὶ ἀποστασίου ... τἆλλα ...

p. 247. ... ἀπὸ τῶν ἐν διονύσου πομπῶν·

ἐν αἷς ἐπὶ τῶν ἁμαξῶν εἰσὶ πομποί τινες σφόδρα λοίδοροι· πομπεῖα δὲ λέγεται τὰς εἰς τὰς πομπὰς .... σκεύη ὡς ἀνδροτίωνος δημοσθένης, suprascript. ἐν τῷ κατ', tum ἰων. κατασκευασθεῖσι:

p. 249. fin. τοὺς παρεγγράφους ....

p. 250. pro ἐλαφρῶς, εὐλαβῶς ...: πυλαγόρος οὗτος· ἐν δὲ .... ἐν δὲ τοῖς φιλιππικοῖς, προβάλλεσθαι δεῖ ....

p. 251. πλὴν πρυτανευούσης ....

p. 252. in. κληροῖ δὲ αὐτοὺς ὁ καλούμενος ἐπιστάτης, ἀριστοτέλης φησίν: — s. v. προθεσμίας ... πέντε omissum.

pag. extrem. κεχρημένοι, in marg. ὡς ὁ δίδυμος· ἢ τὰ ἐκ φρυκτῶν κριθῶν, ὡς ..... οὕτως αὐτοκλείδης ..

p. 253. in. δήμων δὲ φησι, προκώνια ἐστὶ, κάγχρυς κατηρειγμέναν .... προμετρήσας· ὑπερείδης· δείναρχος· σκύθου τοίνυν τοῦ προμετρητοῦ υἱὸς καὶ ἐν δημόταις ... οὕτως ... διατετέλε(κ): — .... περὶ δελφοῖς .... ἱδρύσθαι· ἣν ἡρόδοτος προνηίην ὀνομάζει:

p. 254. εἰσὶ γὰρ οἱ καὶ τἀπίπεμπτα τῶν .... — ὀρωμένων ἀπὸ τῆς πυκνός· .... ἀκούειν om.

p. 255. πρόσπαλτος δῆμος .... προσπάλτιοι οἱ δημόται· λυσίας:

pag. fin. ἕκαστον ....

p. 256. προστασία ἡ βοήθεια· in marg. ὡς

προϊσταμένου τινὸς καὶ βοηθοῦντος τῷ ἀδικουμένῳ · ... προπύλαια om.

p. 257. s. v. προτέλεια... pro τι, τινα...

pag. fin. βουλευσάσης...

p. 258. in. βουλευθέντων .... εἰ ἀρκεῖ ... τὸ βούλευμα .... προςχοιρητήρια ... pro γραφομένῃ, γινομένῃ ... — ... καταχρηστικῶς δὲ ἀντὶ τοῦ διοικοῦντα: ... διατρεφόμενοι .... μέρος τῆς φυλῆς τῶν φν ἀνδρῶν.

pag. 259. ἐπρυτάνευον sine δὲ ... — ποιανοψία ἢ πανοψία (man. rec. corr. ὑ) ἑορτή τις τὸ μὲν πρῶτον ἀττικῶν· τὸ δὲ δεύτερον τῶν ἄλλων ἑλλήνων, ὅτι .... τοὺς καρποὺς τῇ ὄψει· ἀπολλώνιος δὲ καὶ ..... πυανέψια sine τὰ .... φασί .... εἰρεσιώνη sine ἡ ....

p. 261. ubivis πωληταὶ ....

p. 262. ὅ ἐστι περνάναι .... ἐπὶ ταύταις .... κάθωνται

p. 263. in. .... παρέλκει, ἢ ἐστι ἐν ποσοῖς λεγόμενον· πώμαλα ....

p. 265. πόλις σεῖρις ...

p. 266. init. σεσημασμένην ἀντὶ τοῦ ἐσφραγισμένην .... — ταυτὶ om. ut παραλαβών. σημεῖα λέγουσι τὰς σφραγῖδας ....

p. 269. fin. γυναικεῖον ἢ σκιάδειον φασὶ περὶ τῷ τοῦ δημοσθένους ἰδιωτικῷ:

p. 272. in. εὐ καταφρόνητος καὶ διαζῶν πῶς ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων:

p. 273. στιρία δῆμος τῆς πανδιονίδος· στιρεύς:

p. 276. pro συλλογή, συλλογεῖς .... ἃς ἀλλήλαις .... omissa τάττωσι τοῖς πολίταις ....

p. 278. συγγραφεῖς· οἱ περὶ πείσανδρον τὸν δῆμον συλλέξαντες εἶπον γνώμην .... εἰς ἡμέραν ῥητὴν .... — σύνδικοι· ἰσαῖος φησὶ καὶ δημοφάνης ... ἐκ πειρεῶς :..:

p. 279. καθεσταμένη ..... οἱ σύνδικοι omissa. — συνήγοροι παρ' ἀθηναίοις χειρητονητοὶ ἐπὶ τοῦ συναγορεύειν τεταγμένοι: .... συντεταγμένοι ... χαλεπῶς .....

p. 280. s. v. ταμίαι .... δὲ οὗτοι τὸ ἄγαλμα ....

p. 282. in. .... φησὶν ὁ ἑλλάνικος τοῖς τέτρασι ...., αἰστιεῶτιν .... — τετρυπημένη ....

p. 283. τιλφώσσαιον ὄρος, μικρὸν ἀπέχον τῆς κωκαΐδος λίμνης: — .... ἀντὶ τοῦ ἐνέχυρον ... καταστήσασθαι .... δ' ἐν ...

p. 284. in. περὶ τῶ αὐτῶ ... ad κατ' ἀφόβου, in marg. πέντε μνᾶς συνετάξατ' εἰςφέρειν ὅσονπερ τιμόθεος ὁ κόνωνος καὶ οἱ τὰ μέγιστα κεκτημένοι τιμήματα· ἤγουν τῆς οὐσίας ἐκτιμήσεις· ἀφ' ὧν καὶ τὸ καταβαλλόμενον τίμημα· in contextu pro περὶ, ἐπὶ fin. ... ἀπὸ τοῦ τιτάκου ὠνόμασαν, οὗ μέμνηται ἡρόδοτος — ... δουεύοντες τοπείοις;

p. 285. ἀτυχοῦντες .... μιμουμένου ....

p. 286. τεχνάζοντες ἀπὸ τοῦ τρίβωνες εἶναι πραγμάτων.

p. 287. τριττομηνὶς .... δοκεῖ δὲ γενέσθαι τῆς ἀθηνᾶς .... ἴστρος δὲ φησι ... καλεῖσθαι ...

p. 289. ὑποκυδὴς ....

pag. fin. βουλῆ γέγονεν· οὐδεμία συγγνώμη: οὐδεμία παραίτησις·

p. 290. φορμισίου ....

p. 293. φυγοὺς ....

p. 294. fin. φρεάριος δῆμος ....

p. 298. in. στενοτέραν .... πρόςχωσις ... . περὶ ὀνόματος .... ἀνθεστηρίαν .... πιθοίγια ....

p. 301. τῇ παρὰ τῇ θεᾷ .... — ψευδοκλητία ....

VI.

FRIDERICI THIERSCHII

OBSERVATIONES

IN

VARIOS SCRIPTORES

GRAECOS ET LATINOS.

PARS PRIMA.

Observationes in Thucydidem.

Lib. I. Cap. 6.

Οὐ πολὺς χρόνος ἐπειδὴ χιτῶνάς τε λινοῦς ἐπαύσαντο φοροῦντες (οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἀθηναίων) καὶ χρυσῶν τεττίγων ἐν ἔρσει κρωβύλον ἀναδούμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν. Scripsit Stephanus ἐνέρσει pro ἐν ἔρσει. Tuetur hanc lectionem *Clemens Alexandr.* Paedag. II. p. 199. C. ed. Sylburg. κρωβύλον ὅ ἐμπλοκῆς ἐστιν εἶδος ἀνεδοῦντο χρυσοῦν, ἐνέρσει τεττίγων κοσμούμενοι, ubi haud dubie leg. χρυσῶν ἐνέρσει. item *Suidas*, qui ter eam exhibet v. ἐνέρσει T. I. p. 743 v. τεττιγοφόροι T. III. p. 451. et T. II. p. 380. ed. Kusteri v. κρωβύλος .. πλέγμα τριχῶν εἰς ὀξὺ λῆγων .... Θουκυδίδης· κρωβύλους ἀναδούμενοι, καὶ ἐνέρσει ποικίλων κρωβύλων (quae corrupta ex τεττίγων κρωβύλον) ἢ κρώβυλον παρ' Ἀθηναίοις τὸ προςείλημα. Eadem est in Codice Aug. nunc Monacensi et in margine Cod. Lugdun. teste Wyttenbachio in Eclogis historicis p. 360. Ipsum huius substantivi dativum, licet Thucydide non

nominato, memorat Etym. M. p. 340 l. 1. Ἔνερσις συμπλοκή. παρὰ τὸ εἴρω τὸ συμπλέκω πλεονασμῷ τοῦ σ εἴρσω, εἶρσις, καὶ ἔνερσις ἐνέρσει. At vero idem lectionem diversam, nempe ἀνέρσει exhibet p. 108 l. 34 ed. Sylburgii Ἀνείρειν ἀναπείρειν. Πλάτων (scil. Comicus) Σχοινοὺς λαβὼν, ἀνεῖρε τὰ κρέα. ὅθεν καὶ ἄνερσις. χρυσῶν στεφάνων (sic pro τεττίγων) ἀνέρσει, Θουκυδίδης. Priori lectioni ἐνέρσει favet etiam Aelianus Var. Hist. II. c. 22. κορύμβους δὲ ἀναδούμενοι τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν, χρυσοῦς ἐνείραντες αὐταῖς τέττιγας καὶ κόσμον ἄλλον πρόσθετον περιαπτόμενοι χρυσοῦ, προήεσαν. Pro altera illi ἀνέρσει, afferre possis *Lucianum* in Navig. c. 3. Opp. T. III. p. 249. ed. Reitz. de puero aliquo Aegyptio: ἡ κόμη δὲ καὶ ἐς τοὐπίσω ὁ πλόκαμος συνεσπειραμένος οὐκ ἐλευθέριόν αὐτόν φησιν εἶναι. ΤΙΜ. Τοῦτο μὲν εὐγενείας, ὦ Λυκῖνε, σημεῖόν ἐστιν Αἰγυπτίας, ἡ κόμη. ἅπαντες γὰρ αὐτοῖς οἱ ἐλεύθεροι παῖδες ἀναπλέκονται, ἐς τε τὸ ἐφηβικόν· ἔμπαλιν ἢ οἱ πρόγονοι ἡμῶν, οἷς ἐδόκει καλὸν εἶναι κομᾶν, ἀναδουμένους κρωβύλον ὑπὸ τέττιγι χρυσῷ ἀνειλημμένον.

Licet autem plurimi in lectione ἐνέρσει consentiant, satis tamen magna est Etymol. M. auctoritas, ut vel sola eam suspectam reddere possit. Iam ἀνείρειν τέττιγας, unde ἄνερσις τεττίγων flueret, si Platonis Comici versum seu potius ver-

sus particulam supra ex E. M. commemoratam *Σχοινοὺς λαβὼν ἀνεῖρε τὸ κρέας* vocisque naturam consideras, est filo aut virgulae alicui *annectere cicadas*, et in isto contextu, cincinnis quocunque modo dispositis ex ordine *affigere*, *ἐνείρειν* autem easdem *innectere* cincinnis, ut cum cincinnis complicatae eas constringant et ornent. De his autem ut iudicari possit, quaeritur quis sit *κρωβύλος*, quae eius ratio, qui usus. Ac de eo quidem satis multis egerunt, *Salmasius* de Coma p. 265 et 272. *Hadrianus Iunius* de *coma* post Animadverss. varias Hag. Comit. MDCCXXXVII p. 435 seqq. et optimus *Perizonius* ad Aeliani locum supra laudatum, ne reliquos commemorem, qui sua ex istis hauserunt. Rem tamen qualis fuerit non videntur perspexisse, quippe iam multis veterum grammaticorum non satis intellectam.

Etymon vocis quae *Κρώβυλος* et *Κρωβύλος*, *Κρώβυλλος* et *Κρωβύλλος* scribitur, obscurum. Videtur tamen ex *ΚΑΡΑ*, *ΚΡΑ* et prisco *ΟΕΥΑΛΕΝ* unde *volvere* Latinorum, *Fέλλειν* et *εἰλεῖν* Graecorum fluxit, composita obque eam causam retracto accentu scribenda esse, fortasse etiam duplicato *Λ Κρώβυλλος*. Haec si vera, significat ornatum, *qui caput undique involvit* et tanquam corona cingit. Quod ad eius ornatus formam attinet, diversa misceri apud priscos et

recentiores in ea definienda videas. Sunt, qui *Lucianum* sequuti, crines retro pexos et supra caput in cornu collectos atque eminentes sibi fingant. Hi provocant ad Homericum Il. λ, 385. τοξότα, λωβητὴρ, κέρᾳ ἀγλαὲ, παρθενοπῖπα, de Paride dictum, ad quem locum Schol. Victorianus κέρας δέ ἐστιν ἡ ἐμπλοκὴ τῶν τριχῶν. ὡς καὶ Ἀθηναῖοι τὸν κρωβύλον. Sed pergit idem: ἄλλως. κέρᾳ ἀγλαὲ τῇ τριχί· ὅθεν καὶ κείρειν. Ἀριστοτέλης δὲ ὦ τῷ τόξῳ σεμνυνόμενε. Diversa de Aristotele *Eustathius* ad h. l. Ceterum conf. Apollonii Lex. H. sub v. κέρᾳ ἀγλαὲ et interprett. ad *Hesychium* v. κέρᾳ ἀγλαὲ T. II. p. 228. ed. *Alberti*. Quod vero Schol. Victor. indicat, clarius exponit *Suidas* T. II. p. 297. v. κέρᾳ ἀγλαὲ. οὐ τὴν τρίχα ψιλῶς· ἀλλ' ἐμπλοκῆς τι γένος, ἐπὶ κέρατος τρόπον ἐμπλεκόμενον. ἔπλεκον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τέττιγας κ. τ. λ. Porro provocant ad *Tacit. German.* c. 38., ubi de Suevis: „*Insigne gentis obliquare crinem nodoque constringere* .... horrentem capillum retro sequuntur ac saepe in *ipso vertice ligant*" „idque *Crobylum facere*" esse ait *Perizonius* ad Aelian. l. l. Hac ratione Aegyptiorum, Phrygum et Suevorum mos priscae Graecae infertur nulla tamen neque ratione neque probabilitate. In longe diversam viam ducit alius Homeri locus Il. p. 52., de *Euphorbo* a Menelao interemto: αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι

Πλοχμοί θ' οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφή-κωντο. In his ·ἐσφήκωντο a σφηκόω *constringo* est ἐσφιγμένοι ἦσαν, ἐδέδεντο, ut explicat E. M. v. ἐσφήκωντο T. I. p. 385, et πλοχμοί sunt οἱ πεπλεγμένοι πλόκαμοι.

De his autem accuratius videndum. Formam, quam connexi eius generis cincinni habuerunt, monstrat Fragm. ex Euripidis *Theseo* ap. Athenaeum p. 454 C. in quo pastor, literarum ignarus, formas, quas singulae literae in nomine Thesei contentae referant, describit, ac, de tertia, id est de Sigma, dicit: Τρίτον δὲ (nempe γράμμα) βόστρυχός τις ὡς εἱλιγμένος. De eadem τρίτον δ' ἑλικτῷ βοστρύχῳ προσεμφερὲς Theodectes Phaselita ap. Athen. l. l. Patet autem in his sigma non angulosum illud, Σ, ut putat Hadrianus Iunius l. l. p. 433. „*quasi in gradus fracto capillo*", sed *lunatum* sive μηνοειδές, C, semicirculari figura describi. Hinc in eodem Athenaei loco *Agathon*, et ipse literas in Thesei nomine obvias describens, Sigma illud *scythico arcu* simile dicit: Σκυθικῷ τε τόξῳ τρίτον ἦν (F. ἐπῆν) προσεμφερές. Adde quod eius generis cincinni *calices* nominati fuerunt, ut docent Scholiastae Venetus et Victorianus ad Il. p. 52. τὰ τοιαῦτα δέ τινες καλοῦσι (Vict. φασι) κάλυκας et iam poteris hunc omnem capillorum ornatum in veterum artificum monumentis agnoscere eius-

que formam discere. Nempe satis multa deorum atque heroum capita in marmore expressa ad nostram memoriam servata sunt, in quibus talem eum imitatione redditum videas, qualem hucusque descripsimus. In his imaginibus pexi exprimuntur capilli ac ita dispositi, ut naturali ordine ad frontem atque cervicem descendant ac compressi omnem cranii concavitatem referant. Ex media autem fronte reducti sunt et in multos cincinnos convoluti, qui ab altera aure ad alteram pertinentes frontis extremitatem occupant, densa serie connexi et maxima cum cura elaborati.

Vides igitur in his sigma illud lunatum, vides cincinnos calicum speciem referentes. Ceterum patet, eosdem esse cincinnos, qui alibi βότρυες vel κόρυμβοι dicantur, nec dubium in eis κρωβύλου illius, quem Thucydides commemorat, imaginem referri. Fuit enim hic priscae aetati proprius et ab Aristophane ἀρχαῖον σχῆμα dicitur in Equit. v. 1328. Ὁδ' ἐκεῖνος ὁρᾶν τεττιγοφόρος (leg. τεττιγοφορῶν), ἀρχαίῳ σχήματα λαμπρός· illum autem quem descripsimus capillorum ornatum non nisi remotioris aevi imagines referunt, in quibus priscae ac severae artis rigor adhuc et durities conspiciuntur, inprimis statuae in insula Aegina repertae ac capita Apollinis, Bacchi ac Herculis plura, quae Museum brittannicum possidet, nec in ullo posterioris aevi opere eum deprehendas. Hinc in multis, quae

Suidas sub hac voce congessit vera haec: *Κρώβυλος· ὁ ἐκ τῶν τριχῶν πεπλεγμένος κόσμος ...* *Ξενοφῶν· εἶχον δὲ κράνη σκύτινα, οἷά περ τὰ παφλαγονικὰ, κρώβυλον ἔχοντα κατὰ μέσον, ἐγγυτάτω τιαροειδῆ·* falsum, quod Scholiasta Thucydidis et ex eo haud dubie Suidas: *Κρωβύλος δέ ἐστιν εἶδος πλέγματος τῶν τριχῶν ἀπὸ ἑκατέρων εἰς ὀξὺ λῆγον*, nisi fortasse de peculiari aliqua crobyli specie valet, quod hic in universum de crobylo pronunciatur. Clarius etiam *Hesychius* T. II. p. 385 *κρωβύλος .... ὁ κόρυμβος τῆς ἐμπλοκῆς, ἥ ἐστιν ἀνηνεγμένη ἀπὸ μέσου τοῦ μετώπου ἐπὶ τὴν κορυφήν.* Notum est, *κορυφὴν* de omni capitis parte dici, quae est *supra frontem.* Sensus igitur: capillorum nexus, qui a media fronte ad verticem, nempe ad eius initium, revolvitur. Hinc *κόρυμβος τῆς ἐμπλοκῆς* idem qui antea *πλοχμός εἰλιγμένος* sive *ἑλικτός.*

Superest, ut de cicadis crobylo innexis videamus. Ac crobyli quidem usum priscae Graeciae communem fuisse imagines supra commemoratae docent, *cicadarum* autem in eo ornatus Ionibus peculiaris. Nam ut priscos Athenienses *κρώβυλος τεττίγων ἐνέρσει ἀναδύμενος*, ita Samios festum Iunonis celebrantes ornabant *χρύσειαι κόρυμβαι, ἐπ' αὐτῶν τέττιγες*, ut retulit *Asius Samius*, laudatus Hadr. Iunio l. l. p. 438. Nempe capilli cranio ut vidimus applicati et ca-

pillorum cincinni stipato ordine frontem coronae instar cingentes, non poterant contineri nisi vinculo aliquo redimiti eoque constricti. Hoc autem vinculum in Homerico loco aureis et vel argenteis fibulis debemus aut nexum aut ornatum cogitare, quae cincinnos constringerent (nam dicit πλοχμοὶ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο), hasque fibulas apud Thucydidem in cicadarum figuram efformatas. Patet autem huiusmodi cicadas non potuisse annecti crinibus, ἀνείρεσθαι, velut filo aut fasciae alicui, non enim singulus aliquis cincinnus, sed tota cincinnorum series in censum hic venit, verum ἐνείροντο, inserebantur et innectebantur eis ut aptam cincinnorum seriem ac dispositionem servarent et caput simul ornarent. Eodem ducunt verba Scholiastae ad Aristoph. Nubes v. 980. οἱ ἀρχαιότατοι τῶν Ἀθηναίων τέττιγας χρυσοῦς ἐν τοῖς τῶν τριχῶν πλέγμασιν εἶχον.

Iam igitur patet, quid sit κρώβυλον τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν ἀναδούμενοι χρυσέων τεττίγων ἐνέρσει. Nec sine caussa additum est τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν. Nam Hesychio teste l. l. erat κρώβυλος καὶ ὁ μαλλὸς τῶν αἰδοίων, nempe et hic in cincinnos conformatus, ut statuae supra commemoratae docent, et Aristoph. in Nubb. l. l. Ἠλείψατο δ' ἂν τοὐφαλοῦ οὐδεὶς παῖς ὑπένερθεν τότ' ἄν, ὥστε τοῖς αἰδοίοισι δρόσος καὶ χνοῦς, ὥσπερ μήλοισιν ἐπήνθει. In fine iuvabit

conferre locum in Virgilii Ciri v. 127. *Aurea solemni* comptum quem *fibula* ritu *Cecropiae* tereti nectebat dente cicadae. In eo quidem non nisi una cicada commemoratur, sicut antea in Luciani loco, cum prisci illi Iones aperto pluribus ornati fuerint. Habes tamen confirmatum, quod supra posuimus, cicadas fibularum usum praebuisse in vinciendis et nectendis capillis.

Lib. I. Cap. 10.

Καὶ ὅτι μὲν Μυκῆναι μικρὸν ἦν, ἢ εἴ τι τῶν τότε πόλισμα νῦν μὴ ἀξιόχρεων δοκεῖ εἶναι, οὐκ ἀκριβεῖ ἄν τις σημείῳ χρώμενος ἀπιςοίη, μὴ γενέσθαι τὸν στόλον τοσοῦτον, ὅσον οἵ τε ποιηταὶ εἰρήκασι καὶ ὁ λόγος κατέχει.

Locus ab interpretatione laborat et iam antiquis male fuit intellectus, unde factum est, ut Scholiasta de particula *μὴ* ante *γενέσθαι* diceret: *ἀττικῶς ἐνταῦθα τὸ μὴ περέλκει*, pessime procul dubio. Sententia principalis, quam contra vulgi opinionem tueri studet, est *ὅτι Μυκῆναι μικρὸν ἦν*. Idem de reliquis urbibus dicit, quae tunc fuerunt: *ἢ εἴ τι* (nempe *ἄλλο*) *τῶν τότε πόλισμα νῦν μὴ ἀξιόχρεων δοκεῖ εἶναι*. Parvas autem dicit utpote omnium rerum copiis invalidas. Nam sequenti capite in iis fuisse ei videtur *οὐκ ἡ ὀλιγανθρωπία τοσοῦτον, ὅσον*

ἡ ἀχρηματία. Iam inducit eos, qui de eâ re dubitent, nec tamen iusto usi argumento: οὐκ ἀκριβεῖ ἄν τις σημείῳ χρώμενος ἀπιςοίη ... (ὅτι Μυκῆναι μικρὸν ἦν) nempe hoc argumento: μὴ γενέσθαι τὸν ςόλον τοσοῦτον. — Quod μὴ dicit non οὐ, indicat non simpliciter rem negari, sed cum conditione aliqua. Addendum igitur ἂν haud dubie post Syllabam σθαι in γενέσθαι elisum: μὴ γενέσθαι ἂν τὸν ςόλον τοσοῦτον, et cogitando supplendum: εἰ Μυκῆναι μικρὸν ἦν. — Eodem modo propter syllabae proximae similitudinem particula conditionalis excidit Thucyd. I, 122. καὶ οὐκ ἴσμεν ὅπως τάδε (nempe quod nos Peloponnesii Atheniensibus imperium concessimus) τριῶν τῶν μεγίςων ξυμφορῶν οὐκ ἀπήλλακται, ἀξυνεσίας, ἢ μαλακίας ἢ ἀμελείας. οὐ γὰρ δὴ πεφευγότες ταῦτα ἐπὶ τὴν πλεῖςους δὴ βλάψασαν καταφρόνησιν κεχωρήκατε. In his primum nollem οὐκ ante ἀπήλλακται sollicitatum a Poppone Observv. in Thucyd. p. 120. Inest enim acerba satis reprehensio inconsiderantiae, quam tollas sublatâ illa particula, quo facto homines habemus, qui student quidem evitare culpam, non vero possunt: οὐκ ἴσμεν ὅπως ἀπήλλακται τάδε ἀξυνεσίας, dummodo dicere possum: οὐκ οἶδα ὅπως τάδε ἀξυνεσίας ἀπήλλακται: *ignoro quomodo mea agendi ratio ab ignorantia absit.* At cum dicit οὐκ ἴσμεν ὅπως τάδε οὐκ ἀπήλλακται ἀξυνεσίας ἢ μαλακίας ἢ

ἀμελείας, hoc vult: non intelligimus, latet nos, nostram agendi rationem non esse remotam ab inscitia vel ignavia, id est rerum ignari vel ignavi sumus nobis ipsis insciis. In sequentibus iunge: οὐ γὰρ δὴ .... ἐπὶ καταφρόνησιν κεχώρήκατε; πεφευγότες ταῦτα, quae, ne contrarium eius quod voluit Thucydides contineant, cum conditione efferenda esse patet. Scribendum igitur: οὐ γὰρ δὴ πεφευγότες ἄ ν τ α ῦ τ α ἐπὶ τὴν πλείστους ἤδη βλάψασαν καταφρόνησιν κεκωρήκατε. *Ista enim culpa si liberi essetis, non in contemtu hostes habuissetis,* quae causa fuit, ut vobis negligentibus *plurimos iam damno illi affecerint*, id est libertate privaverint. — His accedant duo loca, ex l.b. I, 120. in quibus et ipsis syllaba aliqua propinquae syllabae similitudine elisa est: Τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους, ὦ ἄνδρες ξύμμαχοι, οὐκ ἂν ἔτι αἰτιασαίμεθα ὡς οὐ καὶ αὐτοὶ ἐψηφισμένοι τὸν πόλεμόν ε ἰ σ ι, κ α ὶ ἡ μ ᾶ ς ἐ ς τ ο ῦ τ ο ν ῦ ν ξ υ ν ή γ α γ ο ν. Luxata structura, quam non nisi repetito ex praecedentibus ὡς οὐ, iungas, nempe καὶ ὡς οὐ καὶ ἡμᾶς ἐς τοῦτο νῦν ξυνήγαγον. At vero sic per istud νῦν res, quam in universum exprobare solebant socii Lacedaemoniis, quod scilicet ab eis ad bellum decernendum non convocarentur, nunc speciatim ad conventum cum maxime habitum eumque solum pertineret. Scrib. igitur: ὡς οὐ καὶ αὐτοὶ ἐψηφισμένοι τὸν πόλεμόν ε ἰ σ ι, εἰ καὶ ἡμᾶς ἐς ταῦτα

νῦν ξυνήγαγον. Nimirum ipsi iam bellum decreverunt, siquidem etiam nos ad id faciendum nunc convocarunt. —

In eodem capite: πολλὰ γὰρ κακῶς γνωσθέντα, ἀβουλοτέρων τῶν ἐναντίων, τυχόντα κατωρθώθη καὶ ἔτι πλείω, ἃ καλῶς δοκοῦντα βουλευθῆναι, εἰς τοὐναντίον αἰσχρῶς περιέστη. Supplendum hic esset καὶ ἔτι πλείω ἐστι, ut structura exitum invenire posset. Id autem non patitur oppositionis ratio inter πολλὰ κακῶς γνωσθέντα et ἔτι πλείω καλῶς δοκοῦντα βουλευθῆναι. Accedit quod fluxa lectio in voce ἃ. Stobaeus enim τὰ exhibet, plures MSS. ἃ prorsus omittunt. Tu iunctis voculis ἃ et τὰ scribas καὶ ἔτι πλείω ἅττα καλῶς δοκοῦντα βουλευθῆναι, εἰς τοὐναντίον αἰσχρῶ περιέστη. Istud ἅττα limitat sententiam: vieles Schlechtberathene, wurde glücklich durchgeführt, und *wohl noch mehr Gutberathenes* schlug zum Schlimmen aus.

Lib. I. Cap. 11.

Ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμενοι μάχῃ ἐκράτησαν· δῆλον δέ· τὸ γὰρ ἔρυμα τῷ στρατοπέδῳ οὐκ ἂν ἐτειχίσαντο· φαίνονται δὲ κ. τ. λ.

Sermo est de Achaeis Agamemnone duce ad Asiae littora allatis. Locus ipse vix sanus

quippe qui partes sibi contrarias contineat. *Adveniunt, pugna vincunt.* Iam abrumpitur oratio. Infertur δῆλον δὲ, quod indicat commemoraturum esse scriptorem argumentum, ex quo concludi possit revera Achaeos tum vicisse. Τὸ γὰρ ἔρυμα κ. τ. *Non enim munimenta castris aedificassent*, nisi scilicet ad adventum suum victores exstitissent. Quid vero hoc? Victores si extiterant, non opus habebant castra munire. Certe castrorum munitio nullum victoriae argumentum. Contra vero victi si fuerunt, illis monumentis opus erat, quo tristem casum evitarent et facilius hostibus resisterent. Victi igitur fuerunt ad adventum suum in Asia Achaei? Ita saltem cum primum ad Mysiae litora appulissent, ut *Pindarus*, antiquam famam sequutus, Olymp. IX, 109 seqq. de Patroclo: *Ἔστα σὺν Ἀχιλλεῖ Μόνος, ὅτ' ἀλκᾶντα, Δαναοὺς Τρέψαις ἁλίαισιν Πρύμναις Τήλεφος ἔμβαλεν.* Sequutum est ad ipsa Troiae litora proelium anceps, de quo *Cypria*, in quorum argumento (Biblioth. der Alt. Lit. T. I. Inedit. p. 25 ad fin.) haec sunt: *Ἔπειτα ἀποβάντας αὐτοὺς εἰς Ἴλιον εἴργουσιν οἱ Τρῶες καὶ θνήσκει Πρωτεσίλαος ὑφ' Ἕκτορος.* Res afflictas Achilles reparat: *Ἔπειτα Ἀχιλλεὺς αὐτοὺς τρέπεται, ἀνελὼν Κύκνον τὸν Ποσειδῶνος.* nec tamen nisi nocte insecuta; et Troiani noctem ante urbem transigunt: *Νύκτα φυλαξάμενοι Τρῶες*

περὶ ἄστυ ἐχώρουν, tum Κύκνος δ' ἐκ Τενέδοιο μέσσῳ ἐνὶ νυκτὸς ἀμολγῷ .... ἤγειρε μάχην ἐπ' Ἀχαιοῖς, ut Ioh. Tzetzes in Antehomer. v. 255 seqq. Non dubium igitur, quin victos putaverit Thucydides et quin ex hoc ipso factum crediderit, ut Graeci castra munimentis firmarent. Scrib. igitur Ἐπεὶ δὲ ἐκρατήθησαν. Cum appulissent, pugna superati sunt. Eius rei argumentum est, quod castra munimentis circumdederunt.

Lib. I. Cap. 43.

Καὶ Κερκυραίους τε τούσδε, μήτε ξυμμάχους δέχησθε βίᾳ ἡμῶν, μήτε ἀμύνητε αὐτοῖς ἀδικοῦσι.

Ernestus Fridericus Poppo in Observv. crit. in Thucydidem p. 136. delendum iudicat τέ post Κερκυραίους et Coniunctivos δέχησθε .... ἀμύνητε in Imperativos mutandos, utrumque non sine codicum auctoritate, minus tamen recte, ut nobis quidem videtur.

Ac librorum quidem MSS. nonnulli vocalam illam omittunt, nonnulli pro ea δὲ exhibent, quae fluxa scribendi ratio plerumque argumento est, τέ ex voce γέ depravatam esse. Recte scri-

bas: *Καὶ Κερκυραίους γε τούσδε.* Vis enim sententiae in hoc nomine proprio nititur, quod indicari potest scribendo aut *καὶ τούσδε τοὺς Κερκυραίους*, aut: *Καὶ Κερκυραίους γε τούσδε*, aut denique absque pronomine *καὶ τούς γε Κερκυραίους.* Ita, ne alios locos a Poppone allatos commemorem, I, 96. unius codicis lectio *καὶ ταμεῖον τε Δῆλος ἦν αὐτοῖς* ad veram scripturam ducit, quae est *καὶ τὸ ταμεῖόν γε Δῆλος ἦν αὐτοῖς*, ob eam ipsam caussam, quod tonus et vis sententiae in voce *ταμεῖον* sita est. Conf. de hac vi, quam unicam habet ista vocula nimium quam criticorum intemperie agitata nos in Grammatica Graeca p. 349 seqq. Ducit haec observatio ad sanandum locum impeditum lib. III, 15. *Τοιαῦτα μὲν οἱ Μιτυληναῖοι εἶπον. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἐπειδὴ ἤκουσαν, προσδεξάμενοι ξυμμάχους τοὺς Λεσβίους ἐποιήσαντο, καὶ τὴν εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβολήν, τοῖς τε ξυμμάχοις παροῦσι κατὰ τάχος ἔφραζον ἰέναι ἐς τὸν ἰσθμὸν τοῖς δύο μέρεσιν, ὡς ποιησόμενοι.* In his quisque videt non nisi post *ὡς ποιησόμενοι* ponenda verba *τὴν εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβολήν*, ut prior phrasis *ξυμμάχους τοὺς Λεσβίους ἐποιήσαντο καὶ τὴν εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβολήν* pessima dilogia liberetur, posterior autem *ὡς ποιησόμενοι* exitum

invenit. Non minus clarum est *τοῖς ξυμμάχοις παροῦσι* dici cum respectu ad Lesbios, qui modo in societatem erant recepti. Est igitur quaedam antitheseos ratio, quam exprimas per *τοῖς γε ξυμμάχοις παροῦσι*. Haec oppositito si abesset, dicendum fuisset *τοῖς παροῦσι ξυμμάχοις*. His ita expositis, patet, locum ita constituendum esse: *ξυμμάχους τοὺς Λεσβίους ἐποιήσαντο καὶ τοῖς γε ξυμμάχοις παροῦσι κατὰ τάχος ἔφραζον ἰέναι εἰς τὸν ἰσθμὸν τοῖς δύο μέρεσι, ὡς ποιησόμενοι τὴν εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰσβολήν.* Eandem lenissimam medicinam adhibeas lib. III. c. 39. *Τῶν τε ξυμμάχων, σκέψασθε εἰ τοῖς τε ἀναγκασθεῖσιν ὑπό τε τῶν πολεμίων καὶ τοῖς ἑκοῦσιν ἀποστᾶσι τὰς αὐτὰς ζημίας προσθήσετε, τίνα οἴεσθε ὄντινα οὐ βραχείᾳ προφάσει ἀποστήσεσθαι κ. τ. λ.* In his quoque plures MSS. *Τε* post *ὑπὸ* omittunt. Nec sane hoc in nexu locum habet copula. Atvero et hic sibi opposita vides *τοῖς ἀναγκασθεῖσιν ὑπὸ τῶν πολεμίων* et *τοῖς ἑκοῦσι ἀποστᾶσι*. Scribendum igitur *Τοῖς ἀναγκασθεῖσι ὑπό γε τῶν πολεμίων.* Verte „denen, welche von den *Feinden* gezwungen werden“ ita ut tonus in voce *Feinde* percipiatur. Multa restant eius generis corrigenda apud Thucydideum, multa item apud Platonem, quae diligens lector semel monitus facile tollet.

Quod ad coniunctivos loci illius, a quo orsa est haec quaestio, in Imperativos mutandos attinet, equidem video mihi recedendum esse a maximorum grammaticorum *Davesii*, *Schaeferi*, *Bastii*, *Hermanni* aliorum auctoritate, qui Gregorium Corinthium aliosque graecitatis magistros secuti coniunctivum praesentis temporis a sententiis prohibentibus, quae a *μή*, *μήτε*, *μήπως* incipiunt, arcendum iudicant. Cf. interprett. ad Gregor. Corinth. p. 15., Hermannum de praeceptis quibusdam Atticistarum p. 4 seqq. Popponem in Thucyd. T. 1. p. 139. et me ipsum, qui ab hoc errore non immunis fui, Gr. gr. p. 431. Si causam quaeris, affertur nulla, si rem ipsam et eius generis sententiarum naturam, facile distinguas eas, in quibus simpliciter aliquid prohibetur et vetatur, ab alius generis sententiis, in quibus loquentis aut audientis conditione Imperativus ita excluditur, ut non nisi suadendi aut leviter monendi locus sit relictus. Recte igitur in Platonis Symposio: *Ἐνίοτε ἀποστὰς (ὁ Σωκράτης) ὅποι ἂν τύχῃ ἕστηκεν, ἥξει δὲ αὐτίκα, ὡς ἐγῷμαι. μὴ οὖν κινεῖτε, ἀλλ' ἐᾶτε.* Opp. T. III. p. 175. B. H. Steph. Part. II. Vol. II. p. 375 Imm. Bekkeri receptum nunc legitur *κινεῖτε* pro vulgato *κινῆτε*. Nam simpliciter ibi prohibentur aliquid facere et

est sermo Aristodemi ad servos. Idem in similibus valet. At vero longe diversa ratio loci nostri. In hoc enim et multis aliis eius generis non puram imperandi et dehortandi vim inesse patet, sed suadendi tantummodo ea, quae fieri ab alio volumus: μήτε δέχησθε μήτε ἀμύνητε. *Videte ne recipiatis, ne auxilium feratis* iniuriam facientibus, quae sane mollius ad Atheniensium aures accidere debebant, quam Imperativi.

E r r a t a.

Pag. 160 l. 12: ἀγαθούς, leg. ἀγαθός.
— 163 l. 4: ἑκάςιν, l. ἑκάςου.
— 172 l. 0 a fine: ἐχειρίδιον, l. ἐγχειρίδιον.
— 176 l. 1 a fine: ἀππομένων, l. ἀπτομένων.
— 180 l. 4 a fine: emnes, l. omnes.
— 182 l. 4: λίμκην, l. λίμνην.
— — l. 7: μισυτύραννον, l. μισοτύραννον.
— 184 l. 9 a fine: θεάτρου, l. θεάτρου.
— 186 l. 14: ἐωὶ, l. ἐπὶ.
— 189 l. 16: ἐππὰ, l. ἑπτὰ.
— 200 l. 15: mali, l. male.
— 205 l. 1: ἀπειλημμένῶν, l. ἀπειλημμένων.
— 208 l. ultima: pars prior, l. pars secunda
— 215 l. 11: significaionem, l. significationem.
— 269 l. 18: κωκαιδος, l. κωπαΐδος.
— 271 l. 1: VI. l. IV.
— 274 l. 14: illi, l. illæ.
— — l. 19: Αἰγυπτίας, l. Αἰγυπτίους.
— 276 l. 5 a fine: Graecae, l. Graeciae.
— 280 l. 4: del. *et* post aureis.

ACTA

PHILOLOGORVM MONACENSIVM

AVCTORITATE REGIA

EDIDIT

FRIDERICVS THIERSCH.

TOM. III. FASC. III.

MONACHII IN LIBRARIA SCHOLARVM REGIA,
NORIMBERGAE APVD CAMPE IN COMMISSIS.
MDCCCXXII.

Continentur in hoc Fasciculo.

I.

CAROLI HAITINGERI

ANIMADVERSIONES

IN

PLVTARCHVM.

PARS TERTIA.

Animadversiones in Plvtarchvm.

Vit. Alcibiad. Cap. XV.

Εἰ δ' ἐσφάλησαν. ἔργον ἦν τὴν Λακεδαίμονα περιγενέσθαι.

Ἔργον ἐσί, proprie: *negotium est*, pro: difficile est, es hält schwer. Thes. 27. *Εἰ μὲν οὖν ..... τῷ Κιμμερικῷ Βοσπόρῳ παγέντι διαβᾶσαι περιῆλθον* (Amazones), *ἔργον ἐσὶ πισεῦσαι.* Num. 4. *ὡς δὲ καὶ σώματος ἀνθρωπίνου καὶ ὥρας ἐσί τις θεῷ καὶ δαίμονι κοινωνία καὶ χάρις, ἔργον ἤδη καὶ τοῦτο πεισθῆναι.* – Pericl. 27. Ages. 28. *ἔργον γὰρ ἦν πάσας ἐκκαθᾶραι καὶ διαλῦσαι τὰς ἀμφιλογίας.* (Quod ibi pro *ἐκκαθᾶραι* Vulc. habet *ἐκηαθῆναι*, non ut Huttenius suspicatur, fuit *ἐξιαθῆναι*, sed *ἐκκαθῆραι*; *η* et *κ*, atque *ν* et *ρ* a legente confusa sunt.) Brut. 34. Oth. 4. Contrarium *οὐ μέγα ἐσὶν ἔργον.* Philop. 6. Longe aliud est *οὐδέν* (*ἐσιν*) *ἔργον* (*αὐτοῦ*) *nulla est eius opera*, nihil nec valet nec prodest. Galb. 1.

Ὁ δὲ Πλάτων οὐδὲν ἔργον ὁρῶν ἄρχοντος ἀγαθοῦ καὶ ϛρατηγοῦ, ϛρατιᾶς μὴ σωφρονούσης μηδ' ὁμοπαθούσης. Lycurg. 5. Poplic. 13. Coriol. 18. Pyrrh. 32. Lys. 11. Dion. 50.

Ἐπελθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης .... ἐν Ἀγραύλου Eemendatio H. Valesii, pro vulg. ἐν Ἀγραύλῳ, probata *Schaefero* ad *Greg. Cor.* p. 46. Sic V. Aristid. 1. ἐν Διονύσου; male Vulc. et Iunt. ἐν Διονύσῳ. Contra Sull. 6. recte Coray ex Vulc. restituit ἐν Καπιτωλίῳ. Cat. mai. 15. Σκηπίωνα τόν, ὃς ἦν ἐκείνῳ κατὰ ποίησιν υἱωνός, male a Iunt. atque Aldina discedentes ἐκείνου dederunt. — τὸν προβαλλόμενον ἀεὶ ὅρκον ex emendatione Corayi: vulg. προβαλλόμενος, Reisk. προβαλλομένους. cf. *Pyrrh.* 19. ποῦ γὰρ ὑμῶν ὁ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους θρυλλούμενος ἀεὶ λόγος...; — ὃν et ὃς fortasse permutanda sunt in *Theseo* 7. αὐτὸς legendo pro αὐτόν, quo facto participia sequentia habebunt, quo referantur. Δεινὸν οὖν ἐποιεῖτο καὶ οὐκ ἀνεκτὸν ἐκεῖνον μὲν (Herculem) ἐπὶ τοὺς πανταχοῦ πονηροὺς βαδίζοντα καθαίρειν τὴν γῆν, αὐτὸς δὲ τοὺς ἐν ποσὶν ἄθλους ἀποδιδράσκειν, τὸν μὲν δόξῃ καὶ λόγῳ πατέρα καταισχύνων, διὰ θαλάττης φυγῇ κομιζόμενος, τῷ δὲ ὄντι προσφέρων γνωρίσματα, πέδιλα καὶ ξίφος ἀναίμακτον rell. Cf. Comp. Nic. c. Crass. 4. ὠρέχθη δὲ ἁλῶν (Crassus) Καίσαρος τὰ ἑσπέρια ....

καταςρεφομένου .... αὐτὸς ἐπὶ τὴν ἕω καὶ τὴν Ινδικὴν ἐλάσαι (sic Vulc. Bodl. 3. Vulgo ἐλάσας) θάλασσαν καὶ προσεργάσασθαι (non male Reiske: προσκατεργάσασθαι) τὴν Ἀσίαν οἷς Πομπήϊος ἐπῆλθε καὶ Λούκουλλος ἀντείσχετο *). Libri omnes h. l. habent ἀντέσχε; sed medium h. l. requiritur: ἀντέχεσθαι quod cum genitivo iungitur, ut in nostro Alcibiadis loco: τῆς γῆς ἀντέχεσθαι. Dion. 29. ἀντέχεσθαι τῆς ἐλευθερίας. Similiter ἔχεσθαι τῶν πραγμάτων Crass. 14. Demetr. 46.

Vit. Alcibiad. Cap. XVI.

Ἐν δὲ τοιούτοις πολιτεύμασι καὶ λόγοις καὶ φρονήματι καὶ δεινότητι πολλὴν αὖ πάλιν [τὴν] τρυφὴν τῆς διαίτης καὶ περὶ πότους καὶ ἔρωτας ὑβρίσματα ..... Ἅπερ ὁρῶντες οἱ μὲν ἔνδοξοι μετὰ τοῦ βδελύττεσθαι καὶ δυσχεραίνειν ἐφοβοῦντο τὴν ὀλιγωρίαν αὐτοῦ καὶ παρανομίαν.

Priori sententiae omnino deest verbum, quo tamen illi accusativi, τὴν τρυφὴν etc. carere non possunt. Itaque Bryanus ἅπερ deleri voluit, ut ab ὁρῶντες pendeant illi casus. Sed sic male consulitur pulcherrimis his periodis. Igitur fortasse sic scribendum: πολλὴν αὖ πάλιν

---

*) i. e. προσκατεργάσασθαι τὴν Ἀσίαν, superiorem sc., ἐκείνοις οἷς (sive ἃ, ὧν) Πομπήϊος ἐπῆλθε καὶ ὧν Λούκουλλος ἀντείσχετο. Non igitur opus est Reiskii mutationibus.

Ages. 2. 11. 20. Caes. 37. ubi Cod. Mon.: ὡς δ' ἐλθόντες εὗρον ἀνῃγμένον τὸν Καίσαρα, ταχὺ μὲν αὖ πάλιν μεταβαλόντες ἐκάκιζον ἑαυτοὺς ... ἐκάκιζον δὲ καὶ τοὺς ἡγεμόνας. Vulgo deest μὲν, quod h. l. bene sequenti δὲ opponitur. Αὖθις αὖ est in Ages. 39. — Quod autem supra de eiiciendo ὅπερ dixi, in memoriam revocat alium locum, *Themistocl.* 9. extr. Μάχεσθαι μὲν γὰρ οὐ διενοοῦντο μυριάσι στρατοῦ τοσαύταις· ὃ δ' ἦν μόνον ἀναγκαῖον ἐν τῷ παρόντι, τὴν πόλιν ἀφέντας ἐμφῦναι ταῖς ναυσίν· ὅπερ οἱ πολλοὶ χαλεπῶς ἤκουον. H. l. quidam ὅπερ eiiciunt, iungentes ὃ δ' ἦν μόνον ἀναγκαῖον, (τοῦτο) χαλεπῶς ἤκουον οἱ πολλοί. Sed sanus est locus, tum si τοῦτο ἦν subaudimus: „Quod autem in praesenti rerum statu unice erat necessarium, *id erat* ut relicta urbe solis navibus innitirentur." tum si *Gottholdi* sententiam sequimur; de qua ita relatum est in *Actis sem. Lips.* Vol. II. pag. 423. seq. „Ὅπερ ante verba οἱ πολλοί quod *Jacobsius* delevit, retinetur, et ad verba τὴν πόλιν ἀφέντας ἐ. ταῖς ναυσὶν cogitando suppletur διενοοῦντο Ἀθηναῖοι i. e. Themistocles ceterique viri sapientes, quibus οἱ πολλοί, patriae relinquendae consilium improbantes, opponuntur. — Cur Coray ἐμβῆναι pro ἐμφῦναι significantiori verbo dederit, causa non apparet." Hoc postremum etiam conquestus est *Held.* in Act. Monac. T. II. p. 56. s. pluribus de hoc verbi ἐμφῦναι

usu exemplis prolatis. Quibus adde Arat. 22 ἐμφὺς τῇ πορείᾳ. Nic. 14. εὐθὺς ἔδει τοῖς πολεμίοις ἐμφύντα καὶ προσκείμενον ἐλέγχειν τὴν τύχην ἐπὶ τῶν ἀγώνων. Pomp. 66. ταῖς χερσὶν ἐμφῦναι *).

Ἐπιδόσεις γὰρ καὶ χορηγίαι .... καὶ σώματος εὐπρέπεια καὶ ῥώμη, μετ' ἐμπειρίας τῶν πολεμικῶν καὶ ἀλκῆς. πάντα τἄλλα συγχωρεῖν ἐποίει καὶ φέρειν μετρίως τοὺς Ἀθηναίους, ἀεὶ τὰ πρᾳότατα τῶν ὀνομάτων τοῖς ἁμαρτήμασι τιθεμένους, παιδίας φιλανθρωπίας.

Cf. Thes. 6. μειράκιον ὢν ἅμα τῇ τοῦ σώματος ῥώμῃ διέφαινεν ἀλκὴν καὶ φρόνημα μετὰ νοῦ καὶ συνέσεως βέβαιον. Popl. 21. Ἦν οὖν Ἄππιος Κλαῦσος ἐν Σαβίνοις, ἀνὴρ χρήμασί τε δυνατὸς καὶ σώματος ῥώμῃ πρὸς ἀλκὴν ἐπιφανής, ἀρετῆς δὲ δόξῃ μάλιστα καὶ λόγου δεινότητι πρωτεύων. Pyrrh. 7. ὅ τε γὰρ Πάνταυχος, ἀνδρείᾳ καὶ χειρὶ καὶ ῥώμῃ σώματος ἄριστος ὢν ὁμολογουμένως τῶν περὶ Δημήτριον στρατηγῶν καὶ θάρσος ἔχων καὶ φρόνημα, προυκαλεῖτο τὸν Πύῤῥον εἰς τὰς χεῖρας. ὅ τε Πύῤῥος οὐδενὶ τῶν βασιλέων ὑφιέμενος ἀλκῆς καὶ δόξης (Reiske non male susp. τόλμης) .... ἐναντίος ἐχώρει etc. Vides ut ῥώμη ad corpus, ἀλκή ad animum **) φρόνημα ad mentem consiliumque per-

*) ἀλκή interdum idem q. nostrum *Muth*. Pyrrh. 30. in.

**) Alio sensu quam Tib. Gracch. 6.

tineat. Itaque recte mutavi interpunctionem vulgarem: σώματος εὐπρέπεια, καὶ ῥώμη μετ' ἐμπειρίας. — Ἀεὶ ut de perpetua Atheniensium consuetudine intelligi possit (v. Sol. 15.) h. l. malim ad *singula* Alcibiadis facinmora referre. — Dein putabam legendum esse παιδιᾶς καὶ φιλανθρωπίας· sed nihil verius vulgata. Solent enim „si de appellationibus sermo est, ipsa nomina cum subst. ὄνομα in casu convenire. Cf. Poplic. 11. ἐτίθεντο δὲ καὶ παισὶν αὐτῶν Συΐλλους καὶ Βουβούλκους καὶ Καπραρίους ὀ ν ό μ α τ α καὶ Πορκίους. Mar. 1. in. Γαΐου Μαρίου τρίτον οὐκ ἔχομεν εἰπεῖν ὄνομα, καθάπερ οὐδὲ .... Λευκίου Μομμίου τοῦ Κόρινθον ἑλόντος. Ὁ γ ὰ ρ Ἀ χ α ϊ κ ὸ ς (nomen Achaici) τούτῳ γε τῆς πράξεως ἐπώνυμον γέγονεν, ὡς ὁ Ἀ φ ρ ι κ α ν ὸ ς Σκιπίωνι καὶ ὁ Μ α κ ε δ ο ν ι κ ὸ ς Μετέλλῳ. item fin. hui. cap. Addl. Coriol. 11. Galb. 22. Inde recte in *Arist.* 6. vulgarem lectionem: Ὅθεν ἀνὴρ πένης καὶ δημοτικὸς ἐκτήσατο τὴν βασιλικωτάτην καὶ θειοτάτην προσηγορίαν τ ὸ ν Δ ί κ α ι ο ν „tuetur *Gottholdus* contra *Jacobs.* qui τοῦ Δικαίου dedit.“ Act. Sem. Lips. Vol. II. p. 422.

Πλὴν ὅτι τ ο ὺ ς Μ η λ ί ο υ ς ἡ β η δ ὸ ν ἀ π ο σ φ α γ ῆ ν α ι τὴν πλείστην α ἰ τ ί α ν ἔσχε, τῷ ψηφίσματι συνειπών.

Pelop. 29. Μελιβοίᾳ δὲ καὶ Σκοτούσσῃ, πόσιν ἐνσπόνδοις καὶ φίλαις, ἐκκλησιαζούσαις

περιϛήσας ἅμα τοὺς δορυφόρους, ἡβηδὸν απέσφαξε. Alex. 72. τὸ Κουσσαῖον ἔθνος κατεϛρέφετο, πάντας ἡβηδὸν ἀποσφάττων. – Reiskius e Bryani coniectura dedit τοῦ τοὺς Μηλίους ἡβ. ἀποσφαγῆναι, Coray ὅτι τοῦ Μηλίους, praeter necessitatem utrumque. Reiske supra ad c. 4. „ἀποκλειόμενος cohaeret cum εἰσακοῦσαι h. e. τοῦ εἰσακοῦσαι. *solet enim Plutarchus in talibus articulum omittere*, quod non probo.“ Infinitivus ita sine articulo et post substantiva et adiectiva complura ponitur. De substantivis αἰτία, ἔρως, πόθος, καιρός, χρόνος et simill. monuit hoc *Heldius* in Act. Mon. T. II. p. 79. 5. Exemplis ibi collatis addi possunt de subst. αἰτία – Lucull. 34. Cim. 4. Brut. 20. Galb. 9. Oth. 7. Cic. 26. bis. Crass. 1. Comp. Nic. c. Crass. 1. Ages. 3. Comp. Ag. c. Pomp. 1. (articulus additus est Flamin. 8.); πόθος Num. 20.; ἔρως καὶ ζῆλος Pomp. 38. (Post ἔρως articulus sequitur Pelop. 4. Oth. 17.) Praeterea infinitivos absque articulis adhibuit Plutarchus post substantiva ἀσθένεια Phoc. 2. ἀπορία Crass. 27. ἀλκὴ καὶ φιλοτιμία Pyrrh. 30. – εὐρυχωρία in Comp. Nic. c. Crass. 2. εἰ δ' ἐξ ἅπαντος ἀγαπᾷς ἀσφάλειαν καὶ ἡσυχίαν ...., πολλὴν εὐρυχωρίαν ἡ πόλις ἔχει, σχολῇ, ἐκ μέσου γενόμενον, καθῆσθαι πλέκοντα τῆς ἀταραξίας σεαυτῷ ϛέφανον. (Vulgo legitur πολλὴν εὐρυχωρίαν ἡ πόλις ἔχει σχολῆς, ἐκ μ. γ. etc.

sed genitivi loco est infinitivus καθῆσθαι.) – *Διδάσκαλος* Coriol. 15. ἦν γὰρ ἡγεμὼν αὐτοῖς καὶ διδάσκαλος εὐμενὴς τῶν πολεμικῶν ἐν ταῖς στρατείαις καὶ (subaudi τοῦ) ζῆλον ἀρετῆς ἄνευ φθόνου πρὸς ἀλλήλους *γαυρῶσαι* τοὺς κατορθοῦντας *). Deinde etiam post adiectiva *πρόθυμος* Brut. 49. Sull. 15. 28. Cim. 17. et *αἴτιος*, αἰτιώτατος Poplic. 1. (sequitur articu- in Comp. Sol. c. Popl. 4.) συναίτιος Pelop. 6. quo loco Reiskius (improbante Göllero in Act. Mon. T. II. p. 222.) articulum inseruit, Cod. *Mon.* auctoritate nunc confirmatum. Item post *ἐμποδών* Pyrrh. 14. Aem. Paul. 31. (add. Marc. 25.)

Ἐδόκει δὲ καὶ Ἀρχέστρατος οὐκ *ἄπο τρόπου* λέγειν, ὡς ἡ Ἑλλὰς οὐκ ἂν ἤνεγκε δύο Ἀλκιβιάδας.

Lys. 19. Ὅθεν εὐδοκίμησεν Ἐτεοκλῆς ὁ Λακεδαιμόνιος εἰπών, ὡς οὐκ ἂν ἡ Ἑλλὰς δύο Λυσάνδρους ἤνεγκε. Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο καὶ περὶ Ἀλκιβιάδου φησὶ Θεόφραστος εἰπεῖν Ἀρχέστρατον. — Ceterum *ἄπο τρόπου* scripsi e grammaticorum regulis (Viger. p. 582.) pro vulg. ἀπὸ τρόπου. Observavit idem *Schaeferus* in Cim. 4.

*) Tali modo explicandi sunt infinitivi post *μάθημα* – Philop. 3. quem locum supra laudavimus, ubi iung. Τοῖς μαθήμασι (τοῦ) ὁπλομαχεῖν καὶ (τοῦ) ἱππεύειν.

fin. Lucull. 3. ubi omnes edd. Bryanea priores habent ἄπο. Sic item in Marc. 11. ἔνθεν οὖν τὴν ἔφοδον εἶναι τῶν βαρβάρων τούτων ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν, Κιμμερίων μὲν ἐξ ἀρχῆς, τότε δὲ Κίμβρων οὐκ ἄπο τρόπου προσαγορευομένων. Caes. 57. τό γε τῆς Ἐπιεικείας ἱερὸν οὐκ ἄπο τρόπου δοκοῦσι χαριστήριον ἐπὶ τῇ πρᾳότητι ψηφίσασθαι. Sic ibi scriptum in C. *Man.* alibi ἀπὸ τρόπου. Vide *Schaefer*. Meletem. critt. p. 51. *Bast.* ad *Gregor. Corinth.* p. 210. Lips.

Ἐπεὶ δὲ Τίμων ὁ μισάνθρωπος εὐημερήσαντα τὸν Ἀλκιβιάδην ... οὐ παρῆλθεν, οὐδ' ἐξέκλινεν, ὥσπερ εἰώθει. τοὺς ἄλλους ...., οἱ μὲν ἐγέλων, οἱ δ' ἐβλασφήμουν, ἐνίους δὲ καὶ πάνυ τὸ λεχθὲν ἐπέστρεψεν.

Ὥσπερ εἰώθει τοὺς ἄλλους scil. παρελθεῖν καὶ ἐκκλῖναι. — ὥσπερ εἴωθε ut (fieri) solet ὥσπερ εἰώθει ut solebat, ὥσπερ εἰώθασιν ut solent, ὥσπερ εἰώθεσαν ut solebant, frequentissima sunt ap. Plutarchum, sed confunduntur interdum. Inde recte *Corayus* in Oth. 15. edidit πρῶτον μὲν ἀσαφής, ὥσπερ εἴωθε (vulg. εἰώθει) περὶ τηλικούτων, προσέπεσε λόγος. collato Marcell. 26. ὡς εἴωθε. Sic Camill. 19. τῆς πρὸς τὸ συμβὰν εὐλαβείας καὶ δεισιδαιμονίας ἐπὶ πλέον, ὥσπερ εἴωθε, ῥυείσης. Εἰώθασι scribendum videtur pro εἰώθεισαν in Cic. 17. ὥσπερ πάνυ εἰώθασιν οἱ παῖδες· ὅταν ἐν τῷ σφαιρίζειν ἁμάρτω-

σιν. Contra Caes. 45. malim cum C. Mon. ὥσπερ εἰώθεσαν. — Ἐπέστρεψε cum Vulc. dedi pro ἐπέστρεφεν. Ἐπιστρέψαι *advertere* i. e. facere ut aliquis animum advertat; etiam cum infinitivo admonere, permovere aliq. Them. 31. ὡς δ' Αἴγυπτός τ' ἀφισαμένη, ... καὶ τριήρεις Ἑλληνικαὶ ... καὶ Κίμων θαλασσοκρατῶν ἐπέστρεψεν αὐτὸν ἀντεπιχειρεῖν τοῖς Ἕλλησι etc. (Iunt. ἐπέτρεψεν, Coray vult. ἐπέστρεψαν, sed vix opus.) Pomp. 25. Τοῦτο δὴ μάλιστα Ῥωμαίους ἐπέστρεψε (sic. Steph. rell. ἐπέτρεψε) ..... ἐκπέμψαι Πομπήϊον ἀφαιρησόμενον τῶν πειρατῶν τὴν θάλασσαν.

Vit. Alcibiad. Cap. XVII.

Ἀρχὴν γὰρ εἶναι, πρὸς ἃ ἤλπικει, διενοεῖτο τῆς στρατείας, οὐ τέλος, ὥσπερ οἱ λοιποὶ, Σικελίαν.

Cf. Them. 3. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πέρας ᾤοντο τοῦ πολέμου τὴν ἐν Μαραθῶνι τῶν βαρβάρων ἧτταν εἶναι, Θεμιστοκλῆς δὲ ἀρχὴν μειζόνων ἀγώνων. Ubi πέρας, ut in nostro τέλος proprie *finem* significat, h. e. non scopum, sed terminum, opp. τῇ ἀρχῇ. Sic quoque Luc. 3. 24. 34. Pomp. 30. in. 38. Flam. 4. Pyrrh. 30 f. Mar. 7 f. 10 fin. Pomp. 66. — Caes. 23. τῷ πολέμῳ τέλος ἐπέθηκε. Sull. 6. τοῦ πρὸς τοὺς συμμάχους πολέμου τέλος ἔχειν δοκοῦντος. — Illud πρὸς

ἃ ἤλπικει et cum στρατείας iungi potest, „expeditionis *ad ea consequenda* quae ipse auguratus erat;" et per se intelligi explicariqque potest: „*prae iis*, vel etiam, *secundum ea* quae ipse speraverat." — Similia, atque Alcibiades, somniatus est postea Pyrrhus, cuius cum Cinea colloquium narrat Plutarchus in Vit. c. 14. Cineas ibi interrogat regem: ἀλλ' ἦ (*num;* sic Muret. vulgo εἰ.) τοῦτο πέρας ἡμῖν τῆς στρατείας, λαβεῖν Σικελίαν. Θεός, ἔφη ὁ Πύῤῥος, νικᾷν διδῴη καὶ κατορθοῦν· τούτοις δὲ προαγῶσι χρησόμεθα πραγμάτων μεγάλων.

Καὶ τοὺς μὲν νέους αὐτόθεν εἶχεν ἤδη ταῖς ἐλπίσιν ἐπηρμένους.

Perperam scribitur ἐπῃρμένους, cum iota subscripto *). Verborum *liquidorum* enim, praeter praes. et imperfectum, omnia tempora e breviori fluunt radice. ΑΙΡ, ΑΡ. αἴρω, ἦρον — αἴρομαι, ἠρόμην. F. ἀρ — ῶ, A. p. ἀρ - θῆναι et cum augm. ἤρ — θην. P. P. ἦρ — μαι cum augm. ex ἄρ — μαι. Sed *aoristus I. in act. et med.* ubi Σ non admittitur, syllabam *producit*: ἄρ, (αρσ) ᾱρ, ut inf. ἆρ — αι Ind. cum augm. ἦρ — α. Idem saepius fit in *perfecto activo sine charactere* (Perf. II. s. medii) θάλλω, θαλ, τέθηλα. μαίνω, μαν, μέμηνα. — Ταῖς ἐλπίσιν

*) Idem de μεμηνέναι valet quod hoc cap. et in Nic. 13. cum eodem iota apparet.

ἐπαρθῆναι dictio Plutarcho frequentissima. Mar. 4. Flamin. 7. Sull. 29. — Nic. 14. ὑπ' ἐλπίδων ἐπαρθέντα. Huic fere convenit illa: ταῖς ἐλπίσιν ἀναπτοηθῆναι in Dion. 32. et Sertor. 24. quae frustra tentatur e viris critt. Similiter in Demosth. 18. dicitur μετεωρίσαι τὸν δῆμον ταῖς ἐλπίσι. — Timol. 16. Ἡ δ' εἰς τὸν παρόντα καιρὸν εὐτυχία, καὶ πρὸς τὰ μέλλοντα ταῖς ἐλπίσιν ἐπῆρεν ὁρῶντας ὡς ἱερὸν ἄνδρα καὶ σὺν θεῷ τιμωρὸν ἥκοντα τῇ Σικελίᾳ τὸν Τιμολέοντα σέβεσθαι καὶ φυλάττειν. Quo loco sic sunt voces iungendae: ἡ δ' ... εὐτυχία ἐπῆρεν (αὐτοὺς), καὶ πρὸς τὰ μέλλοντα ταῖς ἐλπίσιν ὁρῶντας, σέβεσθαι καὶ φυλάττειν, Τιμολέοντα ὡς etc. Ἐπαίρω enim etiam cum infinitivo construitur. Flam. 2. Philop. 9. Caes. 40. 50. C. Gracch. 16. Num. 3. Marcell. 13. — Ad illud ταῖς ἐλπίσι πρὸς τὰ μέλλοντα ὁρᾶν compara Arat. 15. ταῖς ἐλπίσιν ἔξω βλέπων. Brut. 36. τεταμένος τῇ φροντίδι πρὸς τὸ μέλλον. Mar. 46. πρὸς τὸ μέλλον ἀποβλέπουσι. Demosth. 17. ἐπηρμένης τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὸ μέλλον.

Σωκράτη μέντοι τὸν φιλόσοφον καὶ Μέτωνα τὸν ἀςρολόγον οὐδὲν ἐλπίσαι τῇ πόλει χρηστὸν ἀπὸ τῆς ςρατείας λέγουσιν· ὁ μὲν ὡς ἔοικε, τοῦ συνήθους δαιμονίου γενομένου καὶ προσημαίνοντος· ὁ δὲ Μέτων .... ἐσκήψατο μεμηνέναι.

Reiskius e coniectura dederat λέγουσι· τὸν

μὲν, sed vere Coray revocavit vulgatam. Nova enim, ut illud ὡς ἔοικε monet, iam orditur oratio *directa*, et ad ὁ μὲν cogitando addendum οὐδὲν χρηστὸν ἤλπισε. Phrasis ὡς ἔοικε apud Plutarchum saepissime: *ut aiunt*, verti potest. Vit. Thes. 6. Ὁ γὰρ δὴ χρόνος ἐκεῖνος ἤνεγκεν ἀνθρώπους χειρῶν μὲν ἔργοις καὶ ποδῶν τάχεσι καὶ σωμάτων ῥώμαις, ὡς ἔοικεν, ὑπερφυεῖς καὶ ἀκαμάτους, πρὸς οὐδὲν δὲ τῇ φύσει χρωμένους ἐπιεικὲς οὐδ' ὠφέλιμον. Pericl. 1. Ξένους τινὰς ἐν Ῥώμῃ πλουσίους, κυνῶν τέκνα καὶ πιθήκων ἐν τοῖς κόλποις περιφέροντας καὶ ἀγαπῶντας ἰδὼν ὁ Καῖσαρ, ὡς ἔοικεν, ἠρώτησεν, εἰ παιδία παρ' αὐτοῖς οὐ τίκτουσιν αἱ γυναῖκες. Lycurg. 14. Εἰπούσης γάρ τινος, ὡς ἔοικε, ξένης πρὸς αὐτὴν, ὡς etc. Ceterum de omnibus quae hic narrantur, legenda etiam Vita *Niciae* cap. 13.

Vit. Alcibiad. Cap. XVIII.

Ἐφαίνετο γὰρ τοῖς Ἀθηναίοις τὰ τοῦ πολέμου βέλτιον ἕξειν, μὴ προϊεμένοις τὸν Ἀλκιβιάδην ἄκρατον, ἀλλὰ μιχθείσης πρὸς τὴν τόλμαν αὐτοῦ τῆς Νικίου προνοίας.

Cf. Aemil. 11. εἰ νομίζουσι δι' ἑτέρου βέλτιον ἕξειν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον, ἐξίστασθαι τῆς ἀρχῆς. Τὰ τοῦ πολέμου i. e. πόλεμος, τὰ πολεμικά. Num. 20. Caes. 12. Subaudi πράγματα.

Cleom. 27. ὁ πρῶτος τὰ χρήματα νεῦρα τῶν πραγμάτων προσειπὼν, εἰς τὰ τοῦ πολέμου πράγματα μάλιςα βλέψας τοῦτ' εἰπεῖν ἔοικε *) — De sententia Atheniensium comp. Nic. 12. ἔπραξε δ' οὐδὲν μᾶλλον (Nicias contradicens) ἀλλ' ὑπ' ἐμπειρίας δόξας ἐπιτηδειότερος εἶναι καὶ πολλὴν ἀσφάλειαν ἕξειν, πρὸς τὴν 'Αλκιβιάδου τόλμαν καὶ τὴν Λαμάχου πραότητα τῆς ἐκείνου συγκεραννυμένης εὐλαβείας, βεβαιοτέραν ἐποίησε τὴν χειροτονίαν. Ubi vox πραότητα cuivis suspecta erit, cum idem vir in Nostro audiat διάπυρος καὶ φιλοκίνδυνος ἐν τοῖς ἀγῶσιν. Inde Moses Du-soul (Solanus) coniecit θρασύτητα idque recepit Coray. — Marcell. 9. νομίζοντες ἀποχρῶντα τοῦτον (Fabium Maximum) ἔχειν πρὸς ἀσφάλειαν, οὐ διαρκῆ δὲ πρὸς ἄμυναν ςρατηγὸν, ἐπὶ τὸν Μάρκελλον κατέφευγον, καὶ τὸ θαῤῥαλέον αὐτοῦ καὶ δραςήριον πρὸς τὴν ἐκείνου κεραννύντες καὶ ἁρμόττοντες εὐλάβειαν καὶ πρόνοιαν, ποτὲ μὲν ἀμφοτέρους ... ποτὲ δ' ἐν μέρει ... ἐξέπεμπον. De eadem re Fab. 19. κιρναμένην δὲ τὴν Φαβίου βεβαιότητα καὶ ἀσφάλειαν τῇ Μαρκέλλου συνηθείᾳ σωτήριον γενέσθαι τοῖς 'Ρωμαίοις. Quo loco συνηθείᾳ suspe-

*) Eod. cap. paullo post Demadis dictum fortasse sic legendum: „Πρότερόν ἐςιν, ἔφη, τοῦ πρωρᾶσαι τὸ φυρᾶσαι:" ut consonantiam sectatus esse rhetor videatur. De πρωρᾶσαι cf. Hesych. s. v. πρωράσαντες

ctum est et Reiskio, et *Bakio* de Posidonio p. 171. Olim quidem putabam legi posse εὐθηνείᾳ *vigori*; sed nunc συνήθεια illa mihi videtur esse συνήθεια πολέμου καὶ μάχης, rerum bellicarum consuetudo, ideoque strenuitas et fortitudo Marcelli.

Καὶ γὰρ ὁ τρίτος ϛρατηγὸς Λάμαχος ἡλικίᾳ προήκων, ὅμως ἐδόκει μηδὲν ἧττον εἶναι τοῦ Ἀλκιβιάδου διάπυρος καὶ φιλοκίνδυνος ἐν τοῖς ἀγῶσι.

De ἡλικίᾳ προήκων v. supra ad c. 13. – ἐν τοῖς ἀγῶσι optime Bryanus dedit pro vulg. ἐνίοις ἀγῶσι, quod nihili est. Cf. Nic. 15. ὁ δὲ Λάμαχος ἦν μὲν ἀνδρώδης καὶ δίκαιος ἀνὴρ καὶ τῇ χειρὶ χρώμενος ἀφειδῶς κατὰ τὰς μάχας. – Vocibus infeliciter iungendis et dissolvendis permulti a librariis corrupti sunt loci. Cuius rei insigne exemplum supra vidimus c. 8. ἐδεῖτο τῆς ἀπολείψεως γράμματα τῷ ἄρχοντι θέσθαι pro ἔδει τὸ τῆς ἀ. γράμμα παρὰ τῷ ἀ. θ. It. c. 11. ἄνικα, ἀνίκα pro ἃ νίκα. – Rom. 19. libri: Μαρκέλλου καὶ Γαΐου. Recte Coray: Μάρκου, Λουκίου, Γαΐου. Cf. Camill. 33. Γάϊον, Μάρκον, Λούκιον. – Themist. 4. vulg. legitur: τὴν Ἀθηναίων πόλιν ΑΥΘΕΙΣΑΝ ΕΣΤΗΣΑΝ αἱ τριήρεις ἐκεῖναι. Scr. c. Corayo ΑΥΘΙΣ ΑΝΕΣΤΗΣΑΝ. Similiter Aem. 6. διδάσκαλοι θη-

ρας ἐλεῖν ἔσησαν περὶ τοὺς νεανίσκους. Felicissime Coray: διδάσκαλοι θῆρας Ἕλληνες ἦσαν κ. τ. ν. – Artax. 3. bene Schaeferus: ἣν Ἀθηνᾶ ἄν τις εἰκάσειεν pro vulg. Ἀθηνᾶν τις. (Cf. Rom. 18. Num. 15. Camill. 5.) – Ages. 15. recte Reiskius vult τ' αὐτὴν pro ταύτην. – In Comparatione Lyc. c. Num. 3. mecum scribes: ἡ ταῦτα μὲν ἰσχυρὰ καὶ ἄκρατος ἀπάθεια πρὸς ΤΑ ΜΑΘΗΝ ἐκταράττοντα καὶ κατακαίοντα λύπαις ζηλοτυπίαις τοὺς πολλούς. Vulgo ἀπάθεια προς ΓΑΜΕΤΗΝ ἐκταράττοντα: quod ut saltem intelligi possit, quidam post γαμετὴν inseruere καὶ τά. Sed iam his non opus. Cf. Lycurg. 15. ἐξέβαλε τὴν κενὴν καὶ γυναικώδη ζηλοτυπίαν. – Tali modo corrigendus est locus, multis iam coniecturis, sed frustra vexatus, in *Pompeio*. c. 48. Scribendum ibi: ᾧ δελεασθεὶς ὁ δῆμος εἰς πᾶσαν ἤδη τιθασὸς αὐτοῖς ἐγεγόνει καὶ κατάντης πρᾶξιν, οὐδὲν πολυπραγμονῶν etc. Vulgo κατ' ἀντείσπραξιν. Cf. Sull. 2. ὥστε μιμῳδοῖς καὶ ὀρχησαῖς τιθασσὸς εἶναι καὶ πρὸς πᾶσαν ἔντευξιν ὑποχείριος καὶ κατάντης. Cat. min. 18. κατάντης πρὸς πᾶσαν χάριν. –

Maxime autem errant librarii, si quid alia, quam communi dialecto enunciatum est. Pyrrh. 26. in fin.: ἴσσαι καὶ πευκαρπῶν ἄλλος pro ἔσεται καὶ τεῦ κάρρων ἄλλος. – Lys. 14. in ephororum decreto, quod post Stephani, Solani, Reiskii conatus optime tandem disposuit et emenda-

vit *Corayus*, librarii pessime: οἰκεῖόν τι κατῆνι δοκέοι. Scribendum: ὀκοῖόν τί κα τηνεὶ δοκέῃ. Κά pro κέ, κὲν i. q. ἄν bis in hoc decreto restituit Coray e vulg. καί. Idem faciendum Lycurg. 19. Οὖ κα (vulg. ἄν τις ἀνδρείοις) καὶ οὐ πλίνθοις ἐστεφάνωται. Ibidem paullo antea legendum: Πῶς ἂν πολεμίων ἔφοδον ἀλεξοίμεθα: „Ἂν πτωχοὶ μένητε καὶ μὴ μέσδων ἅτερος θατέρω ἐρᾶτε ἦμεν.“ Vulgo: μέσδω ...., ἐρατέημεν. Quod quid sit quum nemo videret, Valckenarius scripsit κρατέῃ. (Digress. II. a Theocrit. p. 257. B. T. II. p. 81. Heind.) alii ἐρατέητε (!) ediderunt. In *Apophthegmatibus* legitur ἐρεείνῃ, pro quo scribi posset ἐρῇ εἶναι, nisi potius compilatorem, cum Plutarchum corruptum non intelligeret, ex coniectura illud ipsum hallucinatum esse perhiberem. — In eodem *Lycurgo*, c. 6. in rhetra libri habent: γαμωδᾶν γοριᾶν ἦ μὴν καὶ κράτος. *Valckenarius:* δάμῳ δ' ἀνωγὰν ἦμεν καὶ κράτος. Sed quum in var. lectt. sit γυριανήμην, fortasse proximum ad vulgatam accedas sic scribendo: δάμω δ' αὖ κυρείαν ἦμεν καὶ κράτος, *populi esse dominatum potestatemque.* (Ceterum scripsi δάμω in genitivo: sicuti Lycurg. 21. scribendnm est ἕρπει γὰρ ἄντα τῶ σιδάρω τὸ καλῶς κιθαρίσδειν, non τῷ σιδάρῳ.)

Vitiosae diremtioni, ut cuivis corruptelae obnoxia fuerunt imprimis nomina propria. Caes. 22. οὓς ἴπας καλοῦσι τοὺς ἑτέρους, τοὺς

δὲ τεντερίδας. (Cod. Mon. τερτερίτας). Hi sunt Tencteri, illi *Usipii*. Posteriores vocantur etiam *Usipetes*, a nom. sing. Usipes, *Οὐσίπης*, unde plur. *οἱ Οὐσίπαι* formari potest. Recte igitur cum Anonymo Bryanus: *Οὐσίπας καλοῦσι τοὺς ἑτέρους*. – Pomp. 2. Cod. S. Germanens. *καὶ κίλιον* habet pro *Καικίλιον*, Cod. Monac. in Marcell. 8. *τοῦ λουμνίου* pro *Τολουμνίου*. Flam. 18. *τοῦ λέωνος* pro *Κουλλέωνος*. Ibid. 14. *οἱ περὶ Τυνδιτανόν*: vulgo *οἱ περὶ τὸν Ἰτανὸν*, Cod. Mon. *οἱ περὶ τοῦ ἰτανόν*. Sic etiam praepositiones in vocibus compositis divelluntur. Aemil. Paul. 32. *ὡς ἕκαςα παρεῖχε τῆς πομπῆς ἔποψιν*, C. Mon. *ἐπ' ὄψιν*. Caes. 6. *ὑπονόμοις*, C. Mon. *ὑπὸ νόμοις*. Contra Phoc. 19. legitur: *χρυσοῦν καὶ λιθοκόλλητον κόσμον* ἐ μ π λ ο κ ί ο ι ς *καὶ περιδεραίοις*: ubi Schaeferus dedit *ἐν πλοκίοις*, Coray *ἐν ἐμπλοκίοις*. – *Καίτοι* pro *καὶ τοῖς* recte dedit Reiskius in Sull. 15. sed Phoc. 14. recte legitur *Οὗτοι γὰρ ὑμᾶς* (C. M. *ἡμᾶς*) *ποιοῦσι φοβεροὺς* κ α ὶ τ ο ῖ ς *χωρὶς ὑμῶν σώζεσθαι μὴ δυναμένοις*. Vulgo *καί τοι* .... *δυνάμενοι*, Cod. Mon. *καίτοι* .... *δυναμένοις*.

Ἐπιψηφισαμένου δὲ τοῦ δήμου ... *οὐ χρηςὰ παρῆν* ο ὐ δ ὲ *τὰ τῆς ἑορτῆς. Ἀδωνίων γὰρ εἰς τὰς ἡμέρας ἐκείνας καθηκόντων, εἴδωλα πολλαχοῦ νεκροῖς ἐκκομιζομένοις ὅμοια* π ρ ο ὔ κ ε ι ν τ ο *ταῖς γυναιξὶ* ...

Οὐδὲ h. l. Plutarchus dixit, quod praeter malas Socratis Metonisque augurationes, praeter Niciae tergiversationem, etiam *praesentium solennium* ratio quosdam perturbabat. Similiter narratis de Socrate et Metone rebus subiungit: *οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τὰ τῶν ἡμερῶν, ἐν αἷς τὸν στόλον ἐξέπεμπον, ὑπέθραττεν. Ἀδώνεια γὰρ ἦγον* (sic recte nunc legitur, vulgo *εἶχον*) *αἱ γυναῖκες τότε καὶ προὔκειτο πολλαχόσε τῆς πόλεως εἴδωλα, καὶ ταφαὶ περὶ αὐτὰ καὶ κοπετοὶ γυναικῶν ἦσαν, ὥστε τοὺς ἐν λόγῳ ποιουμένους τινὶ τὰ τοιαῦτα, δυσχεραίνειν καὶ δεδιέναι περὶ τῆς παρασκευῆς ἐκείνης καὶ δυνάμεως, μὴ λαμπρότητα καὶ ἀκμὴν ἐπιφανεστάτην σχοῦσα ταχέως μαρανθῇ.* Cf. Dion. 24. *ἔφραζε δεδιέναι, μὴ καλαὶ μὲν αἱ πράξεις αὐτοῦ γένωνται, χρόνον δ' ὀλίγον ἀνθήσασαι μαρανθῶσι.* — *Προὔκειντο ταῖς γυναιξί* i. e. *προὐτέθησαν* s. *προὐτίθεντο ὑπὸ τῶν γυναικῶν.* Et sic defendi potest in Nic. l. c. lectio vulg. *προὔκειτο πολλαχόσε* i. e. *προὐτίθετο πολλαχόσε.* Duo libri habent *πολλαχόθι*, quod receptum est a noviss. editoribus. — Similiter Timol. 34. *ἐπεχείρει μέν τινα, συγκείμενον ἐκ παλαιοῦ λόγου ὑπ' αὐτοῦ διεξιέναι* i. e. *λόγον ὑπ' αὐτοῦ συντεθειμένον.*

Οὐ μὴν ἥπτετό γε τῶν πολλῶν οὐδ' οὗτος ὁ λογὸς οὐδ' ὁ τῶν σημεῖον δεινὸν εἶναι μηδὲν οἰομένων ἀλλ' οἷα φιλεῖ φέρειν ἄκρατος

ἀκολάστων νέων εἰς ὕβριν ἐκ παιδιᾶς ὑποφερομένων.

Sic recte ex Anonymo edidit Corayus, pro vulg. οὐδ' ὁ τῶν σημείων, δεινὸν εἶναι μηδὲν οἰομένων. – Caes. 63. αὐτῷ δὲ Καίσαρι θύοντι τὴν καρδίαν ἀφανῆ γενέσθαι τοῦ ἱερείου καὶ δεινὸν εἶναι τὸ τέρας· οὐ γὰρ ἂν φύσει γε συστῆναι ζῶον ἀκάρδιον. ubi nihil est mutandum. Schaefer. edidit δεινὸν νομισθῆναι: propius saltem fuisset δεινωθῆναι. – Ut h. l. σημείων et σημεῖον, sic saepissime Ῥωμαίων et Ῥωμαῖον in libris confusa sunt. Pomp. 10. ὁ δὲ δέσμιον προαγαγὼν ἄνδρα Ῥωμαῖον, τρὶς ὑπατεύσαντα, καὶ etc. Sic correxit Anonymus: vulg. ἄνδρα Ῥωμαίων τρὶς ὑπατεύσαντα. Brut. 35. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ Βροῦτος ἄνδρα Ῥωμαῖον ἐστρατηγηκότα καὶ πεπιστευμένον ὑπ' αὐτοῦ .... ἠτίμωσε. Cod. Mon. ῥωμαῖον (ων superscr.). (sic.) Sertor. 12. αὐτὸν τὸν Μέτελλον, ἄνδρα Ῥωμαίων ἐν τοῖς τότε μέγιστον καὶ δοκιμώτατον. ubi Iuntina Ῥωμαῖον, Ald. et Crat. dubie Ῥωμαίον exhibent. Cf. Coriol. 8. et 18. ἄνδρα Ῥωμαίων ἐν τοῖς ἀρίστοις. Rom. 12. Ἐν δὲ τοῖς κατὰ Οὐάῤῥωνα τὸν φιλόσοφον χρόνοις, ἄνδρα Ῥωμαίων ἐν ἱστορίᾳ βιβλιακώτατον. – Ceterum in nostro loco legendo ante οἷα tacite cogitandum esse: τοιοῦτόν τι, vel τῶν τοιούτων τι, vix monere opus est.

ἥτε βουλὴ συνιοῦσα περὶ τούτων καὶ ὁ δῆμος ὡς ἐν ὀλίγαις ἡμέραις πολλάκις.

Coray omisit ὡς, coll. V. Coriol. 6. Συνιούσης δὲ περὶ τούτων πολλάκις ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τῆς βουλῆς. Sed particula h. l. portionem exprimere videtur, qua *prae paucitate dierum* solito frequentius conveniebant.

Vit. Alcibiad. Cap. XIX.

Ἀργείων δὲ καὶ Μαντινέων, χιλίων ὄντων ὁπλιτῶν, ἀκούοντες ἀναφανδὸν λεγόντων, ὡς δι' Ἀλκιβιάδην στρατεύοιντο διαπόντιον καὶ μακρὰν στρατείαν – ἐὰν δέ τις ἀγνωμονῇ περὶ τοῦτον, εὐθὺς ἀποστήσεσθαι· – ἀνεθάῤῥουν καὶ παρίσαντο τῷ καιρῷ πρὸς τὴν ἀπολογίαν, ὥστε τοὺς ἐχθροὺς πάλιν ἀθυμεῖν καὶ φοβεῖσθαι, μὴ περὶ τὴν κρίσιν ὁ δῆμος ἀμβλύτερος αὐτῷ γένηται διὰ τὴν χρείαν.

Pro διαπόντιον Vulc. διαπόντιοι *) sed longe praestat vulgata. Sull. 6. ἐκδήμων καὶ διαποντίων πολέμων ἐφιέμενος. Nic. 12. τὴν πόλιν εἰς χαλεπὸν ἐξωθεῖν καὶ διαπόντιον κίνδυνον. – Notanda est constructio: ὡς ... στρατεύοιντο, ἐὰν δέ τις ἀγνωμονῇ, ... ἀποστήσεσθαι, quae haud raro invenitur ap. scriptores. Cic. 34. Παρίστασθαι h. l. videtur significare: *adesse*,

---

*) Quod Reiskius plane praeteriit.

nostrum: *sich stellen.* Cicer. 35. *αὐτοῦ τοῦ Μίλωνος εὐθαρσῶς καὶ ἀνδρείως παριςαμένου τῷ ἀγῶνι.* ubi tamen etiam sensu litterali (adstare dicenti causam suam) sumi potest. – *Ἀμβλὺς* cum dativo legitur etiam Cat. min. 71. *οὔτε φόβος αὐτοὺς (τοὺς Ἰτυκαίους,* Uticenses) *οὔτε κολακεία τοῦ κρατοῦντος οὔτε ἡ πρὸς ἀλλήλους διαφορὰ καὶ ςάσις* (Mon. *πάσης*) *ἀμβλυτέρους ἐποίησε τῇ πρὸς Κάτωνα τιμῇ* (C. M. *τῆς .. τιμῆς*).

Ὡς ἄτοπόν ἐςιν, αὐτοκράτορι ςρατηγῷ τηλικαύτης ἀποδεδειγμένῳ δυνάμεως .... μεταξὺ συγκληροῦντας δικαςήριον καὶ ὕδωρ διαμετροῦντας ἀπολλύναι τὸν καιρόν.

Interpres latinus, vertens: „*rem indignam esse, tanti imperatorem exercitus ... inter sorte ductos iudices et aquam infundentes* opportunitatem omittere.“ *μεταξὺ* accepit pro: *inter,* quo sensu nescio an semper cum genitivo iungatur. Contra *μεταξὺ* cum participio constructum nota est Graeci sermonis proprietas. (Vig. p. 418) Itaque verte: indignum esse et inceptum, ipsos dum iudicium sorte conquirerent et suum cuique dicendi tempus praescribentes aquam dimetirentur, amittere, *perdere,* opportunum tempus imperatori (*dativus incommodi*). *Ἀπολλύναι τὸν καιρὸν* est tollere, delere occasionem, *τινί* detinere aliquem donec tem-

ctum est et Reiskio, et *Bakio* de Posidonio p. 171. Olim quidem putabam legi posse εὐθηνείᾳ *vigori*; sed nunc συνήθεια illa mihi videtur esse συνήθεια πολέμου καὶ μάχης, rerum bellicarum consuetudo, ideoque strenuitas et fortitudo Marcelli.

Καὶ γὰρ ὁ τρίτος ϛρατηγὸς Λάμαχος ἡλικίᾳ προήκων, ὅμως ἐδόκει μηδὲν ἧττον εἶναι τοῦ Ἀλκιβιάδου διάπυρος καὶ φιλοκίνδυνος ἐν τοῖς ἀγῶσι.

De ἡλικίᾳ προήκων v. supra ad c. 13. – ἐν τοῖς ἀγῶσι optime Bryanus dedit pro vulg. ἐνίοις ἀγῶσι, quod nihili est. Cf. Nic. 15. ὁ δὲ Λάμαχος ἦν μὲν ἀνδρώδης καὶ δίκαιος ἀνὴρ καὶ τῇ χειρὶ χρώμενος ἀφειδῶς κατὰ τὰς μάχας. – Vocibus infeliciter iungendis et dissolvendis permulti a librariis corrupti sunt loci. Cuius rei insigne exemplum supra vidimus c. 8. ἐδεῖτο τῆς ἀπολείψεως γράμματα τῷ ἄρχοντι θέσθαι pro ἔδει τὸ τῆς ἀ. γράμμα παρὰ τῷ ἀ. θ. It. c. 11. ἄνικα, ἀνίκα pro ἀ νίκα. – Rom. 19. libri: Μαρκέλλου καὶ Γαΐου. Recte Coray: Μάρκου, Λουκίου, Γαΐου. Cf. Camill. 33. Γάϊον, Μάρκον, Λούκιον. – Themist. 4. vulg. legitur: τὴν Ἀθηναίων πόλιν ΑΤΘΕΙΣΑΝ ΕΣΤΗΣΑΝ αἱ τριήρεις ἐκεῖναι. Scr. c. Corayo ΑΤΘΙΣ ΑΝΕΣΤΗΣΑΝ. Similiter Aem. 6. διδάσκαλοι θη-

Ὁ δὲ τῇ πρὸς ἐκεῖνον ὀργῇ παραπεσὼν οἰκεῖος ἢ φίλος ἢ συνήθης χαλεπωτέροις αὐτοῖς ἐχρήσατο.

Reiskius ex Bryani coniectura dedit περιπεσών; Coray restituit vulgatam. Cf. Galb. 8. Τῷ δὲ δήμῳ χαριζόμενος, οὐκ ἐκώλυε τὸν παραπίπτοντα τῶν Νέρωνος ἀποτυμπανίζειν. Pelop. 27. extr. χρησόμενος οὕτω τοῖς παραπίπτουσιν ἀνθρώποις καὶ πράγμασιν, ὡς etc. Thes. 6. Oppositum est παραβάλλειν· v. Reisk. ad Oth. 3. – Χρήσασθαί τινι accedente adiectivo pulchra nec insolita phrasis*).

Ὦ φίλταθ' Ἑρμῆ, καὶ φυλάσσου, μὴ πεσὼν
Αὐτὸν παρακρούσῃ καὶ παράσχῃς διαλὴν
Ἑτέρῳ Διοκλείδᾳ βουλομένῳ κακόν τι δρᾶν,
Ἑ. Φυλάξομαι· Τεύκρῳ γὰρ οὐχὶ βούλομαι
Μήνυτρα δοῦναι τῷ παλαμναίῳ ξένῳ.

Vulcob. Καὶ φυλάξομαι, vel ob praecedens καὶ φυλάσσου, vel erravit librarius viso ἑ, quod est Ἑρμῆς. – Ceterum in his versiculis distingui vides διαβολὴν et μήνυσιν, ita ut Dioclidas primus suspicionem de Alcibiade movisse atque edidisse, Teucer autem populo rem detulisse videatur. – Ἑτέρῳ Διοκλείδᾳ. Dioclidas sic

*) Inde recte Reiskius cum Anonymo, Mureto et Xylandro in Mar. 5. edidit χαλεποῖς χρώμενος τοῖς δικασταῖς pro vulg. χαλεπῶς.

h. l. pro quovis obtrectatore positus. Sed cum deinde Teucri nomine, ut ex epithetis et articulo (τῷ παλαμαίῳ ξένῳ) patet, certus et unus iste homuncio, qui Alcibiadem detulerat, notetur, de ipso etiam et eodem Dioclida scriptum fuisse credo hunc in modum:

Ἕτερον Διοκλείδᾳ βουλομένῳ κακόν τι δρᾶν.

Εἷς δ' αὐτῶν ἐρωτώμενος, ... ἐσφάλη τοῦ παντός, ἕνης καὶ νέας οὔσης, ὅτε ταῦτ' ἐδρᾶτο· ὃ θόρυβον μὲν παρέσχε τοῖς νοῦν ἔχουσι· τὸν δῆμον δ' οὐδὲ τοῦτο μαλακώτερον ἐποίησε πρὸς τὰς διαβολάς.

Phrasis τοῦ παντὸς σφαλῆναι legitur Brut. 20. Similiter Arat. 48. ἔγνω διαμαρτάνων τοῦ παντὸς ὁ Φίλιππος. Cat. min. 30. τοῦ παντὸς ἔοικεν ὁ Κάτων ἁμαρτεῖν τὴν οἰκειότητα μὴ δεξάμενος. — Ceterum recte Coray recepit Bryani emendationem ἐδρᾶτο· ὃ θόρυβον: vulgo enim deest pronomen relativum, a praecedente, ut videtur, voce absorptum. Pronomen hoc a criticis multis locis est insertum, aliquibus etiam eiectum, sed temere nonnunquam utrumque.

Vit. Alcibiad. Cap. XXI. *)

Ἀνδοκίδου καλεῖται. Cf. Harpocrat.

*) Notae ad hoc caput et sequentia scriptae ex primis Haitingeri scriniis repetitae sunt, adiunctis iis

V. Ἀνδοκίδου Ἑρμῆς. In Phot. p. 1460. Hoesch. vitiose est Ἀνδοκίδος.

Τὸ κοινῇ σκοποῦντι συμφέρον ὑπάρχειν (scil. αὐτῷ, ipsius potestate esse) ὀλίγους καὶ ἀμφιβόλους κ. τ. λ. Sic ex Vulc. et Anon. dedit Bryanus, quem sequuti sunt ceteri. Σκοποῦντι articulo carere potest, quia intelligitur αὐτῷ, τῷ Ἀνδοκίδῃ. – Τὸ κοινῇ συμφέρον. Ita πρὸς τὸ τῇ Σπάρτῃ συμφέρον. Lys. 21. Τὸ κοινὸν πάντων συμφέρον. Thes. 24. Τὸ κοινῇ συμφέρον D B. 3. Διαλέξωνται περὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων Dion. 30. Itaque recip. lect. Cod. Monac. Phoc. 21. μετὰ τοῦ κοινῇ συμφέροντος pro κοινοῦ συμφ; et ad eandem normam redigendum in Comp. Thes. et Rom. c. 3. Ῥωμύλῳ μὲν γὰρ ἐκ βουλῆς καὶ σκέψεως περὶ κοινῶν συμφερόντων διαφορᾶς γενομένης. Τὸ τῆς πατρίδος σκεψάμενος Ages. 10. τὸ κοινῇ etc. τὸ et τῷ confusa videntur Num. 8.

Μηνυτὴς etc. Timol. 16. ἅτερος τοῦ βωμοῦ λαβόμενος, ἄδειαν ᾐτεῖτο παρὰ τοῦ Τιμολέοντος ἐπὶ τῷ πάντα μηνῦσαι· (sc. μηνῦσαι) καὶ λαβὼν, ἐμήνυσε καθ' αὐτοῦ καὶ κατὰ τοῦ τεθνηκότος ὡς πεμφθεῖεν ἐκεῖνον ἀποκτενοῦντες. (Ib.

---

quae margini exemplaris sui addiderat. Multa igitur in eis nondum perpolita, multa etiam inchoata tantum invenias. Sed nec in his desideres quae Plutarchi lectoribus prosint. F. Th.

fin.) τὴν Σαλαμινίαν ναῦν addit Thucyd. VI. 61. ubi eadem narrantur.

Μῆκος ἀργὸν ἐν τῷ Νικίᾳ etc. qui sc. τῇ φύσει ἀθαρσὴς καὶ δύσελπις erat, teste Plut. in vit. c. 2. prop. fin. De Lamacho autem vide Plut. in Nic. 15. init. ibidemque de Niciae ὄγκῳ.

Vit. Alcibiad. Cap. XXII.

ἐνδιδόναι, Alc. 30.

τῶν Συρακουσίων φίλοις. Reiske voluit τοῖς τῶν Σ. idque recepit Corayus vel τοῖς Σ. quod magis placet.

τῆς τριήρους, Thucyd. VI, 6. ὁ μὲν ἔχων τὴν ἑαυτοῦ ναῦν.

οὐ πιστεύεις cf. Nostrum in Apophth. T. 6. p. 708. ed. Reisk. Aelian. V. H. 13, 38. ubi est: οὐδὲ τῇ μητρίΔΙ. ΔΕΔΟΙΚΑ γὰρ vitium lectionis, etsi Scheffero, Kühnio ac Perizonio probatae, unde ortum sit nemo non videt.

ὕστερον: Idem refertur in Apophth. et Ael. l. c.

Λακιάδης, Cf. Vita Cam. 4. Cicer. Off. II, 18.

Ἐρήμην δ' αὐτοῦ καταγνόντες, Ellipses supplet Thucyd. VI. 61. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐρήμῃ δίκῃ θάνατον κατέγνωσαν αὐτοῦτε καὶ τῶν μετ' ἐκείνου. Cf. Camill. 13.

Vit. Alcibiad. Cap. XXIII.

ἐτύγχανε μὲν ἐν Ἄργει διατρίβων, ὡς τότε πρῶτον ἐκ Θουρίων ἀποδρὰς εἰς Πελοπόννησον διεκομίσθη. Reiske coniectavit: διατρ. πρὸς οὓς κατέφυγεν, ὅτε πρῶτον etc. Coray: εἰς οὓς τότε πρ. sc. Ἀργείους. Neutrum placet. Forte, si quid mutandum, leg. ὡς τὸ πρῶτον (ut primum). Ceterum Argos eum concessisse (ut Themistocles, Corn. 4. Plut. 23. in vita.) cum Plutarcho scribit *Isocrates*, deinde a civibus tota Graecia pulsum et per legatos ab Argivis expostulatum, Lacedaemonem fugisse. At Thucyd. lib. VI, c. 88. ita scripsit: Ἀλκιβιάδης, μετὰ τῶν ξυμφυγάδων περαιωθεὶς τότ' εὐθὺς ἐπὶ πλοίου φορτηγικοῦ ἐκ τῆς Θουρίας, ἐς Κυλλήνην τῆς Ἠλείας πρῶτον, ἔπειτα ὕστερον εἰς τὴν Λακεδαίμονα αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων μεταπεμψάντων ὑπόσπονδος ἐλθών. ἐφοβεῖτο γὰρ αὐτοὺς διὰ τὴν περὶ τῶν Μαντινικῶν πρᾶξιν. Cum eo Justinus facit. 5, 1. Revocatus a bello ad iudicium — tacitus in exilium Elidem profectus est. Inde — Lacedaemona se contulit. Corn. in vit. 4. Thurios in Italiam provectus (profectus) — clam se a custodibus subduxit, et inde primum Elidem, deinde Thebas venit. Postquam autem se capitis damnatum, bonis publicatis, audivit — Lacedaemonem demigravit. Apud Ael. V. H. 13, 38. statim, ut videtur, com-

perto iudicio, ὁρμήσας πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους τὸν Δεκελεικὸν ἐξῆψε πόλεμον.

τῆς πατρίδος ἀπεγνωκώς, ὑπογινώσκω cum gen. vid. Lex. cum acc. cap. 25.

δεξαμένων προθύμως παρ. sic, transpositis vocabulis cum Reiskio lego. Solita enim illa Plutarcho phrasis.

ψυχρολοτοῦντα. Etiam in opp. Mor. (de Adulat. etc. p. 192. Tom. VI. Reisk.) qui locus cum hoc nostro conferendus. Reiske ψυχρολουτῶν corrigit pro — λουτρῶν.

Καὶ μηχανὴ θήρας ἀνθρώπων. Vulc. male ἀνθρώποις. — Comp. Num. 8. θήρῃ ἐπ' ἀνθρώπων.

ἐν Θράκῃ μεθυστικός, ἱππαστικός, Thraces equitandi peritos fuisse tum per se non absurdum, tum etiam memorat Euripides in Hec. b. 7. Πολυμήστορος πρὸς δῶμα, Θρῃκίου ξένου, Ὃς τὴν ἀρίστην χερσονησίαν πλάκα Σπείρει, φίλιππον λαὸν εὐθύνων δορί. Quare non opus esse puto inserere ἐν Θετταλίᾳ, ut fecit suadente Bryano Coraïs, ex Athenaeo, quippe qui et alias supra cap. 12. de urbium in Alcibiadem officiis subtilius singula persecutus est.

οὐχ αὑτὸν ἐξιστὰς οὕτω ῥᾳδίως εἰς ἕτερον ἐξ ἑτέρου τρόπον — ἀλλ' ὅτι τῇ φύσει χρώμενος ἔμελλε λυπεῖν τοὺς ἐντυγχάνοντας, εἰς πᾶν ἀεὶ etc. Stephanus

pro ὅτι legit ὅ, τι. melior est Schaeferi emendatio ὅτε· ceterum cf. Them. 2.

Οὐ παῖς Ἀχιλλέως, ἀλλ' ἐκεῖνος εἴη ἂν αὐτὸς, οἷον ὁ Λυκοῦργος ἐπαίδευσε Magis placeret Οὐ παῖς Ἀχιλλεὺς, ἀλλ' ἐκεῖνος αὐτὸς ἂν εἴη, ut Plutarchus versum, quem alibi (De Adul. et amici discr. T. VI, p. 187. Reisk.) commemorat, proferat fere integrum, mutato tantum ultimo vocabulo. Ceterum ex Sophocle sumtum (coll. Philoct. 356.) probabiliter coniecit Porson. in Suppl. Praef. ad Hec. XXXIX (XLIII Lips.) Sensus h. l. Alcibiades talis, qualem se praebuit Lacedaemone secundum Lycurgi instituta, non filius Achillis, sed ipse Achilles dicendus esse facile cui videretur.

Τιμαίαν Cf. Vit. Agesil. cap. 3. Lysand. 22. et de Leotychide etiam Xenoph. Hell. III, 3, 1—4.

τοὺς ὀπαδούς. Reiskii coniecturam, τὰς ὀπαδοὺς recepit Coraïs (quamvis sibi illam tribuens, notat enim ἐξ Η. Δ. i. e. ἐξ ἡμετέρας διορθώσεως). optime. — ας et — ους confunduntur Pyrrh. 1. Tib. Gracch. 6. bis. In Agesil. l. c. est τὰς εἱλωτίδας· τὰς ὀπαδοὺς Brut. 13.

τὴν ἄνθρωπον. ἡ ἄνθρωπος in Thes. 27. de Antiopa. Cleomen. 1, de Agiatide, optima Agidis uxore. Timol. 33. de Hicetae mulieribus, Mario de saga. Artax. 2.

Vit. Alcibiad. Cap. XXIV.

ἐπρέσβευσαν, Thucyd. VIII, 5. seqq.
ἐκπλεύσας, cf. Justin. 5, 2.

προσχωρεῖν, accedere, potest quidem dici de civitatibus Lacedaemoniorum parti accedentibus; attamen cum de civitatibus nullus hic sit sermo, praecedatque γίγνεσθαι (fieri, geri) non dubito quin legendum sit προχωρεῖν, succedere. Sic in Coriol. 9. pro προσκεχωρηκός ex Bryani coniectura in textum receptum est προκεχωρηκός D. 51. Pyrrh. ubi non absurda lectio τῷ μηδὲν etc. licet vulg. bene habeat nempe πρὸς τὸ μηδέν. – Lys. 28. recte Steph. προσχωρ. ubi edd. antt. προχωρ. (cf. Xenoph. H. 1, 6, 13. 2, 4. 4, 8, 30. sicut ibid. ex altera parte dicitur προσάγεσθαι, §. 35. προσλαμβάνειν. ib. 28. προσποιεῖν τῇ πόλει et προσποιεῖσθαι.) τῶν πραγμάτων ἐλπίδος πέρα προχωρούντων Sull. 11. bis. προκεχωρηκότων Dion. 52.

ἄτεγκτος Tib. Gracch. 12. οὐ τεγχθεὶς οὔτ' εἴξας comp. cum Coriol. 2.

ἀνάλωτον, Alex. 58. Caes. 27. Dem. 14. ἐν τοῖς μάλ. Coriol. 39.

Ἀλκιβιάδην καλεῖν ἔθετο. Nisi forte εἴθιστο legendum, ἔθετο iudico vertendum esse: statuit, destinavit.

Vit. Alcibiad. Cap. XXV.

φοβούμενος τὸν Ἆγιν, ἐκάκου. Haec Reiskii interpunctio (pro vulg. φοβούμενος, τὸν Ἆγιν ἐκ.) tum per se optima, tum firmatur (unde etiam haustam esse putes) Thucyd. VIII, 45. Ἀλκιβιάδης – τοῖς Πελοποννησίοις ὕποπτος ὢν, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀφικομένης ἐπιστολῆς πρὸς Ἀστύοχον ἐκ Λακεδαίμονος, ὥστ' ἀποκτεῖναι – πρῶτον μὲν ὑποχωρεῖ, δείσας, παρὰ Τισαφέρνην, ἔπειτα ἐκάκου πρὸς αὐτὸν ... τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα.

δῆλος ἦν ἀγαπῶν (τὸν Ἀλκιβιάδην ὁ Τισαφέρνης) καὶ θαυμάζων, ὥστε ... ἄχθεσθαι .... ἐκεῖνον ἤδη καὶ φοβεῖσθαι, μὴ παντάπασι τῆς πόλεως ἀναιρεθείσης, ὑπὸ Λακεδαιμονίοις γένηται μισούμενος. Nota inconcinnum orationis nexum, ἄχθεσθαι καὶ φοβεῖσθαι pro ἅτε φοβούμενον, vel alio quovis simili.

Sensus: Alcibiades apud Tisaphernem adeo valere coepit, ut tota Graecia eum respiceret cum summa et praesentium miratione, et futurorum exspectatione: ut Athenienses poeniteret iudicii sui, ratos ipsum, si minus acerbe in eum egissent, adiuturum nunc potius patriam quam ulturum fore: ut denique et ipse iam indignaretur, si se vivo atque magna pollente Lacedaemo-

nii sibi infensi imperarent, praecipue cum metueret, ne penitus delerent Atheniensium rempublicam, tuncque ipse in eorum arbitrium veniret." — Haec ut metueret Alcibiades, certe ipsius apud Tisaphernem auctoritas efficere non poterat. Mutare tamen h. l. nihil audeo. Fit enim interdum ut iis, quae aliquo modo cum praecedentibus coniunguntur, quaedam subiiciantur non eiusdem cum praecedentibus relationis, ut infr. c. 28.

Pertinet huc illud Camilli 8. ἦν δ' ἄρα κίνδυνον. Scribendum ibi videtur ᾗ ἐκείνοις (vel etiam ἐκείνους). Sensus: Periculosa erat non magis hiems, quam tranquillitas maris, per *quam quidem* cum tantum non periissent, inopinato effugêre discrimen. De confusione ᾗ et ὡς v. Bast. comm. pal. p. 780. de hoc relativi usu Held. in Actt. II. p. 45. cf. Sull. 24. „ὅς — ἠπόρηκας" pro ὅςγε.

ἀμωσγέπως ἔτι τοῖς πολεμίοις κ. 9. ὄντες ἀξιόμαχοι, Τισαφέρνην δὲ φοβούμενοι. Coraî vult ἀμωσγέπως μὲν. ego mallem τοῖς μὲν πολεμίοις i. e. Lacedaemoniis (ut post Ἀςύοχον, τὸν τῶν πολεμίων ναύαρχον) opp. Τισαφέρνην δέ. —

οὐδεμία σωτηρίας tc. Thes. 17. οὐδεμία σωτηρίας ἐλπίς. ὑπέκειτο οὐκ ἔχοντες ἄλλην ἐλπίδα σωτηρίας. Comp. Gracch. 3. Anton. 7.

λιστα τῶν ἁμαρτήματων ἐκτὸς ὄντα. — Additur quidem illud ἢ D. 8. μόνος ἢ μάλιστα. Alex. 49. μόνος δ' ἢ μάλιστα (cf. μάλιστα καὶ πρῶτον τῶν φίλων χρησ. Lys. 23. πρῶτος ἢ μάλιστα Cic. 40.)

ἐκεῖνό-τε δὴ καλὸν τοῦ 'Αλκ. καὶ οὐδενὸς δεύτερον. Vocem οὐδενὸς de suo inseruit Reiske. Non magis feliciter Schottus succurrit Himerio ap. Photium p. 1143. ἠλέγχθη Περικλῆς εἰς πειθὼ δεύτερος, ἠλέγχθη δὲ Θεμιστοκλῆς εἰς γνώμης τάχος ἀμβλύτερος, καὶ Πλάτων εἰς φύσιν καὶ Σόλων εἰς νόμους, καὶ πάντες ἴσασιν ὅτι εἷς ἕκαστος ὡς μόνοις ὡς πᾶσι τούτοις (sic scr. pro πᾶσιν οὕτως) ἀγάλλεται, legendo οὐ δεύτερος, quod expressit in versione:. nemini secundus. Bene vulgatam habere ostendunt sequentia. Vituperabatur, ait, Pericles ut modicus eloquentiae, Themistocles ut mediocri mentis promtitudine et calliditate: cum tamen nemo nesciat, his ipsis viros illos ut unicis et omnium instar habendis virtutibus gaudere. οὐδεὶς a Reiskio insertum delevit Schaef. in Pomp. c. Agesil. 4. Contra retinenda negatio in Lucull. Negationem h. l. exgunxit Coraî, nihil melius inde statuens. Saltem τὸ δεύτερον scribendum erat. Ego lego: ἐκεῖνότε δὴ καλὸν τοῦ 'Αλκιβιάδου καὶ διαφέρον (Marcell. 7. Lycurg. 5.)

διαπράξασθαι, al. — εσθαι. Supra 15.

χρήσεσθαι. Nic. 7. ἢ κατακτενεῖν ἢ ἄξειν. Mar. 8. fin. vulg. κτείνειν. Steph. κτενεῖν.

ἤγαγεν, adduxit sc. Lacedaemoniis. Thucyd. VIII, 87. οὐκ ἦγε τὰς ναῦς. At VIII, 46 et 78. κομίζειν usurpat, ut paulo ante κομισθῆναι in nostro.

ὡς διδάσκων. De his iam supra c. 25. init. et Thucyd. VIII, 46. add. Iustin. 5, 2. Xenoph. I, 5, 9.

Vit. Alcibiad. Cap. XXVII.

κατελύθησαν. Iustinus 5, 3. primo urbem prodere Lacedaemoniis tentasse, dein cum id nequissent, in exilium profectos esse scribit.

ἀπράκτοις, ἄπρακτος Philop. 14. Flam. 4. Ages. 36. 38. Them. 7. Demetr. 19. passive Galb. 15.

Κώων θάλασσαν, Thucyd. VIII. 108. de *Mindaro* ib. 85. de re c. 99.

εἰς τοῦτο καιροῦ συνήνυσε. Lys. 4. κατὰ τοῦτο καιροῦ. Camill. 1. κατ' ἐκεῖνο καιροῦ. Alex. 32. εἰς ε. κ. Dem. 19. συνανύσας εἰς τὸ αὐτὸ (suppl. καιροῦ.) ὁδὸν quod abest in Iunt. vit. Anton. 11. Lys. 9. Ages. 35. De συνανύειν sc. ὁδὸν cf. L. Bos. Ellips. p. 333. Lips. ut iam Hom. Od. η. 324. pro quo Plutarchus (Aristid. 5.) κατανύειν αὐθημερὸν. cf. III. p. 494.

ἐξέωσεν εἰς τὴν γῆν, καὶ συνετι-

θη. Reiskius ad ἔλαθε subaudire vult aut παρασκευασάμενος, aut ἐμβάς, porro coniectavit: ἀλλὰ κ. τ. Α. οὖς, ἀπεγν. Idem visum Orellio in add. ad Isocrat. περὶ ἀντιδόσεως (p. 462.) Male. Patet enim per ἔλαθεν declarari, qua ratione iuverit Alcibiadem illa tempestas. „Nam (per eam) non solum hostes latuit, sed etiam Athenienses." — At quam tandem Alcibiadis rem occultare Atheniensibus potuit tempestas? Itaque de celato aliquo Atheniensibus Alcibiadis consilio, quod introducit Reiskii coniectura, nullo iam modo potest cogitari. Locus interpunctione laborat, quae sic est restituenda: ἀλλὰ καὶ, τοὺς Ἀθηναίους ἀπεγνωκότας ἤδη ἐμβῆναι κελεύσας, ἀνήχθη. i. e. οὐ μόνον ἔλαθε sc. παρὼν (vel ἐπιπλεύσας εἰς Προκόννησον) ἀλλὰ καὶ ἀνήχθη sc. ἐπ' αὐτούς, κελεύσας ἐμβῆναι τοὺς ἀπεγνωκότας ἤδη Ἀθηναίους. Opponuntur sibi ἔλαθεν et ἀνήχθη. Sensus: Non modo huius tempestatis auxilio, clam et impune Alcibiades cum classe Atheniensi ad Proconnesum advectus erat, sed etiam non contentus, clandestina et otiosa praesentia, „iussis conscendere Atheniensibus, qui de felici expeditionis eventu iam desperaverant, ferebatur in altum," contra hostes sc. Cyzici morantes. — Ceterum proprie dicere debuisset ἔλαθε γὰρ τοὺς πολεμίους· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἀνήχθη etc. quia γὰρ tantum ad prius membrum pertinere potest, non ad alterum

(ἀνήχθη) sicut nec ὥστε supra cap. 25., ubi vide quae notavimus.

αἰωρούμεναι. Xenoph. §. 16. γυμναζομένας.

πολλῶν δὲ καὶ νεῶν καὶ ὅπλων κρατήσαντες, τὰς μὲν ναῦς ἁπάσας ἔλαβον, χειρωσάμενοι δὲ καὶ Κυζίκον, οὐ μόνον τὸν Ἑλλήσποντον εἶχον βεβαίως, ἀλλὰ καὶ etc. Sic Reiskius e coniectura pro vulg. πολλ. δ. κ. νεκρῶν καὶ ὅ. κρ. τάς τε ναῦς etc. Vide quo sensu multis autem etiam *navibus*, et armis potiti, *naves* quidem omnes cepere, subacta autem Cyzico — mari expulere Lacedaemonios. Neque si alteram coniecturam Reiskii, κατέκαιον admittas, valet locus. Etenim si habemus νεῶν καὶ ὅπλων κρατήσαντες, et dein τὰς μὲν ναῦς — sequi necessario debet ὅπλα δέ: ut in praecedentibus Μινδάρου δὲ καὶ Φαρναβάζου προσβοηθούντων, τὸν — τὸν δέ. Coraî restituit τάς τε et pro νεῶν legi vult πολλῶν δ' ἀνδρῶν, vel πολλῶν δὲ χρημάτων. Quibus coniecturis addi possint λαφύρων (cf. c. 32.) vel ἀποσκευῶν, vel (cf. Xenoph. Hell. 4, 1. 24.) σκευῶν vel σκευοφόρων. Omnino ἀνδρῶν (Diodor. XIII, 177. p. 581. ita loquitur: οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ τῶν τε νεῶν ἁπασῶν ἐγκρατεῖς ἐγενήθησαν, καὶ πολλοὺς μὲν αἰχμαλώτους, ἀναρίθμητον δὲ πλῆθος λαφύρων ἤθροισαν. etc. et sic saepius λάφυρα et αἰχμάλωτοι opponuntur. V. Pericl. 26. πολλοὺς μὲν

αὐτῶν ἄνδρας ἑλόντες, πολλὰς δὲ ναῦς διεφθείραντες. cf. ib. 23. fin. ὅπλα et πεσόντες commemorantur et in Tim. 31. fin. Sic forte intelligi possit locus in Cimone cap. 13. „πολλῷ δ' ἀγῶνι τρεψάμενοι τοὺς βαρβάρους." quamvis ibi (certe paulo liberius) interpres: „Inde et reliquos ceperunt, et tentoriis omni opulentia refertis potiti sunt." Anton. 7. σωμάτων καὶ χρημάτων. Alc. 35. καὶ ναῦς ἔλαβε πολλοὺς καὶ ἀνθρώπους.) veram lectionem putarem nisi forte defendi *vulgata* posset. De redimendis quidem cadaveribus certe cogitari non potest: at nec de spoliandis? Persae pugnaverant sub Pharnabazo: certe etiam ceciderant aliquot: quorum cadaverum ornatus plerumque pretiosus nonne uberrima victoribus erat praeda? — Porro si multa hostium cadavera in eorum manus cecidere, nonne magnitudinem victoriae, gloriamque id auxit? — (Anton. 39. Ages. 19. Pomp. 31.) Vnde Plutarchus vit. Alex. 1. πρᾶγμα βραχὺ πολλάκις καὶ ῥῆμα καὶ παιδία τις, ἔμφασιν ἤθους ἐποίησε μᾶλλον ἢ μάχαι μυριόνεκροι, καὶ παρατάξεις αἱ μέγισται καὶ πολιορκίαι πόλεων: ad q. l. cf. T. VI. p. 658. Ceterum pro χειρωσάμενοι δὲ scribendum forte χειρωσάμενοί τε. Plut. de aud. poett. p. 68. ubi τὲ – τὲ pro τὲ καί. Thes. 32. Cor. 37. τῆς τε βουλῆς τοῦ τε πλήθους ἅπαντος. Cic. 23. ὅτε Καῖσαρ ὅτε δήμαρχοι. vid. Vig. p. 517 et 518. ibique notas. Vel: καὶ χειρωσά-

μενοι δὴ κ. Κ. Particula autem τέ rursus non nisi partem sequentium: χειρωσάμενοι nempe attrahit: „Multis potiti cadaveribus et armis, cum naves omnes relictas ab hostibus, tum etiam Cyzicon incustoditam occupaverunt. Quo facto non tantum Hellesponto, sed etiam reliquo ferme mari expulere Lacedaemonios.

γράμματα De his v. quos laudat Schneid. ad Xenoph. Hell. I, 1. 23.

ἀπέσσυται. Nescio cur Reiskius non receperit formam illam doricam ἀπέσσουα (sic etiam in Xenoph. I, 1. 23. Schneider., qui dicit imperfectum ex ἀποσσοῦμι, et Schaefer.) pro quo rectius Coraî et cum eo Schaefer in nostro ἀπεσσούα. Est enim pro ἀπεσύη, aor. 2. passivi pro medio ἀπέσσυτο. Υ autem cum ου (u) commutatur in ore durius loquentium. Eustath. p. 23. Boeotis tribuit. Exempla passim adducit Coraî ex lingua Spartanorum et Romanorum: (hoc nomine hodierni Graeci vulgo se appellant.) ξοῦλα pro ξύλα memorat ex hodierna Peloponnesi dialecto Georgiad. de pronunc. litt. gr. p. 98 s. Saepe quoque id apud Latinos factum: ex eo potest intelligi quomodo evenerit, ut Itali dicant tonno, torso, grotta pro thynnus, thyrsus, crypta: pronunciabatur enim thunnus, (hinc Germ. Thunfisch, hisp. atun) etc. Bavari quoque bucken, Buckel vel Rucken, hupfen, Stuck et similia pro bücken, Rücken, hüpfen, Stück etc.

Contra Turcae, graec. Τουρκοὶ, ut Celtae Κελτοὶ, nobis Türken dicuntur. Item Galli, ut notum V ut ii efferunt. — Varias variorum sententias exponit Valkenaer. Digress. 2. ad Theocrit. (p. 89. Heind.) p. 264. B. addens: „Mihi genuinum ἀπεσσούα, et Hippocratis epistolam duo versus conficere videntur iambici claudicantes, si hac ratione scribantur: ἔῤῥει τὰ καλά. Μίνδαρός ἀπεσσούα. ' Πεινῶντι τὤνδρες. ἀποριῶμες ὅ, τι χρὴ δρᾷν." τὤνδρες est τοὶ ἄνδρες Lycurg. 20. Ceterum hic locus esse videtur repetendae grammaticae regulae, quam notavit Hoogeven. ad Vig. p. 676: „syllaba brevis ex synaloepha facta longa retinet tonum naturalem, ut κῴψον (scr. κὤψον) pro καὶ ὄψον." Vnde etiam retinendum est τἄλλα, pro quo scribendum τἆλλα censet Buttmann., secutique sunt recentiorum nonnulli. — ἀπορείομες cum B. 3. Iunt. Ald. Sic hanc epistolam exhibent edd. principes, nisi quod in Iunt. est ἀπέσσουα, in Ald. ἀπέσσονα pro vero ἀπισσούα i. e. ἀπεσσύη. s. ἀπ-ἐσσύη. — πεινῶντι. Sic ποιοῦντι Lycurg. 20. Cf. Maittaire p. 223. D. seq. (p. 296. Sturz.)

Vit. Alcibiad. Cap. XXIX.

πταίσαντος. Rem narrat Xenoph. I, 2. 7. sqq. – 18.

ϑρασύλλον. In Xenophonte scribitur: Θρασύλος. Recte. (Lembda duplicavit vox acuentis; est enim acuta penultima nominum in ῖλος et ῦλος, paucis exceptis.) Simplicem consonantem habent Αἰσχύλος, Κρατύλος ab αἶσχος, κράτος. compar. αἰσχίον sup. αἴσχιστος, κράτιστος, quasi a pos. αἰσχύς, κρατύς, ut ἡδύς, ἡδίων, ἥδιστος. Quibus respondet ὁ ϑρασύς – τὸ ϑράσος. ὁ ϑρασύλος. Sic Ἡδύλος. cf. Hemsterh. ad Argumenta Pluti p. 6. not. 11. de χρεμύλος, item interpp. ad Greg. Corinth. §. 106. p. 290. ed. Schaef. de Σιμύλος. Sic quoque Αἰόλος v. Schaef. ad Apoll. Rh. Brunck. II, 300. et quos laudat. Suid. v. τερτύλος. κειρύλος. Σποργίλος. Aristoph. Av. 303. Χοιρίλον Lys. 18. Κρωβύλος Demost. 17. μικκύλος ἐρωτίλος, στρογγύλος, Καμπύλος, ἀγκύλος, (sic scribendum, quamquam saepe aliter reperias. Vt in Plutarch. Num. 13. ἀγκύλον τὸ σχῆμα. Hesych. ἀγκύλον. Excep. δάκτυλος, κόνδυλος. σπόνδυλος.) exempl. γοργύλος, φαυστύλος, καμπύλος, ῥωμύλος, ποικίλος, Μορτίλος (Pyrrh. 5.) male Μυρτῖλος in Schot. Apoll. Rh. 66. I, v. 609, 705. recte in ind. Recte Ζωΐλος Demetr. 21. Μυρσίλος Arat. 3. ναυτίλος. cf. Blomfield. ad Aeschyl. Prometh. 214.

ὃν Ἀλκιβιάδης. Sic pro ὁ Ἀλκ. Reiske ex coni. Melius Coraî ὁ δ' Ἀλκ. Cf. Held. in Actis Phil. p. 29. Tom. II. Fasc. 1. Apodosis in-

cipit à καὶ ἀνεμίγνοντο. cf. eund. p. 34. seqq. ubi agitur de periodis ab ἐπεὶ incipientibus, cuius generis statim exstat in vit. Thesei c. I, exemplum, ubi vid. Leopold. Quae particula (ἐπεὶ) quamvis frequenti est ap. Plut. in usu, tamen interdum a librariis videtur scripta fuisse pro aliis, ex. gr. vit. Cat. min. pro ἔτι, Lucull. pro ἐκεῖ. Cleom. ἐπιμεῖναι. ἐπεὶ et ἐπὶ cf. C. Mon. in Flam. 6. Sic forte G. 4. ἐπὶ δὲ τῶν (gegen) nisi quoque malis ἐκεῖ.

κήρυκα προπέμψας Pyrrh. 16. ἐπέπεμψε κήρ. Lys. 29. ἔπεμψεν. Nic. 16. κ. πέμψας Nic. 19. Alex. 44.

Vit. Alcibiad. Cap. XXX.

ἀποτειχιζομένης Xen. I, 3, 4. Φαρνάβαζος ἧκεν I, 1, 26 et I, 3, 5.

μεταβαλλόμενον, bene habet, quamvis soloecum esse Coraî dicat, ex Vulc. legens μεταβαλόμενόν. Praesens h. l. significat id quod postulat sensus: „metu cuiusdam, qui iam repente in eo erat, ut transiret.“ Nam si iam transierat, nom iam ipse, sed tota potius civitas erat iis timenda. Caeterum cf. quae de his temporum mutationibus disputavit Held. in actt. II. fasc. 1. p. 89 et 90. Eadem confunduntur Tib. Gracch. 15. ubi cum Schaef. praef. Lect. Vulc. legere μεταβαλόμενος. cf. Demosth. 13.

ἀναλαβὼν ὅσον τριάκοντα περὶ αὐτόν. Reiske voluit τῶν περὶ αὐτόν. Id τῶν Coraî uncis inclusit, Schaeferus plane omisit, non necessarium certe.

ἀνειπεῖν. De hac voce v. quos laudat Schaef. ad Gregor. Corinth. 494.

Σηλυβριανοὺς Ἀθηναίοις ἐναντία ὅπλα μὴ τίθεσθαι. Quod edictum cum mirum videatur, ut sc. hostis hosti dicat: Noli mecum pugnare! Xylander μὴ non agnovit, Bryanus coniecit: Σηλυβριανοῖς Ἀθηναίοις ἐν. ὅ. μὴ τιθ. — Potest defendi vulgata. Nimirum illud: Nolint Selymbriani poterat nisi aut is, qui de victoria non dubitabat fretus potestate sua, aut qui nihil sentiebat hostile. Hinc Selymbrianorum alii credentes, tenere eum iam urbem cum omni eoque magno exercitu (non visa sc. per noctem eius paucitate) segniores facti sunt ad pugnam, graviora metuentes: alii amicum venisse rati, placidiori spe, ad pacem faciendam accessere. (Popl. 17. πρὸς τὰς διαλύσεις ἥδιον ἔσχεν. Eumen. 3. πρὸς τὰς διαλύσεις ἥδ. ἐποίησεν. Popl. 21. ταῖς ἐλπίσι πρὸς τὸ θεῖον ἡδίονα καταστήσας τὴν πόλιν cf. Tim. 16. Fab. 5. Camill. 32. Ages. 30. Caes. 34. μὴ vetans in phrasi infinitiva etiam occurrit Eurip. Orest. 736. Pors. Conf. L. Bos. p. 351. 596. et ibi add. (p. 596, maxime 597. ed. Schaef.) Cum his fere

consentit Held. in nott. ad Alex. in actt. Monac. II, 1, p. 50. At Diodorus XIII, c. 66 et 67. p. 594. de Selybriaca expeditione simpliciter dicens: *Σηλυβρίαν διὰ προδοσίας εἷλεν, ἐξ ἧς πολλὰ χρήματα πραξάμενος, ἐν μὲν ταύτῃ φρουρὰν κατέλιπεν, αὐτὸς δὲ διὰ τάχους ἧκε πρὸς τοὺς περὶ Θεραμένην εἰς Βυζάντιον*, et deinde eadem fere quae cap. seq. de Byzantio breviter dicuntur, narrans tandem de Peloponnesiis addit: *πολὺν χρόνον ἀντιστάντες, εὐρώστως τοὺς Ἀθηναίους ἠμύνοντο, συναγωνιζομένων τῶν Βυζαντίων· καὶ πέρας, οὐκ ἂν ἐκράτησαν Ἀθηναῖοι τῆς πόλεως διὰ μάχης, εἰ μὴ συννοήσας τὸν καιρὸν Ἀλκιβιάδης ἐκήρυξε, μηδὲν ἀδίκημα ποιεῖν τοῖς Βυζαντίοις· οὕτω γὰρ οἱ πολιτικοὶ μεταβαλλόμενοι, τοὺς Πελοποννησίους ἠμύνοντο* etc. firmare videtur in Plutarcho (nam vel hic vel Diodorus falso loco id factum adscripsit) coniecturam Bryani, quam recepere Coraî et Schaefer. *Οἱ μὲν* sunt Salybrianorum ii, qui pertinaciter adhaerentes Lacedaemoniorum rebus Athenienses, quamvis patriae suae non iam infensos, noluerant tamen, ut hostes sociorum in urbem recipi: verum audito, adesse iam Atheniensium copias easque omnes, quiescere statuerunt. Caeteri (*οἱ δὲ*) quorum parum referebat, Atheniensesne an Spartani, imperitarent, dummodo salva esset urbs, laeto animo pacem sperabant.

οὐκ ἔφη πρότερον, ἢ κεῖνον, αὐτοῖς, ὀμόσαι. Locum non constare lectionis docet varietas. Xenoph. l. c. §. 11. ἐπεὶ δ' ἦλθεν, οὐκ ἔφη ὀμεῖσθαι, εἰ μὴ κἀκεῖνος αὐτῷ ὀμεῖται, ubi ut in nostro loco, Alcibiadem esse nominativum, ἐκεῖνον autem Pharnabazum sequentia docent. Sed quid αὐτοῖς in nostro? Non potest referri ad Atheniensium duces, quibus Pharnabazes non iuraverat (Xen. l. c. §. 9.) Alcibiades non habebat, quod iuraret. Quare vel inserta aliqua praepositione v. ἐπ' αὐτοῖς ad τὰ ὡμολογημένα referendum, vel cum Xenophonte legendum est αὐτῷ, hunc in modum: πρότερον ἢ ἐκεῖνον αὐτῷ ὀμόσαι.

ἀνίστησιν αὐτούς. Anonymi αὐτόν, quod non notavit Reiskius, Coraî melius esse dicit, mihi glossae similius videtur, Vulgata bene habet.

προεχώρησαν. Recte vulgatam προσεχώρησαν restituit Coraî.

ὑπεξελόμενοι. Vulg. ὑπεξελεῖν. Inf. et Particip. confunduntur c. 39. Thes. 10. ῥίπτοντας ubi ante Stephani emendationem ex veteribus codd. haustam vulgo legebatur ῥίπτειν. Eodem modo tentavit in Num. 7. Orellius mirum illum infinitivum; quem repetendo verba ἀξιοῦν

tibi explices. cf. Lycurg. 19. Solon. 16. recte Coraî ὁρίσαι pro ὁρίσαντα. Them. 28. recte Anon. μακαρίσας pro vulg. μακαρίσαι.

Ἀναξίλαος, cf. Xen. I, 3, 19.

Vit. Alcibiad. Cap. XXXII.

στατοὺς καὶ ξυστίδας ..... ἀμπεχόμενον. Solusne plures et xystidas et statos? Quare aut vulg. ξυστίδα non mutandum et στατόν legendum erat, aut emendandum ἀμπεχομένους, quod fecit Coraî.

τραγῳδιῶν. Ages. 21. ὁ τῶν τραγῳδιῶν ὑπ ... ἐκεῖνον cum Schaefero. Sic ibi recte rest. Steph. pro τραγωδῶν. Sic item ap. Lac. legendum pro τραγωδοποιῶν.

τὴν ναυαρχίδα προσφέρεσθαι τοῖς λιμέσιν – οὔτ' εἰκὸς ἦν οὕτως ἐντρυφῆσαι τοῖς Ἀθηναίοις, ὥσπερ ἐκ μέθης ἐπικωμάζοντα. Sic mutavit et transposuit verba pro vulg. λιμέσιν, ὥσπερ ἐ. μ. ἐπικωμάζοντας, ... οὔτ' εἰκὸς ἦν etc. quam scite correxit Coraî scribendo: ἐπικωμάζοντος. (ad ναυάρχου quod est in ναυαρχίδα.)

ἐντρυφᾷν habes apud Plut. Pelop. 30. Comp. Aristid. 1. Pomp. 24. 40. Alex. 38. Them. 18. passive Camill. 7.

πολὺ δὲ καὶ – λογιζέμονοις, absolute, pro λογιζομένων. Forte tamen leg. λογιζομένης

ad praec. τῆς φύσεως, quamvis bene videam quid sequatur. Non τὸ ἀνιῶν et puto tum τὸ δακρύον τῷ χαίροντι opponendum fuisse. Hunc articulum sine cod. auctoritate inseruit Reiske Marc. 2. παραγενομένου δ' ἰδόντες ἐρύθημα καὶ δάκρυον, καὶ μεμιγμένον ἀπαύστῳ τῷ θυμουμένῳ τὸ αἰδούμενον. Aem. 27. τῷ χαίροντι δυσθυμίαν ἐπάγῃ ὁ τῆς – είμ. λογισμός. Vere de hoc loco Dorvill. ad Charit. p. 146. Apud Plutarch. Alc. 44. legimus πολὺ δὲ καὶ δάκρυον τῷ χαίροντι τῆς πόλεως ἀν. ubi Bryanus subtilius illud in δακρύον mutandum censet, uti sic respondeat participium participio; at non ita scrupulosi autores. Luc. Ep. Sat. T. III, 412. πλέον τοῦ εὐφραίνοντος ἐνεῖναι τὸ ἀνιηρόν.

πολὺ δὲ καί. — Quid iis diebus loqunti sint homines Alcibiadem in Piraeo operientes, copiose narrant Iustin. 5, 4. Xenoph. Hellen. I, 4. 13—18. qui tamen locus multum turbatus multum negotii facessivit Criticis. Schaeferus cum paucis priorum editorum emendatiunculis text. vulgatum dedit. Subaudiendum est pronomen αὐτοῖς, v. αὐτῆς, cuius rei exempla ap. Lamb. Bos v. αὐτὸς p. 49. 55. Lips. ut ap. Xen. I, 3, 19. Anaxilaus, qui Byzantion tradiderat Atheniensibus, ad Spartanos dicit, εἰσέσθαι τοὺς πολεμίους (non suos, sed suorum, patriae suae i. e. Athenienses.)

οὔτ' ἂν – οὔτ' ἄλλο. Vulgo: οὐδ' ἄλλο,

quod probare possis, si legas οὐκ ἂν εἰ pro ἐπειδὴ, ut in illo (Il. a 61.). εἰ δὴ ὁμοῦ πόλεμός τε δαμᾷ καὶ λοιμὸς Ἀχαιούς.

ἀπέδωκεν sc. αὐτῇ. cf. Held. ad vit. Alex. p. 29.

Vit. Alcibiad. Cap. XXXIII.

εἰς ἐλπίδας τῶν πολεμίων. Bryanus: πολιτῶν. quod Coraî in textum recepit, Reiskio male vulgatam defendente. At longe praestat coniectura Orellii (l. supra ad c. 28. citata) πολεμικῶν: plurima ad spem in rebus bellicis ponendam pertinentia, et, ne animo caderent, monentia locutus est. Simili modo Alcibiades ap. Thucyd. VIII. 81. cum Samum primus deductus esset, γενομένης ἐκκλησίας, τήν τε ἰδίαν ξυμφορὰν τῆς φυγῆς ἐπῃτίασε καὶ ἀνωλοφύρατο ὁ Ἀλκιβιάδης· καὶ περὶ τῶν πολιτικῶν πολλὰ εἰπὼν ἐς ἐλπίδας τε αὐτοὺς οὐ μικρὰς περὶ τῶν μελλόντων καθίστη, καὶ etc. Ad τῶν πολεμικῶν supplendum ἀπό. cf. Caes. 21. δόξαν ἀρχῆς pro ἀπ' ἀρχῆς Num. 6., ubi praepositionem inseruit Reiskius.

Vit. Alcibiad. Cap. XXXIV.

ἀπόρρητα. Vulc. ἀπόῤῥητόντε. ἀποῤῥητόντε. ἀποῤῥητότατόντε. F: ἀποῤῥητότατα.-

ἕδος, cf. Isocrat. περὶ ἀντιδ. 2. Φειδίαν τὸν τ
τῆς Ἀθηνᾶς ἐργασάμενου ἕδος. Plutarch. Aristi
21. Isocrat. Panegyr. 47. τὰ τῶν θεῶν ἕδη κ
τοὺς νεώς. Hesych. Πραξιεργίδαι. οἱ τ
ἕδος τὸ ἀρχαῖον τῆς ἀθηνᾶς ἀμφιεννύντες,
ἔδαφος (sic scr.) non ἔδαφος etc. Cf. Plut. Sc
12. ia fragm. Plutarcheo 10. p. 291. Tom. 1
Hutt. de quo loco Thiersch. nott. ad diss. üb
die Epochen der bildenden Kunst unter d
Griechen p. 7. s. n. 14. — (pro ὦ θεά, mali
βλάξ, θεά, ἦσθα σανίς — piger asser, ut no
ein Gemälde etc. ohne *Leben.*)

τῶν δρωμένων καθ' ὁδὸν ἱερῶ
„Recte Meursius corrigit ὁδὸν ἱεράν, viam s
cram." Nec omnino opus ut sit τὴν ὁδὸν τι
ἱεράν, ut vult Coraî. Vitiosum esset τὴν ὁδ
ἱεράν. Frequentius tamen dicitur ἱερὰ ὁδός
Harpocrat. in v. Attamen bene habet vulgata.

καλὸν οὖν etc. id videbatur multum co
laturum tum ad deorum sanctitatem i. e. religi
sum cultum inviolatumque honorum, et ad a
gendam reverentiam erga Deos; tum ad hom
num de se bonam opinionem.

ἐπαγαγών. Recte Coraî ex Reiskii co
iectura dedit: ἐπαναγαγών, sicut in sequentib
quoque στρατιάν pro στρατηγίαν.

ὅπως — ὡς ἂν πράξῃ. Pro ὡς ἂν πραξ
Henricus Stephanus ὅπως ἂν πράξῃ, Reiske ὅπ

ἂν βούληται πράξῃ, ut Xenoph. Hist. graec. II, 3, 13. Coraî dedit εἷς ὢν. – Si recte intelligo, quod voluit H. Steph. legendum censeo ὡσοῦν vel ὅπως οὖν πράξῃ: quocunque modo.

Vit. Alcibiad. Cap. XXXV.

τῶν κοινῶν ἐγκλημάτων. Nonne καινῶν? Idem inimici, qui de Hermarum mutilatione, et mysteriis accusaverant, nova iam crimina conquaerebant, quibus eum insectarentur. Cf. cap. seq. — Nunc video idem voluisse Orellium l. c. Coriol. 20. καινὸν δὲ κατηγόρησαν αὐτοῦ κατηγόρημα. Cf. Camill. 7. δευτέραν ἔλαβεν αἰτίαν. Num. 22. Contra bene habet κοινὸν ἔγκλημα Pyrrh. 26. i. e. *vulgare*, sive quod *ad universam ciritatem spectat*. — κοινὸν et κενὸν permutantur Rom. 21.

ἔοικε etc. Cornel. in vit. 7. Itaque huic maxime putamus malo fuisse nimiam opinionem ingenii atque virtutis. ἀπιστίᾳ an καὶ ἀπιστίαν? Vulgg. solum habent ἀπιστίαν. Post καὶ Ἀλκ. Vulc. vitiose πρῶτον, quam vocem supra post ἐγκλημ. non legi in quibusdam edd. dixit H. Stephanus. — Caeterum de hac Atheniensium clade vide Xenoph. Hell. I, 5, 10—16. Iustin. 5, 5. alios.

ἐπαναχθεὶς. Vulc. ἐπαχθείς. — De repe-

tione eiusdem vocis (ἐπαναχθεὶς – ἀναχθεὶς – ἀνήχθη – ἀντανήγετο.) Cf. Held. in Actt. II, I, p. 28.

Vit. Alcibiad. Cap. XXXVI.

ἐν Θράκῃ περὶ Βισάνθην. Male Vulc. *περὶ Θρᾴκην ἐπὶ Β. ἐπεὶ δ' οἱ.* De re vid. in Lys. c. 10.

κακῶς ὁρμοῦσιν Optima Reiskii coniectura etiam a Coraî recepta. Xen. II, 1, 28. *ἐν αἰγιαλῷ ὁρμοῦντας, καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει.* Contra ω pro ου subdititium Anton. 17.

Vit. Alcibiad. Cap. XXXVII.

Προδοσίας cuius insimulabatur a quibusdam Adamantus. Xen. 2, 1, 32.

Θρᾷκας. Corn. in vit. 8. „sibi autem esse facile, Scuthen regem Thracum deducere, ut eos terra depelleret.

τὰς ναῦς ἀπολιπεῖν ut aut in terram effugientes relinquerent aut ad pacem coacti traderent Atheniensibus. Cf. Cornel. 8.

ὀκτώ Xen. II, 1, 28. *ἡ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις* (forte *τριήρεις* ex nostro) *ἀνήχθησαν καὶ ἡ Πάραλος.*

Vit. Alcibiad. Cap. XXXVIII.

συνήεσαν. Sic Reiske pro vulg. συνίεσαν, accipiens; coibant inter se, conversabantur. οἷς λογισμοῖς autem explicat ἐν v. σὺν τούτοις. quod quidem mihi non probatur. Forte metaphorice dictum hoc συνιέναι λογισμοῖς, congredi cogitationibus i. e. incidere in eas. Similiter in Cic. c. 47. λογισμὸς αὐτὸν εἰσῄει.

συνίεσαν, quod Reiskius in συνῄεσαν mutavit, (nullius huius locutionis exemplis allatis, quae verendum est, ut inveniantur) tuetur auctor, nam quod imperfectum non aoristum legimus, mirum videri non debere, quum additum statim sit ὧν ἐποιοῦντο. Excerpt. in Actt. Lips. II, 426. λογισμοῖς i. e. λογισμοῖς οἷς conf. Thes. 7. fin. an συνῆσαν? cf. Num. 10. μετανοίᾳ καὶ κατηφείᾳ συνοῦσαι τὸν λοιπὸν βίον. — Num. 22. Pro συνῆσαν leg. συνῄσαν in Pomp. 70.

αἴσχιον αὐτοί v. αἴσχιστον. Sic πλεῖον recte Cod. M. quod rec. C. pro πλεῖστον in Marcell. Idem deinde vitiose παροινεῖν pro παροινοῦντας.

ἀνέφερε. Recte a Iacobsio explicatur ἀνετέλλετο. cf. Coraî. Mox pro ἱκανῶς ἔχει Iacobs dedit ἔχοι, ut iam voluit Reiske. Causam non video. Oratio directa, quasi adiectum esset: ἔφασαν.

ὡς Ἀθηναίων οὐκ ἔστι δημοκρατουμένων ἀσφαλῶς ἄρχειν. Sic ex Vulc. et

Ammon. pro vulg. οὐκ ἔτι, recepere, Bryano suadente, Reiske et Coraï et Iacobs Att. VII, 7. qui haud male transposuit verba ὡς οὐκ ἔστιν Ἀθ. δημ. Facile aliquis οὐκέτι, cum primum natum esset ex genuino οὐκ ἔστι, collocare potuit ante δημ. quo omnino pertinebat. Contra οὐκέστι perperam pro οὐκέτι habent in Dion. Hal. p. 38. Cod. Reg. I, et edd. vulg. in Num. 20. Sull. 1. Alex. 38. — Cum seq. cf. Isocr de big. c. 16. oratorie sic loquentem: οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ Λύσανδρος ὁμοίως ἔργον ἐποιήσαντο ἐκεῖνον κτεῖναι καὶ τὴν ὑμετέραν καταλῦσαι δύναμιν, οὐδεμίαν ἡγούμενοι πίστιν ἕξειν παρὰ τῆς πόλεως, εἰ τὰ τείχη καταβάλοιεν, εἰ μὴ καὶ τὸν ἀναστῆσαι δυνάμενον ἀπολέσαιεν. —

οὐκ ἐάσει ζῶν. Sphalma typographicum ad Cor. οὐκ ἐᾶσαι emendavit Orellius l. c.

Vit. Alcibiad. Cap. XXXIX.

Μαγαίῳ. Bagaeus dicitur Xenoph. III, 4, 13. Cornel. Alc. 10. ubi et Sysamithren. De Timandra v. Hemsterhius ad Plut. 179. ad v. Λαῒς p. 58. sqq.

τοὺς περὶ τὸν Μ. Vulc. inepte, τοῖς ἐπὶ.

ἐξέπεσαν, merito retinuit Iacobs, quem Lycurg. 11. vide, reiectis coniecturis ἐξεπήδησαν vel ἐξέπαισε cf. Cleom. 37.

γνωρίμων τινῶν, ex nobili quadam familia. Theocr. ἐξ εὐηγενέων. Plut. And. init. γένους εὐπατριδῶν, pro quo Phot. 1457. ἐξ εὖ γεγονότων καταγόμενος. Isocrat. περὶ Ζεύγ. 10. de Alcibiade, πρὸς μὲν ἀνδρῶν εὐπατριδῶν, ὧν τὴν εὐγένειαν ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπωνυμίας ῥᾴδιον γνῶναι πρὸς γυναικῶν δ' Ἀλκμαιωνιδῶν, etc. cf. Lamb. Bos. Ell. p. 88. 481. Schaef. v. γονεῖς, τοκεῖς. Supra cap. 13. γνωρίμων ὄντα πατέρων. Lectionem Vulc. γνωρίμου τινὸς, faciliorem omnino, non adnotavit Reiske.

II.

COPIAE VICTORIANAE

IN

NONNULLOS XENOPHONTIS LIBELLOS

QUAS

EX MARGINE EDITIONIS ALDINAE

TRANSSCRIPSIT

LEONARDVS SPENGEL.

Copiae Victorianae in Xenophontis libros aliquot minores.

I.

In Hieronem.

Fol. 175 lin. 2. Hieron. ἆρ' ἂν μοι ἐθελήσαις ὁ ἱέρων. Victor. in margin. ῶ. — lin. 12. διὰ δὲ τοῦ στόματος σίτοις Vict. στώματος. quod postea, alio atramento usus, linea subnotavit. — lin. 16. δοκῶ μοι ὅτι αἰσθάνεσθαι. Vict. delevit conj. ὅτι. — l. 17. τῷ γρηγορέναι. Vict. ἐργηγ. — l. ult. οὐκ οἶδ' εἴ τινι. Vict. litt. νι in τιν delevit. — Vers. lin. 1. ἀλλ' ἐν τοῖσδε ἔφη διαφέρει. Vict. verbum ἔφη linea subnotavit. — l. 5. πάντες ἐξήλουν. Vict. ἐζήλουν. — l. 11. τὰ ἀξιοθεώτατα. Vict ἀξιοθεατότατα. — l. 27. Vict. Athen. 3 φ. — l. 29. τὸ ἡμῖν παρατιθέμενον. Vict. συμπαρ. — l. 31. ἀεὶ παρεσκευασμένα. Vict. παρεσκευασμέναι — l. 33. ἔφη εκεῖνο. Vict. ἐκείνου. — l. 34. μειονεκτεῖς παρ. Vict. μειονεκτεῖ ὁ παρ. — l. 43. cit. Vict. Ath. 23 εἶναι μαλακῆς Vict. »ῇ sic ibi.« — l. 46. αὐτοὺς ἡμᾶς. Vict. ἡμᾶς. — l. 47. ἀχαρίτων V. ἀχαρίστων. — l. 49. ἐμπιμπλάμενος. Sic perperam etiam in Schneideri edit. impressum, quod equidem antea operarum vitium, quae passim occurrunt, duxeram; recte Victor. delet μ. — l. 51. ἴδηται. Vict. ἴδητε.

Fol. 176. l. 1. ἂν μὴ μὲν ξένην γνήμη. Vict. linea subnotavit negat. μή· — l. 3. ουδέν τι ἀγαπῶνται. Vict. subnot. lin. τι. — l. 9. παιδικῶς. Vict. παιδικῶν. — l. 25. ἐξ οὐδένων πλέοντες corr. Vict. — l. 43. μέγα ἀγαθῶν τοῖς ἀνδρ. Vict. ἀγαθὸν. — l. 48. ἀλλ' οὖν ἐπειδὰν ἔλθωσιν. Vict. post ἐπ. add. γε. — l. 50. ἐὰν δὲ καὶ add. Vict. δή. — Vers. l. 5. οἱ πολέμιοι Vict. πόλεμοι. — l. 10. καὶ πλείστους ἀπεκτονέναι haec verba Vict. linea subnotavit. deerant igitur in s. Cod. — l. 15. πεποίηκεν. V. πεποιηκέναι. — l. 16. ἢ πρόσθεν V. add. τὸ. — l. 25. ἐάν περ ἡ φιλία. Vict. add. τι. — l. 36. ἐλάχιστον V. ἐλαχίστου. — l. 49. ἐπ' αὐτῶν V. ἀπ'.

Fol. 177 l: 3. τῶν ἰδιωτικῶν. V. ἰδιωτῶν. — l. 9. τί τούτους οἰκτείρει. V. ins. ἄν. — l. 11. ἀθλίους ἄν τις καὶ πένητας. Vict. delet. καί. — l. 43. οἷα μέντοι Vict. οἷ. — Vers l. 4. οὐδὲν αὐτοῦ. Vict. ἑαυτοῦ. — l. 7. οἷόν τε ᾖ Vict. οἷόν τε ῆ (i. e. ᾖ.) — l. 75. citat pag. 5: (Cyrop. 1, 5, 12.) — l. 17. Vict. sic ponit. τὰ ἀπροφασιστ. πραττ. — l. 25. ἐν τυραννίδι V. add. τῇ. — l. 32. τοὺς ὁδὸν παρ. Vict. ὁδῶν. — l: 36. ἔχουσιν V. ἔχωσιν. — l. 38. item Vict. πεφανῶσι. — l. 46. ὥσπερ... κτήσαιτο V. ὅσπερ... κτήσηται (v. Bremi). —

Fol. 178 l. 4. κτᾶσθαι V. κτᾶται. — l. 9. ἐντυγχ. V. delet. ἐν. — l. 16. πρὸς ὃν ὃν τυγχάνοι V. ὃ. — l. 29. ἐργαζόμενον Vict. ἐξεργ. — l. 30. αὐτη μὲν ἐπιμέλ. Vict. ἡ add. — l. 32. μᾶλλον γίγνεσθαι V. transpos. γίγνεσθαι μᾶλλ. — l. 33. κολάζει corr. Vict. — l. 27. κωλυτικὰ V, πολυτικά. — l. 78. μοίρας V. μόρας. — l. 39. citat. pag. 192 (ἱππαρχικ pag. 268 ed. Schneid.) — l. 43. προτιθείη Vict. sic προτιθείη. — l. 45. σωφροσύνη V

εὐφροσύνη. — l. 49. κατὰ πάντων Vict. πάντα. — Vers. l. 4. κτησάμενος Vict. super α scrips. ο. — l. 14. μάλιστα παρέχειν Vict. prius verbum delet. — l. 19. τὰς ἀγχιτέρμονας πόλεις Vict. post. ἀγχιτ. add. δὲ. — l. 20. σώζειν τὸν Vict. add. τὰ. — l. 23. πῶς οὐκ ἀνάγκη Vict. add. ἄν. — l. 30. ἐνόπλου σοι Vict. σοι delet, et scripsit εὐόπλης. — l. 33. μάλιστα κοσμεῖν V. μᾶλλον. — l. 34. ἐκ τῆς πόλ. Vict. inser. σῆς — l. 35. πρωστατεύτις Vict. πρωτεύτις. — l. 39. προστατ παρέχοις Vict. πρώτευ. παρέχης. — l. 45. θεωρήσοντι. Vict. θεωρήσων τι. — l. 50. πά...ς V. πάθοις. — l. 179 1. ἔχεις πάντας Vict. ἔχοις ἂν π. (vid. Bremi.) — 2. πλουτεῖς V. πλουτιεῖς. — 5. κἂν delet Vic. prior. lect. κ. — 6. κτῆμα post hoc vocab. Vict. κεκτημένος. — κεκτῆσθαι Vict. β κέκτησο. σθονηθήση. V. delet syll. θη.

Hae sunt variae lectiones ad Xen. Hieronem a Victor. in exempl. ed. Ald. scriptae, non multae quidem sed optimae notae. et mire semper cum Villois. marg. consentiunt, ut credam omnes has lectiones ex uno Codice sed minus accurate adnotatas, fluxisse.

II.

In Symposium.

Fol. 186. Vers. l. 3. γιγνώσκω V. ap. Arist. rhet. 667 γινώσκων. — l. 7. πειραιεῖ V. πειραιᾶ. — l. 35. στέγης V. στέγῃ.

Fol. 187. rect. l. 13. ἔρχεταί τις V. τις ponit post συρακούσιος (sic. Vict. semper, ubi edit. Aldina συρακόσιος legit.) — l. 16. αὐλητρὶς μὲν V. μὲν αὐλ. — l. 19. ἡμῖν ἐνέγκαι V. ἐνεγκ. ἡμ. — l. 21. ἡμῖν ἐνέγκαι V. ap. Aristid. 664 sic legitur αἵ γε μὴν...

μὲν ου. — ibid. ἄλλως τε καὶ ἦν ὅταν. V. καὶ et ὅταν delet et ἦν καὶ. deinde post νικηράτου addit τοῦδε. — l. 31, δοκῇ αὐτῷ. V. interlinit ultimum vocab. — l. 33. αὐτῶν εἶπε V, αὐτῷ. — l. 36. αὐτῇ ἡ ἑτέρα V. αὐτή. — l. 49. ἐφοβοῦντο V. ἐφοβοῦντι. — l. 50. οὗτοι V. οὗτοι. — l. 52. ἀνδρεία V. delet ε.

Fol, 187. vers, 15. γελᾶτε V. γελᾶται. — v. 26. καλυπτομένη V. καμπτομένη. — v. 39. γοργιείοις V. γοργειίοις. — 45. οὗτοι V. οὗτοι. — v. 47. εἶ καμπολλοί V. εἶπαν. — v. 57. διδάσκων ἡ V. εἰ. — l. ult. ἀνδρεία V. ἀνδρία.

Fol. 188. l. 3. ἀλλὰ αὖ V. σὺ interponit. — l. 7. ἔθνος V. delet. — l. 13. δὴ V. μὲν δη. — l. 17. δὴ ἔφη V. δὴ interlinit. — l. 38. ἡ καὶ V. ἥ. — l. 41. μὲν πρὸς V. πρὸς μὲν. — 49. θεραπεύετο V. θεραπευέτω. — l. 53. ἧκε V. ἧκ' — vers. l. 1. τοῦτο V. τούτω. — l. 6. ab inf. λιθίνος οὐδαμοῦ V. λιθίνως.

Fol. 189. l. 2. περὶ V. παρὰ. — l. 18. εἰμὶ νῦν V. νῦν εἰμὶ ibid. τό τε δὲ V. τε delet. — l. 23. θύοις. V. ο interlinit suprascripto ε. — l. 34. τῆς ἄγαν. ult. voc. V. interlinit. — vers. 3. οὗτος μὲν οὖν οὕτως V. οὕτως.... οὗτος. — l, 16. καλῶς ποιεῖν V. κακῶς. — l. 17. οἱ πάντα V. οἱ πάντα μὲν εἰδότες.... — l. 24. ἀεὶ ὢν V. αὖ pro ὢν. — l. 25. ψεύδομαι V. ψεύδωμαι. — l. 27. ἐν τῇ V. ἐπὶ τῇ. — 45. πρῶτον V. πρότερον. — l. 47. εἶπον V. εἶπαν

Fol. 190. l. 18. ποιεῖν V. ποιῶν. — l. 24. σε ἔφη V. transposuit. — l. 26 ἔφην V. ἔφη. ib. καὶ βοΐ V. καὶ ἐν βοΐ. — l. 26. εὐθὺς ἐᾷ V. transponit. — l. 39. ἀποδάκοις V. ἀποδάκνοις. — l. 40. στόμα V. σῶμα. — vers. l. 1. ἢ Vict. ἤ. — l. 2. ἢ οὖν V. ἤ ib. ἡμᾶς V. ὑμᾶς. — l. 4. ἢ οὖν V. ἤ. — l. 15.

φῶς παρέχ. Vict. σαφῶς. — l. 18. ἄλλοις γε ultim. voc. V. interlinit. — l. 29. καὶς ᾖδεν V. ᾔδεν. — l. 33. διαστρέφοντας V. διατρέφοντας ib. καὶ τροχοὺς V. add, τούς. — l. 40. διάγει V. διάγειν. — l. 6. infr. σπουδαῖαι V. σπουδαῖα.

Fol 191. l. 3. κρύπτω μὲν V. κρύπτωμεν. — l. 8. ἐστὶν τῆς V. interponit καί. — l. 9. δίττα V. διτταί. — l. 27. Vict. σαφῶς ponit post τελεῖται. — l. 37. πολὺ V. πολύν. — l. 41. πέρα V. παρά. — l. 42. μισητέος V. μισητέον. — l. 47. οὐδὲν V. οὐδέ.

Fol. 191. vers. l. 1. εἴδει Vict. εἴδη. — l. 6. τοῦτο V. τοῦτον. — l. 18. παιδικῶς Vict. παιδικῶν.

Fol. 192. l. 8. εἴσεισιν εἰς τὸν Vict. πρός. — l. 21. ἦ μὴν V. ἤ. — l. 23. ἰδόντες V. interlinit.

Oblitus sum adnotare Victor. cap. 1. §. 3 et 7. plane ut legit margo Villois. in Σωκράτην ultimam litteram ν delevisse.

Vitia operarum, plurima, ut par fuit, Victor. correxit; quae praetermittenda putavi.

III.

In Agesilaum.

Fol. 138. l. 3. ed. Ald. διὰ τούτου V. τοῦτο. — l. 22. ὡς τοὺς Ἕλληνας. Vict. ὡς ἐπί. — l. 30. τὸν ἀγῶνα καθιστάναι V. καθιστ. τὸν ἀγ. — l. 39. ἔπειτα συνθήκας. Vict. δὲ inserit. — ibid. post βαρβάρους - θαῤῥοῦντας. — l. 44. τὰς βρέσβεις V. τούς. — l. 47. στρατευομένῳ Vict.... μενον.

Fol. 138. vers. l. 7. φρονίμως καὶ Vict. inserit δέ. — l. 13. ἁλίσκοιεν V. ἁλίσκοιτο. — l. 28. πλουσιωτάτους τῶν Vict. ἐκ πασῶν. — ib. παρέχοι τὸ ἱππικὸν V. παρέχοιτο ἵππον. — l. 31. ἐπί τε V. τῇ. — l. 34. κράτιστος V. κράτιστα.

Fol 139. l. 11. οἱ δὴ ἄλλοι V. δὲ. — l. 13. κύκλῳ πάντα V. πάντα κύκλῳ. — l. 19. τὰς τῶν. ultimum vocabul. Vict. interlinit. — l. 35. ἀπέτεμεν V. ap. Ἀριστειδ. 677 legitur ἀποκόπτει. — l. 29. αὐξανομ. καὶ inser. V. δὲ. — l. 33. ἐν τῷ φορτί V. φορτίῳ. — l. 37. ἄρχων V. ἄρξων. — l. 47. κρανώνιοι.... φαρσάνοι V. κρανάνιοι... φαρσάλιοι.

Fol 139. vers. l. 9. ὄργια — ὅρια. — l. 10. ὄργια V. add. ἀργείους. — l. 17. μεῖον V. ἧττον. — l. 18. φοινικῇ, V. delet η et α supra scripsit. — l. 19. εἶεν οὓς V. inserit πρὸς. — l. 29. ἑώρων δὲ τάς τε φ. Vict. delet. part. σε et post δέ inserit πάντες. — l. 28. πολλὴ Vict. interlinit. — l. 40. in lacuna τάς. Victor: φάλαγγας πρὸς ἀλλήλας. Citat. p. 38. (Cyrop. 7, 1, 38). Postea, pallido atramento usus, laudato Hellen. loco in fine plagulae: γρ. τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο. — l. 43. ἐπειδὴ δε V. ἐπεὶ δὲ. — l. 49. μετ' ἀλλήλων Vict. ἐπ'.

Fol: 140. l. 2. κατανοήσαντες V. κατανοήσας. — l. 8. κράσιος (sic Ald. non ut Schneid. dicit κεράσιος) Vict. κρεύσιος. — l. 12. ἐκατετείχιστο V. ἀνα. — l. 13. αὐτοῖς V. αὐτοὺς. — l. 17. τοὺς Λακεδαιμ. V. inserit διὰ. — l. 24. ἐπιόντι πάλιν ἔτει. Vict. interlinit ἔτει. et ante πάλιν inserit ἔτει — l. 25. στρατευόμενα (sic Ald. fals. Schn.) Vict. στρατεύματα. — l. 26. εὐτύχει V. ηὐτ. — l. 27. αὐτοῖς V. αὖ τῆς. — l. 29, post μόνῃ. Vict. sic ibi τῇ Λακεδαιμονίων δυνάμει. — l 40. ἀπεῖργεν V. ἀπεῖπεν. — l. 49. οἴκαδε Vict. sic ibi κανταῦθα οὖν.

Fol. 140. vers. l. 3, ἐλευθερώσειν V. ἐλευθερώσων. — l. 8. συλλήψει τον V, συλλήψοιτο. — l. 17. πάντα αἰσχρὰ V. τὰ inserit — l. 19. in lacuna Vict. Sic est in ἀντ. — in altera parte, οἱ. — l. 5. ab inf. - post μᾶλλον add. πειρᾶσθαι.

Fol 141. l 2. οὐκ ἄδηλον V. ἄδηλος. — l. 12. verba quae in edit. Ald. desunt, in fine plagulae Vict. addidit — ibid. εἰ φιλήσει Vict. sic ibi μή. — l. 14. πάντά μοι ὅσα. V. prim. voc. interlinit et ὅσα μοι. — l. 24 post ἠθέλησαν V. αὐτῷ. — l 35 οὐ δυναμένους V μή. — l. 39 ἰσχυρὰ V. ἐχυρὰ ib. ποιήσοι V. ποιήσει. item παριὼν V. περιὼν — l. 44. φιλίοις V. sic ibi φίλοις. — lin. ult. εἰδὼς V. εἰδών.

Fol. 141. vers. l. 6. V. post. αὖ add. καλόν. — l. 7. τὸ ἱκανὸν V. τὸ νικᾶν. — l. 8. ἐν τῇ Κορ. V. post τῇ add. ἐν. — ibidem post κύριοι V. sic ibi τῶν πολεμίων. — l. 15. ante καὶ add. τὴν ἑλλάδα — ib. συμμαχεῖν ἐν ultim. voc. interl. et συμμαχεῖ. sic in sequenti συμπράττειν ultimas litteras delet.— l. 22. ὑπαρχούσης Vict. παρούσης. — l. 37. τοὺς τῇ prius vocab. exsting. Vict. — l. 47. Vict. sic ibi μή (refertur ni fallor ad ἡττᾶσθαι, nam non notavit, quoad referatur).

Fol. 142. l. 10. καλὴν V. καλόν. — l. 23. κανὸν V. κανών. — l. 34. θεοσθερῆ V. θεοσεβῆ.

Fol. 143. vers. 13. συγγνώμη V. σὺν γνώμῃ. — l. 15. τὸ δὲ V. τῷ δέ. — l. 21. in lacuna. δόξαν εἰ καὶ μή. — in fine πατρίδι V. add. τυχών.

Ceterum operarum menda quae non pauca sunt, fere omnia correxit.

III.

THEOPHRASTI

CHARACTERES QUINQUE PRIORES

CUN PROOEMIO

et sedecim sequentium partibus nunc primum genuinâ formâ publicati.

E Codice quondam Augustano

descripsit

CHRISTIANUS WURMIUS,

cum Epilogo edidit

FRIDERICUS THIERSCHIUS.

Θεοφράστου [1])

Εἰρωνεία α. Κολακεία β. Ἀδολεσχία γ. Ἀγροικία δ. Ἀρέσκεια ε. Ἀπόνοια, Λαλιὰ ζ. Λογοποιΐα η. Ἀναισχυντία θ. Μικρολογία ι. Βδελυρία ια. Ἀκαιρία ιβ. Περιεργία ιγ. Ἀναισθησία ιδ. Αὐθάδεια ιε. Δεισιδαιμονία ιζ. Μεμψιμοιρία ιξ. Ἀπιστία ιη. Δυσχέρεια ιθ. Ἀηδία κ. Μικροφιλοτιμία κα. Ἀνελευθερία κβ. Ἀλαζονεία κγ. Ὑπερηφανία κδ. Δειλία κε. [2]) Ὀλιγαρχία κστ. Ὀψιμαθία κζ. Κακολογία κη. Φιλοπονηρία κθ. Αἰσχροκέρδεια λ. *)

Πολλάκις, ὦ Πολύκλειδες ἐπιστήσας τὴν διάνοιαν ἐθαύμασα· τί δήποτε τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἀέρα κειμένης, καὶ πάντων Ἑλλήνων

---

1) Nil nisi nomen Theophrasti in summo margine literis a ligatore Codicis runcatis apparet: reliqua tituli abscisa.

2) Hujus nominis non nisi ductus aliquot in summa margine apparent. *Ch. W.*

*) Post titulos in margine haec notantur: *Πάλιν σκεπτέον εἰσάξαι καὶ ἐν τοῖς περὶ παθῶν καὶ ἀρετῶν λόγοις τὴν τοῦ μακαρίου πατρὸς τοῦ τῆς ἱερᾶς κλίμακος παράδοσιν ὡς θαυμασίαν. Ch. W.*

Περὶ ἀδολεσχίας γ̄.

Ἡ δὲ ἀδολεσχία διήγησίς ἐϛι λόγων οὐ καιρίων, ἢ μακρῶν καὶ ἀπροβουλεύτων. καὶ ὁ ἀδολέσχης τοιοῦτός ἐστιν, οἷος λέγειν ὡς χαλεπὸν τὸ ζῆν. καὶ πόσοι εἰσὶ οἱ τοῦ ὠδείου κίονες. ὡς Βοηδρομιῶνος μὲν ἐστὶ τὰ μυστήρια, Πυανεψιῶνος τὰ ἀπατούρια, Ποσειδιῶνος δὲ κατ' ἀγροὺς τὰ Διονύσια. διαράμενος ἀπαλλάττου τῶν τοιούτων. ὁ γὰρ χρόνος οὐδὲ τοῖς καιριωτέροις ἐξαρκεῖ.

Περὶ ἀγροικίας δ̄.

Ἡ ἀγροικία ἀμαθία ἐστιν. καὶ ἄγροικος τοιοῦτος οἷος φάσκειν οὐδὲν ἥδιον θύμου τὸ μῦρον ὄζειν. καὶ οἰκέταις κοινοῦσθαι περὶ μεγίστων· καὶ μισθωτοῖς ἐργαζομένοις τὰ ἐπ' ἐκκλησίᾳ διηγεῖσθαι. καί ἀναβεβλημένος ἄνω τοῦ γόνατος καθεῖσθαι. καὶ ἱστάναι ὁρῶντα ζῶα. καὶ ἀπαιδεύτως ἐσθίειν καὶ ζωρότερον πίνειν. καὶ ἐσθίοντα ἐπιλαβέσθαι τοῦ ῥύγχους κονὸς, λέγοντα οὗτος φύλαξ. καὶ ἀργύριον παρά τοῦ δεχόμενος ἀποδοκιμάζειν. καί εἴτι ἔχρησεν, ζητεῖν παρὰ καιρόν. καὶ ὅσα τοιαῦτα τινα ἀπαίδευτα καὶ ἄκαιρα λέγειν ἀγροικίας ἐστίν.

Περὶ ἀρεσκείας ε̄.

Ἡ δὲ ἀρέσκεια ἔντευξίς ἐστιν ἡδονῆς παρασκευαστική, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τῷ βελτίστῳ. οἷον εἴτις

δυσὶν ἐναντίως ἔχουσι [6]) ἀρέσκειν ἐπιχειρῇ ἑκατέρῳ. καὶ τοὺς ξένους δικαιοτέρους ἀποδεικνύναι τῶν πολιτῶν. καὶ ἐν συμποσίῳ προσαγόμενος τὰ τοῦ κεκληκότος παιδία. φιλεῖν, συμπαίζειν λέγοντα ἀσκὸς, πέλεκυς τάδ' ἐπὶ γαστρὸς ἐὰν καθεύδειν θλιβόμενον. ἀμπίσχεσθαι καινῶς. ἀρωματίζεσθαι. φοιτᾶν ἐν γυμνασίοις προκαθῆσθαι. καὶ ἀγοράζειν μὲν αὐτὸν μηδέν, ξένοις δὲ συνεργεῖν. Λακωνικὰς κύνας πέμπειν εἰς Κυζικόν· καὶ μέλι Ὑμήττιον εἰς Ῥόδον. καὶ πίθηκον θρέψαι καὶ τίτυρον. [7]) καὶ Σικελικὰς περιστερὰς, καὶ Θουριακὰς [8]) τῶν στρογγύλων ληκύθους, καὶ βακτηρίας τῶν σκολιῶν ἐκ Λακεδαίμονος, καὶ αὐλαίαν ἔχουσαν Πέρσας ἐνυφασμένους, καὶ ὅσα δή τινα τοιαῦτα.

Περὶ ἀπονοίας ς.

Ἡ ἀπόνοια ὑπομονή ἐστιν ἔργων αἰσχρῶν; καὶ ὁ ἀπονενοημένος, οἷος καὶ νήφων ὀρχεῖσθαι τὸν κόρδακα [9]), ἀνασεσυρμένον τε περιιέναι ἐν θεάτρῳ. κέραμον οἰκεῖν πλεῖον ἢ οἰκίαν. ἐν δικαστηρίῳ

---

7) Ad τίτυρον in margine scholium adscriptum: Τίτυρος δωρικῶς ὁ σάτυρος, ἢ ὁ μικρὰν ἔχων οὐρὰν πίθηκος. — 8) Ad verbum Θουριακὰς: οἱ Θούριοι, ἔθνος ταραντινικόν. ἐν ᾧ λήκυθοι εἰργάζοντο διαφέρουσαι τῶν ἄλλων. conf. alium Scholiastam in Cod. Guelf. ap. Astium. p. 186. *Ch. W.* — 9) In mard. Κόρδαξ, εἶδος ὀρχήσεως αἰσχρᾶς καὶ ἀπρεποῦς. *Ch. W.*

παρεῖναι ἔχοντα ἔχινον [10]) ἐν τῷ προκολπίῳ καὶ ὁρμαθοὺς γραμματιδίων ἐν ταῖς χερσίν.

Περὶ λαλιᾶς ζ.

Ἡ λαλιά ἐστιν ἀκρασία λόγων. ὁ δὲ λάλος, οἷος ἐμποδὼν γινόμενος παντὶ τῷ ἐντυγχάνοντι. καὶ ἁπλῶς ἀκαίρων λόγων φορητός.

Περὶ λογοποιΐας [11]) η.

Ἡ δὲ λογοποιΐα σύνθεσίς ἐστι ψευδῶν λόγων καὶ πράξεων. ἀπό τινων ἀφορμὴν λαμβάνουσα, καὶ συμπλάττουσα τέρατα, οἷον Πολυσπέρχων [12]) νενίκηκε, Κάσανδρος ἐξώγρηται. καὶ προστίθησι εἴτις ἐρωτᾷ, σὺ δὴ ταῦτα πιστεύεις; σημεῖον τὰ πρόσωπα πάντων μεταβαλόντα. καὶ ὡς ἠκηκόει τινὰ κρυπτόμενον ἐν οἰκίᾳ ἤδη δευτέραν. καὶ πιθανῶς σχετλιάζων ἐπάγειν, δυστυχὴς Κάσανδρος. καὶ ὅσα τοιαῦτα.

Περὶ ἀναισχυντίας [13]) θ.

Ἡ δὲ ἀναισχυντία καταφρόνησίς ἐστι δόξης αἰσχροῦ ἕνεκα κέρδους. οἷον εἴτις που κεκλημέ-

---

10) In marg. Ἐχῖνος, ἔστι σκεῦος χαλκοῦν δικαστικῆς τραπέζης. ἐν ᾧ τὰ γράμματα ἢ τοὺς ψήφους ἀπετίθεσαν. conf. Codd. Guelf. et Monac. scholium ap. Ast. p. 92. *Ch. W.* — 11) Omissa inscriptio in Textu. In margine tantum Π (i. e. περὶ) η. — 12) Cod. Πολυπέρχων habet. — 13) Hujus quoque et sequentis capitis inscriptionis in Textu Codicis desunt.

νος, ἄρας ἀπὸ τραπέζης δοῦναι τῷ ἑπομένῳ, λέγων, εὐώχου Τίβιε [14]). καὶ ὀψωνῶν ἑστὼς πρὸς τῷ σταθμῷ συλλαλεῖν φιλικῶς, ἕως ἄρῃ τι πλέον, ἢ καὶ ἁρπάσθαι γελῶν· καὶ δανειζόμενός τι πρὸς γειτόνων τοὺς χρῶντας ἀναγκάζειν κομίζειν, καὶ ὅσα δῆτα ἔγνων αἰσχροκερδείας ἔργα.

Περὶ μικρολογίας ι.

Ἡ μικρολογία ἔοικεν φειδωλία διαφόρου παρὰ καιρόν. οἷον διφᾶν τινα τὰ ἐν οἴκῳ, μηδ' ἐᾶν διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀγροῦ πορεύεσθαι, ἐφ' οὗ μὴ συκοτραγῆσαι τίς, καὶ ἀπαγορεύειν τῇ γυναικὶ μὴ διδόναι ὀλάς ἢ στέμματα ἢ θυηλήματα.

Περὶ βδελυρίας ια.

Ἡ βδελυρία παιδιά ἐστιν ἐπονείδιστος, οἷον τὸ γυναικὶ ἀνασυράμενος ὑποδεικνύναι τὰ αἰδοῖα· τὸ ἐν θεάτρῳ κροτεῖν τῶν ἄλλων παυόντων καὶ συρίττειν. καὶ ὅταν σιγήσῃ τὸ θέατρον ἀνακύψαντα ἐρυγεῖν, δεικνύναι τὰ ἐωνημένα, καὶ τὸ ἐπ' ἀγορᾶς τραγηματίζεσθαι. καὶ ἀποδημοῦντα δημοσίως, τὸ ἐκ τῆς πόλεως ἐφόδιον καταλιπεῖν οἴκοι, παρὰ δὲ τῶν συμπρεσβευτῶν δανείζεσθαι, καὶ ὅσα παρόμοια.

---

14) In margine Cod. *Τίβιε δουλικὸν ὄνομα ὡς καὶ Δρόμων καὶ Γέτα καὶ τὰ τοιαῦτα*, quo confirmatam vides conjecturam Salmasii ad Solin. p. 84. *Chr. W.*

Περὶ ἀκαιρίας ιβ.

Ἡ ἀκαιρία ἔντευξίς ἐστι λυποῦσα τοὺς ἐντυγχάνοντας, οἷον. τὸ κωμάζειν ἐρωμένην πυρέττουσαν. καὶ ἀσχολουμένῳ κοινοῦσθαι, καὶ παρεῖναι μαρτυρήσοντα τῶν ἤδη κεκριμένων, ἐν γάμοις τε τῆς γυναικὸς μέρος κατηγορεῖν. καὶ μαστιγουμένου οἰκέτου, διηγεῖσθαι αὐτὸν, ὅπως ὁ ἐκεῖνος μαστιζόμενος τέθνηκεν οἰκέτης.

Περὶ περιεργίας ιγ.

Ἡ περιεργία προσποίησίς ἐστι λόγων καὶ πράξεων μετ' εὐνοίας. οἷον τὸ ἐπαγγέλλεσθαί τινα τὰ ὑπὲρ δύναμιν, ἢ ἀναγκάζειν τινὰ ἐν τοῖς ὑπὲρ δύναμιν. καὶ ἀτραποῦ ἡγεῖσθαι, τὴν ὁδὸν καταλιπόντα, εἶτα μὴ δύνασθαι εὑρεῖν οὗ πορεύεται, ἢ στρατηγὸν ἐρωτᾶν πότε παρατετάξεται. καὶ προσελθὼν τῷ πατρὶ εἰπεῖν· ἡ μήτηρ ἤδη καθεύδει ἐν τῷ δωματίῳ, καὶ ἀπαγορεύοντος ἰατροῦ μὴ δοῦναι οἶνον τῷ μαλακιζομένῳ, ἐκεῖνος φάναι βούλεσθαι διάπειραν λαβεῖν.

Περὶ ἀναισθησίας ιδ.

Ἡ ἀναισθησία βραδυτής ἐστι ψυχῆς ἐν λόγῳ καὶ πράξει. οἷον εἴτις συμψηφισάμενος ἐρωτῴη τὸν παρακαθήμενον, ὅσον τὸ κεφάλαιον; καὶ εἰσιέναι μέλλων εἰς δίκην ἐπιλαθόμενος εἰς ἀγρὸν πορεύοιτο. καὶ ἐν θεάτρῳ καταλειφθέντα ὑπνοῦσθαι. καὶ ἀποθεὶς τι οὐχ εὑρίσκειν, καὶ ἀκούων

τελευτὴν τινος, ἀγαθῇ, φήσειε, τύχῃ. καὶ ὅσα τοιαῦτα.

Περὶ αὐθαδείας ιε̄.

Ἡ αὐθάδεια ἀπήνειά ἐστιν ὁμιλίας ἐν λόγῳ· οἷον εἴ τις ἐρωτώμενος μηδὲ ἀποκρίνοιτο, καὶ προσαγορευόμενος μὴ ἀντιπροσαγορεύοι.

Περὶ δεισιδαιμονίας ιζ̄.

Ἡ δεισιδαιμονία δειλία τίς ἐστι πρὸς τὸ δαιμόνιον. ὥς τινες εἰ [14]) παραδραμουσῶν γαλῶν οὐ πορεύονται, ἕως διεξέλθῃ [15]) τὴν ὁδόν. ἢ λίθους τρεῖς ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ διαλάβῃ. [16]) ὁμοίως γλαῦκας δειδίττονται, καὶ ἐπιβῆναι μνήματι ἢ νεκρῷ. καὶ τετράδας καὶ ἑζ̄ ἡμέρας ἀσφαλίζονται. μαινόμενόν τε ἰδόντα, φρίξαντα [17]) εἰς κόλπον πτύσαι. καὶ σκύλλῃ ἢ σκύλακι περικαθάρασθαι.

Περὶ μεμψιμοιρίας ιξ̄.

Ἡ μεμψιμοιρία ἐπιτίμησίς τίς ἐστιν. οἷον εἴτις φιλούμενος ὑπὸ τῆς ἑταίρας φήσειεν· θαυμάζω εἰ ἀπὸ ψυχῆς σου φιλεῖς με, καὶ ἀγανακτεῖν ὅτι οὐχ ὕει. καὶ εὑρών τι ἀσχάλλειν ὅτι μὴ ἀξιολογώτερον. καὶ ὅσα τοιαῦτα γογγυστικῆς γνώμης δείγματα.

---

14) ὡς τινες εἰ Scr. ὡς εἴ τινες. Fr. Th. — 15) διεξέλθῃ. Addendum τις Chr. W. — 16) διαλάβῃ. Corrig. διαβάλῃ cum Sylb. Chr. W. — 17) μαινομενον τε ἰδόντα Scr. μαινόμενόν τε ἰδόντας, φρίξαντας. F. Th.

Περὶ ἀπιστίας ιη.

Ἡ ἀπιστία ἐστὶν ὑπόληψις ἀδικίας κατὰ πάντων. οἷον εἴ τινος ὠνησαμένου αὐτῷ τι, ἕτερον ἐπιπέμψειεν ἀνιχνεύσαντα. καὶ φέρων αὐτός τι, συνεχῶς ἀνιχνεύειν. καὶ νυκτὸς συγκαθεύδων τῇ γυναικὶ ἐρωτᾷν, εἰ ὁ μοχλὸς ἐμβέβληται τῇ αὐλαίᾳ. κἀκείνης καταφασκούσης, αὐτὸς ἀναστὰς ἐκ τῶν στρωμάτων γυμνὸς καὶ ἀνυπόδητος ἐπισκέψαιτο, καὶ ὅσα τοιαῦτα.

Περὶ δυσχερείας ιθ.

Ἡ δυσχέρεια ἀθεραπευσία ἐστὶ σώματος λύπης παρασκευαστική. οἷον εἴ τις λέπραν ἔχων καὶ ἀλφὸν, ἐῴη ἀθεράπευτα, συγγενῆ φάσκων ἔχειν. ὡς δὲ καὶ μασχάλας θηριώδεις δασείας καὶ ὀδόντας μέλανας. καὶ ἐσθίων ἀπομύττεσθαι. καὶ ἀρξάμενος λέγειν ἀποπτύειν, καὶ πιὼν ἐρυγγάνειν. καὶ προσπτύειν ἔμπροσθέν τινος. καὶ χρῆσθαι χιτῶνος ῥυπαροῦ, καὶ ὅσα τοιαῦτα.

Περὶ ἀηδίας κ.

Ἡ ἀηδία ἔντευξίς ἐστι λύπης ποιητικὴ ἄνευ βλάβης. οἷον τὸ ἐγείρειν καθεύδοντα, ἵνα αὐτῷ συλλαλῇ. καὶ ἀνάγεσθαί τινα εἰ θέλοντα ἐπέχει [18], ἵνα αὐτὸς βηματίσῃ, καὶ σιτίζειν βρέφος ἀφελόμενος τῆς τίτθης, καὶ ἐσθίων ἐμέτους διηγεῖσθαι καὶ ὅσα παρόμοια.

---

18) εἰ θέλοντα ἐπέχει. Scr. οὐ θέλοντα ἐπέχειν. Fr. Th.

Περὶ μικροφιλοτιμίας κα.

Ἡ μικροφιλοτιμία ὄρεξίς ἐστι τιμῆς ἀνελεύθερος. οἷον εἴ τις κεκλημένον ἐπισπεύσει, καὶ ἀργύριον ἀποδιδοὺς, ἀποδιδοίη καινόν. καὶ θριάμβους αὐλαίους ποιεῖν. καὶ κυναρίου μελιταίου τελευτήσαντος μνῆμα ποιῆσαι καὶ τοιαῦτα θέμενος διευθετεῖν.

EPILOGUS.

Christianus Wurmius, juvenis egregiae indolis et indefessi studii, cui inter alios codices, qui Cyrilli Lexicon continent, etiam Codicem D V, quondam Augustanum nunc Monacensem, tradideram, ut quidquid Cyrilli aliorumque Lexicographorum ei inesset, hoc diligenter excuteret, cum reliqua eius libri manuscripti capita perlustraret, reperit, *Theophrasti Characteras*, quales ille Fol. XIII et XIV continet, a vulgata lectione mirum quantum recedere. Hos igitur ab eo describendos et lectorum judicio hic integros subiiciendos curavi.

Codex est bombycinus formâ fere quadratâ foliorum CIII, seculo XV scriptus, bipartito in singulis paginis, literis admodum minutis et scriptura creberrimo compendiorum et siglorum usu satis impedita ac lectu difficili, sed quae accuratissimum librarium et a vitiis sibi caventem facile prodat. Continet praeter Theophrasti Characteras et Cyrilli Lexicon libellos aut libellorum

particulas, in quibus de rebus sacris, rhetoricis, grammaticis et philosophicis agiur.

Index, Theophrasto praemissus, triginta capitum inscriptiones continet; sed non nisi XXI capita exhibentur in Codice, spatium autem, novem reliquis destinatum, vacuum mansit.

Ut vero de hoc nostro libello, qualem hic exhibemus, iudicium ferri possit, nonnulla videntur esse praemonenda. — Ac Theophrastum quidem morum descriptiones edidisse Diogenis Laertii auctoritate constat, a quo in copiosissimo librorum Theophrasteorum indice commemorantur etiam Ἠθικοὶ χαρακτῆρες α̅. — Hunc libellum Suidae aetate, id est seculo XI Superstitem fuisse patet ex eo, quod is inter paucissimos Theophrasti libros, quorum titulos commemorat, etiam τοὺς καλουμένους χαρακτῆρας retulit, Tom. II. p. 181. ed. *Kusteri*, et Suidam sequuta *Eudocia* in Violario p. 229. ed. Villois. — Eosdem Sec. XII. exeunte commemoravit Eustathius ad Il. N. p. 931. l. 18. ed. Rom. τὸ μὲν γὰρ νόημα πάντη εὐπερίγραπτον, ὅτι δηλαδὴ ὁ Μηριόνης καὶ ἐν λόχῳ ἄριστος... διασκευάσαντος τοῦ ποιητοῦ ἀρχετυπικῶς, ὡς ἐν τύπῳ χαρακτῆρος ὁποίους δή τινας ὕστερον καὶ Θεόφραστος ἐξετυπώσατο, οἷος μὲν ὁ ἄλκιμος ἐν καιρῷ λόχου, οἷος δὲ ὁ δειλός.

Jam cum libri Mss. qui Characteras conti-

nent, et quorum nonnulli ad Suidae et Eustathii aetatem propius accedunt, universi eos sub Theophrasti nomine exhibeant, ab hac parte satis munita horum videtur sententia, qui Theophrastum eorum auctorem tuentur.

At vero interna libelli indoles et natura cum multa contineat, quae a dictionis concinnitate et iudicii acumine, qualia in Aristotelis et discipulo ac successore merito requiras, et in reliquis ejus scriptis revera deprehendas, longissime recedant, multi cum inter veteres tum inter recentiores editores hos, quos nunc habemus Characteras Theophrasto aut abjudicarunt, aut ex ejus libris ethicis consarcinatos arbitrati sunt. Medii inter hos constiterunt ii, qui scriptos quidem a Theophrasto haud negarent, sed partim in brevius contractos, partim amplificatos ad nostram aetatem pervenisse contenderent.

Non est huius loci trium illarum sententiarum auctores et asseclas recensere, nuperrimis ab editoribus, quos plurimos hic libellus nactus est, jam in notitiam vulgi adductos.

Iuvabit tamen observasse, virorum doctorum, qui hic in censum veniunt, catologo *Porsoni* et *Burnei* nomina accedere, ut nuper cognitum est ex notis Porsoni in Aristophanem, quas *Petrus Paulus Dobreius*, Porsonis quondam discipulus et dignus magno praeceptore alum-

nus, pari religione ac eruditione congestas, dispositas suisque copiis uberrimis auctas edidit Cantabrigiae MDCCCXX. Nam ad Plut. pag. 129 Dobreius ita de his viris refert: „*Putabat (Porsonus) nisi me vehementer fallit memoria, falso tribui Theophrasto Characteras, antiquos tamen esse concedens. Docte et acute suspicabatur desideratissimus Burneius, tempore imperatorum Romanorum ex comoediis esse consarcinatos.*"

Iam qui Theophrasti esse Characteras negarent, ab eo plerumque inceperunt, ut praefationem, in qua ipse de se ad amicum loquitur, ab eo talem, qualis extat, scribi non potuisse contenderent. Omitto leviora, in quibus haeserunt, velut numerum annorum, quos se vixisse ait, et quod Graeciam, quamvis sub eodem coelo sitam, moribus tamen diversissimam contenderit. Nam si a Theophrasto, quod hucusque sumtum erat, scripti essent Characteres, neque numerus aliis de causis suspectus esset, haud dubie ipsius auctoritas in vitae suae temporibus definiendis maioris aestimanda esset iis, quae a Diogene Laertio aliisque eius generis scriptoribus de eadem re referuntur. Graeciam autem sub eodem coelo sitam esse idemque aëris temperamentum habere ita pronunciat, ut ad alias maioris ambitus terras respiat, ad Asiam, Aegyptum, Thraciam,

Similiter nos quoque de Germania, de Gallia pronunciamus, etsi diversae harum terrarum partes satis magnas situs- coelique varietates ostendunt. Apte autem de diversis hominum Graecorum moribus scripturus, ab universa eorum patria incipit, et easdem, quas in singulorum, etiam in populorum ingeniis animique indole diversitates notari, si non disertis verbis docet, satis perspicuis tamen indicat.

At vero iustam carpendi materiam praefationis, qualis adhuc circumferebatur, eloquutio praebebat, quae prolixa et inani verborum copia diffusa ab attica dicendi sinceritate longissime recedebat. Hanc igitur breviter percenseamus et cum ea committamus, quam ex codice nostro exhibuimus; quo facto, clarum omnibus erit, quid in hac re statuendum sit.

In vulgatis igitur libris (sequor autem nuperrimam Schneideri editionem iu Theophrasti Opp. Tom. I. p. 838 seq.) ita Theophrastus incipit:

„Ἤδη μὲν καὶ πρότερον πολλάκις ἐπιστήσας τὴν διάνοιαν ἐθαύμασα, ἴσως δὲ οὐδὲ παύσομαι θαυμάζων, τί γὰρ δήποτε τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἀέρα κειμένης, καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων ὁμοίως πεπαιδευμένων, συμβέβηκεν ἡμῖν οὐ τὴν αὐτὴν τάξιν τῶν τρόπων ἔχειν.“

Ieiuna hic ἤδη καὶ πρότερον ἐπιστήσας τὴν

διάνοιαν, merus autem verborum strepitus ἴσως δὲ οὐδὲ παύσομαι θαυμάζων, in quibus recentiorem aliquem Graeculum, quales prisci Atticorum scriptores exegetas et metaphrastas multos nacti sunt, statim e limine agnoscas, quod hominum genus in concinna oratione dilatanda et augenda nunquam sibi satisfacit.

Pro his Codex noster:

Πολλάκις, ὦ Πολύκλειδες, ἐπιστήσας τὴν διάνοιαν ἐθαύμασα, τί δήποτε, τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἀέρα κειμένης κ. τ. λ.

concinne omnino et eleganter, omissis etiam in seq. τῶν post πάντων et ἡμῖν post συμβέβηκεν, quae cum commodo potius quam cura detrimento orationis desunt.

Pergit Theophrastus in vulgatis:

Ἐγὼ γάρ, ὦ Πολύκλειδες, συνθεωρήσας ἐκ πολλοῦ χρόνου τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, καὶ βεβιωκὼς ἔτη ἐννενήκοντα ἐννέα, ἔτι δὲ ὡμιληκὼς πολλαῖς τε καὶ παντοδαπαῖς φύσεσι, καὶ παρατεθεαμένος ἐξ ἀκριβείας πολλῆς τούς τε ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς φαύλους, ὑπέλαβον δεῖν συγγράψαι, ἃ ἑκάτεροι αὐτῶν ἐπιτηδεύουσιν ἐν τῷ βίῳ. Ἐκθήσω δέ σοι κατὰ γένος ὅσα τε τυγχάνει γένη τρόπων τούτοις προσκείμενα, καὶ ὃν τρόπον τῇ οἰκονομίᾳ χρῶνται.

Omitto leviora, veluti quod nomen amici, ad quem libellum suum misit, hic demum infert, in prima statim periodo ponendum, potiora tantummoda tangam, ut, cum primum *συνθεωρήσας ἐκ πολλοῦ χρόνου τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν* dixerit, statim, verbis, non sententiis, mutatis inferat: *ἔτι δὲ ὡμιληκὼς πολλαῖς τε καὶ παντοδαπαῖς φύσεσιν*, neque his contentus, priorem sententiam repetat: *παρατεθεαμένος ἐξ ἀκριβείας πολλῆς τούς τε ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς φαύλους*.

In his quivis periphrastarum sermonis et artium non ignarus, statim hominem agnoscet, qui prisci alicuius scriptoris sententiam simplicem multis et inutilibus verbis involvat, et in omnem loquendi licentiam effusus verba verbis cumulet, ut scilicet quae brevius et obscurius dicta sibi videantnr, lectoribus suis ampliora et clariora reddat. Temerarius sane esset, qui suo Marte has nebulas dispellere et genuinam orationem ex his verborum dumetis protrahere vellet. Ecce tibi vero codicem nostrum:

"Ηδη δὲ ἐννέα ἐπὶ τοῖς ἐννενήκοντα βιοὺς ἔτη, καὶ ποικίλοις τήν τε φύσιν καὶ γνώμην ἀνθρώποις ὡμιληκώς, δεῖν ᾠήμην γραφῇ παραδοῦναι τῶν τ' ἀγαθῶν καὶ φαύλων τὰ ἤθη καὶ ὅσα ἐν τῷ βίῳ ἐπιτηδεύουσιν ἕκαστοι,

In his omnia attica et concinna, sententiae breves et apte sibi oppositae, nihil quod ieiunum, quod superfluum dicere possis: is denique orationis numerus qui divini oris philosophum deceat. Dictionis autem concinnitatem etiam in minimis agnoscas, ut cum pro vulgato καὶ βεβιωκὼς ἔτη ἐνενήκοντα ἐννέα noster ἤδη δὲ ἐννέα ἐπὶ τοῖς ἐννενήκοντα βιοὺς ἔτη exhibet, et pro his ὑπέλαβον δεῖν συγγράψαι, ἃ ἑκάτεροι αὐτῶν ἐπιτηδεύουσιν ἐν τῷ βίῳ, sententiis apte distinctis et verbis commode dispositis atque iunctis: δεῖν ᾤμην γραφῇ παραδοῦναι (τῶν τ' ἀγαθῶν καὶ φαύλων τὰ ἤθη καὶ) ὅσα ἐν τῷ βίῳ ἐπιτηδεύουσιν ἕκαστοι.

Verba, quae uncis inclusimus, periphrasta in satis amplam periodum diluit; Ἐκθήσω δέ σοι κατὰ γένος, ὅσα τε τυγχάνει γένη τρόπων τούτοις προσκείμενα, καὶ ὃν τρόπον τῇ οἰκονομίᾳ χρῶνται, in quibus neque Theophrasti neque rhetoris, qui imperatorum Romanorum tempore vixerit, elegantiam, sed Planudae aut Tzetzae alicuius degenerem dictionem agnoscas. Recte Astius in animadversionibus in Theophr. p. 42: „rudem," inquit," ac barbarum hominis balbutientis sermonem adverte: κατὰ γένος – ὅσα γένη, τρόπων – ὃν τρόπον. Sic et infra πρῶτον ποιήσομαι τὸν λόγον ἀπὸ τῶν τὴν εἰρωνείαν ἐζηλωκότων, et statim post καὶ ἄρξομαι πρῶτον ἀπὸ τῆς εἰρωνείας."

intercidit, indoles ac natura, multis illa dubitationibus obnoxia, hucusque expediri non potuit. Prodit tandem prooemium formâ haud dubie genuinâ, cuius orationem puram atque elegantem si cum vulgatae dissolutâ verbositate et ineptiis conferas, quae fata perpessus fuerit aureum Theophrasti opusculum, nunc demum ita patet, ut omnis iam dubitatio sublata sit.

Scilicet liber ille propter argumenti amoenitatem et varietatem multos lectores et explicatores nactus est, qui posteaquam prisca graecae dictionis indoles et castitas desierat, suo genio eum accommodare et inani verborum et sententiarum copia involvere studuerunt. Si verum est, quod referente Fischero in Praef. ad Theophr. dixit Conradus Gesnerus, in Bibliothecis italicis extare commentarios *Maximi Planudae* in hunc libellum, equidem non dubitem pronunciare industrium illum Monachum pro ingenio sui temporis non explicuisse solum, sed etiam circumscripsisse Characteras Theophrasti et Planúdae metaphrasin esse, qui hucusque Theophrasti sermo habitus fuit.

Quod ad quinque priores characteras, quales ex Codice nostro exhibuimus, attinet, hi quidem et ipsi Theophrasti orationem puram et incorruptam exhibent, nec quisquam eius describendi artem et rationem in primis e libris de na-

tura plantarum doctus, hic desiderabit, sed cognatam esse et in plantarum et in hominum natura depingenda philosophi solertiam deprehendet. Multa etiam, ut in omni descriptionum oeconomia, ita in dictione conveniunt, quae futuris editoribus indicanda relinquimus.

De capitibus, quae quintum sequuntur, non ita simplex est iudicium. Apertum quidem est, etiam in his vulgatam Theophrasti orationem simili qua in praecedentibus ratione corruptam esse. Multa enim ieiuna et diffusa, multa ad simplicitatem et brevitatem Theophrasti dissolvendam, aut ad eius argumenta amplificanda addita esse et ex re ipsa et ex codicis nostri oratione cum vulgata comparata patet. Plura autem in hac nostra tam brevia, ut vix integros Characteras referant. Accedit, quod in ea non pauca vulgatorum amissa sunt, quae ob argumenti praestantiam nemini nisi ipsi Theophrasto tribuas, et quod plerumque oratio per καὶ ὅσα τοιαῦτα, καὶ ὅσα παρόμοια abrumpitur. Nec tamen recte epitomen te habere statuas. Dictio enim etiam in minimis integra et Theophrastea. Statuendum igitur aut nostrum librarium aut eum, quem is sequutus est, satis habuisse inde a sexto capite primas cuiusque capitis morum notationes descripsisse, reliquas autem, quas

ex descriptis lector colligeret, omisisse. Haec autem, quae disputavimus, si vera sunt, sequitur, nos Theophrasti libri partim capita integra, partim capitum fragmenta primos nunc genuina edidisse, quibus futuri eius editores in quaestionibus nimium iam agitatis absolvendis tanquam firmo fundamento possint insistere.

III.

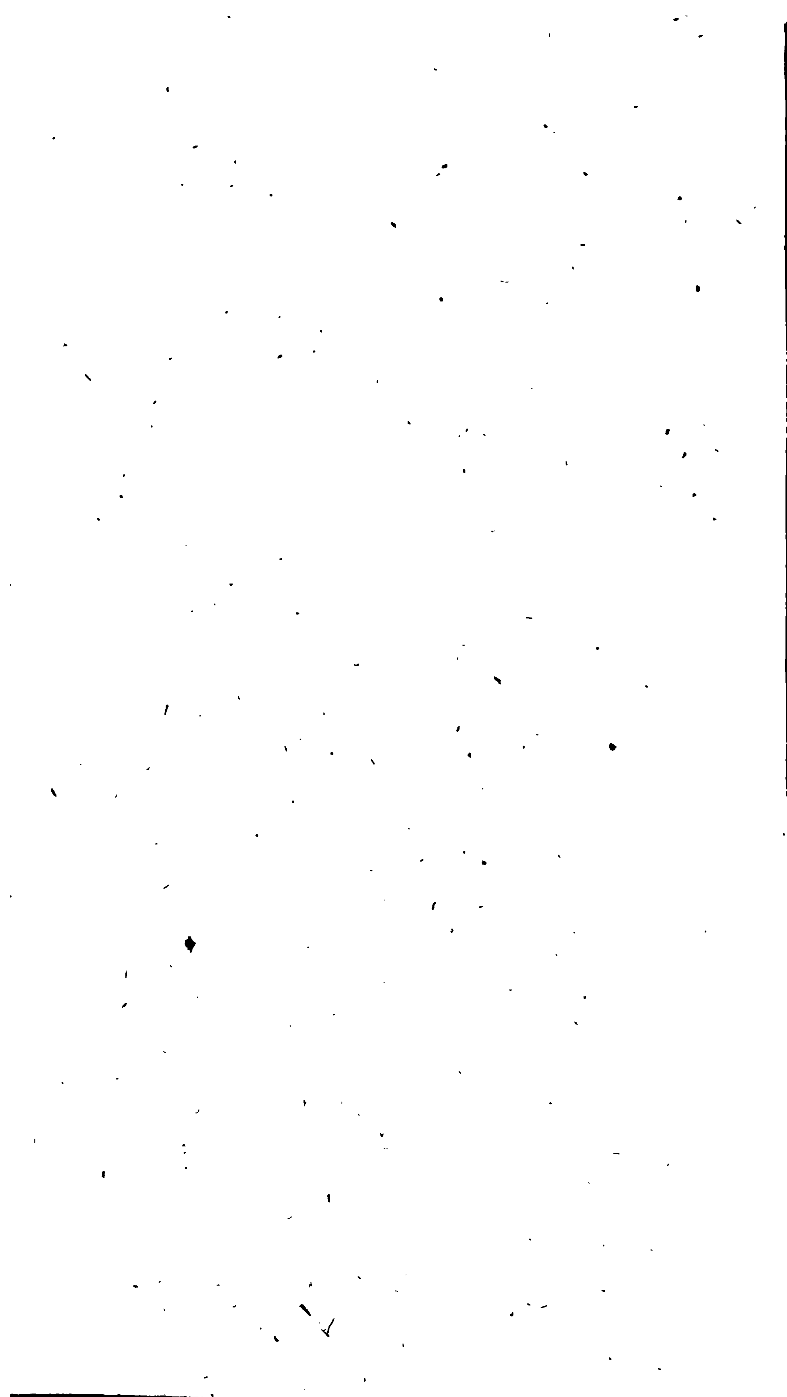
DE

GNOMICIS CARMINIBUS GRAECORUM

SCRIPSIT

FRIDERICUS THIERSCHIUS.

PARS PRIOR.

De gnomicis carminibus Graecorum.

Prisca Graecorum poesis, si argumentum eius spectas, fabulis et praeceptis constat, ideoque μυθική et ἠθική dici potest. Fuit enim antiquitus institutum, quod Horatius dicit, poetas et delectare velle et prodesse. Horum autem alterum narrando, alterum docendo efficiebant prisci illi vates vatumque posteri, unde factum, ut cultioris vitae auctores Graecis extiterint.

Sed utrumque quod posuimus poeseos genus, perfecta *Homeri* et *Homeridarum* ars arcte nexum atque ita copulatum exhibet, ut praecepta ad narrationem ornandam adhibeantur. Contra *Hesiodus* praecepta a fabulis separavit seorsimque excoluit poesin ethicam. Hunc deinde sequuti sunt recentiores, inprimis elegiarum scriptores, quos communi nomine Gnomicos appellant. Horum autem operâ, inprimis *Tyrtaei*, *Solonis*, *Theognidis* factum, ut nulla vitae tum

publicae tum privatae pars Musae aut suadentis et docentis aut exhortantis auxilio careret.

Ac nobis quidem poetarum in praeceptis tradendis ratio accurate erit examinanda, quo via muniatur ad ea, quae de Tyrtaeo eiusque quae feruntur reliquiis dicturi sumus. Eo enim inprimis haec disputatio tendit, ut, quid de his statuendum sit, pateat. Decimus tertius iam annus agitur, ex quo in libello de Platonis Symposio scripseram, falso illa carmina Tyrtaeo tribui, idque me certissimis argumentis probaturum esse. Parabam tunc opus, quod omnem de elegia Graecorum disputationem et elegeographorum reliquias complecteretur. Mox e gremio Academiae Georgiae Augustae evocatus in eamque vitam traductus sum, quae propter munerum, quae mihi obtigerunt, gravitatem et varietatem, raro ad scribendum tempus opportunum suppeditet. Itaque cum aliis, quae tum meditabar, etiam illius de elegia Graecorum opus scribendi consilium si non prorsus abieci, tamen in remotiora tempora distuli. Sed cum in Actis Monacensibus T. I. p. 214 seqq. de Tyrtaeo egissem meamque de eius carminibus sententiam non denuo commemorassem, quippe cui stabiliendae in epimetro illo non esset locus, extitit *Jo. Valentinus Franckius*, qui in libello

quem de Callino et Tyrtaeo conscripsit, pag. 104 et p. 137 me de sententia cessisse dicere non dubitaret. Ac is quidem videbit, me etiam nunc in ea stare, et cum de Tyrtaei carminibus loquar, rationem me sequi eorum, qui Homeri et Hesiodi carmina commemorare non desinunt, quanquam ea nec Homeri nec Hesiodi esse sibi persuaserint. Habet enim in his ius suum mos receptus nec nisi intempestivâ sapientia nomina usu diuturno sancita abieceris.

Ac *Homerus* quidem gnomas aut paucis verbis unove ac altero versu eloquitur, aut ad carminis paullo amplioris speciem excolit. Utriusque generis exempla haec sint:

Ῥηχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω Ιλ. ρ, 32
Ἀρίγνητοι δὲ θεοί περ Ιλ. ν, 72
Πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι Οδ. γ, 48
ὅς κε θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ
Ιλ. α, 218
αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσι.
Οδ. τ, 360
κάτθαν' ὁμῶς ὅ, τ' ἄεργος ἀνὴρ ὅ, τε πολλὰ ἐοργώς.
Ιλ. ι, 320
οὐ μέν τι κασιγνήτοιο χερείων
Γίγνεται, ὅς κεν, ἑταῖρος ἐών, πεπνυμένα εἰδῇ
Οδ. θ, 586
Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν,
Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δὲ εἴπῃ
Ιλ. ι, 313

ἀντὶ κασιγνήτου ξεῖνός θ' ἱκέτης τε τέτυκται
ἀνέρι, ὃ τ' ὀλίγον περ ἐπιψαύῃ πραπίδεσσιν.
Οδ. θ, 545

Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε,
ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Οδ. ι. 270

Οὕτως οὐ πάντεσσι θεοὶ χαρίεντα διδοῦσιν
ἀνδράσιν, οὔτε φυήν, οὔτ' ἄρ φρένας, οὔτ' ἀγορητύν.
ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνήρ,
ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει· οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν
τερπόμενοι λεύσσουσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν,
ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὥς, εἰσορόωσιν.
ἄλλος δ' αὖτ' εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν,
ἀλλ' οὔ οἱ χάρις ἀμφὶ περιστέφεται ἐπέεσσιν.
Οδ. θ, 167.

Oratione autem in docendo non simplici tantum, sed interdum etiam allegorica utitur, remque ad fabulas vel fabulae alicuius speciem transfert, ut in his:

Καὶ γάρ τε Λιταί εἰσι Διὸς κοῦροι μεγάλοιο
χωλαί τε ῥυσαί τε παραβλῶπες τ' ὀφθαλμώ
αἵ ῥά τε καὶ μετόπισθ' Ἄτης ἀλέγουσι κιοῦσαι.
Ἡ δ' Ἄτη σθεναρή τε καὶ ἀρτίπος· οὕνεκα πάσας
πολλὸν ὑπεκπροθέει, φθάνει δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
βλάπτουσ' ἀνθρώπους. αἱ δ' ἐξακέονται ὀπίσσω.
Ὃς μέν τ' αἰδέσεται κούρας Διὸς ἄσσον ἰούσας,
Τὸν δὲ μέγ' ὤνησαν, καί τ' ἔκλυον εὐξαμένοιο.
Ὃς δέ κ' ἀπήνηται καί τε στερεῶς ἀποείπῃ,
Λίσσονται δ' ἄρα ταίγε Δία Κρονίωνα κιοῦσαι,
Τῷ Ἄτην ἅμ' ἕπεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ.
Il. ι. 512

Interdum brevius aliquod dictum pluribus subiectis illustratur, ut

στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοί,
Τῶν περ καὶ μείζων ἀρετή, τιμή τε βίη τε.
Καὶ μὲν τοὺς θυέεσσι καὶ εὐχωλῇς ἀγαθῇσι
Λοιβῇ τε κνίσσῃ τε παρατρωπῶσ' ἄνθρωποι,
Λισσόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβήῃ καὶ ἁμάρτῃ.
Ιλ. ι, 197

quae quidem illustratio aliquando modum excedere visa est, ut in his:

Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
εἷς βασιλεύς, ᾧ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βασιλεύῃ.
Ιλ. β, 204

quorum extremum versum damnarunt iam veteres critici. Eodem iure et medium damnare poterant, sed utrumque tuetur epica ratio, quae ubique nititur sententiis ambitum ultra id quod necesse est paullo ampliorem parare. Sed in fine legas ἵνα σφίσιν ἐμβασιλεύῃ coll. Od. β, 46 ὅς ποτ' ἐν ἡμῖν τοῖσδεσσιν βασίλευε. Ad σφίσιν autem facile intelligas λαοῖς e nexu reliquorum.

Porro eius generis gnomas poeta non raro apta terminatione concludit, ut in laudatissima illa comparatione:

Οἵη περ φύλλων γενεή, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.
Φύλλα τὰ μέν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη

Τηλεθόωσα φύει. ἔαρος τ' ἐπιγίγνεται ὥρη,
Ὣς ἀνδρῶν γενεὴ ἡ μὲν φύει, ἡ δ' ἀπολήγει.
Ιλ. ζ, 146

et in descriptione lautae vitae, qualem apud Phaeaces viderat Ulysses:

Οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι
ἢ ὅτ' ἂν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ μέτα δῆμον ἅπαντα,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ,
ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
οἰνοχόος φορέῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν.
Τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι. Οδ. ι, 5.

Quin et praemisso versu plane ut Hesiodus auditorem ad ea, quae aliquem dicentem facit, accurate reputanda excitat, ita ut ad iusti numerisque suis absoluti carminis ethici normam nihil desit:

Τοὔνεκά τοι ἐρέω. σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον.
Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο
Πάντων ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει.
Οὐ μὲν γάρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
Ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοὶ καὶ γούνατ' ὀρώρῃ·
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι,
Καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ.
Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Lubet autem in Homericis perpendendis paullo altius progredi. Nempe accuratior illo-

rum carminum contemplatio docet, florente epica poesi, poetarum non minus quam auditorum studiis multas extitisse gnomas tum breviter dictas, tum ad iustam minoris carminis ambitum elaboratas, quae initio quidem plerumque certae cuidam narrationi inservirent, eiusque aliquam partem efficerent, mox autem separatae ab ea seorsim ferrentur, ut si novis carminibus condendis occasio daretur, translata eisque innexa novi operis partem eodem modo quo vetustioris efficerent. Hoc ne mirum atque insolens videatur, monemus, idem obtinere in multis aliis rebus, quae ad epicam dicendi et carmina pangendi rationem pertinent. Cogitet aliquis epithetorum fixam veluti et immutabilem in omnibus carminibus speciem, item gravium personarum compellationes, haud raro per integrum versum extensas, et quacumque ratione religiose repetitas, tum formulas velut legitimas, quas orationibus praemittunt ac subiungunt, et in narrationibus aut incipiendis aut rite continuandis apte disponunt, et quidquid praeterea in dictione epica firmum est certamque aliquam ac longo usu sancitam speciem prae se fert. His addas integras descriptiones data occasione ad verbum recurrentes, velut sacrificiorum Il. α, 457 ad versum 471 Il. β, 422 ad versum 435 aliisque in locis, item vestium aut armorum, quae deorum aut

hominum aliquis induit, recensus, ut cum πέδιλα Mercurius induens commemoratur, Il. ω, 340 Od. α, 96. ε, 43. 339, porro comparationes paucis mutatis saepius adhibitas, denique in Odyssea, ut minora praeteream, longam illam narrationem de fraude Penelopae, quam Od. α, 93 seqq. *Antinous* Ithacensibus, Od. ϑ, 137 ipsa Penelopa iisdem fere verbis Ulyssi, et Od. ω, 128 apud inferos *Amphimedon Agamemnoni* refert. Ac illa quidem, de qua antea loquuti sumus minore supellectili epica libere uti poterant, qui ad eius generis carmina pangenda sese accingerent. Ad eam autem pertinuisse etiam non paucas sententias tum breviores tum per plures versus diductas, et non parvum gnomicorum carminum qualia descripsimus numerum, hoc quidem ex analogia reliquorum, quae commemoravimus efficitur. Nam gnomae quoque simili qua reliqua ratione repetuntur. Ita, ne plura commemorem, nobile illud: *Αἰὲν ἀριστεύειν καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων.* Il. ζ. 208 *Hippolochus* Glauco et Il. λ, 784 *Pelcus* Achilli praecepisse dicitur, et versum *αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσιν* et Homerus Odyss. τ, 360 et Hesiodus *Εργ.* 93. habet. His accedit, quod eius generis gnomae non raro loco aut minus apto aut prorsus alieno innexae sunt

Ac in Achillis quidem ad Priamum oratione, quam supra posuimus:

Ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσιν κ. τ. λ.

gnomae bene cum sequentibus nexae sunt, in quibus ea, quae gnomice poeta dixerat, ad Pelei et Priami fatum transfert; at vero epicae eloquutionis peritis facile patebit, allegoriam hanc non solum propter sensus, eloquutionis et structurae naturam, sed etiam propter miram illam lectionis diversitatem antiquissimis Iliadis partibus aetate parem esse existimandam. Hoc autem si ita se habet, ab huius Rhapsodiae auctore, non sane vetustissimo, sicut plura alia, ex remotissimae antiquitatis arte ad ornatum carminis sui translata est. Minus autem cum reliquis cohaerent, quae Penelopae ad Ulyssem orationi adduntur:

ἄνθρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσιν.
Ὃς μὲν ἀπηνὴς αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,
Τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω
Ζωῷ, ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες.
Ὃς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ, καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
Τοῦ μέν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσι
πάντας ἐπ' ἀνθρώπους· πολλοί δέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.
Οδ. τ, 334.

Non enim haec neque personae consentanea, neque ad nexum reliquorum apta sunt. Nam quae respondet Ulysses v. 336 ss. ea hanc orationis

Penelopae partem prorsus non respiciunt, sed illam, quae hanc usque ad v. 324, antecedit. Magis etiam cum reliquis pugnat locus de somniis ex eodem libro:

ξεῖν', ἤτοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι
γίγνοντ', οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισιν.
δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσιν ὀνείρων.
αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι.
τῶν οἳ μέν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος
οἵ ῥ' ἐλεφαίρονται, ἔπε' ἀκράαντα φέροντες.
οἳ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
οἵ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅ τε κέν τις ἴδηται.
Οδ. τ, 560.

Dicit Penelope, v. 500, se nullam omnino fidem habere somniis: *οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισι,* et tali eius sententiae conveniunt, quae deinceps addit v. 570, se novas iam nuptias paraturam. Ultimâ fiduciâ, quam ex somnio de anseribus capiendam suaserat Ulysses, abiecta, non erat sane, quare amplius de illo consilio capiendo dubitaret. Tali autem rerum narratarum ordini repugnat hoc ipsum, quod de duplici somniorum porta interponitur. Inde enim sequitur, non omnia somnia mentiri, sed alterum tantum eorum genus; idque si ratum habebat muliercula, qui factum est, ut nihilominus spem omnem statim abiiceret? Poterat enim illud, quod ipsi contigerat somnium, e veracibus esse, idque certo contenderat Ulysses v. 547:

οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται.

Sensit hoc poëta, qui illa γνωμικὰ intexuit. Hinc dicentem eam facit v. 568:

Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐντεῦθεν ὀΐομαι αἰνὸν ὄνειρον
ἐλθέμεν· ἦ κ' ἀσπαστὸν ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο,

sed cum nulla prorsus ratione haec dicentem eam finxerit, nihil egit, rerumque narratarum tenor dissonus manet sibique contrarius. Similia de singulis versibus dici possunt, qui in sententiam abierant, ut de illo ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ Οδ. π, 71, φ, 133 coll. Il. τ, 183 quem Il. ω, 369 minus commode illatum esse iam Ernesti atque Heynius monuerunt. Sed sufficiunt quae exposuimus.

Haec omnia autem si in unum colligas, patet, dicta illa, quibus veteres poëtae homines aut docerent aut monerent, fuisse iam apud Homerum ad certam carminum formam elaborata, quae modico ambitu, ut fert usus rite docentium, argumentum simplex oratione aut aperta aut allegorica pertractarent, quaeque interdum iusto ab initio cum auditoris commonitione inciperent et commodâ conclusione finem invenirent, sparsa illa per poesin epicam, sed ita, ut hic illic minus apte reliquis innexa sint, quod argumento est, ea iam in remotissimis temporibus et in magno quidem similium gnomarum nu-

mero seorsim per hominum memoriam esse propagata. Eius autem generis, cuius apud Homerum gnomica esse diximus etiam *Hesiodi, Tyrtaei* et reliquorum gnomicorum carmina deprehendi, si quidem ultra simplex praeceptum aut breve dictum exsurgant, mox patebit.

Iam enim ad Hesiodum transeundum, cuius unum opus, Ἔργα dico, fere totum in eo de quo egimus genere pertractando versatur, remque qualis sit multo quam Homerica apertius monstrat. Namque ad vitam instituendam aut moribus ornandam hominumque societatem iure temperandam plurimi in ethicis carminibus pangendis operam suam posuerunt, in eisque antiquissimae aetatis vates. Nam magna praeceptorum inter Hesiodea pars ad remotissimam Iliadis vetustatem accedit venerandamque eius temporis rubiginem et veluti χνοῦν in fronte gerit. Haec autem recte vivendi praecepta seculorum decursu ita aucta, ut ad omnes fere hominum usus pertinerent, progressu temporum ea ratione disponebantur, ut quae ad unum genus spectarent, ut quae iustitiam servandam, quae agrum colendum rebusque domesticis invigilandum docerent, ordine aliquo sese exciperent. Huic pristinae sapientiae compagini illustre *Hesiodi* nomen praefixum, quippe cuius gloria ex hoc ar-

gumento egregie tractato orta, reliquorum qui idem tentaverant, nomina atque operam obscuraverat. Falso autem a multis creditur, nos in Hesiodeis non nisi fragmenta magnorumque carminum particulas habere superstites. Multa sane interciderunt, sed supersunt, quae satis uberem integrorum carminum ethicorum collectionem efficiant, siquidem horum carminum eam formam atque imaginem teneas, quam ex Homericis deductam modo descripsimus. In tali autem vetustissimi operis statu necessario fit, ut singula diversam ingenii et elocutionis indolem referant, ut intendum praecepta contraria reliquisque repugnantia exhibeantur, denique ut iam dicta subinde repetantur. Haec omnia ut clara fiant percensebimus loca ea, quae inde a versu ducentesimo de iustitia colenda agunt, sequuti in his exemplum Hermanni, qui, ut notum, in Hymnis Homericis et in Theogonia Hesiodi examinendis hanc viam aperuit. Primum carmen v. 200—210 allegoricum est, iusto illud et initio et fine circumscriptum:

Νῦν δ' αἶνον βασιλεῦσιν ἐρέω φρονέουσι καὶ αὐτοῖς.
ὧδ' ἴρηξ προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον,
ὕψι μάλ' ἐν νεφέεσσι φέρων, ὀνύχεσσι μεμαρπώς·
ἡ δ' ἐλεὸν γναμπτοῖσι πεπαρμένη ἀμφ' ὀνύχεσσι
μύρετο, τὴν δ' ὅγ' ἐπικρατέως πρὸς μῦθον ἔειπε·
Δαιμονίη, τί λέληκας; ἔχει νύ σε πολλὸν ἀρείων·
Τῇ δ' εἶς ᾗ σ' ἂν ἐγώ περ ἄγω, καὶ ἀοιδὸν ἐοῦσαν·

Δεῖπνον δ' αἴκ' ἐθέλω ποιήσομαι, ἠὲ μεθήσω.
Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλῃ πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν.
Νίκης τε στέρεται πρός τ' αἴσχεσιν ἄλγεα πάσχει.
Ὣς ἔφατ' ὠκυπέτης ἴρηξ τανυσίπτερος ὄρνις.

Versu primo pro βασιλεῦσ' ἐρέω scripsi βασιλεῦσιν ἐρέω, ita ut ἐρέω cum Synizesi legatur. Omnia autem in hoc carmine apta et bene concinnanta, exceptis versibus octavo et nono ἄφρων κ. τ. λ. qui gnomologiam poetae potius quam volucri convenientem continent. Hinc post versum decimum reiiciuntur in MS. priori Vossiano carmenque finiunt quod probatur *Graevio*. Sed iam Aristarcho lecti fuerunt in eo loco, quem nunc occupant. Nam *Proclus* in Commentario ad eos ait: *Τούτων δὲ τῶν στίχων ὁ Ἀρίσταρχος ὀβελίζει τοὺς τελευταίους, ὡς ἀλόγῳ γνωμολογεῖν οὐκ ἂν προσῆκον.* Non sane videntur ab ipso carminis auctore facti, sed tanquam gnoma, cui hic locus concedi posse putaretur, ex pristini temporis hereditate tunc additi esse, cum Ἔργα consarcinarentur. Huiusmodi autem locos tollere quisque religioni sibi ducet, qui indolem atque naturam priscorum carminum epicorum rite perspexerit.

Secundum carmen v. 210 — 216 versus sex tantum complectitur, et ipsum iusto ac initio fine bene circumscriptum. Argumentum quoque li-

cet in maxima brevitate integrum numerisque suis absolutum. Docet enim poeta iuris contemtum perniticem, iustitiam autem salutem afferre:

Ὦ Πέρση, σὺ δ' ἄκουε δίκης, μηδ' ὕβριν ὄφελλε· |
ὕβρις γάρ τε κακὴ δειλῷ βροτῷ· οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς
Ῥηϊδίως φερέμεν δύναται, βαρύθει δέ θ' ὑπ' αὐτῆς,
ἐγκύρσας ἄτησιν· ὁδὸς δ' ἑτέρηφι παρελθεῖν
κρείσσων ἐς τὰ δίκαια. δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει,
ἐς τέλος ἐξελθοῦσα· παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω.

Opponuntur in his δειλὸς βροτός et ἐσθλὸς βροτός, ex ipsa autem oppositione patet, illum esse ἄφαντον, debilem in civitate, seu ἀγενῆ, ut explicat Glossa in Cod. Vindob. atque hunc magnum et potentem. — Versu quarto quomodo in his ὁδὸς ἑτέρηφι παρελθεῖν adverbium ἑτέρηφι explicare posse crediderint, nemo dixerit. Suum adhuc interpretem Hesiodus expectat. Ac in hoc quidem versu verum habet *Etym. M.* p. 800 l. 3. sub. voce φρήτρηφι.... Δεῖ δὲ γινώσκειν ὅτι αἱ διὰ τοῦ φι ἐπεκτάσεις κατὰ πᾶσαν πτῶσιν γίνονται. ἐν τῇ εὐθείᾳ· οἷον, — ὁδὸς δ' ἑ τ έ ρ η φ ι παρελθεῖν Κρείσσων κ. τ. λ. Eandem lectionem *Proclus* et *Joannes Tzetza* interpretantur, minus accurate Proclus Fol. XXXIII avers. ed. *Trincav.* Κρεῖσσον (l. κρείσσων e Cod. Par. hic et in sqq.) γάρ ἐστι φησὶν ἡ εἰς τὰ δίκαια ὁδός, ἑ τ έ ρ α ο ὖ σ α τ ῆ ς ὕ β ρ ε ω ς. κρείσσων δὲ εἰς τὸ δι' αὐτῆς πα-

ρελθεῖν μᾶλλον, ἢ διὰ τῆς ἐναντίας τῆς κατὰ τὴν ὕβριν, in qua explicatione non patet, neque quid παρελθεῖν significet, neque quo ἐς τὰ δίκαια referendum sit. Melius utique hi quos sequitur *Joa. Tzetza:* ἔστι γὰρ ὁδὸς καὶ τρόπος ἕτερος κρείττων, ἀποκομίζων ἐς τὰ δίκαια. Iungendum nempe ὁδὸς ἑτέρη κρείσσων, παρελθεῖν (i. q. ὥστε παρελθεῖν, quam ingressus declines ὕβριν et pervenias) ἐς τὰ δίκαια, aut si ad prosam velis revocare poetam: κρεῖσσον ἐν τῇ ἑτέρᾳ ὁδῷ παρελθεῖν εἰς τὰ δίκαια.

In sequentibus novum carmen incipere multa produnt, in primis quod subito in allegoriam poëta transit et Δίκην personam facit. Continuantur autem ad v. 245, sed ita, ut duplex fere descriptio sit bonorum, quae iustitiae cultus afferat, triplex autem malorum, quibus iuris contemtus civitatem obiiciat. Hinc non est dubium, quin saltem duo carmina, quae partes nonnullas communes, reliqua vero similia haberent, in unum conflata et suppresso exordio praecedenti nexa fuerint. Credas fortesse exordium Persae nomen et exhortationem continuisse, cuius generis plura in hoc opere disposita supersunt, et fuerunt haud dubie plura similia in deperditis, ex quibus, uno alterove versu addito, transitus ad omnis generis praecepta patebat:

Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα τεῷ ἐνικάτθεο θυμῷ v. 27
Ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μετὰ φρεσὶ βάλλεο σῇσι v. 274
Ὦ Πέρση, σὺ δ' ἄκουε δίκης μηδ' ὕβριν ὄφελλε v. 211
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω μέγα νήπιε Πέρση v. 284.

At vero carmina de quibus agimus poetae ad fratrem rationes non attingunt, sed de universae civitatis in qua ius aut colatur aut infringatur, statu agunt. Censendum igitur, ad reges scripta esse, exordio fere eodem, quo sequens illud carmen, v. 246. Hoc si ponis, prius carmen ita fere se habebat:

246. ὦ βασιλεῖς, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοί·

* * *

217. αὐτίκα γὰρ τρέχει ὅρκος ἅμα σκολιῇσι δίκῃσιν
τῆς δὲ Δίκης ῥόθος ἑλκομένης ᾗ κ' ἄνδρες ἄγωσι
δωροφάγοι, σκολιαῖς δὲ δίκαις κρίνωσι θέμιστας.
220. ἡ δ' ἕπεται κλαίουσα πόλιν καὶ ἤθεα λαῶν,
ἠέρα ἑσσαμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα,
οἵ τέ μιν ἐξελάουσι καὶ οὐκ ἰθεῖαν ἔνειμαν.
Οἳ δὲ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδοῦσιν
ἰθείας, καὶ μή τι παρεκβαίνουσι δικαίου,
225. Τοῖσι τέθηλε πόλις. λαοὶ δ' ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ·
εἰρήνη δ' ἀνὰ γῆν κουροτρόφος, οὐδέ ποτ' αὐτοῖς
ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς.
Οὐδέ ποτ' ἰθυδίκῃσι μετ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ.
229. οὐδ' ἄτη, θαλίης δὲ μεμηλότα ἔργα νέμονται.

Post primum versum, si quidem ab eo carmen exorsum est, sequi debebat alius, quo transitus ad seqq. fieret, hac fere sententia: *me-*

mores este iuris, et iniuste, factis prorsus abstinete. Patet autem in reliquis carmen integrum esse, quippe in quo et iuris osoribus poenae et cultoribus eius praemia ampla indicentur. Alterum cum eadem fere qua praecedeus lacuna sic ordinandum:

ὦ βασιλεῖς, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ κ. τ. λ.

* * *

223. *οἳ δὲ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδοῦσιν*
224. *ἰθείας, καὶ μή τι παρεκβαίνουσι δικαίου,*
230. *Τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον, οὔρεσι δὲ δρῦς*
ἄκρη μέν τε φέρει βαλάνους, μέσση δὲ μελίσσας
εἰροπόκοι δ' ὄϊες μαλλοῖς καταβεβρίθασι·
τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσιν·
θάλλουσιν δ' ἀγαθοῖσι διαμπερές· οὐδ' ἐπὶ νηῶν
235. *νίσσονται, καρπὸν δὲ φέρει ζείδωρος ἄρουρα.*
οἷς δ' ὕβρις τε μέμηλε κακὴ καὶ σχέτλια ἔργα,
240. *Τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,*
Λιμὸν ὁμοῦ καὶ λοιμόν· ἀποφθινύθουσι δὲ λαοί,
248. *Ζηνὸς φραδμασύνῃσιν Ὀλυμπίου. ἄλλοτε δ' αὖτε*
ἢ τῶν γε στρατὸν εὐρὺν ἀπώλεσεν, ἢ ὅγε τεῖχος,
ἢ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποτίνυται αὐτῶν.

Pro quinque postremis versibus alii haud dubie ferebant quatuor illos, quos omisimus et hoc quidem ordine:

236. *Τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεύς,*
242. *Οὐδὲ γυναῖκες τίκτουσιν, μινύθουσι δὲ οἶκοι*
238. *Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἀπηύρα*
ὅστις ἀλιτραίνει καὶ ἀτάσθαλα μηχανάαται.

Apertum onim versus

τοῖσιν δ' οὐρανόθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων

et τοῖς δὲ δίκην Κρονίδης τεκμαίρεται εὐρύοπα Ζεὺς

porro ἀποφθινύθουσι δὲ λαοὶ

et μινύθουσι δὲ οἶκοι

eo nexu quo in Hesiodeis sunt tanquam unius carminis particulas non potuisse sese excipere.

Verum est, residere vel sic quandam tautologiam in posteriore. 230 τοῖσι φέρει μὲν γαῖα πολὺν βίον et 235 καρπὸν δὲ φέρει ζείδωρος ἄρουρα, quam non nisi leviter defendas, si postrema addita dicas tanquam aetiologiam praecedentis: οὐδ' ἐπὶ νηῶν νίσσονται· *non opus habent navigatione, quia terra ad victum eis sufficit.* Manet enim vel sic eiusdem rei repetitio. Contendere possis versum 234 finem fecisse huius sententiae hac fere forma: θάλλουσιν δ' ἀγθοῖσι διαγπερὲς ἤματα πάντα, et serius adiectum esse, quod subiungitur. Sed talia potius in medio relinquuntur. In tam vetusto enim carmine non omnia licet exagitare, nisi ad vivum secare velis.

Ipsum vero carmen integrum est, utra demum ratione finitum statuas. Nam simili ut in praecedentibus ratione poenae et praemia iuris vel laesi vel servati recensentur. Si clausulam requiris,

poterat ea, quae sequens carmen terminat, v. 261, 262 et hic locum habere.

Sequitur quintum carmen, a versu 246 ad v. 262 et ipsum ad reges, ac peculiari initio et fine circumscriptum:

Ὦ βασιλεῖς, ὑμεῖς δὲ καταφράζεσθε καὶ αὐτοὶ
τήνδε δίκην. ἐγγὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες
ἀθάνατοι λεύσσουσιν, ὅσοι σκολιῇσι δίκῃσιν
ἀλλήλους τρίβουσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες.
Τρὶς γὰρ μύριοι εἰσὶν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ
ἀθάνατοι Ζηνὸς φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
ἠέρα ἑσσάμενοι, πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν.
ἡ δέ τε παρθένος ἐστὶ Δίκη, Διὸς ἐκγεγαυῖα,
κυδνή τ' αἰδοίη τε θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
καί ῥ' ὁπότ' ἄν τίς μιν βλάπτῃ σκολιῶς ὀνοτάζων
αὐτίκα πὰρ Διῒ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι,
γηρύετ' ἀνθρώπων ἄδικον νόον, ὄφρ' ἀποτίσῃ
δῆμος ἀτασθαλίας βασιλέων, οἳ λυγρὰ νοοῦντες
ἄλλῃ παρκλίνουσι δίκας, σκολιῶς ἐνέποντες.
Ταῦτα φυλασσόμενοι, βασιλεῖς, ἰθύνετε μύθους,
δωροφάγοι, σκολιῶν δὲ δικῶν ἐπὶ πάγχυ λάθεσθε.

Vers. 2do. *παρκλίνωσι* dedi pro *παρκλίνουσι*, sequutus lectionem *π α ρ α κ λ ί ν ω σ ι* quam habent plures codices a me collati, inprimis egregii illi Vindob. 242 et Paris. 2771. Carmen ipsum sive formam eius sive argumentum spectes absolutissimum. Versatur in eadem materia in qua praecedentia duo tractanda, ita men ut tantummodo poenas iuris laesi minetur,

non item praemia servati celebret. Redit allegoria de Justitia virgine nec quidquam nisi ratio diversa est, qua malis vindictam parare dicitur. Nam in prioribus dea ipsa sectatur sui contemtores *ἠέρα ἑσσαμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρουσα, οἵ τέ μιν ἐξελάουσι καὶ οὐκ ἰθεῖαν ἔνειμαν*, in hoc adsunt daemônes eius ministri. Ac hi quidem et ipsi *ἠέρα ἑσσάμενοι* hominum facta observant, dea vero ubi laesa fuerit *πὰρ Διΐ πατρὶ καθεζομένη Κρονίωνι γηρύετ' ἀνθρώπων ἄδικον νόον, ὄφρ' ἀποτίσῃ δῆμος κ, τ. λ·* impetratur a Iove poenas scelestorum, quas in tertio carmine ipsa eis inferre dicebatur. Iam vero si hoc carmen, ut fieri necesse est, a praecedentibus secluseris, facile patet, quae 231 versui et seqq. medicina pacanda sit:

Τρὶς γὰρ μύριοι εἰσὶν ἐπὶ χθονὶ πουλιβοτείρῃ
ἀθάνατοι Ζηνὸς φύλακες μερόπων ἀνθρώπων.

Qui enim quaeso sunt *ἀθάνατοι Ζηνός*? quis unquam ita loquutus est? quo sensu, quo nexu? Lacunam hic esse, apertum, quam suppleas e vers. 121 seqq. ita:

Τρὶς γὰρ μύριοι εἰσὶν ἐπὶ χθονὶ πουλιβοτείρῃ
Δαίμονες ἀθάνατοι, Ζηνὸς μεγάλου διὰ βουλάς,
ἐσθλοὶ ἐπιχθόνιοι, φύλακες μερόπων ἀνθρώπων.

Locus enim ille de aureo hominum genere ita se habet:

Αὐτὰρ ἐπειδὴ τοῦτο γένος κατὰ γαῖα κάλυψεν
Τοὶ μὲν δαίμονές εἰσι Διὸς μεγάλου διὰ βουλάς.
ἐσθλοὶ ἐπιχθόνιοι, φύλακες μερόπων ἀνθρώπων.

Iam in utroque loco ita continuatur oratio v. 123, 4 et 232, 3

οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας καὶ σχέτλια ἔργα
ἠέρα ἑσσάμενοι, πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν.

Patet autem, cum diversa carmina in unum iungerentur, cum sensus detrimento plura ex iis, quae communia continerent, suppressa esse, ne nimiae essent integrarum particularum repetitiones.

Post haec v. 265 ad 271 sextum sequitur carmen hand dubie ad Persen. Hinc exordii loco praefixum fuisse putem v. 284

Σοὶ δ' ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἐρέω μέγα νήπιε Πέρση.
οἷ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων κ. τ. λ.

nec erat, quare dubitaret de quatuor postremis versibus Plutarchus ap. Proclum ad h. l. Ultimus enim

ἀλλὰ τάγ' ουπω ἔολπα τελεῖν Δία τερπικέραυνον,

qui clausulam facit, impietatis suspicionem tollit, quae e praecedentibus in poetam cadere possit.

Septimum v. 272 ad 283 peculiari exordio a reliquis seclusum et nobili clausula conspicum:

ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων,

qua simul finiuntur carmina, quae de iure colendo agunt.

Nolumus persequi reliqua, quibus nova argumenta tractantur, cum iam ex his, quae exposuimus, pateat, quae ratio et conditio carminum ethicorum ex quibus Hesiodea constant fuerint, et quo modo eis usi sint sive rhapsodi sive diasceuastae, qui e pluribus et diversis continuam unius carminis seriem necterent.

Ceterum mirum esset, ni iam veteres sensissent diversas Ἔργων partes aut male aut non cohaerere. Ducit eo, quod in codice quam supra memoravi Vindobonensi, ex vetustissimo libro haud dubie descripto, non tanquam continuum opus Ἔργα scribuntur, sed, ut factum a pluribus librariis in Theognideis describendis, ita, ut in singulis particulis paullo maioribus novum initium capiatur. Apertum hoc est eo, quod versus 210, 246 272, 291, 381 al. a maxima litera initiali incipiunt, quali in pluribus Hesiodi manuscriptis saltem versus 381 insignitur, ut novum iam carmen incipere lectori pateat.

A versu 350 sequuntur gnomae fere minores, quales supra ex Homericis descripsimus, uno aut paucis versibus contentae:

350. *Μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἶσ' ἄτῃσιν*

---

363. *οὔκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι.*

---

365. *χρηΐζειν ἀπέοντος, ἃ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.*
Ἐσθλὸν μὲν παρεόντος ἑλέσθαι, πῆμα δὲ θυμῷ

Ἀρχομένου δὲ πίθου καὶ λήγοντος κορέσασθαι
Μεσσόθι φείδεσθαι. δειλὴ δ' ἐν πυθμένι φειδώ.

Finis partis prioris.

IV.

VARIAE LECTIONES

IN

M. ANTONINUM, PINDARUM,

IN PLUTARCHI APOPHTEGMATA

ET

THOPHRASTI CHARACTERAS.

E CODICE DARMSTADINO

ENOTAVIT

FRANCISCUS XAV. WERFER.

Variae Lectiones ex Cod. Darmstadino in M. Antonini libros.

Ed. *Gatak* p. 5. §. 7. Cod. sic incipit: ὅτι ῥούστικος μὲν μάρκον πεπαίδευκε, φαντασίαν λαβεῖν τοῦ χρήζειν διορθώσεως.... τὸ συγγράφειν....

p. 7. μηδὲ τὰ τοιαῦτα ποιεῖν omissa. Item οἷον..... γραφέν· p. 8. in. εὐδιαλλάκτως.... §. 8. in. ὁ δ' ἀπολλώνιος, τὸ ἐλεύθερον..... ἀναμφιλόγως.... ἐν μακροῖς νόσοις.... p. 10. καὶ ἐντρέχειαν §. 9. init. ὁ δὲ σέξστος, p. 11. καὶ ἄπλαστον p. 12. τῶν ἰωμένων p. 13. καταληπτικὸν.... τῶν ἐς βίον.... καὶ τὸ ἀφοβητί.

§. 10. p. 14. in. ὁ δὲ γραμματικὸς ἀλέξανδρος..... ἐμμελῶς παρυπομνήσεως..... §. 11. in. παρὰ φρόντωνος μεμάθηκε...., οἷα.... §. 12. p. 15. διὰ τούτου τοῦ τρόπου.... κ' ἄν... §. 14. in. ἀδελφοῦ αὐτοῦ σευήρου... γνῶναι τοὺς περὶ κάτ ωνακαὶ δίωνα καὶ βροῦτον,.. κατ' ἰσότητα... p. 17. παρὰ τοῦ αὐτοῦ..... Gl. ad. ὁμότονον, ἰσότονον ηχον (sic) §. 15. παρὰ μαξίμου... p. 19. in. περίφορον... καὶ μείλιχον..... καὶ τὸ οὐ σχετλίως.... πάντως..... λέγει ὅτι οὕτω.... περὶ ὧν πράττει...., καὶ ἀνεκπληκτον..... p. 20. in. μηδαμῆ ἐπιφινόμενον..... p. 20. καλιενθυμούμενον..... καὶ τὸ ἀδιαστρόφου p. 22. ἐνστάσεως.... τὸ ἐπιμενετικὸν... τοιούτων τινῶν.... p. 25. περὶ θεοὺς.... δαψίλειαν παρέχει..... p. 26. πρὸς τούτοις τὸ τιμητικὸν,.... p. 27. ἐξονειδικὸν οὐδὲ μὴν εὐπα-

ῥάγωγον ὑπ' αὐτῶν· ἔτι δὲ τὸ εὐόμιλον καὶ εὔχαρι.... ἰατρικῆς.... ἢ τὴν ἐξ ἱστορίας.... p. 28. πρᾶσσ'' (sic) οὐδὲ αὐτὸς... τὸ μὴ εὐμετακίνητον... νοερὸν εὐ-
π
θὺς... ἀλλ' ὀλίγιστα... ὑπὸ (Cod. ὑ) τῶν κοινῶν μόνων καὶ μεμελετημένων... ἔντε θεωριῶν... πρὸς αὐτὸ τὸ δέον πρυχθῆναι δεδορκός... οὐκ ἐνάωρεὶ Post οὐ περὶ σωμάτων ὥρας in Cod. τοῦ αὐτοῦ μάρκου: ἄντικρυς ἐπικτητίζει — Incipit Lib. II. p. 35 – p. 36 in. περιβαλεῖ.... p. 37. καὶ κάτω ὀδόντων.... ἀγανακτεῖν.... κροκύφαντος... θέσθαι δὲ καὶ p. 38 ὢ δὴ ἐπινοήθητι p. 39 νευροσπασθῆναι.... ἀποδύεσθαι.... συμφέρειν.... p. 40 ἀρκείτω, εἰ δόγματά ἐστι. p. 41 in ἀναβάλλῃ καὶ ὅτι ποσά-
ῆ
κις προθεσμίας λαβὼν.... οὐ χρᾷ αὐταῖς.... p. 42 in. καὶ ὅρος ἔσται σοι... οἰχήσεται· οἰχήσῃ· καὶ αὖθις οὐκ
μαῖος
ἐξέσται.... §. 5. ὡς ῥωμαλέος (sic).... μετὰ ἀκριβοῦς.... p. 43 καὶ μὴ διὰ σκαιότητος πράσσειν,.... σχο-
ἐνεργῆς
λὴν ἑαυτῷ.... προνο (sic).... πάσης σκαιότητος.... om. λόγου. καὶ δυσαριστήσεως.... εὔνουν καὶ θεουθῆ.... §. 6. in ἑαυτὴν.... τοῦ δὲ τιμῆσαι σεαυτὴν οὐκέτι καιρὸν ἕξεις· βραχὺς γὰρ ὁ βίος.... p. 45 σχολὴν πάρεχε sine καί. τὴν ἑτέρων περιφορὰν.... ἀπευθυνοῦσι.....

§. 8. παρὰ μὲν τὸ ἐφεστηκέναι.... τοῖς ἰδίας..... κακοδαιμονᾶν.... ὁποῖον τοῦ ὅλου οὖσα.... p. 46 in. λέγειν φιλοσόφως: §. 10. ἀκολαστώτερος.... φιλοσόφως ἀξίως.... διὰ λύπης.... ἐπὶ τῷ πρᾶξαίτι κατ' ἐπιθυμίαν, ὡς ἤδη δυνατοῦ.... ποιεῖν καὶ λέγειν καὶ διανοεῖσθαι p. 47 init. εἰ δὲ ἤτοι.... ἀλλὰ καὶ εἰσὶν.... p. 48. κατὰ ἀλήθειαν p. 48. τῶν δὲ κακῶν εἴτι λοιπὸν ἦν.... προΐδοιντο.... οὔτ' ἂν τηλικοῦτον.... παρὰ δύναμιν ἢ παρὰ ἀτεχνίαν..... p. 49. init. θά-

νατος δὲ καὶ ζωὴ.... συμβαὶ.... οὔτ' αἰσχρὰ..... οὔτ' ἄρ'..... μνῆμαι αὐτῶν sine articulo. ἴδη pro εἰδῇ p. 50 in ἐμφανιζόμενα αὐτῷ.... οὐ φύσεως ἔργον, ἀλλὰ καὶ συμφέρον αὐτῇ..... τοῦ θεοῦ.... κατά τι ἑαυτοῦ μέρος.... ὅταν ἔχῃ τὸ τοῦ ἀνθρώπου μόριον, διάκειται οὐδὲν ἀθλιώτερον..... περιερχομένου §. 13. p. 51. νέρθε.... τεκμάρσεων.... αἰδέσιμα διὰ τὴν ἀρετὴν p. 52. in. ἡ πόρωσις... τὸ διακρίνειν λευκὰ, καὶ μέλανα.... εἰς ταυτὸν οὖν καθίσταται.... p. 53. ἴσον καὶ τὸ.... ἀκέραιον ἀναφαίνεται.... ἀποβάλοι ἄν τι..... τοῦτό τις δύο ἂν μεμνῆσθαι... p. 54. in. καὶ μηδὲν διαφέρειν.... ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ.... Post ὅτι πᾶν ὑπό-
στη
ληψις: – seqq. ὑβρίζει ἑαυτὴν.... p. 55. ἀποσκημμα (sic).... ἐφ' ἑαυτῷ corr. ἑαυτῇ.... τῶν γιγνομένων.... ἑκάστου corr. in ἕκαστα.... σκόπὸν ἀφῇ,.... ἀλλ' εἰκῇ p. 56. ὁ μὲν χρόνος βραχὺς· ἡ δὲ ὅλου τοῦ σώματος σύγκρισις.... ἡ δὲ ψυχὴ ῥεμβός.... ἡ δὲ ὑστεροφημία λήθη..,. p. 59. τοῦ ἄλλο.... ἦλθε· ἐπὶ πᾶσι.... ἢ λύσις.... ἕκαστον ζώων.... οὐδὲν δεινὸν.... καταφύσιν uno tenore. Omissa τὰ ἐν Καρνούντῳ... p. 61. δειπνεῖσθαι.... αὐτῷ χρῆσθαι.... p. 62. ἐξακτέον αὐτὸν (supra αὐτῶν).... p. 63. καὶ προαποσβέννυσθαι... p. 64. ἐν ταῖς δρυπετέσιν.... προστίθησι· καὶ οἱ στάχυες.... p. 65. ἔχει πάθος... ἡδέως πῶς συνδιανίστασθαι.... οὗτος δὲ καὶ.... δεικνύουσι..,. p. 66. καίσαρ.... p. 68. in ἥπέρ ἐστι.... ὁπόταν μὴ τὴν (corr. pro τὴν μὲν).... ποιῇ, τουτέστι φανταζόμενος.... p. 68. ἀπορέμβεσθαι.... p. 69. ἄφνω ἐκανέ-
ῶν λ
ροιτο.... ὡς ἐξ αὐτῆς εὐθὺς δῆ.... εἰ καθάπαξ.... p. 70. ἱερεὺς τὶς ἐστι.... ἱδρυμένῳ αὐτῷ.... τῷ ὑπὸ μηδενὸς.... βεβλαμμένον εἰς πάθος.... p. 71. φανταζό-
ου
μνον..... ἐνέργειαν ἕξει.... συνεμφέρεταί τι.... p.
τ
72. βιούντων μόνων.... ὃν βιοῦντες.... οἷοι γὰρ

350. Μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἶσ' ἄτῃσιν

---

363. οἴκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι.

---

365. χρηΐζειν ἀπεόντος, ἃ σὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
Ἐσθλὸν μὲν παρεόντος ἑλέσθαι, πῆμα δὲ θυμῷ.

Ἀρχορένου δὲ πίθου καὶ λήγοντος κορέσασθαι
Μεσσόθι φείδεσθαι· δειλὴ δ' ἐν πυθμένι φειδώ.

Finis partis prioris.

IV.

VARIAE LECTIONES

IN

M. ANTONINUM, PINDARUM,

IN PLUTARCHI APOPHTEGMATA

ET

THOPHRASTI CHARACTERAS.

E CODICE DARMSTADINO

ENOTAVIT

FRANCISCUS XAV. WERFER.

ῥάγωγον ὑπ' αὐτῶν· ἔτι δὲ τὸ εὐόμιλον καὶ εὔχαρι.... ἰατρικῆς.... ἢ τὴν ἐξ ἱστορίας.... p. 28. πράσσ'' (sic) οὐδὲ αὐτὸς... τὸ μὴ εὐμετακίνητον... νοερὸν εὐ-
π
θὺς... ἀλλ' ὀλίγιστα... ὑπὸ (Cod. ὁ) τῶν κοινῶν μόνων καὶ μεμελετημένων... ἔντε θεωριῶν... πρὸς αὐτὸ τὸ δέον πραχθῆναι δεδορκός... οὐκ ἐνάωρεὶ Post οὐ περὶ σωμάτων ὥρας in Cod. τοῦ αὐτοῦ μάρκου: ἄντικρυς ἐπικτητίζει — Incipit Lib. II. p. 35 – p. 36 in. περιβαλεῖ.... p. 37. καὶ κάτω ὀδόντων.... ἀγανακτεῖν.... κροκύφαντος... θέσθαι δὲ καὶ p. 38 ὦ δὴ ἐπινοήθητι p. 39 νευροσπασθῆναι.... ἀποδύεσθαι.... συμφέρειν.... p. 40 ἀρκείτω, εἰ δόγματά ἐστι. p. 41 in ἀναβάλλῃ καὶ ὅτι ποσά-
ῆ
κις προθεσμίας λαβὼν.... οὐ χρᾷ αὐταῖς.... p. 42 in. καὶ ὅρος ἔσται σοι... οἰχήσεται· οἰχήσῃ· καὶ αὖθις οὐκ
μαῖος
ἐξέσται·... §. 5. ὡς ῥωμαλέος (sic).... μετὰ ἀκριβοῦς.... p. 43 καὶ μὴ διὰ σκαιότητος πράσσειν,.... σχο-
ἐνεργῆς
λὴν ἑαυτῷ.... προνο (sic).... πάσης σκαιότητος.... om. λόγου. καὶ δυσαριστήσεως..... εὔνουν καὶ θεουθῆ.... §. 6. in ἑαυτήν.... τοῦ δὲ τιμῆσαι σεαυτὴν οὐκέτι καιρὸν ἕξεις· βραχὺς γὰρ ὁ βίος..,. p. 45 σχολὴν πάρεχε sine καί. τὴν ἑτέρων περιφοράν.... ἀπευθυνοῦσι.....

§. 8. παρὰ μὲν τὸ ἐφεστηκέναι.... τοῖς ἰδίας..... κακοδαιμονᾶν.... ὁποῖον τοῦ ὅλου οὖσα.... p. 46 in. λέγειν φιλοσόφως: §. 10. ἀκολαστώτερος...· φιλοσόφως ἀξίως.... διὰ λύπης.... ἐπὶ τῷ πρᾶξαίτι κατ' ἐπιθυμίαν, ὡς ἤδη δυνατοῦ.... ποιεῖν καὶ λέγειν καὶ διανοεῖσθαι p. 47 init. εἰ δὲ ἤτοι.... ἀλλὰ καὶ εἰσίν.... p. 48. κατὰ ἀλήθειαν p. 48. τῶν δὲ κακῶν ἔτι λοιπὸν ἦν.... προΐδοιντο.... οὔτ' ἂν τηλικοῦτον.... παρὰ δύναμιν ἢ παρὰ ἀτεχνίαν..... p. 49. init. θά-

νατος δὲ καὶ ζωὴ.... συμβαὶ.... οὔτ' αἰσχρὰ..... οὔτ' ἄρ'..... μνῆμαι αὐτῶν sine articulo. ἴδη pro εἰδῇ p. 50 in ἐμφανιζόμενα αὐτῷ.... οὐ φύσεως ἔργον, ἀλλὰ καὶ συμφέρον αὐτῇ..... τοῦ θεοῦ.... κατά τι ἑαυτοῦ μέρος.... ὅταν ἔχῃ τὸ τοῦ ἀνθρώπου μόριον, διάκειται οὐδὲν ἀθλιώτερον..... περιερχομένου §. 13. p. 51. νέρθε.... τεκμάρσεων.... αἰδέσιμα διὰ τὴν ἀρετὴν p. 52. in. ἡ πόρωσις... τὸ διακρίνειν λευκὰ, καὶ μέλανα.... εἰς ταυτὸν οὖν καθίσταται.... p. 53. ἶσον καὶ τὸ.... ἀκέραιον ἀναφαίνεται.... ἀποβάλοι ἄν τι..... τοῦτό τις δύο ἂν μεμνῆσθαι... p. 54. in. καὶ μηδὲν διαφέρειν.... ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ.... Post ὅτι πᾶν ὑπό-
στη
ληψις: – seqq. ὑβρίζει ἑαυτὴν.... p. 55. ἀποσκημμα (sic).... ἐφ' ἑαυτῷ corr. ἑαυτῇ.... τῶν γιγνομένων.... ἑκάστου corr. in ἕκαστα.... σκόπὸν ἀφῇ,.... ἀλλ' εἰκῇ p. 56. ὁ μὲν χρόνος βραχὺς· ἡ δὲ ὅλου τοῦ σώματος σύγκρισις.... ἡ δὲ ψυχὴ ῥεμβὸς.... ἡ δὲ ὑστεροφημία λήθη..,. p. 59. τοῦ ἄλλο.... ἦλθε· ἐπὶ πᾶσι.... ἢ λύσις.... ἕκαστον ζώων.... οὐδὲν δεινὸν.... καταφύσιν uno tenore. Omissa τὰ ἐν Καρρούντῳ... p. 61. δειπνεῖσθαι.... αὐτῷ χρῆσθαι.... p. 62. ἐξακτέον αὐτὸν (supra αὐτῶν).... p. 63. καὶ προαποσβέννυσθαι... p. 64. ἐν ταῖς δρυπετέσιν.... προστίθησι· καὶ οἱ στάχυες.... p. 65. ἔχει πάθος... ἡδέως πῶς συνδιανίστασθαι.... οὗτος δὲ καὶ.... δεικνύουσι..,. p. 66. καίσαρ.... p. 68. in ἥπέρ ἐστι.... ὁπόταν μὴ τὴν (corr. pro τὴν μὲν).... ποιῇ, τουτέστι φανταζόμενος.... p. 68. ἀπορέμβεσθαι.... p. 69. ἄφνω ἐπανέ-
ῶν λ
ροιτο.... ὡς ἐξ αὐτῆς εὐθὺς δῇ.... εἰ καθάπαξ.... p. 70. ἱερεὺς τίς ἐστι.... ἱδρυμένῳ αὐτῷ.... τῷ ὑπὸ μηδενὸς.... βεβλαμμένον εἰς πάθος.... p. 71. φανταζό-
ου
μνον..... ἐνέργειαν ἕξει.... συνεμφέρεταί τι.... p.
τ
72. βιούντων μόνων.... ὧν βιοῦντες.... οἷοι γὰρ

(ex marg.) μεϑ' οἵων.... p. 73. μεμνημένος.... διατέλει.... οὗτοι νῦν οὐδὲ τὸν.... ἐν λόγω τίϑενται: — Μήτε ἀκούσιος... p. 75, ἐν δὲ τὸ φαινόμενον.... ἀπροσδεὲς ἔξωϑεν.... p. 76. αὐτῷν, τὴν διάνοιάν σου οἷς.... εἰ τούτων...., ἐν σοὶ δαίμονος.... πείσεως.... p. 77. οὐκέτι.... τὸ ἴδιον τὸ σὸν.... τῷ λογικῷ.... p. 78. init. οἷον τὸν παρὰ τῶν πολλῶν.... p. 79. παρήνεγκε· σὸ δὲ φημὶ..'. ἐλευϑέρως.... p. 80. in ἀπόφηνε.... Subsequuntur post ποιήσῃ: — μηδὲν ἐνέργημα εἰκῇ μὴ δὲ ἄλλως.... ἐνεργείσϑω. p. 92. ἀναχωρήσεις τινὲς ζητοῦσιν... καὶ ὄρη· ὅλον δὲ.... ἰδιωτικώτατόν ἐστι· οὐδ' εἰς ἑαυτὸν ἀναχωρεῖν..... οὐδὲν ἄλλο λέγω.... ἀνανεύου πρὸς (sic) σεαυτὸν.... κ p. 93. in. ἀποκλεῖσαι... ἀλλήλων ἔνε... διαδορατισϑέντεσ, ἀποκταϑέντεσ τετέφρωνται, p. 94. in. ἀλλὰ τοῖς... τὸ, ἤτοι πρόνοια ἢ... ὅτιὸ... ἄκριτον... p. 95. στιγμὴ, πόστον... pag. fin. τὸ ἀγρίδιον ἑαυτοῦ. p. 97. init. α κατεντείνου..... ἔστεκεν.... πάντα ταῦτα ὅσα.... οὐκέτι,... p. 98. ὅσον ἤδη.... τὸ νοερὸν... p. 154. in. τί ποτὲ ἐστι,... γὰρ δὴ..... ἑαυτῷ.... ἀσχάλειν.... τοῦτον παραβῆναι: — Λόγος καὶ ἡ λογικὴ p. 156. τοῖς τ' καϑ' αὑτὰς ἔργοις.... εἰς τὸ προκείμενον τέλος.... Post σημαίνουσαι: subquuntur. τῷ γράσῶνι μήτι ὀργίζῃ p, τ 163. — p. 164. τοιοῦ στόμα ἔχειν· τοιάυτὰς ἀμάλας ἔχειν. ἀνάγκη.... ἀπὸ τοιούτῶν γίγνεσϑαι.... ἔχει φύσει.... πλημμελεῖ corr. πλημμελοῖ.... γένοιτο.... οὗ χρεία ὀργῆς: πῶς προσενήνξεαι μέχρι νῦν, p. 165. τελευταία ἡ λειτουργία.... Post εὐγνώμων ἐγένου seq. "Οσον οὐδέπω.... εὐπαρατύπωτα. τί δὲ ἄλλο ἀρκεῖ ἕως ὁ καιρὸς τῆς μεταστάσεως ἐφίσταται, ἢ ϑεοὺς μὲν σέβειν καὶ εὐ-φημεῖν· ἀνϑρώπους δὲ.... — ἐκτὸς ὁρῶν....' ἐπὶ σοί: η ὂν ὅλων οὐσία,... εὐπρεπής.... p. 171. μήτε ἀξία εριτρεχέτω σε.... §. 4. εἴτε.... pro ἤτοι,... διά-

κείμενα (sic).... p. 172. §. 8. ἑαυτῷ οἷον ἂν ᾖ καὶ θέλῃ· §. 10. καὶ πρόνοια.... εἰ μὲν τὰ πρότερα.... p. 173. ὁπώς ποτε ἐᾶ γίγνεσθαι· in marg. notatum: τοῦτο καθ' ὑπόθεσιν διὰ τὴν ἐπικούρου δόξαν φησί, p. 174. §. 11. εἰ γὰρ ἐγκρατέστερος τῆς ἁρμονίας τῷ συνεχῶς ἐπ' αὐτήν.... §. 12. in marg. εἰ μητρυιὰν τὲ.... καὶ ἡ φιλοσοφία.... Post ἀνεκτός: – ὥσπερ εἴ τις τῶν παραπετομένων στρουθαρίων φιλεῖν ἄρχοιτο.... ἀπελήλυθε o. 177. τοιοῦτο δή τι.... p. 178. τὸ πᾶσαν....- om. τίμιον. Οὔτε διαπνεῖσθαι ὡς τὰ φυτὰ τίμων· p. 179. οὔτε συναγελάζεσθαι.... ὅμοιον τὸ ἀποκρίνειν!.... τὰ περιττώματα..... ὑπόγλωσσον.... π τῶν πολλῶν..... κιεῖσθαι καὶ ἵστασθαι καὶ ἴσχεσθαι...... καὶ ἐπιμέλειαι.... τοῦτο (in marg. corr. τούτου) στοχάζεται.... οὔτε φυτουργὸς.... αἱ δὲ διδασκαλίαι.... ὦ οὖν τὸ τίμον..... καὶ τοῦτο μόνον εὖ ἂν ἔχῃ,.... περιποιήσεις... ὃ οὐ πάνσῃ ὄυτε αὐτάρκης καὶ ἄλλα πολλὰ τιμῶν, ὄυτ' οὖν ἐλεύθερος ἔσῃ· ὄυτε ἀπαθής· p. 180. in ὑπὸ σοῦ.... τῷ ἐκείνων τινὸς ἐνδεεῖ.... καὶ τοῖς ἀνθρώποις εὐάρμοστον· §. 17. ἐν οὐδεμιᾶ τούτων.... εὐοδοῖ.... οὐ θέλουσιν.... περὶ σοῦ λόγους.., p. 181. ἀνθρώπων ἀδυνάτων.... Post ἐφικτὸν νόμιζε: subseqq. εἴ τις με ἐλέγξαι.... p. 183. παραστῆσαί με.... ἐγὼ τὸ ἐμαυτοῦ καθῆκον.... Post τὴν ὁδὸν ἀγνοοῦντα: – subseqq. p. 217. εἰς αὐτὸν (supra script. σαυτὸν) συνειλοῦ· p. 218. ἤ σοὶ.... διέλε.... ὑλικὸν: – μὴ περιβλέπου ἀλλότρια p. 226. §. 55. ὑπὸ σοῦ.... p. 227. ἔνε.... ὥσπερ om. τὰ δὲ χείρω.... ἀλλήλων ἔνε.... καὶ μήπω.... τὸ ἀπρόσατωτον.... ἔχει τὸ ἑαυτοῦ: – Ἔνδον σκόπει.... τοῦ αγαθῶν (sic).... ἀναβλύζειν p. 228. δεῖ δὲ καὶ τὸ σῶμα.... p. 229. om. μήτε ἐν κινήσει.... ὀρχηστικῇ:

p. 230. μέμνησο ὅτι πᾶσα ψυχὴ ἄκουσα στέρεται ἀληθείας καὶ σωφροσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν· καὶ πάντως ἔσῃ ταύτῃ πραότερος: p. 234. §. 70. ὁ θεὸς οὐχ ὅπως ἀθάνατος ὢν οὐ δυσχεραίνει τοιούτων καὶ τοσούτων φαύλων ἀνεχόμενος, ἀλλ' αὐτῶν παντοίως καὶ κήδεται, καὶ σὺ ὅσον ὅσον οὐδέπω... ὅπερ ἀδύνατον: – οὐδεὶς κάμνει p. 236. §. 74. ἐν ᾧ ὠφελεῖς:' Αγαγινώσκειν οὐκ ἔξεστιν· ἀλλ' ὕβριν... ἀλλ' ἡδονῶν... p. 241. ὑπεράνω... ἀλλ' ἀναισθήτοις... §. 0. μηδὲ σὺ σεαυτὸν: οὐδεὶς ἂν καλὸς.... παρηκέναι.... Post ἡδονή: – p. 242. ὅταν ἐξ ὕπνου.... Subsequuntur p. 250. §. 36. μή σε συγχείτω.... ἀλλ' ἀεὶ.... p. 251. ἀντέχειν μὴ δύναται: – τίκνος πικρὸς· p. 257. τί δὲ ἐγένετο ταῦτα.... καταγελασθείης.... περιορίσασα ἑαυτὸν.... ἄχρηστον δοκοῦν.... τὰ σὰ πρότερα.... ἀρκεῖται γοῦν.... μήτε ἡ ψυχὴ.... Verba κτείνουσι et sqq. in Cod. novam sectionem sive caput efficiunt. p. 258. init. τι ταῦτα.... οἵαν εἴτις.... ἀναβλύζουσα, κἂν πηλὸν ἐμβαλλῃ.... ἐκλύσει.... ἕξεις, ἂν φυλάσσῃς σεαυτὸν πάσης ὥρας εἰς ἐλεύθερον.... p. 258. μηκέτι μόνον.... ἀλλ' ἤδη.... p. 259. §. 55. οὗτος.... p. 263. §. 2. χαριεστέρου μὲν ἦν ἀνδρὸς... p. 263. ὑποκρίσεως ἀπελθεῖν.... τό γοῦν κορεσθέντα γε.... p. 264. καθὸ ἄνθρωποι εἰσίν: μὴ καταφρόνει θανάτου.... p. 265. νεᾶσαι.... γηρᾶσαι.... τὰ ἄλλα φυσικὰ.... αἱ τοῦ βίου ὧραι.... τοιοῦτο καὶ αὐτὸ τὸ διαλυθῆναι.... p. 266. καὶ ὡς νῦν περιμένεις.... παρὰ (sic) pro παράπηγμα.... ἡ πεφυρ-

οῖς
μένῃ..... προκόπτεσθαι.... αὐτῆς· ἥκιστα δὲ· ἀλλὰ.... ὅπι οὐκ ἀνθρώπων.... p. 267. in πεποιημένοις.... νῦν δ' ὁρᾶς.... ὥστε εἰπεῖν, ὦ θάνατε· μήπου καὶ αὐτὸς.... ἑαυτὸν κακὸν ποιεῖ· ἀδικεῖ πολλάκις ὁ μὴ ποιῶν τί·.... ἀρκεῖ ἡ παροῦσα πρᾶξις.... p. 268. στῆσαι.... ἐφ' ἑαυτὸ ἔχε... ἐνεργείας ἀπόληξις p. 272. ἐπερώτα ὑτὸν p. 273. οὐδὲ τοῦ ὅλου.... καὶ πάντα μετα-

βολή· νοῦν δικανικὸν αὐτῷ ποιήσῃς.... §. 23. οὕτω.... πρᾶξις σοῦ.... ἥτις ἐὰν μὴ ἔχῃ τὴν ἀναφορὰν.... αὐτῇ.... §. 24. ὥσπερ ἐνεργέστερον.... p. 274. §. 25. om. ὅσον.... τὸ ἰδίως ποιόν: ἄνθρωπε τί ποτε ποίησον ὃ νῦν ἡ φύσις ἀπατεῖ p. 278. εἴ τις οἴσεται.... μὴ τὴν πλάτωνος πολίτειαν.... ἀλλὰ ἀρκοῦ.... ὡς μικρὸν τὶ... Post προσποιουμένων: lacuna, tum: πλοῦν ἐστι καὶ αἰδῆμον τὸ φιλοσοφίας ἔργον p. 279. τὸν ὑπ' ἄλλων... καὶ τὸν μετὰ σὲ... δ' ἐπαινοῦντες... περὶ τῶν... συμβαινοντων· δικαιότης δὲ, Cod. desinit.

Ex eodem Codice in Pindari Carmina.

Ed. *Heyn.* Tom. I. Pyth. VIII, 107. ἐπ' ἀνδρᾶσι... 109. ἄλλοτε δ' ἄλλον.... 111. καταβαίνει. ἐν.... 115. νίκαισι τρισσαῖς ὦ 'ριστόμε 116. δαμάσας 118. σωμάτεσι 122. παρ μάτερ' ἀμφιγέλως 123. ὦρσε.... v. 125. συμφορᾶ δεδαϊγμένοι.... v. 126 et 127. in Cod. coniuncti; sicuti etiam vv. 129 et 130 ἀνορίαις... κρέσσονα.... 138. λαμπρὸν ἔπεστι φέγγος.... 140. αἴγινα φίλα μᾶ 141. τερ ἐλευθέρω 144. πῆλεῖ τε καὶ ἀγαθῶ τε 145. λαμῶνι σύντ' ἀχιλλεῖ: –

Pyth. IX, 2. ἀγγέλων τελεσὶ 3, κρα, χαρίτεσι γεγωνεῖν.... v. 9. ἅρπασεν 11. τόθι νῦν.... 17. δάλιον ξένον.... 18. κοῦφα 23. θ' ὑψέως εὐροβία. 24. λαπυθᾶν.... 30. κρέοισ' ἔτικτε.... 34. ἐφίλησεν ὀδοὺς, 35. οἰκοδριᾶν 37. ἀκόντεσί τε.... 39. κεραΐζεν 41. εἰρήναν 43. βλεφάροις 45. κίχε νιν.... εὐρὺ φαρέτρας v. 47. ἐγχέων ἑκάεργος ἀπόλλων 49. προσήνεπε.... 50. φιλυρίδα 58. τὶς νὶν μὲν ανθρώπων, τέκεν· 61. ὅσια v. 62. κλειτὰν.... v. 63. ἦ 'ρὰ.... 64. κεῖραι 66. γελάσας

69. κλαΐδες.... 75. καὶ σὲ... 85. κύμασι.... 86. χ' ὦτι πόθεν.... 87. ἐσεται..... 88. εἰ δὲ χρὴ καὶ παρσοφὸν.... 89. ταῦτα.... 90. ποντίου διός. 91. ἔξοχον πότὶ κάπαν ἐνεῖκαι· 93. ἀγέιρας.... 105. καί γᾶ.... 108. θησάμεναι βέφος..... 109. ἐν χέιλεσι 111. και τέ μιν 114. μήλων.... vv. 115 et 110. in Cod. coniuncti: 119. ὠκεῖαι.... 120. πράξεις 122. σε.... 126. καὶ νῦν... καρνιάδα.... 129. νικάσας 140 σθέος.... 143. διφρηλάτ' 149. ὠδίσιν .. 152. περιβάλλει.... 162. εὐκλεῖξαι.... 164. οὕνεκεν.... 167. ἀλι' 168. ου γέροντος 172. νικάσαντα σὲ.... 177. ἔν τ' ὀλυμπόιοισί τε καὶ.... 178. καὶ πᾶσιν ἐπι- 179. χωρίοις 182. δόξαν. .. 185. ἵρασσαι γ. 189. ἀνδρῶν ἄιτεον.,.. 196. κουσε.... 197. εὗρε τεσαράκον.... 201. σε γὰρ.... 204. σε διακρῖναι.... 207. οὕτως δίδου.... ἁρμόζων.... 210. σμήσας..... 211. μέσοις.... 213. φαύσοιε.... vv. 214 et 215. in Cod. coniuncti: 220. νίκας; — Pyth. X. ἱπποκλεῖ θεσσαλῷ παιδί διαυλοδρόμῳ: - V. 5. τί κομπέω.... 6. τὸ omiss. 7. πελλιναῖον 13. νάσιος.... 17. ὀρνύντος αὔξεται 18. τεοῖσί τε... 20. ἴχνεσι.... 21. ὀλυμπιονίκα 22. ὅπλοις 23. ἔθηκε καὶ βαθολείμωνα 24. ἀγὼν ὑπὸ κίρρας

αι

25. φροικίαν 26. ἕποιτο.... 27. ἐν ἁμέρες (sic) 28. σφίσι 30. δόσιν μὴ.... 40. ἴδοι· τυχόντα.... Vv. 41 et 42. στεφάνων πυθίων ὁ χάλκεος οὐρανὸς, 42. οὔποτ' ἀμβας τὸς αὐτοῖς.... 43. ὅσαις δὲ βρότεον ἔ 44. θνος ἀγλαΐας ἀπτόμεθα 47. ἂν om 52. ἐπιτώσας:..., 56. ὀρθίαν 58. παντᾶ.... 65. πινάξοισιν.... 68. θρασία 70. μόλε.... ἀγῆτο..., 72. πέφνέ τε...- 73. ποικίλλον.... 80. ἔρυσον.... 81. χειράδος ἀλκὰν..... 83. ἀύτε (sic f.) 84. μέλισσ' ἰθύνει λόγον.... 86. γλυκεῖαν..... 91. σέμεν ἔντε παλαιοτέροις 92. νεἰαισί τε παρθένοισι μέλημα· 93. καὶ γὰρ ἑτέροισιν.... 94. ἔκνιζε φρένας.... 96. σχέθοιφρον 99. πέποιθα ξένια προ 100. σανεῖ.... 105. χρυσὸς.... 107. om. δὲ.... 110. ἔνθ'.... κιῖται....

Ex eod. Codice in Plutarchi Apophthegmata.

Ed. *Wyttenbach* Moral. Tom. I. p. 712. γ'. Ἀλέξανδρος ἀχθείσης.... πρὸς αὐτὸν συναναπεσουμένης.... ὅτι περιέμενον γὰρ.... στ'. περίλλου δέ τινος p. 713. σοὶ ἔφη.... ἐμοὶ δὲ.... αἰτεῖ τάλαντα p. 714. ἔφη ἣν σώματα.... τῆς δὲ καρῶν.... p. 715. ιβ'. προσῄεσαν... ὡς om. ἀνοίσωσιν.... Narratiuncula finita est voce διαλογισμούς. p. 716. ιδ'. π, ed. παρὰ.... ἀπορρήτους κατ' ἀντιπάτρου διαβολάς.... Seq. narratiuncula ιζ', nro. XVII. – p. 717. εἰσενέγκαντος..... ἐκέλευ:– ιθ'.... τυγχανει m. rec. in C. κ'. πύθωνα δὲ τὸν εὐίου... p. 719. κε' ἀκούσας δὲ περὶ τῆς ἀόρνου πέτρας ὅτι δυσάλωτός ἐστιν.... ἔχων αὐτὴν.... p. 821. πτολεμαῖος ὁ λαγωοῦ... δειπνίζει.... ἔλεγεν... εἶναι..

p. 722. φιλίππου τοῦ υἱέως ἀντιγόνου σπουδάσαντος λαβεῖν.... χήρα... p. 723. ἀντίγονος νοσήσας μακρὰν... οὐ ταῦτα ἔφη μοι... Scholium ad λασανοφόρος· τὸν ἐπὶ τῶν ἀποπάτων ἔοικε λέγειν· λάσσανον γὰρ ὁ δίφρος ἔνθα θακεύουσιν οἱ χεζητιῶντες, ἀποπατησόμενοι· ὡς εὔπολις πόλεσιν· ἐμοὶ γὰρ οὐκ ἔνεστιν οὐδὲ λάσανον ὅπου σχέσω· λάσσανον καὶ ὁ χυτρόπους· ἢ τοίνυν ἐκεῖνον λέγει, ἢ τὸν μάγειρον.... Ἀντίγονος μαρσύου.... εἰ μὴ ἀδικοῦμεν... ἀντίγονος ἐπεὶ δὲ ποτὲ.... p. 724. ἀντίγονος, ἀριστοδήμου.... p. 725. ἀντίγονος ὄναρ ἰδὼν χρυσοῦν.... p. 726 ὅρκωσε.... in marg. ἐξώρκισε γράφει λιβάνιος·... παραλαβὼν δὲ τὸν... om. ἐν τῷ αἰγιαλῷ... εἰς τὸν πόντον.., α'. δημήτριος ὁ ἀντιγόνου σπεισάμενος.... p. 727. ἡμῖν ταύτης.... Post hanc narratiunculum seqq. ὅτι ἀπωτάτω δεῖ τᾶις ἐπιθυμίαις τρέπεσθαι καὶ ταῖς φιλοτιμίαι τῶν ἀδελφῶν· τοὺς ἀφθόνους καὶ δυνάμεως κοινωνεῖν μὴ πεφυκότας· ὅπως εὐφραίνωσιν εὐημεροῦντες ἀλλήλους·

ἀλλὰ μὴ λυπῶσιν: - α',.. τινὰς.... ἄντι γράφειν... p 728. Ἀντίγονος, ζήνωνος τοῦ κιτιέως.... α'.... δρομιχαίτου..... φεῦ εἶπεν,.... ὁ αὐτὸς πρὸς φιλιππίδην.... p. 729 α'.... ὑπὸ ἀ.... rasura in C. β'... διαπεπραμένου.... p. 731. γ' πύρρος ἐπεὶ συμβαλὼν.... ἔτι ἔφη μίαν.... ῥωμαίοις... ὁ αὐτὸς ἐπεὶ.... p. 733. γυναιξὶ-... οὐκέτι.... με om. 734. ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς.... Post hanc narratiunculam τὸν φθόνον ἐκτρέπονται· p. 735. πρὸς σιμωνίδην, in marg. ὁ αὐτὸς· ι'.... αὐτόν.... τὸν δὲ ἀθηναίων.... ταῖς πλατάναις...., γινομένης δὲ εὐδίας...., καὶ κολούουσι pro λοιδοροῦσι.... p. 740. ἀλκιβιάδης καλούμενος.... εὐήθη, supra scr. εὐήθες.... τὸ δικην...., ζητεῖν ἀποφυγεῖν.... p. 741. αὐτοῦ κατέγνωσται και τῶν σὺν αὐτῶ.... αὐτοῖς εἶπεν.... τὸν δεκελευκὸν..... p. 746: φωκίων δημοσθένους τοῦ ῥήτορος... ἐάν σωφρονῶσι.... p. 749. in Cod. legg. ὅτι μετὰ ἀλέξανδρον ὀλίγον χρόνον οἱ ἀθηναῖοι δημοκρατούμενοι, εἶτα κρατηθέντες ὑπό τῶν μακεδόνων, ἐδέξαντο φρούραρχον μένυλλον βασιλεύοντος τῶν μακεδόνων ἀντιπάτρου· τούτου δὲ τελευτήσαντος κατεγνώσθη τοῦ φωκίωνος θάνατος. p. 751. πεισίστρατος διαβληθείσης..., p. 752. in Cod. δημήτριος ὁ φαληρεὺς.... p. 764. βρασίδας...., p. 755. ἔφη omiss. ἀμύνασθαι.... p. 756. ἆγις ὁ βασιλεὺς λακεδαιμονίων, ἐπαινουμένων τῶν ἠλείων.... τῇ δικαιοσύνῃ: -.... ἱμάτιά πέμψαντος.... ὁ αὐτὸς πρὸς

σσ

τοὺς ψέγοντας..., p. 757. δι' ἀπάτην... πράττειν (sic)... εἶναι τὴν ἀπάτην.

In Theophrasti Characteres.

Θεοφράστου χαρακτῆρες. – ἰρωνείας, α'.... βδελλυρίας. ια.... αὐθαδείας· ιε: –

δὴ p. 2. Ed. Coray..... ἡμῖν sine σὺ seq..... ἐκ μακρου χρόνου

p. 4. ὑπὸ (m. rec. corr. ὑπὲρ) τῶν τὴν εἰρωνείαν ἐζηλωκότων, ἀφεὶς τὸ τὸ.... ὥσπερ ἐπεθέμην...

p. 6. λαλεῖν pro φιλεῖν... συγγνώμην ἔχειν· τοῖς εἰς

β α
ἀυτὸν λέγουσι κακῶς.

p. 8. βουλεύεσθαι, δόξα pro δόξει· μὲν, corr. m. recent. μὴ, ἑωρακέναι lin. 11. pag. eâd. τὰ δ' ἤδη· τρόπω λόγου.

p. 10. πλοκὰς καὶ φωνὰς καὶ παλιλογίας· οὐ χεῖρον εὑρεῖν ἐστιν οὐδὲν p. eâd. ἅμα πορευόμενον.... ἠυδοκίμεις.

p. 12 ἐπὶ τὸ ὄνομα sine ἀυτοῦ.... προσηνέχθη.... καὶ ἐί τις ἄλλὸς... σιωπῶν, sed corr. man. recent. ἄκόντος supra sed δον (sic) σκώφαντος (m. rec. corr.) τί ψυχρῶς, pro σκώψαν τί.... τότ ἱμάτιον.

p. 14. συνωνουμενος ἐπικρηπ ἴδας..... προσήλγγελκα.

p. 16. ἠρχιτεκτονῆσαι.... πεφυκέσθαι.

δ ϋ
p. 18. τόυτω διηγήσασθαι.... εἶχεν ἐπὶ τῷ δείπνῳ lrtterae suprascr. m. recent.) εἶτα δὲ.

p. 20. καὶ ὁ ἀγρὸς ἐς νέωτα l. 4. ἂν (fort.) καὶ χθὲς.... τίς ἐστι ἡ ἡμέρα...· ὑπονέμη.... κατ' ἀγροὺς. sine τὰ....

p. ead. παρασέισαντα δεῖ δὲ, sed corr. m. recent δεῖ δὲ τοὺς τοιούτους τῶν ἀνθρώπων παρασεισαντα

ουσαι
καὶ.... ἀπύρεκτος... συναρκεῖσθαι (sic)

p. 22. τὸ μῦρον.... τοὺς ἀυτοῦ οἰκέτας....

p. 72. ἐστὶν... πρὸς τὴν αὐτοῦ... αὐτὸν ἀναδέξασθαι

p. 74. ἥκων... οὕτως πληγὰς.., ὀρχησάμενος... ἑτέρου

p. 76. μέλει περιεργία δόξει εἶναι... μετὰ... εὐνοίας οἷος omiss. κεράσαι... διεγείρειν...

p. 78. ἵνα μὴ δύνασθαι... δὲ post στρατηγὸν omissum. δώση οἶνον τῷ καλλωπιζομένω...

p. 80. ὅτι καὶ... πορεύεται... πολλὰ φαγὼν τῆς νυκτὸς καὶ ἐπὶ θάκου pag. extrem. αὐτὸς omiss.

pag. 82. ἐμβάλειν (εἶν / εἴς) φακήν.

p. 84. αὐθάδειά ἐστιν... τοιοῦτός ἐστιν τὶ ante εὑρίσκει omiss. οὐκ ἔχων,

p. 86. δεινὸν... θελῆσαι.

In Dionysii Halic. librum de compositione nominum.

Διονυσίου ἁλικαρνασέως τοῦ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων ἐπιτομή: –

Ed. *Schaef.* p. 2. in. καὶ ἐγὼ φίλε τέκνον ῥοῦφε μελίτιε... p. 4, in. ταύτην post ἡλικίαν· Πέμπω δὲ κτῆμα τὸ αὐτὸ... p. 6. πρὸς πάσας τὰς ἐν βίῳ... ὠφελίμων: διττῆς γὰρ οὔσης (p. 8.).. καὶ τὴν λέξιν ὧν ἡ μὲν... συνέσεως ἐστὶν,: ἡ τούτων κατάληψις δήπουθεν· Πολλῆ μὲν ἱστορία.,. συναυξομένη... p. 10. φιλόκαλον, om. φιλότιμον καὶ... νεαραῖς εἴωθεν συνανθεῖν.... τὸν ἑρμηνείας... ἐπὶ τοῦτο..., τὰς ὁρμὰς... p. 12. in. ἐπιστάσεώς τε... γλῶτταν ἔλθοι... ἐκλογῇ κεχρῆσθαι... Post τὸ ἡδὺ seqq. p. 18. ἡ δὲ σύνθεσις... ἔστι μὲν... Παράλληλος..., ἃ δεῖ... καλοῦσιν· ἡ δὲ τῶν τοιούτων μερῶν πλοκὴ p. 20. τάτε ὀνόματα οἰκείως θεῖναι παράλληλα, p. 22. διαλαβεῖν εὖ τὸν λόγον... δ' οὖσα... ἐν τοῖς λόγοις....

κρεῖττον... Post ἔχει: καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων... p. 24. in. οἰκοδομικὴ sine τε. πολιτική, τὸ αὐτὸ συμβαίνει· ἀι γὰρ συνθετικαὶ δυνάμεις... τῶν λεκτικῶν... πρότεραι· ἔστι τοίνυν πᾶσα λέξις, ἢ... ἄμμετρος... ἔμμετρος... οἷά τέ ἐστι ποιεῖν καὶ.. καὶ ποιηταί... p. 26. αὐτοῖς ἀποδόντες δ' εὐκαταφρόνητα... δ' αὐτά... ὄφελός ἐστι διανόιας... καὶ ἐνταῦθα... p. 28. Post περιθήσει: ὅτι δὲ κρεῖττον ἄσκημα καὶ τελειότερον τῆς ἐκλογῆς ἡ σύνθεσις, ὅμηρος καὶ ἡρόδοτος μαρτυρήσει· ὅμηρος μὲν. ἐν οἷς φησὶν· p. 30. 1. v. δ' αὖ... 2. v. κηαμένω... 30. ἐκπέμψοντε... ἀγρομένησι... 6. v ἀπὸ δὲ... ἤλυθε..|70. αἶψα δ' ἄρ... p. 32. τίς σοι..., ἔστη ἐπὶ.,. ἔδραμ' ἄνακτος... κηφαλὴν sine τε... Post versus: ταῦτα γὰρ οὐ διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὀνομάτιον τὴν τῆς ἑρμηνείας ἀρετὴν ἔχει· διὰ γὰρ τῶν εὐτελεστάτων... ὀνομάτων om. πέπλεκται· καὶ οἷς ἂν καὶ γεωργὸς καὶ θαλαττουργὸς ἐξετοίμου ἐχρήσατο. ὅθεν 'καὶ λυθέντος τοῦ μέτρου, φαῦλα φανήσεται και ἄζηλα... τινὲς εἰσὶν εὐγενεῖς ἐν ἀυτοῖς· οὔτε ὑπαλλαγαὶ· οὔτε καταχρήσεις, ὀύτε τινα τοιαῦτα· ὁ δὲ ἡρόδοτος ἔνθα τὰ περὶ τοῦ κανδάυλου καὶ τῆς ἀυτοῦ γυναικὸς διέξεισι, πρᾶγμα οὐχ ὅτι σεμνὸν... pro ἐπιτήδειον. δυνάμενον... Post ὀφθῆναι γινόμενον· καλὴν δὲ πεποίηκε τὴν φράσιν ἡ συνθήκη· ἀλλ' οὐχ ἡ σεμνότης τῶν ὀνομάτον· ἀνεπιτήδευτα... p. 44. p, 46. init. ἡ φύσις. Post τοῖς πράγμασι· τὸ δὲ αὐτὸ δύναται καὶ ἡ πεζὴ λέξις παθεῖν τῇ ἐμμέτρῳ p. 56. init. τῶν αὐτῶν ὀνομάτων.... Post τῆς συνθέσεως, καταφανὲς τὸ ἐν αὐτῇ ἄμουσόν τε καὶ ἀκαλλώπιστον· οἷον, Κροῖσος ἦν... ἀλυάττεω... ποταμοῦ· εἰ γὰρ ὑπολλάξεις, ἔφθαρται ἡ σύνθεσις· οἷον, κροῖσος ἦν, ἀλύατου μὲν παῖς, γένος δὲ λυδὸς, post ἐθνῶν, ὅτι τοινυν μείζονα ἰσχὺν ἔχει τῆς ἐκλογῆς ἡ συνθεσις. φανερὸν (p. 62.) καὶ μοι οὐ δοκεῖ τις ἁμαρτεῖν... τοτὲ μὲν μικρὸν καὶ ῥυσσὸν... ἐναλίγγιον... αὐτή τὲ... καὶ ταπεινὰ καὶ πτωχὰ ... ποτὲ δ' ὑψελὰ... p. 94. καὶ τοῦτ' ἦν σχεδὸν ᾧ μάλιστα διαλλάττει... τὰ

γὰρ
ὀνόματα τοῖς ὀνόμασιν· (p. 86.) οὔτε τὰ κῶλα... συνετίθεσαν εὖ· δοκεῖ δέ μοι.. ταύτης ἐπιστήμης... εἶναι τὰ
σ
ἔργα... ἁρμοζόμενον... ἡδυῖαν.... ποίη φαίνεσθαι.... προσθέσεως,.. post ἀλλοιώσεως, ὥσπέρπου καὶ οἰκοδόμος ὕλην παραλαβὼν, τρία πραγματεύεται ταῦτα... ποῖον αρμόσαι ξύλον ἢ πλίνθον p. 88. – p. 90. τὸ αὐτὸ.... Post ποιῆσαι· δεῖ τόινυν πρῶτον μὲν σκοπεῖν p. 92.... πάντα sine γε... πέφυκεν ὁμόιως.... ἀνακρίνειν... κρέιττονα... ἐξ ἀρρένων... ἀρρενικὰ.,. p. 94. iu. ἐπί τε... κρέιττω... ἃς δήτινες... καλοῦσι omissa. παρακολουθεῖ· τὰ δ' αὐτὰ λέγω... μερῶν· ἐπὶ δὲ τούτοις... ἐίτι δεῖται... ἐναρμόνιόν τε καὶ ἁδρότατον... πλὴν γίνεται καὶ ἐν τούτοις ἐφ' ὅσον ἂν ἐγχωρῇ p. 96. in. καὶ ὁ γράφων... τὰ μέρη... περικέκρουκε... καὶ ὁ ἀντὶ τοῦ ἐποίησεν ἐποίησε λέγων χωρὶς τοῦ νῦ, καὶ ἀφαιρήσομαι ἀντὶ τοῦ ἀφαιρεθήσομαι· καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα· καὶ ὅ, τε ἐχωροφίλησε λέγων ἀντὶ τοῦ ἐφιλοχώρησε· καὶ λελύσεται τὸ λυθήσεται καὶ τὰ τοιουτότροπα--- ἵν' αὐτῶ... ἁρμοσθῆναι καλλίονες·.. καὶ τὰ στοιχεῖα.... ἥδε· ἑτέρα δὲ ἡ περὶ...· p. 98. in. καλούμενα om. Item τε. Post μείζονος· καὶ γὰρ... δεῖ πρὸς ἄλληλα... ὥστε pro ὡς... προκατασκευάσαι... σημοιώσει καὶ πλεονασμῷ... εἰ δή τινι ἄλλη κατασκευῇ... τούτων δ' ἕκαστα ἡ πεῖρα αὐτῶν διδάσκει·... τουτὶ τὸ κῶλον, τούτου μὲν... ἢ ἐπὶ τόυτῳ τεθὲν omissa. Post ἄσεμνον· οἷον τὸ θουκυδίδου... ἡμῶν ἡ ἐλπὶς δεδίαμεν μὴ οὐ... ἐίτις μεθαρμόσας οὕτως ἐρεῖ. ὑμεῖς τε p. 100... δεδίαμεν... ἡμῶν ἡ ἐλπὶς. οὐ τὴν αὐτὴν χάριν ἢ τὸ αὐτὸ πάθος φυλάξει καὶ τὸ τοῦ δημοσθένους, τὸ λαβεῖν οὖν.... τὸ χάριν τούτων... ἐίτις μεταθεὶς ἐρεῖ, ὁμολογῶν.... οὐχ ὁμοίως.... στρογγύλη ἡ περίοδος· ἡ μὲν δὴ.... αὕτη.... ἁπάντων τῶν.... p. 102. in. λέγομεν· τάδ' ὡς πυνθανόμενοι· τάδ' ὡς εὐχόμενοι· τὰ δ' ὡς ἐπιτάττοντες.... τὰ δ' ὡς διαποροῦντες. τὰ δ' ὡς ὑποτι-

ὁμοιογενῶν· ποτὲ δὲ ἐκ τῶν ἀνομοιογενῶν.... μέτρον· ὃς οὐκ ἔστι θηρατὸς ἐπιστήμη, ἀλλὰ δόξη: φημὶ δὴ τὸν μέλλοντα διαθήσειν τὴν ἀκοὴν ἡδέως.... p. 146. ἢ τὰ ἐμμελῆ..... γλυκαίνεται ἡ αἴσθησις ἀλλήλοις συναρμόττειν,..., τοιαῦτα ἐγκαταπλέκειν αὐτοῖς ὥσπερ καὶ στρατηγοὶ τὰ ἀσθενῆ τοῖς ἰσχυροῖς ἐπικρύπτουσι καὶ γίνεται αὐτοῖς p. 148. ἄχρηστον sine μέρος. διαναπαύειν δὲ τὴν ταυτότητα.... μεταβολὴ γὰρ πάντων ἡδύ· τετευταῖον δὲ ὃ καὶ πάνυ κράτιστον.... οὔτε ῥῆμα ὃ, τι καὶ τέτριπται μὴ σὺν.... λέγεσθαι μέλλον· οὐδὲν γὰρ τοῦτο ταπεινὸν ἢ ῥυπαρὸν ἢ ἄλλῳτινὰ.... p. 150. τῇ συνθέσει sine ἐν.... χρωμένους.... καὶ τοῖς ἄλλοις· καὶ περὶ μὲν ἡδείας συνθέσεως, ταῦτα· καλὴ δ' ἐκ τίνων γίνεται εἴτις ἔροιτο, ἐκ τῶν αὐτῶν ἂν φαίην καὶ οὐχ ἑτέρων· post πρέπον p. 152. αἰτία δὲ καὶ ἐνταῦθα.... ὥσπερ ὑπεσχόμην omissa. p. 154. τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς καὶ ἐνάρθρου, μηκέτι δεχόμεναι.... γράμματα· τούτων δὲ οὐμία.... πρῶτα μὲν ἀριστόξενος ὁ μουσικὸς ἀποφαίνεται καθ' ἣν τὰ μὲν, φωνὰς ἀποτελεῖ ὡς τὰ φωνήεντα· τὰ δὲ, ψόφους ὡς τὰ λοιπὰ πάντα. p. 154. fin. τῶν μὴ φωνηέντων.... ὁποίους δή τινας, in marg. ποιοὺς δήτινας,... p. 156. in. ῥοῖζον· ἢ σιγμὸν· ἢ μυγμὸν· ἢ τοιούτων.... ἔχοντα δηλωτικὰ.... καθ' αὑτά· διὸ δὴ ταῦτα μὴν ἄφωνα τινὲς.... νείμαντες τὰ πάντα φωνήεντα μὲν ἐκάλεσαν, ὅσα καὶ καθ' ἑαυτὰ.... δ' ὅσα μετὰ μὲν φωνηέντων, αὐτὰ ἑαυτῶν κρεῖττον.... χεῖρον καὶ οὐκ.... p. 158. init. δ' ὅσα.... τὰς ἡμιτελεῖς.... Post ἐκφωνεῖται seqq. ἀρκτέον τοίνυν ἀπὸ τῶν φωνηέντων· ἔστι δὴ ταῦτα... δύο μὲν βραχέα· τὸ ε καὶ τὸ ο· δύο δὲ μακρὰ η καὶ τὸ ω· τρία δὲ δίχρονα... p. 160. init. καὶ γὰρ ἐκτείνεται ταῦτα... Post συστέλλεται· ἐκφωνεῖται δὲ πάντα παρὰ τῆς ἀρτηρίας.... γλώττης... πλὴν καὶ τὰ μακρὰ· καὶ τῶν διχρόνων ἃ.... p. 162. κατὰ τὴν ἐκφορὰν omissa:... καὶ τὸν τοῦ πνεύματος οὐκ ἀποκόπτει χρόνον, in marg.

τούτων δὲ... Post διοχλεῖται· τὸ δ' αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐν μεταβολαῖς καὶ τῷ πρέποντι· τίς γὰρ οὐκ ἂν ὁμολογήσειεν ὅτι... καὶ τῆς ἐν ᾠδῇ καὶ τῆς ἐν ὀρχήσει χάριτος, ἐν ἅπασι μὲν εὐστοχούσης,... ἀηδὴς... ἁρμόττον φαίνεται. Omissa οὐχὶ τῷ ποιῷ... ῥυθμοὺς... καὶ τὸ ἧττον... p. 128. init. πλέον... ἅπασα λέξις ... ἢ δ' ἐπὶ τῆς βαρείας· ἅιδ' ἐπαμφοῖν... συνεφθαρμένον. in marg. m. recent, συνυφασμένον. ἐν ἑτέρα καὶ ἑτέρα, χωρὶς... τὸ οἰκεῖαν... βαρύτητος sine τε... ἡλίκαι ἂν ὦσιν, ἡ τὸν ὀξύτονον ἔχουσα μία, ἐν πολλαῖς ταῖς ἄλλαις βαρείαις... p. 130. pro οὐ τῷ διὰ πέντε... ἐν τῷ διὰ πέντε μελῳδεῖ καὶ τὸ διὰ τεττάρων... καὶ ἡμιτόνιον... ταῖς λέξεσιν... p. 132. init. ἐκ τῶν εὐριπίδου... In Euripidis verss. ἀλλὰ πρόβατ' ἐκεῖσε ἀκόπρο μοι κοίτας·... τῇ μέσῃ συλλαβῇ sine ἐπὶ...

ου
p. 134. in ἀμήχάνον (sic)... μετὰ ταύτην... τοῦ τε κτυπεῖτε... ἡ τῆς τρίτης... οὔτε μετατίθησιν.... ἡ δὲ μουσικήτε καὶ ῥυθμικὴ... p. eâd. μεταβάλουσιν... καὶ παραύξουσαι... Post τὰς συλλαβὰς· καὶ ταῦτα μὲν οὕτως· πῶς δ' ἂν γένοιτο λέξις πολιτικὴ παρ' αὐτὴν τὴν σύνθεσιν ἡδύνουσα τὴν ἀκρόασιν· κατὰ τὰ προρρηθέντα τέτταρα κεφάλαια, γνόιημεν ἂν οὕτως· οὐχ ἅπαντα πέφυκε τὰ μέρη... p. 136–138. οὐδὲ τὴν ὁρατικὴν... πάντα omissa. Dein τὰ γευστικά. ἡ τῶν πραγμάτων φύσις... Ad σχηματιζομένη in marg. ἐσχμηατισμένη... τοιαύτην δὲ ἤδη... χωρίων pro μορίων... σμίγοντα...

σιτα
δυσφόρυις εὐπρόφορα (sic) p. 140. in. μήτ' ὀλιγοσύλλαβα... μὴ δὲ ὁμοίοτονα... μὴ δὲ ὁμοιόχρονα... τῶν ὀνομάτων ταχὺ μεταβάλλειν· καὶ τὴν ὁμοιότητα... καὶ ῥημάτων καὶ ἄλλων μερῶν..· p. 142. φυλασσομίνους... ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ μένειν μὴ δὲ τρόπους τοὺς αὐτοὺς... p. 144. init. ἐπιφέρειν· μὴ δὲ ἄρχεσθαι... εἰς τὰ αὐτά· καὶ μηδεὶς... τἀναντία.... ἐκ τῶν

ὁμοιογενῶν· ποτὲ δὲ ἐκ τῶν ἀνομοιογενῶν.... μέτρον· ὅς οὐκ ἔστι Ͽηρατὸς ἐπιστήμη, ἀλλὰ δόξη: φημὶ δὴ τὸν μέλλοντα διαϿήσειν τὴν ἀκοὴν ἡδέως.... p. 146. ἢ τὰ ἐμμελῆ..... γλυκαίνεται ἡ αἴσϿησις ἀλλήλοις συναρμόττειν,...., τοιαῦτα ἐγκαταπλέκειν αὐτοῖς ὥσπερ καὶ στρατηγοὶ τὰ ἀσϿενῆ τοῖς ἰσχυροῖς ἐπικρύπτουσι καὶ γίνεται αὐτοῖς p. 148. ἄχρηστον sine μέρος. διαναπαύειν δὲ τὴν ταυτότητα.... μεταβολὴ γὰρ πάντων ἡδύ· τέτευταῖον δὲ ὃ καὶ πάνυ κράτιστον.... οὔτε ῥῆμα ὅ, τι καὶ τέτριπται μὴ σὺν.... λέγεσϿαι μέλλον· οὐδὲν γὰρ τοῦτο ταπεινὸν ἢ ῥυπαρὸν ἢ ἄλλῃ τινὰ.... p. 150. τῇ συνϿέσει sine ἐν.... χρωμένους.... καὶ τοῖς ἄλλοις· καὶ περὶ μὲν ἡδείας συνϿέσεως, ταῦτα· καλὴ δ' ἐκ τίνων γίνεται εἴτις ἔροιτο, ἐκ τῶν αὐτῶν ἂν φαίην καὶ οὐχ ἑτέρων· post πρέπον p. 152. αἰτία δὲ καὶ ἐνταῦϿα.... ὥσπερ ὑπεσχόμην omissa. p. 154. τῆς ἀνϿρωπίνης φωνῆς καὶ ἐνάρϿρου, μηκέτι δεχόμεναι.... γράμματα· τούτων δὲ οὐ μία.... πρῶτα μὲν ἀριστόξενος ὁ μουσικὸς ἀποφαίνεται καϿ' ἣν τὰ μὲν, φωνὰς ἀποτελεῖ ὡς τὰ φωνήεντα· τὰ δὲ, ψόφους ὡς τὰ λοιπὰ πάντα. p. 154. fin. τῶν μὴ φωνηέντων.... ὁποίους δή τινας, in marg. ποιοὺς δήτινας.... p. 156. in. ῥοῖζον· ἢ σιγμὸν· ἢ μυγμὸν· ἢ τοιούτων.... ἔχοντα δηλωτικὰ.... καϿ' αὐτὰ· διὸ δὴ ταῦτα μὴν ἄφωνα τινὲς.... νείμαντες τὰ πάντα φωνήεντα μὲν ἐκάλεσαν, ὅσα καὶ καϿ' ἑαυτὰ.... δ' ὅσα μετὰ μὲν φωνηέντων, αὐτὰ ἑαυτῶν κρεῖττον.... χεῖρον καὶ οὐκ.... p. 158. init. δ' ὅσα.... τὰς ἡμιτελεῖς.... Post ἐκφωνεῖται seqq. ἀρκτέον τοίνυν ἀπὸ τῶν φωνηέντων· ἔστι δὴ ταῦτα... δύο μὲν βραχέα· τὸ ε καὶ τὸ ο· δύο δὲ μακρὰ η̄ καὶ τὸ ω̄· τρία δὲ δίχρονα... p. 160. init. καὶ γὰρ ἐκτείνεται ταῦτα... Post συστέλλεται· ἐκφωνεῖται δὲ πάντα παρὰ τῆς ἀρτηρίας.... γλώττης... πλὴν καὶ τὰ μακρὰ· καὶ τῶν διχρόνων ἃ.... p. 162. κατὰ τὴν ἐκφορὰν omissa:... καὶ τὸν τοῦ πνεύματος οὐκ ἀποκόπτει χρόνον, in marg.

φθόγγον.... ἢ βραχέως λεγόμενα..., σπανίζει τὸν τὸν ἦχον.... αὐτῶν δὲ πάλιν τῶν μακρῶν, εὐφωνότατον μὲν τὸ ά.... ἐκτείνεται... ἀνοιγομένου τοῦ πνεύματος... ἀναφερομένου.... p. 164. in. διότι κάτω.... γλώττης... ἀκόλουθον om. post ἀνοιγομένου, τοῦ στόματος.... στρογγολίζεται γὰρ ἐν αὐτῷ.... περιστέλλεται.... ὁ ἧττον.... p. 166, in. ἡ κρίσις suprascr. ἐκ. Igitur ἐκκρισις.... οὐδ' ἕτερον μὲν εὔμορφον· ἧττον δὲ δυσειδὲς τὸ ε.... καὶ πληγὴν λαμβάνει...., ἅυτη φύδις. ἡμίφωνα δὲ.... ὄντων τῶν ἀριθμῶν... πέντε ἐστιν ἁπλᾶ· λμνρσ διπλᾶ δὲ τρία ζ'. ξ'. ψ'. διπλᾶ δὲ λέγονται διὰ τὸ ἕκαστον αὐτῶν. ἐκ δυοῖν ἁπλῶν συνεφθαρμένων ἀλλήλοις συγκεῖσθαι καὶ ἰδίαν φωνὴν λαμβάνειν. p. 168. in. χῶραν.... συλλαβαῖς· τούτων δὲ κρείττω... αὐτὸν τόνους.... φωνεῖται δι' αὐτῶν.... τοιόν δέ τινα.... γλώττης.... πρὸς ὀυρανὸν ἱσταμένης.... συνηχούσης· τὸ δὲ μ',... ἐπὶ τὸν ρώθωνα... γλώττης πμοσαγομένης,... p. ead. fin. τοῦτε δ κοὶ τοῦ κ καὶ τοῦ π. δύναται δ' οὐχ ὁμοίως..... p. 170. init. πλεονάσαν.... θηριάδους γὰρ καὶ ἐλάλου.... παλαιῶν τινὲς... εἰσί δ' ὀὶ.:. καὶ ἀσίγμους.... ὅλας, ᾠδάς.. καὶ πίνδαρος.... p. 172. init. τὸ σαν κίβδηλον ἀνθρώποις (Cod. ἀνοῖς) τῶν δὲ διπλῶν. μᾶλλον ἡδάνει.... ἀκοὴν τὸ ζ', ἡσυχῇ τῷ πνεύματι δασυνόμενον· τὸ γάρτοι ξ' διὰ τοῦ κ' καὶ τὸ ψ' διὰ τοῦ π'· ψιλῶν ὄντων ἀμφοτέρων, συριγμὸν ἀποδίδωσι· τῶν δὲ ἀφώνων ἐννέα ὄντων.., ἐστι ψιλὰ κ'· π. τ· τρία δὲ δασέα· θ' φ' χ' · τρία δὲ μεταξὺ τούτων καὶ κοινὰ ἀμφοῖν· β'· γ', δ· φωνεῖταί δὲ αὐτῶν, τρία μὲν ἐπὶ τῶν χειλέων ἄκρων.... το Τ Pro Π p. 174 δεσμὸν αὐτοῦ ὁμοίω δὲ σχήματι ταῦτα λεγόμενα ψιλότητι καὶ δασύτητι διαφέρουσιν· ὥσπερ καὶ τὰ ῥηθησόμενα:

μένων ὡς προδεδήλωται μοι καὶ πολλάκις ἂν εὕροι τοιαῦτα· ὅλην τὴν ᾠδὴν σκοπῶν. Πινδάρου μὲν οὖν ἅλις ἔσται p. 322. τεκμαιρόμενος sine τε..... ἀκμάζοντες εἰς αὐτὸν ἦσαν p. 324. τὸν μὲν εὐθὺς..... τὸν δὲ καὶ... ὡς δ' εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλεῖστον... πρὸ αὐτῶν.... σαφῶς εὑρεῖν διὰ χρόνου πλῆθος ἀδύνατα ἦν· αὕτη ἡ λέξις p. 326. συνεζευγμένας ἀκριβῶς.... οὐδὲ εὐτεπὴς ἐστι καὶ μαλακή, ἀλλὰ πολὺ.... omissa καὶ τραχὺ.... Post ἐμφαίνει οὐδὲν δέειμαι λέγειν p. 328. in: αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως.... δ' εἰσαεὶ.... οἷς τὸ παραυτίκα..- τίνα δ' ἐστὶ... εὐπινῆ καὶ omissa. σημανῶ· αὐτίκα ἐν ἀχρῇ, τὸ συνέγραψεν ἐπαγομενον διΐστησιν..... p. 330. συνεκφορὰν· δεῖ δὲ τοῦ..... omissa καὶ τοῦ κ..... εὖ μάλιστα.... Post ἀθηναίων, ὡς ἐπολέμησαν.... sicque omnia superiora repetita usque ad ●ρεῖν· tum rursus τῶν Πελαποννησίων καὶ ἀθηναίων· τούτων γὰρ τῶν μόριων τῆς λέξεως ὅθεν ἅτι οὐ.... πιστευθῆναι δεῖ.... παράθεσις ἐν τῷ καὶ ἀθηναίων... διέστηκε... p. 332. in. τε om. καὶ ā.... Post ἦχοι· καὶ πολλὰ τοιαῦτα ἂν εὕροι τίς· ἡ δὲ γλαφυρὰ καὶ ἀνθηρὰ p. 336. σύνθεσις χαρακτῆρα τοιόνδε ἔχει· p. 338. in. καθ' ἓν ἕκαστον.... οὐδ' ἐν.... πλατεία καὶ ἀσφαλεῖ.... οὐδὲ τὸ βραδὺ... om. τοῦτο.... ἀλλὰ κεκινῆσθαι βούλεται.... καὶ φέρεσθαι θάτερα κατὰ θατέρων ὀνομάτων· ὥσπερ τὰ ῥέοντα· καὶ συνυφάνθαι· τὰ μόρια ὡς μιᾶς λέξεως ὄρεξιν διατελεῖν εἰς δύναμιν· τοῦτο δὲ ποιοῦσιν αἱ τῶν ἁρμονιῶν ἀκρίβειαι. χνόνον οὐδένα αἰσθητὸν μεταξὺ ὀνομάτων περιλαμβάνουσαί τ' ἔοικέ τε κατὰ μέρος... p. 340. in. εἶναι βούλεται πάντα τὰ ὀνόματα... ἀντιτύποισιν ἀπέχθεται πον... καὶ om. ante δι' εὐλαβείας... Post ἔχει· καὶ τὰ κῶλα δὲ τοῖς κώλοις εὖ συνυφάνθαι βούλεται· καὶ πάντα.... τελευτᾶν.... ὁρίζουσαν,.... καὶ περιόδου μέτρον... κρατήσει, χρῆται δὲ καὶ ῥυθμοῖς, οὐ τοῖς μα-

πληθῆ omissum φωνῆς μιμήματα.-.. ἔργων,.. τά δ' ἠρεμίας τὰ δ' ἄλλα τινός· τί δὲ τὸ κεφάλαιον τοῦ λόγου, ὅτι παρὰ μὲν τῶν γραμμάτων τὰς συμπλοκὰς... τῆν τῶν συλλαβῶν σύνθεσιν p. 198. pro φύσις, σύνθεσις... παρὰ δὲ τῶν ὀνομάτων τὰς ἁρμονίας.. γίνεται om.] καλὴν δὲ λέξιν ἐν ᾗ καλά ἐστι κάλλους δὲ ὀνομάτων συλλαβάστε καὶ γράμματα· καλὰ αἴτιον εἶναι· ὁμοίως δὲ, καὶ ἡδεῖα διάλεκτον. ἐκ τούτων ἡδυνόντων γίνεσθαι· ὅμηρος γοῦν ὅταν μὲν.... p. 204. καὶ κάλλος ἡδονῆς ἐπαγωγὸν omissa. μαλακωτέροις.... in Homeri vss. 2. ἢ δι' ἀφροδίτη.... κοὶ om. p. 206. in. Tum νηλεύς.... δ' οἰκτρὰν.... τῶν φωνηέντων.... ἢ τῶν ἀσήμων τὰ δυσφορώτατα καὶ καταπυκνώσει τούτοις... omissa οἷά ἐστι ταυτί... δ' αὐτοῖσι... δεῖμος sine τε... ἕκαστα, ἐκμιμήσασθαι... ὄρεσφιν... post. ὕδωρ· καὶ μυρία τοιαῦτα εἰμὲν οὖν ἐγχωρόιη, πάντ' εἶναι... τὰ πράγματα.., post φύσιν p. 214. καὶ γὰρ καὶ τὰ ἐν τῇ βοιωτία ὀνόματα, ὑρία· καί..., ἐτεωνός· καὶ τὰ τοιαῦτα οὐδεμίαν ἔχει κολλιλογίαν· ἀλλ' οὕτως αὐτὰ ὅμερος καλῶς συνύφαγκε.... παρείληφεν, ὡς μεγαλοπρεπέστερα πάντων τῶν ὀνομάτων· ἵνα δὲ μηδεὶς εἰκῇ με δόξῃ λέγειν.... p. 216. εἰσάγοντα διάλεκτον· ἔφην γὰρ ῥυθμοὺς οὐ μικρὰν μοῖραν ἔχειν τῆς ἀξιωματικῆς θέσεως, ἀποδώσω καὶ τὸν ὑπὲρ τούτου λόγον· ἔχει δ' οὕτως, πᾶν μέρος λόγου, ὃ μὴ μονοσύλλαβόν ἐστιν, ἐν ῥυθμῷ τινί... p. 218. διαφοραὶ τέσσαρες· σπονδεῖος· πυρίχιος· ὁ μὲν οὖν πυρίχιος, οὔτε μεγαλοπρεπὴς ἐστιν, οὔτε σεμνός· σχῆμα δὲ αὐτοῦ, τοιόνδε... μέλεα· ὁ δὲ σπονδεῖος ἀξίωμα ἔχει καὶ σιμνότητα πολλήν·.... p. 220. ἦδ' ἴαμβος, οὐκ ἀγεννής· οἷον. ἐπεὶ σχολή.... ὁ δὲ τραχαῖος μαλακώτερος τούτου καὶ ἀγεννέστερος· οἷον, θυμὲ.. ἀμηχάνοισιν... δισυλλάβων μὲν δὴ σχήματα, καὶ ῥυθμοὶ τοσαῦτα: τρισυλλάβων δὲ σχήματα. ὀκτώ· ὁ μὲν γὰρ, ἐξ ἁπασῶν βραχειῶν χορεῖος, ταπεινόστε καὶ ἄσημνος· καὶ ἀγεννής· οἷον βρόμιε δορατοφορ' ἐνύαλιε πολέμοιο κέλαδε· p.

222. ὅ δ' ἐξ ἁπασῶν μακρὸς μολλοττὸς, ὑψηλὸς καὶ ἀξιωματικὸς· οἷαν ὦ Ζηνὸς.... Post hunc versum: ὁ δὲ ἀμφίμακρος, καὶ οὗτος τῶν εὖ ἐχόντων· οἷον, ὅιδ' ἐπείγοντο πλωταῖς ἀπήναισι χαλκεμβόλοις p. 226. ὁ δὲ ἀμφίβραχυς, οὐ σχόδρα τῶν εὐσχήμων ἐστὶν· ἀλλὰ κέκασται πρὸς τὸ θῆλυ· οἷον ἴακχε... p. 222. – p. 224. ὁ δὲ ἀνάπαιστος σεμνότητα ἔχει πολλὴν ἐπιτήδειος μεγέθει ἢ πάθει· οἷον· βαρύ μοι κεφαλᾶς ἐπίηρανον ἔχει· ὁ δὲ δάκτυλος. πάνυ σεμνὸς καὶ εἰς τὸ κάλλος τῆς ἑρμηνείας ἀξιολογώτατος·... τούτῳ κοσμεῖται· οἷον, κικόνεσι.... ὁ δὲ βαηχεῖος, ἀνδρώδης πάνυ καὶ εἰς σεμνολογίαν ἐπιτήδειος· οἷον, σὺ, φοῖβε μοῦσαντε σύμβῳ μοι· ὁ δὲ καλιμβάκχειος, καὶ οὗτος ὅμοιος τῷ βακχείῳ· οἷον, τίν' ἀκτὰν.... p. 228. Post πορευθῶ seq. οὗται δώδεκα ῥυθμοίτε κοὶ πόδες εἰσὶ πρῶτοι καταμεροῦντες ἔμμετρον ἅπασαν καὶ ἄμετρον λέξιν·... πόδες καὶ ῥυθμοί.... ἔσται δύο σολλαβῶν ὄντε μείζων τριῶν· ἔνθέντοι καὶ θουκυδίδης ἀξιωματικὸς συγκεῖσθαι τὴν ἐν τῷ ἐπιταφίῳ λέξιν βουλόμενος, οὕτω φησὶν... τὸν λέγον τοιόνδε... αὐτὸν διόλου γὰρ ταυτὶ τὰ κῶλα ἐκ σπονδείων καὶ ἀναπαίστων καὶ κρητικῶν (p. 234.) εἴτ' οὖν ἀμφιμάκρων· καὶ δακτύλων καὶ τῶν τοιούτων· ἃ τὴν σεμνότητα ποιεῖ, σύγκειται· καὶ μυρία τοιαῦτα· καὶ παρὰ Πλάτωνι ἔστιν εὑρεῖν p. 236 et p. 240. ὁ γὰρ ἀνὴρ ἐμμέλειάντε καὶ εὐρυθμίαν,... ὄντως ἐκλέξαι.... ἢ παρήλασεν ἂν τὸν.... κάλλει ἑρμηνείας..., νῦν δὲ... ἔστιν ὅτε... διώκη φράσιν· συντίθησι δὲ τὰ ὀνόματα (p. 242.).... αὐτὸν ἔχει... Post τὸ μέρος· ὁ δὲ δημοσθένης, ὅρος τίς ἐστιν ἐκλογῆς τε ὀνομάτων καὶ κάλλους συνθέσεως· εἰρηκὼς δὴ καὶ περὶ τῶν ῥυθμῶν, ἐπὶ τό τρίτον θεώρημα, τὴν μεταβολὴν μεταβήσομαι· p. 258. λέγω δ' οὐ τὴν.... ἐπεὶ τὰ χεῖρω:.... ὄντα pro μένοντα... ποικιλλόμενα δὲ ταῖς μεταβολαῖς, ἦει καινὰ μένει· τοῖς μὲν οὖν τὰ μέτρα καὶ τὰ μέλη.... pro ἢ οὐχ ἅπασιν.... ἀλλ' ἀνάγκη πάντας εἶναι..

p. 260. in. *ἀρχομένης*... omissa *καὶ οὐδὲ τούτοις ἅπασι-γράφουσιν*.... *ἐάντ' ἐναρμονίους*-.... *ἐάντε χρωματικοὺς*,... *ποιοῦνται μελῳδίας*.-... *στροφαῖς* sine *τε*.... post *φυλάττειν· περὶ τὰς καλουμένας δὲ ἐπῳδούς*, p. 262. *ἑκάστη* post *περίοδος*.... Post *ἑκάστη*, *ἄλλο τε ἄλλα μεγέθη τέ καὶ σχήματα αὐτοῖς περιτιθέντας· οἱ μὲν οὖν ἀρχαῖοι*.... *λέγω ἀναγκαῖον* (in marg. *ἀλκαῖον*)... *ὥστ' ἐν ὀλίγοις*... *εἰσῆγον μεταβολὰς*... omissa *ἐπῳδοῖς τε*... *ὀλίγαις*. – *περιστησιχόρου*,,,, *ἐγγασάμενοι μείζους τὰς περιόδους, πολλὰ μετρα*,... *αὐτάς*, corr. *αὐταῖς*. *μεταβολῆς ἔρωτι*,... *μετέβαλον· δολίους* (suprasc. *δωρίους*)...., p. 264. Post *ποιοῦντες· τοτὲ δὲ χρωματικὰς τοτὲ διατόνους· ἡ δὲ πεζὴ λέξις*-... *ἔχει ποικίλλειν ταῖς μεταβολαῖς*.... p 266. *μεταβολὰς ἐναρμονίους*.... *ταυτὶ δ' ἔξω*..,; *τὸ μὲν. γοργότερον*.... omissa *τὸ δὲ ἀκριβέστερον*.... *ἔχει δὲ χάριν τὸ συγκείμενον οὕτω, ὥστε μὴ συγκεῖσθαι δοκεῖν. παράδειγμα δὲ τῆς τοιαύτης ποιοῦμαι*... p. 268. *ἀδύνατον γὰρ*.... *ποικιλίαις εὐκαιροτέροις*.... *ὡς ἐν ἱστορίαις* (sed corr.) *σχήματι· τὸν δ' ὡς ἐν διαλότων* (sed corr.) *ἐναγωνίων χρέια, ἀλλ' οὐχ ἡ ἰσοκράτους καὶ τῶν ἐκείνου γνωρίμων*... *παρ' αὐτοῖς κύκλος τὶς ὁμοειδὴς τάξις· φυλακὴ· συμπλοκὴ*... *ἄλλα τὲ* (a m rec. suprascr.) Post *ἀκρόασιν· αὐτῷ μὲν ἴσως*... *ἐπήνθουν ἄλλαι*... p. 270. init. *παρὰ δὲ ταῖς*, sed corr. (*λέγεται*) *γίνεται* (sic in Cod.) Post *ἁμάρτημα· ἔτι καταλείπεται ἡμῖν ὁ περὶ τοῦ πρέποντος λόγος· πρέπον δὲ ἐστι, τὸ τοῖς ὑποκειμένοις*... p. 272. *ἁρμοττον προσώποις καὶ*... *ὥσπερ γὰρ ἐστι ἐτὶς ἐκλογὴ νοημάτων· ἡ μὲν, πρέπουσα*... *καὶ σύνθεσις· οὐ γὰρ ὁμοία συνθέσει*... *πάθει ὄντες* (*οὐδὲ ὀλοφυρόμενοι*) *καὶ μὴν καὶ οἱ αὐτοὶ ἄνθρωποι* p. 274. init. *ὅτε ἀπαγγέλλωσι πράγματα*.,. *ἀλλὰ καὶ μιμητικοὶ*... *ταῦτα δὴ δεῖ*... *ποιητὴν* sine *τε* a m. rec. suprascr. *ἐκφέροι*... *εἰωθενὅμηρος*... om. *ἓν ἐν αὐτοῖς*.... Post *ὁρᾶν· οἷον* p. 276. *καὶ μὴν*

καὶ σίσυφον ἴδον.... ἀμφοτέροισιν.... ἐνταῦθα γάρ.... τὴν μόλις.... Post πέτραν. γέγονε γὰρ δὴ παρὰ τὸ ἐν ταῖς δυσὶ στίχοις, οἷς (p. 278.) ἀνακυλίει τὴν πέτραν... πάντ' ἐστὶν... τῷ ἡμίσοι... τῶν βραχειῶν καὶ διαβεβήκασιν αἱ τῶν ὀνομάτων ἁρμονίαι καὶ διεστήκασιν αἰσθητῶς· ἢ τῶν φωνηέντων.... om. συναπτομένων.... σπονδείοις σύγκειται· αἱ μὲν οὖν μονοσύλλαβοι καὶ δισύλλαβοι.... πολλοὺς τοὺς μεταξὺ.... τὸ μόλις... καὶ τὰς ἐποχὰς καὶ τὸ τοῦ μόχθου μέγεθος·... δ' ἐν μήκει... τὴν διέκτασιν·... p. 280. πειρωμένης τὰ γινόμενα. τὰ ἑξῆς δηλοῖ... τὰ γὰρ ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἐπιστρέφουσαν πάλιν καὶ κατακυλιομένην πέτραν, οὐ τὸν αὐτὸν ἡρμήνευσι τρόπον· ἠλλ' ἐπιταχύνας sine τε... κραταιὲς... οὐχὶ συγκυλίεται τῷ βάρει ἢ τῶν ὀνομάτων.... τάχος, μονοσύλλαβον μὲν γὰρ οὐδεμίαν p. 282. ἔχει λέξεις· καὶ οὐ διίστησι τοὺς χρόνους ἀλλ' ἐπιταχύνει· καὶ πλείους τῶν μακρῶν αἱ βραχεῖαι· καὶ οὔτε φωνήεντα διϊστῶσιν ἀλλήλων τὰ ὀνόματα· οὔτε τῷ ἡμιφώνῳ ἡμίφωνον ἢ ἄφωνον παράκειται· ἃ τραχύνει τὸν λόγον· ἀλλὰ συνολισθαίνουσιν ἀλλήλοις... Post ἀκρίβειαν· καὶ ῥυθμὸς οὐδεὶς σπονδεῖος ἐν αὐτοῖς: διαφοραὶ δὲ συνθέσεως ἰδικαὶ μὲν σφόδρα πολλαὶ καὶ εἰς σύνοψιν ἐλθεῖν οὐ δυνάμεναι· οὐ γὰρ ὁμοίως (p. 286. 288. 290.) τὰ αὐτὰ ὀνόματα συντίθεμεν ἅπαντες· τὰς μέντοι γενικὰς.... μόνας τρεῖς εἶναι πείθομαι· ἃς οὐκ ἔχων ὀνομάζειν μεταφορικοῖς ὀνόμασι καλῶ.... τὴν δὲ τρίτην ἄκρατον (suprasc. εὔ m. rec.) εἴτε κατὰ στέρησιν τῶν ἄκρων, εἴτε κατὰ μίξιν, εἴτε κατὰ ἄνεσιν καὶ ἐπίτασιν τῶν ἐσχάτων ὅρων. In marg. Schol, exstat: ὁ δὲ Πλούταρχος τὸ μὲν, τῆς συνθέσεως ἁδρὸν· τὸ δὲ, ἰσχνὸν· τὸ δὲ, μέσον καλεῖ· Post ὅρων· τῆς μὲν οὖν αὐστηρᾶς (p. 294. sqq.).... τοιοσδε ὁ χαρακτὴρ.... ὥστ' ἐκ... ἀπέχειν sine τε... Post ταῖς συμβολαῖς· ῥυθμοὺς δὲ ἐπιτηδεύει τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ μεγαλοπρεπεῖς καὶ οὔτε.... p. 286. οὔτε ἀνάγκη δουλεύοντα· ἀκόλουθα δέ καὶ εὐ-

γενῆ καὶ λαμπρὰ καὶ ἐλεύθερα... κατὰ ἦθος.... συναπαρτιζούσας ἑαυταῖς τὸν νοῦν τὰ πολλὰ (sic m. recent. corr. pro τὰ πολλά) μὲν οὐδὲ βούλεται· εἰ δὲ ποτ'.... ἐμφαίνειν θέλεν,... p. 298. in οὔτε ὅπως... omissa σπονδὴν ἔχουσα·.... ᾠδιν αὐτάρκεις· οὐδέτι τοιοῦτον, ἀλλὰ περὶ τὰς κτώσεις ποικίλη· περὶ τοὺς σχηματισμοὺς... p. 300. ἀκόμψευστος.... τὸν πῖνον.... ἔχουσα κάλλος ἁρμονίας, πολλοὶ ἐγένοντο ζηλωταί· διαφέροντες δὲ τῶν ἄλλων, ἐν μὲν ποιήσει.,.. p. 302. in. ἐν δὲ ἱστορία.... Post ἀντιφῶν· προκείσθω δὲ καὶ παραδείγματα (p. 304.) πινδάρου μὲν διθύραμβος, τίς οὗ ἐστιν ἀρχή. p. 306. εὐκλεαγόραν· ἰαδέτων λάχετε στέφανον τάντε ἀριδρέπτων ἀοιδὰν διόθεν τέμε... ἐπὶ τὸν κισσοδαῆ θεὸν... ὑπάτων πρώντε,.., pro σεμέλαν p. 308. μέλαν. ἐν ἀργέα νεμέω. .. φοίνικος ἑανῶν,... ὧραν θαλάμου... τότε βάλλετε· τότ' ἐπ' ἄμβροτον χέρσον ἴων φόβαι· ῥόδα τὲ κόμαισι... οἰχνεῖτ' ὀμφά μελέων σὺν αὐλοῖς οἰχνεῖται.., ταῦθ' ὅτι ἰσχυρὰ καὶ στιβαρὰ· καὶ ἀξιωματικά.,.. τραχύνει τὲ.... πικραίνει μετρίᾳ μετρίως τὰς ἀκοὰς ἂν ἔποιεν· γέγονε δὲ τοῦτο κατὰ τέχνην· τὸ γὰρ ἐν χορὸν καὶ ἀντίτυπον καὶ οὐκ εὐεπὲς· τοῦ μὲν συνδέσμου λήγοντος εἰς τὸ ν'· τοῦ δὲ προσηγορικοῦ ἀρχομένου ἐξ ἀφώνου τοῦ χ'· ἀσσύμμικτα δὲ κατὰ μίαν συλλαβήν· προηγουμένου τοῦ ν', φύσει ταῦτα τὰ στοιχεῖα· καὶ ἀκόλληφα ὥστε τὰ τῶν συλλαβῶν δύο μορια οὐ συνάπτει τὸν ἦχον p. 812. γενέσθαι μέσοιν ἀμφοῖν.... ἑκατέρων τῶν γραμμάτων τὰς δυνάμεις· ἔτι καὶ τὸ κλυτὰν· ἀντίτυπον πεποίηκε καὶ τραχεῖαν τὴν σύνθεσιν p. 314. καὶ δυσεκφώνητον ἀναβολὴν καὶ ἐγκοπὴν τῆς ἁρμονίας... ποιήσει.... λυθήσεται καὶ τὸ ταχὺ τῆς ἁρμονίας· τοιοῦτο δὲ καὶ τὸ πέμπετε τῶ κλυτὰν ἐπικείμενον οὐκ εὐκέραστον ἦχον ἔχει· p. 316. ἱκανῶς τοῦ στόματος (Ced. στόστοματος) τότε ἀκουστὸν.... δ' αἴτιαν... οὐ τῷ αὐτῷ τρόπῳ τῶν γραμμάτων τούτων ἐκφερο-

ἄντις μὲν ἐκ τῆς φαυλοτέρας, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ.... ἐκ τῆς κρείττονος δὲ.... p. 366. init. οὐδὲν ἕκαστον... οὐδέ μακροῖς.... χρόνον.... ἐν κινήσει φαίνεται καὶ ῥύσει συνεχεῖ πραεῖαι τε εἰσὶ καὶ συνάπτουσαι.... αἴτια ἐστὶν..... ῥάδιον, ἐξ ἐκείνων ἰδεῖν· ἡ δὲ τρίτη καὶ μέση.... p. 370. omissa εἰρημένων δυοῖν. Post ἁρμονιῶν, σχῆμα μὲν οὐδὲν ἴδιον ἔχει· κεκέρασται δὲ ὡς... κρατίστων ὧν αὕτη δοκεῖ μοι.... ἐπειδὴ μεσότητος μέντις ἐστὶ,.. ἔργων· ὁρᾶται δὲ οὐκ ἀπαρτισμὸν· ἀλλὰ ἐν πλάτει· καὶ τὰς εἰδικὰς ἔχει διαφορὰς, πολλάς·... pro αὐτῇ, αὐτοὶ.... ἐπετήδευσαν· κορυφὴ μὲν ἁπάντων καὶ σκοπὸς ἐξ οὗ.... p. 372. init. ὅτου ἂν ἅψοιτο, ταῖς τε αὐστηραῖς καὶ ἀνθηραῖς ἁρμονίαις.... τῶν δὲ ἄλλων... ἐκείνω omiss. ὕστεροι μέντοι ὁμήρου μακρῷ παρ' ἐκεῖνον ἐξεταζόμενοι φαίνοιντ' ἄν.... θεωρείη... p. 374. init. post τοὺς λόγους· ἐπὶ τούτοις ῥητέον, πῶς γίνεται λέξις ἄμετρος (μ). ὁποῖα (sic) καλῷ ποιήματι.... πόιημα ἢ μέλος, p. 378. in. Post παραπλήσιον· ἔστω δὲ παράδειγμα δημοσθένης· ὃν ἐν τοῖς μάλιστα οἶμαι.... ἐκμεμάχθαι φράσιν· τίς γὰρ οὐκ ἂν ὁμολογήσειε.... καὶ μάλιστα τοὺς φιλιππικοὺς καὶ τοὺς δικανικοὺς τοὺς δημοσίους· ὧν ἑνὸς τὸ προοίμιον (ο) τουτί·... κατηγορήσαντα.... οὕτω προάγειν.... εἴπερ ἄρ' ὀρθῶς ἐγὼ.... περί τοῦ χερόννησου... ὑμᾶς ἀσφαλῶς.... p. 380. in. καὶ πάλιν αὐτῆς περὶ τοὺτ' ἔστι μοι νῦν ἅπασα ἡ σπουδή·.... φρονῶ· πᾶσα λέξις.... συγκειμένη... om. μοῦσαν... μελικὴν οἶμαι χάριν... οὐ omiss. αὐτήν· ἐὰν μὴ περιέχῃ μέτρα p. 382. ἐγκατατεταγμένους ἀλλήλους.... ἔρυθμον... ποίημα γὰρ ἔσται καὶ μέλος ἀλλ' εὔμετρον αὐτὴν χρὴ καὶ ἔρρυθμον φαίνεσθαι μόνον... ποίημάτε... ἐμμελὴς... Post οὐ μέλος δὲ p. 384. in. ἡ μὲν γὰρ ὅμοια... καὶ κατὰ στίχον... τῶν ἑξῆς χρωμένη.... ὀνόματα αὐτῇ μέτρον καὶ μέλος..... ἐμπεριλαμβάνουσα εὐρυθ-

γίστοις... βραχυτέραις.... ὡς' ὃν ἀποστάθμης.... p. 342. ἀρχαιοπρεπεστέροις· ἀλλὰ τοῖς τρυφβοῖς· καὶ θεατρικοῖς χρῆται· καὶ ὅλως τοὐναντίον ἔχει σχῆμα τῆς πρατέρας· ἐποποιῶν μὲν οὖν ἔμοιγε κάλλιστα τουτονὶ δοκεῖ τὸν χαρακτῆρα ἐξεργάσασθαι ἡσίοδος.... καὶ μετ' αὐτὴν, ἀνακρέων καὶ σιμωνίδης... μόνος εὐριπίδης... ἀκριβῶς μὲν οὐδεὶς p. 344. εὔφορός τε καὶ θεόπομπος... ἰσοκράτης... ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ... ποικιλόφρων... p. 348. λίσομαί σε... θυμὸν... ἀλλὰ τυ (sic) δελφὲ πόκα τ' ἔρωτα τὰς ἐμὰς αὐδὰς ἀΐοις ἀπόλυ ἔκλυες... χρύσειον ἦλθες p. 350. καλοὶ δέ σ' ἄγον ὠκέες στρουθοὶ· περὶ γᾶς.... πυκνὰ διυεῦντες πτέρ' ἀπωρανῶθερος δια μέσω αἶψα δ' ἐξήκοντος· τί δ'... ἦρέ ὅτι δ' ἦν τὸ πέπονθα κὤττι κα δεῦρο κάλλημην (Cod. κάλλημην sine punctis) κὤττι γ'.... γενέσθω.... θυμω· τίνα δ' ἠῦτε πειθὼ καὶ σαγήνεσσαν.... τίς ὦ σαπφὼ δίκη.... ε[illegible]άγοι οἳ δὲ δῶρα μὴ δὲ τ' ἄλλα δώσει, αἳ δὲ μὴ φιλεῖ,.. κὼ είαις (Cod. κω ἒι) καὶ θέλεις ἐλθή μοι καὶ νῦν· χαλεπὰν δὲ λῦσον.... ὅσα δέμοι τελέσαι θυμὸς, ἱμέρα.... σὺ δ' αὐτᾶ.... συνεχεία.... p. 354. – p. 356. τοῖς ἀφώνοις συνάπτεται μικροῦ διὰ πάσης τῆς ᾠδῆς· ὅσα προτάττεσθαι καὶ ὑποτάττεσθαι πέφυκεν ἀλλήλοις κατὰ μίαν συλλαβὴν συνεκφερόμενα ἡμιφώνων τὲ πρὸς ἡμίφωνα· καὶ ἀφώνων καὶ φωνηέντων· πρὸς ἄλληλα συμπτώσεις· αἳ διασαλεύουσι τοὺς ἤχους.... ὀλίγαι πάνυ ἔνεισιν· εἰκότως δὲ γέγονεν εὔρους τίς ἡ λέξις καὶ μαλακὴ τῆς ἁρμονίας p. 358. in. Post τὸν ἦχον, καὶ σαπφοῦς μὲν ταῦτα· ἰσοκράτους δὲ ἐκ τοῦ ἀρεοπαγιτικοῦ, τάδε· p. 360. εἰρήνην δὲ τὰ.... p. 362. ἐχούσης· ἑτοίμους ἡμῖν ἦντι δέοι.... πολλοὶ δὲ πλείους τοὺς τὰς τόξεις ἐπιτελοῦντας...: βούλεσθε περὶ σωτηρίας.... τῇ δυνάμει ταύτῃ.... p. 364. εἰς πλεῖστον κίνδυνον... ταπεινότητι... πρότεραν ἄντις εὔξαιτο τούτων τῶν μερίδων.... τοῖς αὐτοῦ, omiss. καταλιπεῖν· ἴδοι γὰρ

ἄντις μὲν ἐκ τῆς φαυλοτέρας, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ.... ἐκ τῆς κρείττονος δὲ.... p. 366. init. οὐδὲν ἕκαστον... οὐδέ μακροῖς.... χρόνον.... ἐν κινήσει φαίνεται καὶ ῥύσει συνεχεῖ πραεῖαι τε εἰσὶ καὶ συνάπτουσαι.... αἴτια ἐστὶν..... ῥάδιον, ἐξ ἐκείνων ἰδεῖν· ἡ δὲ τρίτη καὶ μέση.... p. 370. omissa εἰρημένων δυοῖν. Post ἁρμονιῶν, σχῆμα μὲν οὐδὲν ἴδιον ἔχει· κεκέρασται δὲ ὡς... κρατίστων ὧν αὕτη δοκεῖ μοι.... ἐπειδὴ μεσότητος μέντις ἐστὶ,.. ἔργων· ὁρᾶται δὲ οὐκ ἀπαρτισμὸν· ἀλλὰ ἐν πλάτει· καὶ τὰς εἰδικὰς ἔχει διαφορὰς, πολλὰς·... pro αὐτῇ, αὐτοὶ.... ἐπετήδευσαν· κορυφὴ μὲν ἁπάντων καὶ σκοπὸς ἐξ οὗ.... p. 372. init. ὅτου ἂν ἅψοιτο, ταῖς τε αὐστηραῖς καὶ ἀνθηραῖς ἁρμονίαις.... τῶν δὲ ἄλλων... ἐκείνω omiss. ὕστεροι μέντοι ὁμήρου μακρῷ παρ' ἐκεῖνον ἐξεταζόμενοι φαίνοιντ' ἂν.... θεωρείη... p. 374. init. post τοὺς λόγους· ἐπὶ τούτοις ῥητέον, πῶς γίνεται λέξις ἄμετρος. ὁποῖα (sic) καλῷ ποιήματι.... πόιημα ἢ μέλος, p. 378. in. Post παραπλήσιον· ἔστω δὲ παράδειγμα δημοσθένης· ὃν ἐν τοῖς μάλιστα οἶμαι.... ἐκμεμάχθαι φράσιν· τίς γὰρ οὐκ ἂν ὁμολογήσειε.... καὶ μάλιστα τοὺς φιλιππικοὺς καὶ τοὺς δικανικοὺς τοὺς δημοσίους· ὧν ἑνὸς τὸ προοίμιον τουτὶ·... κατηγορήσαντα.... οὕτω προάγειν.... εἴπερ ἄρ' ὀρθῶς ἐγὼ.... περί τοῦ χερόννησου... ὑμᾶς ἀσφαλῶς.... p. 380. in. καὶ πάλιν αὐτῆς περὶ τούτ' ἔστι μοι νῦν ἅπασα ἡ σπουδὴ·.... φρονῶ· πᾶσα λέξις.... συγκειμένη... om. μοῦσαν... μελικὴν οἶμαι χάριν... οὐ omiss. αὐτήν· ἐὰν μὴ περιέχῃ μέτρα p. 382. ἐγκατατεταγμένους ἀλλήλους.... ἔρυθμον... ποίημα γὰρ ἔσται καὶ μέλος ἀλλ' εὔμετρον αὐτὴν χρὴ καὶ ἔρρυθμον φαίνεσθαι μόνον..:. ποίημάτε... ἐμμελὴς... Post οὐ μέλος δὲ p. 384 in. ἡ μὲν γὰρ ὅμοια... καὶ κατὰ στίχον... τῶν ἑξῆς χρωμένη.... ὀνόματα αὐτῇ μέτρον καὶ μέλος..... ἐμπεριλαμβάνουσα εὔρυθ-

μος... τοιάυτην δή φημι· πᾶσαν εἶναι λέξιν ἄμετρον. ἥτις ἐμφαίνει.... δημοσθένην κεχρῆσθαι φημὶ· αὐτίκα ἐπὶ τοῦ προτεθέντος παραδείγματος ἄρχεται μὲν ἀπὸ ἀναπαιστικοῦ στίχου τετραμέτρου· (p. 376.) λείπεται δὲ ποδὶ τοῦ τελείου.... προσλάβοι πόδα, τέλειον ἀναπαιστικὸν ἔσται, ὃ... Post παρεῖναι sqq. p. 388. τοῦτο δὴ οὐκ ἐκ ταυτομάτου γέγονεν· ἀλλ' ἐξ ἐπιτηδεύσεως· καὶ γὰρ τὸ συναπτόμενον τούτῳ κῶλον εἰ διαλύσει ἔστιν αὐτοῦ, τὴν δευτέραν συναλειφὴν ἣ πεποίηκεν.... τὸ τρίτον κῶλον τετράμετρον ἐλεγειακόν.... p. 390. init. om. ἀκριβῶς.... ἕνεκα καὶ ἑνὸς δὴ τοῦ μεταξὺ.... τὸ ἥκειν.... κατηγορήσαντα... πάλιν κῶλον ἀριστοφάνειον ἔστι· μὴ μικρὸν... οὕτως· τὸ δ' ἀκόλουθον, ἴσον ἐστὶν, ἰαμβικῷ τριμέτρῳ p. 392. Post ἀπέχθειαν· καὶ τὸ προσεχὲς πάλιν ἰαμβεῖόν ἐστι καὶ τοῦτο τρίμετρον.... εἴπερ ἄρα... μακρὸν p. 394. καὶ ἔτι τὸ καὶ σκοπῶ παρεμπεσὸν ἐπισκοπούμενος τὸ μέτρον ἠφάνισε· καὶ μηδεὶς ἄτοπον λογίσαιτο, εἰ τοσαύτης δόξης ἐπὶ δεινότητι.... p. 404. ἑαυτὸν... omissa φθόνῳ καὶ.... Post χρόνῳ· ἠβουλήθη μηδὲν εἰκῇ... παραλαμβάνειν... Post μήτ' ὄνομα· ἄλλως τε καὶ.... om. ἐκφέροντας p. 406. init. οἱ μὲν γε.... omissa ἀποφαίνουσιν, ἐν.... γεγονὼς ἔτη· γνώρισμα δὲ τούτου (§. 408.) τά τε ἄλλα.... Post τοῦ ἀρίστωνος· πολὺ γὰρ μᾶλλον προσήκει τούτοις· μηδενὸς τῶν ἐλαχίστων ὀλιγωρεῖν, ἢ ζωγράφοις καὶ τορευταῖς περὶ τὰ φλεβία καὶ τὰ πτίλα... διατρίβειν τῆς τέχνης ἀκρίβειαν· μειράκειον μὲν οὖν ὄντα αὐτὸν... ἅπτομενὸν, οὐκ ἄλογον πάντα περισκοπεῖν, ὅσα εἰς ἀνθρωπίνην ἦν ἐπιτήδευσιν δυνατὰ πεσεῖν, ἐπειδὴ δὲ οἱ χρόνοι ὡς ἄσκησις ἰσχὺν πολὺν λαβοῦσα.... ῥᾶστον sine τε,... ᾔδει ποιεῖν... p. 412. in τὸ τέλος· καὶ ἡμεῖς δὲ τὰ γράμματα παιδευόμενοι, πρῶτα μὲν τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐκμανθάνομεν p. 414. ἐκστάσεις τε καὶ συστολάς.... παραπλησια· ὅταν δὲ τούτων τὴν ἐπιστήμην λάβωμεν, τότε ἀρχόμεθα γράφειν... κατὰ συλλαβάς...

—

ἐπειδὰν δὲ ὁ χρόνος... ποιήσῃ... ἕξει τὲ τάχει.... τοιοῦτο δὴ... σύνθεσιν τῶν ὀνομάτων γίνεται παρὰ τοῖς ἀθληταῖς τοῦ ἔργου· τοὺς δὲ τούτου ἀπείρους θαυμάζειν καὶ ἀπιστεῖν οὐκ ἄλογον· p. 416. περὶ δὲ τῆς ἐμμελοῦς καὶ ἐμμέτρου συνθέσεως πρὸς τὴν πεζὴν λέξιν, πρώτη μὲν ἐστιν αἰτία- κάνταῦθα ἡ τῶν περιόδων ἐμμετρία· τὸν δὴ βουλόμενον... δεῖ τὰ τῆς λέξεως μόρια συμμέτρως μὴ συναπαρτίζοντα τοῖς στίχοις... δὲ κόμματα συνάγειν... τὰς τε ἰσομεγέθεις... τὸ περισσ τοὺς ῥυθμοὺς. Post πεπλανημένον· παραδείγματα τούτων p, 424. ἀτραπὸν.... τρίτον δὲ. δι' ἄκρας. τέταρτον δὲ praeced. κομμάτιον· omissis ἔλοττον κώλου... οἱ οἱ... ἐξ ἡμιστιχίων δύο. ἔπειτα τὸ τελευταῖον· ὅ οἱ... ἀτελεῖ μὲν γὰρ τὸν τρίτον ποιοῦντα στίχον· τοῦ δὲ τετάρτου.:. ἀφηρημένον τὰ δ' αὐτὰ νοητέον κἀν τοῖς ἰαμβικοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις μέτροις ὧν παρὰ τοῖς τραγικοῖς μυρία τὰ παραδείγματα τοιαῦτα δ' ἐστὶ τὰ ὅμοια.... p. 436. Definit Cod. in τὰς αἰτίας.

OBSERVATIONES IN THUCYDIDEM CONTINUATAE.

Lib. I. Cap. 22.

Ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφὲς σκοπεῖν καὶ τῶν μελλόντων ποτὲ αὖθις κατὰ τὸ ἀνθρώπειον τοιούτων ὄντων καὶ παραπλησίων ἔσεσθαι, ὠφέλιμα κρίνειν αὐτὰ, ἀρκούντως ἕξει.

Egerunt de hoc loco nuper *Poppo* in Observatt. in Thucyd. p. 99. et *Göllerus* in Actis Monacensibus Tom. II. p. 214. Uterque *ὄντων* post *τοιούτων*, omissum sane in multis mss. sensuique officiens, cum aliis criticis delendum iudicat. Unde vero vocem, quae sententiam turbat atque confundit in orationem simplicem et apertam illatam esse statuas? Talia non aliunde, ut fere dicunt, inferuntur, sed corruptis genuinis lectionibus originem habent. Scribendum haud dubie *ΤΙΝΩΝ* pro *ΟΝΤΩΝ*· *ὅσοι βουλήσονται... τῶν μελ-*

λόντων ποτὲ αὖθις.... τοιούτων τινῶν καὶ παραπλησίων ἔσεσθαι κ. τ. λ. — Τοιαῦτά τινα sunt *eadem fere*, et circumspecte ita loquutus est prudentissimus historiarum scriptor, quippe diversis temporibus non *eadem prorsus* nec solent nec possunt accidere. In reliquis *Fr. Aug. Wolfius*, docente Poppone, *Henr.* Stephanum sequutus, ad καὶ τῶν μελλόντων repetendum iudicavit τὸ σαφὲς σκοπεῖν, ut structura sit: ὅσοι βουλήσονται τῶν τε γενομένων καὶ τῶν μελλόντων τὸ σαφὲς σκοπεῖν.... (τούτους) ὠφέλιμα κρίνειν αὐτὰ, ἀρκούντως ἕξει (ἐμοί). Cum vero non recte quisquam dicatur τῶν μελλόντων τὸ σαφὲς σκοπεῖν, sive *verum*, sive *certum* τὸ σαφές vertas, Wolfius τὸ σαφές statuit esse *id quod perspicuum et in clara luce positum est*, minus recte, ut equidem puto. Nam τῶν λεγομένων τὸ σαφὲς potest sane esse dictorum aut veritas aut perspicuitas; at vero τῶν γενομένων et τῶν μελλόντων τὸ σαφές vix aliud quidquam quam rerum aut factarum aut futurarum veritas i. e. quod in rebus his exploratum et certum est. Accedit, quod Thucydides τῶν μελλόντων τὸ σαφὲς σκοπεῖν eo sensu, quo voluit Wolfins, ne dicere quidem potuisset quamvis linguae usus id ei permisisset. Nemo enim res futuras tanquam *clara in luce* positas coutemplari potest, quoniam et hic valet, quod Pindarus dicit Σύμβολον δ' οὔ-

πω τις ἐπιχθονίων Πιστὸν ἀμφὶ πράξιος ἐσσομένας εὗρεν θεόθεν. Τῶν δὲ μελλόντων τετύφλωνται φράδαι Olymp. XII, 10 seqq. At vero ex rebus praeteritis coniectura de futuris fieri, et ex recta illarum contemplatione in his aut praevidendis aut dirigendis utilitas peti potest. Ita Thucydides de ipso adeo Themistocle iudicat, quem rerum futurarum callidissimum describit: τῶν μελλόντων ἐπιπλεῖστον τῶν γενησομένων εἰκαστής libr. I. c. 138. Quodsi igitur hanc viam inisset Thucydides, quam monstrat Wolfius, haud dubie dixisset: ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφὲς σκοπεῖν καὶ τῶν μελλόντων.,.. τὸ γενησόμενον εἰκάζειν aut simile aliquid. Ac Wyttenbachius quidem qui ista haud dubie perspiciebat, in Eclogis histor. p. 369. τὰ inter ἔσεσθαι et ὠφέλιμα interposuit, et, verbis αὐτὰ ἀρκούντως ἕξει iunctis, ita locum constituit: ὅσοι δὲ βουλήσονται τῶν τε γενομένων τὸ σαφὲς σκοπεῖν καὶ τῶν μελλόντων..., παραπλησίων ἔσεσθαι, τὰ ὠφέλιμα κρίνειν (iudicare, quid utile factu sit in rebus futuris) αὐτὰ ἀρκούντως ἕξει nempe τούτοις, his mea opera utilis erit. Disputat contra hanc rationem Poppo, dicens, in Thucydidis libris rarissima, imo fortassis nulla vocabulorum, prorsus extinctorum exempla reperiri. Hoc saltem non ad minores voces, velut particulas, articulos, relativa pronomina pertinere in prima parte harum observa-

tionum vidimus. Ut in exemplis ibi allatis, ita et in nostro τὰ istud praecedentis syllabae σθαι similitudine elisum dicat, qui Wyttenbachii rationem defendat. Haud scio an duae etiam exciderint libr. III. c. 4. οὐ γὰρ ἐπίστευον τοῖς ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων προχωρήσειν, ubi legam ἐπίστευον αὐτοῖς τὰ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων προχωρήσειν.

Lib. I. Cap. 60.

Ἀπανίσταται (οἱ Ἀθηναῖοι) ἐκ τῆς Μακεδονίας, καὶ ἀφικόμενοι ἐς Βέῤῥοιαν, κἀκεῖθεν ἐπιστρέψαντες, καὶ πειράσαντες πρῶτον τοῦ χωρίου καὶ οὐχ ἑλόντες ἐπορεύοντο κατὰ γῆν πρὸς τὴν Ποτείδειαν.

Ἐπιστρέφειν sensu medio, ut notum, significat aut *se convertere in aliquem*, aut redire *in viam quam veneris*. Iam si κἀκεῖθεν ἐπορεύοντο cum Gottlebero copules, ἐπιστρέψαντες, priori significatione intelligendum et cum ἐς Βέῤῥοιαν iugendum erit, sensu inepto: ἀφικόμενοι ἐς Βέῤῥοιαν καὶ ἐπιστρέψαντες. Prius enim se convertere Berrhoeam debebant, quam illuc adventarent. Iungendum igitur κἀκεῖθεν ἐπιστρέψαντες atque inde conversi seu reversi. Iam vero non videntnr coire καὶ πειράσαντες πρῶτον τοῦ χωρίου. Res ipsa enim et adverbium πρῶτον postulant, ut ante abscessum oppidum tentasse eos

statuere debeamus. Hinc credas pro *καὶ πειράσαντες πρῶτον κ. τ. λ.* scribendum esse *καταπειράσαντες πρῶτον τοῦ χωρίου*, et sane *Polybius* in hac re plerumque verbo *καταπειράζειν* utitur: *Καταπειράσαντες μὲν τῆς Πελληνέων πόλεως, κατασύραντες δὲ τὴν Σικυωνίων χώραν, τέλος κατὰ τὸν Ἰσθμὸν ἐποιήσαντο τὴν ἀπόλυσιν* IV, 13. 5. — *Καὶ προσερείδοντες τὰς κλίμακας τοῖς τείχεσι, κατεπείραζον τῆς πόλεως* IV, 16. *Διανοούμενον τῇ μετὰ ταῦθ' ἡμέρᾳ καταπειράζειν τῆς πόλεως* IV, 6. al. At vero Thucydides hoc composito prorsus abstinuit et aut simplex *πειρᾶν* adhibuit, ut *τῆς Νυσαίας πειράσαι* IV, 70, *τῶν τειχῶν πειρᾶν* VII, 12. al. quod facit etiam Herodotus: *πειρασάντες τοῦ χωρίου* IV, 80. *πειρᾶν τῆς πόλιος* VI, 82. al. et *πειρᾶσθαι τῆς Πελοποννήσου* VIII, 101. — aut composito *ἀποπειρᾶν* utitur: (*ναῦς ἐπλήρουν*) *ὅπως ναυμαχίας τε ἀποπειράσωσι κ. τ. λ.* VII, 56. et formâ eius mediâ *ναυμαχίας ἀποπειρᾶσθαι ἐβούλοντο* IV, 24. Cum autem nuspiam verbo *καταπαιράζειν* usus sit Thuc., nemo cautus id ei obtrudat. *Reiskius* inter participia *ἐπιστρέψαντες καὶ πειράσαντες* copulam e medio tollit, pessumâ sane criticam exercendi ratione, qua deleas, quae explicare non possis. Nihil mutandum sed notionum *μετάθεσιν* statuendam esse, ut sequatur ea, quae alteram praecedere deberet, docet geminus fere

locus libr. VII, 38. τῆς δὲ ἡμέρας ἐπιπολὺ προςπλέοντες, καὶ ἀνακρουόμενοι καὶ πειράσαντες ἀλλήλων καὶ οὐδέτεροι δυνάμενοι ἄξιόν τι λόγου παραλαβεῖν.... διεκρίθησαν. Nam in his quoque prius tentabant semet invicem, quam repellerentur. In nostro vertere possis: *Et illinc reversi, ac tentato quidem primum oppido neque capto, terra Potidaeam proficiscebantur.*

Lib. I. Cap. 136.

Ἀναγκάζεται κατά τι ἄπορον παρὰ Ἄδμητον τὸν Μολοσσῶν βασιλέα, ὄντα αὐτῷ οὐ φίλον, καταλῦσαι.

Sermo est de Themistocle a legatis Atheniensium et Lacedaemoniorum in fuga presso. Apertum autem, hunc non *aliqua* necessitate, sed ipsa necessitate coactum ad Admetum fugisse, quem sibi inimicum esse sciret. Ne dubites igitur κατὰ τὸ ἄπορον scribere. In eodem capite mireris, verba καὶ γὰρ ἂν ὑπ' ἐκείνου πολλῷ ἀσθενεστέρου ἐν τῷ παρόντι κακῶς πάσχειν cum vitiosa lectione ἀσθενεστέρου tam diu relinqui potuisse, cum veram, nempe ἀσθενέστερον etiam Codices exhibeant. Non enim in praesentiarum Admetus, sed Themistocles viribus minor erat.

Lib. II. Cap. XVI.

Εἴ τι αὐτοὶ ἢ οἱ πατέρες ἡμῶν βάρβαρον ἢ Ἕλληνα πόλεμον ἐπιόντα προθύμως ἠμυνάμεθα, μακρηγορεῖν ἐν εἰδόσιν οὐ βουλόμενος ἐάσω.

Quae a Gottlebero aliisque ac nuper etiam a Poppone in Thucyd. ed. T. I. p. 164 in uberrimâ et utilissima elocutionis Thucydideae pertractatione ad hunc locum afferuntur, non sufficiunt ad duplicem substantivi pro adiectivo usum in Thucydidis oratione stabiliendum. Accedit usus verbi in ἐπιὼν πόλεμος. Optimus Gottleberus ad haec: „Dura est forma et nusquam obvia πόλεμον ἐπιόντα ἀμύνεσθαι, frequens autem, τὸν ἐπιόντα πολέμιον ἀμύνεσθαι." — Non insolens quidem forma, sed quae ad lyricam dictionem exsurgat. Ita *Pindarus* ap. Stobaeum serm. CLXVII. p. 571. ed. Wechel. Fragmentt. Sylloge p. 39. ed. nov. Heynii: *Γλυκὺ δὲ πόλεμος ἀπείροισιν. ἐμπείρων δέ τις ταρβεῖ προσιόντα νιν καρδίᾳ περισσῶς*, ubi, quod in hac re plerumque de personis dicitur, a lyrico ad bellum, quod instar hostis te aggrediatur translatum vides. Itaque patiantur idiomatum graecorum collectores, hunc locum a nobis eorum cornucopiae eripi, dum scribimus *βάρβαρον ἢ Ἕλληνα πολέμῳ ἐπιόντα προθύμως ἠμυνόμεθα*, Nam *ἐπιέναι* de hostibus aut bellum inferentibus, *πολέμῳ ἐπιέναι*, aut impetum facientibus solemne et historicis frequen-

VI.

FRIDERICI THIERSCHI

OBSERVATIONES

IN

VARIOS SCRIPTORES

GRAECOS ET LATINOS.

PARS SECUNDA.

Neque is locus solus est in hoc Taciti libello, qui levi aliqua transpositione sanari potest. Ita cap. 21. *Quemcunque* mortalium arcere tecto, nefas habetur: pro fortuna quisque apparatis epulis excipit. Cum defecere.... proximam domum non invitati adeunt.... nec interest: pari humanitate excipiuntur. Notum ignotumque, quantum ad ius hospitii nemo discernit. Abeunti, si quid poposcerit, concedere moris: et poscendi invicem eadem facilitas. Gaudent muneribus: sed nec data imputant, nec acceptis obligantur. *Victus inter hospites comis. Statim e somno.... lavantur* cet. In his verba *Victus inter hospites comis* tunc demum loco suo posita essent, si quae nulla nectendi aut limitandi particula subiiciuntur, brevem hanc sententiam et a nexu reliquorum separatam explicarent aut confirmarent. Haec ipsa autem, quae sequuntur nihil iam de hospitibus aut hospitii iure referunt, sed quotidianae vitae apud Germanos usus et negotia recensent. Hinc illa iuterpretum, nonnullis aut spuria esse aut glossam redolere visa sunt. *Ernestio* saltem de loco suspecta sunt, et iure quidem, reponenda illuc, ubi de vita hospitum agitur. Quemcumque mortalium arcere tecto, nefas habetur.... Notum ignotumque quantum ad ius hospitii, nemo discernit. *Victus inter hospites comis. Abeunti si*

quid poposcerit, concedere moris est. — Nempe dum *adsunt comiter habentur, cum discedunt, donis afficiuntur*, quae bene et arcte inter se cohaerere apertum est.

Porro cap. 18. Dotem.... uxori maritus offert.... boves et frenatum equum et scutum cum framea gladioque..... Mulier..... ipsis incipientis matrimonii auspiciis admonetur, venire se laborum periculorumque sociam.... *accipere se, quae liberis inviolata ac digna reddat, quae nurus accipiant, rursusque ad nepotes referant.*

Recte post alios Passovius docuit, *digna* non ita absolute poni posse, ut nostro loco legitur; nec tamen orationem in hoc vocabulorum situ „*inviolata ac digna reddat*“ separaveris ita, ut *ac digna* ad verba *quae nurus accipiant*, referri possit. Itaque levissima transpositione vocum *ac digna reddat* ordinem mutandum iudico *reddat ac digna*, ut sese excipiant *ac digna quae nurus accipiant*, quae etiam *Nicolai Heinsii* fuit sententia. Ceterum Ernestius refert, in editione Taciti principe, *Spirensi* nempe, *rursus quae* legi, non vero commemorat, in eadem *referantur* esse pro *referant*. Nempe ita Spirensis locum exhibet: *accipere se quae liberis inviolata: ac digna reddat: quae nurus accipiant: rursus quae*

ad nepotes referantur, quam scripturam, si transpositionem illam admittas, genuinam credo; nec velim cum *Passovio rursus* praecedenti colo annectere *quae nurus accipiant rursus*, quae etc. Nam *rursus* apud Tacitum in huiusmodi nexu simul copulae vice fungitur.

Ut in his ordo verborum, ita interpunctionis ratio mutanda Cap. 20. Dominum ac servum nullis educationis deliciis dignoscas. Inter eadem pecora, in eadem humo degunt: *donec aetas separet ingenuos, virtus agnoscat.* Postrema *virtus agnoscat* vel in Tacito *abruptius* dicta esse quam par est, facile concedas. Editio illa princeps nullum prorsus incisum ponit inter verba *donec aetas separet ingenuos virtus agnoscat.* Tu distinguas post *separet*, ut coeant, *donec aetas separet* (nempe eos, et) *ingenuos virtus agnoscat*. Sensus: aetate provecti separantur dominus ac servus, tum vero etiam virtute alter ille ostendit, se ingenuum esse.

Sed quoniam editionis Spirensis mentionem fecimus, eius lectiones in omnibus locis, in quibus constituendis aut critici laborarunt aut libri variant, integras apponamus, quoniam ab *Ernestio*, qui solus editorum Taciti, ea usus esse videtur, neque omnes illas neque satis accurate eas quas exhibet, exscriptas esse video. Pla-

cuit his eas quoque adiicere, ex quibus pateat, quam orthographiae rationem editor Spirensis sequutus sit. Illam autem editionem fors aliqua mihi in manus dedit.

Veteres Taciti editiones, quas Bibliotheca regia Monacensis possidet cum perlustrarem, reperi, unam ex illis sine titulo, loco et anno impressam et cum aliis libellis latinis in unum volumen compactam, illam ipsam esse principem Spirensem, multis quaesitam et paucis visam. In prima pagina scriptum est: *Fratrum Benedictinorum Aurisiensium*, unde patet, pretiosissimum hoc κειμήλιον ex Monasterio illorum in Bibliothecam regiam venisse. Post Annales, Historias et Dialogum de causis corruptae eloquentiae legitur

Finis Deo laus

Caesareos mores scribit Cornelius. esto
Iste tibi codex: historiae pater est.
Insigni quem laude feret gens postera: pressit
Spira premens: artis gloria prima suae.

Post hoc Epigramma dimidia fere pagina et tres sequentes vacuae sunt, deinde sequitur: *Cornelii Taciti illustrissimi historici de situ moribus et populis Germaniae libellus aureus.*

Cap. I. Gallis *rhaetiisque*... mutuo *metu*.., Caetera... et *insularum* immensa... Alpium *in accesso*... *Arbonae* iugo... meatibus *erumpit*.

Cap. 2. nisi *si* patria sit... annalium genus

sit: Tuistonem.... gentis *conditorisque*... *assignant*... herminones... *autem licentia* vetustatis *pluris*... pluresque... appellationes... *Suenos: Vandalios* †) *affirmant*... *Caeterum*... nuper additum.... ac *nunc* Tungri: *tunc* Germani vocati sint. Ita nationis nomen: *non* gentis evaluisse paulatim: Vt omnes primum a victore ob metum: mox a se ipsis invento nomine Germani vocarentur.

Cap. 3. quem Baritum.... *voces illae* quam virtutis concentus *videntur*. Affectatur... ad os *stutis* (sic)... terras. Asciburgiumque... *hodie* incolitur.... ††) *monimentaque*.

Cap. 4. *propriam: et*.... idem: omnibus truces.... magna corpora; *et* tantum... ad impetum coelo... solo*ve*.

Cap. 5. Terra *et si*... *differt*... sylvis... pannoniam aspicit... impatiens... fecunda... plerumque improcera... affirmaverim.... haud *proinde*... *) alia, *vilitate*... in precio... mer-

---

†) Posterior a et o fere totae in nostro exemplari absunt.

††) Inter voces *nominatumque* et *Aram* lacuna est octodecim fere literarum et vacuum spatium.

*) *Haud proinde*. Editio romana *haud perinde*. Fluctuant plerumque libri inter *proinde* et *perinde*, magis tamen in hanc inclino, et redit fere cap. 34. aliaeque gentes, *haud perinde* memoratae, nullo librorum dissensu. Male tamen *Gronovius* explicat *haud perinde*,

tium utuntur.... affectione animi... *facilior* usui

Cap. 6.... colligitur... *plura* singuli atque in imensú... †) cassis: aut *galeae*... *varietate* gyros in... peditum: *quos ex*... *Diffinitur* et numerus. *Centeni*.... precipuum flagitium... concilium

Cap. 7.... infinita *ac* libera.... praesunt. Caeterum... *neque* verberare.... quodque preecipuum.... unde *ululatus foeminarum.*

Cap. 8. a foeminis... obiectu peccatorum... impatientius foeminarum... quinetiam.... apud plaerosque

Cap. 9.... Pars *suenorum*... docet *adiectam* religionem. Caeterum... spetiem assimilare.... caelestium.... appellant.

Cap. 10.... temere ac fortuito... consuletur. caelumque... *hinnitus ac* fremitus... quenque...

Cap. 11... principes pertractentur... et subitum *incidit* certis... impletur... hoc *auspicacissimum*... simul: *nec iussi*... ut turbae placuit... tum et coercendi... aspernantur.... assensus genus.

---

puta ac nos Romani et omnes fere aliae nationes." Voces haud perinde, haud ita, ut graecorum *οὐχ οὕτως*, *οὐ τόσον* idem valent quod *non magnopere*.

†) i. e. sine dubio immensum, ut infra habet editio Spir. cap. 33. etiam imensum. sed c. 34. immensos. Infra eodem modo c. 21. iplacabiles. 25. ipune. dútaxat. c. 27. quorúdam. 35. septétrionem. 43. iponunt. 45. imotum.

Cap. 12.... transfugas.... ceno ac.... pro modo *poenarum* equorum... exolvitur... vicosque reddunt.

Cap. 13.... *Tum eum* in ipso concilio.... haec apud illos... adolescentulis assignant. Caeteris... iampridem.... aggregantur... aspici... *quinetiam ipse*... et principum. Cui... electorum iuvenum globo circundari.... plerunque

Cap. 14.... *non aequare*... assignare. *principum* sacramentum.... ocio torpeat.... et facilius inter ancipitia *clarescant*.... belloque *tueare*.... Nam epulae et quanquam incompti: largi tamen *apparatus* pro stipendio *caedunt* †) expectare.... acquirere.

Cap. 15.... ineunt: *non* multum... ocium... et *agiorum* (sic) cura foeminis... Ipsi *habent* mira diversitate.... ultro ac viritim.... Gaudent precipue.... sed publice

Cap. 16. circundat... cementorum... illinunt.. ita pura *et* splendente... liniamenta... fimo onerant... hyemi... advenit aperta populatur.

Cap. 17. Caetera.... sarmathae... artus... comercia... maculis.... pellibusque beluarum... foeminis... foeminae,

Cap. 18... aliquid viro affert... quae liberis inviolata: ac digna reddat: quae nurus accipiant: rursus *quae* ad nepotes *referantur*.

---

†) Non est in editione Spirensi quod retulit Ernestius *et convictus*.

Cap. 19.... illecebris.... irritationibus corruptae... foeminae... accisis crinibus †)... maritum *invenit*.... corrumpere vel corrumpi.... quenquam ex agnatis

Cap. 20. hos artus in... quenque mater... ancillis ac nutricibus.... delitiis dinoscas.... donec aetas separet ingenuos virtus agnoscat... pares *validaeque* miscentur... qui *ad* patrem honor.... exigunt tanquam *et in* animum firmius et domum latius teneant. haeredes.... affinium numerus: tanto *gratior*.... orbitatis precia.

Cap. 21.... *utiliter* in publicum.... quencunque mortalium.... apparatis... Cum defecere,.. quantum ad ius *hospitis*... quid poposcerit... imputant.

Cap. 22... hyems occupat,.. negotia... ut inter vinulentos... *Sed de reconciliatis* invicem *inimicitiis:* et iungendis affinitatibus... aperit adhuc secreta... licentia ioci... salva utriusque

Cap. 23.... ex ordeo... corruptus... apparatu.. vitiis quam armis.

Cap. 24.,.. caetu idem... artem *parat*... in quaestum tamen.... precium... omnia defecerunt: extremo *ac*... Quanvis *iunior:* quanvis... alligaris e... victoriae exolvant.

Cap. 25. Caeteris... Caetera domus... exe-

---

†) Lectoris alicuius manus in nostro exemplari accisis in abcisis mutavit.

quuntur... sed impetu... nisi quod impune *est.* *Liberti* *); non... nunquam.... apud caeteros impare.

Cap. 26. foenus agitare et in usuras extendere *ignotum* **). Ideoque magis servatur quam

---

*) *Liberti.* Expulit hoc *Ernestus* et scripsit *libertini*, quia non de singulis sermo sit, sed de toto ordine hominum, qui fuerit non libertorum. Miror quemquam sequutum esse. Aperte enim Tacitus haec ita refert, ut simul ad mores Romanorum sui temporis respiciat. Non autem libertini regebant res Romanas, sed *liberti* crebro ista aetate imperatorum nomine.

*) *ignotum.* Non erat quare in explicandis vocibus *foenus in usuras extendere*, haererent. Nam *foenus sors est sub usuris posita* (das auf Zinsen ausgeliehene Capital) *usurae* autem reditus ex foenore. Iam foenus in usuras extendere est, cum usuras foeneri addas: eoque usuras ex usuris ducas, quod alias dicitur *usuras sorti adiicere*, graece vero *τόκος τῷ κεφαλαίῳ προστιθέναι*, quod, licet gravissimis poenis interdictum, tamen facere solebant Romanorum non tantum foeneratores, sed interdum etiam *Bruti* atque *Senecae.* Cf. de his rebus quos laudat *Samuel* Pitiscus in Lex. Antiqq. Romm. v. *foenus* et *usura*, et *Plutarchum* in Vit. Luculli p. 504 E, ubi de foeneratoribus Asiae: *ὁ δὲ τόκον τῷ κεφαλαίῳ προσάψας ἐστέρητο τοῦ παντὸς* ex edicto Luculli. Sed difficultas loci est in voce *ignotum*, iunctis sequentibus: Ideoque magis servatur, quam si vetitum esset. — Quomodo *quod ignotum* est *servari* dici poterit? Servatur id quod more usu, lege institutum est, quod vero prorsus ignotum est

si vetitum esset.... ab *universis vices* occupantur.... laborare contendunt... separent et ortos rigent... hyems et ver

Cap. 27.... *observatur: corpora*.... crementur.... Sepulchrum cespes... et peroperosum... aspernantur... lachrymas cito.... Foeminis

Cap. 28.... regnorum potentia *diversas*... et *Moeni* amnes.... Boiemi... utrum *Aranisci*... ab †) osis germanorum natione? an osi ab *Araniscis*... *Neruli* circa *affectationem Germaniae* originis... tanquam... Treboci Nemetes. *Nubli* quidem quanquam... collocati

Cap. 29... precipui batavii... Chattorum quondam... tributis *contemnuntur*... atterit... collationibus.... Caetera similes.... et caelo... Non *numeramus*

Cap. 30. Chassi... hercinio saltu... caeterae..,

---

atque latet, id neque servari neque non servari dici a quoquam sanae mentis poterit. Non dubium igitur, quin corruptum sit *ignotum*. Scribendum haud dubie *ignominiosum*, quam vocem haud dubie compendium sctipturae adulteravit. Sententia iam plane et aperta.

†) *ab osis germanorum natione*. Extremas voces glossam habeas, qua librarius nomen *Osis* paucis auditum et sono cum voce *ausis* fere conveniens tanquam *proprium nomen* notare voluit, falsus utique ille, quia c. 43. de his: *Osos* Pannonica lingua arguit, non esse Germanos.

patescit *durant.* *Si* quidem colles *paulatim* rarescunt et chattos... hercinius... impetus... nec nisi ratione disciplinae.... *copiis coonerant*... chattos ad bellum..., cito *caedere*... cuntatio propior

Cap. 31.... populis usurpatum. *Raro* et privata... apud chattos in consensum vertit. Ut primum adoleverint crinem... summittere... nec nisi hoste *exso* (sic) exuere... revelant *frontes*... tum demum precia... imbellibus... anulum... Chattorum... Iamque canent insignes et hostibus simul: suisque monstrati: omnium... acies visu *nova*... *Hulli* domus aut... exanguis senectus ... impares

Cap. 32.... Chattis.... sufficiat. *Vsipi* ac *Teneteri* colunt. Teneteri... Chattos... teneteris equitum... non ut *extera* maximus.

Cap. 33. Iuxta theneteros Bructeri... immigrasse... quando *in* urgentibus

Cap. 34... chasuari *eludunt*... fronte frisii... frisis vocabulum est. ex modo.., immensos... quinetiam.,. tenravimus... vulgavit: *seu* adiit hercules. seu quicquid.... consensimus,.. nemo temptavit.

Cap. 35. quanquam incipiat a frisis... littoris... in chattos usque... immensum... implent... sine impotentia...Id precipuum virtutis ac virium *precipuum* argumentum..... assequuntur.

Cap. 36... chaucorum: chattorumque illacessiti... idque iocundius.... inter impotentes... *nomine* superioris... Chattis victoribus... *Tacti* ruina... ex aequo socii *sunt:* cum

Cap. 37... Germaniae sinum..., cymbri... Cymbrorum audita... Cecilio. Metello... cons. ... anni colliguntur... amisso *et ipso et ipse* pacoro... servilio cepione. *M. quoque* Manlio... consularis..., impune... Inde ocium... legionum hybernis... affectavere.... pulsi: inde proximis.

Cap. 38 ...... Chattorum Thencterorumve... caeteris germanis... retro secuntur... in *ipso* solo vertice *ligant*.... formae sed innoxiae... adituri bella compti ut hostium oculis ornantur.

Cap. 39. statuto tempore in sylvam... omnis eiusdem sanguinis populi legationibus *cohaerent*... horrenda primordia... attolli... tanquam inde... caetera subiecta... *Adducit auctorem* fortuna.... pagis habiantur.

Cap. 40. Contra longobardis paucitas nobilitas..... Reudigni deinde et Aviones et *Anglii* et Varini et eudoses et Suardones et Nuithones... aut sylvis... nec quicquam... *Nerthum. i.* (sic) terram... dicatumque in *ea* vehiculum..... *vestae* contectum attingere... bubus foeminis... *multa veneratione*... quaecunque adventu... quies tunc tantum *nota*. *Item* tantum amata... *quid sit id*, quod tantum.

Cap. 41. Et haec quidem pars *verborum* in... paulo... eoque solis germanorum... comercium... Rhetiae provinciae colonia *passim et* sine... et cum caeteris... inclytum et notum

Cap. 42. Narisci: ac deinde *Marconiani*... precipua *Marconianorum*... qnatenus Danubio *peragitur. Marconianis: Quadis ve*... Tudri genus

Cap. 43.... Marsigni Golhini. Osi. Burii, terga. *Marconiarum*.... caeterum: saltus et vertices montium iugumque... latissime patet *legiorum* nomen... Arios. Helveconas. Manimos. Elysios, *nahanarualos.* (sic) apud *Naharualos*... interpretatione romana... memorant. *Eius numinis nomen Alcis.* nulla... Caeterum *alii* super vires: quibus enumeratos paulo ante... trucis insitae.... nigra scuta. tincta corpora. atras... infernum aspectum.... Trans *lygios* Gothones *regnant* paulo iam *adductius:* quam caeterae

Cap. 44... civitates *ipsae* in oceano... quod utrinque... appulsui... nec velis ministrantur... *mutabile ut* res poscit *hinc vel illinc*... caeteros *germanos: neque promiscuo*.., oceanus. *Ociosa* porro

Cap. 45,... cingi claudique... extremus cadentis iam solis... *Sonum insuper* audiri *formas deorum* et radios capitis aspici... maris littore

efluorum gentes alluuntur.... Matrem deum *venerantur*... armis omniumque tutela.... caeterosque fructus... quaeve ratio *gignit*... *compertumve diu*: quinetiam inter caetera... ipsis in *ullo* usu rude legitur... preciumque... plerunque... implicata... cluduntur... ubi tura... atque liquantia... *succin admoto*... in modum tedae... picem *rascinamque*... caetera... quod foemina

Cap. 46. Hic sueviae *fines*. peucinorum venetorumque et *femiorum*... sarmathis ascribam... quanquam... bastranas... connubiis *mistis*... sarmatharum... Veneti multum... sylvarum..., *peditum* usu... sarmathis... Fennis mira... *Solae* in sagittis... pariter *et* foeminas... ferarum hymbriumque... *huc* redeunt... *Sed* beatius... illaborare domibus... assecuti sunt *in illis*. ne voto... Caetera... Hellusios et Oxionas... vultusque *et corpora*... relinquam.

F i n i s.

Errata sensum turbantia.

Pag. 295, lin. 21. lege ὁρῶντες pro ὁρῶντις. p. 296. 2. l. ante pro aute. p. 297, 5. ὁμολογοῦτα. leg. ὁμολογοῦντα. p. 300, 5. facinmora lege: facinora. 306, 5. e lege: a. 310, 24. quam lege: qûum. 318, 14. διαλὴν lege: διαβολὴν. 327, 26. tc. lege: etc. 27. ἐλπίς. ὑπέκειτο. οὐκ lege; ἐλπις ὑπέκειτο. οὐκ. 329, ult. μονόν lege: μόνον. 330, 24. exgunxit leg: exp. 342, 10. πολὸν lege: πολὺν. 11. Ἀδηναίους lege: Ἀθην. 12. pro ἂν lege: ἄν. 343, 5. κἀκεῖνος lege: κἀκ. 344, 2 a fin. λογιζεμόνοις lege: λογιζομένοις. 345, 1. φυσέως lege: φύσεως. 347, 1. ἔδος lege: ἕδος. ult. ἂν lege: ἄν. 348, 15. ciritatem lege: civitatem. 349, ult. ἀνήχθ. lege: ἀνήχθ. 351, 24. ἐξέπεσαν lege: ἐξέπεσεν. 355, 10. τιν lege: τινι. 356, 16. οἰκτείρει asterisco notandum fuerat. 27. ὅν ὅν lege: ὃν ἄν. 29. ή lege: ἡ. 357, 6. ἀνάγκη asterisco notandum fuerat. 17. σθονηθήσῃ lege: φθονηθήσῃ. 358, 1. pro ου lege: γυν. 18. λιθίνος lege: λίθινος. 360, 24. et ante πάλιν inserit ἔτει. dele vocem ἔτει. 365. 18. summa leg. summo. 21. τοῖς — λόγοις leg. τῷ — λόγῳ. 366. 23. παραγέναθαι leg. παραγενέσθαι. 367. 1. leg. μεμνῆσθαι. 14. μὲν leg. μοι. 15. leg. νῦν δέ. 17. ἀκούοντας leg. ἀκούοντα. l. ult. leg. ἐπανακάμπτειν pro πτεις. 368. 7. pro. Ποσειδι. leg. Ποσειδεῶνος. 17. κόνὸς. leg. κυνὸς 19. ὅσα leg. ὅλως. 370. 1. ἔχινον leg. ἐχῖνον. 372. 4. κοινοῦθαι, leg. κοινοῦσθαι. 375. 6. καὶ τὰ τοιαῦτα

θέμενος διευθ. leg. καί τε ἀναθέμενος διαθετεῖν. 379. ult. respiat leg. respiciat. 381. 14. cura leg. cum. 17. πολύκλειδεσ leg. πολύκλεις. 393. 15. Ρηχθέν. leg. ῥεχθὲν. 16. ἀρνγνητοι, leg. ἀρίγνωτοι. 394. 19. χωλοί leg. χωλαί. 26. ἀπήνηται leg. ἀνήνηται. 395. 8. pro 197. leg. 497. lin. 21. ἡμῖν leg. ὑμῖν. 396. 7. μέτα δῆμον. leg. μετὰ δ. 398. 3. pro 339. leg. 359. lin. 6. pro od. α. leg. od. β. lin. 7. pro od. δ. led. od. γ. pag. 399. 18. μιννυθάδιον leg. μιννυθάδιοι. 403. 13. intendum leg. interdum. 404. 2. κρσείσονας leg. κρείσσονας. 406. 22. fortesse leg. fortasse. 408. 19. φραδμασύν. leg. φραδμοσύν. 27. ἀπηύρα leg. ἀπηύρα. 410. 9. οὐν leg. οὐκ. 13. ἀέρα leg. ἠέρα 411. 17. εἰσιν leg. εἰσὶν. p. 417. 11. ἀφοβηπὶ leg. ἀψοφητὶ. 16. κ' ἂν lèg. κἂν 17. leg. κάτωνα. p. 418. 19. θεουθῆ leg. θεουδῆ.
ν
419. 1. συπβαί leg. συμβαί. 9. εἰς leg. εἰς. 18. ἢ leg. ἦ. 22. αὐτὸν leg. αὐτὸν. 31. φαντυξομνον lege: φανταζόμενον. 420. 8. σὸ lege: σύ. 23. γράσσωνι lege γρά. σῶνι. 27. ποσενήνξεαι lege: προσενήνεξαι. 31. η lege: ἥ. 421. τίμων leg. τίμιον. 13. κιεῖσθαί lege: κινεῖσθαι. 16. τίμον leg. τίμιον. 20. ἐν leg. ἐν. 29. ἀπρόσατωτον lege: ἀπρόσπτωτον. 422. 12. τίκνος lege Σίκνος. 32.
π τ
πράξις lege: πρᾶξις. 423. 22. κρά, leg. κρά. 24. εὐροβία leg. εὐρυβία. 424. 5. και leg. ται. 6. pro 110 lege 116. lineâ 16. φαύσοιε lege ψαύσοιε. lin. 24, 25. ἀμβας τὸς lege: ἀμβατὸς. 27. πινάξοισιν leg. πινάζοισιν. p. 426, 6 αὀτὸς lege: αὐτὸς. 427. 30. συναρκεῖσθα. littcrit αρ subscribendae sunt litterae δι. 421. 3. ἀντῆς leg. αὐτᾶς. 7. ἐπαινῶκ leg. ἐπαινῶν. 21. cotr. leg. corr. p. 429. lin. ult. tota vox ἡμισῆ punctis suprascriptis notanda. p. 431. 14. ὀνομάτιον leg ὀνομάτων. 23. ὀνομάτον leg ὀνομάτων. 29. ἀλνάτου leg. ἀλνάττου. 33. ὑψελὰ leg. ὑψηλὰ. 433. 2. δύνατοι leg. δύναται. 2. pro 404. leg. 104. lin. 8. τελενταῖον leg. τελευταῖον.

30. ἔν leg. ἔνι. 434. 34. φυλασσομίνους leg. φυλασσομένους. 435. 9. πάνυ leg. πάνυ. 24. φωκήεντα leg. φωνήεντα 29. βυαχέα leg. βραχέα. 33. διχγόνων leg. διχρόνων. 436. 9. φύδις leg. φύσις. 16. ὀνρανὸν leg. ὀυρανόν. 18. κοί leg. καί. 21. dele comma post ὅλας. p. 437. 26. ἄμηνος leg. ὄμρρος. 438. ἡδεία leg. ἡδεῖαν. 11. κοὶ leg. καὶ. 19. ὅμερος leg. ὅμηρος. 21. τῶυ leg, τῶν. 439. 8. ἐπίηρανον leg. ἐπίκρανον. 11. βαηχεῖος leg. βακχεῖος. 15. κοί leg. καί. l. 2. ab ult. ἠεὶ leg. ἀεὶ. 440. 8. ἐγγασάμ leg. ἐργασάμ. 12. ποιοῦντες leg. ποιοῦντ. 441. 4. ἡμίσοι leg. ἡμίσει. 442. 4. Ͽέλεν leg. Ͽέλει. 11. διϿύρομβος leg. διϿύραμ. 22. κοσηργορ. leg. προσηγορ. 443. 9. δέειμαι leg. δέομαι. 28. χνόνον leg. χρόνον. 444. 18. νῦν leg. νῦν. 30. τόξεις leg. τάξεις. 445. 7. κερέρασται leg. κεκέρασται. 14. ἐκεῖνον leg. ἐκεῖνον. 447. 9. περισσ. leg. περὶ. 42. ἔλοττον leg. ἔλαττον.

ACTA

PHILOLOGORUM MONACENSIUM

AUCTORITATE REGIA

EDIDIT

FRIDERICUS THIERSCH.

TOM. III. FASC. IV.

MONACHII IN LIBRARIA SCHOLARUM REGIA,
NORIMBERGAE APUD CAMPE IN COMMISSIS.
MDCCCXXVI.

In hoc fasciculo continentur:

I.

ANIMADVERSIONES

IN

HERODOTUM.

SCRIPSIT

FRANCISCUS HOEGERUS.

FRIDERICO THIERSCHIO

PRAECEPTORI SUO NUNQUAM SATIS COLENDO

FRANCISCUS HOEGERUS

S. P. D.

Habeo Neminem, cui majori cum jure has in *Herodotum* Animadversiones, laboris mei primitias, offerre possim, quam TIBI, *Vir praestantissime*, qui de me optime meritus es, ac PATRIS instar mei curam habuisti, ex quo ad *venerandam* TUAM *amicitiam* aditus patet. Accipe igitur, benevolo animo, has Animadversiones, quas ego, veri studio atque amore ductus, ac semper ad juvandas litteras pro parte meâ paratus, conscripsi, ut *Herodoti*, Historiae Patris, ac jucundissimi mihi Scriptoris, Textus emendatius nonnullis in locis, quantum fieri posset, evaderet. Quid in iis veri vel falsi insit, alii ju-

dicent: mihi sufficiat, monstrasse hîc ibi, quâ viâ ad verum pervenire liceat. Si tempus et vires addicunt, aliâ occasione alia proponere in animo est. TU autem, *Vir reverendissime*, qui pro insigni TUA humanitate conanima cum mea tum aliorum, quâcunque possis ratione, semper adjuvas, et ad has ipsas conficiendas Animadversiones Herodoti Historiarum Editionis Schweighaeuserianae donatione haud pauca contulisti, vale, et discipulo TUO grato porro fave.

Scrib. Mon. d. 28. Aug. 1823.

ANIMADVERSIONES
IN
HERODOTUM.

Lib. I. Cap. 59.

Γενέσθαι οἱ [τῷ Ἱπποκράτεϊ] μετὰ ταῦτα τὸν Πεισίστρατον τοῦτον, ὅς, στασιαζόντων τῶν παράλων καὶ τῶν ἐκ τοῦ πεδίου Ἀθηναίων, καὶ τῶν μὲν προεστεῶτος Μεγακλέος τοῦ Ἀλκμαίωνος, τῶν δὲ ἐκ τοῦ πεδίου Λυκούργου Ἀριστολαΐδεω, καταφρονήσας τὴν τυραννίδα, ἤγειρε τρίτην στάσιν.

Merito *Valckenarius* hujus loci lectione, quam quidem omnes Codices communi consensu, et cum iis *Priscianus*, exhibent, offensus est, quum hinc verbo καταφρονεῖν nova significatio, *affectandi meditandique* enasceretur, quam hic quidem locus efflagitat, in ipso verbo autem non inest; nec καταφρονεῖν apud scriptores graecos ita adhibetur, ut notio *contemtus* exclusa sit, semperque, ubi occurrit, cum genitivo

conjungitur *). Sed via, quam ingressus est Valckenarius, hunc locum emendandi, mihi non probatur; quia, si eum sequentes, legimus: ὃς...... καὶ φρονήσας τὴν τυραννίδα, particula καὶ, quae si καὶ αὐτὸς φρ. τ. τ. legeretur, ferri posset, nude posita orationis structuram retinet et turbat.

Schweighaeuseri ratio, qui, ut vulgatum tueatur, καταφρονεῖν confert cum καταδοκεῖν, et quemadmodum καταδοκεῖν idem valeat ac simplex δοκεῖν, sic et καταφρονεῖν olim eâdem notione atque simplex φρονεῖν usurpari potuisse putat, (quod idem *Jacobsius* in libro inscripto „*Attica*" sect. XXXII. fecit) pessima est; in hujusmodi enim rebus non valet conclusio ab uno ad alterum; sed certis exemplis demonstrari debet, num res ita se habeat necne. Hoc autem hîc ita non est; sed cum in his duobus a Valckenario allatis exemplis, tum in aliis innumeris locis, ubi hoc verbum occurrit, sola *contemtus* notio dominatur, et, si ad verbi compositionem respexeris (καταφρονεῖν τινός, i. e. φρονεῖν κατά τινός), ei inest: *concipere de aliquo ejusmodi opinionem, ut te illo superiorem putes.* Nam in priori loco ex *Nostri* libri hujus cap. 66.

---

*) Haud praétereo, quod habet *Euripides* in *Bacchis* vers. 503. καταφρονεῖ μὲ καὶ Θήβας [illegible]gatum jam a *Matthiae* in Gr. [illegible]

καταφρονήσαντες Ἀρκάδων κρέσσονες εἶναι, dictio, ut Valckenarius jam observavit, praegnans est, et verba *κρέσσονες εἶναι epexegesin* antecedentium: *cur illos contemtui habuerint*, constituunt. Et alter ex lib. VIII. cap. 10. *καταφρονήσαντες* [*οἱ Πέρσαι τῶν Ἑλλήνων*] *ταῦτα* (i. e. *ob haec*) *ἐκυκλοῦντο αὐτοὺς ἐς μέσον*, idcirco non venit in censum, quod ibi et verbum *καταφρονεῖν*, et accusativus *ταῦτα* (quem vulgo additâ praepositione *κατὰ* explicant) absolute posita sunt: illud absque casu, qui ex praecedentibus assumendus, hic, non pendens a verbo, sed proprio jure locum suum obtinens.

Tandem pro defendendâ vulgatâ lectiöne non advocari potest usus verbi *καταφρονεῖν* apud *Hippocratem* et alios scriptores, ubi notio: *mentis usum recipere* (cf. Wessel. ad Herodot. VIII, 10.) obtinet, quum et in his locis verbum nullo addito casu inveniatur, et neminem lateat, apud *Philosophos*, *Medicos*, *Artifices* et alios saepissime verbis novas, antea insolitas, notiones tribui. Quod quum ita sit, nec habeamus, quibus vulgatum defendi possit, circumspiciendum jam, quâ ratione locus facillime sanetur.

Satis notum, particulas *καὶ*, *κατὰ*, *κάρτα*, saepissime a librariis confundi (vide, si tanti est, Herodot. V, 111. ibique Valck.); et ultima particula apud Historiae patrem tôt in locis occurrit, adest in loco ex lib. VIII. cap. 10. petito,

ubi οἰκότα κάρτα ἐλπίσαντες), ut nemini dubium esse possit, quin *Herodotus* scripserit: γενέσθαι οἱ μετὰ ταῦτα τὸν Πεισίστρατον τοῦτον, ὅς, στασιαζόντων τῶν παράλων καὶ τῶν ἐκ τοῦ πεδίου Ἀθηναίων, καὶ τῶν μὲν προεστεῶτος Μεγακλέος τοῦ Ἀλκμαιῶνος, τῶν δὲ ἐκ τοῦ πεδίου Λυκούργου Ἀριστολαΐδεω, κάρτα φρονήσας τὴν τυραννίδα *) ἤγειρε τρίτην στάσιν. Dictio φρονεῖν τι et φρονεῖν τὰ τινός, ut aliis, ita Herodoto frequentatur, et occurrit statim in seq. cap. Μετὰ δὲ οὐ πολλὸν χρόνον τὠυτὸ φρονήσαντες οἵ τε τοῦ Μεγακλέους στασιῶται καὶ οἱ τοῦ Λυκούργου ἐξελαύνουσί μιν, et al., ita ut plura addere superfluum esset.

Lib. II. Cap. 180.

Ἀμφικτυόνων δὲ μισθωσάντων τὸν ἐν Δελφοῖσι νῦν ἐόντα νηὸν τριηκοσίων ταλάντων ἐξεργάσασθαι· ὁ γὰρ πρότερον ἐὼν αὐτόθι, αὐτομάτως κατεκάη· τοὺς Δελφοὺς δὲ ἐπέβαλλε τεταρτημόριον τοῦ μισθώματος παρασχεῖν, πλανώμενοι δὲ οἱ Δελφοὶ περὶ τὰς πόλις, ἐδωτίναζον· ποιεῦντες δὲ τοῦτο, οὐκ ἐλάχιστον ἐξ Αἰγύπτου ἐνείκαντο, κ. τ. λ.

*) Similiter apud *Nostrum* IX, 57. ubi omnes fere Codd. καταδόξας dant, unus *Paris. B.* exhibet κάρτα δόξας, quod vide ne alteri praestet.

Omnes Codd. praebent lectionem ἐπέβαλε, excepto uno Cod. *Schellershemii* ex quo Schweighaeuserus alteram recepit; nec quisquam, quantum scio, de hujus lectionis sinceritate addubitavit, praeter *Schneiderum* in Lex. Gr. v. ἐπιβάλλω; qui tamen nihil ultro pronunciavit.

Ego quidem persuasum habeo, ab *Herodoto*, quae nunc exstat lectio, non esse profectam, nec ferri posse, ut ἐπέβαλλε ita sumamus omisso subjecto: ὁ κλῆρος, quum hujus vocis Ellipsis*) nemini, puto, adhuc innotuerit.

Ducit autem ad verum lectio Codd. ἐπέβαλε, cujus vocis si litteras duas transposueris, habebis, quod *Herodotus* dedit, qui τοὺς Δελφοὺς δὲ ἐπέλαβε τεταρτημόριον τοῦ μισθώματος παρασχεῖν, a se scriptum reliquit. Voces λαβεῖν et βαλεῖν saepissime confunduntur a librariis. Et posse ita adhiberi verbum ἐπιλαμβάνειν, multis exemplis demonstrare possem**); nunc autem duo tantum attulisse juvabit, ut eos qui forte contenderint, ubi de *sortitione* (κλῆρος)

*) Haud ignoro, quae leguntur apud *Bos. Ell. gr.* pag. 282. ed. *Schaef.*

**) Apud Herodotum quidem, uno tantum in loco, lib. VIII. c. 115. ἐπιλαβὼν δὲ λοιμός τε τὸν στρατὸν καὶ δυσεντερίη κατ᾽ ὁδὸν διέφθειρε, quam lectionem immerito in dubium vocavit Wesselingius ad lib. VI. cap. 27. quia alibi scriptor usurpet ὑπολαμβάνειν, pro quo duobus in locis in *Var. Lect.* ἀπολαμβάνειν est.

egatur, huic verbo locum non esse, edoceam. Unus legitur apud *Pausaniam* in *Laconic.* cap. 16. §. 7. (ubi de Dianae Tauricae cultu sanguineo et puberum Lacedaemoniorum flagellatione sermo,) καί σφισι ἐπὶ τούτῳ γίνεται λόγιον, αἵματι ἀνθρώπων τὸν βωμὸν αἱμάσσειν· θυομένου δὲ, ὅντινα ὁ κλῆρος ἐπελάμβανε, Λυκοῦργος, μετέβαλεν ἐς τὰς ἐπὶ τοῖς ἐφήβοις μάστιγας, ἐμπίπλαταί τε οὕτως ἀνθρώπων αἵματι ὁ βωμός. Alter locus est apud eundem *Pausaniam* in *Messen.* cap. 9. §. 3., ubi ex Oraculi effato virginem immolandam ἐπελάμβανε Λυκίσκου θυγατέρα ὁ κλῆρος, pro quo apud *Plutarchum* Conviv. VII. Sap. 20. Tom. VIII. pag. 49. ed. Hutten. *), καταλαμβάνει θυγατέρα Σμινθέως ὁ κλῆρος. Et de hoc quidem loco haec mihi dicta sint.

Lib. III. Cap. 31.

Οἱ δὲ βασιλήϊοι δικασταὶ κεκριμένοι ἄνδρες γίνονται Περσέων, ἐς οὗ ἀποθάνωσι, ἤ σφι παρευρεθῇ τι ἄδικον, μέχρι τούτου.

Ita hunc locum dedit *Gronovius* eumque secuti sunt reliqui Herodoti Editores. Recte autem jam *Toupius* Emend. in Suid. pristinam lectio-

*) Ubicunque in ... et Pagina in *Plutar*... designatur.

nem revocari jussit, quae est: ἤν σφι μὴ παρ. τι αδ. Nam quod *Wesselingius* ad h. l. scripsit: „*Cl. Gronov.* iure ita. Firmatur casu Sandocis, quem *regium judicem* Darius, ὅτι ἐπὶ χρήμασι ἄδικον δίκην ἐδίκασε, in crucem tolli jussit, VII, 194.“, id scriptum nolim, quum non intelligam, cur hoc exemplo lectio recepta auctoritatem sibi conciliet, quasi non pro alterâ quoque idem dici posset. Similiter alium regium judicem, *Sisamnen* Cambyses eâdem de causâ, σφάξας ἀπέδειρε πᾶσαν τὴν ἀνθρωπηΐην, apud *Nostrum* lib. V. cap. 25. *Schweighaeuseri* nota in Var. Lect. vix alteram defendere poterit, secundum quem „ista scriptura [ἤν σφι μὴ παρ. τι ἄδ.] ex παραδιορθώσει nata est hominis, qui non animadverterat, intelligendum ex superioribus ἢ ἐς οὗ σφι etc., quod quidem perspicue ipse quoque auctor indicavit, adjectis in fine verbis μέχρι τούτου vel μέχρι τούτων, quae verba recte in *ed. Wess.* et in Ms. *F.* interposito commate a superioribus distinguuntur.“ — Sed nec Codicum numerus praevalens, nec difficultas lectionis, ad probandam aut damnandam alteram sufficit, nisi ipsa lectio ita comparata sit et accomodata ex usu scriptoris, ut sibi necessario fidem et auctoritatem contrahat. Quod et in hoc loco valet. Nemo enim erit, qui si audierit, commisisse illum, cui munus magnum, ut est judicis, .., aliquid scelus, credat, hunc in loco

suo permansurum esse usque ad mortem, ni forte tempora incident, ubi cuilibet pro arbitrio quid velit, facere permissum erit. Jam vero in nostro loco lectio ἤν σφι μὴ παρευρεθῇ τι ἄδικον μέχρι τούτου (*eo usque, bis dahin*, non referendum ad θανάτου) Herodoti stilo magis conveniens est quam altera, in quâ ad μέχρι τούτου aliud verbum assumas necesse est; nam γίνονται ut subaudiamus, durius. Quare recte *Toupius* hanc lectionem, tam diu exsulem, in patrium locum, unde summâ injuriâ expulsa est, reducere conatus esse mihi videtur.

Lib. IV. Cap. 119.

Ἢν μέντοι ἐπίῃ καὶ ἐπὶ τὴν ἡμετέρην, ἄρξῃ τε ἀδικέων, καὶ ἡμεῖς οὐ πεισόμεθα· μέχρι δὲ τοῦτο ἴδωμεν, μενέομεν παρ' ἡμῖν αὐτοῖσι.

Sunt verba e responso, quod Agathyrsorum, Neurorum aliorumque populorum reges Scytharum legatis petentibus, ut sibi contra Persas auxilium ferrent, hoc denegantes, dederunt.

Quam ego supra exhibui, οὐ πεισόμεθα, omnium fere Codicum est lectio: Unus *Arch.* dat οὐκ οἰσόμεθα, quod *Valla* vertens: *haudquaquam tolerabimus*, legisse creditur. Jam quum nemo hunc utriusque verbi usum ex veterum scriptis demonstrare posset, varie hic

tentatus est. *Reiskius* conjecit περιεισόμεθα, de quo *Valckenarius*: „Si graecum esset περιεισόμεθα, sicuti περιϊδέειν Herodoteum est, ingeniosa videretur *Reiskii* conjectura." Ipse legendum proposuit: ἡμεῖς σφὲ τισόμεθα, quod Wesselingius laudans dicit: „*doleo displicere schedis.*" Licet haec conjectura non optima sit, tamen *Schweighaeuserus* non debebat scribere: „*Et ego vulgatum praelaturus eram* Valckenarii *hariolationi*," potissimum, quum ipse conjecturam protulerit et in textum receperit, quae linguae graecae dicendi usus respuit. Quis enim ferat istius οὐ παυσόμεθα? Et quae est illius adnotatio: „Etenim blandiri quidem παυσόμεθα utique debuerat, si certis exemplis ostendi posset, significare id verbum, *otiosi sedebimus, quieti manebimus.*" Haec conjectura, quae in textum omnino recipi non debuerat, indigna est hujus Viri ingenio et doctrinâ. — Mihi quoque satis persuasum, utramque vulgatam lectionem corruptam esse; quid vero scriptor dederit, haud ita facile dictu. Ni fallor, ad litterarum ductus quam proxime accederet: ἦν μέντοι ἐπίῃ καὶ ἐπὶ τὴν ἡμετέρην, ἄρξῃ τε ἀδικέων, καὶ ἡμεῖς ἀπωσόμεθα (sc. αὐτόν·). Litteras α, ου, ε, ω inter se saepissime permutari, neminem fugit. Tamen exemplum adducam ex Xen[illegible] III, 7, 6., ubi pro ἀπο[illegible] gitur, Juntina οὐ

πωλῶνται dat, quod Brodaeus in ἂν πωλῶνται mutat. Καὶ ἡμεῖς ἀπωσόμεθα est: *et nos repellere conabimur;* erui quoque posset: ἀμυνεύμεθα, quod et ipsum Herodoteum, optimeque quadraret, nisi paulo longius a vulgati vestigiis abesse videretur. Sed manet locus in incerto.

Lib. V. Cap. 34.

Ἐπεὶ μέν τοι ἐπύθοντο, αὐτίκα μὲν ἐσενείκαντο τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ τεῖχος, παρεσκευάσαντο δὲ ὡς πολιορκησόμενοι, καὶ σῖτα καὶ ποτὰ τὸ τεῖχος ἐσάξαντο.

Ita hunc locum, varie explicatum, exhibet Edit. Schweighaeuseri, deletâ particulâ καὶ, quae omnium Codd. est., et ante τεῖχος olim legebatur, ac recepto articulo τὸ, quem Codd. nonnulli praebent. *Wesselingius* de hoc loco ita refert: „Duo verba καὶ τεῖχος, ex anterioribus, ut hariolor, huc migrantia, si deforent, neutiquam reducerem. Turbant orationis habitum ac juncturam, sive ἐσάξαντο cum *Valla* et *Porto* ex σάξασθαι, *farcire*, seu ab ἐσάξασθαι derivaveris. Prius insolitum mihi quid praefert, respuitque σῖτα καὶ ποτὰ, non profecto ita farcienda sarciendaque, ac τὸ τεῖχος fortasse; posterius, ista si exulent, aut ἐς τεῖχος, quae *Cl. Reiskii* suspicio, scribatur, vero non disconveniet. Ipsemet scrip-

tor viam emunit lib. I. 190. ubi Babylonii *προεσάξαντο σιτία ἐτέων κάρτα πολλῶν, ante plurium annorum commeatum inportarunt:* et VIII. 20. *οὔτ' ἐξεκομίσαντο οὐδὲν, οὔτε προεσάξαντο* Euboenses." Haec ille. *Valckenarius* itidem, rejectâ Vallae ac Porti versione et interpretatione, allatis eisdem duobus locis, post alia utitur his verbis: „Jam vero καὶ τεῖχος ab imperito positum suspicor, et ab *Herodoto* scriptum, *ad oppugnationem autem tolerandam sese paraverant*, καὶ σιτία (sic *Ald.* et *Par. C.*) καὶ ποτὰ τὸ τεῖχος ἐσάξαντο, id est ἐς τὸ τεῖχος ἤξαντο, *et esculenta potulentaque curaverant intra urbem importari.*" Valckenarii emendationem secutus est Schweighaeuserus.

Equidem locum ne sic quidem mendâ, quae insidet, liberatum esse puto. Quae exstat interpungendi ratio, prorsus falsa est, et ad verum venire prohibet; vitium autem proprium inest voci ἐσάξαντο, cujus una tantum littera male scripta causa corruptelae fuit. Si quid video, locus hoc modo scribendus et distinguendus est: Ἐπεὶ μέν τοι ἐπύθοντο, αὐτίκα μὲν ἐσενείκαντο τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ τεῖχος, παρεσκευάσαντο δὲ, ὡς πολιορκησόμενοι, καὶ σῖτα καὶ ποτὰ, καὶ τὸ τεῖχος ἐφράξαντο. Quam facile ἐφράξαντο in ἐσάξαντο transire potuerit, quilibet videt. Idem verbum occurrit apud *Nostrum* IX, 70. οἱ δὲ Πέρσαι καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος, ὡς κατέφυγον ἐς

τὸ ξύλινον τεῖχος, ἔφθησαν ἐπὶ τοὺς πύργους ἀναβάντες, πρὶν ἢ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπικέσθαι· ἀναβάντες δὲ ἐφράξαντο ὡς ἠδυνέατο ἄριστα τὸ τεῖχος. Item VIII, 51. καὶ αἱρέουσι ἔρημον τὸ ἄστυ, καί τινας ὀλίγους εὑρίσκουσι τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ ἱρῷ ἐόντας, ταμίας τε τοῦ ἱροῦ, καὶ πένητας ἀνθρώπους· οἳ φραξάμενοι τὴν ἀκρόπολιν θύρῃσί τε καὶ ξύλοισι, ἠμύνοντο τοὺς ἐπιόντας. Unde in seq. cap. Φράγμα. Plutarch. V. Sertor. c. 21 .... ὁ Σερτώριος .... εἰς πόλιν ὀρεινὴν καὶ καρτερὰν ἀναφυγὼν, ἐφράγνυτο τὰ τείχη, καὶ τὰς πύλας ὠχυροῦτο κ. τ. λ. cf. Eund. V. Brut. 20. Caton. Maj. cap. 13. Valckenario accedere non possum, quod idem Vir doctus ipse sibi judicium dixit, de *non omittendâ praepositione* apud Prosaicae orationis scriptores, ad Herodot. V, 22., Τὸν Ὀλυμπίᾳ ἀγῶνα *Pindarum* decet: ne Poëtarum quidem imitator *Herod.* voculam ἐν omittere poterat, a Florentini Codicis Scriptore praetermissam." — Παρασκευάζεσθαι σῖτα καὶ ποτὰ *Noster* et alibi dixit, et lib. V. cap. 65. οἵ τε Πεισιστρατίδαι σίτοισι καὶ ποτοισι εὖ παρεσκευάδατο. Accedunt praeterea ex sequentibus verba πρὸς πεφραγμένους προσεφέροντο, κ. τ. λ., ut nihil verius videatur. Cf. etiam *Valck.* not. ad *Nostri* lib. VII. cap. 142.

Lib. V. Cap. 77.

Νικήσαντες δὲ [οἱ Ἀθηναῖοι] καὶ τούτους [τοὺς Χαλκιδέας], τετρακισχιλίους κληρούχους ἐπὶ τῶν ἱπποβοτέων τῇ χώρῃ λείπουσι· οἱ δὲ ἱπποβόται ἐκαλέοντο οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων.

Sic omnes Codices hunc locum repraesentant, nisi quod in iis *οἱ δ'*, pro quo *οἱ δὲ* scripsit Schweighaeuserus. Hoc quoque loco merito Valckenarius repetito articulo offensus est; ego totâ hujus sententiae structurâ, quae ut non Herodotea, ne Graeca quidem dici potest, et omnino cogitandi rationi repugnat, quum nemo ita orationem suam instituat; quamvis *Jacobsius* in libro jam adducto, sect. laud. vulgatum defendere conatus est: quod ut fieri possit velim. Valckenarii emendationem, scribentis omisso articulo *ἱπποβόται δὲ ἐκαλέοντο οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων* admittere non possum, ut quae audacior est et a vestigiis nunc vulgati longius recedit. Fortasse locus hoc modo constituendus: *Νικήσαντες δὲ καὶ τούτους, τετρακισχιλίους κληρούχους ἐπὶ τῶν ἱπποβοτέων τῇ χώρῃ λείπουσι· ὡς δὲ [ἱπποβόται] ἐκαλέοντο οἱ παχέες τῶν Χαλκιδέων.* Vocem, quam inclusi, ex Scholio in textum irrepsisse credo. Ita Herodoti simplicitatem nemo iam desiderabit.

Lib. V. Cap. 92. §. 7.

[*Περίανδρος*] *νεκρῷ ἐούσῃ Μελίσσῃ ἐμίγη.*

Sic Codices quidem omnes, si fides excerptis habendus; *Aldina* sola referente Schweighaeusero *νεκρᾷ* *) dat, quod Valckenarius h. l. restituendum censuit; et ut mihi videtur, recte. Nam quae est *Schweighaeuseri* ad hunc locum adnotatio: „Vocabulum *νεκρὸς*, adjective sumtum, eadem terminatione perinde et de muliere et de viro dici posse videtur. Foemininam certe formationem *νεκρὰ* neque unquam legere me memini, nec ab ullo vetere Grammatico adnotatam equidem reperi: nam quod in recentioribus nonnullis Lexicis legitur, *νεκρὸς, ά, όν*, *mortuus;* foeminina illa terminatio aut gratuito ficta est aut unius hujus loci, qualis olim temere editus erat, nititur auctoritate:" – ea prorsus falsa est. En tibi exempla exhibebo, ubi

*) Confunduntur quidem saepe terminationes finales et alibi et apud Herodot. VIII, 77. ubi pro: *ἐς τοιαῦτα μὲν, καὶ οὕτω ἐναργέως λέγοντι Βακίδι, ἀντιλογίης χρησμῶν πέρι οὔτε αὐτὸς λέγειν τολμέω, οὔτε παρ' ἄλλων ἐνδέκομαι*, facili mutatione *ἀντιλογίην χρησμῶν πέρι .... λέγειν ....* scribendum censeo. Vide ibi Interpretes. Nec non IX, 35. *ὡς δὲ καὶ Σπαρτιῆται, ἐδέοντο γὰρ δεινῶς τοῦ Τισαμενοῦ, πάντως συνεχώρεόν* [illegible] Schweighaeuserus *πάντων* sus[illegible] jubeo: adhaesit *σ* [illegible]

foeminina forma occurrit. Plutarchus V. Timol. cap. 6. Ἀριςείδης ὁ Λοκρὸς, εἷς ὢν τῶν Πλάτωνος ἑταίρων, αἰτοῦντος μὲν αὐτὸν γυναῖκα Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου μίαν τῶν θυγατέρων, ἥδιον ἂν ἔφη νεκρὰν ἰδεῖν τὴν κόρην, ἢ τυράννῳ συνοικοῦσαν. Dionys. Hal. Antiq. Rom. IV, 70. ὁ μὲν Κολλατῖνος, ἰδὼν τὴν Λουκρετίαν ἐν τῷ μέσῳ κειμένην--- μέγα ἀνοιμώξας καὶ περιλαβὼν τὴν νεκρὰν κατεφίλει. Pausan. IV, 26. Κόμων συγγενέσθαι νεκρᾷ τῇ μητρὶ ἐδόκει. Id. V, 7. ἐν δὲ τῇ γῇ Ἑβραίων ποταμόν τινα καὶ αὐτὸς οἶδα Ἰόρδανον λίμνην Τιβεριάδα ὀνομαζομένην διοδεύοντα, ἐς δὲ τὴν λίμνην ἑτέραν καλουμένην θάλασσαν νεκρὰν, ἐς ταύτην ἐσιόντα, καὶ ὑπὸ τῆς λίμνης αὐτὸν ἀναλούμενον. Id. X, 22. οἱ δὲ καὶ ἀφιείσαις τὰς ψυχὰς, οἱ δὲ καὶ ἤδη νεκραῖς συνεγίνοντο ὅμως. cf. ex Litt. sacr. Jacob. Ep. II, 26. et Tzetzae Chil. IX. Hist. 253. vers. 83.

Lib. VI. Cap. 68.

Οἱ δὲ καὶ τὸν ματαιότερον λόγον λέγοντες, φασί σε ἐλθεῖν παρὰ τῶν οἰκετέων τὸν ὀνοφορβὸν, καὶ ἐμὲ εἶναι ἐκείνου παῖδα.

Est hic locus desumtus ex suavissimo Demarati cum matre colloquio familiari, in quo eam supplex per Deos obsecrat, ut sibi dicat, cu-[illegible] filius sit, sollicitus quum inimici sui va-

ria de ortu protulissent; ipso patre ansam praebente, ut qui in Ephororum consessu hunc filium suum esse denegaverat. Sed insidet huic loco vitium, ut ego puto, leniter tollendum.

Quam supra apposui lectionem, ea quinque Codicum et *Marg. Steph.* est; probavitque primus Valckenarius, cujus ad h. l. notam vide. Antea legebatur σε ἐσελθεῖν, quam lectionem ad verum ducere mox videbimus.

Quo minus nunc vulgatum probem et Valckenario assentiam, qui σε ab ἐλθεῖν pendere facit, ut exempla in notâ prolata ostendunt, prohibet, quod usum accusativi, hoc modo, nullâ adjectâ praepositione positi Prosaicae orationis scriptoribus alienum esse judico, imprimis ubi de Personis sermo. Nec vero probanda ratio eorum, qui σὲ subjecti accusativum esse perhibent, et praep. παρὰ ad τὸν ὀνοφορβὸν referunt; repugnant enim verba mulieris, quae in Cap. seq. ad filium dicit: Ὦ παῖ, ἐπεί τε με λιτῇσι μετέρχεαι εἰπεῖν τὴν ἀληθηΐην, πᾶν εἰς σὲ κατειρήσεται τὠληθές· ὥς με ἠγάγετο Ἀρίστων ἐς ἑωυτοῦ, νυκτὶ τρίτῃ ἀπὸ τῆς πρώτης ἦλθέ μοι φάσμα εἰδόμενον Ἀρίστωνι· συνευνηθὲν δὲ, τοὺς στεφάνους, οὓς εἶχε, ἐμοὶ περιετίθει. καὶ τὸ μὲν οἰχώκεε, ἧκε δὲ μετὰ ταῦτα Ἀρίστων. ὡς δέ με εἶδεν κ. τ. λ. Qui si forte proferant, minime necesse esse, ut haec inter se conspirent, id respiciant v[illegible]ma-

rati inimicos hunc rumorem dispersisse, ipso *Aristone* auctore, cujus „dubitantem animum nutantemque confirmaverat oratio uxoris et vatum de Astrabaco heroë narrantium. Inclinaverat rursus temporis ratio, ut in Ephororum adeo consessu mensium numero inito Aristo negaret, suum filium esse Demaratum. At vero ejus dicti eum poenituit, posteaquam adoleverat puerulus. Quam inconstantiam credibile est eum excusare voluisse Spartanorum optimatibus, ac proinde, certe in aurem, narrasse illum interventum Astrabaci herois, quaeque inde evenerant. Atque ex hoc ipso nomine *Astrabaci* inimici Demarato homines effinxerant, τὸν ὀνοφορβὸν servum *asinarium*, tanquam ipsius patrem. Nam qui Ἀστράβακον audierat pronuntiari, ei pronum erat, de ἀστράβῃ sive *asino clittellario* cogitare, adeoque de *agasone*, quando vocis clausula: — *ακος* non longe discederet à voculâ ἀγός. Ne multa: luserant in Astrabaci nomine regis adversarii, quo graviorem notam inurerent, contemtioremque redderent populo.*)

Enunciaverat, ut omnino patet, Ariston, quae de muliere ipsi accidissent; nullo enim modo Demarati inimici haec divulgare potuissent, nisi ipse ejus pater narrasset. Jam insistentes ejus verbis, quemadmodum ipse (et h. l. mulier)

[illegible] verba *Creuzeri* in Comment. Herodott. pag. 242.

Astrabacum ad uxorem venisse dicebat, ita illi „*venisse ad eam ex servis asinarium*“ disperserunt; et alibi quoque vir ad mulierem venire dicitur, ut apud *nostrum* lib. II. cap. 115.

Quod quum ita se habeat, equidem duabus tantum transpositis litteris scriptum olim fuisse puto ab *Herodoto:* *οἱ δὲ καὶ τὸν ματαιότερον λόγον λέγοντες, φασὶ ἐς σὲ ἐλθεῖν παρὰ τῶν οἰκετέων τὸν ὀνοφορβὸν, καὶ ἐμὲ εἶναι ἐκείνου παῖδα.* Hoc modo locus facillime pristinum suum colorem recuperat; nec est, quo quis amplius offendatur. De praepositione *ἐς* apud *Personas* adhibitâ, jam alii monuere, ita ut mihi hâc de re dicere otium fecerint.

Lib. VI. Cap. 75.

Ὁ δὲ [Κλεομένης] δεθεὶς, τὸν φύλακον μουνωθέντα ἰδὼν τῶν ἄλλων, αἴτεε μάχαιραν· οὐ βουλομένου δὲ τὰ πρῶτα τοῦ φυλάκου διδόναι, ἀπείλεε τά μιν αὖτις ποιήσειε.

Cod. *Arch.* et *Schellershemii* dant *αὖθις*, *Pass.* *λυθεὶς*, de quo *Wesselingium* audi: „Erunt fortasse, quibus *τά μιν λυθεὶς* codicis *Pass.* ridebit, congruens Cleomeni *ἐν ξύλῳ δεδεμένῳ*, et mala servulo, si qua cippo exsolveretur, minitanti. Mihi proseminatum ex *αὖθις* censetur; cujusmodi *ΑΥΘΕΙΣ* et *ΑΥΘΙΣ* con[illegible] in superioribus ostendere r[illegible]e-

lingio *αὖτις* retinuit Schweighaeuserus. Equidem, si quid video, lectionem *λυθεὶς* praeferendam censeo; Cleomenes non tam quid *deinde*, sed quid *statim si exsolveretur*, (*εἰ λυθείη, wenn er loskäme)* facturus esset, servo minitatur. Haec quidem confundi bene scio, cum alibi, tum apud Plutarch. Vit. Themist. cap. 4. *τὴν Ἀθηναίων πόλιν λυθεῖσαν ἔστησαν αἱ τριήρεις ἐκεῖναι*, ubi recte scrib. *αὖθις ἀνέστησαν*. cf. de his et similibus *Haitinger* in Act. Phil. Mon. Tom. III. Fasc. III. pag. 309. seqq. Sed apud Herodotum longe altera praestat lectio. Quod mox Schweighaeuserus *ποιήσει* olim scriptum oportuisse putat, mutatione non opus est; nam Optativus ex *oratione obliquâ* bene hîc applicatur.

Lib. VII. Cap. 105.

Ὁ μὲν δὴ [Δημάρατος] ταῦτα ἀμείψατο· Ξέρξης δὲ ἐς γέλωτά τε ἐτρέψατο καὶ οὐκ ἐποιήσατο ὀργὴν οὐδεμίην, ἀλλ' ἠπίως αὐτὸν ἀπεπέμψατο.

Omnes *Herodoti* interpretes, quorum versiones inspexi, verba: *Ξέρξης δὲ ἐς γέλωτά τε ἐτρέψατο*, vertunt: *Xerxes vero in risum se vertit* i. e. *risit.* Id quo jure fecerint, mox clare apparebit, si antea de usu *Verbi Medii* *Τράπεσθαι*, quem multi ignorare videntur,

[illegible]

Verbum Medium Τρέπεσθαι in duas scinditur significationes, quarum una *activa*, altera vero *reflexiva* est.

In his duabus significationibus tempora hujus Verbi non *promiscue*, sed *certis quibusdam legibus* adhibentur, et ita quidem, ut

a) *Praesens*, *Imperfectum* et *Futurum* in utrâque significatione

b) *Aoristus I.* ubique in *activâ*, *Aoristus II.* contra, ubique in *reflexivâ* occurrant.

c) *Perfectum* ac *Plusquamperfectum* et *reflexive* et *passive* inveniuntur.

Non est in animo, quae hâc de re proferentur, exemplis firmare; quia pauca non sufficerent, et totum exemplorum cumulum, quae congessi, cum lectoribus communicare, ingratum forte opus, nec nil aliud nisi temporis jactura foret. Nonnulla tamen exhibeantur, ut ea, quae dicam, illustrentur, faciliusque intelligi possint.

A. *Significatio activa.*

In hâc significatione hoc Verbum duplici modo adhibetur:

a) *Τρέπεσθαι τινά, in fugam vertere, fugare:* et hoc modo saepissime occurrit. Praesto sint nonnulla exempla: Herodotus VII, 225. *καὶ ἐτρέψαντο τοὺς ἐναντίους τετράκις.* Thucyd. VII, 78. *καὶ, τρεψάμενοι αὐτοὺς, καὶ κρατήσαντες τοῦ πόρου, ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν.*

Xenoph. Anab. V, 4, 16. ἐκδραμόντες τρέπονται αὐτούς. Idem in Hellen. saepissime, ut in lib. IV, 3, 17.: καὶ ἐς δόρυ ἀφικόμενοι ἐτρέψαντο τὸ καθ' αὐτοὺς, ut recte restituit Zeunii monitionem secutus *Weiske* ex Ages. II, 11., pro vulg. ἔτρεψαν. Adhibet enim scriptor semper *Medium*, excepto uno loco in Anab. I, 8, 24., ubi est: καὶ εἰς φυγὴν ἔτρεψε τοὺς ἑξακισχιλίους. Contra apud Thucyd. I, 62. ἐτρέψαντο τὸ καθ' ἑαυτοὺς, longe praeferenda altera Codicum lectio ἔτρεψαν, quam etiam *Im. Bekker* in novâ Thucydidis Editione reduxit, quoniam apud hunc *activa* forma praevalet. Lysias Λογ. Ἐπιταφ. pag. 54. ed. Taylor. Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ Τεγεᾶται τοὺς βαρβάρους ἐτρέψαντο. Dionys. Hal. Antiq. Rom. III, 4. ὡς αὐτῇ ἐφόδῳ τρεψόμενοι τοὺς πολεμίους. Lucian. Navig. §. 36. καὶ ἐπειδὴ ἐς χεῖρας ἤδη συνεληλύθαμεν, τὸ μὲν εὐώνυμον καὶ ὁ Τιμόλαος ἐτρέψαντο τοὺς καθ' αὐτοὺς, Μήδους ὄντας. Omitto plura addere, cum ex his scriptoribus, tum ex *Apollodoro*, *Polybio*, *Diodoro Siculo*, *Appiano*, *Plutarcho*, *Pausania*, *Herodiano*, atque aliis. — Huc pertinet locus ex Xenoph. Anab. V, 9, 13. οἱ δ' ἔλεγον, ὅτι αὗται καὶ αἱ τρεψάμεναι εἶεν βασίλεα ἐκ τοῦ στρατοπέδου.

Dicitur etiam τρέπεσθαι εἰς φυγὴν, *fugare*, apud Dionys. Hal. Antiq. Rom. VI, 33. et al.

b) Τρέπεσθαι τινά, *movere, impellere aliquem*, sensu morali. Sic apud Plutarch. V. Pomp. cap. 62. Ὀλίγαις δ' ὕστερον ἡμέραις Καῖσαρ εἰσελάσας, καὶ κατασχὼν τὴν Ῥώμην, τοῖς μὲν ἄλλοις ἐπιεικῶς ἐνέτυχε καὶ κατεπράϋνε· τῶν δὲ δημάρχων ἑνὶ Μετέλλῳ κωλύοντι χρήματα λαβεῖν αὐτὸν ἐκ τοῦ ταμείου, θάνατον ἠπείλησε, καὶ προσέθηκε τῇ ἀπειλῇ τραχύτερον λόγον· ἔφη γάρ, ὡς οὐ τὸ φῆσαι χαλεπὸν ἦν αὐτῷ μᾶλλον ἢ πρᾶξαι· τρεψάμενος δὲ τὸν Μέτελλον οὕτω, καὶ λαβὼν ὧν ἔχρῃζεν, ἐδίωκε Πομπήϊον ἐκβαλεῖν σπεύδων ἐκ τῆς Ἰταλίας, πρὶν ἀφικέσθαι τὴν ἐξ Ἰβηρίας αὐτῷ δύναμιν. cf. eund. V. Anton. cap. 24. Idem de Diff. Adul. et Am. 47. Tom. VII. pag. 230. Πολέμωνα Ξενοκράτης ὀφθεὶς μόνον ἐν τῇ διατριβῇ καὶ ἀποβλέψας πρὸς αὐτὸν ἐτρέψατο καὶ μετέθηκεν. *)

B. *Significatio reflexiva.*

Ubi hoc Verbum *reflexive* occurrit, hâc ratione usurpatur.

a) Τρέπεσθαι, *convertere se, fugam capessere.* Sic Herodotus IX, 63. ὡς δὲ Μαρδόνιος ἀπέθανε, καὶ τὸ περὶ ἐκεῖνον τεταγμένον, ἐὸν ἰσχυρότατον, ἔπεσε, οὕτω δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐτρά-

*) Sic apud eundem de cohib. Irâ cap. 14. Tom. IX. pag. 447. διέτρεψε παραχρῆμα καὶ μετέθηκε: et Herodot. VII, 18. reflexive: ἐγὼ μὲν καὶ αὐτὸς τράπομαι καὶ τὴν γνώμην μετατίθεμαι.

κοντο καὶ εἶξαν τοὺς Λακεδαιμονίους. Thucyd. IV, 54. καὶ μάχης γιγνομένης ὀλίγον μέν τινα χρόνον ὑπέστησαν οἱ Κυθήριοι, ἔπειτα τραπόμενοι κατέφυγον ἐς τὴν ἄνω πόλιν. Xenoph. Cyr. III, 3, 66. τάχα δὲ καὶ καταμαθόντες τῶν Περσῶν τινὰς διακεκοφότας πρὸς τὰς εἰσόδους τοῦ ἐρύματος, ἐτράποντο, καὶ ἀπὸ τῶν κεφαλῶν ἔφευγον. Dionys. Hal. Antiq. Rom. VIII, 17. πολλῶν δ' ἀναιρεθέντων τρέπονται οἱ λοιποί. Diodor. Sic. XIV, 24. Κλέαρχος δὲ θεωρῶν τήν τε μέσην τάξιν καὶ τ' ἄλλα μέρη τῶν συμμάχων τετραμμένα τοῦ μὲν διώκειν ἀπέστη.

Dicunt Graeci etiam τρέπεσθαι εἰς vel πρὸς φυγήν, *fugere*, ut Herodot. VIII, 16. Thucyd. VIII, 95. Xenoph. Cyr. V, 4, 7. Dionys. Hal. Antiq. Rom. V, 36. 42. VI, 42. Plut. Pelop. cap. 32. – Ἐτράποντο.... φεύγειν, ut rarior dictio, ex Plutarchi V. Caes. cap. 45. et Lys. cap. 28. adnotatione dignum est.

b) Τρέπεσθαι, *convertere se*, absolute; et cum praepositionibus ἐπὶ [hoc etiam cum genitivo conjungitur], εἰς, πρὸς, ac rarius κατὰ et ὡς.... τὶ: *convertere se ad aliquid;* nec non cum omnibus adverbiis loci.

Ita adhibetur apud Herodotum I, 207. κεῖνοι ἰδόμενοι ἀγαθὰ πολλά, τρέψονταί τε πρὸς αὐτά. Idem II, 3. καὶ δὴ καὶ ἐς Θήβας τε καὶ ἐς Ἡλιούπολιν αὐτέων τουτέων εἵνεκεν ἐτραπόμην. Idem VI, 33. οἱ δὲ Φοίνικες --- τράπον-

ται ἐπί τε Προκόννησον καὶ Ἀρτάκην. Idem V, 11. οὗτοι μὲν κατὰ τὰ εἵλοντο; ἐτράποντο. Idem ib. cap. 57. οἱ Γεφυραῖοι - - - ὑπὸ Βοιωτῶν ἐξαναστάντες ἐτράποντο ἐς Ἀθηνέων. Idem VIII, 34. οὗτοι μὲν δὴ τῶν βαρβάρων ταύτῃ ἐτράποντο. Idem IX. 34. ὁ δὲ γνοὺς τετραμμένους σφέας, οὐδ' οὕτω ἔφη ἔτι ἀρκέεσθαι τούτοισι μούνοισι. Thucyd. V, 110. καὶ εἰ τοῦδε σφάλλοιντο, τράποιντ' ἂν καὶ ἐς τὴν γῆν ὑμῶν. Idem I, 5. Οἱ γὰρ Ἕλληνες τοπάλαι - - - ἐτράποντο πρὸς λῃστείαν. Idem IV, 112. Βρασίδας μὲν οὖν καὶ τὸ πλῆθος εὐθὺς ἄνω καὶ ἐπὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως ἐτράπετο. Idem V, 9. τοὺς γὰρ ἐναντίους εἰκάζω καταφρονήσει τε ἡμῶν - - - ἀναβῆναί τε πρὸς τὸ χωρίον καὶ νῦν ἀτάκτως κατὰ θέαν τετραμμένους ὀλιγωρεῖν. Idem III, 39. πάντες γὰρ ἡμῖν γε ὁμοίως ἐπέθεντο, οἷς γ' ἐξῆν ὡς ἡμᾶς τραπομένοις, νῦν πάλιν ἐν τῇ πόλει εἶναι. Idem IV, 120. ὁ Βρασίδας διέπλευσε νυκτὸς ἐς τὴν Σκιώνην, τριήρει μὲν φιλίᾳ προπλεούσῃ, αὐτὸς δὲ ἐν κελητίῳ ἄπωθεν ἐφεπόμενος, ὅπως εἰ μέν τινι τοῦ κέλητος μείζονι πλοίῳ περιτυγχάνοι, ἡ τριήρης ἀμύνοι αὐτῷ· ἀντιπάλου δὲ ἄλλης τριήρους ἐπιγενομένης, οὐ πρὸς τὸ ἔλασσον νομίζων τρέψεσθαι, *) ἀλλ'

*) Ut recte restituit *Im. Bekker* in novâ Thucydidis Editione: nam quod Benedictum secutus, Haackius dedit, τρέψασθαι, id, quamvis in *bonis libris* reperitur,

ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ ἐν τούτῳ αὐτὸν διασώσειν. Xenoph. Hell. VI, 5, 30. εἰς ἁρπαγὴν ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐτρέποντο. Plato Protag. §. 74. ἔπειτα, ἵνα μοι χρόνος ἐκγένηται --- τρέπομαι πρὸς τὸν Προταγόραν: et ib. §. 126. νῦν δ' ὥρα ἤδη καὶ ἐπ' ἄλλο τι τρέπεσθαι. Idem Hipp. Maj. §. 40. ἀλλ' ἐγὼ μέν γε οὐκέτι ἔχω, ὅποι τράπωμαι, ἀλλ' ἀπορῶ. Plutarch. V. Arati cap. 29. ταῦτα γὰρ οὕτως ἴσχυσεν, ὥστε καὶ τοὺς φιλοσόφους ἐν ταῖς σχολαῖς ζητοῦντας, εἰ τὸ πάλλεσθαι τὴν καρδίαν καὶ τὸ χρῶμα τρέπεσθαι παρὰ τὰ φαινόμενα δεινὰ δειλίας ἐστὶν, ἢ δυσκρασίας τινὸς περὶ τὸ σῶμα καὶ ψυχρότητος, ὀνομάζειν ἀεὶ τὸν Ἄρατον, ὡς ἀγαθὸν μὲν ὄντα στρατηγὸν, ἀεὶ δὲ ταῦτα πάσχοντα παρὰ τοὺς ἀγῶνας. Idem V. Crassi cap. 11. [Τὴν Λευκανίδα λίμνην] φασὶ τρέπεσθαι διὰ χρόνου γινομένην γλυκεῖαν, καὶ αὖθις ἁλμυρὰν καὶ ἄποτον. Idem V. Pelop. cap. 9. ἦν δέ τι πνεῦμα καὶ νιφετὸς ἀρχομένου τρέπεσθαι τοῦ ἀέρος. Lucian. de Syriâ Deâ §. 17. καί οἱ ἥτε χροιὴ πάμπαν ἐτρέπετο.

Alia exscribere supersedeo, quum exempla ubique prostent.

Cum hâc significatione cohaeret dictio τρέ-

nihilominus soloecum est. Confunduntur saepissime terminationes εσθαι et ασθαι in *Fut.* et *Aor.* Eadem confusio, ut hîc, est apud Plutarch. V. Anton. 46. ubi pro vulgato τρέψεσθαι, Juntina et aliae veteres Editiones τρέψασθαι exhibent.

ται ἐπί τε Προκόννησον καὶ Ἀρτάκην. Idem V, 11. οὗτοι μὲν κατὰ τὰ εἵλοντο; ἐτράποντο. Idem ib. cap. 57. οἱ Γεφυραῖοι - - - ὑπὸ Βοιωτῶν ἐξαναςάντες ἐτράποντο ἐπ' Ἀθηνέων. Idem VIII, 34. οὗτοι μὲν δὴ τῶν βαρβάρων ταύτῃ ἐτράποντο. Idem IX. 34. ὁ δὲ γνοὺς τετραμμένους σφέας, οὐδ' οὕτω ἔφη ἔτι ἀρκέεσθαι τούτοισι μούνοισι. Thucyd. V, 110. καὶ εἰ τοῦδε σφάλλοιντο, τράποιντ' ἂν καὶ ἐς τὴν γῆν ὑμῶν. Idem I, 5. Οἱ γὰρ Ἕλληνες τοπάλαι - - - ἐτράποντο πρὸς λῃςείαν. Idem IV, 112. Βρασίδας μὲν οὖν καὶ τὸ πλῆθος εὐθὺς ἄνω καὶ ἐπὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως ἐτράπετο. Idem V, 9. τοὺς γὰρ ἐναντίους εἰκάζω καταφρονήσει τε ἡμῶν - - - ἀναβῆναί τε πρὸς τὸ χωρίον καὶ νῦν ἀτάκτως κατὰ θέαν τετραμμένους ὀλιγωρεῖν. Idem III, 39. πάντες γὰρ ἡμῖν γε ὁμοίως ἐπέθεντο, οἷς γ' ἐξῆν ὡς ἡμᾶς τραπομένοις, νῦν πάλιν ἐν τῇ πόλει εἶναι. Idem IV, 120. ὁ Βρασίδας διέπλευσε νυκτὸς ἐς τὴν Σκιώνην, τριήρει μὲν φιλίᾳ προπλεούσῃ, αὐτὸς δὲ ἐν κελητίῳ ἄπωθεν ἐφεπόμενος, ὅπως εἰ μέν τινι τοῦ κέλητος μείζονι πλοίῳ περιτυγχάνοι, ἡ τριήρης ἀμύνοι αὐτῷ· ἀντιπάλου δὲ ἄλλης τριήρους ἐπιγενομένης, οὐ πρὸς τὸ ἔλασσον νομίζων τρέψεσθαι, *) ἀλλ'

*) Ut recte restituit *Im. Bekker* in novâ Thucydidis Editione: nam quod Benedictum secutus, Haackius dedit, τρέψασθαι, id, quamvis in *bonis libris* reperitur,

ἐπὶ τὴν ναῦν, καὶ ἐν τούτῳ αὐτὸν διασώσειν. Xenoph. Hell. VI, 5, 30. εἰς ἁρπαγὴν ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐτρέποντο. Plato Protag. §. 74. ἔπειτα, ἵνα μοι χρόνος ἐκγένηται --- τρέπομαι πρὸς τὸν Προταγόραν: et ib. §. 126. νῦν δ' ὥρα ἤδη καὶ ἐπ' ἄλλο τι τρέπεσθαι. Idem Hipp. Maj. §. 40. ἀλλ' ἐγὼ μέν γε οὐκέτι ἔχω, ὅποι τράπωμαι, ἀλλ' ἀπορῶ. Plutarch. V. Arati cap. 29. ταῦτα γὰρ οὕτως ἴσχυσεν, ὥστε καὶ τοὺς φιλοσόφους ἐν ταῖς σχολαῖς ζητοῦντας, εἰ τὸ πάλλεσθαι τὴν καρδίαν καὶ τὸ χρῶμα τρέπεσθαι παρὰ τὰ φαινόμενα δεινὰ δειλίας ἐστὶν, ἢ δυσκρασίας τινὸς περὶ τὸ σῶμα καὶ ψυχρότητος, ὀνομάζειν ἀεὶ τὸν Ἄρατον, ὡς ἀγαθὸν μὲν ὄντα στρατηγὸν, ἀεὶ δὲ ταῦτα πάσχοντα παρὰ τοὺς ἀγῶνας. Idem V. Crassi cap. 11. [Τὴν Λευκανίδα λίμνην] φασὶ τρέπεσθαι διὰ χρόνου γινομένην γλυκεῖαν, καὶ αὖθις ἁλμυρὰν καὶ ἄποτον. Idem V. Pelop. cap. 9. ἦν δέ τι πνεῦμα καὶ νιφετὸς ἀρχομένου τρέπεσθαι τοῦ ἀέρος. Lucian. de Syriâ Deâ §. 17. καί οἱ ἥτε χροιὴ πάμπαν ἐτρέπετο.

Alia exscribere supersedeo, quum exempla ubique prostent.

Cum hâc significatione cohaeret dictio τρέ-

nihilominus soloecum est. Confunduntur saepissime terminationes εσθαι et ασθαι in *Fut.* et *Aor.* Eadem confusio, ut hîc, est apud Plutarch. V. Anton. 46. ubi pro vulgato τρέψεσθαι, Juntina et aliae veteres Editiones τρέψασθαι exhibent.

μεν οὖν, εἶπεν, ὅτι ζῶμεν· καὶ ὁρμήσας πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τὸν Δεκελεικὸν ἐξῆψε πόλεμον ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους.

Exscripsit sua, ut facile videre est, ex *Plutarcho*, et haud dubie in suo Codice invenit id, quod ego legendum proposui, ipse vero alio verbo expressit; nec quenquam latet, ὁρμᾷν eodem fere modo adhiberi, quo τρέπεσθαι. Sic apud eundem Aelianum V. H. V, 9. est: Ἀριστοτέλης... ὥρμησεν ἐπὶ στρατείαν. Idem ib. II, 30. Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος τὰ πρῶτα ἐπὶ ποιητικὴν ὥρμησεν. Et quemadmodum dicitur τρέπεσθαι εἰς vel πρὸς φυγὴν, *fugere*, ita etiam ὁρμᾷν εἰς vel πρὸς φυγὴν, quâ de re ubivis exempla inveniuntur.

Ut de *Herodoti* loco loquar, satis apparet, non posse ita verti, ut ab omnibus adhuc factum:

I. Quoniam *Aoristus I. Verbi Medii* Τρέπεσθαι nunquam *reflexive* adhibetur.

II. Non sufficiebat hic, Regem *risum* tantum *edidisse*; necesse potius fuit, ut dicta Demarati *risui* atque *contemtui haberet*, quia timendum erat ne milites, pervulgatis Demarati sermonibus, quum jam antea Artabanus *) Regem ab expeditione contra Graecos desistere jussisset, his perculsi minus audacter, quin trepidi, contra hostes irent, (imprimis homines qui omnia ὑπὸ

*) Apud *Nostrum* libri VII. cap. 10.

μαστίγων facere cogebantur) aut ipsam pugnam detrectarent.

III. Accedit, quod ipse Demaratus apud Herodot. VII, 209. vocatus a Xerxe, ut huic diceret, quidnam id esset, quod Graeci, qui ad Thermopylas erant, facerent, in orationis initio ita loquitur: *Ἤκουσας μέν μευ καὶ πρότερον, εὖτε ὁρμῶμεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, περὶ τῶν ἀνδρῶν τουτέων· ἀκούσας δὲ, γέλωτά με ἔθευ, λέγοντα τά περ ὥρων ἐκβησόμενα πρήγματα ταῦτα.* Non dicit: *ἐγελάσας*, sed *γέλωτά με ἔθευ*, *risui me habuisti;* i. e. *ἐς γέλωτα ἔτρεψας τὰ ὑπ' ἐμοῦ λεχθέντα.* Et *γέλωτα τινὰ τίθεσθαι* *) plus denotare quam *γελᾶν*, nemo nescit.

Vertendus igitur hic locus: „Ille quidem

*) Eâdem dictione Herodotus usus est lib. III. cap. 29. et 38. ac lib. VII. cap. 209., ubi v. Wess. Apud *Plutarchum* in libello *π. Μον. καὶ Δημ. καὶ Ὀλιγ.* cap. 2. Tom. XII. pag. 204. ubi legitur: *Ἀλεξάνδρῳ πολιτείαν Μεγαρεῖς ψηφίσασθαι· τοῦ δ' εἰς γέλωτα θεμένου τὴν σπουδὴν αὐτῶν, εἰπεῖν ἐκείνους κ. τ. λ.*, cave, ne scribas: *τοῦ δὲ γέλωτα θεμένου τὴν σπουδὴν αὐτῶν*: dixit enim *hic* in V. Sylláe cap. 9.: *εἰς οὐδένα λόγον θέσθαι*, qui ipse cum aliis alibi aliter loqui solet. Similiter dicitur *γέλωτα τινὰ ποιεῖσθαι*, apud *Pausan.* VI, 14. *Παιδιάν τι ποιεῖσθαι* habet *Lucian. Navig.* §. 44. et *γέλωτα καὶ παιδιάν τι ποιεῖσθαι* Plutarch. Camill. cap. 14.; nec non *παιδιάν τι ἀποφαίνειν* Idem V. Crassi cap. 16. cf. Heindorf. ad Platon. Theaet. §. 60.

haec dixit; Xerxes autem [*haec*, ταῦτα, *) Demarati dicta] *in risum vertit*, nec irâ concitatus est, sed .... Ut de lectionis diversitate dicam, quum Codices quinque exhibeant ἔτρεψε, reliqui vero ἐτρέψατο, nulla causa adest, cur hoc damnetur, nisi quis offendatur eo, quod *Aor. I. Medii* constructi cum praepp. ἐς etc. exemplum non adtulerim; si quis hâc de causâ alteram lectionem ἔτρεψε praeferat, minime reluctor: incerto certum praeferendum est. Sed *Aoristo* illi nihilominus *activa* significatio manet.

Jam nonnulla de *Passivi* temporibus et de *Activo* hujus Verbi dicenda.

Ex *Passivi* temporibus in disputationem cadunt *Futura* et *Aoristi*. De *Perfecto* et *Plusquamperfecto* jam supra dictum est.

Futurum II. (nam de primo nihil compertum habeo) *reflexive* adhibetur, apud Lucian. Amor. §. 23. πᾶς δὲ ὁ σοφὸς ἔρως ἐπὶ τὸ νέον ἐπτόηται, μηδέπω τῶν λογισμῶν ἐν αὐτῷ, πρὸς ἃ τραπήσονται, κρίσιν ἐχόντων. Et in composito apud Pausan. VII, 25. Μετὰ δὲ Ἑλίκην ἀποτραπήσῃ τε ἀπὸ θαλάσσης ἐς δεξιάν, καὶ ἥξεις ἐς πόλισμα Κερύνειαν.

Futurum III. in composito est apud Diog.

---

*) *Schweighaeuserus* contra *Wesselingii* notam (quam vide): „At quid tandem obstat quominus ἔτρεψε ταῦτα ex proximis intelligamus." Nil ultro.

Laërt. I, 54. in Epist. Pisistrati ad Solonem: εἴτε ἄλλως Ἀθήνησιν οἰκεῖν, ἐπιτετράψεται.

Aoristus I. raro obvius, num in utrâque, *passivâ* et *reflexivâ* significatione, occurrat, nondum mihi satis exploratum. Loca quae adduci possunt ex *Xenophon. Hellen.* III, 4, 14.: ἐκ δὲ τούτου ἐτρέφθησαν οἱ Ἕλληνες ἱππεῖς: et ibid. cap. 5. §. 20.: ἐτρέφθησαν οἱ Θηβαῖοι ἀπὸ τοῦ κατάντους: dubiâ fide sunt, ac primo aspectu utramque significationem admittere videntur: haereo adhuc incertus, cui parti me adjungam. *Reflexive* occurrit hic Aoristus apud *Herodot.* lib. IV. cap. 12..... ἐσέβαλον ἐς τὴν Μηδικὴν γῆν, ἐς μεσόγαιαν τῆς ὁδοῦ τραφθέντες (cf. ad h. l. *Valck.* not.): et lib. IX. cap. 56. Ἀθηναῖοι δὲ ταχθέντες ἤϊσαν τὰ ἔμπαλιν ἢ Λακεδαιμόνιοι.... κάτω τραφθέντες ἐς τὸ πεδίον. Sed in utroque Herodoti loco Codices in diversa abeunt: unde haec duo exempla haud magni momenti; contra equidem Herodotum utrimque non τραφθέντες sed στραφέντες dedisse suspicor. Firmum certumque exemplum exstat in *Euripidis Electra.* vers. 1041. ed. Seidler.:

Ἔκτειν', ἐτρέφθην ἥνπερ ἦν πορεύσιμον.

Sed de his accuratius adhuc inquirendum est.

Aoristus II. *reflexive* occurrit eâdem ratione, quâ idem *Aoristus Medii.* Xenoph. Hell. V, 1, 12. ἐπεὶ δὲ οὗτοι ἔπεσον, ἐτράπησαν δὴ

καὶ οἱ ἄλλοι. Idem ibid. cap. 4. §. 52. ὅμως δὲ καὶ ἀπὸ τούτου τοῦ λόφου ἐτράπησαν οἱ Θηβαῖοι. Plato Lysid. §. 24. ἀλλὰ ταύτῃ μὲν μηκέτι ἴωμεν...., ᾗ δὲ ἐτράπημεν, δοκεῖ μοι χρῆναι ἰέναι. Pausan. II, 5. ἐκ δὲ τοῦ Ἀκροκορίνθου τραπεῖσι τὴν ὀρεινὴν, πύλη τέ ἐςιν ἡ Τενεατικὴ, καὶ Εἰληθυίας ἱερόν. Plutarch. V. Cleom. cap. 11. ἀναπληρώσας δὲ τὸ πολίτευμα τοῖς χαριεςάτοις τῶν περιοίκων ... ἐπὶ τὴν παιδείαν τῶν νέων ἐτράπη. Idem V. Timol. 1. οἱ δὲ βέλτιςοι καὶ γνωριμώτατοι πρὸς Ἱκέτην τραπέντες --- ἐπέτρεψαν αὐτοὺς ἐκείνῳ κ. τ. λ. Diodor. Sic. *) fragm. lib. XXXVI. Tom. X. pag. 174. ed. Bip. ἐτράπησαν γὰρ οἱ νέοι μετὰ τὴν ἐκ τῶν πολέμων ἄνεσιν εἰς τρυφὴν καὶ ἀκολασίαν. Idem XII, 70. οἱ ταχθέντες κατὰ τοὺς Θηβαίους Ἀθηναῖοι βιασθέντες ἐτράπησαν. Idem XI, 22. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι καταπλαγέντες καὶ τὴν νίκην ἀπογνόντες, πρὸς φυγὴν ἐτράπησαν. Plutarch. V. Brut. 49. τῶν δὲ Κασσίου τραπέντων ὀλίγοι διεφθάρησαν. Idem V. Timol. 28. τέλος δὲ, τοῦ χειμῶνος ἐπικειμένου, καὶ τῶν Ἑλλήνων τὴν πρώτην τάξιν αὐτῶν, ἄνδρας τετρακοσίους, καταβαλόντων, ἐτράπη τὸ πλή-

*) Apud hunc scriptorem constans usus Aoristi II. Pass. pro eodem Medii obtinet, ita ut hunc, si recte memini, paucissimis in locis, et in Var. Lect. tantum invenias.

θος εἰς φυγήν. – Occurrit hic Aoristus etiam in significatione *passivâ:* sed raro. *)

De *Activo* ut dicam, ubique, quae est ejus natura, *transitive* adhibetur; ubi autem *reflexiva* significatio obtinet, nec *Medium* usurpatur, adjungitur pronomen *reflexivum*, cuius generis exempla supra adfuere. Activo proprio usus est Herodotus VII, 40. μετὰ δὲ αἰχμοφόροι χίλιοι.... τὰς λόγχας κάτω ἐς τὴν γῆν τρέψαντες. Thucyd. III, 39. εἴωθε δὲ τῶν πόλεων, αἷς ἂν μάλιστα καὶ δι' ἐλαχίστου ἀπροσδόκητος εὐπραξία ἔλθῃ, ἐς ὕβριν τρέπειν. Plato Euthydem. §. 10. φοβούμεθα.... μή τις φθῇ ἡμᾶς ἐπ' ἄλλο τι ἐπιτήδευμα τρέψας αὐτοῦ τὴν διάνοιαν. Isocrat. Areopag. 17. τοὺς μὲν γὰρ ὑποδεέστερον πράττοντας ἐπὶ τὰς γεωργίας καὶ τὰς ἐμπορίας ἔτρεπον. Plutarch. Anton. 71. ἀναληφθεὶς δ' ὑπὸ τῆς Κλεοπάτρας εἰς τὰ βασίλεια πρὸς δεῖπνα καὶ πότους καὶ διανομὰς ἔτρεψε τὴν πόλιν. Pausan. I, 41. ἐντεῦθεν δ τῶν ἐπιχωρίων ἡμῖν ἐξηγητὴς ἡγεῖτο ἐς χωρίον, Ῥοῦν (ὡς ἔφασκεν) ὀνομαζόμενον· ταύτῃ γὰρ ὕδωρ ποτὲ ἐκ τῶν ὀρῶν τῶν ὑπὲρ τὴν πόλιν ῥυῆναι· Θεαγένη δὲ, ὃς τότε ἐτυράννει, τὸ ὕδωρ ἑτέρωσε τρέψαντα βωμὸν ἐνταῦθα Ἀχελώῳ ποιῆσαι. Vitium nondum

*) Τροπὰς ἐκτραπῆναι habet Appian. de Bell. Civ. I, 9.: στραφῆναι εἰς φυγὴν est apud Eundem de Bell. Civ. II, 80.: ἐπιστραφῆναι εἰς φυγὴν apud Arrian. Expedit. Alex. V, 17.

animadversum insidet loco *Pausaniae* in lib. VII. cap. 24. §. 6. ubi de variis signis, quae terrae motus praecedunt, loquitur. Locus ita se habet: *Τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐπὶ τοῖς σεισμοῖς, ὅσοι μεγέθει τε ὑπερήρκασι καὶ ἐπὶ μήκιστον διϊκνοῦνται τῆς γῆς, προσημαίνειν ὁ θεὸς κατὰ τὰ αὐτὰ, ὡς ἐπίπαν εἴωθεν. ἢ γὰρ ἐπομβρίαι συνεχεῖς ἢ αὐχμοὶ πρὸ τῶν σεισμῶν συμβαίνουσιν ἐπὶ χρόνον πλείονα· καὶ ὁ ἀὴρ παρὰ τὴν ἑκάστοτε τοῦ ἔτους ὥραν, χειμῶνός τε γίνεται καυματωδέστερος, καὶ ἐν θέρει μετὰ ἀχλύος μᾶλλον ὁ κύκλος παρέχεται τοῦ ἡλίου τὴν χρόαν παρὰ τὸ εἰωθὸς, ἤτοι ἐς τὸ ἐρυθρότερον ἢ καὶ ἡσυχῇ τρέπουσαν ἐς τὸ μελάντερον· τῶν δὲ ὑδάτων ὡς τὸ πολὺ ἐπιλείπουσιν αἱ πηγαὶ, κ. τ. λ.*

Facillimâ ratione hîc succurritur legendo: *ῥέπουσαν* *). Littera *τ* ex praecedenti *η* ad-

*) In *Luciani* Dial. Mort. X, 1.: *μικρὸν μὲν ἡμῖν, ὡς ὁρᾶτε, τὸ σκαφίδιον καὶ ὑπόσαθρόν ἐστι, καὶ διαῤῥεῖ τὰ πολλὰ, καὶ ἢν τραπῇ ἐπὶ θάτερα, οἰχήσεται περιτραπὲν*, ubi *Jacobsius* (in Bibl. der alt. Litt. u. Kunst, pag. 53.) corrigit *ῥέπῃ*, nihil mutandum est, quum in *τραπῇ* nihil insit, quod ad correctionem cogere possit; nec offendit repetitio ejusdem verbi. Apud Plutarch. V. Anton. 23.: *τοῖς μὲν οὖν Ἕλλησιν οὐκ ἄτοπος, οὐδὲ φορτικὸς, συνηνέχθη τό γε πρῶτον, ἀλλὰ καὶ τὸ παῖζον αὐτοῦ πρὸς ἀκροάσεις φιλολόγων καὶ θέας ἀγώνων καὶ μυήσεις ἔτρεπε καὶ περὶ τὰς κρίσεις ἦν ἐπιεικής*: unice vera lectio est *ἔτρεπε*, nec opus *Reiskii* conjecturâ *ἔῤῥεπε* pro vulg. olim *ἔπρεπε*.

haesit; et, praeterquam quod verbum ῥέπειν ita adhibetur, (ut apud Isocrat. π. Ἀντίδοσ. 2. καί τινας ἔγνων .... ῥέποντας ἐπὶ τὸ πείθεσθαι τοῖς ἀνεπιτήδειόν τι λέγουσι. Diodor. Sic. XIII, 94. τῶν πολλῶν .... ἐπὶ τὸ χεῖρον ῥεπόντων ὁ Διονύσιος ἀπεδείχθη ϛρατηγὸς αὐτοκράτωρ. Idem XVII, 39. Ἀλέξανδρος .... ἐπιϛολὴν .... ἑτέραν γράψας, ῥέπουσαν πρὸς τὸ ἑαυτῷ συμφέρον, προσήνεγκε τοῖς συνέδροις κ. τ. λ. Plutarch. V. Caton. Maj. cap. 19. ὅτι τὴν Ῥωμαίων πολιτείαν ἐγκεκλιμένην καὶ ῥέπουσαν ἐπὶ τὰ χείρω .... εἰς ὀρθὸν αὖθις ἀπεκατέϛησε. Pollux Onomast. I, 7. ἡλίου εἰς τὰ κάτω ῥέποντος, ὀψὲ τῆς ἡμέρας.) optime emendationem suffulcit alius locus *Pausaniae* ex lib. II. cap. 28. δράκοντες δὲ οἱ λοιποὶ καὶ ἕτερον γένος ἐς τὸ ξανθότερον ῥέποντες [τῆς] χρόας ἱεροὶ μὲν τοῦ Ἀσκληπίου νομίζονται, καί εἰσιν ἀνθρώποις ἥμεροι. Apud *Plutarch. V. Pyrrhi* cap. 22. εἶτα τοῖς Σικελικοῖς μειζόνων ὑποκεῖσθαι πραγμάτων δοκούντων, Λιβύης ἐγγὺς εἶναι δοκούσης, ἐπὶ ταῦτα τρέψας, Κινέαν μὲν εὐθὺς ἐξέπεμψε προδιαλεξόμενον κ. τ. λ., leni mutatione legi posset: ϛρέψας, *ad haec conversus*; sed ibi ex antecedentibus τοὺς λογισμοὺς subintelligendum est. In Ejusdem libello de *Facie in Orb. Lun.* 24. Tom. XIII.

Ut legatur αὑτοῦ pro αὐτοῦ nulla causa adest, quamvis mutatio levis; contra pro ἐπιείκεια, ex Codd. ἐπιεικὴς praestat.

pag. 76. *ἀλλ' ὅπως οὐ μυρία ὁρῶμεν ἀεὶ πτώματα ἀνδρῶν καὶ ἀπολακτισμοὺς βίων ἐκεῖθεν οἷον ἐκκυβιστώντων καὶ περιτρεπόντων*, ubi Wyttenbachius *περιτραπέντων* suspicatus est, haud longe absum, quin legendum censeam: *περιτρεπομένων*. In *Hesiodi Theogoniâ* vers. 58., (qui versus itidem in *Homeri* Od. κ. 469. legitur,):

ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνιαυτὸς ἔην, περὶ δ' ἔτραπον ὧραι,

vide ne olim fuerit *ἔτραπεν* i. e. *ἐτράπησαν*: nam ε et ο innumeris in locis confunduntur. Sed non urgeo: quum pauca haec exempla nihil officiant, et *nulla regula sine exceptione inveniatur*. Tamen observandus usus loquendi: et *Unicuique suum*.

In Significatione *fugare*, *τρέπειν* est apud Herodotum I, 63., *οἱ δὲ ἀμφὶ Πεισίστρατον ἐσπεσόντες τοὺς Ἀθηναίους τρέπουσι*. Idem IV, 128. *ἡ μὲν δὴ ἵππος τὴν ἵππον αἰεὶ τρέπεσκε ἡ τῶν Σκυθέων*. cf. Plutarch. V. Phoc. cap. 13., (ubi ne cum Reiskio *τρέπονται* scribas, cave;) et Apophth. Tom. VIII. pag. 149. Appian. Tom. I. pag. 76. ed. Schweigh.; Lucian. Toxar. §. 39. Saepissime eo utitur *Thucydides*, ut IV, 25 (bis). 33. 43. 101. 124, V, 10 (bis). 72 (ter). 73 (bis). VI, 101. VII, 43 (bis). 53. 71. VIII, 105. Conjunctim Idem habet VII, 43.: [*τοὺς Ἀθηναίους*] *οἱ* ...*ιωτοὶ.... προσβάλλοντες ἔτρεψάν τε καὶ ἐς*

φυγὴν κατέστησαν. Postremum etiam saepe Thucydides usurpat, et praeter alia, lib. IV. c. 14. καὶ τὰς μὲν πλείους καὶ μετεώρους ἤδη τῶν νεῶν καὶ ἀντιπρώρους, προσπεσόντες ἐς φυγὴν κατέστησαν: *in fugam conjecerunt;* oppositum ejus est: καταστῆναι ἐς φυγὴν *), *capessere fugam*, apud Eund. lib. laud. cap. 68. et al. – Contra *Aoristus I. Medii* praeter loca superius allata occurrit: I, 49. VI, 98. VII, 51. 79. VIII, 55.

In compositis hujus Verbi idem valet, quod de simplici dictum est. Exempla ubivis invenies

Et de his satis dictum est.

---

*) Injectâ mentione verbi καθιστάναι refutanda conjectura *Facii* in Pausan. I, 40. pro καταστῆναι δὲ ἐπὶ τούτοις ἀμφισβήτησιν Ἀθηναίοις, legentis: καταστῆναι.... ἐς ἀμφισβήτησιν Ἀθηναίους: quia apud Pausaniam et Thucydidem dicatur καταστῆναι ἐς πόλεμον, ἐς μάχην, *bellum, pugnam capessere;* sed apud eosdem, et alios scriptores, ut reliquum hujus verbi usum omittam, quod longius deduceret, saepissime καθιστάναι, ut in hoc loco adhibitum occurrit. Sic apud Thucyd. I, 105. Πολέμου δὲ καταστάντος πρὸς Αἰγινήτας Ἀθηναίοις. Idem IV, 26. τοῖς δὲ ἀφειδὴς ὁ πλοῦς καθέστηκε. Idem VII, 28. αἱ μὲν γὰρ δαπάναι οὐχ ὁμοίως καὶ πρίν, ἀλλὰ πολλῷ μείζους, καθέστασαν, et al.; tritius hoc quam ut exempla plura afferri necesse sit.

Lib. VIII. Cap. 38.

Ἔλεγον δὲ οἱ ἀπονοστήσαντες οὗτοι τῶν βαρβάρων, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, ὡς πρὸς τούτοισι καὶ ἄλλα ὥρων θεῖα· δύο γὰρ ὁπλίτας, μέζονας ἢ κατὰ ἀνθρώπων φύσιν ἔχοντας, ἕπεσθαί σφι κτείνοντας καὶ διώκοντας.

Est h. l. sermo de barbaris, qui a Xerxe ad diripiendum Apollinis Delphici templum missi, divinitus repulsi erant; quorum in narratione modo adscripta continentur.

Licet libri Mss. tenaciter vulgatum offerant, omnes tamen, qui hunc locum attigerunt, difficultatem ejus explicandi agnovere. In his *D'Orvillius* ad Chariton. II. 4. p. 182., ἢ κατὰ ἄνθρωπον conjecit, μέζονας non tangens. *Wesselingius* pro μέζονας correxit μέζονα ἢ κατὰ ἄνθρωπον φύσιν ἔχοντας. *Valckenarius*, conjecturam *Koenii* legentis ἐόντας pro ἔχοντας (quam Schaeferus in textum recepit) laudans, ita de eâ refert: „*Koenii* conjecturam *D'Orvillianae* (ad *Charit.* p. 182.) longe praeferendam, et veram arbitror; nam, admissâ Cl. *D'Orvillii* lectione, si μεζόνα quis scribat, μέζονα φύσιν ἔχοντας vereor ut graece doctis hîc adprobet." *Schweighaeuserus* huic loco succurrere putavit, si posito commate post φύσιν, participium ἔχοντας ad sequentia retulisset; et hîc confert dictionem ληρεῖς ἔχων, de quo nil aliud dicam, quam

quae ad lib. I. cap. 59. effatus sum. Ut exprimatur sensus, quae in Ejus Vers. lat. est, scribendum esset, ἐχομένους ἕπεσθαί σφι κτ. κ. δ. —

Equidem quum non videam, quomodo locus, ut nunc exstat, explicandus sit, litterâ unâ tantum leniter mutatâ, scribendum puto: δύο γὰρ ὁπλίτας μεζόνως ἢ κατὰ ἀνθρώπων φύσιν ἔχοντας, ἕπεσθαί σφι κτείνοντας καὶ διώκοντας.*) Firmat emendationem locus *Josephi*, qui in Antiq. lib. I. 19, 1. commemorat ὄψεις [διὰ κλίμακος] κατιούσας, σεμνότερον ἢ κατ' ἀνθρώπου φύσιν ἐχούσας. Cf. *Thucyd.* II, 50. Usum verbi ἔχειν cum *adverbiis* conjuncti exprimentisque *statum quendam*, jam alii illustrarunt.

Confundi autem inter se α, ω, αι, ου et alias similes litteras satis constat. Unde corrigendus *Herodotus* VII, 161., μάτην γὰρ ἂν ὧδε πάραλον Ἑλλήνων ςρατὸν πλεῖςον εἴημεν ἐκτημένοι, εἰ Συρηκουσίοισι ἐόντες Ἀθηναῖοι συγχωρήσομεν τῆς ἡγεμονίης. Quod adscripsi, cum Schaefero ex quatuor Codd. recepit Schweighaeuserus. Wesselingius cum reliquis συγχωρήσωμεν tenuit, quod *Valckenarius*, deletâ particulâ εἰ, ita positum vult, ut, distinctione plenâ post ἐκτημένοι positâ, nova periodus incipiat cum voce Συρηκουσίοισι, et conjunctivus *in-*

*) Cf. lectionem hujus loci in Cod. *Palatino* apud *Creuzer.* Commentt. Herodott. pag. 443.

dignantis et *exclamantis* sit. Vide eum. Sed haec ratio totam orationis venustatem perdit. Mihi legendum videtur: μάτην γὰρ ἄν ὧδε πάραλον Ἑλλήνων στρατὸν πλεῖστον εἴημεν ἐκτημένοι, εἰ Συρηκουσίοισι ἐόντες Ἀθηναῖοι συγχωρήσαιμεν τῆς ἡγεμονίης. Fuit haec primitiva lectio hujus loci, ex quo permutato αι cum ω factum est συγχωρήσωμεν, unde iterum nunc vulg. συγχωρήσομεν originem traxit.

Lib. VIII. Cap. 55.

Ἔστι ἐν τῇ ἀκροπόλι ταύτῃ Ἐρεχθῆος τοῦ γηγενέος λεγομένου εἶναι νηὸς, ἐν τῷ ἐλαίη τε καὶ θάλασσα ἔνι· τὰ λόγος παρὰ Ἀθηναίων Ποσειδέωνά τε καὶ Ἀθηναίην ἐρίσαντας περὶ τῆς χώρης, μαρτύρια θέσθαι.

Notat ad h. l. *Schweighaeuserus* in *Var. Lect.* ita: „Παρ' Ἀθηναίων vulgo Edd. παρὰ Ἀθ. exserte scripsi cum *F.* *) Mira vero praepositionis παρὰ constructio; qua fortasse offensi nonnulli ὑπὸ scripserunt, quod tamen haud multo commodius. Παρὰ Ἀθηναίοις requisiveram: sed nil mutandum censeo, παρὰ Ἀθηναίων ad μαρτύρια referens, non ad λόγος, ut vulgo cum *Valla* **)

---

*) Sic etiam Cod. *Palatinus* apud *Creuzer.* Commentt. Herodott. pag. 443.

**) Vidit Valla et hic verum et apud *Thucydidem* lib. III. cap. 30. Ἀλκίδα καὶ Πελοποννησίων ὅσοι πάρεσμεν

faciunt, intelligentes *apud Athenienses praedicabatur.*“ – In Versione latinâ dedit: „Est in hac acropoli templum *Erechthei* illius, qui terra genitus dicitur, quo in templo *olea* inest et *mare*, quae aiunt a Neptuno et Minerva, quum de hac terra certarent, *testibus advocatis Atheniensibus*, posita ibi fuisse.“

Equidem quae sit mira ista praepositionis παρὰ hoc in loco constructio prorsus non video. Contra mirus esset usus, si denotare posset, quod expressum est in Versione. Sicuti οἱ παρά τινος (sc. ἥκοντες) sunt *missi ab aliquo*, ita λόγος παρὰ Ἀθηναίων (sc. φοιτῶν si quis talia amat) est *fama manans ab Atheniensibus*: designat enim παρὰ cum genitivo: *Das Ausgehen irgendwoher.* Tum scire velim, unde compertum sit, Athenienses testes esse advocatos. Audiamus quid hâc de re *Apollodorus Bibl. Myth.* Lib. III. cap. 14. sect. 1.: Ἐπὶ τούτου, [Κέκροπος] φασὶν, ἔδοξε τοῖς θεοῖς πόλεις καταλαβέσθαι, ἐν αἷς ἔμελλον ἔχειν τιμὰς ἰδίας ἕκαστος· ἧκεν οὖν πρῶτος Ποσειδῶν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, καὶ πλήξας τῇ τριαίνῃ, κα-

---

ἄρχοντες τῆς στρατιᾶς, ἐμοὶ δοκεῖ πλεῖν ἡμᾶς ἐπὶ Μιτυλήνην, πρὶν ἐκπύστους γενέσθαι, ὥσπερ ἔχομεν, licet versio ejus: *priusquam palam sit, quemadmodum apud nos agatur*, non plane accurata sit. Quod contra dicitur abhinc *Duckero* ad refellendum eum non valet.

τὰ μέσην τὴν ἀκρόπολιν ἀνέφηνε θάλασσαν, ἣν νῦν Ἐρεχθηΐδα καλοῦσι· μετὰ δὲ τοῦτον ἧκεν Ἀθηνᾶ· καὶ ποιησαμένη τῆς καταλήψεως Κέκροπα μάρτυρα, ἐφύτευσεν ἐλαίαν, ἣ νῦν ἐν τῷ Πανδροσίῳ δείκνυται. γενομένης δὲ ἔριδος ἀμφοῖν περὶ τῆς χώρας, Ἀθηνᾶν καὶ Ποσειδῶνα διαλύσας Ζεὺς, κρίτας ἔδωκε. οὐχ ὡς εἶπον τινὲς, Κέκροπα καὶ Κραναὸν, οὐδὲ Ἐρεχθέα· θεοὺς δὲ τοὺς δώδεκα, καὶ τούτων δικαζόντων ἡ χώρα τῆς Ἀθηνᾶς ἐκρίθη, Κέκροπος μαρτυρήσαντος, ὅτι πρῶτον τὴν ἔλαιαν ἐφύτευσεν. Ἀθηνᾶ μὲν οὖν ἀφ' ἑαυτῆς τὴν πόλιν ἐκάλεσεν Ἀθήνας· Ποσειδῶν δὲ, θυμῷ ὀργισθεὶς, τὸ Θριάσιον πεδίον ἐπέκλυσε καὶ τὴν Ἀττικὴν ὕφαλον ἐποίησε. Vide ad h. l. *Heynium* in Observatt. pag. 321. seq., qui ibi plura, nihil autem de Atheniensibus testibus advocatis. Litis hujus meminit Plutarchus quoque de frat. Am. §. 18. Tom. X. pag. 61., et similem *Neptuni* cum *Sole* contentionem de *Corinthiorum* terrâ narrat *Pausanias* in Corinth. cap. 1. §. 6., λέγουσι δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι Ποσειδῶνα ἐλθεῖν Ἡλίῳ περὶ τῆς γῆς ἐς ἀμφισβήτησιν· Βριάρεων δὲ διαλλακτὴν γενέσθαι σφισὶν, Ἰσθμὸν μὲν καὶ ὅσα ταύτῃ δικάσαντα εἶναι Ποσειδῶνος, τὴν δὲ ἄκραν Ἡλίῳ δόντα τὴν ὑπὲρ τῆς πόλεως. ἀπὸ μὲν τούτου λέγουσιν εἶναι τὸν Ἰσθμὸν Ποσειδῶνος.

Lib. VIII. Cap. 142.

"Ἄλλως τε, τουτέων ἀπάντων αἰτίους γενέσθαι δουλοσύνης τοῖσι Ἕλλησι Ἀθηναίους, οὐδαμῶς ἀνασχετόν.

Sunt verba ex oratione legatorum, quos Spartani Athenas miserant, ubi audierunt Alexandrum Macedonem eo venisse persuasurum Atheniensibus, ut cum Barbaro foedus inirent: veriti ne Persis illi sese adjungerent.

Variant hoc loco Codices fere nihil, nisi quod duo πάντων exhibeant. Sed difficultatem, quae in explicando eo se offert, satis testantur VV. DD. conamina. *D'Orvillius* legendum proposuit: ἐκτός τε τουτέων ἀπάντων, *praeter ea omnia Athenienses* etc. *Koenius*: τουτέων ἀπάντων ἐκτὸς, αἰτίους γενέσθαι .... *Reiskius*: ἄλλως τε, ἄνευ τουτέων ἀπάντων .... legit, aut adiiciendum putat καὶ post γενέσθαι. Postremum et *J. Corn. de Pauw* fecit, qui et τουτέων ἀπάντων αἰτίους, αἰτίους γεν. δουλ. repetitâ voce voluit. *Valckenarius* conjecit: ἄλλως τε τουτέων ἀπάντων, αἰτίους τε γενέσθαι κ. τ. λ. – *Schweighaeuserus* tandem ex *Schaeferi* conjecturâ edidit ἀπαντώντων pro ἀπάντων: verum quidem, haec duo vocabula inter se permutari; sed huic loco illud minime aptum esse videtur. Primo quod hunc usum verbi *Herodotus* ignorat; dein ne ipsum tempus quidem huc quadrat, quum pro *Praesente* opus foret *Praeterito*; postremo sedes corruptelae non in

unâ quâlibet voce esse videtur, sed in defectu particulae. Et haud dubie verum vidit Valckenarius, cujus emendatione usus locum ita constituo: ἄλλως τε, τουτέων ἁπάντων αἰτίους γενέσθαι, δουλοσύνης τε τοῖσι Ἕλλησι Ἀθηναίους οὐδαμῶς ἀνασχετόν. Particulam τε absorpsit sequens τοῖσι: quâ restitutâ locus integritatem suam recipit.

Lib. IX. Cap. 23.

Ἀποστήσαντες ὦν ὅσον τε δύο στάδια, ἐβουλεύοντο ὅτι χρεὸν εἴη ποιέειν.

Loquitur ibi Scriptor de equitibus, qui, auditâ Masistii ducis morte, accucurrerant ad tollendum recipiendumque corpus, a Graecis vero repulsi, nonnullis suorum amissis, regressi sunt ex proelio.

Quum Aor. I. verbi ἱστάναι et ejus compositorum *reflexive* non adhibeatur, *Reiskius* h. l. scribi jussit ἀποστάντες, quod et Schweighaeuserus malit, aut ἀπονοστήσαντες, quod et mihi in mentem venit. Wesselingius intelligi vult ἑωυτούς, cujus rei si exempla attulisset, grato animo accepturus essem; nec placet Schweighaeuseri via, adsumentis cogitando τοὺς ἵππους. Quum haec ad firmandum vulgatum non sufficiant, nec tamen locus integer ac mendâ liber esse videatur, ego Herodotum ὑποστρέψαντες scripsisse arbi-

tror, quod verbum apud Eum saepe est obvium, et facile cum altero permutari potuit.

Lib. IX. Cap. 102.

Ἐν ᾧ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι περιήϊσαν, οὗτοι οἱ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ κέρεϊ ἔτι καὶ δὴ ἐμάχοντο.

Omnes Codices, quotquot eorum collati sunt, importuna ista vocabula ἔτι καὶ δὴ nobis obtrudunt; nec quisquam de iis monuit, praeter *Schweighaeuserum*, qui in notulâ textui subjectâ: „ἤ δη exspectasses, inquit, nisi αὐτίκα δὴ forsan legendum aiit ἤδη καὶ δή." – In *Var. Lect.* Idem suspicatur excidisse nonnulla ante has voces: in notâ tandem inter *Animadversiones* Tom. VI. pag. 304. particula ἔτι commode superioribus interseri potuisse ante περιήϊσαν ei videtur, quum vim, quae particulae h. l. insit, non possit exputare.

Sed quorsum in tam varia diversaque abeamus? Si defectus suspicio incidere posset, equidem non ante has voces factum censerem, sed potius crederem, esse eas reliquias mutilatas; fuisseque olim: ..... οἱ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ κέρεϊ ἔτυχον ἐόντες ἐν χερσὶ καὶ ἤδη ἐμάχοντο, vel simile quid. Nunc autem, quum corruptela aperta sit, brevissima via erit, quâ incedentes istâ spuria ἔτι καὶ expellimus, eisque expulsis locum ita constituimus: ἐν ᾧ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι

περιῄϊσαν, οὗτοι οἱ ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ κέρεϊ ἤδη ἐμάχοντο. Nata sunt hae duae voculae ex fine et initio utriusque vocabuli, cujus in medio tam diu contra omne jus fasque habitabant.

Finis Animadversionum in Herodotum.

Theodorus Metochita

Miscell. Philos. et Histor. Cap. 65. *pag.* 403. *ed. Müller.* *)

Περικλῆς ἐτίθετο νόμον Ἀθήνησι μηδένα πολίτην εἶναι τὸν μὴ ἐξ ἀμφοῖν ἀςοῖν γενόμενον, καὶ μετ' οὐ πολὺν τὸν χρόνον ἐν τῷ λοιπῷ καὶ τῇ πολιορκίᾳ τῆς πατρίδος ἀποβαλλόμενος ἄμφω τὼ υἱέε θανάτῳ Πάραλόν τε καὶ Ξάνθιππον, ἠναγκάζετο περιπίπτειν τοῖς αὐτὸς αὐτοῦ νόμοις, καὶ γνώμῃ βουλόμενος ἐν πολίταις τὸν υἱὸν τετάχθαι, ὃς μόνος ἐλείπετό οἱ μὴ γενόμενος ἐξ ἀςῆς καὶ μὴ συγχωρούμενος τῷ δήμῳ, χαλεπῶς μὲν ὅμως καὶ γέλωτ' ὄφλων, ἔφερε δ' ἐξ ἀνάγκης, ἃ πρότερον ἐνόμιζε καθ' ἑαυτοῦ.

Periclis haec lata lex satis nota ex *Plutarchi V. Pericl.* cap. 37. et *Aeliani Var. Hist.* VI, 10. et XIII, 24., ubi vid. Interpp. Quid vero sit ἐν τῷ λοιπῷ, nemo facile dicere poterit. Quominus

*) Placuit haec subjungere Animadversionibus Herodoteis, quamvis alio fortasse in loco aptiora.

accipiatur pro *postea, deinde*, prohibet linguae graecae dicendi usus. Stare non posse vulgatum patet, nec difficilis ratio, quâ hic locus emendetur. Scribendum igitur, *ἐν τῷ λοιμῷ*, quam meam emendationem firmat *Plutarch. V. Pericl.* cap. 36. et *Aelian. Var. Hist.* IX, 6., quibus in locis Periclis filios *ἐν τῷ λοιμῷ* mortuos esse legimus. Posterior in *Var. Hist.* VI, 10. narrat: *οἱ γὰρ δύο παῖδες, οἵπερ οὖν ἤστην αὐτῷ, [τῷ Περικλεῖ] Πάραλός τε καὶ Ξάνθιππος, ἀλλὰ οὗτοι μὲν κατὰ τὴν νόσον τὴν δημοσίαν τοῦ λοιμοῦ ἀπέθανον.* – Permutantur saepe inter se litterae μ et π, cujus permutationis exempla ubivis obvia. In sequentibus *τὸν* post *πολὺν*, ut ex praecedenti syllabâ ortum, deletum malim; et dein scribendum puto *αὐτὸς αὐτοῦ*. Vox *ἀποβαλλόμενος* apud hunc scriptorem non offendit; occurrit quoque in *Plutarchi* libello de *Sanit. tuendâ*, Tom. VII. pag. 382., ubi Lysimachus *ἐν Γέταις συσχεθεὶς δίψῃ, καὶ παραδοὺς ἑαυτὸν μετὰ στρατεύματος αἰχμάλωτον, εἶτα πιὼν ὕδωρ ψυχρόν· ὦ θεοὶ, (εἶπεν) ὡς βραχείας ἡδονῆς ἕνεκα μεγάλην εὐδαιμονίαν ἀπεβαλόμην*, quo in loco fortassis scrib. *ἀπεβάλομεν*. Sunt litterae η et ε permutationi creberrime expositae, et scriptor, ut alii, *Activum* adhibet. Alter locus, ubi Medium exstat, est apud Eundem in *V. Arati* c. 39. *ἀπεβάλοντο τ' οὖν οἱ Ἀχαιοὶ τὴν Μαντίνειαν.* Istud τ' ex Reiskii

conjecturâ est pro vulg. olim δὲ: ego ἀπέβαλον μὲν οὖν, legendum suspicor; similiter apud Herodot. IX, 63. κατέβαλλον et κατεβάλλοντο confunduntur.

Ceterum satis constat, ab Atheniensium populo, *Pericli* fuisse concessum, ut hic filius νόθος, itidem *Pericles* vocatus, (quocum colloquitur Socrates de revocandis Atheniensibus ad pristinam fortitudinem et felicitatem apud Xenoph. Socr. Ἀπομνημ. III, 5. ibique Ernesti.) *civis Atticus* haberetur; qui vero deinde, re ad Arginusas male gestâ, cum reliquis praetoribus, capitis damnatus est. V. Plutarch. l. l. c. 37. Xenoph. Ἀπομνημ. I, 1, 18. et Hellen. I, 7, 22. 38.

Postremo monendum totum hoc caput Theodori Metochitae Miscellaneorum, in quo agitur de istis, *qui suis ipsorum legibus obnoxii tenebantur*, exceptâ historiâ de Perilai ex aere confecto bove (de quo cf. Lucian. in Phalar. I. §. 11. seqq.), descriptum videri ex Aeliani Var. Hist. XIII, 24., ubi consule Interpp.

II.

OBSERVATIONES PHILOLOGICAE.

SCRIPSIT

CHRISTIANUS WURMIUS.

OBSERVATIONES PHILOLOGICAE.

Cap. I.

Explicatur locus ex Sophoclis Electra, v. 138. Eurip. Phoen. 577. Sophocl. Electr. v. 19.

In Sophoclis Electra leguntur versus:

Ἀλλ' ἀπὸ τῶν μετρίων ἐπ' ἀμήχανον
ἄλγος ἀεὶ στενάχουσα διόλλυσαι.

Miris conjecturis hic Sophoclis locus emendatus et tentatus est. Adeat, qui conjecturis delectatur, notas Erfurdtii. Equidem hunc locum ita intelligo: ἀπὸ τῶν μετρίων διόλλυσαι ἐπ' ἀμήχανον ἄλγος στενάχουσα, id est: Lacrymis tuis et luctu ab iis, quae ferri possunt, vel a malis mediocribus ad ea pervenis, quae nondum sanari possunt, usque eo perniciei pervenis etc. Haec βραχυλογία non solum veteribus, sed etiam serioribus in usu. Neque vero, quia nostrum locum latinis verbis, *usque eo perniciei pervenis* reddidi, quis putet, verbo διόλλυμαι me significationem *veniendi* tribuere, ut fecit Berglerus

in notis ad Alciphr. p. 57. ad verba εἰς Πειραιᾶ φθαρέντων, ubi sic disputat: „hoc verbum praeter notissimam significationem habet aliam, eundi, abeundi, quando fere cum stomacho pronunciatur, et mali imprecatione.“ confer eundem p. 98. Ducker. ad Thucyd. p. 230. putat: „ellipsin esse verbi motum ad locum significantis.“ Quod et mihi verum videtur, sed ellipsis non in verbo quaerenda, sed in praepositionibus. Caeterum conf. quos citat Berglerus l. c. et, Aristoph. Nub. 786.

οὐκ ἐς κόρακας ἀποφθερεῖ.

Eurip. Troad. 449.

ὅπως τάχιστ' ἐς ᾅδου νυμφίῳ γημώμεθα.

Et sic nonnunquam Aelianus aliique seriores. Sic etiam πέραν usitatum Classicis. confer Thucyd. I, 129. οὕς μοι πέραν θαλάσσης ἐκ Βυζαντίου διέσωσας. Qui sine dubio locum Homericum ante oculos habuit (?) Iliad. ω, v. 752. πέρνασχ' ὅντιν' ἕλεσκε πέρην ἁλὸς ἀτρυγέτοιο. In hoc Homeri loco supplet Bos. p. 254. ed. Schoettg.: ἀπαχθησόμενον. Forte quis mallet πέμπων. Cornelii locus in Pausania, ubi Thucydidis verba vertit: *tibi muneri misit* nihil ad haec. Sed conf. Herodot. VIII, 36. Eodem modo reliquae praepositiones κίνησιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον significantes βραχυλογικῶς ponuntur; vel δε in fine verborum, ut Platon. Phaedon. 1. ἐπιχωριάζει Ἀθήναζε.

Magnum errorem admiserunt editores recentiores in Phoen. 577. ubi olim legebatur

καὶ σκῦλα γράψεις πῶς ἐπ' Ἰνάχου ῥοαῖς;

ad quod ita Valckenarius: „καὶ σκῦλα γράψεις converterant: Et quomodo *inscribes spolia?* — si saltem dedissent *spoliis:* σκῦλα γράφειν significaret *spolia pingere:* sed σκύλοις ἐγγράφειν et εἰς σκῦλα γράφειν est *in spoliis* vel *clypeis scribere;* nonnihil enim est inter istas duas locutiones differentiae." Haec Valckenarii nomine prorsus indigna, et, absit invidia verbo, plane ἀπροσδιόνυσα. Primum enim verbo γράφειν cum nudo accusativo juncto tribuit significationem *pingendi.* Γράφειν verbi prima fuit significatio pungendi, dein pingendi et ex illa orta significatio scribendi. Confer anecdota Bekkeri Tom. II, p. 785. ἐν πίναξι δὲ καὶ ἐν σανίσιν ἔγραφον διὰ ζωγράφησίν τινα καὶ διατύπωσιν τῶν πραγμάτων ὧν ἐβούλοντο. Isocrates Euagor. cap. 30. πρὸς δὲ τούτοις, ὅτι τοῖς μὲν πεπλασμένοις καὶ τοῖς γεγραμμένοις οὐδεὶς ἂν τὴν τοῦ σώματος φύσιν ὁμοιώσειε, ad quod Coray. Tom. II. βιβλιοθήκης ἑλλην. p. 157. τοῖς ἐκ πηλοῦ πεποιημένοις, καὶ τοῖς διὰ χρωμάτων μεμιμημένοις. Idem Coray. p. 328. γραφεῖς τοὺς ζωγράφους οἱ ἀττικοὶ ῥήτορες, ὡς καὶ τὸ γράφειν ἀντὶ τοῦ ζωγραφεῖν. Aelianus lib. IV, cap. 4. Ἀκούω κεῖσθαι νόμον Θήβησι προστάττοντα τοῖς τεχνίταις καὶ τοῖς γραφικοῖς (pictoribus) καὶ τοῖς πλαστικοῖς εἰς

τὸ κρεῖττον τὰς εἰκόνας μιμεῖσθαι; ἀπειλεῖ δὲ ὁ νόμος τοῖς εἰς τὸ χεῖρόν ποτε ἢ πλάσασιν, ἢ γράψασι ζημίαν τὸ τίμημα δρᾶν. (sic non δρᾷν.) Idem Aelianus lib. XIV, c. 15. et cap. 47. lib. XIII, cap. 22. de ζωγράφου dixit γράφειν. Sic γραπτὴ εἰκὼν Brunck. ad Eurip. Hipp. 1016. Porson. advers. p. 220. Γραφὴ pictura ubique obvium et γράμμα (de quo vid. Heindorf. ad Platonis Cratyl. Tom. III, p. 164.). Deinde etiam cum nudo accusativo conjunctum γράφειν *scribendi* significationem habet. Eurip. Iphig. Taur. 585. δέλτον, ἥν τις ἔγραψεν. Iphig. Aul. 35. δέλτον γράφεις. Alias idem Euripides dixit γράφειν ἐν, quod est *scribere in* (*in* cum ablativo). Iphig. Aul. 99. ἐν δέλτου πτυχαῖς γράφειν. Homerus Il. VI, 168. γράψας ἐν πίνακι πτυκτῷ θυμοφθόρα πολλά. Aeschylus in Choeph. 442. ἐν φρεσὶν γράφου, et Prometh. 789. ἣν ἐγγράφου σὺ μνήμοσιν δελτοῖς φρενῶν, quod Sophocles in Philoctet. 1301. dixit γράφου φρενῶν ἔσω. Postremo γράφειν τι, ἔς τι, denotat pingere et scribere promiscue. Thucydides lib. III, cap. 57. ἀναγράψαι εἰς τὸν τριπόδα. Herodot. I, 203. ζῶα εἰς τὴν ἐσθῆτα ἐγγράφειν. Itaque jure Porsonus dubitanter hanc Valckenarii παραδιόρθωσιν in textum recepit, quae tamen nullo modo recipienda fuerat.

Sequitur aliud exemplum ex Sophoclis Electra, v. 19, malae interpretationis:

μέλαινά τ' ἄστρων ἐκλέλοιπεν εὐφρόνη.

Pro ἄστρων Reiskius conjecit αὔρας: quae conjectura nimis audax, neque bonum sensum praebet. Permutantur quidem ἀέρος et ἀστέρος, ut apud Cornutum περὶ τῆς τῶν θεῶν φύσεως in fine capitis 2. ubi editiones et Codex Monacensis Nro. 536. habent ἀέρος; Galeus optime ἀστέρος. Bastius ex Codice Vatican. in opuscul. Mytholog. p. 94. pro τοῦ πολλοῦ ἀέρος ad marginem adscripsit: τῶν πολλῶν ἀστέρων. Hunc libellum cum Bastii notis marginalibus *Thierschius V. Cl.* in bibliotheca sua servat; cujus bonitate in usum meum obtinui. Ἄστρων εὐφρόνη interpretantur: εὐφρόνη ἀστερόεσσα. Vide quos citat Hermannus. Sic etiam *Thiersch.* in gramm. sua p. 366. ed. sec. Brunckius ad l. et ad Aeschyl. Pers. 94. enallagen comminiscitur, et μέλαινά τ' ἄστρων ἐκλέλοιπεν εὐφρόνη positum putat pro ἐκλέλοιπεν ἄστρα μελαίνης εὐφρόνης. Cujus enallages ne ullum quidem exemplum obvium in scriptoribus Graecis; nam haec enallage in cerebellis grammaticorum nata, prorsus ignota Graecis. Equidem hic locus ita intelligendus: μέλαινα εὐφρόνη ἐκλέλοιπεν τῶν ἄστρων, id est ἐρημοῦται (ἀπὸ) τῶν ἄστρων. Scholiastes Ms. Victorii ad Il, π, 507. fol. 315, a. λίπον ἅρματα] λίπε διὰ τοῦ ε. τὸ γὰρ ἑξῆς ἐστιν· ἐπειδὴ τὰ ἅρματα ἐλείφθησαν τῶν ἀνάκτων. ὅ ἐστιν ἠρημώθησαν τῶν δεσποτῶν. Sed maxime Aeschyli loco ex Persis 126. nitor, ubi legitur σμῆνος ὡς ἐκ-

λέλοιπε μελισσᾶν, id est: ἀπό τῶν μελισσῶν. In his autem praepositio omittitur, ut Xenoph. Cyropaed. V, cap. 1. §. 24. de apibus οὐδὲ μία αὐτοῦ (sc. regis) ἀπολείπεται. — Quod si autem forte quis dicat: si nox τῶν ἄστρων ἐρημοῦται nondum μέλαινα dici potest; huic conferendus vers. 91. Electrae, ubi: ὁπόταν δνοφερὰ νὺξ ὑπολειφθῇ.

Cap. II.

Explicatur locus ex Sophoclis Oed. Tyr. 923. Electra 765. Eurip. Hippolyto 1090. Pindari Nem. VII, 25. 26. Olymp. VI, 8.

Sed haec pauca de multis, quae exstant in omnibus scriptoribus, exempla. Nunc alios quosdam locos proferam, qui laborant mala interpretatione. In Sophoclis Oedipo tyranno v. 923. legitur:

ἀλλ' ὀλβία τε, καὶ ξὺν ὀλβίοις ἀεὶ
γένοιτ' ἐκείνου γ' οὖσα παντελὴς δάμαρ.

Sunt autem verba nuntii ad Jocasten. Glossa ap. Brunckium παντελής, τέκνα ἔχουσα. Hanc verbi παντελής significationem, scilicet ob praestantiam, etiam Schneiderus in Lexico suo notavit, Elmslejus hac Scholiastae nota inductus rem notam, nempe quod τέλος idem significet interdum quod γάμος, exemplis confirmat; et hinc esse petendam significationem vocis παντελής con-

stituit. Attamen hujusmodi προσηγορία nuntii ad reginam, nonne prorsus inaudita; cuinam risum non moveat? παντελής nihil aliud sibi vult, quam *potens*. Sic dicunt: Rex *potentissime;* non quia omnia perficere potest, sed tantummodo potentiae et honoris epitheton est. Sic etiam Jupiter παντελής nominatur, in Aeschyli Choeph. 111. de quo confer Blümnerum de fato Aeschyleo p. 30.; neque hanc ob causam solummodo παντελής nominatur, quia πάντων ἔχει τέλος, sed honoris et reverentiae causa. Reginae autem idem, qui regi honor; confer vers. 577. ubi Creon ad Oedipum: ἄρχεις δ' ἐκείνῃ (Jocastae) ταὐτά γῆς ἴσον νέμων. παντελῆ noster in hoc ipso dramate, v. 1148, μοναρχίαν dixit. Est igitur haec προσηγορία ejusdem plane generis, cujus Aeschyl. Pers. 153. ὦ ἄνασσα ὑπερτάτη; apud Homer. κρείουσα, et hujuscemodi προσηγορίαι ubivis occurrunt. Sophoclis Electr. 663.

Παιδαγ. ἦ καὶ δάμαρτα τήνδ' ἐπεικάζων κυρῶ
κείνου; πρέπει γὰρ ὡς τύραννος εἰσορᾶν.

Sophoclis Electra v. 765.

ὅστις τῆς ἐμῆς ψυχῆς γεγώς.

Hermannus cum Moschopulo [cui tamen non multum tribuendum, cf. Stephanus de parum fidis linguae graecae magistris p. 119. etc.] et cum Scholiasta ad Eurip. Hecub. 175. ψυχή idem esse contendit, quod φύσις. Revera nonnunquam ψυχή fere idem significat, quod ζωή φυσική vel

potius significare videtur, sed aliud quid esset hoc loco φύσις. Vellem, Hermannus eundem Euripidis Scholiasten ad ejusdem dramatis vers. 87. inspexisset; errorem enim evitasset. Qui, ψυχὴν Ἑλένου, inquit, περιφραστικῶς ἀντὶ τὸν Ἕλενον. nam Helenus adhuc in vivis erat. Aeschyl. sept. contra Theb. 1011. φίλη ψυχή. Sophocles in Philoctete 55. τὴν Φιλοκτήτου σε δεῖ ψυχὴν ὅπως λόγοισιν ἐκκλέψεις λέγων. Eurip. Phoeniss. 1311. Sic Romanorum *animus*: confer. Sallust. Catilin. 4. Est igitur hoc loco ὅστις τῆς ἐμῆς ψυχῆς γεγώς idem quod ὅστις ἐξ ἐμοῦ γεγώς, ut Euripides in Hippolyto v. 954. dixit. Saepissime hoc modo δέμας occurrit περιφραστικῶς. Valck. ad Eurip. Hippolyt. 136. cf. interpp. ad Sophoclis Trach. 910. et ad Eurip. Cyclop. 2. σῶμα Eurip. Hecub. 301. Sophocl. Electr. 748. cohorrescit *corpus meum*, Sueton. Tiber. 21. sic βία apud Homerum, et Eurip. Phoen. 55. Hinc Ennius in fragg. *Potentia Poeni*, et alia multa.

Male Brunckius in Euripidis Hippolyto fecit, v. 1090.

φεῦ, εἴθ' ἦν ἐμαυτὸν προσβλέπειν ἐναντίον
στάνθ' ὡς ἐδάκρυσ' οἷα πάσχομεν κακά.

Ad quae Brunckius: „constructio est: εἴθ' ἦν ἐμοὶ στάντι ἐναντίον προσβλέπειν ἐμαυτὸν, ὡς – hoc e pictura sumtum." In fine adnotationis: „sensus est: Potin' est, ut omnem meam cognoscam miseriam? Quidni ex adverso stans,

me ipsum considerare possum, UT lacrymas fundo, ob ea, quae patior mala?" Haec Brunckius, quae οὐδὲ γῆς οὐδ' οὐρανοῦ ἅπτεται. Constructio est: φεῦ, εἴθ' ἦν ἐμαυτὸν προσβλέπειν ἐναντίον στάντι (sc. Theseo) ὡς ἐδάκρυσε etc. προσβλέπειν δοτικῇ συντάσσεται, Lexicon Mstum Monac. Nro. 505. fol. 73. a. Lege autem sic hunc locum:

στάντι ὡς ἐδάκρυσ' etc.

Neque enim ι in dativo eliditur mea quidem sententia, sed pronunciandum per crasin. Aliter Lobeckius ad Ajac. p. 339. Elmslejus in addend. ad Heraclid. v. 697. conf. Thierschii Gramm. p. 208. Graefii praefat. ad Meleagri Epigrammata p. XVIII. In Tryphiodoro de Ilii Exc. ℣. 110. recte in editione Basil. ap. Oporin. M.D.LIX. legitur:

συμφράδμωνι ὀδυσῆϊ παρίστατο Θοῦρις
'Αθήνη.

ῑο Markland. ad Euripidis Iphig. Aul. 813. Brunck. ad Aeschyli Pers. 35. Sophocles Oed. Col. 371. Trachin. 49. Sic etiam in lingua latina, vid. Faern. et Bentl. ad Terentii Phorm. II, II, 28. In Euripidis Hippolyto v. 220.

καὶ παρὰ χαίταν ξανθὰν ῥίψαι
θεσσαλὸν ὅρπακ' ἐπίλογχον ἔχουσ'
ἐν χειρὶ βέλος.

ὅρπακ' est accusativus. vid. Monkium ad l. [Caeterum de jaculandi genere veterum praeter Valckenarium ad hunc locum, jam dixerunt Casaubonus ad Persii Satyr. V, ℣. 4. et Scholiastes Mstus

Victorii fol. 66, b. ad Iliad. δ, 122.]. Porsonus, quantum ex ejus verbis praefat. ad Hecubam p. XXII. ad Orest. ℣. 584. 1427. colligi potest, ἰῶτα elidi quidem posse putavit, quamquam raro.

In Pindari Nem. VII. 25. 26. erat:

σοφοὶ δὲ μέλλοντα τριταῖον ἄνεμον
ἔμαθον, οὐδ᾽ ὑπὸ κέρδει βάλον.

Veram puto hanc lectionem, et supple: οὐδὲ ἑαυτοὺς κέρδει ὑπέβαλον. Caeterum confer Scholia, in quibus tamen nihil veri. Alciphron ed. Bergleri p. 38. ταύρου δέ φασιν ἐπιτολὴν κατ᾽ οὐρανὸν οἱ τὰ μετέωρα δεινοὶ (hi sunt Pindaro σοφοὶ) τὰ νῦν (sic lege pro τανῦν) ἑστᾶναι· πολλάκις οὖν σώζονται ὑπ᾽ ἀσφαλείας οἱ προθυμούμενοι φυλάξασθαι τὸν κίνδυνον. εἰσὶ δὲ οἱ παραδόντες ἑαυτοὺς ἅπαξ τῷ πελάγει ὑπ᾽ ἀμηχανίας τῇ τύχῃ τοὺς οἴακας ἐπιτρέψαντες φέρεσθαι. Macarius in homilia XIV, non longe ab initio: καὶ ὁ ἔμπορος δίδωσιν ἑαυτὸν εἰς θάλατταν καὶ θάνατον ἕτοιμον διὰ τὸ κέρδος. — Nunc in Pindaro legitur: οὐδ᾽ ὑπὸ κέρδει βλάβεν: quod mihi non necessarium videtur.

Pind. Olymp. VI, ℣. 8.

τίνα κεν φύγοι ὕμνον
κεῖνος ἀνὴρ ἐπικύρσαις ἀφθόνων
ἀστῶν ἐν ἱμερταῖς ἀοιδαῖς;

Clarissimus *Thierschius* sic dedit:

κεῖνος ἀνήρ, ἐπικύρσαις ἀφθόνων ἀστῶν ἐν
ἱμερταῖς ἀοιδαῖς;

— — — wem der Sänger entgienge
denn wol der Mann, wo er trifft auf süssen Ruhms
Loblieder bey neidlosen Bürgern?

Equidem sentio, si quidquam valet mea sententia, ita hunc locum construi debere: *τίνα κεν φύγοι ὕμνον κεῖνος ἀνὴρ ἐπικύρσαις αὐτῷ* nempe *τῷ ὕμνῳ*, etc. Nam sic loqui solent poëtae. Sophocles in Ajace, v. 644. ed. Herm.

κρύψω τόδ' ἔγχος τοὐμόν, ἔχθιστον βελῶν
γαίας (scilicet *ὑπὸ γαίας*) *ὀρύξας* (*αὐτὴν*)
ἔνθα μή τις ὄψεται.

Sophocl. Philoct. 56.

— — — *τὴν Φιλοκτήτου σε δεῖ*
ψυχὴν ὅπως λόγοισιν ἐκκλέψεις λέγων. (*αὐτοὺς, τοὺς λόγους* scilicet.) Sophocles Electr. 47. ubi vid. interpp.

Cap. III.

Explicatur locus ex Sophoclis Electra v. 1058.

τί τοὺς ἄνωθεν φρονιμωτάτους
οἰωνοὺς ἐσορώμενοι
τροφᾶς κηδομένους, ἀφ' ὧν τε
βλάστωσιν, ἀφ' ὧν τ' ὄνασιν εὕρω-
σι, τάδ' οὐκ ἐπ' ἴσας τελοῦμεν.

Nostrum hunc locum citat Martinus Schoockius in tractatu de ciconiis pag. 53., haecce addens: „Interim per aves Scholiastes notat intelligi *πελαργοὺς* sive ciconias. Et tamen Ennodius Declam. 9. cujus haec est inscriptio: *In eum*,

qui seni patri cibos subtraxit: idem Aquilis tribuit. Sic enim inter alia loquitur: *Aquilas,* inquit, *legimus foetuum ministerio pasci, et beneficia parentum, quod implumes nati, quando ovorum urticis exuuntur, intecti sunt, districti aequitate restituunt. Non putant volucres esse liberum, accepta denegare.* Communiter tamen authores, anis ciconiis (cum quibus paria posse facere alias aves non negarim) hoc pietatis officium deferunt." Haec Schoockius; vide quae ibidem p. 54. 55. sequuntur. Equidem Ennodium errasse puto, vitio memoriae, aquilis tribuens, quod alii quot scio ciconiis tribuerunt. Aristophanes in avibus v. 1353.

> *ἀλλ' ἔστιν ἡμῖν τοῖσιν ὄρνισιν νόμος*
> *παλαιὸς ἐν τοῖς τῶν πελαργῶν κύρβεσιν·*
> *ἐπὴν ὁ πατὴρ ὁπελαργὸς ἐκπετησίμους*
> *πάντας ποιήσῃ τοὺς πελαργιδεῖς τρέφων,*
> *δεῖ τοὺς νεοττοὺς τὸν πατέρα πάλιν τρέφειν.*

Hinc *ἀντιπελαργεῖν, χάριτας ἀντιδιδόναι* Zonaras p. 218. In Etymologico magno p. 114. *ἀντιπελαργεῖν, ἀντιστρέφειν:* sed legendum *ἀντιτρέφειν.* Eodem modo in Cod. Monac. Nro. 529. qui Etymologicon magnum usque ad vocem *ἐμῶ,* omnes vero glossas multo breviores exhibet, pro *ὑποστρέψαι* Etymol. M. p. 96, 8. legitur *ὑποτρέψαι.* Zonaras p. 194. *ἀντιπελάργωμα καὶ ἀντιπελάργωσις· ἡ ἀντίδοσις τῶν εὐεργετημάτων. φιλοπάτωρ γὰρ ὁ πελαργός.* Vide quos citat Titt-

mannus in notis. Confer etiam Neandrum ad Theogn. p. 136. ed. Bas. et *Compendium rerum memoratu dignarum et scitu jucundar.* ed. Lips. pag. 174. et *Regulas vitae Davidis Chytraei* pag. 168. [Sed liber nullis paginis notatur.] „Ciconiae, quae Graecis πελαργοὶ dicuntur, parentes senio confectos alunt et suis humeris gestant. Inde orta est vox ἀντιπελαργεῖν, hoc est, debitam gratiam pro nutricatione parentibus referre.“ Homero θρεπτὰ ἀποδιδόναι. Qui egregie de φιλοστοργίᾳ parentibus debita disputat: neque Euripidis locum omittebat, quo nil dulcius:

ὅστις δὲ τοὺς τεκόντας ἐν βίῳ σέβει
ὅδ' ἐστὶ καὶ ζῶν καὶ θανὼν θεῷ φίλος·
οὐκ ἔστι παισὶ τούτου κάλλιον γέρας,
ἢ πατρὸς ἐσθλοῦ κἀγαθοῦ πεφυκέναι
καὶ τοῖς τεκοῦσιν ἀξίαν τιμὴν νέμειν.

Qui versus etiam Justio ad Theogn. p. 200. citantur, qui ciconiarum non obliviscitur. Unde desumti sint Euripidis versus disce ex Valckenarii Diatrib. p. 228.

Cap. IV.

De τυγχάνω, κυρέω, de verbis sentiendi, et de imperativo ἴσθι.

Jam omnes, quot scio, Grammatici recentiores ἴσθι imperativum verbi ἴσημι, et item verbi εἰμὶ habent. Errorem hunc mihi refutandum

sumam. Quodsi autem afferam quaedam aliena a re, vel si qui sunt, neque dubito fore, qui haec aliena judicent, ii ignoscant quaeso. *Χρὴ δὲ συγγνώμην ἔχειν, εἴτις ὑφ' ἥβης σπλάγχνον εὔτονον ἔχων μάταια βάζει· μὴ δόκει τούτου κλύειν.* Etenim *σοφωτέρους δεῖ βροτῶν εἶναι θεούς.*

Veteres aliquid magni scripturi saepe ab hominis anima exordiebantur, quod exordium multum ad nostram disputationem valet.

Animae pars princeps est *τὸ λογιστικόν*, *τὸ λογικόν*, animus. Aristoteles de vitiis et virtut. T. II, p. 172. ed. Laem. de anima imprimis lib. III. et saepissime; Excerpta Plotini Mst. Monac. Nro. 104. Adamant. Capita Philosophica. Schol. Euripidis ad Hecubam. Socratis, Platonis, et Socraticorum sententiam exposuit Camerar. ad versionem latinam Cyropaed. p. 346, 347. Socratis *δαιμόνιον* idem sine dubio erat, ac *νοῦς* aliorum. confer Apulejum de daem. Socrat. imprimis p. 50. ed. Elmenhorst. et Cebetis tab. p. 122. Schweigh. ed. min. Cf. Hieroclis commentar. ad Pythagorae aur. verba ℣. 15. Cicero Tuscul. Quaest. I. quae pars animae, uti veteres docent, hanc ob causam in capite, quasi in arce firma habitat. Animus, *νοῦς*, *τὸ ἡγεμονικόν*. Cicero de nat. Deor. lib. II, cap. 12. Etymologicum magnum in voce *κράτα*, *τὴν κεφαλήν. ἀπὸ τοῦ κράτους, ὡς ἐνταῦθα τοῦ ἡγεμονικοῦ τυγχάνοντος, ἢ παρὰ τὸ κραίνειν* (lege *καὶ παρὰ τὸ*) *καὶ βασιλεύειν τοῦ ἄλλου σώμα-*

τος. Eadem fere habet Etymol. Gudianum p. 343, 12. Cyrillus Mst. Monac. Nro. 230. ἡγεμονικὸν, νοῦς: sic etiam Photius p. 49. Conf. Zonarae Lexic. p. 973. Et illud πολυθρύλλητον· νοῦς ὁρᾷ καὶ νοῦς ἀκούει. — Τῷ λογισμῷ opponuntur τὰ οὐκ ἐφ' ἡμῖν id est τύχη. Omnia autem nobis facta sive τοῦ λογιστικοῦ ἡγεμονοῦντος, sive τῆς τύχης κυβερνώσης fiunt. Adamantio in capite περὶ ἑκουσίου καὶ ἀκουσίου in Cod. Monac. Nro. 536. fol. 56, a, b. τὸ ἑκούσιον sic ὁρίζει· οὗ ἡ ἀρχὴ ἐν αὐτῷ τῷ εἰδότι τὰ καθέκαστα ἐν οἷς ἡ πρᾶξις. [Pauca tantummodo haec de τύχῃ et λογισμῷ de multis, quae possent afferri.] Lingua graeca, omnium sine dubio φιλοσοφικωτάτη, ea, quae τῷ λογικῷ fiunt verbis sentiendi et sciendi, quaeque fortuna eveniunt, verbis τυγχάνω et κυρέω exprimit. Primum igitur pauca de τυγχάνω.

Recte grammatici veteres a verbo τεύχω ortum esse dicunt; quamquam duo haec vocabula minime inter se cohaereant: et significatio prorsus contraria sit; τεύχω est parare et quidem consilio, τυγχάνω est nanciscor, consequor aliquid forte fortuna, et haec quidem prima et proxima significatio. Agedum usum Homericum verbi τυγχάνω videamus. – τυγχάνω consequor forte plerumque cum genitivo construitur. Bekkeri anecd. T. I, p. 174. Scholiast. ad Eurip. Hecub. 57: τὸ τυχεῖν ἀεὶ γενικῇ συντάσσεται. Quod si hoc loco ἀεὶ significat: πλειστάκις, quae significatio in

Grammatica Mst. Monac. Nro. 505. verbo ἀεὶ tribuitur, et quae saepe occurrit in Scholiis et adnotationibus veterum et recentiorum, vera est adnotatio Scholiastae; si vero genuinam et propriam significationem servat, falsa. Nam τυχεῖν etiam cum accusativo construitur, uti ex loco Homerico infra citando apparebit, et Brunckius ad Eurip. Med. 759. et Erfurdtius ad Sophoclis Oed. Tyr. 547. adnotarunt. – Homer. Odyss. ζ, 290. πομπῆς καὶ νόστοιο τύχῃς. Odyss. ο, 158. παρὰ σεῖο φιλότητος· τυγχάνειν ἀγαθῶν ἀνδρῶν, incidere in bonos viros. Lysias Epitaph. cap. 2. τυγχάνω συγγνώμης. Xenoph. Memorab. I, 7, 4. Pind. Olymp. II, 86. etc. Homerus de Mythone de curru dejecto τύχε ψαμάθοιο βαθείης, Il, ε, 587. i. e. consecutus est, incidit in. De Charybdi Odyss. μ. μὴ σύγε κεῖθι τύχοις, ὅτι ῥοιβδήσειεν. Deinde de sagittis et jaculis usitatum, consequi, aliquem jaculo ferire. Homer. Il, ε, 98, 579. 858. δ, 106. μ, 189. et alias; etiam cum genitivo Iliad. ψ, 857. ὅς κε μηρίνθοιο τύχῃ, ὄρνιθος ἁμαρτών. Pind. Nem. VI, 46. τύχεν σκοποῦ: cum accusativo, Iliad. ε, 582. χερμαδίῳ ἀγκῶνα τυχὼν μέσον. Ex hac significatione alia deducitur, quam exprimunt Romani verbis: *forte*, *fortuna*. Homer. Odyss. ξ, 337. τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς εἰς Δουλίχιον, qui versus iisdem verbis redit Odyss. τ, 291. Odyss. φ, 13. δῶρα τά οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας, Herodot. IX,

21, κατὰ συντυχίην ἔτυχον. Iliad, ϑ, 430. Juno improbans auxilium, quod immortales mortalibus ferebant, et adhortans ad desistendum ab illo auxilio: τῶν (sc. ἀνϑρώπων) ἄλλος μὲν ἀποφϑίσϑω, ἄλλος δὲ βιώτω, ὅς κε τύχῃ. In his loquendi formulis, ubi τυγχάνω, verba sciendi et alia multa cum participiis conjunguntur, primam suam vim participium obtinet. Solent enim Graeci orationem non solum per copulas, sive per praepositiones, sive per casus, sive per pronomina aliasve particulas conjunctivas connectere, sed etiam per participia; hinc etiam Latini participium, Graeci μετοχὴν dixerunt; ridicule, in Scholiis ad Dionysii Grammaticam (in Bekkeri anecdotis T. II, p. 897.) scribitur: μετοχὴ εἴρηται, ὅτι μετέχει τῶν τοῦ ὀνόματος καὶ ῥήματος ἰδιωμάτων etc. Paucis de participii hoc usu absolvam; nam jam dudum omnibus res nota. Participium pro copula. Iliad, α, 84.

ϑαρσήσας μάλα εἰπὲ ϑεοπρόπιον.

et ṽ. 92.

καὶ τότε δὴ ϑάρσησε καὶ ηὔδα.

Sic quae nonnunquam superflua visa sunt, et per καὶ (cf. Leisneri praef. ad Lamb. Bos. p. 22. ed. Schaef.) et per participium conjunguntur. Sophoclis Electr. ṽ. 12.

πρὸς σῆς ὁμαίμου καὶ κασιγνήτης λαβὼν,
ἤνεγκα, κἀξέσωσα, κἀξεϑρεψάμην.

i. e. ἔλαβον καὶ ἤνεγκα. Platon. Men. cap. 6,

λαμβάνειν λόγον καὶ ἐλέγχειν. In Sophoclis Oedipo tyranno 1341. ed. Erf. min. legitur:

ὄλοιςθ' ὅστις ἦν, ὃς ἀγρίας πέδας
νομάδος ἐπιποδίας μ' ἀπό τε φόνου
ἔρρυτο κἀνέσωςεν.

Edd. et Codd. (excepto Dresd. a.) ἔλυσέ μ' ἀπό τε φόνου etc. Sed hoc ἔλυσέ ab Heathio, Musgravio et Erfurdtio secundum Cod. Dresd. a. e textu ejectum scilicet ut glossema. Sed quorsum copula τε. Mihi lectio Edd. et Codd. proba videtur. Scholiastes qui in interpretatione verbum ἔλυσε omisisse videtur, nihil valet. Ita autem ille: ἀπόλοιτο, φησὶν, ὅστις ἀπὸ τῆς ἀγρίας πέδης τῆς διανεμομένης τοὺς πόδας μου, ἔλαβε καὶ διέσωσέ με. Hinc Elmslejus ita Sophoclis versum restituendum censebat:

ὄλοισδ' ὅστις ἦν, ὃς ἀγρίας πέδας
νομάδ' ἐπιποδίας ἔλαβ' ἀπό τε φόνου
ἔρρυτο κἀνέσωσεν.

Sed Scholiastes verbis ἔλαβε καὶ διέσωσέ με Sophocléa ἔρρυτο κἀνέσωσεν interpretatus est. Qui ex Scholiastis veram lectionem autoris restituere conatur, ille sane τῶν κοχλιῶν ἀπιστότερος esse debet πολλῷ πάνυ· λείη μὲν γὰρ ὁδὸς, μάλα δ' ἔγγυθι ναίει erroris occasio. — Aristoph. Av. 647. εἰςηγοῦ σὺ λαβὼν ἡμᾶς. Eurip. Phoen. 1410.

— λαβὼν δ' ἀφῆκε μάρμαρον πέτρον,
μέσον δ' ἄκοντ' ἔθραυσεν.

Commode citat Valckenarius Homerica, Il. η, v. 264. Ἀλλ' ἀναχασσάμενος (Hector) λίθον εἵλετο χειρὶ παχείῃ — τῷ βάλεν Αἴαντος δεινὸν σάκος. Euripides in Hecub. 388. βαλὼν τρώσας. Homer. Il. α, 51.

αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἐφιεὶς βάλλ'.

Attamen quid plura de re vel discipulo cuivis nota?

Usus alius participii est, secundum quem participium praepositionibus aequivalet. Casaubon. ad Sueton. p. 5. b. ed. sec. Xenophon. Memorab. I, 1, 9. ἃ ἔξεστιν ἀριθμήσαντας ἢ μετρήσαντας ἢ στήσαντας εἰδέναι, id est δι' ἀριθμητικῆς etc. Soph. Electr. 138. Stephan. de parum fidis graecae ling. mag. p. 128.

Deinde conjunctionem efficit participium, quae alias per casus exprimitur. Homer. Odyss. ν, 87. λήξειεν ἀείδων. Orph. fragm. ap. Schol. Apollonii Rh. III, p. 219. λήγονται μουσέων: sic etiam παύω, παύομαι, alia. — Odyss. β, 240. καθαπτόμενοι ἐπέεσσι. Pindar. Olymp. I, 138. οὐδ' ἀκράντοις ἐφάψατ' οὖν ἔπεσσι. Herodot. VI, 69. med. τῇ δέ σευ μάλιστα κατάπτονται οἱ ἐχθροὶ λέγοντες, etc.

Particip. pro ὡς, ὅτι, in exemplo infra adducendo: οὐκ οἶδα — κεκτημένος: i. q. οὐκ οἶδα, ὅτι κέκτημαι. Et hujusmodi ubivis obvia; saepissime pro particulis conditionalibus et temporali-

bus (ut vocant) occurrit participium, quod exemplis confirmare esset γλαῦκας εἰς Ἀθήνας.

Hisce igitur praemissis quilibet facile usum participiorum apud verba τυγχάνω, κυρέω, ἴσημι, γιγνώσκω intelliget. τυγχάνω ὢν est igitur idem quod τυγχάνω τῆς οὐσίας, si ita dici licet. — Homer. Odyss. κ, 88.

— — ὃν πέρι πέτρη
ἠλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν.

Thucyd. I, cap. 32. τετύχηκε δὲ τὸ αὐτὸ ἐπιτήδευμα – ἄλογον. Admodum frequens cum participiis Wolfius ad anecdota T. IV, p. 183. et Viger. Imprimis cum participio ὢν frequens, quod participium saepe omittitur; unde glossatores et Grammatici: τυγχάνω τὸ εἰμί, τὸ ὑπάρχω Porsonus ad Hecub. 788. ὢν omitti posse constanter negavit; equidem etiam ubicunque Codd. illud praebent, non ejiciendum censeo. Heindorfius ad Platonis Gorg. T. II, p. 191. Phrynichum citat, p. 120., qui autor est adductae Porsoni notae, οἱ ἀμελεῖς οὕτω λέγουσι, φίλος σοι τυγχάνω, ἐχθρός μοι τυγχάνεις· δεῖ δὲ τῷ ῥήματι τὸ ὢν προστιθέναι, φίλος μοι τυγχάνεις ὤν, ἐχθρός μοι τυγχάνεις ὤν· οὕτω γὰρ οἱ ἀρχαῖοι ἐχρήσαντο. Verissime addit Heindorfius: „hoc, ut veterum Grammaticorum pleraque omnia, non debet sine exceptione valere." Multos Platonis locos ibidem Heindorfius citat, in quibus ὢν omittitur. Sed quia haec res ex scriptoribus pedestris orationis nunquam explicari potest,

addit versum ex Aristophanis Eccles. 1141. καὶ τῶν θεατῶν εἴ τις εὔνους τυγχάνει. Quem versum Porsonus ad l. c. jam emendavit, (ea, quam ab initio dixi, significatione accipe verbum *emendare*) ita restituens: Κεὶ τῶν θεατῶν ὤν τις εὔνους τυγχάνει. Porsonum errantem jam Schaeferus in add. p. 570. animadvertit, adducens Electrae Sophocleae locum, ὁ γὰρ μέγιστος αὐτοῖς τυγχάνει δορυξένων. aliud exemplum in Electra habes 313. νῦν δ᾽ ἀγροῖσι τυγχάνει. In Simeonis Metaphrastae trimetris jambicis poet. Christian. ed. Morell. p. 238. Μέλλων φαγεῖν ἄνθρωπε σῶμα δεσπότου Φόβῳ πρόσηλθε μὴ φλεγῇς. πῦρ τυγχάνει. A τυγχάνω autem τύχη deducitur. Omnia haec etiam de κυρέω valent; quod cum κυρόω et κῦρος cohaeret. Primum κυρέω significat adsequor, consequor. Eurip. Hecub. 49. τοὺς γὰρ κάτω σθένοντας ἐξῃτησάμην, τύμβου κυρῆσαι. Eurip. Iphig. Aul. εἰ δ᾽ εἰσὶ θεοὶ, δίκαιος ὢν ἀνὴρ σύ τοι [ut Valckenarius ad Eurip. Hippolyt. correxit.] ἐσθλῶν κυρήσεις. μὴ κυρήσας τῆς δίκης, Phoeniss. 493. Sed etiam haud raro cum accusativo construitur; exempla pete ex Brunckii nota ad Eurip. Hecub. 693. Etymologicum Magnum. p. 548, 13. κυρῶ πρώτης συζυγίας σημαίνει τὸ ἐπιτυγχάνω. κυρῶ κυρήσω ἐκύρησα. ἔστι καὶ βαρύτονον, κύρω τὸ ἐπιτυγχάνω· οὗ ὁ μέλλων κυρῶ etc. Ex his orta illa in Etymol. Gudiano p. 356, 53. Lexicon Mstum Bibliothecae Monac.

Nro. 505. optimae notae: κυρέω καὶ κυρῶ τὸ ἐπιτυγχάνω δοτικῇ. [Iliad. ψ, 428.] καὶ ἔτι τὸ ὑπάρχω κατὰ τοὺς τραγικούς. Apud κυρῶ plerumque participium omittitur. Septem ab Erfurdtio ad Sophoclis Antig. 483. allatis exemplis addo Aeschyl. Pers. 502. σεσωσμένος κυρεῖ; in quo loco ad sensus integritatem supplendum ὤν. Eurip. Hecub. 688. Iphig. Taur. 191. 759. Sophocl. Philoct. 25. Soph. Philoct. 371. πλησίον γὰρ ὢν κυρεῖ. κύρω et κυρέω, quae saepe confunduntur, ut etiam in nostro Lexico Msto, diversa sunt: significatio incidendi et consequendi ambabus vocibus communis. — Postremum etiam ex eo illud *fortuitum* quod exprimunt verba τυγχάνω et κυρέω, perspici potest, quod ubi *esse* denotant, seu potius ubi per ellipsin verbi εἰμὶ ponuntur, neque futurum neque imperativus adhibetur.

Jam vero de verbis sentiendi et sciendi. Confer omnino Valckenarium ad Euripidis Phoeniss. 257. et quos citat. αἰσθάνομαι. Eurip. Hecub. 1104. ὦ φίλτατ' ᾐσθόμην γὰρ, Ἀγάμεμνον σέθεν ἀκούσας. Conjungunt: ᾐσθόμην ἀκούσας φωνῆς σέθεν. Sed etiam sic potest construi: ἀκούσας ᾐσθόμην φωνῆς σέθεν. Quae constructio etiam magis placet, et sola vera videtur. αἰσθάνομαι cum accusativo Soph. Electr. 682. Philoct. 254. Eurip. Iph. Aul. 1582. Xenoph. Memorab. III, 5, 5. αἰσθάνομαι cum genitivo Hippolyt. 607. πρίν τιν' αἰσθέσθαι βοῆς. Xenoph. de Ven. 33. Magis ido-

neum: αἰσθάνομαι διαμαρτὼν i. e. αἰσθάνομαι τὸ ἁμάρτημά μου. cf. Leisner. praef. ad Lamb. Bos. p. 37. ed. Schaef. Eurip. Orest. 569. ἐπεὶ δ' ἁμαρτάνουσ' ᾔσθετ'. ὁρῶ διαμαρτάνων Eurip. Med. 352. γιγνώσκω cum participio Eurip. Hippolyt. 903. ed. Brunck.

γνώσει γὰρ αὖθις ἀμπλακών.

et ibid. 409.

γυνή τε πρὸς τοῖσδ' οὖσ' ἐγίγνωσκον καλῶς.

i. e. ἐγίγνωσκον καλῶς ὅτι γυνή εἰμί. — μανθάνω i. e. discere, discere aliquid ab aliis edoctum, scire, [quae significatio imprimis in praeteritis frequens] etiam per se, ipse scire, praescire, videre. Sed quas in fine dixi significationes, ut non omnibus notas, agedum exemplis confirmabimus. Herodot. I, 39. τὸ δὲ οὐ μανθάνεις, ἀλλά λέληθέ σε τὸ ὄνειρον. i. e. hoc nescis, mente assequi non potes. Herodot. VIII, 88. λέγεται γὰρ βασιλῆα θηεύμενον μαθεῖν τὴν νῆα ἐμβαλοῦσαν· et paullo infra: τὴν δὲ διαφθαρεῖσαν ἠπιστέατο εἶναι πολεμίην. μανθάνω est etiam videre, *inne werden*. Herodot. IX, 17. ἀλλὰ μαθέτω τις αὐτέων, ὅτι ἐόντες βάρβαροι ἐπ' Ἕλλησι ἀνδράσι φόνον ἔῤῥαψαν. Hinc intelligendum illud τί μαθών, in quo μανθάνω est experiri, *inne werden*, quae loquendi forma hanc ipsam ob causam saepissime, et fere semper cum altera τί παθὼν confunditur. Caeterum vide Wolfium ad Demosthenis Leptin. p. 348. imprimisque Corayum ad

Isocrat. βιβλιοθ. ἑλληνικ. Tom. II, p. 262. Pindar. Nem. 25. σοφοὶ δὲ μέλλοντα τριταῖον ἄνεμον ἔμαθον. Eurip. Hecub. 697.

ὤ μοι, αἶ αἶ
ἔμαθον ἐνύπνιον ὀμμάτων ἐμῶν
ὄψιν, οὔ με φάσμα παρέβα.

Ibidem v. 1476.

ἀμφὶ Πολυξείνης τε φίλης θυγατρὸς, δι' ὀνείρων
εἶδον φοβερὰν
ὄψιν, ἔμαθον, ἐδάην.

Aeschyl. Pers. 177. de ἐνυπνίῳ.

ἀλλ' οὔ τι πω τοιόνδ' ἐναργὲς εἰδόμην.

Et sic Herodotus aliique. — Aeschyl. Prom. 1068. τοὺς προδότας γὰρ μισεῖν ἔμαθον. Homer. Iliad. ζ, 444. ubi Hector, οὐδέ με θυμὸς ἄνωγεν (bellum sc. fugere), ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλὸς αἰεί. Ad hunc locum Scholiast. Venet. p. 172. διδακταὶ γὰρ αἱ ἀρεταί. (de qua re Plato multis, et sine dubio Scholiastes Platonem respicit.) ἄμεινον δὲ τὸ ἔμαθον ἀντὶ τοῦ εἴωθα. Sed ita intellige hunc locum: nam semper bonus esse expertus sum, scio i. e. nam semper bonum me praebui; nunquam verba sciendi *posse* significant, ut saepe Heynius ad Homeri Iliad. et in notis manuscriptis in Odysseam, quas in editione, quam parat *Thierschius* V. Cl., invenies; et Scholiastae adnotarunt. Schol. Venet ad Il, XVI, 142. cf. XIX, 389. et al. quibus tamen primus, qui de ea

re dixit Aristoteles T. II, p. 249. A. B. non erat omittendus; et Euripidis versus:

τὰ χρήστ' ἐπιστάμεσθα, καὶ γιγνώσκομεν,
οὐκ ἐκπονοῦμεν δέ. — —

Aeschylus in Agam. 38. — Ὡς ἑκὼν ἐγὼ
μαθοῦσιν αὐδῶ, κοὐ μαθοῦσι λήθομαι.

Optime Schützius: „Quare (scribendum ὡς et vertendum quam) lubens equidem cum intelligentibus loquor, et non intelligentes lateo." Alloquitur excubitor ἀστέρας, more antiquo, quippe qui omnia scire putabantur. Cum hoc loco confer illud saepe adhibitum: ἀείδω ξυνετοῖς. θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι. Orpheus apud Suid. Φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστὶ, θύρας δ' ἐπίθεσθε βεβήλοις. — Pindar. Pyth. II, 131. γένοι', οἷος ἐσσὶ μαθών. i. e. utinam talem te praestares, qualis es, qualis ex animi tui natura es. Vide omnino notam *Thierschii*. Idem tamen significatione fere opposita hoc verbum adhibuit, Olymp. II, 154.

— σοφὸς ὁ πολ-
λὰ εἰδὼς φυᾷ.
μαθόντες δὲ, λάβροι etc.

Cum participiis conjungitur Aeschyl. Prom. 62. ed. Schütz. 926. Plutarch. περὶ παιδείας p. 143. ed. Cizae. μαθέτω γνώμης διαμαρτάνων. Herodot. III, 1. ὦ βασιλεῦ διαβεβλημένος ὑπὸ Ἀμάσιος οὐ μανθάνεις.

μέμνημαι cum participio Eurip. Hecub. 244. *μεμνήμεθ' εἰς κίνδυνον ἐλθόντες μέγαν.* Et si vis κατ' ἐναλλαγὴν Aeschyl. Choëphor. 675. 6.

πρὸς τοὺς τεκόντας πανδίκως μεμνημένος
τεθνεῶτ' Ὀρέστην εἰπὲ, μηδαμῶς λάθῃ.

i. e. *μέμνησο εἰπὼν* sive *εἰπεῖν*, vel *μέμνησο καὶ εἰπέ.* Haec enallage non infrequens: cf. Aeschyl. Agam. 30.

οἶδα. Aristoph. Nub. 859. *οἶδα πιθόμενος.* Eurip. Hecub. 397. *οὐκ οἶδα δεσπότας κεκτημένος*, ubi Scholiastes: *οὐ γὰρ οἶδα, ὅτι κέκτημαι* etc. Rhes. 442. *ξὺν τοῖσδ' ἀόπλοις οἶδα τλὰς πορπήμασιν*, ut recte correxit Valckenarius ad Phoeniss. cf. Heraclid. 206. Hipp. 56. *οἶσθα προθέμενος* Platon. Men. cap. 10.

ἴσημι. Xenoph. in Hierone II, 9. *οἱ μὲν ἰδιῶται — ἀσφάλειαν σφίσιν ἡγοῦνται εἶναι. οἱ δὲ τύραννοι — ἐν πλείστοις πολεμίοις ἴσασιν ὄντες. εἴσομαι γεγευμένος* Eurip. Hippolyt. 668. Valck. ad Phoen. 257. — Saepissime autem imperativo utuntur Graeci invocantes τὸ τῆς ψυχῆς λογιστικὸν et ἐπεκτικὸν, et secundâ personâ praesentis. Sic *οἶσθ' ὅτι* multa exempla praebet Porsonus ad Eurip. Hecub. 229. cf. Brunck. 223. *ἴστω* sciat: Heyn. ad Pindari Isthm. VII, 37. *ἴστω αὔξων.* adnotat: „hac perpetua junctura pro *ἴστω ἑαυτὸν αὔξειν.*" Idem ad Pindari Nem. IX, 107. *ἴστω λαχὼν* pro *σε λαχεῖν.* nota forma passim illustrata nuper a Scheidio de Analog. Gr. Ling. p. 263.

Eurip. Alcest. 445. Participium autem saepe idem est, ac infinitivus. Aeschylus Prom. 642. καίτοι καὶ λέγουσ' αἰσχύνομαι. Idem Choephor. 907. αἰσχύνομαί σοι τοῦτ' ὀνείδισαι σαφῶς. Sic ἀρκέω cum participio, ut ἀρκεῖ τιμωρούμενος Porson. advers. p. 235. Josephus: Θεὸς ἀρκεῖ ἡγεμὼν εἶναι. Vel, si mavis, solvi potest illud participium per ὅτι. Schol. ad Eurip. Hecub. loco adducto. Homer. Iliad. o, 217. Sic imprimis imperativus verbi ἴσημι frequens, ἴσθι. A μέμνημαι, μέμνησο. Ab ἐπίσταμαι, ἐπίστασο. Aeschyl. Prometh. 840.

Χρόνον δὲ τὸν μέλλοντα πόντιος μυχος,
σαφῶς ἐπίστασ', Ἰόνιος κεκλήσεται.

ibid. v. 967.

τῆς σῆς λατρείας τὴν ἐμὴν δυσπραξίαν,
σαφῶς ἐπίστασ', οὐκ ἂν ἀλλάξαιμ' ἐγώ.

Eurip. Med. 694.

σάφ' ἴσθ' ἄτιμοι δ' ἐσμὲν οἱ προτοῦ φίλοι.

Aeschyl. Prom. 298.

ταῖς σαῖς δὲ τυχαῖς, ἴσθι, συναλγῶ. Eurip. Orest. 619. Soph. Ajac. 1287. Eurip. Hipp. 797. Doederl. Specimen ed. Soph. p. 30. cui multa addi possunt.

Exemplis tota ποίησις imprimis ἠθική scatet. Cum participiis. Stob. Florileg. Tit. XXI. p. 109. ed. Grot. ἄνθρωπος ὤν, τοῦτ' ἴσθι καὶ μέμνησ' ἀεί. Xenoph. Anabas. II, 1, 13. ἴσθι μὲν ἀνόητος ὤν. Eurip. Androm. 726. τἄλλ' ὄντες ἴστε μηδενὸς βελτίονες. Sophoclis Ajac. 1155. ed. Herm.

ἴσθι πημανούμενος. ib. 1295.: ἄναξ Ὀδυσσεῦ, καιρὸν ἴσθ᾽ ἐληλυθώς. Electr. 1200. μόνος βροτῶν νυν ἴσθ᾽ ἐποικτείρας ποτέ. Oed. T. 1022. δῶρον ποτ᾽ ἴσθι τῶν ἐμῶν χείρων λαβών. ib. 1181. ἴσθι δύσποτμος γεγώς. Eurip. Hippolyt. 522. πάντ᾽ ἂν φοβηθεῖσ᾽ ἴσθι.

Vers. Monost. Brunck. p. 317. ed. Schaef.

ἴσος μὲν ἴσθι πᾶσι, κᾂν προύχῃς βίῳ.

supple ad sensus integritatem: ἴσος ὢν et hoc pro: σὲ ἴσον εἶναι. Nam ἴσθι est imperativus verbi ἴσημι. Stephanus in libello de bene instit. graec. ling. studiis p. 19. 20. ἀρχῆς τετευχὼς ἴσθι ταύτης ἄξιος vertit: *Regnum tibi quum paraveris*, *scias te hoc dignum esse*. Et p. 22. sic disserit, quae verba integra adponam, quia hic liber utilissimus et dignus, qui reimprimeretur, paucorum in manibus versari solet. Est autem dialogus inter Cornelium et Philippum. „*Phil.* Unde ortum hunc errorem putas, quod ita verbum ἴσθι (scil. per: sis.) interpretatus sit, quicunque hujus interpretationis est auctor? *Cor.* Ex eo quod non recordaretur, ἴσθι duplicem a duobus verbis usum habere, quorum unum esse εἰμί, nam et ab eo non minus ἴσθι dici quam ἔσο. Tanti est rudimentorum Grammatices memoriam conservare. *Phil.* Ejus tamen est in scriptis novi testamenti usus. *Cor.* Ab illo Gnomicorum versuum syntagmatio abeundum ei non erat, ut exemplum ejus inveniret. Illic enim legitur, [Brunck. ℣. 340.]

ξένος ὢν ἀπράγμων ἴσθι καὶ πράξεις καλῶς.

Fortasse autem et aliud ejus exemplum indidem afferre possim. Sed quid fortasse dico? de illo dubitari a me non jam sinit memoria, quae ipsum suggerit: (ẏ. 471.)

εὔτολμος εἶναι κρῖνε, τολμηρὸς δὲ μή.

Phil. Ut minus mirer, illum interpretem vocabulum istud ignorasse, in caussa hoc est, quod in virum quendam non parum Graecae linguae peritum aliquando inciderim, qui et ipse hoc ἴσθι pro ἴσο, prorsus inauditum sibi esse aiebat. Ex quo apparet, verum esse quod dixisti, non parvi referre quam fideli memoriae, aliquis illa Grammatices rudimenta mandet." Haec Stephanus; audiamus et Valckenarium qui ad Hippolyt. ẏ. 304. adnotat: „More veteribus usitato, quem ad Herodotum attigi p. 194. ponitur ἴσθι — προδοῦσα, scias te prodidisse liberos, quum morieris: illud ipsum etiam ἴσθι pro ἴσαθι, sive γίνωσκε Homero semper adhibitum (recentioribus Homero etiam pro ὕπαρχε. vid. Aristoph. Grammaticum Eustath. in Od. *Δ*, p. 428, 48. et Ammonium p. 76.) cum participiis saepius hunc in modum jungitur etc." Homeri loci sunt Odyss. β, 356. λ, 223. Ammonius τάσσουσι δὲ ὅμως ἐπὶ τοῦ γίνου [pro γίνου Valck. ἰδίου] τὸ ἴσθι. ἴσθι εὔφημος. [sic, et est versus ex Eurip. Hipp. 729.] Lexicon Mst. Cyrilli fol. 116. ἴσθη, (l. ἴσθι) σημαίνει τὸ ὑπάρχει (l. ὕπαρχε), ἴσθι σημαίνει τὸ ἴσω (l. ἴσο) γινώσκων. Aliud Lex. Mstum Bibliothecae Mo-

nacensis Nro. 298. fol. 101. ἴσθι σημαίνει καὶ τὸ γίνου (scr. γίνου) ἴσθη (l. ἴσθι) γίνωσκε. ἴσθι σημαίνει τὸ ἐπιγίνωσκην (l. – σκε): — ἴσθη (suprascr. ι.) σημαίνει τὸ ὕπαρχε. Etymologicum Gudian. p. 282. ἴσθι, σημαίνει τὸ γίνωσκε, παρὰ τὸ ἴσημι τὸ γινώσκω, τὸ προστακτικὸν ἴσαθι, καὶ ἐν συγκοπῇ ἴσθι, τὸ τρίτον ἰσάτω καὶ ἐν συγκοπῇ ἴστω· ἴστω νῦν τόδε γαῖα. [Iliad. ο, 36.] Recte hi Scholiastae et glossatores fecerunt, dicentes ἴσθι, σημαίνει τὸ ὕπαρχε, sic alias τυγχάνω, τὸ εἰμί. κυρῶ, τὸ εἰμί. Κέκλημαι σημαίνει τὸ εἰμί et alia. Sed errant, qui illud a verbo εἰμί deducendum putant, ut fecerunt Grammatici recentiores, et Etymologicum magnum, in quo legitur: ἴσθι τὸ σημαῖνον τὸ ὕπαρχε, ἀπὸ τοῦ εἰμί. τὸ πρῶτον τῶν πληθυντικῶν, ἐμέν. τὸ προστακτικὸν ἔθι. καὶ πλεονασμῷ τοῦ σ̄, ἴσθι. τὸ γὰρ ε̄, πλεονάζοντος συμφώνου τρέπεται εἰς ι̅. τοῦτο δὲ τὸ ἴσθι, κατὰ τὸ τρίτον πρόσωπον τὸ ὀφειλόμενον ε̄ ἀναδέχεται, καὶ γίνεται ἔστω. Pluribus verbis eandem deductionem et verborum μεταμόρφωσιν habes in Hortis Adonidis f. 180. a. Hoc modo facili negotio a verbo εἰμί derivari possunt τυγχάνω, κυρῶ et κέκλημαι: et miror nondum, qui illud fecerint, extitisse. Εὔφημος ἴσθι, Eurip. Hippolyt. 729. Pythagor. aur. verb. 9. et Theogn. ταῦτα μὲν οὕτως ἴσθι i. e. κατὰ ταῦτα (si licet illud κατὰ per Graecae linuae restauratores subintelligi) μὲν οὕτως ἴσθι.

scil. ὤν i. e. εἶναι. Aristoph. Eqq. 856. ὦ δαιμόνιε, μὴ τοῦ λέγοντος ἴσθι. Theogn. 303. ed. Schaef. ἴσθι πεπνυμένος. Aeschyl. Agam. 509. Νῦν δ' αὖτε σωτὴρ ἴσθι κἀπιγώνιος, Ἄναξ Ἄπολλον. Sicuti igitur κυρῶ, τυγχάνω esse significant, ita etiam ἴσθι, ἔσο significat, sed a verbo ἴσημι deducendum. Poetae imprimis gnomici eodem modo ἴσθι, μέμνησο ὅτι dixerunt. — Καὶ ταῦτα μὲν οὖν δὴ ταῦτα.

Cap. V.

Corrigitur locus ex Euripidis Heraclidis 886. *ex Sophoclis Antig.* 324.

In Eurip. Heraclid. 886. legitur:

τὸ σὸν προτιμῶν, ὥς νιν ὀφθαλμοῖς ἴδοις
κρατοῦντα καὶ σῇ δεσποτούμενον χερί.
οὐ μὴν ἑκόντα γ' αὐτὸν, ἀλλὰ πρὸς βίαν
ἔζευξ' ἀνάγκῃ· (sic) καὶ γὰρ οὐκ ἐβούλετο
ζῶν εἰς σὸν ἐλθεῖν ὄμμα, καὶ δοῦναι δίκην.

In his primum illud τὸ σὸν est τὸ σὸν χρέος: i. e. officium meum erga te, neque multum interest, utrum dixit poeta σὲ προτιμῶν, an τὸ σόν. Sed τὸ σόν magis poeticum. Sophocles in Electr. 251.

ἐγὼ μὲν, ὦ παῖ, καὶ τὸ τὸν σπεύδουσ' ἅμα
καὶ τοὐμὸν αὐτῆς, ἦλθον.

Idem ibid. 73.

— σοὶ δ' ἤδη, γέρον,
τὸ σὸν μελέσθω βάντι φρουρῆσαι χρέος.

Eurip. Hecub. 880.

— καλεῖ σ' ἄνασσα δή ποτ' Ἰλίου
Ἑκάβη, σὸν οὐκ ἔλασσον ἢ κείνης χρέος, etc.

Caeterum de τοὐμόν pro ἐγώ, de τὸ σόν pro σύ conf. Stephanum de bene instituend. gr. ling. stud. p. 54. Alius generis sunt τὸ σῶφρον τοὐμόν in Eurip. Hipp. 1018. τοὐμὸν εὐσεβές ibid. 660. ed. Br.

Κρατοῦντα, sine dubio et certissime corruptum. Nam inimicus non, ut dominus, sive rex, Alcmenae adductus est, sed tantummodo vivens, ut clarum ex antecedentibus et sequentibus: recte igitur Elmslejus vidit verbum in illa voce corrupta latere, quod *viventem* significaret, et hanc ob causam βλέποντα legendum putavit, quod mihi et ipsi Elmslejo non displiceret, si propius ad receptam scripturam accederet. — Qui vulgatam retinent activum pro passivo positum putant, quod in tempore praesenti verborum hujus conditionis nunquam fit.

Recte igitur in Eurip. Suppl. 694. pro νικῶντα quod passive intelligendum fuisset Valckenarii εἴκοντα recepit Marklandus. In carmine, quod legitur inter Anacreontea XXXXIII. locus μιξοβάρβαρος [ut plurima] legitur:

σὺ δὲ φίλιος γεωργῶν,
ἀπὸ μηδενός τι βλάπτων.

Alius sunt generis ἔφεπε, δέδορκε et quae alia apud Pindarum leguntur. — Quae cum ita sint, quis nam dubitavit, mecum verbum genui-

num autori restituere, quod jam Elmslejus divinarat, sed conjectura assequi non poterat? Lege pro κρατοῦντα: κἄτ' ὄντα sive κᾆτ' ὄντα, i. e. καὶ ἔτι ὄντα. Brittanica regula de ἰῶτα subscribendo et omittendo nihil me movet. Deinde in ἔτι illud ῑ elidi potest. Eurip. Hipp. 1172. ed. Br. 785. et saepissime. εἰμί est *vivo*, οὐκ vel οὐκέτι εἰμί est mortuus sum. Conf. Brunckium ad Eurip. Hecub. 312. et quem citat Taylorum ad Lys. p. 66. Cui adde Berglerum ad Alciphr. p. 43. Valck. ad Eurip. Phoen. 1349. Alias oratio plenior ut Hecub. 165. — — οὐκέτι μοι

βίος ἀγαστὸς ἐν φάει.

Soph. Philoct. 417.

ὡς μηκέτ' ὄντα κεῖνον ἐν φάει νόει.

Eurip. Hecub. 700.

— ἂν (scil. ὄψιν) εἶδον
ἀμφί σ' ὦ τέκνον, οὐκέτ'
ὄντα Διὸς ἐν φάει.

Quomodo vero ex κατοντα librarii κρατοῦντα effecerunt? —

Sophocl. Antigon. 324. legitur:

κόμψευε νῦν τὴν δόξαν·

Erfurdtius in notis: „Moschopulus περὶ σχεδῶν p. 20. et 62. pro νῦν τὴν δόξαν citat τὴν δόκησιν, quibus vocibus in expositione vulgatae utitur Scholiastes.“ Equidem Moschopulo non multum tribuo; sed tamen magis ejus auctoritas apud me valet, quam illa Msstorum librorum Sophoclis, quîs parum fidei vetustas addit:

nostro loco etiam magis convenit τὴν δόκησιν quam τὴν δόξαν, quamvis vox νῦν vim quandam addit sententiae: nam hanc unam ob causam placere posset vulgata. Inter δόξα et δόκησις idem interest, ac inter κλέος et κλῆσις: γάνος et γάνωσις: οἶκος et οἴκησις: δίκη et δίκησις: διαφορά et διαφόρησις: φθόνος et φθόνησις: δόξα est τὸ δεδοκημένον, sententia, placitum: δόκησις τὸ δοκεῖν, τὸ existimare, sententia. Brunckius nostrum locum vertit: *de suspicatione argutare quantumvis;* laudatus hanc ob rem ab Erfurdtio. Melius in Lexico manu scripto nostro (Cod. Bibliothec. Monac. 505.) locus exponitur, ubi etiam τὴν δόκησιν legitur: ibi autem sic in margine de κομψεύω: κομψεύειν τὸ περιλαλεῖν. ὡς παρὰ Σοφοκλεῖ. κόμψευε τὴν δόκησιν. ἢ περιλάλει. καὶ κομψοὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς οὓς νῦν ἡμεῖς περπέρους καὶ λάλους φαμέν. κομψοὶ δὲ οἱ βέλτιστοι παρὰ πλάτωνι. Sic nostrum Lexicon MSStum Nro. 505. fol. 78. 6. Caeterum de κομψὸς vid. Bekkeri anecdot. Tom. I, p. 273. p. 102. 25. Ruhnken. ad Timaei Lex. p. 162. *Werferus* ex Codice Darmstad. miscellan. haecce exscripsit: κομψὸς ὁ σπουδαῖος καὶ καλοκαγαθίας ἐπιμελούμενος. πλάτων. κομψὸς καὶ ὁ πανοῦργος καὶ ἀπατητικός, καὶ ὁ πιθανὸς καὶ τεχνικός, καὶ ἔτι ὁ ἀστεῖος καὶ περίλαλος. Euripides in Cyclope 314. conjunxit κομψὸς καὶ λαλίστατος. Heindorfius ad Platonis Gorg. Tom. II, p. 157. Attamen haec aliena.

III.

DE

GNOMICIS CARMINIBUS GRAECORUM

DISSERTATIO.

SCRIPSIT

FRIDERICUS THIERSCHIUS.

PARS POSTERIOR.

DE
GNOMICIS CARMINIBUS GRAECORUM.

Postquam in priore huius dissertationis parte de ratione, qua Homerus et Hesiodus in gnomicis carminibus condendis versati sunt, satis, ut puto, actum est, transeundum iam erit ad poetas, qui versum heroicum pentrametro temperaverunt, et carmina gnomica distichis, quae vulgo elegiaca dicuntur, comprehenderunt. Ac poetarum quidem, quorum elegias fragmentis, non famâ tantum cognitas habemus, antiquissimi sunt *Callinus* atque *Archilochus*. Archilochi aetas satis nota, siquidem Herodotus, gravissimus testis, eum Gygae Lydorum regis temporibus vixisse referat, eoque maximi post Homerum vatis aevum inter Olymp. XVI. et Olymp. XXV. concludat. *Γύγης· τοῦ καὶ Ἀρχίλοχος ὁ Πάριος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γενόμενος ἐν ἰάμβῳ τριμέτρῳ ἐπεμνήσθη.* Neque multum ab Herodoto recedunt reliqui scriptores, qui de Archilochi temporibus retulerunt,

commemorati quantum scio omnes a diligentissimo *Ignatio Liebelio* in libro de Archilochi reliquiis §. 11. p. 5. seqq. ed. sec. Callini aetas a multis incerta habetur, iniuriâ, ni fallor, quia luculentissimo argumento effici potest, eum Archilocho fere aequalem fuisse. Nam Strabo, postquam Callini de Magnetum potentiâ et Archilochi de eorundem interitu testimonia commemoravit, haec verba addidit: *Ἄλλης δέ τινος ἐφόδου τῶν Κιμμερίων μέμνηται πρεσβυτέρας ὁ Καλλῖνος, ἐπὰν φῇ·*

Νῦν δ' ἐπὶ Κιμμερίων στρατὸς ἔρχεται ὀβριμοέργων

ἐν ᾗ τὴν Σαρδίων ἅλωσιν δηλοῖ.

Libr. XIV. p. 958. D. ed. Almel.

Ex ipso Callini versu apertum est, poetam loqui de expeditione Cimmeriorum, quae suo aevo acciderit: *Νῦν δ' ἐπὶ Κιμμερίων στρατὸς ἔρχεται.* Addit Strabo, Callinum docere, eo tumultu Sardes a Cimmeriis esse captas: *ἐν ᾗ τὴν Σαρδίων ἅλωσιν δηλοῖ.* Canit igitur, Sardibus deletis iam adventare hostium exercitum, nempe Epheso appropinquare, quae poetae patria fuit, unde clarum, Callinum in hoc ipso Cimmeriorum terrore Sardiumque direptione et vixisse et carmina condidisse. Sardibus autem ista calamitas *Ardye*, Gygae filio regnante, id est inter Olymp. XXVI. et Olymp. XXXVI, accidit, teste eodem Herodoto: *Ἄρδυος*

δὲ τοῦ Γύγεω μετὰ Γύγην βασιλεύσαντος.....
Κιμμέριοι ἐξ ἠθέων ὑπὸ Σκυθέων τῶν Νομάδων ἐξαναστάντες, ἀπίκετο ἐς τὴν Ἀσίην καὶ Σάρδις πλὴν τῆς ἀκροπόλεως εἷλον. Libr. I. c. 15.

Iam si Archilochus Gygâ, Callinus *Ardye*, Gygae filio Lydis imperante vixit, apertum est, utriusque poetae tempora eadem fere fuisse, et Callinum non multis annis interpositis post Archilochum sequi. Sed habebant veteres, unde effici putarent, versâ vice Callinum ante Archilochum vixisse. Nam loco de Callino, quam supra commemoravimus, haec Strabo praemittit: καὶ τὸ παλαιὸν δὲ συνέβη τοῖς Μάγνησιν ὑπὸ Τρηρῶν ἄρδην ἀναιρεθῆναι, Κιμμερικοῦ ἔθνους, εὐτυχήσαντος πολὺν χρόνον· τῷ δ' ἑξῆς ἔτει Μιλησίους κατασχεῖν τὸν τόπον. Καλλῖνος μὲν οὖν ὡς εὐτυχούντων ἔτι τῶν Μαγνήτων μέμνηται, καὶ κατορθούντων ἐν τῷ πρὸς Ἐφεσίους πολέμῳ, Ἀρχίλοχος δὲ ἤδη φαίνεται γνωρίζων τὴν γενομένην αὐτοῖς συμφορὰν κλαίειν Θάσσον οὐ τὰ Μαγνήτων κακά, ἐξ οὗ καὶ τὸ νεώτερον εἶναι Καλλίνου τεκμαίρεσθαι πάρεστιν. Ἄλλης δέ τινος ἐφόδου κ.τ.λ. In Archilochi versu, in quo Θάσσον nomen insulae est, quae Θάσος, Stephano Θάσσος dicitur. Trimetro deest una syllaba, quam diversis modis suppleverunt. Certum est quod habemus: „*Lamentare Thassum, ubi Magnetum reperiuntur mala.*“ Praeterea, qui in priore loci parte haec: συνέβη

τοῖς Μάγνησιν ἄρδην ἀναιρεθῆναι ὑπὸ Τρηρῶν Κιμμερικοῦ ἔθνους, εὐτυχήσαντος πολὺν χρόνον contulerit cum sequentibus Καλλῖνος μὲν οὖν ὡς εὐτυχούντων ἔτι τῶν Μαγνήτων μέμνηται, facile intelliget in prioribus legendum esse εὐτυχήσαντας πολὺν χρόνον, et hoc quidem vel facillima ἀνακολουθίᾳ, velut praegresso συνέβη τοὺς Μάγνητας ἄρδην ἀναιρεθῆναι, vel nulla, quia ad ἀναιρεθῆναι intelligi potest αὐτούς. Verum hoc nihil ad rem, de qua agimus. Coniectura autem, qua Strabo Callinum Archilocho aetate priorem deprehendere sibi visus est, non ipsius solius fuit, sed aliorum quoque, repetita illa a Clemente Alexandrino, qui tamen bene addit non *multo* eum esse Archilocho vetustiorem: Stromat. L. I. p. 333. B. ed. Sylb. Loquitur de aetate Archilochi, qui Thaso condendae interfuit. ὡς δὲ Διονύσιος περὶ τὴν πεντεκαιδεκάτην (Ὀλυμπ.) Θάσον ἐκτίσθαι· ὡς εἶναι συμφανὲς τὸν Ἀρχίλοχον μετὰ τὴν εἰκοστὴν ἤδη γνωρίζεσθαι Ὀλυμπιάδα. Μέμνηται γ' οὖν καὶ τῆς Μαγνήτων ἀπωλείας προςφάτως γεγενημένης... Καλλῖνος δὲ, πρεσβύτερος οὐ μακρῷ· τῶν γὰρ Μαγνήτων ὁ μὲν Ἀρχίλοχος ἀπωλολότων, ὁ δὲ εὐημερούντων μέμνηται. Non male ex versu Archilochi supra posito, siquidem eum respexit, concludit *nuper* accidisse Magnetum calamitatem; ipsa tamen coniectura, de qua agimus, debili fundamento nixa est. Congruam fere

utriusque poetae aetatem esse scimus, sed ex hoc, quod Callinus Magnetes etiam tum florentes commemoraverat, non sequitur, eum ante urbis eorum excidium decessisse, et Archilochus, qui eorum calamitatis mentionem fecit, poterat et ipse iam tum vivere et vigere, cum Magnetes opibus valerent. Idem fere dicendum est de Sardium expugnatione respectu ad poetae utriusque aetatem habito. Nam Archilochus, qui Gyga regnante vixit, poterat Ardyis, Gygae filii, tempora attingere, et Sardes expugnatas videre, ac debuit adeo, siquidem Magnesiam a Treribus captam scivit, et Magnesiae interitus, teste Strabone, Sardium expugnatione recentior est; contra Callinus, qui Sardes sub Ardye captas scivit, poterat iam Gygae temporibus et vitam agere, et carmina condere.

Haec igitur, ut sunt, ambigua relinquamus, uno illo contenti, quod exploratum est, Callinum et Archilochum aetate suppares Gyga et Ardye Lydis imperantibus vixisse inter Olymp. XVI. et XXXVI., quae Olympiades octingenta annorum spatium efficiunt.

Sed in diversa omnia abire video *Valentinum Franckium*, qui in libello, cui nomen Callini dedit, efficere studuit, Callinum medium inter Homerum et Hesiodum vixisse, et Homero proximum, quatenus nemo propior fuerit p. 11. et p. 109. Huic commento ut fidem faceret,

duplicem statuit Sardium a Cimmeriis expugnationem, alteram, quae Ardyis tempore acciderit, alteram multo vetustiorem, quam Homeri aevo assignat, quamque a Callino contendit commemorari. Unde autem hanc priscam Cimmeriorum in Asiam excursionem docuit? Nempe e Strabone, qui L. I. p. 12. ed. Almel., ut evinceret, Homerum cognitos habuisse Cimmerios, talem eorum expeditionem commemoravit: καὶ μὴν καὶ τὸν Κιμμερικὸν Βόσπορον οἶδε (Ὅμηρος), τοὺς Κιμμερίους εἰδὼς, οὐ δήπου τὸ μὲν ὄνομα τῶν Κιμμερίων εἰδὼς, αὐτοὺς δὲ ἀγνοῶν, οἳ κατ᾽ αὐτὸν, ἢ μακρὸν πρὸ αὐτοῦ μέχρις Ἰωνίας ἐπέδραμον τὴν γῆν τὴν ἐκ Βοσπόρου ἅπασαν. Quod hoc loco Strabo ponit tanquam certum, hoc altero loco Lib. III. p. 222. C. famae tribuit, cuius ne auctorem quidem commemorat, et procul dubio inani, καὶ γὰρ καθ᾽ Ὅμηρον ἢ πρὸ αὐτοῦ μικρὸν λέγουσι τὴν τῶν Κιμμερίων ἔφοδον γενέσθαι, τῶν μέχρι τῆς Αἰολίδος καὶ τῆς Ἰωνίας. Nam si Homerus Cimmeriorum expeditiones cognitas habuisset, non sane eis inter Manes et aeternas tenebras sedes assignasset. Sunt enim apud eum:

Ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι· οὐδέποτ᾽ αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ἐπιλάμπεται ἀκτίνεσσιν,
Ἀλλ᾽ ἐπὶ νὺξ ὀλοὴ τέταται δειλοῖσι βροτοῖσι.

Ὀδ. λ., 15 seqq.

Patet non populum armis potentem et Asiae isto tempore fere dominum describi, sed fabulosa omnia, homines miseros, solis luce carentes, aeterna caligine oppressos. Recte igitur statuerunt, qui non nisi nomen Cimmeriorum et obscuram de eis famam ad Homerum pervenisse contenderent, quorum sincerum iudicium his verbis Strabo reprobat: οὐδήπȣ τὸ μὲν ὄνομα τῶν Κιμμερίων εἰδὼς, αὐτοὺς δὲ ἀγνοῶν. Nempe hoc agit, ut Homero totum fere terrarum orbem cognitum fuisse evincat; quod ut probet et famam vel levissimam sectatur, dummodo praeceptae illi opinioni conveniat, et coniecturis indulget levissimis. Ita, ut reliqua taceam, eadem pagina *Danubium* ab Homero cognitum finxit, quia Mysorum gentem, Strabonis aevo eius fluminis accolam, nominet: Γνωρίζει δὲ καὶ τὸν Ἴςρον, μεμνημένος γε τȣ̃ Μυσῶν ἔθνȣς παροικȣ̃ντος τὸν Ἴςρον.

Ista autem Cimmeriorum irruptione ex Homeri aevo sublata, sola quae historiae fide nitatur, remanet haec, cuius et initium et finem cognita debemus Herodoto. Venerunt enim Ardyis aevo et eiecti sunt ex Asia ab Alyattâ eius nepote. Ad haec igitur tempora referri debet, quod de ipsis Cimmeriis, de Lygdamo eorum rege, de Treribus, Cimmerica gente, de Magnesia ab his deleta, hîc illic sparsa famâ referuntur. Nec obstat Herodoto, Treres ipsos in Caria ex-

stinctos memorari. Strab. I. p. 106. His enim deletis reliqui eo facilius ab Alyatta ex Asia eiici poterant. Sed alio argumento usus est Valentinus ille, quo Callinum ultra Archilochi tempora removeret, nimirum comparatione Callini et Tyrtaei reliquiarum instituta, unde efficere vult, Callinum Tyrtaeo, quem Archilocho fere parem statuit, multo esse vetustiorem. Hic autem mirum aliquid ei accidit. Usus enim est Tyrtaei loco, quem Callini putavit, et ex eo ipso efficere voluit, Callinum Tyrtaeo, id est, Tyrtaeum semetipso multo esse vetustiorem. Nam de Callini carminibus, si duos singulos versus apud Strabonem, L. XIV. p. 939. et p. 958. excipias, nihil superest, nisi quod Stobaeus servavit Serm. XLIX., qui inscriptus est ἔπαινος τόλμης. Initio eius sermonis ponit Tyrtaei locum Οὔτ' ἂν μνησαίμην κ. τ. λ. septem distichorum, dein duos Euripidis Οὐκ ἔστι κρεῖττον ἄλλο πλὴν κρατεῖν δορί, sex versuum. Sequitur alter Tyrtaei Ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο quindecim distichorum, et post diversos locos alios Euripidis, Homeri, Eueni, Antiphanis, apparet Callini nomen. Καλλίνου.

Μέχρις τεῦ κατάκεισθε, κότ' ἄλκιμον ἕξετε θυμόν,
Ὦ νέοι, οὐδ' αἰδεῖσθ' ἀμφιπερικτιόνας,
Ὧδε λίην μεθιέντες· ἐν εἰρήνῃ δὲ δοκεῖτε
Ἧσθαι, ἀτὰρ πόλεμος γαῖαν ἅπασαν ἔχει.

Non moror Franckium, qui his sine ulla probabili ratione Callini versum apud Stobaeum

Νῦν δ' ἐπὶ Κιμμερίων ςρατὸς ἔρχεται ὀβριμοέργων

intrudit, quibuscum ob praecedens ἀτὰρ ne necti quidem potest. Hoc vero ab omnibus concessum post hunc versum interrumpit Callini carmen. Novus enim pentameter sequitur

Καί τις ἀποθνήσκων ὕςατ' ἀκοντισάτω

et post eum octo disticha.

Habes igitur lacunam, et satis quidem amplam. Nam si alius poetae sunt quae sequuntur, omnia quae audaciae laudem in Callini loco continebant, exciderunt, si eiusdem Callini, non poterat hîc tam subito ab universa illa compellatione ad iaculum a morituro emittendum transgredi. Si autem maior hîc lacuna inter Callini versus et eos, qui sequuntur, apparet, quo iure sumas, Callini nomen ultra eam extendi et ad postrema quoque pertinuisse? Nullo sane. Nam ex eo, quod proximi versus praecepta bellica distichis comprehensa exhibent, nihil pro Callino efficies, nisi talia ab eo solo scripta esse et scribi potuisse probaveris. Nil igitur in eo loco praeter prima duo disticha tuto ad Callinum referri potest. Reliqua alius poëtae esse possunt, cuius nomen cum ipsius loci initio interciderit. Iam si nullo artificio efficias, ut Callini nomen ultra lacunam illam extendatur, et si de alio

poëta, cui versus post lacunam et ipsi tribui possint, quaestio institui potest, necessario is Tyrtaeus fuerit. Nullum enim alium poëtam praeter hos bellicis distichis clarum fuisse scimus. Cum igitur inter Callinum et Tyrtaeum solos de isto loco anceps haereat iudicium, causa non nisi ex indole carminum utriusque decerni poterit. Et cum Callini quidem fragmento, quod praegreditur, nihil eorum convenit. Nam in eo de certi alicuius belli tumultu agit et ad arma vocat cives, in his autem distichis, quae post lacunam sunt, praecepta bellicae virtuti congrua, quae omnibus omnium bellorum pugnis apta sunt exponuntur; hoc ipsum autem facere solet Tyrtaeus, cuius cum reliquiis si nostra conferas, plurima ex eis repeti, verbisque ac sententiis omnia convenire intelligas.

Noster:

Τιμῆέν τε γάρ ἐςι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
Γῆς πέρι καὶ παίδων κουριδίης τ' ἀλόχυ
Δυσμένεσιν

Tyrtaeus:

Τεθναμέναι γὰρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα
'Ανδρ' ἀγαθὸν περὶ ῇ πατρίδι μαρνάμενον.

Noster:

Θάνατος δὲ ποτέσσεται ὁππότε κεν δὴ
Μοῖραι ἐπικλώσωσ', ἀλλά τις ἰθὺς ἴτω
Ἔγχος ἀνασχόμενος καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἄλκιμον ἦτορ
Ἔλσας τὸ πρῶτον μιγνυμένυ πολέμου.

Tyrtaeus:

Μηδ' ἀνδρῶν πληθὺν δειμαίνετε, μηδὲ φοβεῖσθε
Ἰθὺς δ' εἰς προμάχους ἀσπίδ' ἀνὴρ ἐχέτω.

* * *

Ἀλλὰ μέγαν ποιεῖτε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν
Μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι.

* *

Ἀλλά τις εὖ διαβὰς, μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν
Στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδοῦσι δακών,
Μηρούς τε κνήμας τε κάτω, καὶ στέρνα καὶ ὤμους,
Ἀσπίδος εὐρείης γαστρὶ καλυψάμενος.

quae postrema per partes describunt, quod supra simpliciter dictum erat *ὑπ' ἀσπίδος ἄλκιμον ἦτορ ἔλσας,*

Noster:

Οὐ γάρ κως θάνατον γε φυγεῖν εἱμαρμένον ἐστὶν
Ἄνδρ', οὐδ' εἰ προγόνων ᾖ γένος ἀθανάτων.
Πολλάκι δηϊοτῆτα φυγὼν καὶ δοῦπον ὀδόντων
Ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου.
Ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἔμπας δήμῳ φίλος, οὐδὲ ποθεινός,
Τὸν δ' ὀλίγος στενάχει καὶ μέγας ἤν τι πάθῃ.
Λαῷ γὰρ σύμπαντι πόθος κρατερόφρονος ἀνδρὸς
Θνήσκοντος, ζώων δ' ἄξιος ἡμιθέων.
Ὥσπερ γάρ μιν πύργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσιν
Ἔρδει γὰρ πολλῶν ἄξια μοῦνος ἐών.

Tyrtaeus:

'Ανδράσι μὲν θνητὸς ἰδεῖν, ἐρατὸς τε γυναιξὶν
Ζωὸς ἐών, καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσών.

* *

Τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι ἠδὲ γέροντες
'Αργαλέῳ τε πόθῳ πᾶσα κέκηδε πόλις.

* *

Οὐδέ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ
'Αλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐὼν γίγνεται ἀθάνατος.

* *

Γηράσκων δ' ἀστοῖσι μεταπρέπει οὐδέ τις αὐτὸν
Βλάπτειν οὔτ' αἰδοῦς οὔτε δίκης ἐθέλει.
Πάντες δ' ἐν θώκοισιν ὁμῶς νέοι οἵτε κατ' αὐτὸν
Εἴκουσιν χώρης, οἵ τε παλαιότεροι.

Abuterer lectorum patientiâ, si vel verbum adderem. Nemo enim erit, qui in eisdem praeceptis, eadem dicendi ratione, eodem dictionis colore traditis, non eundem agnoscat poëtam, cum ea praesertim agatur causa, in qua non nisi inter duos anceps haereat iudicium, et alter iam causa exciderit.

Ac Franckius quidem alia nonnulla habet, quibus Callinum ultra Hesiodum removeri arbitratur, nimirum digna fabulis, quas de Cimmeriorum Homeri aevo potentia et de Sardibus bis a Cimmeriis captis, aut composuit aut in scenam produxit. Mirum sane extitisse quemquam, qui in animum sibi induxerit, ut Homero fere aequa-

lem statueret poëtam, qui teste Strabone Magnetes nosset εὐτυχοῦντας ἔτι καὶ κατορθοῦντας ἐν τῷ πρὸς Ἐφεσίους πολέμῳ. Nam Homerus ionicarum in Asia urbium ne unam quidem novit, neque levissimam earum notitiam habet. Quomodo igitur Callinum tibi fingas eius aetati supparem, qui florentes et bellis sese lacessentes easdem exhibuerit?

Sed Valentinus ne in interpretando quidem Strabonis loco, quo ad fidem commentis suis faciendam abusus est, a lapsu sibi cavit. Nam in verbis Strabonis Καλλῖνος μὲν οὖν ὡς εὐτυχούντων ἔτι τῶν Μαγνήτων μέμνηται καὶ κατορθούντων ἐν τῷ πρὸς Ἐφεσίους πολέμῳ vocem εὐτυχούντων ad solam opulentiam Magnetum revocat, κατορθοῦν autem ubi vi intransitiva dicatur esse *se sustinere* contendit. Hinc Magnetes concludit ex mente Strabonis non irruisse Callini tempore in agrum Ephesiorum, sed non nisi pro re domestica decertasse. „Poterant autem", ita enim pergit, „vinci Magnetes adeoque magna clade affici ab Ephesiis, et nihilominus in rerum abundantia vivere in belloque se sustinere." — Provocat deinde ad fabulam de Pherecyde ap. Diog. Laert. I. 11, 4., ex qua, si quid veri ei inest, nihil sequitur, nisi in bello multis casibus obnoxio aliquando vicisse Ephesios, et ad ipsum Strabonem, qui idem non dicat quidem, sed significet, „quippe qui de Archilochi versu

dubitanter loquatur, nec certo audeat affirmare, hunc esse ad Magnesiam deletam penitus a Cimmeriis potius, quam ad Magnetum superiorem aliquam cladem ab Ephésiis referendum. Sic enim procul dubio haec accipienda esse: „ἤδη φαίνεται γνωρίζων." Ubi vero in his dubii aliquid? Nihil Strabonis opinione clarius. Dicit Magnetes a Treribus deletos. Subiungit: *Apparet* autem Archilochum iam cognitam habuisse *calamitatem, quae ipsis acciderit.* Ἀρχίλοχος δὲ ἤδη φαίνεται γνωρίζων τὴν γενομένην αὐτοῖς ξυμφοράν. Neque verum hoc, quod de verbis εὐτυχεῖν et κατορθοῦν idem contendit. Illud omnino est prospero rerum statu uti, neque de civitate si dicitur ad solam opulentiam debet referri, κατορθοῦν autem, de rebus bellicis, ut nostro loco, dictum est feliciter rem gerere, id est *vincere*, sive intransitivo siue alio sensu adhibeatur. Ita Pericles in nobili oratione funebri ap. Thucyd. L. II. c. 43. eos, qui pro patria occubuerunt, ait ἐλπίδι μὲν τὸ ἀφανὲς τοῦ κατορθώσειν ἐπιτρέψαντας, ἔργῳ δὲ περὶ τοῦ ἤδη ὁρωμένου σφίσιν αὐτοῖς ἀξιοῦντας πεποιθέναι, quod Schol. recte explicat, εὐέλπιδες γενόμενοι τοῦ νικήσειν. Item πολλὰ γὰρ κακῶς γνωσθέντα ἀβουλοτέρων τῶν ἐναντίων τυχόντα κατωρθώθη, καὶ ἔτι πλείω ἃ (al. τὰ, scr. πλείω ⸗τα) καλῶς δοκοῦντα βουλευθῆναι εἰς τοὐναντίον αἰσχρῶς περιέστη. Thucyd. I. 121. Cf. IV, 13.,

VII, 47. Cf. Sturz in Lex. Xenoph. T. II, p. 721. s. hac voce.

Patet igitur non hoc tradere Strabonem, Magnetes Callini tempore opulentos quidem fuisse, sed in bello contra Ephesios vix se sustinuisse, aut *aegre impetum Ephesiorum hactenus repressisse*, p. 100. aut *ab Ephesiis clade affectos fuisse p.* 113., sed eos prospero rerum statu floruisse et in bello contra Ephesios bene rem gessisse, i. e. Ephesios vicisse. Molestum sane est, ea docere, quae neminem de litteris antiquis scripturum latere deberent, sed ea molestia hîc mihi subeunda fuit, ne si reliquas huius libri partes silentio praeterirem, immerito eas spernere viderer, simul quod intellexi, etiamnum viros quosdam gravissimos fidem habere eis, quae Valentinus Franckius tunc temporis iuvenis iuvenilia de his rebus scripsit, nunc autem vir factus, et ut augurari licet, in litteris perfectior, ipse repudiabit.

Quis vero pentametrum invenerit, id quidem et veteres latuit et nos latebit. Non enim primos in eo genere fuisse, qui in eo iam perfecti fuerunt, Callinum atque Archilochum, sponte patet. Alio loco docui, pentametrum fere eiusdem cum hexametro esse originis ac aetatis, neglectum autem iacuisse, quia hexameter maiorem numeri varietatem atque copiam admitteret et narrationis aequabilitati atque decursui magis congrueret,

donec aucta musices doctrina, novisque sonorum organis repertis aut receptis novis numerorum formis introducendis via aperta esset. Musices autem amplificandae auctor Terpander Lesbius fuit, lyra septem sonorum pro tetrachordo aut reperta aut a peregrinis gentibus recepta, ut ipse de se praedicat.

Ἡμεῖς τοι τετράγηρυν ἀποστέρξαντες ἀοιδήν
Ἑπτατόνῳ φόρμιγγι νέους κελαδήσομεν ὕμνους.

ap. Euclid. introd. Harmon. p. 19. ed. Meib., quae res fidem conciliat Glauco Rhegino qui ap. Plut. T. II. p. 1132. C. de musica Terpandrum Archilocho antiquiorem ponit, item Clonam tibiarum apud Graecos et aulodices auctorem. Terpandrum elegias fecisse nullibi relatum invenio, obstant etiam eius fragmenta quae, non nisi heroicum rhythmum habent, non excepto eo, quo *novos* se hymnos cantaturum praedicat; obstant denique eius circa epos homericum studia, ἐζηλωκέναι δὲ τὸν Τέρπανδρον Ὁμήρου μὲν τὰ ἔπη, Ὀρφέως δὲ τὰ μέλη. Plut. l. l. Sed Clonam ἐλεγείων τε καὶ ἐπῶν ποιητήν nominat Plutarchus. Ad tibias autem elegiae cani solebant neque improbabilis Böttigeri sententia, quam in Museo Attico exposuit. T. I. Part. 2., tibiam duplicem occasionem pentametri inveniendi i. e. in artem musicam recipiendi dedisse, modo recte ea res intelligatur, neque sibi quisquam fingat, longiorem distichi versum ad sinistram, brevio-

rem ad dextram recitatum aut cantatum fuisse. Fieri enim hoc propterea non potuit, quod utraque tibia simul canebatur et etiamnum canitur apud Siculos pastores. Sed huius argumenti et difficultatem et ambitum non capit hic locus, nec quemquam philologum *οἷοι νῦν βροτοί εἰσιν* scio, qui ut par est, illud tractare possit, praeter Augustum Boeckhium, virum in musices, melices et poetices doctrina et historia aeque perfectum. Ac novo quidem carmini, in quo versus hexameter cum pentametro ad tibiae cantum alternaret, non statim nomen inventum est. Vetus autem fama, in funeribus id ab initio adhibitum fuisse, in quibus nullus lyrae, sed solum tibiarum usus. Hinc non mirum si talia carmina *ἔλεγοι*, id est lamenta dicebantur. Eius nominis ad carmen translati primum vestigium epigramma habet ap. Pausaniam X. c. 7. p. 814. etc. in tripode quem Echembrotus auloedus Delphis dedicaverat, Ol. XLVIII. cum aulodiae certamen Delphis institutum esset, et ipse victor esset renuntiatus, his verbis comprehensum: *'Εχέμβροτος 'Αρκὰς ἔθηκε Ἡρακλεῖ νικήσας τόδ' ἄγαλμ' 'Αμφικτυόνων ἐν ἄθλοις Ἕλλησι δ' ἀείδων μέλεα καὶ ἐλέγους.* Scio equidem hoc epigramma a Böttigero suspectum haberi, utpote quod in tam remota aetate non versibus sed prosa oratione sit compositum, sed fallitur vir egregius. Versus enim

sunt, quamvis luxati et ex parte corrupti. Prioris distichi pars tantum superest

'Εχέμβροτος 'Αρκὰς ἔθηκεν
'Ηρακλεῖ

Aliquid hîc excidisse ipse Pausanias monstrat, quippe qui dicat Herculi *Thebano* tripodem fuisse dedicatum: τρίποντ χαλκοῦς ἀνατεθεὶς 'Ηρακλεῖ τῷ ἐν Θήβαις, quod non nisi ex ipso epigrammate scire Pausanias potuit. Ut vero nunc habetur, nullum Thebarum vestigium monstrat. Alterum distichon fere integrum.

Νικήσας τόδ' ἄγαλμ' 'Αμφικτυόνων ἐν ἀέθλοις
"Ελλησιν δ' ᾄδων μέλεα καὶ ἐλέγυς.

Nolim corrigere μέλεα καὶ ἐλέγους. Nam in monumentorum inscriptionibus exactas rhythmi et apostrophi leges non ubique observari constat.

Quodsi autem pentametri hexametris alternantes primum rebus luctuosis adhibebantur et ex eo ἔλεγοι aetate tam remota dicebantur, non mirum si ex eo nomen ductum est carminibus diversi argumenti, sed qui idem metrum haberent. Haec iam ἐλεγεῖα dici debebant, id est carmina metro elegorum elaborata. — Eodem modo cum Archilochus rhythmum, in quo longae syllabae breves excipiunt, non invenisset quidem, sed tamen excoluisset et carmina ex eo composita ob argumenti et convitiorum acerbitatem ἰάμβους appellasset, factum est, ut et reliqua eius rhythmi carmina tum ipsius tum aliorum ἰαμβεῖα dice-

rentur, i. e. iamborum metro scripta, cuius appellationis antiqissimus testis est Herodotus, qui loco supra laudato versum eius generis de Gygae divitiis τρίμετρον ἰαμβεῖον dixit. Non enim causam idoneam afferri video ab iis, qui hunc locum interpolatum arbitrantur. Iam ἐλεγεῖον si δίστιχον vel ἔπος intelligas, de uno disticho dictum est, eiusque nominis pluralis ἐλεγεῖα carmen indicat; sin μέτρον vel ᾆσμα intelligitur, ἐλεγεῖον hoc metro compositum in universum de toto carmine valet, item ἐλεγεία, nempe ᾠδή.

Frustra autem laboraret, qui has appellationes certis aetatibus assignaret et finibus quibusdam circumscriberet, quod Franckio accidit, qui locos Pausaniae, Plutarchi, Strabonis aliorum aut male explicuit, aut mutando pervertit, ut commento suo ἐλεγεῖον non nisi de uno disticho dici, fidem faceret.

Sed pedem hîc sistamus, ne ea, quae de elegiae ortu et nomine huic dissertationi praemittenda duximus, prooemii fines nimis egrediantur.

Accidit autem elegiae, ut eodem quo epica poësis modo iam a vetustissimis poëtis ad docendum et vitam praeceptis ornandam transferretur. Eius generis ἐλεγεῖα autem antiquissima sunt haec, quae sub Tyrtaei nomine circumferuntur, de quibus quid statuendum sit ante omnia investigabimus.

Tyrtaei nomen ut Homeri et Hesiodi fabulis et opinionum erroribus involutum est, quas a

diversis auctoribus commemoratas, Pausanias L. IV. c. 15. exposuit. Postquam enim Olymp. XXIII. 3. bellum Messenium secundum ortum erat, Lacedaemoniis edixit Pythia *τὸν Ἀθηναῖον ἐπάγεσθαι σύμβουλον. Ἀποςέλλουσιν οὖν παρὰ τοὺς Ἀθηναίους τόν τε χρησμὸν ἀπαγγελοῦντας καὶ ἄνδρα αἰτοῦντας παραινέσαντα ἃ χρὴ σφίσιν. Ἀθηναῖοι δὲ οὐδέτερα θέλοντες οὔτε Λακεδαιμονίους ἄνευ μεγάλων κινδύνων προσλαβεῖν μοῖραν τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τὴν ἀρίςην, οὔτε αὐτοὶ παρακοῦσαι τοῦ θεοῦ, τάδε πρὸς ταῦτα ἐξευρίσκουσι. Καὶ ἦν γὰρ Τυρταῖος διδάσκαλος γραμμάτων, νοῦν τε ἥκις᾽ ἔχειν δοκῶν καὶ τὸν ἕτερον τῶν ποδῶν χωλός. Τοῦτον ἀποςέλλουσιν ἐς Σπάρτην. Ὁ δὲ ἀφικόμενος, ἰδίᾳ τε τοῖς ἐν τέλει, καὶ συνάγων ὁπόσους τύχοι, καὶ ἐλεγεῖα καὶ τὰ ἔπη σφισὶν τὰ ἀνάπαιςα ᾖδεν.* — In ipsa autem pugna c. XVI. *Τυρταῖος καὶ οἱ τῶν θεῶν ἱεροφάνται τῶν μεγάλων ἔργου μὲν ἥπτοντο οὐδενός, τοὺς τελευταίους δὲ τῆς ἑαυτῶν ἑκάτεροι ςρατιᾶς ἐπήγειρον.* Frustra, nam Aristomenis virtute Lacedaemonii in turpem fugam coniecti sunt. Iam *Λακεδαιμονίων ἐχόντων ἀθύμως μετὰ τὴν πληγὴν καὶ ὁρμημένων καταθέσθαι τὸν πόλεμον Τυρταῖός τε ἐλεγεῖα ᾄδων μετέπειθεν αὐτοὺς καὶ ἐς τοὺς λόχους ἀντὶ τῶν τεθνεώτων κατέλεγεν ἄνδρας ἐκ τῶν Εἱλώτων.*

Nihil tamen ea res ad victoriam valuit, quam Aristocrate Arcadum rege corrupto pecunia La-

cones dicebantur emisse cap. XVII. ib. Post haec Messenii Iram compulsi agros circumiacentes depopulantur. *Καὶ ἀπὸ τούτου σιτοδεία ἐγένετο ἐν Σπάρτῃ, καὶ ὁμοῦ τῇ σιτοδείᾳ στάσις· οὐ γὰρ ἠνείχοντο οἱ ταύτῃ τὰ κτήματα ἔχοντες, τὰ σφέτερα ἀργὰ εἶναι; καὶ τούτοις μὲν τὰ διάφορα διέλυε Τυρταῖος.*

Haec igitur Pausanias de Tyrtaeo. Contra auctores, quos Iustinus seu potius Trogus Pompeius sequutus est, non consiliorum socium, sed belli ducem Lacedaemoniis iussu Apollinis datum referebant. At vero „Athenienses cum responsum cognovissent, *in contemtum Spartanorum*, Tyrtaeum, poetam, claudum pede misere, qui tribus proeliis fusos *eo usque desperationis* adduxit, ut ad supplementum exercitus servos suos manumitterent." Iustin. L. III. c. VI. Ab utroque recedit Themistius Orat. XV. p. 197. D. seq. qui non consiliorum auctorem, sed belli societatem petere ab Atheniensibus iussos contendit Lacedaemonios. *Πρεσβευσαμένοις δὲ τοῖς Λάκωσιν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ συμμαχίαν τὴν πυθόχρησον αἰτησαμένοις οὐχ ὅπλα τε ἔδοσαν οὐδὲ ἱππέας οὐδὲ μὰ Δία ψιλοὺς ἢ γυμνῆτας, ἀλλὰ Τυρταῖον τὸν ποιητήν.* Neque hoc eos contemtu aut invidiâ in Lacedaemonios motos fecisse, verum prudentiâ, bene consultum eis volentes, *ᾔδεσαν γὰρ ἅτε σοφοὶ ὄντες Ἀθηναῖοι τοῖς μὲν σώμασι Λακεδαιμονίους Μεσσηνίων οὐχ ἡττωμένους, θάρσει δὲ καὶ προθυμίᾳ βελτίους γενέσθαι*

.... ἀναστῆσαι δὲ τούτους ἐπτηχότας καὶ ἀνεγεῖραι αὐτῶν τὰ φρονήματα καὶ πρὸς τὸν ἀρχαῖον ζῆλον ἀναγαγεῖν ἱκανὸς μὲν ἦν καὶ Τυρταῖος, ἱκανωτέρα δὲ φιλοσοφία. — Pergit Iustinus l. l. Lacedaemonios quamquam Tyrtaei consilio viribus auctos, ne sic quidem pugnam ausos esse. „Tum vero poëta composita carmina exercitui pro concione recitavit, in quibus hortamenta virtutis, damnorum solatia, belli consilia conscripserat." Hinc mirus animorum ardor, proelium hostibus denunciatum et „tantis animis concursum est, ut raro unquam cruentius proelium fuerit. Ad postremum tamen victoria Lacedaemoniorum fuit." Tyrtaeum belli ducem ab Atheniensibus Lacedaemoniis datum, novit etiam Diod. Sic. L. XV. c. 67. p. 54., ὅτε καὶ Τυρταῖος ὁ ποιητὴς ὑπὸ Ἀθηναίων ἡγεμὼν ἐδόθη τοῖς Σπαρτιάταις. Quin ex ipsius poëtae carminibus id probare studet Strabo geogr. L. VIII. p. 556. C.. Τὴν μὲν οὖν πρώτην κατάκτησιν αὐτῶν (τῶν Μεσσηνίων) φησι Τυρταῖος ἐν τοῖς ποιήμασι κατὰ τοὺς τῶν πατέρων πατέρας γενέσθαι· τὴν δὲ δευτέραν καθ' ἣν ἑλόμενοι συμμάχους πλείους.... ἀπέστησαν.... ἡνίκα φησὶν αὐτὸς στρατηγῆσαι τὸν πόλεμον τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ γὰρ καὶ εἶναι φησὶν ἐκεῖθεν ἐν τῇ ποιήσει ἐλεγείᾳ ἣν ἐπιγράφουσιν Εὐνομίαν. Αὐτὸς γὰρ Κρονίων καλλιστεφάνου πόσις Ἥρης Ζεὺς Ἡρακλείδαις τήνδε δέδωκε πόλιν. Οἷσιν ἅμα προλι-

κόντες Ἐρινεὸν ἡνεμόεντα Εὐρεῖαν Πέλοπος νῆσον ἀφικόμεθα, ὥςε ἢ ταῦτα ἠκύρωται ὄντα ἐλεγεῖα, ἢ Φιλοχόρῳ ἀπιςητέον καὶ Καλλισθένει καὶ ἄλλοις πλείοσιν εἰποῦσιν, ἐξ Ἀθηνῶν .... ἀφικέσθαι.

Post φησὶν αὐτὸς ςρατηγῆσαι τὸν πόλεμον τοῖς Λακεδαιμονίοις locus aperte corruptus, nec sanatur, si cum Casaubono addas ἐλθὼν ἐξ Ἐρινεοῦ. Desunt enim versus, ex quibus probari putabat Strabo, poetam eius belli ducem fuisse. Nam qui adduntur, diversum argumentum habent, de quo mox videbimus. Alia corruptela post ἠκύρωται est, quam Casaubonus tollere studuit τὰ scribendo pro ὄντα. Igitur res omnis sola Strabonis auctoritate nititur, nec definiri potest, num disertis verbis se belli ducem poëta, quem ante oculos habuit, dixerit, an ipse Srabo ex argumento carminis illud collegerit. Eodem loco tradit fuisse, qui poëtam *Aphidnis* venisse perhiberent, ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Ἀφιδνῶν ἀφικέσθαι, δεηθέντων Λακεδαιμονίων κατὰ χρησμὸν, ὃς ἐπέταττε παρ' Ἀθηναίων λαβεῖν ἡγεμόνα. Non est dubium, quin locus in vocibus ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Ἀφιδνῶν tertiam corruptelam habeat. Nam si Athenis venerat Tyrtaeus, non poterat Aphidnis venire. Duae autem fuêre Aphidnae, "Ἄφιδνα δῆμος Ἀττικῆς τῆς Λεοντίδος φυλῆς ...... ἐςὶ δὲ καὶ πληθυντικὸν Ἄφιδναι· ἐςὶ καὶ τῆς Λακωνικῆς ὅθεν ἦσαν αἱ Λευκίππιδες, Φοίβη καὶ Ἰλάειρα. Steph.

Byz. de Urbb. s. L. V. p. 200., nec improbabile est, Strabonem, qui receptam vulgo de Tyrtaeo opinionem in dubium vocat, alteram ei opposuisse, ex qua *Aphydnis Laconicis* perhiberetur ortus. Sed hoc quidem dubium, illud certum est, non fuisse constantem famam de Tyrtaeo Athenis adscito. Nam Suidas v. *Τυρταῖος* T. III. p. 520. haec de eo habet: *Τυρταῖος Ἀρχιμβρότου, Λακὼν, ἢ Μιλήσιος ἐλεγειοποιὸς καὶ αὐλητής· ὅν λόγος τοῖς μέλεσι χρησάμενον παροτρῦναι Λακεδαιμονίους, καὶ πολεμοῦντας Μεσσηνίοις ταύτῃ ἐπικρατεστέρους ποιῆσαι..... Ἔγραψε πολιτείαν Λακεδαιμονίοις, καὶ ὑποθήκας δι' ἐλεγείας καὶ μέλη πολεμιστήρια, βιβλία ε.*

Subiungitur quidem locus, qui vulgarem de eo famam sequitur. *Τυρταῖος. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ὤμοσαν ἢ Μεσσήνην αἱρήσειν ἢ αὐτοὶ τεθνήξεσθαι. Χρήσαντος δὲ τοῦ θεοῦ στρατηγὸν παρὰ Ἀθηναίων λαβεῖν, λαμβάνουσι Τυρταῖον τὸν ποιητὴν, χωλὸν ἄνδρα, ὅς ἐπ' ἀρετὴν αὐτοὺς παρακαλῶν εἷλε τῷ κ' ἔτει τὴν Μεσσήνην.* Sed patet hunc locum diversum esse a praecedente, et si uterque a Suida in lexico positus est, fecit, quod et alibi ab eo factum esse constat, ut diversam de rebus et personis, quas commemorat, famam, in opere suo consignaret. Non autem minoris facienda eius auctoritas, quod auctores, quos sequitur, non nominavit. Habuisse enim

satis accuratos ex eo quoque cerni potest, quod nomen patris Tyrtaei a nullo alio relatnm illi sciebant. Hoc ipsum autem nomen λακωνικὸν κόμμα habet. Laconum enim nomina plura a *ΒΡΟΤΟΣ* composita sunt, et in eam terminationem exeunt, ut Thebanorum in *ΩΝΔΑΣ*.

Omnem de Tyrtaeo famam exposuimus, ut quam inconstans sibique ipsi contraria esset, cuique pateret. Habetis igitur, qui Tyrtaeum sectamini, Atheniensem et Aphidnaeum, Laconem et Milesium, habetis ludimagistrum, eo tempore, quo vel duo vel nemo literas vel sciret vel disceret, tibicinem, poëtam, pede claudum, insipidum. Adest Apollo, qui Lacedaemoniis iniungit, ut belli societatem cum Atheniensibus ineant, ut belli ducem, ut consiliarium ab eis sibi mitti postulent, et ex his tribus eligere potestis, quod a Deo iussum credere vultis. Iam obtemperant Apollini Athenienses, sed iidem mittendo Tyrtaeum aut bene consulere volunt Lacedaemoniis, aut eludere auxilium, aut denique deridere homines sibi infestos. Iam delatus in Peloponnesum Tyrtaeus partes suscipit, quas pro famae diversitate diversas ei assignant. Nam qui poëtam tantum consiliis Lacedaemoniorum adhibent, eum saluti publicae congrua suadere, turbas sedare faciunt et in proelio cum vatibus post agmina pugnantium collocant. Qui vero belli ducem eum fuisse perhibent, hi Lacedae-

monios ab ignominia victoriae pecuniâ emtae liberant eosque Tyrtaei animo et ingenio victores belli constituunt. Scio equidem nonnullos miram hanc famae discrepantiam tollere aut saltem mollire voluisse. Hi, ne reliqua commemorem, statuunt, Tyrtaeum, Mileto ortum, Athenas se contulisse et inde in Peloponnesum ab Atheniensibus fuisse ablegatum. Ac hi quidem instar veterum scholiastarum in rebus, quas ignorant, explicandis, probabilia sectando historias fingunt, quae pessima exegeseos ratio philologiam fabulis et opinionum commentis oneravit. In his autem rebus diiudicandis omnino facilius est videre, quid falsum quam invenire quid verum sit. Ita quod pede claudum finxerunt eum, non inconcinne ad carminum genus, quo inclaruit, relatum est. Ipsa enim elegia ob pentametrum, qui hexametri numero duobus in pedibus fracto originem habuit, *clauda* esse, et pede claudo incedere dicta est. In hoc igitur allegoriae species manifesta. Ipsa autem fama de Tyrtaeo ab Atheniensibus Lacedaemoniis auxilio misso, auctorem antiquissimum habet, rhetorem atticum, Lycurgum c. Leocr. c. 28., qui hanc rem omnibus Graecis notam esse perhibeat. *Τίς γὰρ οὐκ οἶδε τῶν Ἑλλήνων ὅτι Τυρταῖον ϛρατηγὸν ἔλαβον παρὰ τῆς πόλεως, μεθ' οὗ καὶ τῶν πολεμίων ἐκράτησαν καὶ τὴν περὶ τοὺς νέους τιμέλειαν συνετάξαντο, οὐ μόνον εἰς τὸν τότε*

παρόντα κίνδυνον, ἀλλ' εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα βουλευσάμενοι καλῶς.

Non omnes Graecos hoc ita putasse, clarum ex eo, quod fuerunt, qui eum aut Milesium aut Laconem haberent. Sed omnis haec res ad gloriam Atheniensium pertinebat. Itaque ab iis studiose debuit arripi, qui publicis orationibus, ut populi vanitati satisfacerent, veritatis non nimis studiosi, priscam patriae laudem augere nitebantur. A rhetoribus et panegyristis ad rerum atticarum seu Ἀτθίδων scriptores cum aliis multis eius generis commentis transiit, et in libris eorum celebrata est, ut ex Strabonis loco supra posito apparet, qui eius auctorem primo loco Philochorum clarum Atthidos auctorem commemorat. Videant igitur, cui fidant, qui hanc lubricam in re gravissima famam sequuntur, ut bellicae poëseos laudem Spartanis eripiant, eamque Atheniensibus gratificentur. Si autem ornatum, quem rhetores et panegyristae fabulae addiderunt, detrahas, remanet sententia Atticorum vanitati atque odio in Spartanos congrua, nempe Atheniensem vel ludimagistrum eumque insipidum sapere inter Lacones eisque belli ducem esse satis idoneum.

Sed ne probabilia tantum sequi cogamur, utque has fabularum nebulas clara veritatis luce dispellamus, conspicuo ipsorum, de quibus agimus, carminum loco efficitur. Nam in tanta

uberrimorum elegorum iactura sortis alicuius his litteris propitiae beneficio accidit, ut inter paucissimas reliquias fragmentum Tyrtaei servaretur, quod doceret, a peregrino aliquo poëta, quisquis ille fuerit, carmina haec Spartanis non fuisse composita et ne componi quidem potuisse, sed originem habere vere doricam et Spartanam. Sunt autem versus, de quibus loquimur, quatuor illi, quos a Strabone L. VIII. p. 556. C. afferri supra vidimus. *Καὶ γὰρ εἶναι φησὶν ἐκεῖθεν ἐν τῇ ποιήσει ἐλεγείᾳ ἣν ἐπιγράφουσιν Εὐνομίαν.*

Αὐτὸς γὰρ Κρονίων καλλιστεφάνου πόσις Ἥρης
Ζεὺς Ἡρακλείδαις τήνδε δέδωκε πόλιν.
Οἷσιν ἅμα προλιπόντες Ἐρινεὸν ἠνεμοέντα
Εὐρεῖαν Πέλοπος νῆσον ἀφικόμεθα.

Habet quidem is locus, ut supra monuimus, aperta corruptelae indicia, ipsi vero versus inter se egregie cohaerent, ac oratione integri sensuque perspicui, nihil quod non sincerum et genuinum sit, continent. Nec minus clarum ex Eunomiâ eos repeti, quae Tyrtaeo tribuebatur.

Urbs, de qua loquitur poëta, Sparta est. Nam de eius legibus et institutis in Eunomia actum fuisse, notum est. Nec causam video, quare cum Othofredo Müllero in historiis Doriensibus T. I. p. 47. not. 1. aliquis totam Lacedaemoniorum terram intelligat, licet per synecdo-
...n simul illa cogitari possit. Haec a regibus
batur ex gente Heraclidarum, inde recte

Heraclidae eam, id est, imperium accepisse dicuntur, et a Iove quidem, non solum, quia omnis potestas regia a Iove derivabatur, ob iura imprimis, θέμιστας, quae a Iove orta rex administrabat, sed etiam propterea, quod Iupiter per oracula Pythia, Apolline interprete Heraclidas ad Peloponnesum occupandam excitasse, et universi eius consilii auctor fuisse credebatur.

Iam ab Heraclidarum gente distinguntur ii, qui simul cum iis in Peloponnesum pervenerant. οἷσιν ἅμα..... Εὐρεῖαν Πέλοπος νῆσον ἀφικόμεθα. Nota res est, Heraclidas a Doriensibus in Peloponnesum ese deductos. Hos autem nostro loco intelligi, monstrat, quod a poëta additur, venisse illos in Peloponnesum cum Heraclidis relicto Erineo ventoso. Nam Ἐρινεὸς πόλις Δωριέων ὑπὸ τὴν Παρνασσόν, Steph. Byz. de Urb. s. h. v. ibique interpretes, et Casaub. ad Strab. Geogr. L. IX. p. 654. A. not. 2. Pertinebat autem ad tetrapolin doricam, quae praeter Erineum, etiam Boium, Pindum et Cytinium complectebatur. Erineum harum urbium praecipuam fuisse credas, quod Strabo eam l. l. primam ponit. Οὗτοι μὲν οὖν εἰσὶν οἱ τὴν τετράπολιν οἰκήσαντες, ἥν φασιν εἶναι μετρόπολιν τῶν ἁπάντων Δωριέων· πόλεις δ' ἔσχον Ἐρινεόν, Βοῖον, Πίνδον, Κυτίνιον· ὑπέρκειται δ' ὁ Πίνδος τοῦ Ἐρινεοῦ. nec non et Scholiasta Pindari ad Pyth. I. vs. 65. Boeckhii, qui Δωρίδα ἑξάπολιν novit.

Commode igitur pro tota tetrapoli vel exapoli Dorica Erineus, utpote pars pro toto, potuit commemorari. Debuerunt igitur Dorienses esse, qui relicto Erineo Heraclidas in Peloponnesum deduxerunt, et si poëta de se et civibus suis sic loquitur, more solito maiorum laudem ad aequales suos transtulit. Ceterum idem fere, quod hic Tyrtaeus, loco Pythicorum modo commemorato Pindarus dicit, nempe Amyclas occupasse Pamphyli et Heraclidarum posteros, id est, Heraclidas cum Doriensibus, ex Pindo profectos, ἔσχον δ' Ἀμύκλας ὄλβιοι Πινδόθεν ὀρνύμενοι. Nam Pindus, ut modo Strabonem referre audivimus, Erineo superimminebat. Recte ibi Schol. explicat ἐκ δὲ τούτων (τῶν πόλεων οἱ Δωριεῖς) σὺν τοῖς Ἡρακλείδαις εἰς Λακεδαίμονα κατέρχονται.

A Doriensibus autem, a quibus Heraclidae in Peloponnesum deducti sunt, ipsi Heraclidae distinguntur. Hi enim Achaei erant, utpote Argis eiecti eo tempore, quo urbs illa, ut reliqua Peloponnesus fere omnis ab Achaeis tenebatur. Scio equidem nuper extitisse Othofredum Müllerum, qui secus de ea re statueret, luculentum sane auctorem, nisi si quando rerum doricarum amore abreptus Doriensibus tribuit, quae eorum non fuerunt. In hac ipsa autem causa testem habemus, omnibus qui in tali re afferri possunt, fide et auctoritate praeferendum, Herodotum dico L. V, 72. vel potius Cleomenem Heraclidam et Spar-

tanorum regem, qui postquam cum Isagora arcem Athenarum occupaverat, in penetralia Minervae intrat; ἡ δὲ ἱερηΐη, ita pergit Herodotus, ἐξαναστᾶσα ἐκ τοῦ θρόνου, πρὶν ἢ τὰς θύρας αὐτὸν ἀμεῖψαι, εἶπε. Ὦ ξεῖνε Λακεδαιμόνιε πάλιν χώρει, μηδ' ἔσιθι ἐς τὸ ἱρόν· οὐ γὰρ θεμιτὸν Δωριεῦσι παριέναι ἐνθαῦτα· ὁ δὲ εἶπε. Ὦ γύναι ἀλλ' οὐ Δωριεύς 'εἰμι, ἀλλ' Ἀχαιός. Sed Müllerus, ut huius narrationis fidem elevaret, ad Herodot. VI. c. 53. provocat, et observat Cleomenem etiam dicere potuisse, se Aegyptium esse, frustra omnino. Nam in hoc posteriore loco Herodotus suam ipsius vel sententiam vel coniecturam de Aegyptiaca eius prosapiae origine proponit, nostro autem loco Cleomenes ipse et suis verbis se Achaeum praedicans ab eo introducitur. Apertum igitur hanc fuisse veterum, quin ipsorum Heraclidarum de Heraclidarum origine persuasionem. Quaeri tamen posset, num id recte sibi et Heraclidae et reliqui Graeci persuaserint. Eam quaestionem Müllerus movit, qui isti graecae vetustatis narrationi auctoritatem abrogare conatus est, ut suae opinioni locum faceret, qua Heraclidas doricae originis esse contenderet, pessimo exemplo, ni fallor, historicam fidem pro coniecturis, χρυσέα χαλκείων, elargitus. Sed ea disputatio ad rem nostram non spectat, in quam sufficit, quod Herodotus refert, Heraclidas Achaeos habitos fuisse.

Iam vero diversa Doriensium et Heraclidarum origine exposita sensus distichorum, de quibus agimus, et sententiarum natura patet. Dorienses erant, quos commemorat poëta accessisse Heraclidis. Ipsi Heraclidae principio ab his diversi, utpote Achaei et auxilia ad patrias sedes recuperandas tunc temporis petentes. Ea a Doriensibus inveniunt. Hinc recte et concinne poëta dicit, hos simul cum iis, id est, societate cum eis iunctos, in Peloponnesum pervenisse. Iam vero patet, haec inter Spartanos dici non posse a poëta peregrino, sive Atticus sive Milesius ille fuerit, sed dici tantum potuisse a poëta indigena, cuius genus ab illis Doriensibus Heraclidarum sociis derivaretur. „Nos simul cum Heraclidis Iovis auguria sequutis in Peloponnesum descendimus.“ Nec quidquam efficias. si Tyrtaeum in civitatem Spartanorum receptum esse statuas. Nam ne civis quidem factus proavos suos, utpote peregrinos, cum Doriensibus confundere et Heraclidis socios addere potuisset. Haec si vera sunt, omnis illa de Tyrtaeo narratio cadit, et carmina, quae Tyrtaeo tribuuntur, non Spartae solum, sed etiam Spartanorum ingenio nata esse evictum est. Optime rem perspexit Strabo, qui cum utrumque hoc, Tyrtaeum Athenis adscitum et poëtae proavos inter Heraclidarum socios relatos stare non posse intelligeret, loco supra laudato p. 557. A. addidit:

ὥστε ἢ ταῦτα ἠκύρωται ὄντα (f. οὐν τὰ) ἐλεγεῖα ἢ Φιλοχόρῳ ἀπιστητέον καὶ Καλλισθένει καὶ ἄλλοις πλείοσιν εἰποῦσιν, ἐξ Ἀθηνῶν ἀφικέσθαι τὸν Τυρταῖον, δεηθέντων κατὰ χρησμὸν· ὃς ἐπέταττε παρ' Ἀθηναίων λαβεῖν ἡγεμόνα. Haec autem, si recte Strabo concludit, non video, quare Müllerus l. l. p. 47. not. 1. contenderit, eum hos versus male prorsus intellexisse, quippe qui alio modo ne intelligi quidem possint. Quod autem ad ipsam rem attinet, nemo prudens damnabit versus genuinos, verborum significatu, sententiarum nexu et natura concinnos, contra vero non dubitabit, ut eos tueatur, abiicere atticam de Tyrtaeo fabulam, inconcinnam sibique ipsi non minus quam Spartanorum institutis et ingenio repugnantem. Sed video contra insurgere non paucos, qui Strabonis auctoritatem et iudicium aut eludi aut fabulam de Tyrtaeo cum horum versuum argumento coniungi et consociari posse sibi persuaserint. Sunt autem eorum tria potissimum genera. Aut enim mutant aliquid in versibus, aut utrumque distichon lacunâ distingunt, ne verba Ἡρακλείδαις ... οἷσιν ἅμα cohaereant, aut denique Erineum hoc loco non urbem doricam, sed vicum atticum, vel ficum aliquem in Attica silvestrem fuisse contendunt. Horum duo priora genera non curo. Nam qui in huiusmodi disquisitionum arbitratu versus sanos coniecturis pervertunt, aut

bene cohaerentes divellunt, hi quidem, ut causam obtineant, testes ferro iugulant, ne ipsi eorum testimonio obruantur. Tale facinus si clam admittunt, poterunt sane iudicem fallere vel attentum, contra vero si id publice audent, et in medio quasi foro, inspectante populo et imminente iudicio, quam tandem spem non dico victoriae, sed salutis reliquam habebunt? His autem de foro eiectis, eorum quoque causa concidit, qui *Ἐρινεόν* vel vicum vel ficum in Attica intelligunt. Nam ab altera illa separari nequit. Ac hi quidem, nisi novum aliquid moliantur, ne suscipere quidem causam possunt. Etsi enim concedamus *Πέλοπος νῆσον ἀφικόμεθα* de solo Tyrtaeo intelligi, concedamus etiam, eum Erineo attico, quidquid id fuerit, profectum esse, licet multiplex de Tyrtaeo fama eius rei nulllam mentionem faciat, quid facias Heraclidis, cum quibus se dicit in Peloponnesum venisse? Num tibi fingas, Spartanorum reges cum liberis et tota Heraclidarum prosapia Erineum progressos, ut deducerent poëtam claudum et male sanae mentis? Nondum, quantum scio, inventus est, qui tale quid comminisceretur. Sed aliam fabulam non multo saniorem composuerunt. Nam Tyrtaeo, cum Lacedaemoniis dux belli mitteretur, socios et itineris comites creant. His edicunt, ut Erineum conveniant. Parent illi imperio. Adsunt ad praedictum diem. Adest et

Tyrtaeus et cum his in Peloponnesum descendit. *Προλιπόντες ἠνεμοέντα Ἐρινεὸν Εὐρεῖαν Πέλοπος νῆσον ἀφικόμεθα.* Nondum tamen recto talo narratio incedit. Nam *οἷσιν ἅμα* cum Heraclidis vel sic cohaeret. Ab his igitur, ut Tyrtaei comites separent, ad eos revolvuntur, qui locum sanum quocunque modo corrumpunt, ut Tyrtaeum suum tueantur. Non minoris gravitatis alter est locus apud Pausan. IV. c. 5. p. 294., ubi poëta Theopompum Spartanorum regem celebrans, qui primi belli Messenii finem tertia hominum aetate ante Tyrtaeum composuerat, ita loquitur:

Ἡμετέρῳ βασιλῆϊ θεοῖσι φίλῳ Θεοπόμπῳ
Ὃν διὰ Μεσσήνην εἵλομεν εὐρύχορον.

Patet poëtam loqui Spartanum, non atticum et ad hoc ipsum, quo tunc laborabant bellum administrandum adscitum. Ut enim sumas, Spartanos eum post adventum in ipso bello civitate donasse, nullo tamen modo Messenae captae gloriam ad maiores suos referre potuit.

Atenim dicat aliquis, si ipsis Spartanis, id est, Doriensibus carmina debentur, qui fieri potuit, ut dialecto non patria, sed ionica perscriberentur. Hîc primum observandum est, falso dialectum dici ionicam, quae epica dici debet. Ionum dialectus quae fuerit ex parte saltem Herodoti et Hippocratis scripta satis clare docent. Verum quidem est, cum hac in rebus haud paucis

convenire epicorum sermonem, sed in rebus haud paucioribus ab ea recedit, et analogiam habet, quam modo aeolicam modo doricam Grammatici dixerunt. Hinc miro errore isti finxerunt, Homerum dialectum ionicam aeolismis et dorismis temperasse. Tale opinionis portentum qui amplectatur, nunc quidem puto fore neminem. Superest igitur, ut statuamus, epicos dialectum habere, quae ut ad ionicam, doricam et aeolicam accedat, propius autem ad ionicam, ita ab his omnibus diversa sit, legesque sequatur suas et peculiares. Haec autem, quam epicam recte dixeris, quia epicorum est, originem habuit eandem cum poësi epica, quam in ipsa Graecia ante Doriensium migrationes finitas natam et per totam Graeciam carminibus diffusam fuisse ante quindecim fere annos in libello de Hesiodi carminibus eorumque ad Homerica ratione docui. Multa sane in ea dialecto et rhythmi natura peperit, plura tamen ex ipsius gentis, cuius erat, indole repetenda sunt. Quam autem eam gentem fuisse existimabimus? Non frustra est, quod Homerus Graecos plerumque Achaeorum nomine appellat. Hi enim Peloponnesi fere totius domini et per propinquas terras propagati, nec minus in Thessalia conspicui, praecipuam omnis quae tunc erat nationis partem constituebant, neque ab Ionibus, qui postea dicti sunt, multum erant diversi. Hi igi-

tur et poësin excoluerunt epicam atque ita legibus et exemplis firmaverunt, ut prisco aevo omnes omnium Graecarum gentium poëtae eam sequerentur, sive illi Boeoti essent, ut Hesiodus et Hesiodeae Musae sectatores, sive Peloponnesii, ut Euenus, seu denique Lesbii, ut Terpander.

Nulla enim alia Graecorum dialectus praeter hanc musicâ et rhythmis exculta erat, nec quisquam tum erat, qui eam, tanquam communem priscae gentis loquelam non intelligeret. Neque sequutis temporibus usus eius aut intelligentia cessavit, cum Dorienses Achaeis aut debellatis aut pulsis Peloponnesi domini exstitissent. Achaei enim superati erant, non extincti, nec quisquam nunc quidem est, qui ignoret, Dorienses etiam in illis terris, quarum imperium tenebant, numero fuisse pauciores, maiorem autem populi partem per Lacedaemoniam, Messeniam, alias regiones diffusam Achaeos fuisse, quos si proeliis superare non possent, Dorienses secum iure et legibus coniungerent, aut penitus devictos in Helotarum censum redigerent. Manente autem Achaeorum populo, quamvis nomen cessaret, et omnes in doricae gentis appellationem reciperentur, mansit etiam linguae eorum usus in carminibus et intelligentia. Ea utebantur ut poëtae epici, ita hymnorum et ceremoniarum auctores, item vates et oraculorum con-

ditores, et qui praeterea aliquid rhythmi et musicae legibus illigare et in hominum notitiam proferre vellent. Hos sequuti elegiarum conditores non habebant, quod exhiberent, nisi hanc ipsam priscae gentis orationem usu diuturno sancitam, eamque quin sequerentur eo minus dubitabant, quod ipsorum musa ab epica non diversa habebatur. Vetustissimi enim elegi et ipsi ἐπίων appellationes veniebant.

Tantum igitur abest, ut miremur, Dorienses illa aetate elegias epica lingua composuisse, potius ut miraculi et portenti instar esset, si inveniretur aliquis, qui prisco more iam tunc relicto linguam exhibuisset, qualem exempli causa Lacones in Lysistrata Aristophanis monstrarunt. Non enim prius quam Cyrica a Lesbiis Aeolensibus exculta esset, poetae coeperunt a prisca epica lingua recedere, eamque temperare aeolismis et dorismis, ut Terpander et Pindarus, aut prorsus cum lingua patria permutare, ut Sappho, Alcaeus, Corinna alii.

Iam igitur, ut veluti summam huius disputationis colligamus non ionicam dialectum carmina, de quibus agimus, sequuntur, sed epicam, hancque exhibent, quod eius aevi poëae, sive aeolici sive dorici, seu denique ionici illi essent, inprimis in elegis condendis aliam sequi non potuerunt. Si in re aperta exempla aliquis requirat, ex multis, quae afferri possunt, unum

proferamus admodum conspicuum, quippe quod ex ipsius belli Messenii secundi temporibus desumtum est, et Messenios in carminibus condendis eodem, quo Lacones et metrorum genere et dialecti tenore usos esse, claro demonstrat. Nam Aristomeni, cum victor Lacedaemoniorum reverteretur, ταινίας αἱ γυναῖκες (ita refert Pausanias L. IV. c. XVI.) καὶ τὰ ὡραῖα ἐπιβάλλουσαι τῶν ἀνθέων, ἐπέλεγον ᾆσμα τὸ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ᾀδόμενον.

Ἔς τε μέσον πεδίον Στενυκλήριον ἔς τ' ὄρος ἄκρον
Εἵπετ' Ἀριστομένης τοῖς Λακεδαιμονίοις.

ubi nemo non carminis amplioris particulam, quae reliquis oblivione absumtis, in ore vulgi ad Pausaniae tempora propagata fuit, agnoscet. Statuendum igitur, ut Lacedaemonios, ita etiam Messenios carmina habuisse apud ipsos nata, rhythmorum, dialecti et argumenti ratione reliquis congrua, quae eius belli facinora et heroes celebrarent.

Sed dicat fortasse aliquis, non hoc fuisse Spartanorum ingenium, neque hanc disciplinam, ut eius generis poëtae apud eos enutriri potuerint. Talia qui contenderent, hos vetus, sed perversa obtineret persuasio, Spartam Musis aut inimicam fuisse, aut minus ad eas inclinatam, nata ex eo, quod Spartani Atticarum, ut ita dicam, Musarum opera post bella Persica nata,

sophisticam inprimis et rhetoricam respuerent. Quae vero ultra haec tempora recedit Musarum cultura, eam Spartani eodem et fervidiori etiam studio, quam reliqui Graeci fovebant, dummodo ne quid molle atque degeneris indolis tractaret. Ad ipsum Lycurgum referebatur disciplina, qua in homericis carminibus masculas Spartanorum mentes erudiri voluerunt. Fecit autem hoc legislator κατιδὼν ἐν αὐτοῖς ταῖς πρὸς ἡδονὴν καὶ ἀκρασίαν διατριβαῖς τὸ πολιτικὸν καὶ παιδευτικὸν, οὐκ ἐλάττονος ἄξιον σπουδῆς ἀναμεμιγμένον, ut Plut. ait in vit. Lycurg. c. IV., neque minus animorum motus carminibus et cantu formandos quam ingenia simpliciter et concinne dictis erudienda idem censuit. Ἡ δὲ περὶ τὰς ᾠδὰς καὶ τὰ μέλη παίδευσις οὐχ ἧττον ἐσπουδάζετο τῆς ἐν τοῖς λόγοις εὐτελείας καὶ καθαριότητος. ibid. c. XXI. Hinc mirus inter Spartanos carminum et poëtarum amor, nobiles poëtae Terpander, Alcman, alii, liberaliter ab eis excepti, puerorum, iuvenum, quin virginum chori cum cantu et tripudiis instituti, nec quicquam absque Musis apud eos perpetratum, ut Lucian. de Salt. c. 10. ait, Λάκωνας ἅπαντα μετὰ Μουσῶν fecisse. Pertinet huc, quod vel ante proelia Musarum memores erant: καὶ γὰρ ἐν ταῖς μάχαις προεθύετο ταῖς Μούσαις ὁ βασιλεὺς Plut. ibid. XXI., quod in conviviis et belli tempore ante regis tentorium carmina Martia recitabant; et si hastae atque gladii honor apud eos

insignis, non minor citharae gloria habebatur: ἕρπει γὰρ ἄντα τῶ σιδάρω τὸ καλῶς κιθαρίζειν, ut vetus poëta Spartanus apud Plut. l. l. dicit. Non mirum igitur, Lacedaemonios ob insignem Musarum amorem a maximis poëtis fuisse celebratos. Hinc apud Plutarchum l. l. illud Terpandri:

Ἔνθ' αἰχμά τε νέων θάλλει καὶ Μοῦσα λίγεια
Καὶ Δίκα εὐρυάγυια

et Pindari:

Ἔνθα βουλαὶ γερόντων
Καὶ νέων ἀνδρῶν ἀριστεύουσιν αἰχμαί,
Καὶ χοροὶ καὶ Μοῦσα καὶ ἀγλαία.

In civitate his moribus instituta, cuius martiis consiliis Musarum amor velut salubre aliquod temperamentum immixtum erat, carmina et poëtarum ingenia extitisse necesse est, nec desunt indigenarum Lacedaemoniorum nomina, quae in hanc rem afferri possunt. Ita *Gitiadas* Lacedaemonius, architectus et statuarius, qui Minervae aedem aeneam fabricavit, etiam carmina fecisse dicitur; ἐποίησε δὲ καὶ ᾄσματα δώρια ὁ Γιτιάδας ἄλλα τε καὶ ὕμνον ἐς τὴν θεόν Paus. L. III. c. XVII., et *Chilon*, qui ob sapientiae gloriam inter septem sapientes relatus et in patria sua inter Ephoros receptus erat, ἐποίησεν ἐλεγεῖα καὶ ἔπη διακόσια. Diog. Laërt. vit. Chilon. init. In eius statua Epigramma erat, quod Diog. L. in fine commemorat:

Τόνδε δορυστέφανος Σπάρτα Χείλων' ἐφύτευσεν,
Ὃς τῶν ἑπτὰ σοφῶν πρῶτος ἔφυ σοφίῃ.

Iam vero dicat aliquis, concedi posse, ipsis Lacedaemoniis haec carmina deberi, nec quidquam in eius populi moribus et institutis obstare, quominus ut Chilonis elegiae haud dubie ἠθικαὶ inter eos exstiterint, ita etiam has bellicas et politicas inter eosdem natas statuamus, hoc ipso autem non Tyrtaei nomen, sed fabulas tantummodo atticas de eo excludi. Cumque Suida auctore fuerint, qui Tyrtaeum Laconem et Archimbroti filium fuisse perhibuerint, haud dubie Lacones illi, ex eo sequi, hunc ipsum poëtam, non iam peregrinum, sed indigenam, civibus suis haec, de quibus agitur, carmina cecinisse. Hanc sententiam, quominus sequamur, impediunt et fragmenta eorum carminum et quae de eorum ambitu atque natura apud diversos auctores referuntur. Ex his enim omnibus effici posse existimo, non unius, sed plurium ea poëtarum fuisse, diversis aetatibus orta et aucta.

Hoc ut efficiamus in ipsa carmina, quae Tyrtaeo tribuuntur, accuratius erit inquirendum. Principem locum obtinent, quae Eunomiae nomine de civitate Lacedaemoniorum eiusque institutis scripta erant. Hoc carmen eo spectasse ut turbas civiles ex miseriis belli Messenii secundi ortas sedaret, concludere licet ex Aristotelis Politicorum L. V. c. VI., ubi cau-

sae seditionum recensentur: "Ετι (ςάσις γίγνεται) ὅταν οἱ μὲν ἀπορῶσι λίαν, οἱ δ' εὐπορῶσι, καὶ μάλιςα ἐν τοῖς πολέμοις τοῦτο γίγνεται. Συνέβη δὲ καὶ τοῦτο ἐν Λακεδαίμονι ὑπὸ τὸν Μεσσηνιακὸν πόλεμον. Δῆλον δὲ καὶ τοῦτο ἐκ τῆς Τυρταίου ποιήσεως καλουμένης Εὐνομίας· θλιβόμενοι γάρ τινες διὰ τὸν πόλεμον, ἠξίουν ἀνάδαςον ποιεῖν τὴν χώραν. Hoc turbarum quid fuerit, accuratius docet Pausanias loco supra allato L. V. c. XVII. Nam Messeniis Iram compulsis diuturna et operosa eius arcis obsessio sequuta est. Ἀντήρκεσαν δὲ ὅμως καὶ Μεσσήνιοι καὶ μετὰ τὴν ἐν Τάφρῳ συμφορὰν ἑνί τε καὶ δέκα ἔτεσιν ἀμυνόμενοι, et c. XVIII. Ἦγον μὲν δὴ τὰ Λακηδαιμονίων καὶ ἔφερον ὅποι καὶ δύναιντο αὐτῶν ἕκαςος. Ἑλόντες δὲ σῖτον καὶ βοσκήματα καὶ οἶνον ἀνήλισκον, ἐπίπλα δὲ καὶ ἀνθρώπους ἀπεδίδοσαν χρημάτων, ὥςε καὶ ἐποιήσαντο οἱ Λακεδαιμόνιοι δόγμα, ἅτε τοῖς ἐν τῇ Εἴρᾳ μᾶλλον ἢ σφίσιν αὐτοῖς γεωργοῦντες, τὴν Μεσσηνίαν καὶ τῆς Λακωνικῆς τὴν προςεχῆ ἕως ἂν πολεμῶσιν ἐᾷν ἄσπορον. Καὶ ἀπὸ τούτου σιτοδεία ἐγένετο ἐν Σπάρτῃ, καὶ ὁμοῦ τῇ σιτοδείᾳ ςάσις· οὐ γὰρ ἠνείχοντο οἱ ταύτῃ τὰ κτήματα ἔχοντες, τὰ σφέτερα ἀργὰ εἶναι. Καὶ τούτοις μὲν τὰ διάφορα διέλυε Τυρταῖος. Haec Pausaniae narratio illustrat ea, quae Aristoteles loco modo laudato breviter et concinne retulerat; at versa vice lucem

ab Aristotele accipiunt, quae de seditione Lacedaemoniorum a Tyrtaeo sedata Pausanias habet.

Tumultuantes enim novam agrorum divisionem postulabant. Iam ab eo consilio, si teste Pausania Tyrtaeus eos revocavit, ex Aristotele sequitur, eum hoc carminibus effecisse, Eunomia nimirum composita. Hinc aliquam si non similitudinem, attamen analogiam inter Hesiodi Ἔργα et Tyrtaei Εὐνομίαν fuisse coniicias: in illis enim frater, qui hereditate absumta novam patrimonii partitionem postulabat ab Hesiodo monetur, in hac Tyrtaeus civium aliquam partem, qui propter bellum rerum ad vitam necessariarnm inopiâ pressi, novam agrorum divisionem moliebantur, ab eo conatu dehortatur. Utque Hesiodus, quo id quod vult, efficiat, inprimis iura servanda et iustitiam colendam iniungit, iurisque violati poenas persequitur, ita Tyrtaeum, ut turbulentos a perdito conatu deduceret, civitatis Spartanae eiusque institutorum praestantiam explicuisse credas, eamque caussam fuisse, quare carmen Εὐνομία diceretur. Ut autem ad malorum, quibus premerentur, patientiam cives miseros moveret, praeter laudes, quibus patrum instituta persequeretur aliis argumentis uti poterat et debebat. Debebat celebrare patrum constantiam, quam in primo adversus Messenios bello monstraverant, et in memoriam revocare felicem exitum, ad quem

hac ipsa in malis perseverantia istud bellum perduxerant, hostibus penitus devictis et in servorum censum redactis. Ithomae inprimis in priore bello diuturna et operosa obsessio cum Irae oppugnatione, qua tum Spartani atterebantur, commode conferri poterat, ut ex illius eventu perseverare et ultionem ab hostibus sumendam sperare discerent. Hinc ad Eunomiam locos referendos duco, in quibus de istius belli diuturnitate, et de victorum Messeniorum conditione agitur. Haec si cum reliquis coniungas, Eunomiae argumentum et velut texturam probabili coniectura assequi possis. Post monita loco et consilio poëtae congrua rei publicae Spartanae originem ab Heraclidis et Doriensibus repetebat, Fragm. α. Quo facto civitatis instituta commendabat, deorum et sapientissimorum regum auctoritate sancita, Fragm. β., non solum ut ea praeclara esse monstaret, sed etiam ut doceret, salva religione et patrum reverentia ea perverti non posse. Transibat deinde ad praesentem civitatis conditionem rerumque, quibus vexabantur, difficultatem, ut doceret non esse, quare desperarent. Maiores enim cum eodem populo bellum gessisse, Fragm. γ., et eisdem difficultatum vicibus fuisse iactatos. Tandem vero perseverantia et virtute eo pervenisse ut Ithomen caperent, Fragm. δ., et vindictam ab acerbissimis hostibus sumerent, Fragm. ε. Similem igitur eventum in

Ira oppugnanda ab ipsis sperari debere, dummodo maiorum animum et virtutem aemularentur.

Superest, ut ipsa fragmenta, eo quem indicavimus, ordine sub uno conspectu ponamus.

Εὐνομίας.

* * *

α. Αὐτὸς γὰρ Κρονίων καλλιςεφάνυ πόσις Ἥρης
Ζεὺς Ἡρακλείδαις τήνδε δέδωκε πόλιν.
Οἷσιν ἅμα προλιπόντες Ἐρινεὸν ἠνεμόεντα
Εὐρεῖαν Πέλοπος νῆσον ἀφικόμεθα.

* * *

β. Φοίβου ἀκούσαντες Πυθωνόθεν οἴκαδ' ἔνεικαν
Μαντείας τε θεοῦ καὶ τελέεντ' ἔπεα.
Ἄρχειν μὲν βουλῆς θεοτιμήτους βασιλῆας,
Οἷσι μέλει Σπάρτας ἱμερόεσσα πόλις,
Πρεσβύτας τε γέροντας, ἔπειτα δὲ δημότας ἄνδρας
Εὐθείαις ῥήτραις ἀνταπαμειβομένυς.

* * *

Ἡμετέρῳ βασιλῆϊ θεοῖσι φίλῳ Θεοπόμπῳ,
Ὃν διὰ Μεσσήνην εἵλομεν εὐρύχορον,
Μεσσήνην ἀγαθὴν μὲν ἀροῦν, ἀγαθὴν δὲ φυτεύειν.

α. Strab. VIII, p. 556. C.

β. Plut. Vit. Lyc. VI. Praecedit ibi de rhetra delphica Lycurgi multis modis immutata: Ὕστερον μέντοι τῶν πολλῶν ἀφαιρέσει καὶ προσθέσει τὰς γνωμὰς δια-

* * *

γ. Ἀμφ' αὐτὴν ἐμάχοντ' ἐννεακαίδεκ' ἔτη,
Νωλεμέως αἰεὶ ταλασίφρονα θυμὸν ἔχοντες
Αἰχμηταὶ πατέρων ἡμετέρων πατέρες.
Εἰκοστῷ δ' οἱ μὲν κατὰ πίονα ἔργα λιπόντες
Φεῦγον Ἰθωμαίων ἐκ μεγάλων ὀρέων.

* * *

δ. Ὥσπερ ὄνοι μεγάλοις ἄχθεσι τειρόμενοι
Δεσποσύνοισι φέροντες ἀναγκαίης ὑπὸ λυγρῆς
Ἥμισυ πάντ' ὅσσων κάρπον ἄρουρα φέρει.

στραφέντων καὶ παραβιβαζόντων, Πολύδωρος καὶ Θεόπομπος οἱ βασιλεῖς τάδε τῇ ῥήτρᾳ παρενέγραψαν ...... Ἐπεισαν δὲ καὶ αὐτοὶ τὴν πόλιν ὡς τοῦ θεοῦ ταῦτα προστάσσοντος, ὥς που Τυρταῖος ἐπιμέμνηται διὰ τούτων. Φοίβου κ. τ. λ. Non dicit quidem Plutarchus haec in Eunomia legi, sed propter argumenti naturam in ea legi debuerunt. Alterius partis versus duo priores sunt apud Pausaniam IV, c. VI, p. 294. Videtur eis transitum fecisse poëta ad ea, quae de belli prioris casibus carmine innectere debebat. Nexus esse potuit hic: Idem ille rex, cui datum erat ab Apolline, ut patrias leges stabiliret, bello quoque, quo patres nostri atterebantur, finem imposuit. Ultimus est apud Platon. Schol. ad Alcib. I. p. 122., quem hic addendum esse vidit Buttmannus ad Platonis Dialogor. a Biester edit. ed. III. p. 151.

γ. Tres priores versus sunt ap. Paus. IV. c. XV. p. 315., posteriores duo ib. c. 13. p. 311.; integrum fragmentum uno loco exhibet Strabo VI. p. 428. B. C.

δ. Utraque fragmenti pars est apud Paus. V. c. XIV. p. 313.

* * *

Δεσπότας οἰμώζοντες ὁμῶς ἄλοχοί τε καὶ αὐτοί,
Εὖτε τιν' οὐλομένη μοῖρα κίχοι θανάτυ.

* * *

Hi versus a reliquis, qui Tyrtaei dicuntur et qui omnes praecepta et virtutis hortamenta continent, tam sunt diversi quam inter se apti et dictionis ratione congrui.

Iam ut ad comparationem Hesiodi Ἔργων et Tyrtaei *Εὐνομίας* supra inchoatam revertamur, notum est, quae Ἔργων conditio, quae seculorum delapsu immutatio eorum et amplificatio extiterit. Nimirum diversorum poëtarum loca, quibus antiquum illud epos amplificare et ornare vellent, eius compagini ita illata sunt, ut diversorum et poëtarum et temporum opus haberi debeat. *Eunomiae* num similis conditio fuerit, hoc quidem ex paucis, quae commemoravimus, fragmentis non liquet, et temerarium esset, causâ non cognita iudicium pronunciare. Iuvabit tamen in tali re probabilia sequi. Ac primum quidem argumenti talis, quale Eunomia tractabat, natura et gravitas huiusmodi augmentis admodum erat idonea. Eae enim partes, qnae rempublicam, leges, et instituta Spartanorum spectabant, quae ad ea religiose servanda hortabantur, et laesorum poenas cum civitatis pernicie minabantur, non poterant

brevi admonitione aut levi gravissimarum rerum commemoratione rite transmitti. Accedit huc, quod Suidas supra laudatus refert, Tyrtaeum Lacedaemoniis *politiam* scripsisse: ἔγραψε πολιτείαν Λακεδαιμονίοις. Hoc vix de alio quam de Εὐνομίας opere poterit intelligi. Iam haec si πολιτεία Λακεδαιμονίων iure dicta et habita est, debuit sane materiam gravissimam uberius expositam et diversis modis tractatam continere. Hoc autem si iusta ratione inita colligi potest, Eunomia integra, qualis legebatur illis, qui eam πολιτείαν Λακεδαιμονίων dicebant, non fuerit unius poëtae opus uno eodemque tempore ortum, ni aliquid admittere velis, quod Graecorum carminum prisco aevo ortorum naturae et conditioni repugnet. Ea quae fuerit, ne Iliadem et Odysseam commemorem, monstrant hymnorum homericorum maiores, monstrant Ἔργα quae Hesiodi feruntur, Theogonia, scutum Herculis, monstrabant Herogoniae et Eoeae, Tyrtaei aevum non multum excedentes, quin infra Hesiodi aetatem descendentibus idem monstrant, quae Theognidis et Solonis nomen prae se ferunt, ut in decursu disputationis videbimus. — Ubique claro alicui nomini, quod aut fabulosa vetustas recentiori aevo transmisit, aut recentius aevum ante natam historiae fidem ad gloriam evexit, agglomerata reperias carmina, quae unius neque hominis, neque aetatis fuerunt.

Sed pedem hîc sistamus et ad secundum genus carminum accedamus, quae Tyrtaeo tribuebantnr, et quod in disputationem, quam de gnomicis carminibus scribimus, totum veluti intrat. Sunt enim huius generis carmina *gnomica*, quippe quae bellicae virtutis praecepta et hortamenta contineant. Ac eorum quidem et uberior superest fragmentorum copia et magis in aperto conditio, ita ut disquisitio solidiori fundamento nitatur. Sunt autem gnomica Tyrtaei carmina haud dubie eadem, quas *hypothecas* Tyrtaei Suidas nominat: καὶ (ἔγραψεν ὁ Τυρταῖος τοῖς Λακεδαιμονίοις) ὑποθήκας δι' ἐλεγείας. Sunt enim ὑποθῆκαι consilia, quae alicui suggeras, quibus eum moneas atque horteris, ducta significatione ex usu verbi ὑποτίθεσθαι, velut σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσομαι, αἴκε πίθηαι. Odyss. α, 279. coll. β, 194. ε, 143. al. Ut vero Tyrtaei, ita Chironis ὑποθήκας habebant veteres, inter Hesiodi carmina relatas, vetustas sane, ut quae ultra Pindari aetatem assurgant. Nam Chironis admonitionem quam hic Pyth. VI. 19. respicit: τάν ποτ' ἐν οὔρεσι φαντὶ μεγαλοσθενεῖ Φιλύρας υἱὸν ὀρφανιζομένῳ Πηλείδᾳ παραινεῖν, μάλιστα μὲν Κρονίδαν σέβεσθαι, ταύτας δὲ μήποτε τιμᾶς ἀμείρειν γονέων βίον, in Hypothecis fuisse docet Schol. Pind. Cod. Gotting. ad illum locum, qui eius carminis initium

servavit: τὰς δὲ Χείρωνος ὑποθήκας Ἡσιόδῳ ἀνατιθέασιν, ὧν ἡ ἀρχή·

Εὖ νῦν μοι τάδ' ἕκαστα μετὰ φρεσὶ πευκαλίμῃσιν
Φράζεσθαι· πρῶτον μὲν, ὅτ' εἰς δόμον εἰσ-
ἀφίκηαι
Ἔρδειν ἱερὰ καλὰ θεοῖς αἰειγενέτῃσιν.

Patet ex Pindari loco, ad Achillem fuisse scriptas Hypothecas, verosimile autem est, in eis omnis generis praecepta fuisse comprehensa, quibus ad omnem virtutem iuvenum animi formarentur. Nam ita, teste Pindaro, educasse Heroes Chiron credebatur, ut omnem eorum animum augeret: πάντα θυμὸν αὔξων ἐν ἁρμένοισι. Nem. III. 100.

Tyrtaei autem Hypothecarum quatuor habemus locos satis amplos, si eum, quem male ad Callini elegias relatum Tyrtaeo supra vindicavimus, simul huc referimus, quorum unum suppeditat Lycurgus orator contra Leocratem, tres Stobaeus in Sermonibus.

In his examinandis meminisse debebimus, quae carminum gnomicorum apud priscos poëtas indoles et conditio fuerit. Eis quae Homeri et Hesiodi nomina ferunt in eam rem collatis, efficias, argumentum eorum fuisse simplex, et ambitum ob argumenti simplicitatem modicum. Praeterea vidimus ea, quae ultra nudum aliquod praeceptum exsurgerent, et paulo latius diffunderentur, peculiari et prooemio et epilogo fuisse insignia, haec autem prooemia et epilogos non

uni tantum carmini apta, sed non raro ita fuisse comparata, ut pluribus carminibus, quae simile argumentum tractarent, possent aptari. Haec qui meminerit, facile deprehendet, locum Tyrtaei a Lycurgo contra Leocratem servatum p. 267. ed. Bekk. Oratt. Att. T. III., duo carmina gnomica integra continere et tertii alicuius particulam mediam inter utrumque haerentem. Integrorum autem carminum posterius etiam ob eam causam commendatur, quod iustum prooemium et epilogum habet.

Hoc igitur, veluti integerrimum eius generis exemplar primo loco ponam.

1. Ὦ νέοι· ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες
Μηδὲ φυγῆς αἰσχρᾶς ἄρχετε μηδὲ φόβυ.
Ἀλλὰ μέγαν ποιεῖτε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν,
Μηδὲ φιλοψυχεῖτ', ἀνδράσι μαρνάμενοι.
Τοὺς δὲ παλαιοτέρους, ὧν οὐκέτι γούνατ' ἐλαφρὰ
Μὴ καταλείποντες φεύγετε τοὺς γεραιούς,
Αἰσχρὸν γὰρ δὴ τοῦτο μετὰ προμάχοισι πεσόντα
Κεῖσθαι πρόσθε νέων ἄνδρα παλαιότερον,
Ἤδη λευκὸν ἔχοντα κάρη πολιόν τε γένειον
Θυμὸν ἀποπνείοντ' ἄλκιμον ἐν κονίῃ,

Αἱματόεντ' αἰδοῖα φίλαις ἐν χερσὶν ἔχοντα,
(Αἰσχρὰ τά γ' ὀφθαλμοῖς καὶ νεμεσητὸν ἰδεῖν)
Καὶ χρόα γυμνωθέντα, νέῳ δέ τε πάντ' ἐπέοικεν,
Ὄφρ' ἄρα τῆς ἥβης ἀγλαὸν ἄνθος ἔχῃ,
Ἀνδράσι μὲν θηητὸς ἰδεῖν, ἐρατὸς δὲ γυναιξὶν
Ζωὸς ἐὼν καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσὼν
Ἀλλά τις εὖ διαβὰς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν,
Στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς χεῖλος ὀδοῦσι δακών.

De particula γάρ, aliisque similibus post vocativum initio orationis illatis egi in nuperrima maioris grammaticae editione §. 277. 3. b. In ipsis autem his versibus nihil fere est, quod inconcinnum, mancum, superfluum sit, contra omnia apte cohaerent et iusto ordine se excipiunt. Solum distichon, in quo offendere possis, penultimum est, quod argumentum veluti egreditur. Nam praecedentia non nisi ad iuvenis interfecti membra inter pugnae tumultum denudata, decoramque eorum speciem referuntur, hoc ipsum autem ἀνδράσι μὲν θηητός descriptionem dignitatis, quam iuvenis virtutis laude consequatur, inchoat, neque absolvit. Credas igitur, id ex alio carmine, quo id argumentum tractatum erat, huc fuisse relatum.

Alterum quoque eius loci carmen integrum fere est, suisque numeris absolutum.

2. Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐπὶ προμάχοισι πεσόντα
 Ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ᾗ πατρίδι μαρνάμενον,
Τὴν δ' αὐτῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πίονας ἀγρὺς
 Πτωχεύειν πάντων ἔστ' ἀνιηρότατον.
Πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίλῃ καὶ πατρὶ γέροντι
 Παισὶ δὲ σὺν μικροῖς κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ,
Ἐχθρὸς μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσεται, οὓς κεν ἵκηται
 Χρησμοσύνῃ τ' εἴκων καὶ συγερῇ πενίῃ.
Αἰσχύνει τε γένος κατὰ δ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχει.
 Πᾶσα δ' ἀτιμίη καὶ κακότης ἕπεται.

Τεθνάμεναι γὰρ sine prooemio fuisse non videtur. Nam γὰρ non nisi post vocativum in orationis velut ingressu ponitur. Prooemium idem ac praecedentis esse potuit, cui recte τεθνάμεναι γὰρ καλὸν subiungeret. In ultimo disticho carmen finiri ex eo patet, quod argumento nihil deest, et quod ultimus versus totam rem quam velut per partes poëta persequutus est, sententia universali complectitur, hocque ipsum iustum epilogum constituit. Quod ad versus, quos medios inter utrumque carmen reliquimus, attinet, ut olim ita etiam nunc verba εἶθ' οὕτως non poëtae, sed oratoris esse puto, qui pluribus, quae post πᾶσα δ' ἀτιμίη καὶ κακότης ἕπεται in exemplari suo sequebantur, omissis, ad ea, quae argumento suo congrua essent, properat et sic pergit: εἶθ' οὕτως nempe λέγει ὁ

Τυρταῖος aut simile aliquid. Sunt autem hi versus omissis verbis εἶθ' οὕτως:

> * ἀνδρός τοι ἀλωμένυ οὐδεμί' ὤρα
> Γίγνεται, οὐδ' αἰδὼς εἰσοπίσω τελέθει.
> Θυμῷ γῆς περὶ τῆσδε μαχώμεθα, καὶ περὶ παίδων
> Θνήσκωμεν ψυχέων μηκέτι φειδόμενοι.

Apertum est, hos clausulam alius carminis continere, quod idem fere cum praecedente argumentum tractabat, quam quidem causam puto, quare Lycurgus maximam eius partem transiluerit, ne parum diversa recitando auditorum animos aut offenderet, aut fatigaret. Ceterum verba ἀνδρός τοι ἀλωμένου οὐδεμί' ὤρα .... τελέθει equidem, ut in medio (ὡς ἐν μέσῳ) poni, et causam sequentium indicare existimo, ita ut verbis θυμῷ γῆς περὶ τῆσδε oratio per mediam illam sententiam interrupta continuetur et absolvatur. Haec igitur si admittimus, tria carmina sese in loco nostro excipiebant, quorum duo priora miserias eorum, qui bello pulsi extorres cum suis vagarentur, describendo ad virtutem excitabant, tertium autem verecundiam seniorum commendando et decus iuvenis in flore aetatis pro patria interemti celebrando iuvenilem ardorem incendere nitebatur.

Transimus iam ad ea loca, quae Stobaeus Sermon. XLVIII. et XLIX. servavit.

Prior Stobaei Sermo p. 352. seq. ed. Gesn. tria carmina integra continet, quae eo ordine, quo apud Stobaeum sunt, exhibebimus.

3. Ἀλλ' Ἡρακλῆος γὰρ ἀνικήτου γένος ἐςέ,
Θαρσεῖτ', οὔπω Ζεὺς αὐχένα λόξον ἔχει.
Μηδ' ἀνδρῶν πληθὺν δειμαίνετε, μηδὲ φο-
βεῖσθε,
Ἰθὺς δ' εἰς προμάχυς ἀσπίδ' ἀνὴρ ἐχέτω.
Ἐχθρὸν μὲν ψυχὴν θέμενος θανάτου τε μέ-
λαίναν
Κῆρας ὁμῶς αὐγαῖς ἠελίοιο φίλας.
Ἴςε γὰρ ὡς Ἄρεως πολυδακρύτυ ἔργ' ἀΐδηλα
Εὖ δ' ὀργὴν ἐδάητ' ἀργαλέυ πολέμου,
Καὶ μετὰ φευγόντων τε διωκόντων τ' ἐγένεσθε,
Ὦ νέοι, ἀμφοτέρων δ' ἐς κόρον ἠλάσατε.
Οἳ μὲν γὰρ τολμῶσι παρ' ἀλλήλοισι μένοντες
Ἐς τ' αὐτοσχεδίην καὶ προμάχυς ἰέναι,
Παυρότεροι θνήσκουσι, σάουσι δὲ λαὸν ὀπίσσω.
Τρεσσάντων δ' ἀνδρῶν πᾶσ' ἀπόλωλ' ἀρετή.

Nihil deest initio. Nam ab ἀλλὰ γὰρ interposita sententia causali compellantis et ad constantiam hortantis oratio recte orditur. Neque finis ambiguus, cum τρεσσάντων δ' ἀνδρῶν πᾶσ' ἀπόλωλ' ἀρετή ut par est in clausula, carminis argumentum brevi sententia comprehendat. In medio carmine redundare credas distichon καὶ μετὰ φευγόντων κ. τ. λ. Nam apte cohaerent εὖ δ' ὀργὴν ἐδάητ' ἀργαλέυ πολέμυ· οἳ μὲν γὰρ

τολμῶσι κ. τ. λ. neque apte admonentur iuvenes fugarum, quibus ad taedium usque interfuerint. Credas igitur, ab iis hoc adiectum esse, qui prisci carminis simplicitati et brevitati ambitum et sententiarum augmentum addere vellent, quod studium multa veterum epicorum loca recentioris aevi fuco obduxit. Non tamen satis aperta sunt interpolationis vestigia, inque tam remotae aetatis monumentis indulgentia potius utendum quam obelo grassandum est. Ipsum carminis argumentum repetitum ex homericis:

Ὦ φίλοι ἀνέρες ἐςὲ καὶ ἄλκιμον ἦτορ ἕλεσθε,
Ἀλλήλους δ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας.
Αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι, ἠὲ πέφανται·
Φευγόντων δ' οὔτ' ἄρ κλέος ὄρνυται οὔτε τις ἀλκή.

Il. ε, 529. seqq., quod primo tantum versu immutato

ὦ φίλοι ἀνέρες ἐςὲ καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ

recurrit Il. ο, 563.

Post hoc carmen distichon sequitur:

Οὐδεὶς ἄν ποτε ταῦτα λέγων ἀνύσειεν ἕκαςα,
Ὅσσ' ἂν αἰσχρὰ πάθῃ γίγνεται ἀνδρὶ κακά,

in quo manifesta alienae manus vestigia. Deest enim nexus cum praecedentibus, quem ut inveniret Stephanus δὲ addidit. Porro sententia post ea, quae praecesserunt, inanis est. „Nemo

haec commemorans singula dicendo exhauriet, quot mala turpia presso immineant." Nam ταῦτα λέγειν esset ad τρεσσάντων δ' ἀνδρῶν πᾶσ' ἀπόλωλ' ἀρετή referendum. Id ipsum autem generale aliquid est, non singulare quoddam; et hoc quidem per se clarum, eum, qui in universum loquatur, non singula persequi et exhaurire. Quid deinde πότε, „Nunquam hac ratione singula quaeque absolvet." A tali sententiarum nexu temporis notio prorsus abest, et inepto modo tum infertur, ubi de vi et efficacia orationis agitur. Quid deinceps αἰσχρὰ παθεῖν? Num fugere? Hoc quidem voluit, quisquis hos versus composuit. Aliter enim oratio ὅσσα κακὰ γίγνεται ἀνδρὶ ἂν αἰσχρὰ πάθῃ non procedit. At vero αἰσχρὰ πάσχειν non ipsam fugam, sed turpia, quae in fuga, vel omnino ob ignaviam et timiditatem alicui eveniunt, indicant. Hinc novum oritur ἀξύστατον: mala eveniunt viro, qui turpia patitur; utque cumulus his ineptiis accedat, iungit ἀνύσαι ἕκαςα ὅσσα κακὰ γίγνεται ἀνδρί, in quibus aut ἕκαστα superfluum, aut si hoc tuearis ὅσσα male subiectum est. Unde autem tam perditos versus Tyrtaeo quisquis fuerit, accessisse, et quo consilio factos esse statuas? Hoc quidem apparebit, simul ac sequentia cum praecedentibus contuleris. Novum enim carmen sequitur, cui, dummodo prooemium quale exempli causa primo, de quo egimus, carmini praemis-

sum est, adiicias, nihil prorsus ad integritatem deest. Addito autem eo prooemio ita se habet:

4. Ὦ νέοι· ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες
Μηδὲ φυγῆς αἰσχρᾶς ἄρχετε μηδὲ φόβου.
Ἀργαλέον γὰρ ὄπισθε μετάφρενόν ἐστι δαΐζειν,
Ἀνδρὸς φεύγοντος δηΐῳ ἐν πολέμῳ.
Αἰσχρὸς δ' ἐστὶ νέκυς κατακείμενος ἐν κονίῃσιν,
Νῶτον ὄπισθ' αἰχμῇ δουρὸς ἐληλάμενος.
Ἀλλά τις εὖ διαβὰς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισιν,
Στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδοῦσι δακών,
Δεξιτέρῃ δ' ἐν χειρὶ τινασσέτω ὄβριμον ἔγχος,
Κινείτω δὲ λόφον δεινὸν ὑπὲρ κεφαλῆς.
Μηρούς τε κνήμας τε κάτω, καὶ στέρνα καὶ ὤμους
Ἀσπίδος εὐρείης γαστρὶ καλυψάμενος.

Argumentum et hîc absolutum, adhortatio ad locum in pugna constanti animo defendendum, sumta ex eo, quod ignominiosum est in fuga caedi. Tertium distichon sententiam secundi mutatis tantummodo verbis repetit, eoque alterum eorum insitivum iudices. Post hoc clausula redit, quam carmen apud Lycurgum, quod primo loco posuimus, habet, adiunctis duobus distichis, quibus imago bellatoris, qui fixo pede adversarios excipit, per partes describitur.

Iam vero certa, arbitror, indicia sunt, ex

quibus appareat, nos in his compaginem diversorum carminum seu potius compaginis eius partes paulo ampliores habere. Simul patet, ab eis, qui haec carmina in ordinem redigerent atque inter se coniungerent, eodem fere artificio, quo in Hesiodeis consarcinandis usi fuerant, hanc operam fuisse profligatam. Omittebant fere quae recurrebant, et membra hiantia novis quibusdam additamentis aut huc aut illuc translatis coniungere studebant. Eius generis additamentum statim in sequenti disticho recurrit.

Ἔρδων ὄβριμα ἔργα διδασκέσθω πολεμίζειν,
Μηδ' ἐκτὸς βελέων ἑστάτω ἀσπίδ' ἔχων.

Prior versus sententia laborat. Qui enim stupenda opera in pugna profligat, is non docetur bellare, verum bellandi artem, quam gnaviter exercet, iam cognitam habet. Sed sententiam male cusam reformare possis scribendo Ἔρδειν δ' ὄβριμα ἔργα διδασκέσθω πολεμίζων i. e. in bello discat stupenda opera perpetrare, atque ita scriptum a poëta arbitror. Non tamen ferri hoc loco versus potest ob pentametrum, qui quidem si separatim spectatur, non malus est, hoc autem loco sententiam quinti distichi μηρούς τε κνήμας τε κάτω καὶ στέρνα καὶ ὤμους ἀσπίδος εὐρείνης γαστρὶ καλυψάμενος, repetit, omnemque eius vigorem diluit. Itaque distichon ad ea refero; quae ad diversa carmina utcunque nectenda ex aliis similibus illata sunt.

Sequenti carmini initium deest. Suppressum igitur statuas, quod cum praecedenti conveniret. Iam si primum quod apparet distichon ἀλλά τις ἐγγὺς ἰὼν αὐτισχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ ἢ ξίφει οὐτάζων δήϊον ἄνδρ' ἑλέτω conferas cum quarto praecedentis ἀλλά τις εὖ διαβὰς μενέτω, ex simili utriusque structura coniicias notiones easdem fere praecessisse, quae priori versui in quarto carmine praecesserant. Hoc si recte coniecimus quintum hoc fere modo compositum fuerit.

5. Ὦ νέοι· ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες
Μηδὲ φυγῆς αἰσχρᾶς ἄρχετε μηδὲ φόβου.
Ἀργαλέον γὰρ ὄπισθε μετάφρενον ἐςὶ δαΐζειν
Ἀνδρὸς φεύγοντος δηΐῳ ἐν πολέμῳ.
Ἀλλά τις ἐγγὺς ἐὼν αὐτοσχεδὸν ἔγχεϊ μακρῷ
Ἢ ξίφει οὐτάζων δήϊον ἄνδρ' ἑλέτω.
Καὶ πόδα πὰρ ποδὶ θεὶς καὶ ἐπ' ἀσπίδος ἀσπίδ' ἐρείσας
Ἐν δὲ λόφον τε λόφῳ, καὶ κυνέην κυνέῃ,
Καὶ ςέρνον ςέρνῳ πεπλημένος ἀνδρὶ μαχέσθω,
Ἢ ξίφεος κώπην ἢ δόρυ μακρὸν ἑλών.
Ὑμεῖς δ' ὦ γυμνῆτες ὑπ' ἀσπίδος ἄλλοθεν ἄλλος
Πτώσσοντες μεγάλοις βάλλετε χερμαδίοις.
Δούρασί τε ξεσοῖσιν ἀκοντίζοντες ἐς αὐτοὺς
Τοῖσι πανοπλίταις πλησίον ἱςάμενοι.

Noluimus post secundum distichon etiam tertium ex praecedenti carmine transferre, quia,

ut modo observavimus, fere otiosum est. Fortasse duo illa inter utrumque carmen diversa erant. Sed haec coniectura est, illud clarum, carmen uti illud constituimus, integrum esse. Argumentum quoque praecedenti affine. Ut enim ibi singula militis locum fortiter tuentis et in arma se colligentis species describitur, ita hoc loco militem habes, qui collato gradu adversarium corpore et armis simul coniunctis proturbat et obtruncat, additis nonnullis, quibus velites admonentur.

Iam haec carmina, si seiuncta spectantur, concinna sunt et bene formata; contra si in unum coniungas argumentum, opus habes duplici et affini pugnantis militis descriptione onustum. Cum posteriori conferas Il. *ν*, 129. seqq.

οἱ γὰρ ἄριστοι
Κρινθέντας Τρῶας τε καὶ Ἕκτορα δῖον ἔμιμνον
Φράξαντες δόρυ δουρὶ, σάκος σάκεϊ προθελύμνῳ·
Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ.

Nam apertum est ex his quanquam in dissimili causa quartum et quintum distichon nostri carminis fluxisse.

Sequens Stobaei Sermo ab integro carmine incipit.

6. *Οὔτ' ἂν μνησαίμην οὔτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθείην,*
Οὔτε ποδῶν ἀρετῆς οὔτε παλαισμοσύνης,

Οὐδ' εἰ Κυκλώπων μὲν ἔχοι μέγεθός τε βίην τε
Νικῴη δὲ θεῶν Θρηΐκιον Βορέην.
Οὐδ' εἰ Τιθωνοῖο φυὴν χαριέστερος εἴη,
Πλουτοίη δὲ Μίδεω καὶ Κινύρεω βάθιον.
Οὔτ' εἰ Τανταλίδεω Πέλοπος βασιλεύτερος εἴη,
Γλῶσσαν δ' Ἀδρήστου μειλιχόγηρυν ἔχοι.
Οὐδ' εἰ πᾶσαν ἔχοι δόξαν πλὴν θούριδος ἀλκῆς·
Οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ,
Εἰ μὴ τετλαίη μὲν ὁρῶν φόνον αἱματόεντα,
Καὶ δηΐων ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ἱστάμενος.
Ἡ δ' ἀρετή, τό γ' ἄεθλον ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστον
Κάλλιστόν τε φέρειν γίγνεται ἀνδρὶ νέῳ.

Argumentum est: nihil valere ad gloriam, quae hominibus praeclara videantur, nisi accedat strenuus in pugnis animus. A quinto disticho nexus sententiarum paulo impeditior est, quem sic expedio. Versus οὐδ' εἰ πᾶσαν ἔχοι δόξαν non quidem novi quidquam continet, sed singula tamen, quae praecedunt, una sententia comprehendit, et breviter simul addit, quid accedere debeat ad gloriam: nihili ista omnia sunt, πλὴν θούριδος ἀλκῆς. Huius notio ducta ex Homerico ἀνέρες ἐστέ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς Il. ζ, 113. al. Iam hanc impetuosam in pugnis audaciam commendat, quippe quae sola viros in bellis strenuos reddat. οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς...., εἰ μὴ τετλαίη reliqua. In his enim εἰ μὴ τετλαίη seqq. ipsa illa audacia, quam in praecedenti dis-

ticho tantummodo nominaverat, accuratius depingitur. Quod ad clausulam attinet ἀρετὴ h. l. est virtutis gloria. Cf. Schäfer. ad Jacobsii Antholog. Palat. T. IV. p. 973. estque fere idem ac in Epigrammate Potidaeensi, quod ibi exponitur: Ψυχὰς δ' ἀντίῤῥοπα θέντες Ἠλλάξαντ' ἀρετὴν καὶ πατρίδ' εὐκλεΐσαν. Hanc igitur virtutis gloriam dicit τό γ' ἄεθλον ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστον, optimum certaminum praemium, quod vir iuvenis auferre possit. Mutavimus hîc τόδ' ἄεθλον in τό γ' ἄεθλον, quia hoc aperte pradicatum est eoque demonstrativum tali nexu respuit. Nec debet quis offendi adiectivo, quod post substantivum articulo coniunctum infertur. Nam ἄριστον cum κάλλιστόν τε φέρειν arctius cohaeret. Nexus igitur sententiarum est: Quaecunque tanquam bona celebrantur et gloriosa, nihili sunt aestimanda, nisi strenuus animus accedat. Non enim in bello quisquam gloriam consequatur, nisi qui illum pugnando exhibeat. Haec ipsa autem virtutis gloria optimum utique praemium est, quod iuvenis reportare possit.

Post paucos Euripidis versus apud Stobaeum sequitur aliud Tyrtaei carmen, cui initium deest: ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο ..... ὅστις ἀνὴρ διαβὰς κ. τ. λ., quae siquis cum carmine quarto contulerit, facilè quid addendum sit, inveniet. Videtur autem hoc fere modo processisse:

7. Ὦ νέοι· ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλή-
λοισι μένοντες,
Μηδὲ φυγῆς αἰσχρᾶς ἄρχετε μηδὲ
φόβυ.
Ἀλλά τις εὖ διαβὰς μενέτω ποσὶν
ἀμφοτέροισι
Στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδῦσι
δακών.
Ξυνόν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόληϊ τε παντί τε δήμῳ,
Ὅσις ἀνὴρ διαβὰς ἐν προμάχοισι μένῃ.
Νωλεμέως, αἰσχρᾶς δὲ φυγῆς ἐπὶ πάγχυ λάθηται,
Ψυχὴν καὶ θυμὸν τλήμονα παρθέμενος,
Θαρσύνῃ τε πεσεῖν τὸν πλησίον ἄνδρα παρεςὼς
Οὗτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ.

Apertum est hîc clausulam inveniri, ultra quam carmen vix continuari potuit. Argumentum integrum. Commendatur constantia in pugnae periculis ex eo, quod commune civitatis bonum inde oriatur. Possis tamen offendere in θαρσύνῃ τε πεσεῖν τὸν πλησίον ἄνδρα, quod vertunt „*adstantem sibi virum ad mortem animet.*“ Insusitatum enim θαρσύνω πεσεῖν pro ἕως τοῦ πεσεῖν τινα vel οὕτως ὥςε πεσεῖν. Sed in his Laconum carminibus bellicis plura, quae singularia sint, occurrunt. Alter versus οὗτος ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ repetit fere geminum carminis sexti οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ. Sed ex eo nihil sequitur, nisi eum ad genus versuum pertinere, qui ob senten-

tiae naturam aut integri aut paucis mutatis multis eius conditionis carminibus apti essent. Nec improbabile, huic quoque carmini epiphonema praecedentis carminis ἤ δ' ἀρετὴ τό γ' ἄεθλον adhaesisse.

Quod sequitur carmen octavum, tria fere cum praecedenti disticho communia habere debuit, et ne priora duo repetamus, ita continuari.

8. Ξυνὸν δ' ἐσθλὸν τοῦτο πόληΐ τε πάντι τε δήμῳ
Ὅστις ἀνὴρ διαβὰς ἐν προμάχοισι μένῃ,
Αἶψα δὲ δυσμενέων ἀνδρῶν ἔτρεψε φάλαγγας
Τρηχείας σπουδῇ ἔσχεθε κῦμα μάχης.
Αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσὼν φίλον ὤλεσε θυμὸν
Ἄστυ τε καὶ λαοὺς καὶ πατέρ' εὐκλΐεσας,
Πολλὰ διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης
Καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος
Τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι ἠδὲ γέροντες
Ἀργαλέῳ τε πόθῳ πᾶσα κέκηδε πόλις.
Καὶ τύμβος καὶ παῖδες ἐν ἀνθρώποις ἀρίσημοι
Καὶ παίδων παῖδες καὶ γένος ἐξοπίσω.

In secundo disticho αἶψα δὲ κ. τ. λ. parataxis est. Ait enim: „mox disiecit hostium catervas et animum in acie amisit“ pro syntaxi, quam exspectes: „Dumque hostium catervas disiicit, ipse quidem animum perdit, gloria vero, quam consequutus est, sibi ipsi et posteris manet,. nec

unquam interibit." Argumentum autem et hic integrum. Est enim commendatio virtutis a gloria, quae eam sequitur.

Nonum carmen, quod huic adhaeret, integrum, neque initio suo neque clausula destitutum est; eximenda tamen duo disticha, quae novi carminis fundamentum constituunt.

9. Οὔποτε δὴ κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται οὐδ'
ὄνομα αὐτοῦ·
Ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐὼν γίγνεται ἀθάνατος,
Ὅντιν' ἀριστεύοντα μένοντά τε, μαρνάμενόν τε
Γῆς περὶ καὶ παίδων θοῦρος Ἄρης ὀλέσῃ.
Εἰ δὲ φύγῃ μὲν κῆρα τανηλεγέος θανάτοιο
Νικήσας δ' αἰχμῆς ἀγλαὸν εὖχος ἕλῃ,
Πάντες μιν τιμῶσιν ὁμῶς νέοι ἠδὲ παλαιοί
Πολλὰ δὲ τερπνὰ παθὼν ἔρχεται εἰς ἀΐδην.
Ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἱκέσθαι
Πειράσθω, θυμῷ μὴ μεθιεὶς πολέμου.

Commendatur et in hoc gloria, quae fortiter pugnantem sequatur, variato tamen argumento, ita ut non de eo tantum agatur, qui pugnando obierit, sed de hoc etiam qui victor ex pugna redierit. Clausula non multum recedit ab ea, quae sextum carmen terminabat, et eius est conditionis, ut aeque ac prior illa multis carminibus similis argumenti aptari possit. Ceterum pro οὐδέποτε scripsimus οὔποτε δὴ ex more epico, qui vocem οὐδέποτε ignorat. Eam intulerunt,

qui nexum aliquem cum praecedenti effingere vellent.

Tria, quae omisimus disticha, si tribus illis subiiciuntur, a quibus praecedens carmen incipit, eademque clausula terminantur, et ipsa carmen integrum constituunt, eiusdem cum praecedente argumenti.

* * *

10. Εἰ δὲ φύγῃ μὲν κῆρα τανηλεγέος θανάτοιο
Νικήσας δ' αἰχμῆς ἀγλαὸν εὖχος ἕλῃ.
Πάντες δή ἐν θώκοισιν ὁμῶς νέοι, οἵτε κατ' αὐτόν
Εἴκουσ' ἐκ χώρης οἵτε παλαιότεροι.
Γηράσκων δ' ἀστοῖσι μεταπρέπει, οὐδέ τις αὐτὸν
Βλάπτειν οὔτ' αἰδοῦς οὔτε δίκης ἐθέλει.
Ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς εἰς ἄκρον ἱκέσθαι
Πειράσθω, θυμῷ μὴ μεθιεὶς πολέμου.

In vulgatis distichon πάντες δ' ἐν θώκοισι κ. τ. λ. postpositum est alteri Γηράσκων δ' ἀστοῖσι κ. τ. λ. manifesto errore. Nam post Γηράσκων non possunt inferri οἱ παλαιότεροι qui ipsi loco cedant. Contra si transpositionem admittas, virum habes, cui iuvenes, aequales, seniores cedunt, et qui ipse senex factus magno honore floret, quae concinna et apta oratio est. Iam post εἰ δὲ φύγῃ in apodosi scribendum erat πάντες δὴ ἐν cum synizesi pro πάντες δὲ ἐν, quod sententiarum iunctura non admittit. Ipsi versus tam probi tamque

sinceri commatis, ut nullam interpolationis suspicionem apud prudentem harum rerum aestumatorem relinquere possint. Argumentum idem prorsus ac praecedentis carminis, eaedem sententiae, idem earum nexus, nisi ut hîc accuratius describatur, quod in illis indicatum est. Ibi enim πάντες μιν τιμῶσιν ὁμῶς νέοι ἠδὲ παλαιοί in universum dictum est, hîc πάντες δὴ ἐν θώκοισιν ὁμῶς νέοι .... εἴκουσιν genus honoris et observantiae ratio, qua eum prosequuntur, describitur. Haec ni disiungas et diversis carminibus adsignes, intoleranda tautologia orationem obducunt, disiuncta autem et diversis carminibus tributa, inprimis si cum carmine octavo his ipsis simillimo conferas, simul diversos eorum auctores indicant. Nemo enim vel mediocriter Musarum peritus tam est μαψιλάκας, ut quae semel dixerit, ea verbis vix et ne vix quidem mutatis repetat et simul tertio inculcet.

Sed superest, ut de eo loco agamus, quem Callino abiudicandum et Tyrtaeo tribuendum vidimus. Incipit ille a carmine, quod initio truncatum est, in reliquis integrum. Quot versus interciderint, definiri quidem non potest, sed natura horum carminum ex iis, quae hucusque exposuimus, iam satis puto perspecta, colligere possumus, non multos periisse. Itaque tribus primi carminis versibus hîc repetitis hoc fere modo contextum fuisse statuas:

11. Ὦ νέοι· ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες
Μηδὲ φυγῆς αἰσχρᾶς ἄρχετε μηδὲ φόβου,
Ἀλλὰ μέγαν ποιεῖτε καὶ ἄλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν.
Καί τις ἀποθνήσκων ὕστατ' ἀκοντισάτω.
Τιμῆέν τε γάρ ἐστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι
Γῆς πέρι καὶ παίδων κουριδίης τ' ἀλόχου
Δυσμενέσιν, θάνατος δὲ ποτέσσεται, ὁππότε κεν δὴ
Μοῖραι ἐπικλώσωσ'· ἀλλά τις ἰθὺς ἴτω,
Ἔγχος ἀνασχόμενος καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἄλκιμον ἦτορ
Ἔλσας, τὸ πρῶτον μιγνυμένου πολέμου.

Pedem hic sistere et carmen finire debemus, quia in sequentibus sententia redit, quam quartum huius loci distichon continet. Argumentum commendationem habet bellicae virtutis, sumtum a decore, quod pugnam pro patria atque liberis sequatur et a necessitate moriendi, quam nemo effugere possit. Prius illud commune habet cum secundo carmine, et cum eius particula, quae ei adhaeret, posterius ipsi peculiare est. Fortassis ei clausula adhaesit, qualis nono addita est ταύτης νῦν τις ἀνὴρ ἀρετῆς κ. τ. λ.

Ultimum quod sequitur duo priora disticha cum praecedenti communia aut his affinia videtur

habuisse, ita ut post *καί τις ἀποθνήσκων* oratio ipsi peculiaris inciperet.

* * *

12. *Καί τις ἀποθνήσκων ὕστατ' ἀκοντισάτω.*
Οὐ γάρ κως θάνατον γε φυγεῖν εἱμαρμένον ἐστὶν
Ἄνδρ', οὐδ' εἰ προγόνων ᾖ γένος ἀθανάτων.
Πολλάκι δηϊοτῆτα φυγὼν καὶ δοῦπον ἀκόντων
Ἔρχεται, ἐν δ' οἴκῳ μοῖρα κίχεν θανάτου.
Ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ ἔμπας δήμῳ φίλος οὐδὲ ποθεινός,
Τὸν δ' ὀλίγος στενάχει καὶ μέγας, ἤν τι πάθῃ.
Λαῷ γὰρ σύμπαντι πόθος κρατερόφρονος ἀνδρός,
Θνήσκοντος, ζωὸς δ' ἄξιος ἡμιθέων.
Ὥσπερ γάρ μιν πύργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσιν.
Ἔρδει γὰρ πολλῶν ἄξια μοῦνος ἐών.

Argumentum cum praecedente magnam partem convenit. Commendat enim bellicam virtutem ex eo, quod nemo pugnam fugiens mortem fugere possit, et quod vir excelsi animi vitâ ac morte aeque honoratus agit. Posterioris partis multa cum carmine octavo, nono, decimo ita conveniunt, ut eaedem fere per haec omnia sententiae mutato tantum orationis colore redeant.

Haec autem quae de Hypothecis Tyrtaei hucusque exposuimus, si vera sunt, patet, nos earum duodecim aut integras aut ita tantum

affectas possidere, ut certis quibusdam prooemiis et clausulis instructae nihil, quod magnopere requiras, desiderare videantur.

In his autem, si, ut fecimus, singula seorsim spectantur, nihil iam apparet, quod impeditum, quod superfluum sit, nihil quod diffusum et velut ad initia sua recurrens. Contra in omnibus sententiosa illa brevitas conspicitur, quam Spartani inprimis amabant, et quae ad animos acuendos egregie valet. Non dubium quin ea carmina separata suisque prooemiis et epilogis distincta tam diu fuerint, quam Spartae exstiterunt. Quomodo enim tibi fingas informem illam versuum molem et veluti congeriem, cuius partes satis amplas Lycurgus et Stobaeus habent, hominibus placere potuisse Spartanis, id est, populo, qui omnium maxime ordinem, concinnitatem et brevitatem amaret, modum vero excedentia rescinderet, et abiiceret. Refert Lycurgus l. l. p. 226. Spartanos legem habuisse *ὅταν ἐν τοῖς ὅπλοις ἐκστρατευόμενοι ὦσι, καλεῖν ἐπὶ τὴν τοῦ βασιλέως σκηνὴν ἀκουσομένους τῶν Τυρταίου ποιημάτων ἅπαντας, νομίζοντας οὕτως ἂν αὐτοὺς μάλιστα πρὸ τῆς πατρίδος ἐθέλειν ἀποθνήσκειν.* His adde, quae Athenaeus XIV. p. 630. F. e Philochoro refert: *Λακεδαιμονίους .... ἐν ταῖς στρατείαις ἔθος ποιήσασθαι, ἂν δειπνοποιήσωνται καὶ παιανίσωσιν, ᾄδειν καθ' ἕνα Τυρταίου, κρίνειν δὲ τὸν πολέμαρχον καὶ*

ἆθλον διδόναι τῷ νικῶντι κρέας. Haec loca invicem se illustrant. Agitur res in bello; ubi a pugnis quies, ad regis tentorium certamen musicum iuvenum instituitur. Singuli alternatim canunt Tyrtaei carmina, rex ipse iudicat, victori praemium decernit. Tali autem consilio breviora illa et sententiosa carmina egregie respondebant, quae iuvenes alternando canerent, instar pastorum illorum, qui apud Theocritum cantu se provocant et alternis vicibus aemulantur, praemio proposito et sedente iudice, quem ipsi elegerunt. In tali certamine carmina similia sese excipere possunt, illud autem spectatur et agitur, ut alter altero vi et concinnitate eorum, quibus adversarium excipiat, superior evadat.

Sed quaerat aliquis, haec si carminum istorum indoles et natura fuerit, quomodo factum sit, ut truncata atque confusa in eum quem modo indicavimus statum pervenerint? Chamaeleon in libro de Stesichoro, teste Athenaeo l. XIV. p. 620. C. referebat, Rhapsodos μελῳδηθῆναι οὐ μόνον τὰ Ὁμήρου, ἀλλὰ καὶ τὰ Ἡσιόδου, καὶ Ἀρχιλόχου, ἔτι δὲ Μιμνέρμου καὶ Φωκυλίδου. Non igitur soli poëtae heroici metri, sed etiam elegiaci rhapsodorum operam experti fuerant. Statuendum igitur erit, hos carmina Tyrtaei, quae Spartae recitari audiverant, excepisse eorumque notitiam per Graeciam sparsisse. Horum autem in manibus seu potius in ore longe diversa eorum

conditio fieri debuit, quam inter iuvenes Spartanos fuerat. Rhapsodis enim curae erat, ut quae populo recitarent, sese exciperent, et uno ordine continuarentur. Hi igitur quod in Hesiodo fecerant, sibi etiam in Tyrtaeo permiserunt, ut ex artis, quam exercerent, natura et praeceptis, ῥαπτῶν ἐπέων τὰ πόλλ' ἀοιδοί, disiuncta consociarent, et ex pluribus, quae seorsim fuerant circumlata carminibus, unum efficerent et non interruptum carminum tenorem. Quibus id artificiis effecerint, et quo singulorum totiusque operis detrimento, non est quod post longam operam iam profligatam repetamus.

His ita expositis fere iam effectum est, quod voluimus, ut nempe naturam horum carminum explicando demonstraremus, ea unius poëtae non esse, sed plures auctores habere. Nam primum, si uno tempore natae essent, mirum hoc esset, quod non ad bellum, cui composita essent, respicerent et ne levissimum quidem hostium, contra quos tunc temporis depugnaretur, indicium continerent. Fieri enim non potest, quin flagrante bello et instantibus periculis in carminibus coaevis et in medio veluti armorum tumultu natis, hostium, regionum, pugnarum insignium vel casuum vel facinorum aliqua saltem indicatio emineat, utcunque levem eam et velut sponte natam tibi fingere velis. Horum autem nihil haec carmina ostendunt, contra omnia, ex quibus

aut hortamenta virtutum petuntur, aut ab ignavia deterretur, omnibus et temporibus et bellis accomodari possunt, hostes autem, de quibus loquitur poëta, eodem modo Tegeatas, Argivos, Persas, alios tibi fingere possis ac Messenios, finitimos atque consanguineos. Ex isto autem probabilis institui potest conclusio haec: quia Tyrtaei quae feruntur Hypothecae, nullius certi belli, hostis, temporis indicium continent, non certo alicui bello neque contra hostes certos scripta esse. Non igitur Tyrtaei esse possunt, cuius omnis adversus Messenios, bello eorum cum Lacedaemoniis secundo, opera constitit, sed eo consilio debent esse composita, ut omnibus omnium temporum bellis atque periculis apta essent.

Hoc autem argumento adiuvatur et magis etiam corroboratur alterum illud, quod in disputationis decursu aliquoties iam tetigimus, ex interna horum carminum conditione depromptum. Nolo hic commemorare eadem prooemia, easdem clausulas plurimis aptas, quia haec res magnam partem coniecturâ nititur, quamvis illa probabili vel potius manifesta. Sed absque his ipsa illa carminum indoles diversorum eorum originem luculentissime testatur. Potest idem poëta quandam carminum similitudinem servare. Sin vero per longam aut unius carminis aut plurium carminum seriem idem argumentum repeti, in eoque tractando easdem sententias aut

magna ex parte iterari videas, idemque tertio et quarto fieri, modo verbis variatis, modo iisdem distichis adhibitis, certum est et exploratum, non unum esse poëtam, qui haec fecerit. Nolo singula nunc quidem repetere. Nam tota hac disputationis, quam instituimus, serie iam vidimus, ea non solum penitus inter se discedere, sed alterum ex altero duci, variari, totamque diversorum auctorum artem et quasi fabricam manifesto monstrare.

Iam si his carminibus auctores quaerimus, hi in ipsis illis Spartanis, qui in eis decantandis laborabant, erunt investigandi. In his, quae novimus, reipublicae eorum institutionibus necesse erat. ut inde a remotissimo tempore carmina, quibus iuvenum animi ad virtutem acuerentur, prodirent, non quae singulo alicui bello aptata essent, sed quae in universum Martem spirarent, iuvenesque vel in media pace ad bellum formarent. Haec posterior aetas excepit, percoluit, variavit, auxit, quamdiu excelsus ille Spartanorum animus vigeret, et in ipsis illis iuvenum, Musarum studio formatorum, Homeri carminibus imbutorum, certaminibus musicis coram rege institutis, praecipuum eorum fontem quaerendum esse, patet. Hoc si ita se habet, explicari potest interna eorum veluti cognatio, quae si a locis, quibus diversi auctores manifesto monstrantur, ad reliqua animum intenderis,

talis esse deprehenditur, ut unius poëtae opus haberi potuerint.

Sed quaerat aliquis, quid Tyrtaei nomini fiat, diuturno remotae antiquitatis cultu veluti sancito, cuius gloria iam Platoni de Legg. I. p. 629. B., et si Plutarcho fides in Vitae Cleomenis init. p. 805. B. Leonidae regi quoque celebrata fuit? Erunt fortasse, qui hac ipsa disputatione inducantur, ut statuant, fuisse sane Tyrtaeum, non Atticum, sed Laconem, Archimbroti filium, qui belli Messenii seditiones sedarit et poëtica laude, fortassis etiam rerum gestarum gloria floruerit. Hunc et alia carmina fecisse, et Eunomiam, hancque cum ad bellum illud perferendum animos deiectos erexisset, in causa fuisse, quare reliqua carmina, quae virtutem bellicam et perseverantiam in periculis docerent, omnia ad eius nominis gloriam et auctoritatem referrentur. Multis accepta erit eius generis conclusio, quam etiam ad Homeri et Hesiodi nomen tuendum adhibent. Ego ut talia haud improbabilia iudicem, ita non tam certa habuerim, ut aliquis prudentior satis eis fidere possit. Contra vero certum est, et satis, ut puto, a nobis demonstratum, fabulosam esse Tyrtaei historiam, Spartanorum ingenio deberi, quae ipsius feruntur carmina, eaque non uni poëtae, sed diversis auctoribus esse tribuenda. Tyrtaei autem nomen, diuturna saeculorum reverentia cul-

tum, manebit, ut Hesiodi, Homeri, Orphei, quanquam nec quae de eo referuntur, certa sunt, nec quae fecisse perhibetur, recte ei tribuuntur.

Superest ut de tertio genere carminum dicamus, quae teste Suidâ quinque libris comprehensa eiusdem poëtae esse putabantur: *καὶ (ἔγραψε Τυρταῖος τοῖς Λακεδαιμονίοις) μέλη πολεμιστήρια βιβλία ε′.* Quod *μέλη* ea carmina nominat, non heroico neque elegeo rhythmo scripta fuisse indicat. Hinc iure eo retulerunt fragmentum, quod Dio Chrysostomus in Orat. II. p. 51. ed. Morellii servavit, Tzetzes autem Chil. I. 26. paulo correctius repetiit, ab aliis iam tractatum, et a nobis in his Actis ita constitutum:

"*Ἄγετ' ὦ Σπάρτας πολιᾶται,*
Κοῦροι πατέρων εὐάνδρων,
Λαιᾷ μὲν ἴτυν προβαλέσθαι·
Δόρυ δ' εὐτόλμως πάλλοντες,
Μὴ φειδόμενοι τᾶς ζωᾶς·
Οὐ γὰρ πάτριον τᾶς Σπάρτας.

cui carmini non nisi unus post quartum versiculus deesse videtur, qui structurae a *δόρυ δὲ* incipientis exitum habuerit. Huiusmodi rhythmis anapaesticis conscripta carmina agminum ad pugnam properantium incessui inprimis erant apta. Ammianus Marcellinus XXIV. 6. Romanos dicit incessisse levius vibrantesque clypeos „velut *pedis anapaesti* praecinantibus modulis,

et Spartanis fuisse adhibitos manifestum est e testimonio Ciceronis Tusc. Disput. II. 16", militiam vero, nostram dico, *non Spartiatarum, quorum procedit mora ad tibiam, nec adhibetur ulla sine anapaestis pedibus hortatio.*" Nam hortationem esse ad pugnam iucedentium omnis locus docet. Eius igitur generis carmina post Valesium ad Amm. l. l. ad ἐμβατήρια revocata sunt, quorum apud Lacedaemonios passim mentio iniicitur. Falso tamen statuas omnia ista μέλη πολεμιστήρια talibus anapaestis fuisse composita. Quis enim idem metrum lyricum ferat per quinque libros continuatum, inprimis fracta illa specie, quam paroemiaci prae se ferunt? Non igitur dubium, quin quinque illa carminum Lyricorum volumina diversis metrorum generibus constiterint. Haec ipsa autem rhythmorum varietas ac, si Tyrtaei, id est belli Messenii secundi, tempori comparatur, novitas, monstrat, non illi aevo posse haec carmina assignari, quod vix Archilochi Ἐπῳδὺς et carminum Lyricorum primordia viderat.

Sed dum ex his quoque Tyrtaei nomen evanescit, contra exoritur Laconici nominis gloria et amplitudo. Eo enim in loco, quo poëtam peregrinum et adventitium recentiorum fabulae ostenderant, augusta species Musarum inter Lacones indigenarum apparet, et carminum, quibus egregiae gentis cultum remuneraverant, co-

pia atque varietas. Haec omnem civitatis statum complectebantur; inde patrum instituta cognoscebant et venerari discebant, haec denique strenuis praeceptis iuvenum mentes, ad virtutem erudiebant, et ad pugnas cum hostibus properantium animos augebant. Plurima quidem eorum interciderunt, et ex eo, quod superest, decorae speciei velut per nebulas evanescentis vix delineatio aliqua perlucet. Possis tamen vel in ea agnoscere generosum Spartae vultum et severae dignitatis effigiem.

Sequitur ut de Solonis, Theognidis et reliquorum gnomicorum reliquiis agamus. Sed cum haec altera de gnomicis poëtis Graecorum disputatio modulum, quem hae paginae admittunt, fere supergressa sit, quod reliquum est Epimetro harum dissertationum proximo fasciculo inserendo reservabitur.

IV.

INDICES
RERUM, VERBORUM ET SCRIPTORUM IN TERTIO VOLUMINE ILLUSTRATORUM.

I.

INDEX GRAECUS.

A.

K.

Λ.

M.

N.

O.

Π.

II.
INDEX LATINUS.

D.

E.

F.

G.

H.

I.

Q.

R.

S.

T.

V.

III.

INDEX SCRIPTORUM,

qui commemorantur, explicantur et emendantur.

L.

N.

P.

S.

T.

X.

ERRATA.

In Epist. ad Thiersch. lin. 7. pro TIBI leg. TE, et ibid. lin. 7. a fine leg. conamina pro conanima.

Pag. 483. l. 4. a fine leg. flagitat pro efflagitat.

» 550. » 10. leg. videtur. Ibid. l. 17. leg. ὄλοισϑ' pro ὄλοισδ'.

» 552. » 12. post participiis pone comma. Ibid. l. 15. post ὑπαυχω pone comma.

» 592. » 4. leg. Aphidnis.

» 597. » 13. leg. esse.

» 602. » 17. leg. nullam.

» 606. » 16. leg. lyrica. Ibid. a fine leg. poëtae.

» 634. » 16. leg. εὐκλεῖσας.

» 635. » 8. leg. ἀπόλλυται.

» 636. » 6. a fine leg. cui.

